T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DOKTORA TEZİ

MİRZA ALİ BAHT'IN ÇAĞATAYCA SÖZLÜĞÜ: FERHENG-İ AZFERİ (MARUFÜ'L-LUGAT) İNCELEME, METİN, DİZİN

NAJİBULLAH AKBARI

TÜRK DİLİ EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

HAZİRAN 2017

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

MİRZA ALİ BAHT'IN ÇAĞATAYCA SÖZLÜĞÜ: FERHENG-İ AZFERİ (MARUFÜ'L-LUGAT) İNCELEME, METİN, DİZİN

Najibullah AKBARI

DOKTORA TEZİ

TÜRK DİLİ EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TÜRK DİLİ BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN 2017

Najibullah AKBARI tarafından hazırlanan "MİRZA ALİ BAHT'IN ÇAĞATAYCA SÖZLÜĞÜ: FERHENG-İ AZFERİ (MARUFÜ'L-LUGAT) İNCELEME, METİN, DİZİN" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Türk Dili Bilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Çetin PEKACAR

Türk Dili ve Edebiyatı/ Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

.....

Başkan : Prof. Dr. Nurettin DEMİR

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü/ Hacettepe Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

.....

Üye : Prof. Dr. Yakup KARASOY

Türk Dili ve Edebiyatı/ Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

.....

Üye : Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU ÇENGEL

Türk Dili ve Edebiyatı/ Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

.....

Üye : Prof. Dr. Paşa YAVUZARSLAN

Türk Dili ve Edebiyatı/ Ankara Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~

.....

Tez Savunma Tarihi: 30/06 / 2017

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Doktora Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....

Prof. Dr. Hilmi ÜNSAL

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

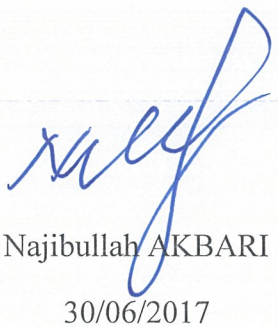

Najibullah AKBARI

30/06/2017

MİRZA ALİ BAHT'IN ÇAĞATAYCA SÖZLÜĞÜ: FERHENG-İ AZFERİ

(MARUFÜ'L-LUGAT)

İNCELEME, METİN, DİZİN

(Doktora Tezi)

Najibullah AKBARI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Haziran 2017

ÖZET

Bu tez; ön söz, giriş, tenkitli metin, dizin ve sonuç bölümlerinden oluşmaktadır. Ön söz kısmında, hangi düşünceden hareket ederek Ferheng-i Azferī'nin tenkitli metnini oluşturduğumuza ve hangi nüshayı çalışmamıza esas aldığımıza dair bilgiler yer almaktadır. Giriş bölümünde; eser hakkında genel bilgi, eserin adı, yazılış amacı, önemi, özellikleri, yazılış tarihi, yapısı, nüshaları, yazarı, yazarın faydalandığı kaynaklar, yazdığı eserler ve metin kuruluşunda izlenen yol hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Tenkitli metin bölümü; giriş, gramer ve Çağatayca-Farsça sözlük kısımlarından oluşan eserin transkripsiyonunu içermektedir. Dizin bölümünü; eserin Çağatayca-Farsça sözlük kısmının dizini oluşturmaktadır. Sonuç bölümünde; eserde bulunan bazı sorunlar ve eserin önemi irdelenmiştir.

Bilim Kodu : 30102

Anahtar Kelimeler : Mirza Ali Baht, Azferi, Çağatayca Sözlüğü, Çağatayca, Ferheng-i Azferi, Marufü'l-Lugat

Sayfa Adedi : 575

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Çetin PEKACAR

CHAGATAI DICTIONARY OF MIRZA ALI BAHT: FERHENG-I AZFERI (MARUFÜ'L-LUGAT) EXAMINATION TEXT INDEX

(Ph. D. Thesis)

Najibullah AKBARI

GAZİ UNIVERSITY

INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

June 2017

ABSTRACT

This dissertation consists of the parts of preface, introduction, critical text, index and conclusion sections. In the preface section, information on how we have formed a critical text of Ferheng-i Azferi and which edition forms the basis for our study is included. In the introduction part, brief information about the following has been provided: general details on the work piece as well as the name, writing purpose, significance, specialties, date of writing, structure, copies and author of the work piece and resources from which its author benefited, his other works and method followed while structuring the text. The critical text section includes transcription of the work piece consisting of the parts of introduction, grammar and Chagatai-Persian dictionary. Index section consists of the index of Chagatai-Persian dictionary part of the work piece. In the conclusion section, some problems in the work and the importance of the work has been scrutinized.

Science Code : 30102
Key Words : Mirza Ali Baht, Azferi, Chagatai Dictionary, Chagatai, Ferheng-i Azferi, Marufü'l-Lugat
Page Number : 575
Supervisor : Prof Dr. Çetin PEKACAR

TEŞEKKÜR

Engin bilgileri ve deneyimleri ile çalışmamız boyunca katkılarını bizden esirgemeyen çok değer verdiğim danışman hocam Prof. Dr. Çetin Pekacar'a, tez izleme komitemde bulunan Prof. Dr. Kasapoğlu Çengel ve Prof. Dr. Nurettin Demir hocama ve jürimde bulunan diğer hocalarıma tek tek teşekkür ediyorum.

Ayrıca eseri bulmamızı sağlayan arkadaşım Farhad Rahimi'ye çok teşekkür ediyor ve sevgilerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT v

TEŞEKKÜR vi

İÇİNDEKİLER vii

METİNDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ ix

GENEL KISALTMALAR x

ÖZEL KISALTAMALAR xi

ÖN SÖZ xiii

1. GİRİŞ 1

1.1. Eser 1

1.1.1. Eser Hakkında Genel Bilgi 1

1.1.2. Eserin Adı 1

1.1.3. Eserin Yazılış Amacı 1

1.1.4. Eserin Önemi 2

1.1.5. Eserin Özellikleri 3

1.1.6. Eserin Yazılış Tarihi 5

1.1.7. Eserin Yapısı 5

1.1.8. Eserin Nüshaları 5

1.2. Yazar 6

1.2.1. Yazar Hakkında Genel Bilgi 6

1.2.2. Yazarın Faydalandığı Kaynaklar 7

1.2.3. Yazarın Eserleri 7

Sayfa

1.3. Metnin Oluşturulmasında İzlenen Yol 8

2. ÇEVİRİ YAZILI METİN 11

3. DİZİN 305

4. SONUÇ 565

KAYNAKLAR 567

EKLER 571

EK-1: Nüshaların Tıpkıbasımından Örnekler 572

EK-2: A Nüshası (Yoğun Disk) 574

EK-3: B Nüshası (Yoğun Disk) 574

ÖZGEÇMİŞ 575

METİNDE KULLANILAN ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

آ	a, ā	ض	ż
ا	a, e, ā	ط	ṭ
ب	b, p	ظ	ẓ
پ	p	ع	‘
ت	t	غ	ġ
ث	s̱	ف	f
ج	c, ç	ق	ḳ
چ	ç	ک	k, g
ح	ḥ	نک	n̂g
خ	ẖ	ل	l
د	d, ḍ	ی	y, ı, i, ī, ė
ذ	ẕ	ن	n
ر	r	و	v, o, ö, u, ü, ū
ز	z	ه, ه	h, a, e, ė
ژ	j	ء	’
س	s	ئ	i
ش	ş	yazılan ancak okunmayan و	ᵛ
ص	ṣ	او	u, ü, ū, o, ö, ő

GENEL KISALTMALAR

(...) : Parantez içindeki üç nokta okunmayan Hintçe kelimeleri gösterir.

... : Üç nokta metindeki silinmiş kelimeleri gösterir.

AÜDTCFD : Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi

Bkz. : Bakınız

C. : Cilt

Çev. : Çeviren

DLT : Dîvânu Lugât't-Türk

GÜSBEBDT : Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi

İA : İslam Ansiklopedisi

İÜEF : İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

MEB. : Millî Eğitim Bakanlığı

S. : Sayı

Sos. : Sosyal

TDAY : Türk Dili Araştırmaları Yıllığı

TDED : Türkiye Dil ve Edebiyat Dergisi

TDK : Türk Dil Kurumu

TDVİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

vb. : Ve başka

Yay. : Yayınları

ÖZEL KISALTAMALAR

Azb.Tr : **Azerbaycan Türkçesi**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Bşk.Tr : **Başkurt Türkçesi**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Derleme : **Derleme Sözlüğü**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas

Dihhuda : **Dihhuda Sözlüğü**

https://www.vajehyab.com/

Güncel : **Güncel Türkçe Sözlük**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts

K.A. : **Kişi Adları Sözlüğü**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_kisiadlari&view=kisiadlari

Krgz.Tr : **Kırgız Türkçesi**

Yudahin, K. K. (2012). *Kırgız Sözlüğü*. Çev. Abdullah Taymas. Ankara: TDK yay.

Kzk.Tr : **Kazak Türkçesi**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Mazhar : **Muhammed Selim Mazhar**

http://www.arianica.com/en/node/97868

Moğ. : **Moğolca-Türkçe Sözlük**

Lessing, F. D. (2003). *Moğolca-Türkçe Sözlük*. Çev. Günay Karaağaç. Ankara: TDK yay.

Özb.Tr : **Özbek Türkçesi**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Tarama : **Tarama Sözlüğü**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_tarama&view=tarama

Trkm.Tr : **Türkmen Türkçesi**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Ttr.Tr : **Tatar Türkçesi**

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Y.Uyg.Tr : **Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü**

Necip, E. N. (2013). *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü*. Çev. İklil Kurban. Ankara: TDK yay.

ÖN SÖZ

Zengin ve köklü bir kültürel mirasa sahip olan Türk milletinin dil, edebiyat, tarih ve sanatının en ince ayrıntılarına kadar inilerek araştırılması; gelecek kuşakların faydalanacağı pek çok kaynağın gözler önüne serilmesi gerekmektedir. Kütüphanelerin tozlu raflarında kendi kaderlerine terk edilen bu eserlerden yeterince yararlanılabilmesi için onların bugünkü yazıya aktarılarak yeni nesillerin kullanımına sunulmasında büyük yarar vardır.

Bu düşünceden hareket ederek üzerinde çalıştığımız Çağatayca sözlükçülüğünün bir halkasını teşkil eden Ferheng-i Aẓferī'yi gün ışığına çıkarırken, eserin elimizde bulunan ve A ile B nüshası olarak adlandırdığımız iki nüshadan A nüshası üzerine kurduğumuz tenkitli metni inceleyen bu çalışma, giriş, metin ve dizin olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde eser hakkında genel bilgi, eserin adı, yazılış amacı, önemi, özellikleri, yazılış tarihi, yapısı, nüshaları, yazarı, yazarın faydalandığı kaynaklar, yazdığı eserler ve metin kuruluşunda izlenen yol hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

İkinci bölümde; giriş, gramer ve Çağatayca-Farsça sözlük kısımlarından oluşan Ferheng-i Aẓferī'nin tenkitli metnine yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise eserin Çağatayca-Farsça sözlük kısmının dizinine yer verilmiştir.

Sonuç bölümünde; eserde bulunan bazı sorunlar ve eserin önemi irdelenmiştir.

Najibullah AKBARİ

1. GİRİŞ

1.1. Eser

1.1.1. Eser Hakkında Genel Bilgi

Ferheng-i Aẓferī Babür İmparatorluğunun yıkılışından tam 37 yıl sonra Muhammed Ẓahīrud-dīn Mīrzā ‘Alī Baḫt tarafından Hindistan’ın Lucknow ilinde 1795 yılının Recep ayında yazılmıştır.

Ferheng-i Aẓferī, Çağatay döneminin iki dilli sözlüklerinden biridir. Giriş ve gramer, Farsça-Çağatayca ile Çağatayca-Farsça olmak üzere üç bölümden oluşur.

Eserin birkaç nüshası vardır. Bizim üzerinde çalıştığımız nüsha İran’ın Kum İlinin Astan-i Mukaddise-i Hazret-i Masume Kütüphanesinin el yazmalar bölümünde, 488 numara ile kayıtlıdır. Buna A nüshası dedik. Bazı eksik sayfaları hariç toplam 620 sayfadan oluşmaktadır. Çalıştığımız diğer nüsha Kum-Meraşi-i Necefi Kütüphanesinde 6171 numarasıyla kayıtlı olup h. 13. Yüzyılda istinsah edilşmiştir. Bu nüshaya da B nüshası adını verdik.

1.1.2. Eserin Adı

Giriş ve gramer, Farsça-Çağatayca ile Çağatayca-Farsça sözlük bölümlerinden oluşan bu eser, giriş kısmında Ma‘rūfü'l-Luġāt el-Mulaḳḳab Bė Ferheng-i Aẓferī (A: 6b-13) olarak adlandırılmıştır. Ancak eserin kapak kısmında Ferheng-i Aẓferī veya Ma‘rufü'l-Luġat olarak yazılmıştır.

1.1.3. Eserin Yazılış Amacı

Çağatay Türkçesi döneminde yazılan sözlüklerin genel amacı, Ali Şîr Nevâyî’nin şiirlerini anlayıp onlara daha iyi bir şekilde nüfuz edebilmek olduğunu yapılan çalışmalar

açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Ancak Ferheng-i Aẓferī veya Ma‘rufü'l-Luġat’ın yazılış amacı bunlardan biraz farklıdır. Müellifin “Bilmeliyiz ki ben dahil tüm Timur neslinin Türk dilini bilmesi gerekmektedir. Çünkü kendi büyüklerimden Nakşibendî ve Küreken hanedanından olan birisinin Türk dilini bilmemesinin büyük bir ayıp ve utanç kaynağı olduğunu ve onun nesline karşı şüphe ile bakıldığını duymuştum. Bundan dolayı büyüklerimin çoğu Türk dilini bilir, Farsçaya bilim dili gözüyle bakmadığı gibi hatta onu hor görürdü” (A: 5a/11-5b/1) ifadeleri ile sözlüğün yapısı, içeriği ve dilbilgisi açıklamalarından açık bir şekilde anlaşılmaktadır ki bu sözlük, Türk olup da ana dilini bilmeyen Türklere Çağatay Türkçesini öğretmek maksadıyla yazılmıştır. Ayrıca eserin Farsça-Çağatayca bölümü içermesi Farslara da Türkçeyi öğretmek gayesini göstermektedir.

1.1.4. Eserin Önemi

11. yüzyıldan itibaren Türk devletlerinin İslam dünyası üzerinde artarak devam eden siyasi hâkimiyeti ve coğrafyada ciddi bir yoğunluk göstermeye başlayan Türk varlığı ister istemez Türk dilinin öğrenilmesi mecburiyetini doğurmuştur. Böylece devlet yöneticilerinin dilinin yapısını, söz varlığını öğrenme ve anlama kaygısıyla Memluk Kıpçak ve Harezm Türkçesinin dil özelliklerini de kayda geçiren sözlükçülük mektepleri meydana getirilmiştir. Bu çalışmalar, Kaşgarlı Mahmut ve Ali Şîr Nevâyî’nin eserleri gibi Arapça ve Farsça karşısında Türk dilinin zenginliğini ve üstünlüğünü müdafaa etmekten ziyade halkın yöneticisinin dilini anlama ihtiyacından doğmuştur.

Bu bakımdan Çağatay sahasında gelişen Türk sözlükçülüğü, hem Kaşgarlı’nın kurduğu mektepten hem de Harezm ve Kıpçak sahası sözlükçülüğünden ayrılmaktadır. Çağatay Türkçesi ile düzenlenen sözlükler başlangıçta büyük Türk şairi Ali Şîr Nevâyî’nin eserlerinde geçen söz varlığını açıklamak için kaleme alınmıştır. Bu sebeple Ali Şîr Nevâyî’nin eserlerinin beğenilip okunduğu Türkistan, Pakistan, İran, Hindistan, Afganistan ve Osmanlı coğrafyasında Çağatayca sözlükler düzenlenmiştir. (Yavuzarslan 2009: 11).

Çağatayca sözlükçülüğünün temelini, her kelimenin kendi anlamı dışında farklı şairlerin şiirlerinde kullanılan semantik biçimleri ile karşılaştırmalı olarak verilmesi oluşturmaktadır. Buna göre de her bir sözlük yazarı, kendi sözlüğünün tekâmülü adına kendinden öncekileri gözden geçirmek ve kendi bilgisini kontrol etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu bakımdan Çağatay sahası sözlükleri birbirlerinden yararlanarak oluşturulmuştur. İşte sözlüklerin kültürel tarihimiz için gerçek değeri de uygulanan bu metot sayesinde ortaya çıkmıştır. Sanat değeri bakımından Çağatay sözlüklerinin en belirgin özelliği ise Ali Şîr Nevâyî'nin şiir ve söz dehasını etraflıca ortaya koymalarında gizlidir. Çağatay sözlükçülük mektebinin Anadolu ve Osmanlı sahasından ayrılan en önemli tarafı ise sözlüklerde Arapça ve Farsça kelimelere hemen hemen hiç yer vermemiş olmalarıdır. Çağatayca sözlüklerinin kelimelerin semantik derinliğini tam anlamıyla ortaya koyabilmek maksadıyla zaman zaman Anadolu, Azerbaycan ve Türkmen Türkçelerinden örnekler alma yoluna gitmesi geleneğinin dikkati çeken bir başka önemli özelliklerinden biridir. (Caferoğlu 2000-II: 223-224).

Dolayısıyla Çağatay sahası, Türk dili içerisinde sözlükçülüğüyle önemli bir yere sahiptir. Sistemli, düzenli ve devamlı olan bu sözlükçülük anlayışını Caferoğlu "Çağatay Türkçesi Leksikografi Mektebi" (Caferoğlu, 1984: 223) olarak tanımlamıştır. İşte bu sözlükçülük geleneği içerisinde Abuşka sözlüğünden Senglâh'a, Fazlullah Han Lügati'nden Bedâyiü'l-Lügat'a birçok sözlük Çağatay Türkçesine armağan edilmiştir. Bunlardan biri de elinizdeki bu teze konu olan Ferheng-i Aẓferī veya Mar'ūfü'l-Luġat sözlüğüdür.

1.1.5. Eserin Özellikleri

1. Ferheng-i Aẓferī, sanat ve edebiyat endişesi taşımamaktadır. Çağataycayı öğretmeye yönelik olduğu için kullanılan üslup son derece açıktır. Bu durum, dönemin dil özelliklerinin daha kolay tespit edilmesini sağlamaktadır.

2. Yazar sözlüğü hazırlarken, Çağatayca sözlükleri kullanmamış[1], daha çok Nevāyī, Cami, Fuzuli gibi şairlerin eserleri ve konuşma dilinden yaptığı derlemelerden faydalanmıştır. Eserde bulunan aynı anlamdaki kelimelerin varlığı bu şekilde açıklanabilir: "çok" anlamındaki *çoḳ 241a-1, 241b-10, 241a-2; köp 286a-14; asru 209a-9,* "güneş" anlamındaki *çėn̂giz 239b-4; ḳuyaş 275b-8, 289a-1; kün 291b-1; künüş 288b-11,* "bileği" anlamındaki *bilev 222a-15; ḳayraġ 276a-15* vb. verilmesi gibi.

3. Günlük konuşma dilinin yazıya aktarılması, bölgedeki ağız özelliklerinin tespitini de mümkün kılmaktadır: *yapraḳ, yafraḳ* "yaprak" *306a-7, 306a-14; soruġ 259b-4, soraġ 259b-14, soruḳ* "soru" *260a-4; yalavuç, yolbaç, yolaḳuç, yolvaç* "Peygamber, yalvaç" *303a-11; saḫla-, saḳla-* "saklamak" *256b-7; yüz- 304a-14, üz-* "yüzmek" *194a-7 vb.*

4. Eserde yer alan kelimeler, Çağataycanın hangi dillerden ödünç kelime aldığını da göstermektedir. Bunlardan çoğu Farsçadır: *ālū* "erik" 209a-11, *vertiş* "bıldırcın" 300a-1.

5. Sözlükte Moğolca ve Arapça gibi dillerden geçen kelimeler de mevcuttur.

Moğolca örnekler: *sadaġ* "sadak" *259b-10, bosaġa* "kapı, eşik" 223a-4, *burunġar* "ordunun sağ kanadı" 217b-3, *arġada-* "çocuğu oyalamak, avutmak" 187a-11.

Arapça örnekler: *abraş* "alaca benekli at" *196b-12*; *celācil* **"**kayışa dikilerek atın beline takılan küçük çan" *244b-11.*

6. O dönem Türkçesinin grameri ile ilgili önemli hususların ayrı bir bölüm olarak sözlüğe dâhil edilmesi eseri Türk dili tarihi açısından daha da değerli kılmaktadır.

7. "Çağatay sözlükçülüğünde sözlük yazarları, kendisinden önceki sözlükleri gözden geçirmişler ve yanlış bilgileri düzeltme yoluna gitmişlerdir. Bu bakımdan Çağatay sahası Türk sözlükleri birbirlerinden yararlanarak oluşturulmuş eserlerdir" (Yavuzarslan 2009: 11). Ancak Ferheng-i Aẓferī'de herhangi bir sözlükten yararlanılmadığı kaydedilmiştir.

[1] Yazar, Çağatayca sözlüklerden faydalanmadığını iddia eder (A: 5b-12).

8. Ferheng-i Aẓferī'nin Çağataycayı öğretmek maksadıyla yazılması, ayrıca eserde o dönemin Türkçesinin ses ve biçim bilgisi hakkında bilgiler verilmesi Türk dili açısından önemlidir.

9. Ferheng-i Aẓferī, Farsça araştırmaları için de değerlendirilebilecek bir eser konumundadır.

1.1.6. Eserin Yazılış Tarihi

Elimizdeki iki nüshada yazar, yazmanın yazılış tarihini h. 1209/1795 yılının Recep ayı olarak belirtmiştir.

1.1.7. Eserin Yapısı

Bu eser, giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmı bir fayda, iki tembih ve hatimeden oluşur. Fayda kısmında Türkçenin yazı kurallarındaki irap (harekelendirme) ve sözdizimi amillerine (edatlara) yer verilir. Birinci tembihi alametler, zamirler ve fiil çekim rabıtaları (ekleri) ve bazı ortak olan ekler, ikinci tembihi ise ad çekim rabıtaları (ekleri) ve bazı ortak olan ekler oluşturmaktadır. Hatimede Arapça kurallarına uygun kip çekimlerine yer verilmiştir. Sözlüğün birinci bölümünde Farsça-Türkçe kelimelere ve ikinci bölümünde Türkçe-Farsça kelimelere yer verilmiştir. Sözlük bölümleri, kelimelerin ilk harflerine göre baplara, her bap ise kelimelerin son harflerine göre fasıllara ayrılmıştır. Her fasılda önce fiillere sonra adlara yer verilmiştir (A: 3b, 4b).

1.1.8. Eserin Nüshaları

Yapılan araştırmalarda, eserin beş nüshası tespit edilmiştir. Bunlardan biri Pakistan'da, ikisi Hindistan'da ve diğer ikisi de İran'da bulunmaktadır. (Rahimi, 2016: 20, 48)

1. Pakistan-Karaçi N.M. 1964-358.

2. India Office Library, no: 3370.

3. Oriental Manuscripts Library And Research İnstitute, Bombai, Maharashtra, no: 27.

4. Kum-Meraşi-i Necefi Ktp., no: 6171, istinsahı: h. 13. Yüzyıl.

5. Kum-Astan-ı Mukaddes-i Kum Ktp., no. 488, istinsahı: h. 1230 , müstensih: ‘Alī Rıżā: Bazı eksik sayfaları hariç toplam 620 sayfadan oluşmaktadır.

Bu çalışmada yukarıdakilerden 4. (B Nüshası) ve 5. (A Nüshası) sırada verilen nüshalar kullanılmıştır.

1.2. Yazar

1.2.1. Yazar Hakkında Genel Bilgi

Yazar hakkında kayıtlarda çok az bilgi vardır. Biz burada Muhammed Selim Mazhar’dan ve eserin giriş bölümünde kendisi hakkında verdiği bilgilerden faydalandık.

Muḥammed Ẓahīru’d-dīn Mīrzā ‘Alī Baḫt (h. 1172-1234/1758-1818) Hindistan’ın Delhi ilinin Cihanabad ilçesinin Mübarek Şah kalesinde doğdu. Eğitimini bu kalenin içinde tamamladı. Tıpkı diğer Timur şehzadeleri gibi, Cihān-dār Şah zamanından beri süregelen geleneğe tabi tutulup hayatının başlangıcından itibaren Mübarek Şah kalesinde hapis hayatı yaşıyordu. Yaklaşık 30 yıl sonra (h. 1203/1788) birkaç arkadaş ile birlikte kaleden kaçarak bir müddet Ceypur, Codhpur, Rampür ve Banis Birili’de yaşadı. Daha sonra Lakhnau (İngilizce: Lucknow) ilinin hükümdarı ‘Āṣıfu'd-devle’nin himayesine girdi. Burada yedi yıl yaşadıktan sonra h. 1211/1797 yılında Haydarabad-i Diken’e geçti daha sonra Binares, Azimabad ve Mürşidabad yolu ile h. 1212/1798’de Müderris’e vardı. Bahadır Nevvāb tarafından iyi iltifat gördüğü için ömrünün sonuna kadar burada yaşadı. (Mazhar)

Aẓferī; Hindistan’ın ünlü bilgin, şair, çevirmen, vakanüvis ve sözlük yazarlarından biriydi. Müncehlī adıyla bilinen babası Mīrzā Sulṭān Muḥammed Velī, Evrengzip hanedanından ve Şah ‘Ālim Evvel’in oğlu Mu‘azu’d-dīn Cihān-dār Şāh’ın kız torunu

Nevvāb ‘İffet-ārā Bėgüm’ün torunlarından biriydi. Kendi soyunu baba tarafından Küreken Timur ve anne tarafından Ḫʸāce Muḥammed Naḳş-bendī olarak ifade eder. (Mazhar)

Aẓferī; Arapça, Farsça, Türkçe ile Urducaya hâkimdi ve İngilizceye de aşinaydı. Tıp, astronomi, remel, aruz ve musiki dallarında oldukça birikimliydi. İkamet ettiği şehirlerde tercüme, şiir, sözlük, vakanüvislik ve gramer yazmakla meşguldü. (Mazhar)

1.2.2. Yazarın Faydalandığı Kaynaklar

Yazar giriş kısmında eseri yazarken yüzden fazla kaynaktan faydalandığını ifade eder. Ancak bu kaynaklardan birkaçının ismini verir:

Dīvān-i Nevāyī, Muḥākemetü'l-Luġateyn-i Nevāyī, Maḥbūbu'l-Ḳulūb-i Nevāyī (Merġūbü'l-Fu᾽ād), Teẕkiretü'ş-Şu‘arā-i Nevāyī (Mecālisü'n-Nefāyis), [Nesāyimü'l-maḥabbet min] Şemāyimü'l-fütüvvet-i Nevāyī, Fī Tercümetü'l-Nefeḥāt-i Cāmī, Tārīḫ-i Bābürī (Vāḳı‘āt-ı Bābürī), Dīvān-ı Bābürī, ‘Arūż-ı Bābürī, Mübeyyen-i Bābürī Der Fıḳh ve Ḳıṣaṣü'l-Enbiyā-i Türkī, Ḥadīḳatü's-Sü‘adā-i Fużūlī (Ravżatü'ş-Şühedā), Dīvān-ı Fużūlī, Yūsuf Züleyḫā-i Türkī, Şīrīn Ḫusrev, Leylī Mecnūn-i Türkī, Ḳıṣṣa-ı Behrām-ı Gūr-i Türkī, Ḳıṣṣa-ı Seyfü'l-Mülūk ve Bedī‘ü'l-Cemāl-i Türkī, Nişāb-i Mollā Cāmī, Nişāb-i Emīr Ḫusrev, Nişab-i Çėn̂giz Ḫanī, Nişāb-i Şāhidī-i Īrānī (A: 6b).

1.2.3. Yazarın Eserleri

Yapılan araştırmalarda, yazarın sekiz eseri tespit edilmiştir:

1. **Vākı‘āt:** Aẓferī’in h. 1211/1797 yılında Mīrzā Cān’ın isteği üzerine Hindistan’ın Mürşidabad şehrinde yazmaya başladığı ve h. 1221/1807’de Müderris’te tamamladığı en önemli Farsça eseridir. Eserde, Aẓferī’nin h. 1202-1221/1788-1807 yılları arasında Hindistan’ın Farklı şehirlerine yaptığı seyahat ve bu seyahatte devlet adamlarının ona karşı gösterdiği tutum, seyahat ettiği şehirlerin coğrafi, tarihi ve sosyal durumları ve esaretten kaçış hikâyesi ve hatıraları kaleme alınmıştır. (Mazhar)

2. **Dīvān:** Hindistan'ın Delhi şehrinde yazılmış olan eserin dili Farsça, Türkçe ve Urducadır. Urduca ile yazılmış olan 112 gazeli Aẓferī'nin kendi kaleme aldığı girişle birlikte Müderris Üniversitesi tarafından kitap halinde yayınlanmıştır. (Mazhar)

3. **Ferheng-i Aẓferī:** Bu teze konu olan eser, üç bölümden oluşur. Birinci bölümü giriş ve gramer, ikinci bölümü Farsça-Çağatayca ve üçüncü bölümü ise Çağatayca-Farsça bir sözlüktür. (Mazhar)

4. **Sāniḥāt:** h. 1211/1797'de yazılan, nesir ve nazımdan oluşan ve 108 nasihatten ibaret bir nasihatname olan bu eserin nüshası Pakistan'ın Pencap eyaletinin yönetim merkezi Lahor ilinin umumi kütüphanesindedir. (Mazhar)

5. **'Arūzzāde:** Aẓferī'nin Sultan Ẓahīrud-dīn Babür'ün Aruz hakkında yazdığı kitabın nazım ve nesir olarak tercümesidir. Her iki tercümenin nüshası Pakistan'ın Lahor ilinin Pencap Üniversitesinin kütüphanesinde kayıtlıdır. (Mazhar)

6. **Merġūbu'l-Fu'ād:** Emir Ali Şîr Nevâyî'in Maḥbūbu'l-Ḳulūb eserinin h. 1208/1794'te yapılmış Farsça tercümesidir. Eserin giriş kısmında Türkçenin grameri ve tarih ile ilgili bazı bilgiler eklenmiştir. (Mazhar)

7. **Risāle-i Ḳabriye:** Ölüm belirtileri hakkında olan ve Ḥekīm Ḥasan Rıżā Ḫan isteği üzerine Lakhnau'da (İngilizce: Lucknow) Arapçadan Farsçaya çevrilmiş manzum bir eserdir. (Mazhar)

8. **Niṣāb-ı Aẓferī:** Nüshaları Pakistan'ın Sind eyaletinin yönetim merkezi olan Karaçi ilinin kütüphanelerinde mevcut olan bu eser h. 1208/1794'te yazılmıştır. (Rahimi: 20)

1.3. Metnin Oluşturulmasında İzlenen Yol

1. Metnin oluşturulmasında iki nüsha kullanılmıştır. Bu nüshalar A ve B olarak adlandırılmış olup B nüshasından daha eski, hacimli ve okunaklı olan A nüshası çalışmamıza esas alınmıştır.

2. Çalışmamıza esas alınan A nüshasının gramer kısmındaki yanlışlar ve eksiklikler sadece gramer bölümünden ibaret olan B nüshasından giderilmiştir.

3. Farsça kelimelerde, Farsça sözlüklerdeki okunuşlar temel alınmıştır.

4. Farsça açıklamaların çeviri yazısında *Kavâid-i Câmi-i İmlâ-i Fârsî* adlı eserindeki yazı kuralları esas alınmıştır.

5. Metindeki kelimelere, çevri yazısı sırasında bazı Farsça kelimeler hariç herhangi bir müdahale edilmemiştir.

6. Türkçe madde başı olarak verilen Arapça ve Farsça kelimelerde Osmanlı Türkçesiyle ile ilgili sözlüklerdeki okunuşlar benimsenmiştir.

7. Dizin tercümesinde metne sadık kalınmış, fakat metin kelime kelime çevrilmemiş; anlam Türkçe ile en iyi şekilde ifade edilmeye çalışılmıştır.

8. Metnin okunuşunda Çağatay Türkçesi dil özellikleri dikkat alınmıştır. Çağatay Türkçesi metinlerindeki sorunlu hususların okunuşunda çağdaş Türk lehçelerindeki telaffuzlar belirleyici olmuştur.

2. ÇEVİRİ YAZILI METİN

Bismi'l-lāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

Ḥemd-ė bī-ḥed mer motekellėm-ė noṭḳ-āferīnī rā ve ṣenā-yė bī-ḥed mer ḫālėḳo'l-ḫelḳī rā kė ez ḥokm-ė kon hemė-ė mevcūdāt rā bė vocūd resānīd. vocūd-ė beşer rā cūdeş ez sāyėr-ė meḫlūḳāt bė moḳtezā-ė *ṭuġrā-yı ġarrā-y ve nefaḫtü fīhi min rūḥī* momtāz gerdānīd ve dėleş bė *kunūz ve rumūz-ı mütenevvi'a ve aḫbār-ı mütebāyine bedelehu* molhem sāḫt ve zebāneş kė tercomān-ė dėl est mėftāḥ-ė ān ḫezāyėn nomūd bė eṣnāf loġāt-ė motekellėm.

Robā'ī:

Rūz ez şeb o şeb zė rūz ārendė to^{v}yī

Īn şem'-ė meh o mėhr-ė forūzendė to^{v}yī

Būdī zė ezl tā bė ebed ḫ^{v}āhī būd

Zībendė-ė īn mosned-ė pāyendė to^{v}yī

ve toḥfė-ė ṣelevāt-ė ṭeyyėbāt ber rūḥ-ė por-fotūḥ-ė ān [kė] sebeb-ė vocūd-ė ādem ve bā'ėṣ-ė īcād-ė 'ālem sezed kė ḫėl'et-ė *levlāk li-mā ḫaleḳtü'l-eflāk* ber ḳāmeteş çost borīdend ve tārek-ė tārėko'd-donyāyeş bė tāc-ė[2] **(2a-1)** *levlāk li-mā aẓhertü'r-rubūbiye elyaḳ* dīdend. Nām-ė nāmī ve ėsm-ė sāmī-ė ū Aḥmed Moctebā **(2a-2)** ve Moḥemmed Moṣṭefā *ṣalavātu'llāhu ve selāmuhu 'aleyhi ve 'alā ālihi ve aṣḥābihi ecma'īn.*

Robā'ī: (2a-3)

Der cėsm-ė cehān ẕāt-ė to^{v} cān bāşed o bes

Bel her do^{v} cehān behrė hemān bāşed **(2a-4)** o bes

Ėy ez to^{v} vesādė-ė nobovvet rā zīb

Meddāḥ-ė to^{v} ḫellāḳ-ė cehān bāşed **(2a-5)** o bes

[2] Ḥemd-ė bī-ḥed...bė tāc-ė| A: yoktur.

Robā‘ī:

Ėy ẖėl‘et-ė levlāk kė zīb-ė ḳed-ė ū-st

Īn şems o ḳemer perteveyī **(2a-6)** ez ẖed-ė ū-st

Mā rā çė boved ġeyr-ė teḥīyyāt o dorūd

Bā neḳdī-ė cān nėşār-ė merḳed-ė **(2a-7)** ū-st

Robā‘ī:

Ān şems kė ve'ż-żoḥā boved ū rā rū

Mā-zāġ şodeş sormė-keş-ė **(2a-8)** çėşm-ė nėkū

Ez bes kė ẖo^{v}deş ḥeḳḳ bod o ḥeḳḳ boved ẖo^{v}deş

Z'ān goft ḥeḳḳeş **(2a-9)** medḥ o şenā der ḥeḳḳ-ė ū

Emmā be‘d çonīn gūyed ser-geştė-ė teyh-ė teḥeyyorī Mīrzā ‘Elī Beẖt **(2a-10)** el-me‘rūf bė Mīrzā Kelān el-moteẖellėş bė Eẓferī kė sėlsėlė-ė nesl-ė īn ‘āṣī ez yėk cānėb **(2a-11)** bė Ḥeżret-ė Emīr Timur Ṣāḥėb-Ḳėrān mī-resed ve ez ṭeref-ė do^{v}yom bė ḥeżret-ė ẖ^{v}ācė-ė bozorg **(2a-12)** Ḫ^{v}ācė Neḳşbend ḳuddesė-sirrehü mī-pėyvended.

Neseb-nāmė-ė rāḳėm der nėsbet-ė nevāsė-zādė-gī-ė (2a-13) ẖo^{v}d bė ẖānė-dān-ė Kürekeniyė: Mīrzā ‘Elī Beẖt el-me‘rūf bė Mīrzā Kelān el-moteẖellėş bė Eẓferī **(2a-14)** ėbn-ė Mīrzā Moḥemmed Velī ‘Orf-ė Moncehlī Ṣāḥėb ėbn-ė Solṭān Moḥemmed ‘Īsā ez beṭn-ė Nevvāb ‘Ėffet **(2a-15)** Ārāy Bėygom-ė menkūḥė e‘nī zo^{v}cė-ė Nevvāb Seyyėd Mūsevī Ḫan Behādor ėbn-ė Nevvāb Serbolend Ḫan Behādor Bėygom meẓkūrė **(2b-1)** şebiyė-ė Kelān Moḥemmed Mo‘ėzzė'd-dīn Pād(ė)şāh el-moleḳḳeb bė Ḥeżret-ė ‘Erş Ārām-gāh **(2b-2)** ėbn-ė Moḥemmed Mo‘eẓẓem Şāh ‘Ālem Behādor Şāh el-moleḳḳeb bė Ḥeżret-ė Ḫold-menzėl ẖelef-ė Moḥeyyė'd-dīn **(2b-3)** Moḥemmed Ebo^{v}'l-Moẓeffer Evrengzīb ‘Ālem-gīr Pād(ė)şāh el-me‘rūf bė Ḥeżret-ė Ḫold-mekānī **(2b-4)** ėbn-ė Şehābo'd-dīn Moḥemmed Şāh Cehān

Pād(ė)şāh Ḥeżret-ė Fėrdoᵛs-āstānī veled-ė **(2b-5)** Nūre'd-dīn Moḥemmed Cehān-gīr pād(ė)şāh-ė Cennet-mekānī ḫelef-ė Soltān Celālo'd-dīn Moḥemmed Ekber **(2b-6)** pād(ė)şāh-ė ‘Erş-āstānī ėbn-ė Homāyūn pād(ė)şāh-ė Cennet-āstānī ḫelef-ė Ẓehīro'd-dīn **(2b-7)** Moḥemmed Ḥeżret-ė Bābėr pād(ė)şāh-ė Fėrdoᵛs-mekānī ėbn-ė Ḥeżret-ė ‘Omer Şeyḫ Mīrzā ėbn-ė Ḥeżret-ė **(2b-8)** Ebū Se‘īd Mīrzā ėbn-ė Ḥeżret-ė Moḥemmed Şāh Soltān Mīrzā ėbn-ė Ḥeżret-ė Mīrān Şāh **(2b-9)** Mīrzā ėbn-ė Ḥeżret-ė Ṣāḥėb-Ḳėrān Emir Timur Küreken *‘afīyü'llāhu ‘anhum ve ‘an seyyiātihim.* **(2b-10)**

Robā‘ī:

Ān şāh-ė felek-rotbė kė Timur goẕeşt

Fevḳ-ė Cem o Ėskender o Feġfūr goẕeşt (2b-11)

Rūzī kė nomūd z'īn-dāreş şonḳār

Gūyī kė zė çėşm-ė selṭenet nūr goẕeşt **(2b-12)**

Neseb-nāmė-ė rāḳėm ye‘nī sėlsėlė-ė nesl-ė Neḳşbendiyė ḫoᵛd ve Ḫᵛācе Eboᵛ'l-Ḫeyr: Mīrzā ‘Elī Beḫt **(2b-13)** el-me‘rūf bė Mīrzā Kelān el-moteḫellėṣ bė Eẓferī ėbn-ė Moḥemmed Velī el-moşteher bė Moncehlī Ṣāḥėb **(2b-14)** veled-ė Soltān Moḥemmed ‘Īsā ḫelef-ė kelān-ė Ḫᵛācė Mūsā el-moleḳḳeb bė Nevvāb Sėyyd Mūsevī Ḫan **(2b-15)** Behādor nākėḥ-ė Nevvāb ‘Ėffet-Ārāy Bėygom mesṭūrė-ė ḫᵛācė-ė meẕkūr ėbn-ė Ḫᵛācė Ye‘ḳūb el-moleḳḳeb **(3a-1)** bė Nevvāb Serbolend Ḫan Behādor ėbn-ė Ḫᵛācė ‘Eveż ḫelef-ė Ḫᵛācė Soltān Aḥmed ėbn-ė **(3a-2)** Ḫᵛācė Mīrek ėbn-ė Ḫᵛācė Aḥmed ėbn-ė Ḫᵛācė Mīrek bėn Ḫᵛācė Mīrek bėn Ḫᵛācė Mīr Moḥemmed ėbn-ė Ḫᵛācė **(3a-3)** Emīr ‘Elī doḫter-zādė-ė Ḫᵛācė Neḳşbend emmā Ḫᵛācė Emīr ‘Elī-ė meẕkūr ḫelef-ė Ḫᵛācė **(3a-4)** Eboᵛ'l-Ḫeyr-ė Türk-ėstānī dāmād-ė Ḥeżret-ė Ḫᵛācė Neḳşbend.

Robā‘ī:

Ān ḫᵛācė kė Şāh-ė **(3a-5)** Neḳşbendeş ḫᵛānend

Ez keşf o kerāmeteş soẖenhā rānend

Hem Seyyėd o hem ‘ārėf-ė **(3a-6)** kāmėl būdė

‘Ālem hemėeş morşėd o hādī dānend

Neseb-nāmė-ė Ḥeżret-ė Ḫᵛācė Eboᵛ'l-Ḫeyr-ė Türk-ėstānī dāmād-ė Ḥeżret-ė[3] **Ḫᵛācė Neḳşbend:** **(3a-7)** Ḫᵛācė Eboᵛ'l-Ḫeyr bėn Ḫᵛācė ‘Elī ėbn-ė Ḫᵛācė Mohemmed Şerīf veled-ė Ḫᵛācė Aḥmed Yesevī emmā **(3a-8)** ḳėṣṣė-ė ėnfėrār-ė rāḳėm bė ṭerīḳ-ė ėẖfā ez ḳėyd-ė kel‘ė-ė mobārek-ė dāro'l-ẖėlāfė Şāh Cehān **(3a-9)** Ābād kė be‘d ez yėk sāl-ė temām ez hėngām-ė nā-bīnā şoden-ė Şāh ‘Ālem pād(ė)şāh-ė **(3a-10)** Kürekeniyė ez dest-ė sīyeh-beẖt Ġolām Ḳādėr-ė Efġān bė tārīẖ-ė sėyoᵛm-ė Rebī‘o'l-evvel-ė **(3a-11)** senė-ė 1203 hėcrī dest dādė ve ẖezīden-ė cānėb-ė Cey-pūr ve Coᵛdh-pūr ve Odey-pūr **(3a-12)** ve solūk-ė şāyėstė-ė ‘omdė-ė mehārācėhā-yė ān cevānėb ve vorūd-ė ‘āṣī bė-dīn ṣevb **(3a-13)** ez nā-tecrėbė-kārī-ė ẖoᵛd bė ėġvā-yė dūstān ve rofeḳā-yė nā-dān kė bė voḳū‘ **(3a-14)** pėyvestė çonān-çė goftėend:

Āḳėlā perẖīz kon ez yār-ė bed

Yār-ė bed bed-ter boved **(3a-15)** ez mār-ė bed

Mār-ė bed tenhā to-rā ber cān zened

Yār-ė bed ber cān o ber īmān zened

Şemme’ī **(3b-1)** der dībāçė-ė Merġūbü'l-Fū’ād kė te’līf-ė ‘āṣī est merḳūm geştė ber ro’esā-yė **(3b-2)** rūz-gār ez eẖbār-resī-ė beldė-ė dāro'l-ẖėlāfė nīkū moberhen bāşed der-īn nosẖė **(3b-3)** ėḥtīyāc-ė ė‘ādet ne-dīdem emmā moretteb gerdānīdem īn nosẖė rā ber moḳeddėmeyī ve ḳėsmeyn **(3b-4)** emmā moḳeddėmė ber fāyėdėyī ve tenbīheyn ve ẖātėmė emmā fāyėdė der tevżīḥ-ė ė‘rāb-ė resmo'l-ẖeṭṭ-ė **(3b-5)** Türkī ve sī ‘evāmėl mānend-ė neḥv ve tenbīh-ė evvel der ‘elāmet ve żemāyėr ve revābėṭī kė **(3b-6)** mote‘ellėḳ-ė ef‘āl est[4] meger be‘ż kė

[3] Ḫᵛācė Eboᵛ'l...Ḥeżret-ė| A: yoktur.
[4] est| A: īst.

şāmėl est der fė‘l ve ėsm ve tenbīh-ė do^{v}yom der revābėṭī **(3b-7)** kė mote‘ellėḳ-ė[5] ėsm-est meger be‘ż kė şāmėl est mīyān-ė ėsm ve fė‘l ve ḫāṭėmė **(3b-8)** der ṣerf-ė ṣīġėhā movāfėḳ-ė ḳā‘ėdė-ė mīzān-ė ‘Erebī ve berḫī zīyādė ez ān emmā **ḳėsm-ė evvelīn (3b-9)** elfāẓ-ė Fārsī evvel ve āḫėreş loġāt-ė Türkī ve **ḳėsm-ė ṣānī** loġāt-ė Türkī evvel ve elfāẓ-ė **(3b-10)** Fārsī āḫėr ‘elā ‘ādāto'l-ehlė'l-loġāt. zīrā kė eger kesī rā lefẓ-ė **çėnĝiz** yā **ḳuyaş (3b-11)** yā **kün** kė īn her sė lefẓ bė me‘nī-ė āftāb est der ḫāṭėr goẕered kė me‘nī-ė īnhā çī-st **(3b-12)** neẓer koned der ḳėsm-ė ṣānī loġet-ė **çėnĝiz** rā der bāb-ė cīm ve feṣl-ė zā-ė mo‘cemė ve **ḳuyaş** rā **(3b-13)** der bāb-ė ḳāf ve feṣl-ė şīn-ė mo‘cemė ve **kün** rā der bāb-ė kāf ve feṣl-ė nūn ve me‘nāş **(3b-14)** der-yābed ve eger kesī rā lefẓ-ė āftāb yā ḫo^{v}rşīd der ẕėhn goẕered ve Türkīş ne-mī-dāned **(3b-15)** ve ḫ^{v}āhed kė der-yābed kė āftāb ve ḫo^{v}rşīd rā der Türkī çė mī-gūyend bė-cūyed der ḳėsm-ė **(4a-1)** evvel kė evveleş Fārsī est loġet-ė āftāb rā der bāb-ė elėf ve feṣl-ė bā-ė moveḥḥėdė **(4a-2)** ve ḫo^{v}rşīd rā der bāb-ė ḫā-ė mo‘cemė ve feṣl-ė dāl-ė mohmelė ve ḳės ‘elā-hāẕā. pes eger ėktėfā **(4a-3)** kerdemī ber ḳėsm-ė ṣānī çonān kė ‘ādet-ė mo’ellėfīn est ṭālėbī rā kė ez ‘ėlm-ė ėṣṭėlāḥāt-ė **(4a-4)** loġāt-ė Türkī me‘ẕūr est ‘ėnde'l-ġereż hergėz ez ferheng-ė ḥoṣūl-ė loġāt-ė Türkī **(4a-5)** meysūr ne-būdī meger bė moṭāle‘e-ė bėsyār ve costocū-yė bī-şomār çė-rā kė loġet-ė āftāb **(4a-6)** ve ḫo^{v}rşīd rā der ḳėsm-ė ṣānī der bāb-ė elėf veyā ḫā-ė mo‘cemė her çend bė-costī hergėz ne-yāftī **(4a-7)** ḫolāṣė ān kė eger kesī rā loġet-ė Türkī der ḫāṭėr goẕered der ḳėsm-ė ṣānī neẓer endāzed **(4a-8)** ve eger lefẓ-ė Fārsī der ẕėhn āyed der ḳėsm-ė evvel nėgāh koned ve eger der be‘żī loġet **(4a-9)** moġālėṭė-ė vāḳė‘ şeved ve ne-dāned kė ān lefẓ Türkī-st yā Fārsī pes bāyed **(4a-10)** kė der ebvāb ve foṣūl her do^{v} ḳėsm-ė ān loġet-ė meşkūkė rā telāş nomāyed **(4a-11)** elbettė mī-yābed ve eger ne-yābed bė-dāned[6] kė ān loġet der-īn moḫteṣer nīst zīrā kė loġāt-ė Türkī **(4a-12)** ġeyr-ė ḥeṣr est īn nosḫė goncāyėş-ė ān ne-dāred kė ḥāvī-ė cemī‘-ė loġāt-ė Türkī **(4a-13)** bāşed kė ez hīç yėkī ez mo’ellėfīn-ė moteḳeddėmīn ve mote’eḫḫėrīn çonīn ferhengī **(4a-14)** te’līf ne-şodė kė cāmė‘-ė cemī‘-ė loġāt bāşed ve īn ferheng sehlo'l-ḥoṣūl **(4a-15)** est mer ṭālėb rā ber ḫėlāf-ė cemī‘-ė ferāheng. beyt: eger ‘āḳėlī yėk ėşāret bes **(4b-1)** est ve evvel-ė her bāb ve feṣl-ė

[5] mote‘ellėḳ| A: mote‘ellėḳ est.
[6] bė-dāned| A: bė-dān.

ef‘āl rā yėk cā nėvėştem be‘dehū esmā ve ġeyrė emmā der **(4b-2)** ḳėsm-ė evvel der her bāb der feṣl-ė nūn meṣādėr-ė ef‘āl [rā] evvel żebṭ nomūdem ve der ḳėsm-ė **(4b-3)** ş̱ānī evvel-ė ebvāb ve foṣūl emr-ė ef‘āl rā monderėc gerdānīdem ve be‘dehū esmā ve ġeyrė **(4b-4)** ve der ḳėsm-ė evvel eger yėk loġet çend me‘nī dāştė est ān-rā berāyė ė̱ḥtėlāf-ė **(4b-5)** me‘nāş der çend bāb nėvėştė şod meş̱elen loġet-ė **ayaġ** kė heşt me‘nī dāred **(4b-6)** bė me‘nī-ė ā̱ḥėr ey o̱hereş ve pīyālė ve pā ve pav ey ḥėṣṣė-ė çehārom-ė her çīz ve pās ey **(4b-7)** ḥėṣṣė-ė çehārom-ė ez rūz yā şeb kė Hėndīyān pehr nāmend ve nām-ė ḳebīlė-ė Türkān ve kāsė **(4b-8)** ve ḥedd-ė mūlk-ė ā̱ḥėr rā der bāb-ė elėf ve feṣl-ė rā-ė mohmelė ve pīyālė rā der bāb-ė bā-ė moveḥḥėdė **(4b-9)** ve feṣl-ė hā ve pā rā der feṣl elėf ve pav rā der feṣl-ė vāv ve pās rā der feṣlo's-sīn-ė **(4b-10)** mohmelė ve kāsė rā der bāb-ė kāf ve feṣl-ė hā ve ḳebīlė-ė Türkān rā der bāb ḳāf ve feṣl-ė **(4b-11)** nūn ve ḥedd-ė mūlk rā der bāb-ė ḥā-ė ḫoṭṭī ve feṣl-ė kāf nėvėştėem ve ḳės ‘elā-hāẕā **(4b-12)** tā bė-dānī kė īn tekrār ḫėṭā’en vāḳė‘ şodė belk ‘emden est berāyė fehm-ė mobtediyān **(4b-13)** ve sehlo'l-ḫoṣūl-ė montehiyān ve besā elfāẓ est kė çūn Fārsiyān der zebān-ė **(4b-14)** ḫo^{v}d ne-yāftėend ve ġereż-ė ‘omdė bė-dān oftādė ez zebān-ė Türkān e̱hẕ nomūdė **(4b-15)** der moḥāverė[7]-ė ḫo^{v}d ėstė‘māl kerdend çonān-çė **hay hay** ve **hey** (bė feṭḥ) ve deşnė ve **(5a-1) uşluḳa** kė ‘ām **uşḳula** gūyend ve besā kelėmāt-ė kė ḥeşr-ė ān mote‘essėr ve mote‘eẕẕėr est **(5a-2)** ve ‘ėlm-ė ān mo^{v}ḳūf ber ‘ėlm-ė Türkī-st ve tevżīḥ-ė ė‘rāb-ė īn loġāt der resmo'l-ḫeṭṭ[8]-ė Türkī[9]-ė **(5a-3)** kė der moḳeddėmė nėvėştė āmedem bė vech-ė eḥsen nomūdė şod ve bāḳī-ė tevżīḥ-ė ė‘rāb **(5a-4)** bė cāyī kė żerūret şod, der ḳėsm-ė ş̱ānī kė Türkīş evvel est nīz nėvėştė şod **(5a-5)** ve der ḳėsm-ė evvel kė Fārsī evvel-est ve Türkī ā̱ḥėr bėnā’en ‘eleyh ez tevżīḥ-ė ė‘rābeş dest **(5a-6)** keşīdem tā melūm-ė ṭevīlo'l-kelām-ė melāmet ne-gerded her kė rā der-īn cā der ė‘rāb-ė loġāt-ė **(5a-7)** Türkī şekkī ve moġāleṭė ofted der bāb-ė hemān loġet bė ḳėsm-ė ş̱ānī bė-cūyed ve ez Fārsī-ė deḳīḳ **(5a-8)** ve ġeyr-ė mote‘mel dest bāz dāştė Fārsī-ė sehl ve selīs āverdė şod tā mobtedīyān **(5a-9)** rā ber fehm-ė ān ėşkālī ne-bāşed ve tertīb-ė īn ferheng ‘elā-ḥėdė ez cemī‘-ė mo’ellėfīn **(5a-**

[7] moḥāverė| A: mohāverė.
[8] resmo'l-ḫeṭṭ| A: resm.
[9] Türkī| A: yoktur.

10) nomūdė şod moṭābėḳ-ė *li-külli cedīdin leẕẕe ʿalā ḳāʾiluhā aṣ-ṣalavātuhu ve's-selām* ve bāyed **(5a-11)** dānėst kė hemė-ė nesl-ė Timuriyė rā dānėsten-ė zebān-ė Türkī ʿomūmen żerūr est emmā īn **(5a-12)** ʿāṣī rā ḫoṣūṣen belkė ez ehemm-ė mohėmmāt ve lā-bodī mānā kė ez bozorgān-ė ḫoᵛd **(5a-13)** semāʿ dārem kė her kė ez ḫānė-dān-ė Kürekeniyė veyā Neḳşbendiyė bāşed ve ān **(5a-14)** kes ez zebān-ė Türkī behrė ne-dāştė bāşed ū rā nengī ʿeẓīm est belkė bozorgān rā der nesl vėy şekkī bė hem resed bes bozorgān-ė **(5a-15)** rāḳėm ez ṭerefeyn-ė ḫāṣṣė lehcė-ė Türkī mī-dāştėend ve ekşerī bū-yė Fārsī rā **(5b-1)** ne-şemīdė belkė Fārsī rā bė çėşm-ė dānėş ḥeḳīr dīdė bė teḫṣīṣ feḳeṭ vālėdeyn ve vālėdeyn-ė **(5b-2)** vālėdeyn rāḳėm-ė Hėndėstān-zā end ve bāḳī hemė-ė ez ecdād-ė pėderī ve māderī-ė **(5b-3)** ʿāṣī velāyet-zā ve motevetṭėn-ė hemūn cā būdėend ve tā ḥāl der ān-cā ve ġeyrė **(5b-4)** ėstėḳāmet dārend moṭābėḳ-ė eḥādīṣ: *el-veledü sirrü li-ebīhi ve küllü şeyʾin yerciʿu ilā aṣlihi* **(5b-5)** meyelān-ė ṭebīʿet-ė rāḳėm bė ṭeref-ė Türkī bė-ġāyet şodė ve movāfėḳ-ė *küllü ināin yetereşşaḥu* **(5b-6)** *bi-mā fīhi* bė hemūn lehcė bė teʾlīfāt motekellėm geştė ve īn Türkī-ė Çaġatayī ve Özbekī-st **(5b-7)** eṣl īn-est[10] ve hemė forūʿ ve çend elfāẓ-ė Türkī-ė Īrānī ve Rūmī kė nėvėştėem **(5b-8)** der ḳėsm-ė doᵛyom ferḳ beynehomā nomūdė şod çonān kė meʿlūm ḫᵛāhed şod ve *inşāaʾllāhu* **(5b-9)** *teʿālā* ėrādė çonīn est kė eger zemānė zemānī forset dehed nosḫė-ė Türkī-ė Īrānī ve Rūmī **(5b-10)** nīz ez neẓm ve neşr tertīb dādė āyed[11] tā bėʾl-koll ėmtīyāz beynehomā revşen gerded ġereż **(5b-11)** ān kė her kė rā ber Türkī-ė Çaġatayī dest-resī bė hem resīd ber hemė-ė envāʿ-ė Türkī ḳādėr gerdīd **(5b-12)** ve ėllā fe-lā ve bendė ez ferāheng-ė Türkī loġāt ne-çīdėem zīrā kė kėtāb-ė ġeleṭ-nevīs **(5b-13)** der neḳl-ė kotob ḥebīb rā ḫebīş ve meḥebbet rā mėḥnet mī-nevīsend ḫoṣūṣen **(5b-14)** der ʿėlm-ė Türkī kė ehl-ė Hėnd der-īn fenn bėsyār nā-fehmend pes eger ez kotob-ė loġāt-ė **(5b-15)** Türkī neḳl mī-nomūdem, loġāt-ė moteʿeddėd-ė metrūk ve meşkūk der-īn moḫteṣer żebṭ mī-şod. eger-çė **(6a-1)** ḥālā hem ez sehvī ve ḫėṭāyī ḫālī nīst emmā ne-bedān ġāyet bėnāʾen ʿeleyh **(6a-2)** kė ān-çė ez ḫeṭṭ-ė dest-ḫeṭṭī-ė ūstād-ė ḫoᵛd Mīr Kerem ʿElī merḥūm *revvaḥaʾllāhu rūḥahu* **(6a-3)** kė der ʿėlm-ė Türkī veḥīd ve ferīd-ė rūz-gār būdend moteferrėḳ ve moşettet ġeyr-ė moreddef **(6a-4)** nėvėştė

[10] īn-est| A: nīst.
[11] āyed| A: end.

yāftem ve ān-çė kotob ez ū-şān ḫoᵛd ḫᵛāndem ve ber kotob ḥāşīyehā nėvėştė (6a-5) dāştem ve ān-çė ber kotob-ė ḫeṭṭ-ė velāyetī şeḥīḥ nėvėştė yāftem yā bė kotob-ė moteʻeddėdė (6a-6) bė ėşbāt resānīdem, mėşl-ė *Divān-i Nevāyī* ve *Muḥākemetü'l-Luġateyn-i Nevāyī* ve *Maḥbūbu'l-Ḳulūb-i* (6a-7) *Nevāyī* kė tercomėeş *Merġūbü'l-Fuʾād* gerdānīdėem ve *Teẕkiretü'ş-Şuʻarā-i* (6a-8) *Nevāyī* mosemmā bė *Mecālisü'n-Nefāyis* ve [*Nesāyimü'l-Maḥabbet* ve] *Şemāyimü'l-Fütüvvet-i Nevāyī, Fī Tercümetü'l-Nefeḥāt-i* (6a-9) *Cāmī* ve *Tārīḫ-i Bābürī* el-mosemmā bė *Vāḳiʻāt-ı Bābürī* ve *Divān-ı Bābürī* ve *ʻArūż-ı* (6a-10) *Bābürī* ve *Mübeyyen-i Bābürī Der Fıḳh* ve *Ḳıṣaṣü'l-Enbiyā-i Türkī* ve *Ḥadīḳatü's-Süʻadā-i* (6a-11) *Ūstād Fużūlī* kė tercomė-ė *Ravżatü'ş-Şühedā* est ve *Divān-ı Fużūlī* kė (6a-12) Ūstād Fużūlī der Türkī-ė Rūmī ve Īrānī gūy-ė belāġet robūdė ve *Yūsuf* (6a-13) *züleyḫā-i Türkī* ve *Şīrīn Ḫusrev* ve *Leylī Mecnūn-i Türkī* ve *Ḳıṣṣa-ı Behrām-ı Gūr-i Türkī-ė* (6a-14) ūstād-ė ūstād-ė ḫoᵛd ve *Ḳıṣṣa-ı Seyfü'l-Mülūk* ve *Bedīʻü'l-Cemāl-i Türkī* kerdė-ė ūstād-ė (6a-15) rāḳėm ve *Niṣāb-i Mollā Cāmī* ve *Niṣāb-i Emīr Ḫusrev* ve *Niṣāb-i Çingiz Ḫanī* ve *Niṣāb-i* (6b -1) *Şāhidī-i Īrānī* ve ġeyrohā ḳerīb sī Nėṣāb ġereż ez ṣed kėtāb-ė moʻteberė-ė Türkī-ė Turanī (6b-2) ve Īrānī ve Rūmī kė der moddet-ė heft heşt sāl loġāt-ė moteferrėḳ ve moşettet (6b-3) cemʻ mī-nomūdīm eknūn der Sevād-ė Lucknow bė tārīḫ-ė ġorrė-ė māh-ė Receb-ė senė-ė 1209 hėcrī der (6b-4) moddet-ė yėk sāl-ė temām ėttėfāḳ-ė tertīb oftād emmā ebyāt berāyė ėsnād-ė loġāt (6b-5) cėhet-ė ṭuvālet-ė kelām ne-y-āverdem tā bė melālet ne-encāmed ve ez ṭālėbān ve şāyėḳān (6b-6) īn ṣėlė ne-mī-ḫᵛāhem bė coz fātėḥė ve doʻā-yė berāyė ėncāḥ-ė merām-ė dārėyn ve felāḥ ve kām-ė (6b-7) kevneyn eger-çė ez şenāʻet-ė şānėʻān ve ṭenz-ė ṭāʻėnān moṭābėḳ-ė *men ṣannefe* (6b-8) *faḳad istehdefe* meʼmūn nīstem emmā ez kerem-ė eḫlāḳ-ė bozorgān ommīd ān-est kė beʻd-ė (6b-9) tefeḥḥoş ve ḫevż-ė bėsyār eger ber sehvī ve ḫėṭāyī-ė ʻāṣī ėbn-ė ʻāṣī ve ḫāṭī ėbn-ė (6b-10) ḫātī ėṭṭėlāʻī yābend. ḥedīş: *el-insān mürekkeb mine'l-ḫaṭāü ve'n-nisyān* melḥūẓ fermūdė (6b-11) bė ḳelem-ė ėṣlāḥ ber-īn bendė ėḥsānī fermāyend mā, tā kė der tedvīn ve tertīb īn (6b-12) ferheng besā leyl o nehār dūd-ė çėrāġ ḫoᵛrdem ve bė mėḥnet bė ser bordem ve mosemmā sāḫtem (6b-13) īn nosḫė rā bė **Maʻrūfü'l-Luġāt El-Mulaḳab Bė Ferheng-i Azferī**. *allāhu'mme aġfir lī ve* (6b-14) *li-vālideyyī ve'l-üstāẕī.*

Moḳeddemė-ė kėtāb fāyėdė der tevżīḥ-ė ė'rāb-ė resmo'l-ḫeṭṭ-ė (6b-15) Türkī ve 'evāmėl-ė mānend-ė neḥv: emmā bė-dān kė resmo'l-ḫeṭṭ-ė Türkī bedīn gūnė est kė be'd-ė feṭḥė elėf **(7a-1)** mī-nevīsend ve ez ān elėf morād-ė feṭḥė dārend ve be'd-ė żemmė vāv mī-nevīsend ve ez ān vāv **(7a-2)** morād-ė żemmė dārend ve be'd-ė kesrė yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė mī-nevīsend ve ez ān yā morād-ė **(7a-3)** kesrė dārend ve īn mecmū'-ė ḥorūf rā kė **u,ü, o, ö/ a, e/ ı, i (واى)** bāşed resmo'l-ḫeṭṭ-ė Türkī nāmend ve şāyėḳ **(7a-4)** rā nā-gozīr est evvel ez ḥėfẓ-ė ān tā ḫ^{v}ānden-ė kotob-ė Türkī ber-ū eshel bāşed bėlā **(7a-5)** ėṭṭėlā' me'nāş çonān-çė **köl** (كاول)**:** bė me'nī-ė cān ve tālāb kė aṣluhu **köl** (كول) (bė feṭḥ-ė kāf-ė **(7a-6)** tāzī ve sokūn-ė vāv ve lām) est ve **kül** (كول)**:** bė me'nī-ė ḫākėster kė aṣluhu **kül** (كُل) (bė żemm-ė kāf-ė **(7a-7)** tāzī est) ve **kėl-** (كيل)**:** bė-yā, emr-ė āmeden kė aṣluhu **kėl-** (كِل) (bė kesr-ė kāf-ė tāzī-st) ve der be'ż-ė elfāẓ **(7a-8)** Türkān hem īn resmo'l-ḫeṭṭ-ė metrūk belk ġeyr-ė mocevvez est çonān-çė **yaḫşı** (يخشى) (bė feṭḥ-ė evvel **(7a-9)** ve sokūn-ė ḫā ve kesr-ė şīn-ė mo'cemėteyn) kė bė me'nī-ė nīk est ve **yuva** (يُوا) (bė żemm-ė moşennā-ė teḥtāniyė **(7a-10)** ve feṭḥ-ė vāv-ė memdūdė) kė me'nī-ė āşīyān-ė morġān-est ve **yaman** (يمان) (bė feṭḥ-ė evvel-ė moşennā-ė teḥtāniyė **(7a-11)** ve mīm-ė memdūdė ve nūn-ė ġonnė): bė me'nī-ė bed żėdd-ė nīk ve ġeyrohā kė ėḥṣā-yė ān ne-tevān nomūd **(7a-12)** ye'nī **yaḫşı** (ياخشى) ve **yuva** (يووا) ve **yaman** (ياامان) ne-nevīsend kė ez ḳodemā ve mote'eḫḫėrīn senedī yāftė ne-şod **(7a-13)** ve īn elfāẓ rā kė ḳebūl-ė 'elāmet-ė ė'rāb ne-koned mebnī ber eṣl tevān goft ve īn **(7a-14)** resmo'l-ḫeṭṭ der Fārsī hem eṣlī dāred çonān kė der ḫo^{v}ş ve ḫo^{v}rşīd ve ġeyrohā kė yāftė **(7a-15)** mī-şeved kė ez-īn vāv coz 'elāmet-ė żemmė hīç[12] morād nīst ve **-çi** (چى) **ki** (كى) bė tefḫīm-ė kesrė kė ḳodemā **(7b-1) -çė** (چه) ve **kė** (كه) rā (bė yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė) mī-nėvīştėend ve ez-īn yā hem coz ėẓhār-ė kesrė morād **(7b-2)** nīst ve fėrėştė ve pėyvestė ve pīyādė ve ġeyrohā kė ez-īn hā-yė hevvez nīz coz ėẓhār-ė **(7b-3)** feṭḥė-ė mā-ḳebl-ė hā morād nīst ve eḫẕ kerdem. īn fevāyėd rā ez Arūż-ı Bābürī kė teṣnīf **(7b-4)** ve te'līf fermūdė-ė Ẓehīro'd-dīn Moḥemmed Bābėr pād(ė)şāh-ė Ḥeżret-ė Fėrdevs-mekānī-st der **(7b-5)** zebān-ė Türkī ve ez ān 'erūż-ė ān ḥeżret çend fevāyėd-ė 'erūż hem ėḳtėbās[13] nomūdė tercomė-ė **(7b-6)** Fārsī kerdė rėsālė ber-

[12] hīç| A, B: hėç.

[13] ėḳtėbās| A: ėḳbās.

āverdėem kė mosemmā bė Arūż-zādė sāḫtėem. aḳūlu **(7b-7)** emmā ʻelāmet-ė kāf-ė tāzī ez ūstādān-ė mā ḫeṭṭī doᵛyom mėḳdār-ė nīm bėrėnc est **(7b-8)** bīrūn sū pėyvestė bė ḫeṭṭ-ė kāf bedīn ṣūret **k** (ک) ve ʻelāmet-ė kāf-ė Fārsī bė hemūn **(7b-9)** mėḳdār ḫeṭṭī enderūn sū bedīn ṣūret **g** (ک) ve beʻż ʻelāmet-ė kāf-ė Fārsī bė cā-yė yėk ḫeṭṭ **(7b-10)** doᵛ ḫeṭṭ-ė mosāvī mī-keşend bedīn ṣūret **g** (گ) ve hove moteʻārėf ve kāf-ė tāzī rā bė ḥālet-ė **(7b-11)** ḫoᵛd goẕāştėend bedīn ṣūret **k** (ک) ėntėhī-ė kelāmī. fāyėdė: aḳūlu **ʻevāmėl-ė Türkī mėşāl-ė neḥv: (7b-12)** kė ṣīġėhā-yė emr-ė ḥāżėr ve możārėʻ-ė ḥāl ve możārėʻ-ė ėstėḳbāl-ė beʻīd-ė ġāyėb ve mefʻūl **(7b-13)** rā bė meʻnī-ė meṣder gerdāned ve ėsm-ė cāmėd rā meṣder ve ėsm-ė moşteḳḳ gerdāned ve fė'l rā ėsm-ė **(7b-14)** cāmėd ve mecmūʻe sī ʻevāmėl-ė ḥāżėro'l-veḳt kė yād-būd bė terḳīm āmed çūn elfāẕ-ė **(7b-15) –ġaç** ve **–geç** ve **–güli** ve **–ġalı** ve **–geli** ve **–en** ve **–in** (moşennā-ė teḥtāniyė ve nūn-ė zedė) ve **–düg (8a-1)** ve **–ġun** ve **–gün** hem-rāh-ė **-çA** ve **–çek** ve **–çaḳ** (bė feṯḥ-ė evvel-ė Fārsī) ez-īn elfāẕ-ė meẕkūrė **(8a-2)** her yėk ʻāmėl-ė meṣderiyė-ė emr-ė ḥāżėr est kė ʻelā-ḥėdė emr rā bė meʻnī-ė meṣder gerdāned emṣālohā **(8a-3)** çonān-çė **kėlġaç** ve **kėlgeç:** her doᵛ bė meʻnī-ė bė mocerred-ė āmeden ve **kėlgüli** ve **kėlġalı** ve **(8a-4) kėlgeli:** her yėk bė meʻnī-ė berāyė āmeden ve **bėren** ve **bėrin** her yėk bė meʻnī-ė dāden **(8a-5)** çonān-çė Türkān meşel zenend: **köp bėrendin bat bėrin yaḫşıraḳ:** yeʻnī ez bėsyār **(8a-6)** dāden zūd dāden bėhter ve **sidüg:** bė meʻnī-ė bevl kerden, çonān-çė gūyend **sıçan (8a-7) sidügi**[14]**:** bė meʻnī-ė şāşīden-ė mūş ve **kėlġunça** ve **kėlgünçe:** her doᵛ bė meʻnī-ė **(8a-8)** tā āmeden ve **kėlçek yėr:** bė meʻnī-ė cā-yė āmeden ve **ḳarar idçek yėr**[15]: yeʻnī cā-yė kerden-ė **(8a-9)** ḳerār; **öpçek yėr:** būsė-gāh ey cā-yė būsīden ve **ün ḳaldurçaḳ yėr: (8a-10)** cā-yė ber-dāşten-ė āvāz emmā lefẕ-ė **–ġunça** ve **–günçe** hem emr-ė ḥāżėr rā meṣder gerdāned çonān-çė **(8a-11)** goftė şod ve hem ėsm-ė cāmėd rā bė meʻnī-ė meṣder gerdāned çonān-çė gūyend: **ḳarrıġunça** ve **ḳarrıgünçe: (8a-12)** her yėk bė meʻnī-ė tā şoden-ė pīr; **ḳarrı:** bė meʻnī-ė pīr; ėsm-ė cāmėd ve **–ġunça:** ʻāmėl-ė **(8a-13)** meṣderiyė ve lefẕ-ė **–çek** ve **–çaḳ** kė ʻāmėl-ė meṣderiyė est fe-hovė şāẕẕ ve lefẕ-ė **–düg (8a-14)** hem emr-ė ḥāżėr rā bė meʻnī-ė meṣder gerdāned ve hem fė'l rā ėsm bė meʻnī-ė meṣderiyė goftė şod ve **(8a-15)** mėṣāl-ė ėsm: **bu**

[14] sıçan sidügi| B: sıçaḳ sidügi.
[15] ḳarar idçek yėr| A: ḳarar yedçek yėr.

sidüg bar: ye‘nī īn bevl est ve lefẓ-ė **içün** ve **üçün** ve **–dA** ve **(8b-1) üze** ve **üzre** ve **–dIn** ve **–ge** hemė elfāẓ her yėk możārė‘-ė ḥāl ve mef‘ūl rā bė me‘nī-ė meṣder **(8b-2)** gerdāned çonān-çė **kėlür içün** ve **kėler üçün:** me‘nī-ė her yėk berāyė āmeden[16] ve **kėlgeni (8b-3) üçün:** berāyė āmeden ve **kėlürde:** der āmeden ye‘nī der mīyān-ė āmeden ve **kėlgenide (8b-4) bu iş boldı:** ye‘ni der mīyān-ė āmedeneş īn kār şod ve **kėlgeni üze (8b-5) olturub-mėn:** ye‘ni ber āmeden nėşestėem ve **falan kėlgeni üzre bar:** ye‘nī folānī **(8b-6)** ber āmeden est ve **falanı kėlürdin ayaḳ tarttı:** ye‘nī folānī ez āmeden pā keşīd **(8b-7)** ve **falanı kėlgeniden bu iş boldı:** ye‘nī ez āmeden-ė folān īn kār şod ve **(8b-8) falan kėlgenige müsta‘id bar:** ye‘nī folān bė āmeden moste‘ėdd est ve lefẓ-ė **(8b-9) –çi:** ‘āmėl-ė fā‘ėl est możārė‘-ė ėstėḳbāl-ė be‘īd rā bė me‘nī-ė fā‘ėlīyet gerdāned çonān-çė **(8b-10) kėlgüçi:** āyendė ve lefẓ **–le** (bė feṯḥ-ė lām bėlā medd): ‘āmėlī est kė ėsm-ė cāmėd rā fė‘l gerdāned **(8b-11)** der hemė-ė gerdān çonān-çė **sözlemaḳ:** soḫen kerden; **sözleydür:** soḫen mī-koned; **söz: (8b-12)** bė me‘nī-ė soḫen, ėsm-ė cāmėd ve **–le:** ‘āmėl-ė fė‘l gerdānīden ve **–maḳ:** ‘elāmet-ė meṣder **(8b-13)** ve **–dür:** ‘elāmet-ė możārė‘ ve ḳės ‘elā-hāẕā ve **–I** (ى)-ė tenhā der āḫėr ėsm-ė cāmėd rā bė me‘nī-ė **(8b-14)** meṣder gerdāned çonān-çė **ḳulluġı:** ye‘nī ġolām şoden ve lefẓ-ė **ise** (ایسا) ve **–se** (سه) evvel **(8b-15)** ve āḫėr-ė fė‘l rā meḳrūn bė şerṭ gerdāned çonān-çė **ise kėlib:** ye‘nī eger āmedė ve **kėlse:** eger **(9a-1)** bė-y-āyed; **ise kėldise:** eger āmed ve **–m** (mīm-ė tenhā-ė zedė): der āḫėr fė‘l rā ėsm gerdāned **(9a-2)** hem-ço[v]: **ıldır-:** emr-ė reḫşīden-ė berḳ est **ıldırım:** nām-ė berḳ ve **–ḳ** (ḳāf-ė tenhā-ė zedė): **(9a-3)** nīz fė‘l rā ėsm gerdāned çonān-çė **to-:** emr-ė sīr şoden, **toḳ:** bė me‘nī-ė sīr-şėkem est **(9a-4)** ey sīr żėdd-ė gorosnė ve **–ş** (şīn-ė mo‘cemė-ė zedė): āḫėr-ė emr-ė ḥāżėr ‘āmėl-ė ėbtėdāyī-st[17] **(9a-5)** çonān-çė Türkān gūyend: **il kėlişdin bėlleydür:** ye‘nī sāl ez ėbtėdā-yė **(9a-6)** āmed me‘lūm mī-şeved ey eḥvāl-ė nīkī ve bedī-ė sāl ez ėbtėdā-yė āmed-ė sāl der-yāft **(9a-7)** mī-şeved ve elfāẓ-ė **ėdi** ve **ėrdi** ve **ėken:** ‘āmėlī-st kė her yėk możārė‘-ė ḥāl **(9a-8)** ve sābėḳ rā māżī-ė eb‘ed gerdāned çūn: **kėlür ėdi:** ye‘nī mī-āmed der zemānė-ė be‘īd-ter **(9a-9)** ve **kėlġay ėrdi:** ye‘nī mī-āmed der zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ve **kėlür ėken: (9a-10)** mī-āmed der zemānė-ė māżī-ė eb‘ed ve **kėlgey ėken:** mī-āmed der zemānė-ė māżī-ė

[16] berāyė āmeden| A: berāyė āmed.
[17] ėbtėdāyī-st] A, B: ėbtėdāyī-st est.

eb‘ed ve **(9a-11)** ḳės ‘elā hāẕā ve tevżīḥ-ė ė‘rāb īn hemėhā me‘e-ė şerḥ temāşīl bė tefṣīl der meḳām-ė **(9a-12)** ḫoᵛdhā ẕėkr kerdė ḫᵛāhed şod ėḥtīyāc-ė tekrār nīst.

Tenbīh-ė evvel der ‘elāmet (9a-13) ve żemāyėr ve revābėṭī kė mote‘ellėḳ-ė ef‘āl est meger be‘ż kė şāmėl est der fė‘l ve (9a-14) ėsm: emmā bė-dān kė lefẓ-ė **–maḳ** ve **–maġ ve –mag** ve **–maḫ** evvel-ė kollohā mīm-ė meftūḥė est **(9a-15)** ḫᵛāh memdūdė ve āḫėr-ė kollohā ḳāf ḫᵛāh ġeyn-ė mo‘cemė[18] ḫᵛāh kāf-ė Fārsī ḫᵛāh ḫā-ė mo‘cemė kė **(9b-1)** be‘d-ė emr lāḥėḳ konend der Fārsī me‘nī-ė -den (دن) ve -ten (تن) pėydā mī-koned çonān-çė **kėlmaḳ: (9b-2)** āmeden; **kėl-:** bė-yā, emr-ė āmeden; **-maḳ:** ‘elāmet-ė meṣder ve ḳės ‘elā-hāẕā emmā **kėlmaḫ (9b-3)** ėṣṭėlāḥ-ė Īrāniyān est aḳūlu ve meṣder bė vech-ė dīger hem āmedė est kė be‘ż revābėṭ **(9b-4)** ve ġeyrohā bė ṭerīḳ-ė ‘evāmėl est kė çūn lāḥėḳ-ė emr yā możārė‘ yā mef‘ūl şevend me‘nī-ė **(9b-5)** meṣderī gerdānend ve bė cā-yė ḫoᵛdeş ẕėkreş āmedė ve ḫᵛāhed āmed, ėntėhī-ė kelāmī. **(9b-6)**

‘elāmet-ė māżī-ė moṭleḳ-ė ḳerīb bė ḥāl: lefẓ-ė **–dI** est (bė kesr-ė dāl-ė mohmelė ve yā-ė me‘rūfė): **(9b-7)** be‘d-ė emr-yė çūn **kėldi:** āmed yėk merd yā yėk zen der zemānė-ė māżī ve māżī-ė be‘īd **(9b-8)** kė der Fārsī ḳāyėm-mekām-ė hā-yė veḳfī est bė ėlḥāḳ-ė lefẓ-ė **-miş** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė **(9b-9)** mīm ve sokūn-ė şīn-ė mo‘cemė) çonān-çė **kėlmiş** ve bė bā-ė moveḥḥėdė bė destūr-ė çūn: **kėlib: (9b-10)** me‘nī-ė her doᵛ āmedė, moẕekker yā mo’enneş vāḥėd der zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ė sābėḳ ne ḥāl **(9b-11)** aḳūlu ve gāhī bė lefẓ-ė **–dib** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė mohmelė) bė destūr-ė çūn: **kėldib: (9b-12)** āmedė ve gāhī bė lefẓ-ė **–gen** kė ‘elāmet-ė mef‘ūl est me‘nī-ė hā-ė veḳfī ḳeṣd konend **(9b-13)** bė destūr-ė çūn: **kėlgen:** āmedė, ėntėhī-ė kelāmī. aḳūlu ve māżī-ė eb‘ed kė ez māżī-ė **(9b-14)** sābėḳ hem sābėḳ-ter bāşed be‘d-ė możārė‘-ė ḥāl kė **kėlür** ve **kėler** est veyā be‘d-ė **(9b-15)** możārė‘-ė ėstėḳbāl kė **kėlġay** ve **kėlgey** est lefẓ-ė **ėdi** (bė hemzė-ė meksūrė **(10a-1)** ve teḥtāniyė-ė mechūlė ve kesrė-ė dāl-ė mohmelė ve teḥtāniyė-ė şāniyė-ė me‘rūfė) veyā **ėrdi** (bė zīyādetī-ė **(10a-2)** rā-ė mohmelė) ārend çūn: **kėlür ėdi** ve **kėler ėdi** ve **kėlür ėrdi** ve **kėler (10a-3) ėrdi** ve **kėlġay ėdi** ve **kėlgey ėrdi** kė her yėk bė me‘nī-ė mī-āyed yā **(10a-4)** āmedī, moẕekker yā

[18] ḫᵛāh ġeyn-ė mo‘cemė| A: yoktur.

mo'enneş-ė ġāyėb-ė vāḥėd der zemānė-ė be'īd-ter ez sābėḳ kė meẕkūr **(10a-5)** şod ve hem-çonīn eger lefẓ-ė **–miş** ve **imiş** (bė zīyādetī-ė hemzė-ė meksūr) ve **–dI** 'elāmet-ė **(10a-6)** māżī est ve der āḫėr-ė moẓārė''alā sebīlü'l-ictimā' yā ber ṭerīḳ-ė ėnfėrād bė-y-āverend **(10a-7)** nīz me'nī-ė māżī-ė be'īd-ter pėydā mī-koned çonān-çė **kėlürmişdi** ve **kėler imişdi (10a-8)** ve **kėlür imiş:** me'nī-ė her lefẓī ez ān elfāẓ-ė meẕkūrė mī-āmed ān yėk merd yā **(10a-9)** yėk zen-ė ġāyėb-ė zemānė-ė be'īd-ter ez sābėḳ, ėntėhī-ė kelāmī. **moẓārė'-ė ḥāl:** be'd-ė emr-ė ḥāżėr **–e-dür (10a-10)** (elėf ve dāl-ė mohmelė, vāv-ė mecḫūlė ve rā-ė mohmelė-ė zedė) mī-efzāyend çūn: **kėledür** ve gāhī **(10a-11)** bālā-yė **–d-** (dāl-ė mohmelė) **–y-** (moşennā-ė teḥtāniyė-ė mo^{v}ḳūfė) hem zīyādė konend çonān-çė **kėleydür (10a-12)** ve gāhī feḳeṭ **–er** (elėf ve rā-ė mohmelė) mī-efzāyend çonān-çė **kėler** ve gāhī bė cā-yė **–e-** (elėf) **(10a-13) –ü-** (vāv) mī-nevīsend çonān-çė **kėlür** ve me'nī-ė īn mecmū'e mī-āyed ve ḫ^{v}āhed āmed ān yėk merd **(10a-14**) yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb der zemānė-ė ḥāl ve moẓārė'-ė ėstėḳbāl-ė ḳerīb bė āverden-ė **(10a-15)** lefẓ-ė **–ġay** veyā **–gey** (bė feṭḥ-ė ġeyn-ė mo'cemė veyā kāf-ė Fārsī ve elėf-ė ė'rābī ve moşennā-ė **(10b-1)** teḥtāniyė-ė zedė) be'd-ė emr çūn: **kėlġay** ve **kėlgey:** ḫ^{v}āhed āmed ān yėk merd veyā **(10b-2)** yėk zen der zemānė-ė ėstėḳbāl-ė ḳerīb bė ḥāl ve moẓārė'-ė be'īd. be'd-ė emr bė āverden-ė **(10b-3) –güsi** (kāf-ė Fārsī ve vāv-ė me'dūlė) ve bė cā-yė **–g-** (kāf) **–ġ-** (ġeyn-ė mo'cemė) nīz cāyėz **(10b-4)** çūn: **–ġusı** ve **–sI** (sīn-ė mohmelė-ė meksūrė) kė der āḫėr-ė **–gü** ve **–ġu** est ėfādė-ė żemīr-ė **(10b-5)** ġāyėb mī-dehed çūn: **kėlgüsi** ve **kėlġusı:** ye'nī ḫ^{v}āhed āmed ān moẕekker veyā mo'enneş-ė **(10b-6)** vāḥėd-ė ġāyėb yā ġāyėbė be'd-ė dīr der zemānė-ė ėstėḳbāl-ė be'īd ne ḥāl ve ḳėsmī **(10b-7)** dīger ez możārė'-ė ḥāl meḫṣūṣ est bė moḫāṭeb-ė ḥāżėr ve motekellėm-ė vāḥėd ve me'e'l-ġeyr ve ān **(10b-8)** be'd-ė emr āverden est **–e-** (elėf) ve **-y** (teḥtāniyė-ė zedė) emmā īn **-y** (moşennā-ė teḥtāniyė-ė sākėnė) bė ėẓhār-ė **(10b-9) -m** (mīm) ve **-n** (nūn)-ė motekellėm-ė meksūr mī-şeved ve bė ėstėtāreş sākėn çūn: **kėley**: kė bė me'nī-ė mī-āyem est bė ėstėtār-ė **-m** (mīm) ve **-n** (nūn)-ė motekellėm-ė[19] vāḥėd **-y** (yā)-ė meẕkūr sākėn şod ve çūn: **kėleyim** (bė kesr-ė moşennā-ė teḥtāniyė-ė **(10b-10)** şāniyė) kė bė ėẓhār-ė **-m** (mīm)-ė motekellėm **-y** (yā)-ė meẕkūrė

[19] meksūr...nūn-ė motekellėm-ė| A: yoktur.

moteḥerrėk şod bė me‘nī-ė mī-āyem ve īn **-m** (mīm)-ė motekellėm **(10b-11)** ekşer der-īn cā bė **-n** (nūn) bedel kerdė mī-şeved çonān-çė **kėleyim** rā **kėleyin** (bė kesr-ė moşennā-ė **(10b-12)** teḥtāniyė-ė şāniyė) ve **kėleyün** (bė żemm)-ė ān mī-gerdānend bė me‘nī-ė mī-āyem ve bė-y-ām ve **keley-miz (10b-13)** ve **kėley-biz:** mī-āyīm mā motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr ve **kėley-sėn:** mī-āyī moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė **(10b-14)** vāḥėd ve **kėley-siz:** mī-āyīd şomā cem‘-ė moḫāṭeb ve īn ḳėsm kė meẕkūr şod ekşer **(10b-15)** bė me‘nī-ė ėstėfhām mī-āyed çonān-çė **kėley** ve **kėleyim** ve **kėley-mėn** ve **kėleyin** ve **kėleyün: (11a-1)** hemė-gī bė me‘nī-ė bė-y-āyem līkėn der-īn cā żemīr-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr bė lefẓ-ė **–lUm** mī-ārend (bė żemm-ė lām **(11a-2)** ve vāv-ė mechūlė ve mīm-ė zedė) çonān kė **kėlelüm:** bė me‘nī-ė bė-y-āyīm mā ve lefẓ-ė **–lük (11a-3) (**bė kāf-ė tāzī ve ė‘rāb-ė şedr) nīz bė hemīn me‘nī çonān-çė **kėlelük** ve lefẓ-ė **–nük** (bė nūn **(11a-4)** ve ė‘rāb-ė mesṭūr) nīz bė hemīn me‘nī çonān-çė **kėlenük:** bė-y-āyīm mā, aḳūlu emmā berāyė **(11a-5)** motekellėm-ė vāḥėd mānend-ė Fārsī der Türkī hem **–m** (mīm-ė zedė) mī-āyed çonān kė me‘lūm kerdī **(11a-6)** ve ferḳ beynehumā hemīn est kė der Fārsī mā-ḳebl-ė mīm-ė motekellėm hemīşė meftūḥ mī-bāşed **(11a-7)** ve der Türkī modām meksūr yā meżmūm çonān-çė **barayım** (bė kesr-ė teḥtāniyė): mī-revem ve bė-revem **(11a-8)** motekellėm-ė vāḥėd-ė ṣīġė-ė możārė‘ ve ėstėfhām ve **barurum** nīz bė me‘nī-ė mī-revem, motekellėm-ė **(11a-9)** ṣīġė-ė możārė‘[20] ve ḳės ‘elā-hāẕā, ėntėhī-ė kelāmī ve moḫāṭeb hem bė ṭevr-ė şedr bė me‘nī-ė **(11a-10)** ėstėfhām mī-tevān āverd çonān-çė **kėley-siz**[21]**:** bė-y-āyīd şomā ve mī-āyīd şomā[22] ve ‘elā haẕe'l-ḳiyās **(11a-11)** ve gāhī **–y** (moşennā-ė tehtānīyė) rā ḥeẕf kerdė ektėfā ber feṭḥ-ė āḫėr-ė mebnā ‘eleyh mī-koned der Türkān emr-ė ḥāżėr est çūn **(11a-12) kėle-mėn** ve īn **–e** (elėf) berāyė ėẓhār-ė feṭḥ-ė mā-ḳebl est kė **–l** (lām)-ė **kėl-** est bė me‘nī-ė mī-āyem **(11a-13)** ve bāḳī-ė gerdān bė ḥeẕf-ė hemīn yā hem-çonīn emmā der ėstėfhām ḥeẕf-ė īn **-y** (yā-ė teḥtāniyė) **(11a-14)** cāyėz nīst çonān-çė ne-tevān goft kė **kėle:** bė me‘nī-ė bė-y-āyem yā **kėle-mėn:** bė me‘nī-ė bė-y-āyem **(11a-15)** ėllā bė ėlḥāḳ-ė **-y** (moşennā-ė teḥtāniyė-ė şāniyė) kė **kėley** est bė me‘nī-ė ėstėfhāmiyė ye‘nī bė-y-āyem ve

[20] ṣīġe-ė możārė‘| A, B: ṣīġe-ė możārė‘ feḳeṭ.
[21] kėley-siz| A: kėley.
[22] mī-āyīd şomā| A: yoktur.

der nehy bė ėlḥāḳ-ė **(11b-1)** żemīr-ė motteṣėl-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė me‘e'l-ġeyr lefẓ-ė **-I/-AnĝIz** (bė hemzė-ė meksūrė ve meftūḥė ve nūn-ė ġonnė **(11b-2)** ve kāf-ė Fārsī-ė meksūr ve teḥtāniyė-ė mechūl ve sokūn-ė zā-ė mo‘cemė) çonān-çė **kėlmeyinĝiz** ve **kėlmenĝiz: (11b-3)** me‘nī-ė her do^{v} me-y-āyīd şomā aḳūlu der eṣl īn kelėmė **kėlmeyenĝiz** est der moḥāverė[23]-ė **(11b-4)** goften ve nėvėşten **kėlmeyinĝiz** ve **kėlmenĝiz** cārī şod ve īn hem ḳiyās mī-ḫ^{v}āhed **(11b-5)** kė **kėlme:** nehy est ve **–I/-AnĝIz:** lefẓ-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė me‘e'l-ġeyr çūn **kėlmeyinĝiz** goftend **–A-** (elėf)-ė **(11b-6) –AnĝIz** rā bė hemzė bedel kerdend ve **-A-** (elėf) ve ṣūret-ė hemzė rā ḥeẕf kerdė **kėlmenĝiz** goftend **(11b-7)** ve **kėlmenĝ:** me-y-āyī to^{v}, moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė mofred, ėntėhā-ė kelāmī. **ėsm-ė fā‘ėl:** be‘d-ė możārė‘-ė be‘īd-ė **(11b-8)** ġāyėb kė **kėlgü** est lefẓ-ė **–çI** (bė kesr-ė cīm-ė Fārsī ve yā-ė me‘rūf) ārend çūn: **kėlgüçi**: **(11b-9)** bė me‘nī-ė āyendė ve bė āverden-ė **–gi** (kāf-ė Fārsī-ė meksūr ve yā-ė me‘rūf) bė āḫėr-ė emr bė zīyādetī-ė **(11b-10)** elėf-ė ė‘rābī nīz me‘nī-ė fā‘ėlīyet ḥāṣėl şeved çūn: **kėlegi:** āyendė ve **mef‘ūl**: be‘d-ė **(11b-11)** emr bė lefẓ-ė **–gen** (bė feṭḥ-ė kāf-ė Fārsī ve sokūn-ė nūn) çūn **kėlgen:** āmedė ve **öldürgen: (11b-12)** koştė ve gāhī **-g-** (kāf) rā ḥeẕf kerdė ėktėfā ber **–en** (elėf ve nūn) mī-nomāyend çonān-çė **(11b-13) kėlen:** āmedė ve āmedė şodė[24] ve ez ān cā est kė zen-ė pėsr rā **kėlen** gūyend **(11b-14)** ye‘nī ez cā-yė dīger āmedė aḳūlu ve ez **kėlen** kė īn cā **e** (elėf) [rā] ḥeẕf kerdend ‘elāmet-ė feṭḥ-ė lām[25] **(11b-15)** boved ne eṣlī, ėntėhī-ė kelāmī ve **‘elāmet-ė mef‘ūl**: lefẓ-ė **–miş** (bė kesr-ė mīm ve teḥtāniyė-ė mecḥūlė ve **(12a-1)** sokūn-ė şīn-ė mo‘cemė) ve **–mėş** (bė feṭḥ-ė mīm) çonān-çė: **kėlmėş:** āmedė ve **öldürmėş: (12a-2)** koştė ve **ėsm-ė tefşīl:** çūn be‘d-ė ėsm-ė fā‘ėl kė bė lefẓ-ė **–güçi** est lefẓ-ė **(12a-3) –raḳ** yā **–reg (**bė feṭḥ-ė rā-ė mohmelė ve kāf veyā kāf-ė Fārsī) efzāyend me‘nī-ė ter (تر) **(12a-4)** pėydā mī-konend çonān-çė: **kėlgüçiraḳ:** āyendė-ter ve **öldürgüçireg:** koşendė-ter **(12a-5)** ye‘nī bėsyār koşendė ve bė mef‘ūl hem ārend çonān-çė **öldürgenraḳ:** koştė-ter. **(12a-6) ėsm-ė zemān:** be‘d-ė ‘elāmet-ė mef‘ūl kė **-gen** est lefẓ-ė **çaḳ** (bė cīm-ė Fārsī-ė meftūḥ **(12a-7)** ḫ^{v}āh[26] memdūdė ve ḳāf) veyā **çaġ** (ġeyn-ė mo‘cemė) mī-ārend çonān-çė **kėlgen çaḳ (12a-8)**

[23] moḥāverė| A: mohāverė.
[24] āmedė şodė| A: āmedė şod.
[25] lām| A: yoktur.
[26] ḫ^{v}āh| A: ḫ^{v}ādė.

ve **bargan çaġ:** ye‘nī veḳt-ė āmeden ve veḳt-ė reften. **ėsm-ė mekān**: be‘d-ė meṣder **(12a-9)** lefẓ-ė **yėr** (bė kesr-ė evvel-ė teḥtāniyė ve do^{v}yom-ė Fārsī ve rā-ė mohmelė-ė zedė) çonān-çė: **kėlmaḳ yer: (12a-10)** cā-yė āmeden. **ėsm-ė āle:** kė bė-dān kār konend evvel meṣder-ė lefẓ-ė **nimerse** (bė kesr-ė nūn **(12a-11)** ve teḥtāniyė-ė mechūlė ve mīm-ė meftūḥė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė ve sīn nīz mohmelė-ė meftūḥė) ārend **(12a-12)** çonān-çė[27] **nimerse kėlmaḳ:** çīzī āmeden ve **nimerse urmaḳ:** çīz ey ālė-ė **(12a-14)** zeden. **‘elāmet-ė nehy-ė ḥāżėr:** be‘d-ė emr-ė ḥāżėr lefẓ-ė **–me (ما** ve **مه)** (bė mīm-ė meftūḥė) çonān-çė **kėlme (كيلما - كيلمه): (12a-15)** me-yā ve **kėlmeġıl:** elbettė me-yā **ve kėlmeñg:** me-yā to^{v} ve der **nehy-ė ġāyėb:** be‘d-ė nehy-ė ḥāżėr lefẓ-ė **(12b-1) –sUn** (bė sīn-ė mohmelė-ė meżmūmė ve vāv-ė me‘dūlė ve nūn-ė zedė) der-ārend çonān-çė **(12b-2) kėlmesün:** ne-y-āyed ve der **cehd-ė māżī-ė ḳerīb bė ḥāl**: be‘d-ė nehy-ė ḥāżėr ‘elāmet-ė māżī **(12b-3)** kė **–dI** est bė-y-ārend çonān-çė **kėlmedi:** ne-y-āmed der zemānė-ė māżī-ė ḳerīb bė ḥāl ve der **(12b-4) cehd-ė māżī-ė be‘īd**: be‘d-ė nehy ḥāżėr **–mişdi** çonān-çė **kėlmemişdi:** ne-y-āmedė ez **(12b-5)** moddet-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd aḳūlu ve hem der cehd berāyė māżī-ė eb‘ed **–b** (elėf ve bā-ė moveḥḥėdė) **(12b-6)** me‘e-ė lefẓ-ė **ėdi** (bė kesrė hemzė ve moṣennā-ė teḥtāniyė-ė evvelī-ė mechūlė ve kesr-ė dāl-ė mohmelė **(12b-7)** ve yā-ė āḫėrė-ė me‘rūfė) çonān-çė **kėlmeb ėdi:** ne-y-āmedė būd der zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter **(12b-8)** ez sābėḳ ve bė cā-yė **–eb** (elėf ve bā-ė moveḥḥėdė) lefẓ-ė **–gen** nīz ārend bė hemīn me‘nī çonān-çė **kėlmegen ėdi: (12b-9)** ye‘nī ne-y-āmedė būd der zemānė-ė be‘īd-ter ez sābėḳ, ėntėhī-ė kelāmī **(12b-10)** ve eger ḳeṣd der możārė‘-ė me‘rūf veyā mechūl ez zemān-ė māżī-ė be‘īd-ter konend lefẓ-ė **–miş (12b-11)** ve **–di** kė her do^{v} ‘elāmet-ė māżī est der āḫer-ė możārė‘ ‘ale's-sebīlü'l-infirād yā **(12b-12)** ‘ala'ṭ-ṭarīḳu'l-ictimā‘ bė-y-ārī çonān-çė **kėlürmiş** veyā **kėlürmişdi:** mī-āmed ve āmedī bė (yā-ė **(12b-13)** Fārsī) aḳūlu ve **kėlür imiş**[28] (bė zėyādeti-ė hemzė-ė meksūrė): bė me‘nī-ė ṣedr, ėntėhī-ė kelāmī ve ẕėkr-ė **(12b-14)** īn mofeṣṣel der māżī-ė be‘īd-ter goẕeşt ve der feṣl-ė sėyo^{v}m māżī bāz ḫ^{v}āhed āmed aḳūlu ve **(12b-15)** hem-çonīn **ėdi** ve **ėrdi** nīz her do^{v} ‘elāmet-ė māzī est bė me‘nī-ė meṣtūr be‘d-ė możārė‘-ė **(13a-1)** moṣbet yā menfī ‘ale's-sebīlü'l-infirād ārend ve lā ‘ala'ṭ-ṭarīḳu'l-icṭimā‘

[27] nimerse (bė kesr-ė...mohmele)| A: tekrarlanmıştır.
[28] kėlür imiş| A: kėlürkiş.

çonān-çė **kėlür (13a-2) ėdi** ve **kėlür ėrdi:** mī-āmed der zemānė-ė be‘īd-ter ve mechūl-ė ez ān; **kėlinürmişdi: (13a-3)** āmedė mī-şod ve menfī-ė me‘rūf-ė **(13a-4)** ez ān; **kėlmes ėrdi:** ne-mī-āmed ve mechūl-ė ez ān; **kėlinmes ėrdi:** āmedė ne-mī-şod, ėntėhī-ė kelāmī ve eger fė‘l rā **meḳrūn (13a-5) bė şerṭ** konend der be‘ż-ė mekām evvel lefẓ-ė **ise** ve **irse** (ایرسه-ایسه) bė hā ve **irse** (ایرسا) bė elėf ārend **(13a-6)** ve be‘d-ė emr feḳeṭ **–sa** (سا) ve **–se** (سه) **i-** (bė ḥeẕf-ė hemzė-ė evvel) çonān-çė **ise kėlib:** eger āmedė yā **(13a-7) irse kėlib:** eger āmedė ve **kėlse:** eger bė-y-āyed aḳūlu ve der be‘ż-ė cā īn lefẓ-ė evvel **(13a-8)** ve be‘d-ė emr ārend çonān-çė **ise kėlse:** ye‘nī eger bė-y-āyed ve **irse kėlse:** eger bė-y-āyed ve **(13a-9)** der be‘ż-ė cā lefẓ-ė **–sa** ve **–se** feḳeṭ āḫėr-ė emr-ė ḥāżėr ve nehy-ė ḥāżėr lāḥėḳ mī-konend kė ėfādė-ė **(13a-10)** me‘nī-ė emr-ė ġāyėb ve nehy-ė ġāyėb-ė meḳrūn bė şerṭ mī-dehed çonān-çė **kėlse:** eger bė-y-āyed bė me‘nī-ė **(13a-11)** emr-ė ġāyėb-ė meḳrūn bė şerṭ ve **kėlmese:** eger ne-y-āyed nehy-ė ġāyėb-ė meḳrūn bė şerṭ ve **(13a-12)** gāhī be‘d-ė **‘elāmet-ė māżī** kė **–di** est lefẓ-ė **–sa** ve **–se** bė-y-ārend çonān-çė **(13a-13) kėldise:** eger āmed māżī-ė moṣbet-ė meḳrūn bė şerṭ ve **kėlmedise:** eger ne-y-āyed **(13a-14)** māżī-ė menfī īn hemė kė goftė şod ṣīġėhā-yė me‘rūf būd meḳrūn bė şerṭ ve bāḳī-ė **(13a-15)** hemė ṣīġėhā-yė mechūl rā bė āverden-ė ‘elāmet-ė mechūlī ber-īn ḳiyās kon çonān-çė **ise (13b-1) kėlinse:** eger āmedė şeved, emr-ė ġāyėb-ė moṣbet-ė mechūl-ė meḳrūn bė şerṭ ve **irse kėlinmese: (13b-2)** eger āmedė ne-şeved; nehy-ė ġāyėb-ė menfī-ė mechūl-ė meḳrūn bė şerṭ ve **kėlindise:** eger āmedė şod, **(13b-3)** mażī-ė moṣbet-ė mechūl-ė meḳrūn bė şerṭ ve **kėlinmedise:** eger āmedė ne-şod der zemānė-ė māżī-ė **(13b-4)** menfī-ė mechūl-ė meḳrūn bė şerṭ ve bė-dān kė īn ‘elāmāt-ė şerṭ der me‘nī-ė emr-ė ḥāżėr ve nehy-ė **(13b-5)** ḥāżėr-ė me‘rūf ve mechūl ḫ^{v}āh evvelhā ve ḫ^{v}āh āḫėrhā moṭleḳ rebṭī ve ėstė‘mālī ne-dāred **(13b-6)** ve bāḳī der ṣīġėhā-yė māżī ve możārė‘ ve cehd ve nefy ve emr-ė ġāyėb ve nehy-ė ġāyėb mī-āyed **(13b-7)** emmā der meṣādėr ve ėsm-ė fā‘ėl ve mef‘ūl ve tefżīl ve ėsm-ė zemān ve ėsm-ė mekān ve ālė **(13b-8)** īn ‘elāmet-ė meẕkūrė-ė meḳrūn bė şerṭ rā der evvelhā mī-tevān āverd çonān-çė **ise (13b-9) kėlmaḳ boldı:** eger āmeden şod; meṣder ve **ise kėlgüçi bar kėlgey:** ye‘nī eger **(13b-10)** āyendė est ḫ^{v}āhed āmed, ėsm-ė fā‘ėl ve **ise öldürgen bar ḳopmas:** ye‘nī **(13b-11)** eger koştė est ne-mī-ḫīzed, ėsm-ė mef‘ūl ve **ise bargüçiraḳ bar bargey:** ye‘nī eger **(13b-12)** revendė-ter est ḫ^{v}āhed reft, ėsm-ė tefṣīl ve **ise kėlgen çaġı**

bargilgin: (13b-13) ye‘nī eger veḳt-ė āmeden est bė-yā, ėsm-ė zemān ve **ise kėlmaḳ yėr bargilġıl: (13b-14)** ye‘nī eger cā-yė āmeden est elbettė bė-yā, ėsm-ė mekān; **irse nimerse urmaḳ (13b-15) isrer-sėn urgil:** ye‘nī eger ālė-ė żerb dārī elbettė bė-zen emmā evāḫėrohā hergėz **(14a-1)** moste‘mel nīst ve hem-çonīn evvel-ė her ėsm-ė cāmėd īn ‘elāmet-ė şerṭ rā ėstė‘māl mī-tevān **(14a-2)** kerd ve lā-evāḫėrohā çonān-çė **ise yarmaḳ bar nė muḥtāclıġı bar:** ye‘nī eger zer est çė **(14a-3)** moḥtācegī est ve ḳės ‘elā-hāẕā, ėntėhī-ė kelāmī.

Ṣėft-ė moşebbeh: bė āverden-ė **-ḳ** (ḳāf-ė sāḳėn) **(14a-4)** be‘d-ė emr-ė ḥāżėr mī-şeved çūn: **to-:** emr-ė sīr şoden est ve **toḳ:** bė me‘nī-ė sīr-şėkem ey **(14a-5)** şėkem-ė por ve **ṣėfet-ė moşebbeh** ġeyr ez māddė-ė ef‘āl hem mī-āyed çūn: **yaḫşı** ve ġeyrė kė ẕėkr-ė **(14a-6)** ān der tenbīh-ė do^{v}yom ḫ^{v}āhed āmed ve bė-dān kė eger be‘d-ė emr **-m** (mīm-ė sākėn) ārend māddė-ė **(14a-7)** fė‘l rā ėsm-ė hemūn fė‘l mī-gerdāned[29] çonān-çė **ıldır-** ve **yıldır-** (bė kesr): emr-ė reḫşīden-ė **(14a-8)** berḳ est; **yıldırım:** nām-ė berḳ ve **ılda-:** emr-ė tīz ve celd şoden est ve **ıldam:** nām-ė **(14a-9)** tīz ve celd ve **yė-** (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel-ė teḥtāniyė): emr-ė ḫo^{v}rden est **yėm:** ėsm-ė ḫo^{v}rāk **(14a-10)** ve **kiy-** (bė kesr-ė kāf-ė tāzī ve do^{v}yom-ė me‘rūfė): emr-ė pūşīden est; **kiyim:** nām-ė pūşāk **(14a-11)** ve **’ėsm -ė fė‘l**[30]; be‘d-ė emr-ė ān fė‘l bė ėlḥāḳ-ė **-n, -ḳ, -g, -ş** (nūn ve ḳāf ve kāf-ė Fārsī ve şīn-ė **(14a-12)** mo‘cemė) kollohom sākėn ‘ale's-sebīlü'l-infirād mī-şeved çonān-çė **ḳıçḳır-:** emr est bė-ġo^{v}ġā kerden, **(14a-13) ḳıçḳırın:** ġo^{v}ġā ve **yaru-:** emr-ė revşen şoden est, **yaruḳ:** revşen ve **bil-:** emr-ė **(14a-14)** dānėsten, **bilig:** dānėş ve **kül-:** emr-ė ḫendīden est, **külüş:** ḫendė ve āverden-ė **(14a-15) -ş** (şīn-e mo‘cemė) be‘d-ė emr mā-ḳebleş meksūr veyā meżmūm ėfādė-ė me‘nī-ė meṣderiyė hem mī-dehed çonān-çė **(14b-1) kėliş:** āmedşī ve **barış:** reftārşī ve īn **-ş** (şīn) me‘nī-ė evvel ve ėbtėdā hem pėydā **(14b-2)** mī-koned çonan-çė Türkān meṣel zenend: **il kėlişdin ve oġıl ḳopuşdın bėlleydür: (14b-3)** ye‘nī sāl ez evvel-ė āmed ve pėsr ez evvel-ė ber-ḫ^{v}āsteş me‘lūm mī-şeved aḳūlu ve hemīn **(14b-4) -ş** (şīn) bė hemīn meḳām der ef‘āl ėfādė-ė me‘nī-ė bāb-ė mofā‘elė hem mī-dehed kė yėk **(14b-5)** fė‘l ez do^{v} cānėb vāḳė‘ şeved çonān-çė **uruşdı:** māżī ye‘nī[31]

[29] mī-gerdāned| A: mī-gerdānend.
[30] ėsm-ė fė‘l| A, B: ėlm-ė fė‘l.
[31] ye‘nī| A: yoktur.

ez her do^{v} cānėb[32] żerb **(14b-6)** ve ceng vāḳė‘ şod; **uruş-:** emr est bė-cengīden ez her do^{v} cānėb ve nām-ė ceng **(14b-7)** nīz hest kė ez her do^{v} cānėb ḥādėş gerded, ėntėhī-ė kelāmī emmā **fė‘l-ė lāzėm** rā be‘d-ė **(14b-8)** ėtmām-ė emr bė īzār-ė **–ġuz** (ġeyn-ė mo‘cemė-ė meżmūmė ve vāv-ė me‘dūlė ve zā-ė mo‘cemė-ė zedė) ve **–güz (14b-9)** (bė kāf-ė Fārsī bė ėrāb-ė ṣedr) ve **–set** (bė sīn-ė mohmelė ve moşennā-ė fevḳāniyė) mote‘eddī **(14b-10)** mī-konend çonān-çė **oltur-:** emr-ė nėşesten, lāzėmī; **olturġuz-:** bė-nėşān, emr-ė **(14b-11)** nėşāndī-ė mote‘eddī; **öt-:** emr-ė goẕeşten, lāzėmī; **ötgüz-:** bė-goẕerān ve **kör-: (14b-12)** emr-ė dīden, lāzėmī; **körset-:** bė-nomā, mote‘eddī-ė emr-ė nomūden aḳūlu hem-çonīn lāzėmī **(14b-13)** rā bė efzūden-ė īn elfāẓ hem mote‘eddī mī-nomāyend çonān-çė **–ker** (bė feṯḥ-ė kāf-ė tāzī **(14b-14)** ve elėf-ė mechūlė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė) çūn: **ötkerdi:** gozerānīd ve **–tür (14b-15)** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė fevḳāniyė ve vāv-ė me‘dūlė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė) çūn: **kėl-: (15a-1)** bė-yā, emr-ė lāzėm; **kėltür-:** bė-y-ār, emr-ė mote‘eddī ve **–dür-** (bė dāl-ė mohmelė bė ‘ėrāb-ė ṣedr) çūn: **(15a-2) bil-:** bė-dān, lāzėmī; **bildür-:** bė-dānān[33], emr-ė mote‘eddī ve bė īzār feḳeṭ **–r-** (rā-ė mohmelė-ė **(15a-3)** zedė) çūn: **toġ-:** emr-ė lāzėmī, bė me‘nī-ė tevellod şev, **toġur-:** tevellod konān[34] mote‘eddiyė ve tenhā **(15a-4)** **–z-** (bė zā-ė mo‘cemė-ė zedė) çūn: **im-:** bė-mek, lāzėmī; **imüz-:** bė-mekān, mote‘eddiyė ve tenhā **–t-** (tā-ė moşennā-ė **(15a-5)** fevḳāniyė-ė zedė) çonān-çė **oḳu-:** bė-ḫ^{v}ān, lāzėmī, **oḳut-:** bė-ḫ^{v}ānān, mote‘eddiyė ey dīgerī **(15a-6)** rā te‘līm kon, ėntėhī-ė kelāmī ve bāyed dānėst kė ėlḥāḳ-ė **–l-** (lām) be‘d-ė emr-ė fė‘l mote‘eddī **(15a-7)** rā lāzėm mī-gerdāned çūn: **yėş-** (bė kesr-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve şāniyė-ė mechūlė ve şīn-ė mo‘cemė) **(15a-8)** bė-goşā, kė emr-ė mote‘eddī-st, **yėşil-:** goşādė şev, emr-ė lāzėmī şod ve **tap-: (15a-9)** (evvel-ė fevḳāniyė-ė memdūdėve āḫėr-ė Fārsī) bė-y-āb, emr-ė mote‘eddī, **tapıl-:** yāftė şev, emr-ė **(15a-10)** lāzėmė ve ḳės ‘elā-hāẕā ve āverden-ė lefẓ-ė **–geç** be‘d-ė emr (bė kāf ve cīm-ė Fārsī ve **(15a-11)** elėf-ė resmo'l-ḫeṭṭī) ve **–ġaç** (bė ġeyn-ė mo‘cemė-ė evvel): veḳt ve ėbtėdā ve meşderiyė pėydā **(15a-12)** mī-konend çonān-çė **kėlgeç:** bė mocerred-ė āmeden; **–geç:** ‘āmėl-ė evvel-ė

[32] ez her do^{v} cānėb| A: ez her cānėb.
[33] A, B: bė-denān.
[34] tevellod konān| A: tevel konān.

veḳt ve meṣderiyė **(15a-13)** est ve ėttėṣāl-ė **-b, -n** (bā-ė moveḥḥėdė yā nūn) mofred mofred yā her do^{v} bā-hem be‘d-ė emr **(15a-14)** ḳāyėm-meḳām-ė hā-yė veḳfī est der Fārsī çonān-çė **ḳalab** ve[35] **kėlen:** mėṣāl-ė **–b, –n** (bā-ė moveḥḥėdė **(15a-15)** ve nūn) her do^{v} bā-hem çūn: **yė-:** emr-ė ḫo^{v}rden, **yėben:** ḫo^{v}rdė ve **ur-:** emr-ė zeden, **uruban: (15b-1)** zedė aḳūlu meftūḥ sāḫten-ė ma-ḳebl-ė ānhā est bė şerṭī kė mā-ḳebl-ė ḥerf-ė āḫėr-ė emr **(15b-2)** meftūḥ bāşed[36] çonān-çė **ḳalaban:** māndė ve **talan:** ġāret kerdė ve meksūr sāhten-ė **(15b-3)** mā-ḳebl-ė ānhā bė şertī kė mā-ḳebl-ė ḥerf-ė āḫėr meksūr bāşed çonān-çė **kėlib:** āmedė ve **(15b-4)** meżmūm sāḫten-ė mā-ḳebl-ė ānhā bė şerṭī kė mā-ḳebl-ė ḥerf-ė āḫėr-ė emr meżmūm bāşed çonān-çė **urub: (15b-5)** zedė emmā īn şorūṭ ḫāṣ der ėttėṣāl-ė **-b** (bā-ė moveḥḥėdė-ė tenhā) est ne ber īzār-ė **(15b-6)** nūn yā her do^{v} bā-hem, çėrā kė modām bė ėttėṣāl-ė nūn mā-ḳebleş meftūḥ mī-bāşed **(15b-7)** çonān-çė **kėlen:** āmedė ve **olan/ölen** (اولان): şodė ve mordė ve ḳės ‘elā-hāẕā ve hem-çonīn **(15b-8)** bė ėttėṣāl-ė her do^{v} bā-hem kė **–b-, -n** (bā ve nūn) est mā-ḳebl-ė īnhā modām meftūḥ bāşed her çend **(15b-9)** mā-ḳebl-ė ḥerf-ė āḫėr-ė emr meżmūm bāşed yā meksūr çonān-çė **uruban:** zedė ve **kėliben: (15b-10)** āmedė ve ḳės ‘elā-hāẕā emmā bė-dān kė hem bėdīn me‘nī Türkān hem mānend-ė Fārsiyān **(15b-11)** hā-ė veḳfī mī-ārend çonān kė gūyend **kėle kėle:** ye‘nī āmedė āmedė ve ḳės ‘elā-hāẕā, ėntėhī-ė **(15b-12)** kelāmī ve ėlḥāḳ-ė lefẓ-ė **–ġun** ve **–gün** (bė kāf-ė Fārsī) vāḥėd vāḥėd ‘āmėl-ė meṣderiyė **(15b-13)** est (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel) her do^{v} me‘nī-ė meṣderiyė pėydā mī-koned emmā ẕėkr-ė **–çA** (چا-چه) (bė feṭḥ-ė **(15b-14)** cīm-ė Fārsī) kė bė me‘nī-ė tā est bė vėy lāzėm est çonān-çė **kėlġunça** ve **kėlgünçe:** ye‘nī **(15b-15)** tā bė āmeden aḳūlu ve gāhī bė ṭerīḳ-ė şāẕẕ ez kotob-ė şeḥīḥė nėvėştė yāftem kė lefẓ-ė **–çek (16a-1)** ve **–çaḳ** hem bė (feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī) be‘d-ė emr ‘āmėl-ė meṣderiyė est çonān-çė Īrāniyān gūyend: **(16a-2) muḳarrer idçek**[37] **yėr:** ye‘nī cā-yė moḳerrer kerden ve **öpçaḳ yėr:** cā-yė būsīden **(16a-3)** ey būsė-gāh, ėntėhī-ė kelāmī ve hem-çonīn lefẓ-ė **–düg** hem be‘d-ė emr me‘nī-ė meṣderiyė **(16a-4)** pėydā koned emmā der-īn ḥālet ėżāfet lāzėm est çonān-çė **sıçan sidüg: (16a-5)** bevl kerden-ė mūş, **sıçan:** bė me‘nī-ė

[35] ve| A: yoktur.
[36] bāşed| A: est.
[37] muḳarrer idçek| B: muḳarrer ėdçek.

mūş ve **sidüg:** bevl kerden, çonān kė Türkān **(16a-6)** meşel zenend kė **sıçan sidügi tėrĝize nė noḳṣān, sıçan** (bė terkīḳ-ė kesrė-ė **(16a-7)** evvel-ė mohmelė ve feṯḥ-ė cīm-ė Fārsī ve elėf-ė ė'rābī): mūş ve **sidüg** (bė kesr-ė evvel-ė mohmelė ve teḥtāniyė-ė **(16a-8)** me'rūfė[38] ve bė terkīk-ė żemmė-ė dāl-ė mohmelė ve kāf-ė Fārsī): bevl ve **-i** (yā)-ė āḫėr-ė **sidüg-i:** żemīr-ė **(16a-9)** ġeyr ve **tėrĝiz:** bė me'nī-ė deryā ve **-e** (elėf) kė āḫėr-ė **tėrĝiz** est bė me'nī-ė bā-ė ėlṣāḳiyė ve **-nė** (bė terḳīḳ-ė **(16a-10)** kesrė-ė nūn): bė me'nī-ė çė ve ḥerf-ė ėżāfet īn cā teḳdīren est ne-lefẓen aṣluhu **sıçannı (16a-11) sidügi tirĝize nė noḳṣān:** ye'nī bevl kerden-ė mūş bė deryā çė noḳṣān **(16a-12)** ve bė ėlḥāḳ-ė lefẓ-ė **–düg** feḳeṭ ėsm hem mī-sāzend çonān-çė **sidüg:** feḳeṭ bevl rā **(16a-13)** hem gūyend ve mėṣāl-ė dīger cāyī-st kė hemīn **–düg** sevāy-ė meṣderiyė me'nī-ė **(16a-14)** dīger pėydā ne-koned çonān-çė gūyend: **onı sūd istedügi mėni ziyāndür:** ye'nī **(16a-15)** sūd costen ū me-rā zīyān est ve **-i** (yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė) kė der **–düg-i** est żemīr-ė ġāyėb **(16b-1)** est ye'nī sūd costen ū ve ṣīġė-ė emr ve nehy rā bā zīyādetī īn elfāẓ hem tekellom **(16b-2)** mī-nomāyend ve ān elfāẓ īn-est; **–gin** (bė kesr-ė kāf-ė Fārsī ve moşennā-ė teḥtāniyė-ė mechūlė) **(16b-3)** ve **–ḳın** bė **–ḳ-** (ḳāf) ve **–ġın** bė **–ġ-** (ġeyn-ė mo'cemė) **–ḫın**, **-ḫ-** (ḫā-ė mo'cemė) ve bė **–gil** (kāf-ė Fārsī ve āḫėr-ė lām) **(16b-4)** ve **–ġıl** ve **–ḫıl** hemė-gī mofred mofred bė ė'rāb-ė ṣedr çonān-çė **kėlgin:** bė-yā to^{v}, emr-ė ḥāżėr; **(16b-5) kėlmegin:** me-yā to^{v}, nehy-ė ḥāżėr ve ḳės 'elā-hāẓā līkėn īn hemėhā bė me'nī-ė te'kīd ėfādė **(16b-6)** mī-koned ye'nī elbettė bė-yā ve elbettė me-yā, żemīr-ė mofred-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė moẕekker ḫ^{v}āh mo'enneş aḳūlu **(16b-7)** ve hem-çonīn **-gür** (bė kāf-ė Fārsī ve vāv-ė me'dūlėve rā-ė mohmelė-ė zedė) emmā mā-ḳebl-ė īn modām **(16b-8)** meftūḥ mī-bāşed çonān-çė **kėlegür:** bė-yā to^{v}, ėntėhī-ė kelāmī ve **kėlinĝ:** nīz bė-yā to^{v}, **(16b-9)** żemīr-ė bārėz-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr bėlā-te'kīd ve ėstėtāreş feḳeṭ **kėl-:** ye'nī bė-yā, me'nī-ė **(16b-10)** elbettė ve to^{v} ne-mī-ber-āyed ve żemāyėr der Türkān ve Fārsiyān berāyė teẕkīr ve te'nīş **(16b-11)** ve teşniyė ve cem' moşterek est ve żemāyėrī kė der ef'āl moste'mel mī-şeved pānzdeh est; **(16b-12) sėn** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė mohmelė) ve **–nĝ** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī) her do^{v} berāyė **(16b-13)** mofred-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr çonān-çė **kėlib-sėn:** āmedė-

[38] me'rūfė| A: me'rūkė.

ė to^{v} ve **kėldiŋ̂g:** āmedī to^{v} ve **(16b-14)** moşennā-ė teḥtāniyė-ė şāniyė-ė żemīr-ė do^{v}yomī berāyė ėẓhār-ė kesrė-ė dāl est ne eşlī ve **(16b-15) siz** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė sīn-ė mohmelė ve zā-ė mo‘cemė-ė zedė) ve **–ŋ̂giz**[39] (bė nūn-ė ġonnė ve kesr-ė kāf-ė **(17a-1)** Fārsī ve yā-ė mechūlė ve zā-ė mo‘cemė-ė zedė) ve her do^{v} ‘elā-ḥėdė berāyė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė me‘e'l-ġeyr çonān-çė **(17a-2) kėlib-siz:** āmedė-īd şomā ve **kėliŋ̂giz:** bė-y-āyīd şomā ve **–m** (mīm-ė tenhā-ė sākėn) ve **(17a-3) mėn** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė mīm) ve **–yün** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel) **–yin** (bė terḳīk-ė kesrė-ė teḥtāniyė **(17a-4)** ve nūn-ė zedė), **kėlürüm:** mī-āyem men ve **kėley-mėn:** mī-āyem men ve **kėleyün:** bė-y-āyem (17a-5) men ve **kėleyin:** mī-āyem men ve bė-y-ayem men; **–k** (kāf-ė tāzī); **miz** (bė kesr-ė mīm ve zā-ė **(17a-6)** mo‘cemė) ve **biz** (bė bā-ė moveḥḥėdė-ė meksūrė bė ė‘erāb-ė şedr) ve **–lüm** (bė żemm-ė lām ve vāv-ė mechūl) **(17a-7)** ve **–nük** (bė żemm-ė nūn ve vāv-ė mechūlė ve kāf-ė tāzī): her penc vāḥėd vāḥėd berāyė motekellėm-ė **(17a-8)** me‘e'l-ġeyr çūn: **kėldük**: āmedīm mā ve **kėldi-miz:** āmedīm mā ve **kėlib-biz**: **(17a-9)** āmedė-īm mā ve **kėlelüm:** bė-y-āyīm mā ve **kėlenük:** bė-y-āyīm mā ve **–lAr:** berāyė cem‘-ė **(17a-10)** ġāyėb çonān-çė **kėldiler:** āmedend ān hemė-ė merdān ve zenān ve **–I** (yā-ė moşennā-ė **(17a-11)** teḥtāniyė-ė zedė)-ė āḫėr-ė kelėmė-ė mā-ḳebleş meksūr berāyė mofred-ė ġāyėb emmā īn **–I** (yā-ė mocerred) **(17a-12)** veḳtī ḫ^{v}āhend āverd kė āḫėr-ė kelėmė ez ḥorūf-ė ‘ėllet ve **-h** (hā-ė hevvez) ne-bāşed çonān-çė **(17a-13) yaşı**: ‘omreş; **yaş:** ‘omr ve **–ı** (yā-ė sākėn) żemīr-ė mofred-ė ġāyėb-ė ḳāyėm-meḳām-ė **-ş** (şīn-ė **(17a-14)** mo‘cemė) kė berāyė mofred-ė ġāyėb ārend ve **yaş:** çehār me‘nī dāred der ferheng żebṭ **(17a-15)** nomūdėem ve lefẓ-ė **–sI** (bė kesr-ė sīn-ė mohmelė ve yā-ė me‘rūfė) āḫėr-ė kelėmė efzāyend hem berāyė **(17b-1)** mofred-ė ġāyėb emmā lefẓ-ė **–sI** veḳtī lāḥėḳ konend kė āḫėr-ė kelėme ez ḥorūf-ė ‘ėllet **(17b-2)** yā hā-ė hevvez bāşed ve ėllā hemūn **–I** (moşennā-ė teḥtāniyė-ė vāḥėd) kāfī-st zīrā kė **–sI (17b-3)** (bė zīyādetī-ė sīn-ė mohmelė) berāyė żerūret-ė ḥorūf-ė ‘ėllet ve hā-ė hevvez kė āḫer-ė kelėmė **(17b-4)** vāḳė‘ est çespānīdėīm der eşl żemīr-ė mofred-ė ġāyėb hemān **–I** (moşennā-ė teḥtāniyė-ė **(17b-5)** vāḥėde-ė zedė) est kė der pānzdeh żemāyėr nėvėştė şod mānā kė **–I** (yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė) **(17b-6)** mā-ḳebl-ė ḫo^{v}d

[39] -ŋ̂giz| A: -eŋ̂giz.

rā meksūr mī-ẖᵛāhed berāyė veḳāyet-ė feṯḥė ve żemmė-ė mā-ḳeblhā **-sI** (sīn-ė mohmelė-ė meksūrė **(17b-7)** ber yā) efzūdend çonān-çė **balası:** beççėeş, **bala** (bė feṯḥ-ė bā-ė moveḥḥėdė ve lām ve elėfeyn-ė **(17b-8)** ʻelāmet-ė feṯḥeteyn): bė meʻnī-ė beççė ve **–sı:** bė meʻnī-ė –eş, żemīr-ė mofred-ė ġāyėb ve **hėyvesi:** yeʻnī **(17b-9)** ābīeş, **hėyve** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve feṯḥ-ė vāv ve hā-yė zedė): bė meʻnī-ė mīvė-ė bėhī **(17b-10)** kė ābī hem nāmend ve **–si:** żemīr-ė mofred-ė ġāyėb ve **kiyösi:** yeʻnī dāmādeş **kiyö** (bė kesr-ė kāf-ė **(17b-11)** tāzī ve żemm-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve vāv-ė meʻdūlė): dāmād ve **–si:** żemīr-ė mofred-ė ġāyėb ve īn **(17b-12)** doᵛ żemīr-ė āḫėr ekşer teʻelloḳ bė ėsm-ė cāmėd dāred ne bė efʻāl ve **–lAr:** şāmėl est mīyān-ė fė'l **(17b-13)** ve ėsm-ė cāmėd çonān-çė **yaşlar:** sālhā ve **kiyimler:** pūşākhā ve ḳės ʻelā-hāẕā, mī-bāyėst **(17b-14)** kė der tenbīh-ė doᵛyom mī-nėvėştem emmā ẕėkr-ė hemė-ė żemāyėr yėk cā enseb dīdīm, ėntėhī-ė kelāmī **(17b-15)** ve çehār-ė ez-īn żemāyėr monfeṣėl est ve ān īn-est: **sėn** ve **siz** ve **mėn** ve **miz** aḳūlu **(18a-1) biz** nīz monfeṣėl est mecmūʻe penc żemīr-ė monfeṣėl, ėntėhī-ė kelāmī ve bāḳī hemė motteṣėl **(18a-2)** est emmā der çehār mevżėʻ żemīr mosteter mī-bāşed **evvel:** der māżī çonān-çė **(18a-3)** ṣīġė-ė **kėldi:** āmed; **doᵛyom**: der emr-ė ġāyėb **kėlsün:** bė-y-āyed; **sėyoᵛm:** der możārėʻ-ė **(18a-4)** ḥāl **kėledür** ve **kėlür** ve[40] **kėler:** meʻnī-ė her sė mī-āyed der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl[41]; **(18a-5) çehārom:** der możārėʻ-ė ėstėḳbāl-ė ḳerīb bė ḥāl çūn **kėlġay (18a-7)** ve **kėlgey:** meʻnī-ė her doᵛ ẖᵛāhed āmed der zemānė-ė ėstėḳbāl-ė ḳerīb bė ḥāl emmā **(18a-8)** der cā-yė kė ḳāyėl-ė moẖtār est der āverden-ė żemīr-ė mosteter ve bārėz ʻale's-sebīlü'l-cevāz **(18a-9)** ve ān sīġė-ė emr-ė ḥāżėr ve nehy-ė ḥāżėr, żemīr-ė mofred-ė moẖāteb est çonān-çė **kėl-:** bė meʻnī-ė bė-yā kė **(18a-10)** żemīr-ė mosteter-ė mofred-ė moẖāṭeb-ė ḥāzėr est ve **kėlme-:** me-yā żemīr-ė mosteter-ė moẖāṭeb-ė vāḥėd ve eger **kėlin̂g** güyed żemīr-ė bārėz-ė moẖāṭeb[42] mī-āyed **(18a-11)** bė meʻnī-ė bė-yā toᵛ ve żemīr-ė meʻe'l-ġeyreş **–n̂giz** çonān-çė **kėlin̂giz:** yeʻnī bė-y-āyīd şomā ve der-īn **(18a-12)** cā ėstėʻmāl monfeṣėl mesmūʻ ne-şodė aḳūlu yeʻnī ne-güyend kė **kėl-sėn:** bė meʻnī-ė **(18a-13)** bė-y-āyī toᵛ ve **kėl-siz:** bė meʻnī-ė bė-y-āyīd şomā kė metrūk

[40] ve| A: yoktur.
[41] çehārom...ne-ėstėḳbāl| A: tekrarlanmıştır.
[42] vāḥėd...moẖāṭeb| A: yoktur.

est, ėntėhī-ė kelāmī ve der cem‘-ė **(18a-14)** māżī-ė ġāyėb ve emr-ė ġāyėb bė lefẓ-ė **–ler** żemīr-ė bārėz mī-bāşed çonān-çė **kėldiler:** āmedend **(18a-15)** ānhā ve **kėlsünler:** bė-y-āyend ānhā ve berāyė mofred-ė motekellėm żemīr-ė motteṣėl ve monfeṣėl her do^{v} **(18b-1)** mī-āyed çonān-çė **kėlmiş-mėn:** āmedėem men żemīr-ė monfeṣėl est ve **kėlmişim:** āmedėem **(18b-2)** men żemīr-ė motteṣėl est der ṣūret-ė **kėlmişdim:** bė me‘nī-ė āmedė būdem[43] men, motekellėm-ė vāḥėd-ė **(18b-3)** motteṣėl feḳeṭ berāyė me‘e'l-ġeyreş monfeṣėl[44] çonān-çė **kėlmiş-miz:** āmedėīm **(18b-4)** mā ve **kėlmişdi-miz:** bė me‘nī-ė āmedė būdīm[45] mā ve **kėlmiş-biz** ve **kėlmişdi-biz** keẕālik ve gāhī **(18b-5)** der **kėlür** ve **kėledür:** możārė‘-ė ḥāl mīm-ė motekellėm-ė vāḥėd hem mī-āyed çonān-çė **kėlürüm**: **(18b-6)** mī-āyem ve **kėledürüm** ėyżen ve gāhī der-īn żemīr-ė mofred-ė moḫāṭeb-ė ḥāżer hem kė **–eñ̂ġ** ve **sėn** est her do^{v} **(18b-9)** mī-ārend[46] çonān-çė **kėlürüñ̂g:** mī-āyī to^{v} ve **kėler-sėn** ve **kėledür-sėn: (18b-10)** her yėk bė me‘nī-ė ėyżen ve der ṣīġėhā-yė możārė‘-ė ėstėḳbāl-ė be‘īd hem żemāyėr-ė motekellėm ve **(18b-11)** moḫāṭeb-ė ḥāżėr ve ġāyėb molḥeḳ mī-şeved çonān-çė **kėlgüm bar:** ḫā^{v}hem āmed, motekellėm-ė vāḥėd **(18b-12)** ve **kėlgü-miz bar:** ḫ^{v}āhīm āmed bė dīr-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr; **kėlgüñ̂g bar:** ḫ^{v}āhī āmed bė dīr-ė **(18b-13)** moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė vāḥėd; **kėlgüleri**: ḫ^{v}āhend āmed, ṣīġė-ė cem‘-ė ġāyėb ve ekṣer-ė Türkān **(18b-14)** ėsm-ė cāmėd rā bė ėlḥāḳ-ė lefẓ-ė **–le** kė moḫteṣer-ė **eyle-** (bė feṭḥ-ė hemzė): emr-ė kerden est, emr mī-gerdānend **(18b-15)** ve ez ān hemė-ė ṣīġėhā-yė mesṭūr mī-ber-ārend çonān-çė **söz:** bė me‘nī-ė soḫen est çūn: **(19a-1) sözle-:** gūyend emr-ė soḫen goften şeved ye‘nī soḫen bė-gū ve **yaḳa** (bė feṭḥ-ė moşennā-ė teḥtāniyė **(19a-2)** ve ḳāf): bė me‘nī-ė gerībān; **yaḳalamaḳ:** gerībān gėrėften ve gāhī lefẓ-ė **–le** hem **(19a-3)** ẕėkr ne-mī-konend be‘d-ė ėsm-ė cāmėd ‘elāmet-ė meṣder ve māżī ve ġeyrohā āverdė fė‘l **(19a-4)** mī-gerdānend hem-ço^{v} **köz:** bė me‘nī-ė çėşm est, **közmaḳ:** bė me‘nī-ė dīden ve **közdi: (19a-5)** bė me‘nī-ė dīd est ve ḳės ‘elā-hāẕā ve lefẓ-ė **–geli** (bė feṭḥ-ė kāf-ė Fārsī ve elėf-ė **(19a-6)** ė‘rābī ve kesr-ė lām ve yā-ė me‘rūfė) ve **–ġalı** (bė ġeyn-ė mo‘cemė bė ė‘rāb-ė ṣedr) be‘d-ė emr berāyė **(19a-7)** gerdānīden me‘nī-ė meṣderī bė me‘nī-

[43] A, B: āmedem.
[44] feḳeṭ| A, B: gereksiz.
[45] A, B: āmedīm.
[46] çonān-çė... her do^{v} mī-ārend| A, B: tekrarlanmıştır.

ė berāyė mī-ārend çonān-çė **kėlgeli** ve **kėlġalı: (19a-8)** her vāḥėd bė me‘nī-ė berāyė āmeden aḳūlu tefsīreş çonīn nīst kė kerdend **(19a-9)** belk īn-est kė lefẓ-ė **–geli** ve **–güli** ve **–ġulı** ve **–ġalı:** her vāḥėd ‘āmėl-ė meṣderiyė **(19a-10)** est çūn be‘d-ė emr-ė ḥāżėr ārend ān emr rā bė me‘nī-ė meṣder mī-gerdāned ve īn elfaẓ **(19a-11)** her vāḥėd ėfādė-ė me‘nī-ė berāyė ve behrė ve cėhet ve vāsėṭė mī-dehed ve coz ef‘āl **(19a-12)** be‘d-ė ėsm-ė cāmėd ne-y-ārend kė mesmū‘ ne-şodė der kelām-ė ‘Ereb lām-ė meksūr est çonān-çė **(19a-13)** li'l-ekli berāyė ḫo^{v}rden ve li'ż-żerb berāyė zeden der Türkī **yėgeli:** berāyė ho^{v}rden **(19a-14)** ve **urġalı**: berāyė zeden, **yė-** (bė tefḫīm-ė kesrė): emr-ė ḫo^{v}rden ve **ur-** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel): **(19a-15)** emr-ė zeden ve lefẓ-ė **–geli** ve **–ġalı** ve ġeyrohomā ‘āmėl-ė meṣderiyė, her vāḥėd-ė kė be‘d-ė emr **(19b-1)** āmed emr rā bė me‘nī-ė meṣder gerdānīdė ve ḫo^{v}d ėfādė-ė me‘nī-ė berāyė ve ġeyrė dād **(19b-2)** ve ne-gūyend kė **sizġalı** ve ġeyrė bė me‘nī-ė berāyė şomā ye‘nī be‘d-ė ėsm-ė cāmėd ne-y-ārend **(19b-3)** kė **siz:** bė me‘nī-ė şomā, ėsm-ė cāmėd est īn ḳā‘ėde ġeyr-ė mocevvėz ve metrūk est ve eger-çė **(19b-4)** lefẓ-ė **üçün** (bė żemm-ė hemzė ve vāveyn-ė me‘dūleteyn) ve **içün** (bė kesr-ė hemzė, bė ė‘rāb-ė **(19b-5)** meṣṭūr) hem bė me‘nī-ė berāyė ve cėhet mī-āyed emmā bė ṭevr-ė dīger çonān-çė zėkreş meşrūḥen **(19b-6)** der tenbīh-ė do^{v}yom mī-āyed inşāa’llāhu te‘ālā, ėntėhī-ė kelāmī fāyėdė: bė-dān kė eger ḫ^{v}āhend **(19b-7)** kė şobūt-ė fė‘l ber fā‘ėl-ė ġāyėb yā motekellėm yā moḫāṭeb-ė ḥāżėr ve ġāyėb ‘eled-devām meẓkūr **(19b-8)** sāzend bāyed kė āḫėr-ė mebnā ‘eleyh her fė‘lī rā kė ėrādė-ė devām-ė ū ber fā‘ėl dāştė **(19b-9)** bāşend meftūh sāḫtė āḫėr-ė ān fė‘l lefẓ-ė **bar-** kė emr-ė reften est molḥeḳ **(19b-10)** bė ‘elāmāt-ė emr-ė ġāyėb ve ḥāżėr ve motekellėm zėkr sāzend çonān-çė **ḳıla baray**: kerdė **(19b-11)** bė-revem ye‘nī mī-kerdė bāşem, motekellėm-ė vāḥėd ve **ḳoya baranĝ**: goẓāştė bė-revī **(19b-12)** ye‘nī mī-goẓāştė bāşī, moḫāṭeb-ė ḥāżėr ve **ḳıla barsun:** kerdė reved ye‘nī mī-kerdė **(19b-13)** başed, emr-e ġāyėb ve ‘elā-hāẓe’l-ḳiyās.

Tenbīh-ė do^{v}yom: **der revābėṭī kė te‘elloḳ bė esmā-yė (19b-14) cāmėd ve èşārāt ve ġeyrė dāred ve dīger fevāyėd, meger be‘ż kė şāmėl est der ėsm (19b-15) ve fė‘l:** bė-dān kė revābėṭ-ė etrāk ekşer ber ḫėlāf-ė revābėṭ-ė ‘Ereb ve Fārs moste‘mel mī-şeved **(20a-1)** ye‘nī der āḫėr-ė kelėmė aḳūlu meger be‘ż kė bė nodret [der] evvel-ė kelėmė mī-āyed çonān-çė lefẓ-ė **uş**

(20a-2) (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve şīn-ė moʿcemė): bė meʿnī-ė hem-ė ḥeṣrī est kė evvel-ė esmā-ė ėṣārė **(20a-3)** vāḳėʿ mī-şeved ve çonān-çė **uşbu:** bė meʿnī-ė hemīn ve **uşol** ve **uşal:** her do^{v} ʿelā-ḥėdė **(20a-4)** bė meʿnī-ė hemān ve der eṣl īn her sė lefẓ-ė mesṭūr morekkeb est; **uş:** kė bė meʿnī-ė hem-ė **(20a-5)** ḥeṣrī est ve **bu** (bė żemm) kė bė meʿnī-ė īn kė **uşbu** şod ve **ol** (bė żemm ve vāv-ė mechūlė): **(20a-6)** kė bė meʿnī-ė ū-st berāyė feṣāḥet-ė kelām hemzė **ol** ez **uşol** ḥeẕf kerdėend **(20a-7)** ve ez **uşal** vāv-ė **ol** rā sāḳėṭ kerdend kė eṣl-ė īn her do^{v} lefẓ **uş ol (20a-8)** est emmā ėnżėmām-ė īn lefẓ-ė **uş** sevāy-ė esmā-yė ėṣārāt mesmūʿe **(20a-9)** ne-şod ve bė ġeyr-ė żemm-ė żemīmė-ė hem-ė tenhā mosteʿmel nīst emmā hem-çonīn lefẓ-ė **siz** kė bė meʿnī-ė **(20a-10)** şomā est evvel-ė ėsm-ė cāmėd yā fė'l lāḥėḳ mī-şeved; **mėṣāl-ė ėsm-ė cāmėd**: çonan-çė gūyend **(20a-11) siznikidür:** yeʿnī ez ān-ė şomā est; **sizni oġlı bar:** yeʿnī pėser-ė şomā est; **(20a-12) mėṣāl-ė fė'l:** çonān-çė **siz kėldiñiz:** şomā āmedīd ve ne-gūyend kė **nikidür-siz** ve **(20a-13) kėldi-siz:** bė meʿnī-ė ez ān-ė şomā est ve āmedīd şomā mānā kė eger āḫėr-ė ėsm-ė cāmėd lefẓ-ė **(20a-14) siz** rā bė-y-ārend meʿnī-ė bė ġeyr ve bī pėydā mī-koned çonān-çė meẕkūr mī-şeved emmā āḫėr-ė **(20a-15)** efʿāl ekṣer eḥvāl-ė lefẓ-ė **siz:** bė meʿnī-ė şomā teʿelloḳ dāred çonān-çė **kėlib-siz**: yeʿnī **(20b-1)** āmedėīd şomā ve ḳės ʿelā-hāẕā, ėntėhī-ė kelāmī emmā revābėṭī kė āhėr-ė kelėme merbūṭ mī-şevend **(20b-2)** çonān-çė **–ḳa** (bė ḳāf-ė meftūḥ) ve **–ġa** (bė ġeyn-ė moʿcemė) ve **–ke** ve **–ḳa** ve **–ġa** ve **–ge** ve **–tA** (bė tā-ė moṣennā-ė **(20b-3)** fevḳāniyė): her vāḥėd-ė meftūḥ ʿale's-sebīlü'l-infirād bė āḫėr-ė ėsm ne fė'l bė meʿnī-ė bā-ė ėlṣāḳ **(20b-4)** mī-āyed çonān-çė **sizḳa dėdim:** yeʿnī bė şomā goftem ve bāḳī bė hemīn destūr aḳūlu **(20b-5)** emmā **–tA** (bė feṭḥ-ė moṣennā-ė fevḳāniyė) veḳtī mī-āyed kė ḥerf-ė āḫėr-ė ėsm nīz fevḳāniyė bāṣed **(20b-6)** çonān-çė **bulutta**, **bulut** (bė żemm-ė bā-ė moveḥḥėdė ve lām ve vāveyn-ė meʿdūleteyn ve sokūn-ė **(20b-7)** fevḳāniyė): bė meʿnī-ė ebr ve **–ta** (bė feṭḥ-ė fevḳāniyė ve sokūn-ė hā): bė meʿnī-ė bā-ė ėlṣāḳiyė beʿdehū movāfėḳ-ė **(20b-8)** ḳāʿėdė-ė ʿEreb īn **–t-** (tā) rā der **–t-** (tā) ėdġām kerdė mī-gūyend kė **bulutta** (bė tā-ė fevḳāniyė-ė **(20b-9)** moşeddedė-ė meftūḥė) yeʿnī bė ebr ve hem-çonīn **ṣūrette:** bė ḳāʿėdė-ė meẕkūre bė meʿnī-ė bė ṣūret **(20b-10)** çonān-çė īn mėṣrāʿ Ḥeżret-ė Bābėr Pād(ė)ṣāh rā-st.

mėṣrā‘: **tekellüf her niçe**[47] **(20b-11) ṣurette bolsa andın artuḳ-sėn:** ye‘nī tekellof her ḳedr bė ṣūret şeved ez ān **(20b-12)** efzūnī ve bė hemīn me‘nī bā-ė ėlṣāḳiyė feḳeṭ (hā-ė hevvez-ė zedė) bė āḫėr-ė ėsm lāḥėḳ mī-gerdānend **(20b-13)** ve īn (hā-yė zedė) e‘emm est ez ān kė āḫėr-ė ėsm ez ḥorūf-ė ‘ėllet bāşed çonān-çė **(20b-14) yaḫşı-y-a**: ye‘nī bė ḫūb yā ez ḥorūf-ė şeḥīḥė çonān-çė **yėr yüze tüşdi:** ye‘nī bė rū-yė **(20b-15)** zemīn forūd[48] āmed; **yamana nisbet bėrmenĝ**: ye‘nī bė bed nėsbet ne-dehī ve ḳės ‘elā-hāẕā **(21a-1)** emmā cā-yė kė ḥerf-ė āḫėr-ė ėsm vāv ve elėf bāşed īn cā īn hā-ė zedė bė me‘nī-ė bā **(21a-2)** ėstė‘māl ne-şeved, ėntėhī-ė kelāmī emmā **–siz** (bė kesr-ė sīn-ė mohmelė ve yā-ė mechūlė ve zā-ė **(21a-3)** mo‘cemė-ė zedė) āḫėr-ė ėsm bė me‘nī-ė bė ġeyr ve bī mī-āyed çonān-çė gūyend **dānişsiz:** ye‘nī **(21a-4)** bī-dānėş aḳūlu ve **sėnsiz:** bī-to[v]; **siz-siz:** bī-şomā; **siz**-ė evvel bė me‘nī-ė şomā **(21a-5)** ve –**siz**-ė do[v]yom bė me‘nī-ė bė ġeyr emmā veḳtī kė īn **siz** rā ber evvel-ė ėsm lāḥėḳ konend bė me‘nī-ė **(21a-6)** şomā, moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė cem‘ mī-āyed ve ẕėkr-ė ān [der] bālā goẕeşt ye‘nī ferḳ beynehumā hemīn **(21a-7)** ḳedr est kė eger **siz** rā bālā-yė ėsm ārend me‘nī-ė şomā pėydā mī-koned ve eger [der] **(21a-8)** āḫėr żemm konend bė me‘nī-ė bī- ve bė ġeyr ye‘nī nefy ve foḳdān-ė ān şėy mī-koned, ėntėhī-ė kelāmī.**(21a-9)**

Ṣėfet-ė moşebbeh: ḳebl ez-īn der tenbīh-ė evvel ez māddė-ė ef‘āl hem ẕėkr kerdė şodė **(21a-10)** est emmā ġeyr ez māddė-ė ef‘āl hem mī-şeved çūn: **yaḫşı:** nīk ve **yaman:** bed ve **(21a-11) ėsm-ė tefżīl:** gāhī bedīn ṣėfet-ė moşebbeh hem lāḥėḳ konend bė lefẓ-ė **–raḳ** (راق) ve –**reg** (راک)-ė **(21a-12)** meẕkūr kė der tefżīl-ė sābėḳ ẕėkr yāft çonān-çė **yaḫşıraḳ** ve **yigreg: (21a-13)** her do[v][49] bė me‘nī-ė bėhter ve **yamanreg:** bed-ter; fāyėdė: **yig** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė teḥtāniyė **(21a-14)** ve kāf-ė Fārsī) der ėṣṭėlāḥ-ė Īrāniyān morādėf-ė **yaḫşı** est ye‘nī bė me‘nī-ė nīk, **(21a-15)** ėntėhī-ė kelāmī emmā lefẓ-ė **–din** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė mohmelė) ve **–dAn** (bė fetḥ): bė me‘nī-ė men ve **(21b-1)** ‘en mī-āyed kė der Fārsī ez-ū feḳeṭ **z** (zā-ė mo‘cemė) est çonān-çė **sėndin:** ez to[v] **(21b-2)** ve **ondan:** ez-ū ve **dėk** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė mohmelė ve kāf-ė tāzī) ve **tėk (21b-3)** ber vezn-ė ṣedr ve **kibi** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė

[47] her niçe] A: her nice.
[48] bė rū-yė zemīn forūd| A: bė rū-yė zemīn ferād.
[49] do[v]| A: yoktur.

evvel-ė tāzī ve bā-ė moveḥḥėdė ve teḥtāniyė-ė **(21b-4)** āḫėr-ė meʻrūfė) ve **kimi** (bė mīm bė ė'rāb-ė mesṭūre) ve **sayı** (sīn-ė mohmelė-ė memdūdė ve tefḫīm-ė **(21b-5)** kesrė-ė hemzė ve yā) **yaṅĝlıġ** (bė feṭḥ-ė evvel-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī-ė **(21b-6)** zedė ve kesr-ė lām ve yā-ė mechūlė ve ġeyn-ė moʻcemė-ė zedė) ve **yaṅĝlı** (bė ḥeẕf-ė ġeyn-ė moʻcemė): **(21b-7)** her vāḥėd bė mėşāl ve mānend kė āḫėr-ė ėsm-ė ėşārė ve ġeyrohā lāḥėḳ konend çonān-çė **(21b-8) bun dėk:** mānend-ė īn ve **sėn tėk**[50]: mānend-ė to[v] ve **ol kibi:** mānend-ė ū ve **(21b-9) kefter sayı**: mānend-ė kebūter ve **siz yaṅĝlıġ:** mānend-ė şomā ve **yaşı yaġış (21b-10) yaṅĝlı:** yeʻnī eşkeş mānend-ė bārān aḳūlu ve gāhī lefẓ-ė **küt müt** (bė terḳīḳ-ė **(21b-11)** żemmė-ė kāf-ė tāzī ve mīm) kė meʻnī-ė hū bė hū est evvel ėsm-ė cāmėd yā esmā-yė ėşārė **(21b-12)** veṣl kerdė āḫėr-ė ėsm **dėk** ve ġeyrė her vāḥėd rā kė ḫ[v]hend lāḥėḳ konend ve gūyend **(21b-13)** kė **küt müt siz dėk**: yeʻnī bė'eynėh ey hū bė hū mānend-ė şomā ve **küt müt onı (21b-14) tėk:** yeʻnī hū hū ey bė'eynėh mānend-ė vėy ve **küt müt kök kibi**[51]**:** yeʻnī bė'eynėh mėşāl-ė **(21b-15)** ās(ė)mān ve ḳės ʻelā-hāẕā, fāyėdė: **mU** (bė żemm-ė mīm ve vāv-ė meʻrūf) ve **mI** (bė kesr-ė **(22a-1)** mīm ve yā-ė meʻrūfė): her vāḥėd-ė vāḥėd bė meʻnī-ė hemzė ve hel-ė ėstėfhām est kė der Fārsī **(22a-2)** āyā gūyend aḳūlu emmā īn her do[v] lefẓ, hem āḫėr-ė fė'l-ė māżī-ė ġāyėb veyā moḫāṭeb-ė ḥāżėr **(22a-3)** ve emr-ė ġāyėb ve możārė'-ė ġāyėb ve ḥāżėr ve nefy-ė ġāyėb ve ḥāżėr mī-āyed be'd-ė ʻelāmet-ė **(22a-4)** māżī ve możārė' ve emr-ė ġāyėb ve nefy ve hem āḫėr-ė ėsm-ė cāmėd ve ġeyrė lāḥėḳ mī-şeved **(22a-5)** der hemė ḥāl ve ef'āl-ė meẕkūrė ḫ[v]āh meʻrūf bāşed ḫ[v]āh mechūl līkėn der emr-ė ḥāżėr **(22a-6)** ve nehy-ė ḥāżėr īn ėstėfhām [rā] ėsṭė'māl ne-tevān kerd çonān-çė **kėldi mü**: āyā āmed ve **(22a-7) kėldiṅĝ mi**: āyā mī-āyī ve **kėlsün mü**: āyā bė-y-āyed ve **kėlür mi**: āyā mī-āyed ve **kėler-sėn mi**: āyā mī-āyī[52] ve **kėlmes mü**: āyā ne-mī-āyed ve **kėlmes-sėn mi**: āyā **(22a-8)** ne-mī-āyī to[v] ve ne-tevān goft kė **kėl mü**: āyā bė-yā, emr-ė ḥāżėr ve **kėlme mi:** āyā me-yā, nehy-ė **(22a-9)** ḥāżėr kė īn her do[v]-ė āḫėr meʻnī ne-dāred emmā āḫėr-ė ėsm her nev' ve her ḥāl īn ėstėfhām **(22a-10)** rā lāḥėḳ tevān nomūd çonān-çė **bar mu:** bė meʻnī-ė āyā hest; **yoḳ mu:** āyā

[50] sėn tėk| A: sėn nėk.
[51] küt müt kök kibi| A: küt müt gök kibihi.
[52] ve kėlsün mü...kėler sėn mi: āyā mī-āyī| A: yoktur.

nīst ve **(22a-11) bu ḳarġa bar mı yā kelḫat:** ye‘nī āyā īn zāġ est yā ġėlīvāz ve ḳės ‘elā-hāẕā **(22a**-12) ve çūn der ėsm-ė cāmėd ve ėşārė ve ġeyrė īn ėstėfhām der her ḥāl ve hemė cā lāḥėḳ **(22a-13)** mī-şeved bėnā’en ‘eleyh. īn rā der tenbīh-ė do^{v}yom żebṭ nomūdīm, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: aḳūlu **(22a-14)** ekṣer der Türkī ėbdāl-ė **i> ü** (yā-ė teḥtāniyė bā vāv) ve bė-‘eks mī-şeved çonan-çė **kėleyin > kėleyün (22a-15)** şod kė īn cā **i> ü** (yā rā bė vāv) bedel kerdend ve **mü** rā **mi** kerdend īn cā **ü> i** (vāv rā bė yā-ė teḥtāniyė) **(22b-1)** tebdīl nomūdend ve gāhī ėbdāl-ė **b-> m-** (bā-ė moveḥḥėdė bā mīm) hem mī-şeved çonān-çė **bu:** kė bė me‘nī-ė īn **(22b-2)** est ez esmā-ė ėşāret īn rā **mu** hem ḫ^{v}ānend bė me‘nī-ė īn ve **kibi** rā **kimi** ve **miz** rā **(22b-3) biz** hem gūyend kė bālā meẕkūr şod ve gāhī bė nodret[53] **-ḳ, -ġ> -n** (ḳāf ve ġeyn rā bė nūn) **(22b-4)** bedel mī-konend çonān-çė: der **ḳaçan** yāftė mī-şeved bė me‘nī-ė kodām veḳt kė **ḳa**: bė me‘nī-ė kodām **(22b-5)** ve **çan:** bė me‘nī-ė veḳt kė der eṣl **çan** < **çaḳ** yā **çaġ** būd der-īn cā **-ḳ, -ġ> -n** (ḳāf ve ġeyn-ė **(22b-6)** mo‘cemė bė nūn) mobeddel şod ve ẕėkr-ė īn ‘enḳerīb mī-āyed inşāa’llāhu te‘ālā, ėntėhī-ė **(22b-7)** kelāmī, fāyėdė: **yüküş** (bė żemm-ė moṣennā-ė teḥtāniyė ve kāf-ė tāzī ve vāv-ė me‘dūlė vė **(22b-8)** şīn-ė mo‘cemė-ė zedė) ve **üküş** (bė hemzė-ė meżmūmė ve ė‘rāb-ė mesṭūrė) ve **çoḳ** (cīm ve vāv-ė **(22b-9)** Fārsī ve ḳāf-ė zedė) ve **çoġ** (bė ġeyn-ė mo‘cemė) ve **çoḫ** (bė ḫā-ė mo‘cemė bė ė‘rab-ė ṣedr) ve **ḫamu** (bė feṭḥ-ė **(22b-10)** evvel kė ḫā-ė mo‘cemė est ve żemm-ė mīm ve vāv-ė me‘rufė) **köp** (bė kāf-ė tāzī ve do^{v}yom **(22b-11)** ve sėyo^{v}m-ė Fārseyn) ve **ḳamuġ** (bė ė‘rab-ė **ḫamu** bė zīyādetī-ė ġeyn-ė mo‘cemė-ė zedė): kollohom ferden **(22b-12)** ferden bė me‘nī-ė robbė ey bėsyār ve besā aḳūlu ve īn elfāẓ rā vāḥėd vāḥėd ekṣer **(22b-13)** bālā-yė ėsm-ė cāmėd ẕėkr konend ve gāhī bė żerūret-ė şė‘r āḫėr-ė ėsm hem mī-tevān **(22b-14)** āverd ve gāhī ber fė‘l hem ẕėkr [mī]-tevān nomūd. **mėṣāl-ė ėsm:** çonān-çė gūyend: **köp (22b-15) ḳoşunat yıġıldılar**: ye‘nī bėsyār efvāc cem‘ şodend ve **kefter üküş tuttum:** ye‘nī **(23a-1)** kebūter bėsyār gėrėftem. **mėṣāl-ė fė‘l:** çonān-çė **köp kėldiler**: ye‘nī bėsyār āmedend ve besā **(23a-2)** āmedend emmā **çoġ** ve **ḫamu** īn her do^{v} loġet moḥāverė[54]-ė ehl-ė Īrān est çonān-çė gūyend: **(23a-3) çoġ yėdi-miz**: ye‘nī bėsyār ḫo^{v}rdīm ve **ḫamuya kėtürġıl:** ye‘nī bėsyār ve hemė rā bė-y-ār, **ḫamu: (23a-**

[53] nodret| A, B: nodret ve.
[54] moḥāverė| A: mohāverė.

4) bė me‘nī-ė hemė hem āmedė est, ėntėhī-ė kelāmī ve **az** (bė medd-ė hemzė ve sokūn-ė zā-ė mo‘cemė): bė me‘nī-ė **(23a-5)** be‘ż ve ḳelīl ye‘nī kem ve pārė ve[55] endek żėdd-ė bėsyār ve besā aḳūlu lefẓ-ė **çütti** (bė terḳīḳ-ė **(23a-6)** żemmė-ė evvel-ė Fārsī ve tā-yė fevḳāniyė-ė moşeddedė-ė meksūrė ve yā-ė me‘rūfė) nīz bė me‘nī-ė be‘ż **(23a-7)** ey ḳelīl ve kem żėdd-ė bėsyār der moḥāverė[56]-ė ehl-ė kėtāb āmedė est çonān-çė der Ḳiṣṣa-i Türkī-i **(23a-8)** Şāh Behrām-i Gūr ve Bānū-i Ḥasen āmed kė motercėmeş Ezīzo'llāh Bėk Bataş **(23a-9)** merḥūm Ūstād Mīr Kerem ‘Elī meġfūr ūstād-ė īn mo’ellėf-ė ‘āṣī est ‘ėbāret **(23a-10)** ān cā īn-est: **çütti körgeniden alışsız nėçük tanıdıñ:** ye‘nī ez dīden-ė **(23a-11)** endek bī-vefā [rā] çė-gūnė şėnāḫtī ve ehl-ė Īrān **çüddi** (bė dāl-ė mohmelė) ḫ^{v}ānend ve **birer (23a-12)** (bė kesr-ė bā-ė moveḥḥėdė ve yā-ė mechūlė ve feth-ė rā-ė mohmelė-ė evvel ve elėf-ė ė‘rābī ve sokūn-ė rā-ė **(23a-13)** mohmelė-ė do^{v}yom-ė zedė): bė me‘nī-ė ḳed ye‘nī gāhī ve bė me‘nī-ė mī-dehed nīz kė możārė‘-ė dāden est **(23a-14)** ve **birer:** bė me‘nī-ė yėk-tā nīz āmedė aṣluhu **birrer** būdė bė me‘nī-ė yėk-tā emmā berāyė feṣāḥet-ė **(23a-15)** kelām rā-ė evvel-ė **–rer** rā sāḳėṭ kerdend **birer** mand bāyed dānėst kė lefẓ-ė **–rer** ve **–şer (23a-1)** (bė feṭḥ-ė şīn-ė mo‘cemė ve elėf-ė ė‘rābī ve rā-ė mohmelė-ė zedė) kė be‘d-ė elfāẓ-ė şomār-ė e‘dād ārend **(23a-2)** me‘nī-ė tā pėydā mī-koned çonān-çė **birer**: bė me‘nī-ė yėk-tā kemā ẕėkr-ė tāh ve **birşer:** yėk-tā ve **(23a-3) ikkirer:** bė me‘nī-ė do^{v}-tā ve **üçşer:** bė me‘nī-ė sė-tā ve ḳės ‘elā-hāẕā, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: **(23a-4) ile** (bė kesr-ė hemzė) ve **bile** (bė kesr-ė bā-ė moveḥḥėdė) ve **birle** (bė zīyādetī-ė rā-ė mohmelė-ė zedė) ve der-īn **(23a-5)** her sė loġet bė cā-yė elėf-ė āḫėr hā-yė veḳfī hem mī-nevīsend çonān-çė **ile** ve **bile** ve **birle** ve **(23a-6) bilen** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė bā-ė moveḥḥėdė bė zīyādetī-ė nūn) ve **ḳımtu** (bė kesr-ė ḳāf ve teḥtāniyė-ė **(23a-7)** mechūlė ve sokūn-ė mīm ve żemm-ė fevḳāniyė ve vāv-ė me‘rūfė): ‘ale's-sebīlü'l-infirād bė me‘nī-ė bā-ė **(23a-8)** ėlṣāḳ mānend-ė **–ġa** ve **–ge** est ve bė me‘nī-ė me‘eho ye‘nī hem-rāh hem mī-āyed ve gāhī bė me‘nī-ė (23a-9) vāv-ė ‘āṭėfė hem sevāy-ė **ḳımtu** moste‘mel mī-şevend aḳūlu **birge** (bė kāf-ė Fārsī) hem der-īn **(23a-10)** loġetī est kė feḳeṭ bė me‘nī-ė hem-rāh mī-āyed ve bes.

[55] ve| A: yoktur.
[56] moḥāverė| A: mohāverė.

mėṣāl-ė bā-ė ėlṣāḳīyė: onı bile ėdi: (23a-11) ye‘nī bā vėy būd. **mėṣāl-ė hem-rāh: mėni**[57] **bilen kėlgin**: ye‘nī hem-rāh-ė men bė-yā ve **falanı (23a-12) birge kitti:** ye‘nī hem-rāh-ė folānī reft ve ḳės ‘elā-hāẕā ve mėṣāl-ė vāv-ė ‘āṭėfė çonān-çė **(23a-13) Tėn̂gri ile yolavaçnı**[58] **şefī‘ kėltürdi:** ye‘nī ḫodā ve pėyġember rā şefī‘ āverd, **(23a-14)** ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: ve **nė** ve **nime** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel kė nūn est ve bė feṭḥ) nīz bė me‘nī-ė mā-ė **(23a-15)** ėstėfhām mī-āyed bė me‘nī-ė çė, çonān-çė **nė aytur-sėn**: çė mī-gūyī ve **nime yėy-siz: (24a-1)** çė mī-ḫoᵛrīd ve her doᵛ ḫeberiyė hem mī-āyed bė me‘nī-ė çīz çonān-çė **nė bėrsen̂g iḥsānin̂g bar: (24a-2)** ye‘nī çīzī kė bė-dehī ėḥsān to-st ve **nime bėrer-sėn alay:** her çė bė-dehī bė-gīrem, **(24a-3)** hem-çonīn **nėççe** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė nūn kė evvel est ve cīm-ė Fārsī-ė moşeddedė-ė meftūḥė ve hem **(24a-4)** moḫeffėfė) nīz ėstėfhāmiyė ve ḫeberiyė mī-āyed bė me‘nī-ė çend. **mėṣāl-ė ėstėfhāmiyė**: çonān kė: **nėççe yol (24a-5) yürdün̂g:** ye‘nī çend rāh reftī. **mėṣāl-ė ḫeberiyė:** Ūstād Fożūlī rā-st. mėṣrā‘:**(24a-6) veh ki bir güldin açılmış nėççe gül-zār sanˆga**: ye‘nī ez yėk gol şėgoft çend gol-zār **(24a-7)** bė toᵛ ve gāhī **nėççe** rā **nėsse** (bė sīn-ė mohmelė bė ė‘rāb ve me‘nī-ė ṣedr) ye‘nī ėstėfhāmiyė **(24a-8)** ve hem ḫeberiyė mī-ḫᵛānend, fāyėdė: **ḳa** (bė feṭḥ-ė ḳāf) ve **ḳay** (bė zīyādetī-ė yā) ve **ḳaysı (24a-9)** bė zīyādetī-ė –**sı** (bė kesr-ė sīn-ė mohmelė ve yā-ė me‘rūfė) ve **ḳan** bė zīyādetī-ė nūn ve **han (24a-10)** (bė feṭḥ-ė hā-ė hevvez ve elėf-ė ė‘rābī ve nūn-ė zedė) ve **hansı** bė zīyādetī-ė –**sı** ve **kim** (bė terḳīḳ-ė **(24a-11)** kesrė-ė evvel-ė tāzī): īn hemė ‘ale's-sebīlü'l-infirād bė me‘nī-ė ey-ė ėṣtėfhāmiyė ve ḫeberiyė mī-āyed **(24a-12)** bė me‘nī-ė kodām ve lefẓ-ė –**sı** kė der īnhā zīyādė est ėfādė-ė żemīr-ė ġāyėb mī-dehed. **mėṣāl-ė (24a-13) ėstėfhām**: çonān-çė **ḳaçan:** ye‘nī kodām veḳt ve **kimdür**: ye‘nī kī-st. **mėṣāl-ė ḫeberiyė**: çonān-çė **(24a-14) her ḳaysı bolsa**: ye‘nī her kodām bāşed ve ḳės ‘elā-hāẕā aḳūlu emmā **kim:** kė bė me‘nī-ė ey-ė **(24a-15)** ėstėfhāmiyė ve ḫeberiyė. **mI** bė tevr-ė mesṭūr mī-ayed īn ėsṭėfhām ve ḫeber rā ḫāṣ ber **(24b-1)** ėnsān ėṭėlāḳ konend ne ber ḥėyvānāt ve eşyā ḫėflāf-ė **ḳansı** ve ġeyrė kė ān kollohom **(24b-2)** rā ferden ferden sevāy-ė **kim** ber ḥėyvānāt ve ėşyā der ėstė‘māl ārend ne ber ėnsān. **(24b-3) mėṣāl-ė ėstėfhām**: **bu kimdür**: ye‘nī īn kodām kes ve kī-st ḫāṣ ėnsān ve lā-ġayrihi. **(24b-4) mėṣāl-ė ḫeberiyė**: **her**

[57] mini| A, B: mi.
[58] yolavaçnı| A: yokavaçnı.

kim bolsa: ye‘nī her kodām kes bāşed ve her kė bāşed ẖāş ėnsān **(24b-5)** ve lā-ġayrihi ve me‘nī-ė **kim:** bė me‘nī-ė kāf-ė beyānī nīz āmedė çonān-çė: **mėn kim dėdėdim bildiŋ̂**: **(24b-6)** ye‘nī men kė goftem dānėstī, ėntėhī-ė kelāmī aḳūlu fāyėdė: ve lefẓ-ė **sayım** (bė terḳīḳ-ė fetḥė ve **(24b-7)** sokūn-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve mīm-ė zedė): bė me‘nī-ė her āmedė çonān kė gūyend: **sayım nimerse** (24b-8) **tile-sėn bėrey:** ye‘nī her çīz kė ẖ^{v}āhī bė-dehem ve Türkān der zebān-ė ẖo^{v}d hem der meḳāmeş **(24b-9)** lefẓ-ė **her** kė Fārsī est der ėstė‘māl ārend ve kāf-ė beyānī rā nīz bė tevr-ė Fārsī **ki (24b-10)** der meḥāverė-ė ẖo^{v}d ārend ve hem-çonīn yā-ė terdīd rā kė bė me‘nī-ė ev-ė ‘erebī est bė hemīn lefẓ-ė **(24b-11)** yā edā’ konend emşālohā çonān kė **her nė dėseŋ̂ onar-mėn:** ye‘nī her çė gūyī ḳebūl **(24b-12)** dārem ve **mėn ki dėdim işitmediŋ̂:** ye‘nī men kė goftem ne-şenīdī ve **sėn kėl (24b-13) yā mėni tileŋ̂:** ye‘nī to^{v} bė-yā yā me-rā bė ṭelebī, ėntėhī-ė kelāmī.

Feṣl-ė ẓorūf-ė zemān: (24b-14) çūn: **çaġ** ve **çaḳ** ve **çan:** bė me‘nī-ė veḳt **ėmdi** (bė terḳīḳ-ė hemzė-ė meksūrė ve mīm-ė zedė **(24b-15)** ve dāl-ė mohmelė-ė meksūrė ve yā-ė me‘rūfė): bė me‘nī-ė el-ḥāl ve eknūn **ėndi** (bė sokūn-ė nūn **(25a-1)** ve ė‘rāb ve me‘nī-ė meşṭur) mişlehu aḳūlu **şimdi** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė şīn-ė mo‘cemė ber vezn ve me‘nī-ė **(25a-2)** ṣedr) est emmā **şimdi** ve **ėndi** ėsṭėlāḥ-ė Īrāniyān est ve **ėmdi:** bė me‘nī-ė mekīd **(25a-3)** ve **ėndi:** bė me‘nī-ė forūd āmed ve **şimdi:** bė me‘nī-ė çūşīd ve mezė gėrėft nīz āmedė, ėntėhī-ė **(25a-4)** kelāmī.

Feṣl-ė ẓorūf-ė mekān: yurt (bė żemm-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė ve tā-ė **(25a-5)** fevḳāniyė-ė zedė) ve **orun** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve sėyo^{v}m-ė mohmelė ve nūn-ė zedė): bė me‘nī-ė mekān-ė **(25a-6)** moṭleḳ āmedė; **içre** (ایچرا) (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve sokūn-ė cīm-ė Fārsī ve fetḥ-ė rā-ė mohmelė) ve **içre** (ایچره) **(25a-7)** (bė hā-ė veḳfī bė ė‘rāb-ė ṣedr) ve **ara** (bė fetḥ-ė hemzė ve rā-ė mohmelė-ė memdūdė) kollohom bė me‘nī-ė der **(25a-8)** mīyān; **orta** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve sokūn-ė rā-ė mohmelė ve fetḥ-ė moşennā-ė fevḳāniyė): **(25a-9)** bė me‘nī-ė evseṭ ey mīyānė ve **üze** (اوزا) ve **üze** (اوزه) (bė żemm-ė hemzė ve vāv-ė me‘dūlė ve fetḥ-ė zā-ė **(25a-10)** mo‘cemė) ve **üzre** (اوزرا) ve **üzre** (اوزره) (bė zīyādetī-ė rā-ė mohmelė-ė meftūḥė der āẖėr ve mā-ḳebleş kė mo‘cemė **(25a-11)** est sākėn) ve **üzrine** (اوزرنه) (bė zīyādetī-ė nūn-ė meftūḥė ve mā-ḳebleş rā-ė mohmelė-ė

meksūrė) (25a-12) me‘nī-ė her penc lefẓ ferden ferden bė me‘nī-ė ‘elā kė (25a-13) der Fārsī ber mī-āyed[59] bė me‘nī-ė bālā aḳūlu hemīşė āḫėr-ė ėsm ārend ve gāhī be‘d-ė fė‘l be‘d-ė (25a-14) gerdānīden-ė me‘nī-ė meşderiyė nīz[60] [mī]-tevān āverd çūn: **yėr üze:** ber zemīn ve **at üzre:** (25a-15) ber esp ve **sėninḡ üzrine ilzām ḳaldı:** ye‘nī ber to[v] ėlzām mānd. **mėṣāl-ė fė‘l**: (25b-1) çūn: **mėn kėlür üze olturub-mėn:** men ber āmeden nėşestėem ve **falanı** (25b-2) **uruşkanı üzre kėlibtür:** ye‘nī folān ber cengīden āmedė est; **kėlür**: ṣīġė-ė (25b-3) możārė‘ ve **uruşkanı:** ṣīġė-ė mef‘ūl ve **üze** ve **üzre** rā ‘āmėl-ė meşderiyė ve ḳės (25b-4) ‘elā-hāẕā ve ne-tevān goft kė **kėl üze:** kė me‘nī-ė ne-dāred, ėntėhī-ė kelāmī ve **üst** (bė vāv-ė (25b-5) Fārsī ve sokūn-ė sīn-ė mohmelė ve tā-ė fevḳāniyė) ve **yoḳarrı** (bė żemm-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve vāv-ė (25b-6) mechūlė ve ḳāf-ė meftūḥė ve rā-ė mohmelė-ė moşeddedė-ė meksūrė ve teḥtāniyė-ė āḫėre-ė me‘rūfė)**:** her do[v] bė me‘nī-ė (25b-7) fevḳ ey zeber ye‘nī bālā īn hem feḳeṭ āḫėr-ė ėsm lāḥėḳ şeved ne bā fė‘l, çonān-çė **tam** (25b-8) **üstige:** ye‘nī bālā-yė bām ve **onı yoḳarrı:** bālā-yė vėy ve **ast** (bė medd-ė hemzė (25b-9) ve sokūn-ė sīn-ė mohmelė ve moşennā-ė fevḳāniyė-ė zedė) ve **ḳuyı** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė ḳāf ve hemzė-ė (25b-10) meksūrė ve yā-ė me‘rūfė) ve **aşaḳ** (bė feṭḥ-ė hemzė ve şīn-ė mo‘cemė) her sė bė me‘nī-ė teḥt (25b-11) ye‘nī zīr żėdd-ė fevḳ āḫėr-ė ėsm ārend, çonān-çė **kök astıda:** ye‘nī zīr-ė ās(ė)mān aḳūlu (25b-12) **üstün** ve **üstin** ve **astın** īn loġet (bė zīyādetī-ė nūn) hem bė me‘nī-ė fevḳ ve teḥt (25b-13) āmedė est, ėntėhī-ė kelāmī ve **–dA** (bė feṭḥ-ė dāl-ė mohmelė): bė me‘nī-ė fī ye‘nī der aḳūlu āḫėr-ė ėsm ve hem āḫėr-ė (25b-14) fė‘l be‘d-ė gerdānīden-ė me‘nī-ė meşderiyė, **mėṣāl-ė ėsm**: çūn: **tėpşide yėm bar:** ye‘nī der (25b-15) rėkābī ṭe‘ām hest; **mėsāl-ė fė‘l**: çūn: **onı kėlgenide iş boldı:** ye‘nī der āmeden-ė (26a-1) vėy kār şod ve **barurda kördüm:** ye‘nī der reften dīdem ve īn ḳā‘ėdė pīş ez-īn (26a-2) meẕkūr kerdė şod kė der ėlḥāḳ-ė be‘ż-ė żemāyėr ve ġeyrė możārė‘ ve mef‘ūl der (26a-3) te’vīl-ė meşder mī-şeved, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: **kėyin** (bė kesr-ė kāf-ė tāzī ve hemzė ve nūn-ė zedė ve (26a-4) yā-ė mechūlė) ve **soṅḡ** (bė terkīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė mohmelė ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī) ve **soṅġ** (26a-5) (bė ġeyn-ė mo‘cemė) ve **soṅġra** (bė zīyādetī-ė rā-ė mohmelė-ė meftūḥė):

[59] bė me‘nī-ė ‘elā...mī-āyed| A: tekrarlanmıştır.
[60] nīz| A: yoktur.

‘ale's-sebīlü'l-infirād bė me‘nī-ė be‘d ve pes (26a-6) ve **ḳıra** (bė kesr-ė ḳāf ve yā-ė mechūlė ve fetḥ-ė rā-ė mohmelė) ve **ġıra** (bė ġeyn-ė mo‘cemė bė ė‘rāb-ė (26a-7) ṣedr) ve **ard** (bė fetḥ-ė evvel ve sokūn-ė do^{v}yom-ė mohmelė ve āḫėr dāl-ė mohmelė-ė zedė) ferden ferden (26a-8) bė me‘nī-ė ‘eḳeb ye‘nī pes-ė poşt ve **ilgeri** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė hemzė ve sokun-ė lām (26a-9) ve fetḥ-ė kāf-ė Fārsī ve elėf-ė ė‘rābī ve kesr-ė rā-ė mohmelė ve yā-ė me‘rūfė) ve **burun** (bė terḳīḳ-ė (26a-10) żemmė-ė evvel-ė moveḥḥėdė ve rā-ė mohmelė ve sokūn-ė nūn) ve **bayav** (bė fetḥ-ė evvel-ė moveḥḥėdė ve moşennā-ė (26a-11) teḥtāniyė ve sokūn-ė vāv ve elėfeyn-ė mechūlėyn) ve **büyüg** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė moveḥḥėdė (26a-12) ve moşennā-ė teḥtāniyė ve kāf-ė Fārsī-ė zedė) ve **öñĝ** (bė vāv ve kāf-ė Fārsī ve (26a-13) nūn-ė ġonnė) ve **al** (bė medd-ė evvel ve sokūn-ė do^{v}yom): ‘ale's-sebīlü'l-infirād bė me‘nī-ė emām ye‘nī (26a-14) pīş aḳūlu fāyėdė: **büyüg:** bė me‘nī-ė bolend hem ve **oñĝ:** bė me‘nī-ė ṭeref-ė rāst hem āmedė (26a-15) ve **al:** bė me‘nī-ė dest ve sorḫ-reng ve emr-ė gėrėften nīz āyed, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: (26b-1) **yan** (bė medd-ė evvel-ė moşennā-ė teḥtāniyė): bė me‘nī-ė ‘ėnd, cenb ye‘nī nezd, pehlū ve **ḳaş** (bė fetḥ-ė evvel-ė (26b-2) ḳāf ve şīn-ė mo‘cemė-ė zedė) ve **ḳaşı** (bė zīyādetī-ė moşennā-ė teḥtāniyė) ve **ḳaşın** (bė zīyādetī-ė (26b-3) nūn) her sė bė me‘nī-ė ‘ėnd-ė moṭleḳ ye‘nī nezd-ė meḥż ve **yavuḳ** (bė fetḥ-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve elėf-ė (26b-4) mechūlė ve vāv-ė meżmūmė ve ḳāf-ė zedė) **yaḳın** (bė fetḥ-ė teḥtāniyė ve kesr-ė ḳāf ve elėf ve yā-ė (26b-5) teḥtāniyė-ė mechūlėteyn) her do^{v} be me‘nī-ė ḳerīb ve nezdīk **ıraḳ** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve fetḥ-ė (26b-6) rā-ė mohmelė ve ḳāf-ė zedė) be‘īd ey dūr żėdd-ė ḳerīb **yan** (bė yā-ė teḥtāniyė-ė memdūdė (26b-7) ve sokūn-ė nūn) ve **yaḳ** (bė ḳāf) her do^{v} bė me‘nī-ė ṭeref ve cānėb ve sūy **narı** (26b-8) (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė nūn ve kesr-ė rā-ė mohmelė ve yā-e me‘rūfė): ān ṭeref ve **bėri** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė (26b-9) evvel moveḥḥėdė ve rā-ė mohmelė): īn ṭeref aḳūlu **sarı** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė evvel-ė mohmelė ve rā-ė (26b-10) mohmelė-ė meksūrė ve yā-ė me‘rufė) ve **taban** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė evvel-ė fevḳāniyė ve bā-yė moveḥḥėdė-ė (26b-11) memdūdė ve nūn-ė ġonnė) īn her do^{v} loġet nīz bė me‘nī-ė ṭeref ve cānėb est, ėntėhī-ė (26b-12) kelāmī.

Feṣl der beyān-ė kelėmāt-ė ḥeṣr: çūn: **barı** (bė feṭḥ-ė bā-ė movehhedė ve elėf-ė **(26b-13)** ė'rābī ve kesr-ė rā-ė mohmelė ve yā-e me'rūf) ve **barça** (بارچا - بارچه) (bė zī́yādetī́-ė cī́m-ė Fārsī́-ė **(26b-14)** meftūḥė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė) her yėk bė me'nī́-ė koll ye'nī́ temām ve hemė **asru** (bė feṭḥ-ė hemzė **(26b-15)** ve sokūn-ė sī́n-ė mohmelė ve żemm-ė rā-ė mohmelė ve vāv-ė me'rūfė) bė me'nī́-ė hemė ve bėsyār ve **(27a-1) uşbu** ve **uşu** (bė ḥeẕf-ė bā-ė moveḥḥėdė) her do^{v} bė me'nī́-ė hemī́n ve **uşal** ve **uşol (27a-2)** her do^{v} bė me'nī́-ė hemān ī́n hem ez elfāẓ-ė ḥeṣrī́-st çonān-çė ẕėkr-ė ān ėbtėdā-yė revābėṭ **(27a-3)** meşrūḥen goẕeşt.

Feṣl der esmā-ė ėşāret: çūn: **ol:** ān ve **bu**: ī́n aḳūlu **(27a-4) an** (bė feṭḥ ve nūn-ė zedė) ve **on** (bė żemm-ė hemzė ve vāv-ė me'rūfė ve nūn-ė ġonnė) ī́n her do^{v} **(27a-5)** loġet nī́z bė me'nī́-ė hovė ye'nī́ ān ve **bul** ve **bun** (bė nūn) ve **mun** (bė mī́m) ve **mu** (bė ġeyr-ė nūn) ī́n her çehār loġet nī́z[61] her yėk bė me'nī́-ė hāẕā ye'nī́ ī́n, meger **bol-/ öl-:** bė me'nī́-ė bė-şev ve bė-mī́r nī́z āyed, fāyėdė: gāhī́ **(27a-6) -l** (lām) rā bā **-n** (nūn) hem bedel mī́-konend çonān-çė **bul** rā kė bė me'nī́-ė ī́n est **bun** hem mī́-gūyend **(27a-7)** ve berāyė teḫfī́f **-l** (lām) ve **-n** (nūn) rā ḥeẕf kerdė feḳeṭ **bu** hem mī́-gūyend bė hemūn me'nī́ **(27a-8)** çonān kė goẕeşt ve me'nī́-ė **bul** yėkī́ ez esmā-ė ėşāret est kė meẕkūr şod, do^{v}yomī́ emr-ė şoden **(27a-9)** ve hem-çonī́n ez **ol** hem **-l** (lām)[62] [rā] ḥeẕf kerdė bė cāyeş **-n** (nūn) mī́-arend kė meẕkūr şod ve me'nī́-ė **(27a-10) ol-/öl-** nī́z yėkī́ ez esmā-ė ėşāret-est kė goẕeşt ve do^{v}yomī́ emr-ė şoden ve morden **(27a-11)** emmā bė me'nī́-ė emr-ė şoden feḳeṭ ėstėlāḥ-ė Ī́rān est ve hem-çonī́n teḫfī́fen ez lefẓ-ė **uşbu** (bā-ė **(27a-12)** moveḥḥėdė) [rā] ḥeẕf kerdė **uşu** mī́-gūyend bė hemūn me'nī́. fāyėdė: emmā bāyed dānėst kė **(27a-13)** der loġet-ė **uşol** ve **uşal** ve **uşu** te'lī́l est kė eṣl **uşol** <**uş ol (27a-14)** būd bė me'nī́-ė hem ān, ėlėf-ė evvel rā sāḳėṭ kerdend ve bā **ş** (şī́n)-ė **uş** żemm kerdend **(27a-15) uşol** mānd ve eṣl-ė **uşal** hem **uş ol** būd ez-ī́n **o** (vāv)-ė **ol** sāḳėṭ kerdend **(27b-1) uşal** mānd ve eṣl-ė **uşu** <**uş bul** būd bė me'nī́-ė hem ī́n **b, l** (bā-ė moveḥḥėdė ve lām) **(27b-2)** ez **bul** sāḳėṭ kerdend ve **u**-ė feḳeṭ rā bā **uş** żemm kerdend **uşu** mānd bė hemān me'nī́ **(27b-3)** kė goẕeşt, ėntėhī́-ė kelāmī́, fāyėdė: ve bė-dān kė gāhī́ berāyė te'yī́n moşāro'n-ėleyh ber cemī́'-ė esmā-

[61] bė me'nī́-ė hovė...loġet nī́z| A: yoktur.
[62] lām| A, B: lāf.

ė **(27b-4)** ėşārāt-ė meẕkūre lefẓ-ė **uş** żemm mī-sāzend çonān-çė[63] gūyend: **uşal** ve **uşan (27b-5)** (bė nūn) ve **uşol** ve **uşon:** bė me‘nī-ė hemān ve **uşbu** ve **uşmu** ve **uşbun:** bė me‘nī-ė hemīn **(27b-6)** ve şerḥ-ė ān bālā-ter goẕeşt.

Feṣl der beyān-ė dīger fevāyėd: fāyėdė-ė lefẓ-ė **bar** (bā-ė moveḥḥėdė-ė **(27b-7)** memdūdė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė) ve –**dur** (bė żemm-ė dāl-ė mohmelė ve vāv-ė me‘dūlė ve rā-ė mohmelė-ė zedė) **(27b-8)** her vāḥėd yā her do^{v} bā-hem ve **durur** (bė zīyādetī-ė vāv ve rā-ė mohmelė-ė do^{v}yom) berāyė ḥokmiyė-ė **(27b-9)** īcābiyė mī-āyed bė me‘nī-ė hest, mėṣālohā çūn: **munda bardur:** ye‘nī īn cā hest ve **(27b-10) ol bar:** ye‘nī ān-est ve **budur:** ye‘nī īn-est ve **uşu durur:** ye‘nī hemīn-est aḳūlu **(27b-11)** ve der-īn –**tur** ve **turur (**bė vezn ve me‘nī-ė ṣedr) nīz logėtī est kė her vāḥėd ez-īn her do^{v} **(27b-12)** ve ān her do^{v} ye‘nī –**dur** ve **durur** ber me‘nī-ė ḥokmiyė-ė īcābiyė-ė że‘īfė tenhā ėstė‘māl **(27b-13)** mī-yābed ne ber īcābiyė-ė moḳerrer ḫėlāfet-ė **bar** ve **bardur** ve der ḥėyn-ė ḥokmiyė-ė īcābiyė-ė że‘īfe bā **(27b-14) bar** żemm ne-mī-şeved her yėk tenhā mī-āyed. mėṣālohā çonān-çė gūyend: **kėlgendür:** āmedė est **(27b-15)** ve **kėlibtür**: āmedė est; **kėtgen durur**: reftė est; **barıb turur:** reftė est **(28a-1)** emmā lefẓ-ė **bar** ḫāṣ ber ḥokmiyė-ė īcābiyė-ė ḳevīyė-ė moḳerreriyė mī-ārend çonān-çė gūyend: **bu nimerse (28a-2) mėnim ḳaşımġa bar:** ye‘nī īn çīz nezd-ė men hest ye‘nī moḳerrer hest ve gāhī hem-rāh-ė **(28a-3) bar** lefẓ-ė –**dur** hem lāḥėḳ kerdė ėrādė-ė ḥokmiyė-ė īcābiyė-ė moḳerreriyė konend çonān-çė gūyend: **(28a-4) yarmaḳ mėnim aldımġa bardur:** ye‘nī zer nezd-ė men hest ve īn hemė ḥokmiyė-ė īcābiyė-ė że‘īfė **(28a-5)** ve ḳevīyė [rā] āḫėr-ė ėsm ārend ne-evvel-ė ān emmā āḫėr-ė fė‘l elfāẓ-ė ḥokmiyė-ė īcābiyė-ė że‘īfe moste‘mel **(28a-6)** est çonān kė goftīm ve lefẓ-ė **bar** ve **bardur** kė īcābiyė-ė ḳevīyė est hergīz bā fė‘l **(28a-7)** rebṭī ne-dāred çonān kė ne-gūyend kė **kėlib bar** veyā **kėlib bardur** veyā **kėlgeni bar (28a-8)** kė hergīz ne mesmū‘ şod ve ne der kotob āmedė, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: **yoḳ** (bė żemm-ė moşennā-ė **(28a-9)** teḥtāniyė ve vāv-ė mechūlė ve sokūn-ė ḳāf) **yoḫ** (bė ḫā-ė mo‘cemė) **ėmes** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė **(28a-10)** hemzė ve sīn-ė mohmelė-ė zedė) ve **degül** (bė feṭḥ-ė dāl-ė mohmelė ve żemm-ė kāf-ė Fārsī ve lām-ė **(28a-11)** mo^{v}ḳūf) her yėk bė me‘nī-ė nėsbet-ė ḥokmiyė-ė

[63] çonān-çė] A: çonān kė.

selbiyė mī-āyed żėdd-ė īcābiyė ye‘nī nīst żėdd-ė **(28a-12)** hest çonān kė gūyend: **munda yoḳ:** ye‘nī īn cā nīst ve ḳės ‘elā-hāẕā aḳūlu **(28a-13)** ve **ėrmes** (bė zīyādetī-ė rā-ė mohmelė) hem bė hemīn loġetī est ve ekṣer be‘d-ė **yoḳ** ve ġeyrė **(28a-14)** sevāy-ė **degül** lefẓ-ė **–tur** ve **–dur** ve **turur** hem lāḥėḳ konend sevāy-ė **bar** ve **bardur (28a-15)** çonān kė gūyend: **yoḳtur:** ye‘nī nīst ve ḳės ‘elā-hāẕā ve **degültür** yā **degüldür** mesmū‘ **(28b-1)** ne-şod emmā lefẓ-ė **degül** ve **yoḳ** moḥāverė[64]-ė Īrāniyān est ne Turaniyān ve hem-çonīn ne-gūyend **(28b-2)** kė **yoḳ bar** ve **yoḳ bardur** kė īn nīz ez erbāb-ė lėsān ne mesmū‘ şod ve ne ez **(28b-3)** kotob bė ṣėḥḥet resīd, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė-ė lefẓ-ė **–ninĝ** (bė kesr-ė nūn-ė evvel ve yā-ė teḥtāniyė-ė mechūlė **(28b-4)** ve nūn-ė do^{v}yom-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī-ė mo^{v}ḳūf) ve lefẓ-ė **–ni** (bė kesr-ė nūn ve yā-ė me‘rūf) ve **–n** (nūn) **(28b-5)** feḳeṭ kė mā-ḳebleş meksūr ḫ^{v}ānend her yėk bė me‘nī-ė mef‘ūlī edā mī-yābed kė der Fārsī me‘nī-ė rā pėydā **(28b-6)** mī-koned aḳūlu īn lefẓeyn-ė ṣedr ve ş̱ālėş̱ nūn-ė tenhā hem me‘nī-ė mef‘ūlī ye‘nī rā pėydā **(28b-7)** mī-koned ve hem der meḳām-ė ėżāfet mī-āyed, mėş̱āl-ė me‘nī-ė mef‘ūlī çonān kė gūyend: **Zeydniĝ (28b-8) ur-:** ye‘nī Zeyd rā bė-zen ve **Bekrni kėtürgil-:** ye‘nī Bekr rā bė-y-ār ve **Ḫālėdin ünde-:** ye‘nī **(28b-9)** Ḫālėd rā āvāz deh emmā be‘d-ė Ḫālėd kė **–i-** (moş̱ennā-ė teḥtāniyė) est berāyė ėẓhār-ė kesrė-ė dāl-ė **(28b-10)** Ḫālėd est ve tenhā **–n** (nūn) me‘nī-ė rā pėydā kerdė est. **mėş̱āl-ė ėżāfet** çūn: **Zeydniĝ (28b-11) sözidür:** ye‘nī soḫen-ė Zeyd est ve **Bekrni oġlı turur:** ye‘nī pėser-ė Bekr est ve **bu irklig (28b-12) şāhen-şāhdür:** ye‘nī īn pād(ė)şāh şāh-ė şāhān-est çonān-çė pād(ė)şāh-ė **(28b-13)** ‘eẕīmo'ş-şe’n rā şāhen-şāh gūyend bė hemīn me‘nī est kė beyān kerdem ve der mīyān-ė **(28b-14)** şāhen-şāh kė nūn est hemīn ėfādė me‘nī-ė ėżāfet dādė emmā ėżāfet der Türkān **(28b-15)** ber ḫėlāf-ė ḳā‘ėdė-ė ‘Erebān ve Fārsiyān est kė Türkān teḳdīm ve te’ḫīr-ė lefẓ-ė możāf **(29a-1)** ve możāfo'n-ėleyh mī-konend ye‘nī możāfo'n-ėleyh rā evvel ẕėkr kerdė be‘dehū ‘elāmet-ė ėżāfet **(29a-2)** kė meẕkūr şod mī-ārend ve be‘d-ė ān lefẓ-ė możāf rā yād mī-konend çonān-çė ġolām-ė Zeyd **(29a-3)** rā **Zeydniĝ ġulāmı** mī-gūyend ve gāhī foşeḥā-yė etrāk der meḳām-ė ėḫtėş̱ār ve īcāz **(29a-4)** ‘elāmet-ė ėżāfet rā teḳdīren goẕāştė lefẓen ḥeẕf kerdė mī-gūyend kė **Zeyd ġulāmı: (29a-5)** ye‘nī ġolām-ė Zeyd

[64] moḥāverė| A: mohāverė.

ve ez-īn ʻālem est kė der goẕāşten-ė ėsm moteʻārėf est kė **Necef ḳulı (29a-6)** ve **ʻAli ḳulı** ve **Ḥaydar ḳulı** ve **Şāh ḳulı** mī-gūyend aṣluhā **Necefnin̂g ḳulı** veyā **Necefni ḳulı** veyā **(29a-7) Necefin ḳulı** ve ġeyrohā bė meʻnī-ė ġolām-ė Necef ve ġolām-ė ʻElī ve ġolām-ė Ḥeyder ve ġolām-ė Şāh ve **(29a-8) ḳul** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė ḳāf ve sokūn-ė lām) bė meʻnī-ė ġolām est der nėhāden-ė nām **ḳulı** rā bė ġeyr-ė **(29a-9)** vāv mī-nevīsend ve **–ı** (yā-ė teḥtāniyė) ėfādė-ė żemīr-ė ġāyėb ve ġeyr mī-dehed, fāyėdė ve çūn ėżāfet **(29a-10)** bė żemīr feḳeṭ mī-konend āḫėr-ė lefẓ eger ḥerf-ė ʻėllet ve hā-ė hevvez ne-bāşed ḥerf-ė **–ı** (yā-ė teḥtāniyė-ė **(29a-11)** moᵛḳūfė) mī-ārend; **oġl-ı:** pėsr-ė ū ve pėsereş; **oġul:** bė meʻnī-ė pėsr ve **–ı** (moşennā-ė teḥtāniyė): bė meʻnī-ė ū **(29a-12)** ve şīn-ė moʻcemė ve eger ḥerf-ė āḫėr-ė kelėmė ez ḥorūf-ė ʻėllet veyā hā-yė hevvez bāşed lefẓ-ė **–sı (29a-13)** beʻd-ė możāf mī-ārend (bė kesr-ė sīn-ė mohmelė ve yā-ė meʻrūfė) mėşāl: çonān-çė **balası:** yeʻnī beccėeş; **(29a-14) bala** (bė terḳīḳ-ė feṭḥė-ė evvel-ė moveḥḥėdė ve lām): bė meʻnī-ė beççė ve **-sı:** bė meʻnī-ė eş ve **çülevsi: (29a-15)** yeʻnī ḫoşkė-ė ū; **çülev** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė Fārsī ve feṭḥ ve elėf-ė ėʻrābī ve vāv-ė moᵛḳūfė) **(29b-1)** bė meʻnī-ė ḫoşkė-ė bėrėnc kė mī-pezend ḳėsmī ez ṭeʻām est ve **–si** bė meʻnī-ė ū ve **barısı: (29b-2)** yeʻnī hemė-ė ū; **barı** (bė terḳīḳ-ė feṭḥė-ė evvel-ė moveḥḥėdė ve rā-ė mohmelė-ė meksūrė ve teḥtāniyė-ė meʻrūfė): **(29b-3)** bė meʻnī-ė hemė ve **–sı:** bė meʻnī-ė ū ve **hėyve-si:** yeʻnī ābī ū; **hėyve** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve feṭḥ-ė vāv **(29b-4)** ve hā-ė zedė): bė meʻnī-ė ābī yeʻnī mīvė-ė bėhī ve **–si:** bė meʻnī-ė ū ve ez-īn cā meʻlūm şod kė çūn **(29b-5)** Türkān ėżāfet bė żemīr feḳeṭ konend movāfėḳ-ė ḳāʻėdė-ė ʻEreb ve Fārs możāf ve możāfo'n-ėleyh **(29b-6)** rā bė cā-yė ḫoᵛdeş dārend ḥācet-ė teḳdīm ve te'ḫīr ne-y-ofted kemā ẕekernāho, ėntėhī-ė kelāmī, **(29b-7)** fāyėdė: ve bė-dān kė kelām-ė ʻEreb ve Fārs ekşer bė yėk ḳāʻėdė teleffoẓ nomūdė āyed emmā kelām-ė **(29b-8)** Türk ekşer moḫālėf-ė ān-est çonān-çė der ʻErebī gūyend hāẕā veled-ė folān ve der Fārsī īn **(29b-9)** pėsr-ė folān est ve der Türkī **bu falan oğlıdur:** możāfo'n-ėleyh rā īn cā bė cā-yė **(29b-10)** mefʻūlī āverdė możāf rā beʻd-ė ū ẕėkr mī-konend ve der możāf żemīr berāyė możāfo'n-ėleyh **(29b-11)** lāzėm mī-dānend ve īn żemīr beʻd-ė kelėmė der āḫėr feḳeṭ **–ı** (moşennā-ė teḥtāniyė) ārend yā lefẓ-ė **(29b-12) –sı** bė şerṭ-ė meẕkūr çonān-çė **falanı yaşı:** yeʻnī folān rā ṭėfl ey ṭėfl-ė folān **(29b-13)** ve **falanı ʻaṣāsı:** yeʻnī folān rā ʻeṣā ey ʻeṣā-yė folān ve **falannın̂g tuḥfesi: (29b-14)** yeʻnī

folān rā toḥfė ey toḥfė-ė folān kemā kütibet fī beyānü'l-iżāfet, fāyėdė: **(29b-15)** lefẓ-ė **–çi** (bė kesr-ė cīm-ė Fārsī ve yā-ė meʻrūfė) ʻāmėl-ė fāʻėliyė est der fė'l ve ėsm ve der Fārsī meʻnī-ė **(30a-1)** –bān ve –ger ey fāʻėlī pėydā mi-koned çonān-çė **ėşikçi**: der-bān, **ėşik (30a-2)** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve şīn-ė moʻcemė ve kāf-ė tāzī-ė zedė) ve bė meʻnī-ė der ve **–çi:** bė meʻnī-ė –bān **(30a-3)** ve **ötükçi:** mūzė-ger, **ötük** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve fevḳāniyė) mūzė ve **–çi:** –ger ve **(30a-4) ḳarındaş:** bė meʻnī-ė hem-şėkem, **ḳarın** (bė fetḥ-ė ḳāf ve elėf-ė mechūlė ve kesr-ė rā-ė mohmelė ve **(30a-5)** yā-ė mechūlė ve nūn-ė zedė): bė meʻnī-ė şėkem ve **–daş** (bė fetḥ-ė dāl-ė mohmelė ve şīn-ė moʻcemė-ė zedė): **(30a-6)** bė meʻnī-ė hem aḳūlu fāyėdė: der ėṣl lefẓ-ė **–daş:** bė meʻnī-ė şerīk ve hem est āḫėr-ė ėsm (30a-7) ārend çonān-çė **yoldaş:** bė meʻnī-ė hem-rāh; **yol** (bė żemm-ė evvel ve vāv-ė Fārsī ve lām-ė zedė): bė meʻnī-ė **(30a-8)** rāh ve **–daş:** bė meʻnī-ė şerīk ve hem yeʻnī hem-rāh ey şerīk-ė rāh ve **ḳarındaş:** nīz **(30a-9)** bė meʻnī-ė hem-şėkem ey şerīk-ė şėkem zīrā kė çūn ez yėk māder do[v] ferzend bė vocūd āyend **(30a-10)** elbettė şerāket-ė şėkem-ė māder bāşed ve īn lefẓ bā fė'l rebṭī ne-dāred, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: lefẓ-ė **(30a-11) –lıġ:** meʻnī-ė **-i** (yā-ė nėsbetī) pėydā mī-koned çonān-çė **Hindlıġ:** Hėndī aḳūlu lefẓ-ė **–lıġ** ve **–lig** ve **(30a-12) –lıḳ** her yėk (bė kesr-ė evvel ve teḥtāniyė-ė mechūlė ve āḫėr-ė ġeyn-ė moʻcemė yā kāf-ė Fārsī ḫ[v]āh ḳāf) **(30a-13)** ve **–luġ** ve **–lüg** ve **–luḳ** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel) ve **–li** ve **–lü** bė ḥeẕf-ė ḥerf-ė āḫėr her yėk bė meʻnī-ė ṣāḥėb[65] **(30a-14)** ve ẕū ve ẕī ve mend ve dār ve yā-ė nėsbetī est çonān-çė **mallıġ**: ṣāḥėb-ė māl ve ẕū-māl[66] **(30a-15)** ve ẕī-māl ve **devletlig:** devlet-mend ve **küçlü:** zūr-dār ve **ʻayālli:** ʻėyāl-dār **(30b-1)** ve **kökluḳ:** ās(ė)mānī; **kök** (kāfeyn tāzeyn ve vāv-ė Fārsī): bė meʻnī-ė ās(ė)mān ve **–luḳ: (30b-2)** yā-ė nėsbetī ve **kėlmaḳlıḳ:** āmedenī ve ḳės ʻelā-hāẕā ve īn hemė āḫėr-ė ėsm yā meṣder lāḥėḳ **(30b-3)** şeved zīrā kė meṣder nīz der te'vīl ėsm est, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: ve ḫāṣ lefẓ-ė **–luḳ (30b-4)** ve **–luġ** beʻd-ė gerdānīden meʻnī-ė meṣderī, āḫėr-ė fė'l hem meʻnī-ė yā-ė nėsbetī pėydā mī-koned çonān-çė **(30b-5) ḳılġuluḳ:** kerdenī ve **kėlġuluġ**: āmedenī ve ḫāṣ lefẓ-ė **–luġ** ve **–lıġ** ėsm-ė cāmėd rā meṣder **(30b-6)** mī-gerdāned, çonān-çė der-īn mėṣrāʻ: **muftеḫar ḳulluġı bile şāhlar:** yeʻnī ėftėḫār

[65] ṣāḥėb| A: yoktur.
[66] māl| A: yoktur.

konend bā (30b-7) ġolām şoden ū pād(ė)şāhān; [ḳul]: bė me‘nī-ė ġolām ve –luġ: ‘āmėl-ė meşderiyė ve –ı (moşennā-ė teḥtāniyė): (30b-8) bė me‘nī-ė ū, fāyėdė: lefẓ-ė üçün: hem bė me‘nī-ė berāyė mī-āyed be‘d-ė gerdānīden me‘nī-ė meşderiyė (30b-9) çonān-çė kėlgeni üçün: berāyė āmeden aḳūlu üçün (bė żemm-ė hemzė ve cīm-ė Fārsī ve vāveyn-ė (30b-10) me‘dūleteyn ve nūn-ė zedė) ve içün (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel) her vāḥėd me‘nī-ė berāyė ve cėhet (30b-11) ve behrė mānend-ė –ġalı ve –geli ve –güli mī-dehed kė der ef‘āl meẕkūr şod ve ferḳ beynehumā īn-est (30b-12) kė vāḥėd vāḥėd īn her do^{v} lefẓ rā hem bā ef‘āl be‘d-ė gerdanīden me‘nī-ė meşder żemm (30b-13) mī-sāzend ve hem be‘d-ė eşl-ė meşder ve hem be‘d-ė ėsm-ė cāmėd ėlḥāḳ mī-nomāyend ḫėlāf-ė –geli (30b-14) ve –ġalı ve –güli kė feḳeṭ bā ef‘āl ėnżėmām dāred ne bā ėsm-ė cāmėd çonān kė der tenbīh-ė evvel ẕėkr (30b-15) yāft. mėşāl-ė ef‘āl: ve īn her do^{v} lefẓ ekşer możārė‘ ve mef‘ūl rā bė me‘nī-ė meşder mī-gerdāned (31a-1) çonān kė: kėlür üçün bitib ėdim: ye‘nī-ė berāyė āmeden nėvėştė būdem; kėlür: możārė‘ (31a-2) ve üçün: ‘āmėl-ė meşderiyė ve kėtgeni içün: berāyė reften, kitgen: mef‘ūl; içün: (31a-3) ‘amėl-ė meşderiyė ve kėlmaḳ üçün: cėhet-ė āmeden, kėlmaḳ: eşl-ė meşder, üçün: (31a-4) bė me‘nī-ė cėhet. mėşāl-ė ėnżėmām bā ėsm: ba‘duhā çonān-çė gūyend: siz üçün: berāyė şomā, (31a-5) siz: bė me‘nī-ė şomā, üçün: bė me‘nī-ė berāyė ve biz içün: behrė mā, biz (bė kesr-ė bā-ė moveḥḥėdė ve yā-ė (31a-6) mechūlė ve zā-ė mo‘cemė-ė zedė): bė me‘nī-ė mā ve içün: bė me‘nī-ė behrė ve ḳės ‘elā-hāẕā, ėntėhī-ė kelāmī (31a-7) aḳūlu bė-dān kė fė‘l-ė możārė‘ yā mef‘ūl bė ėżāfet bė sū-yė şėy bė me‘nī-ė meşder mī-gerded (31a-8) çonān-çė oḳ atarda ḳısḳalıḳ ḳılmadım: ye‘nī der endāḫten-ė tīr kūtāhī ne-kerdem, (31a-9) oḳ: tīr, atar: możārė‘-ė endāḫten ve ėżāfet-ė ‘āmėl-ė meşderiyė ve yėm yėgenide (31a-10) dümükledim: ye‘nī der ḫo^{v}rden-ė ṭe‘ām meşġūl şodem, yėm (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel-ė teḥtāniyė (31a-11) ve sokūn-ė mīm): bė me‘nī-ė te‘ām ve ḫo^{v}rāk ve yėgen: ṣīġė-ė mef‘ūl ve –i (moşennā-ė teḥtāniyė) yėgen-i (31a-12) be‘d-ė nūn żemīr-ė ū bė sū-yė ṭe‘ām ḫo^{v}rden ve ėżāfet-ė ‘āmėl-ė meşderiyė ve hem-çonīn āḫėr-ė emr (31a-13) gāhī moşennā-ė teḥtāniyė ve nūn-ė zedė ve gāhī hemān cā bė cā-yė teḥtāniyė elėf ve hemān (31a-14) nūn efzūdė me‘nī-ė meşderiyė pėydā konend, çonān-çė Türkān meşel zenend: köp bėrindin (31a-15) tirk bėren yaḫşıraḳdur: ye‘nī ez dāden-ė bėsyār dāden-ė zūd bėhter est (31b-1) bėr-: emr-ė dāden; bėrin

(bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė moveḥḥėdė ve rā-ė mohmelė) meṣder-ė dāden ve **bėren (31b-2)** (bė feṭḥ-ė rā-ė mohmelė) nīz bė me‘nī-ė dāden ve (yā ve elėf ve nūn ve ėżāfet-ė ‘āmėl-ė meṣderiyė) **(31b-3)** eger-çė īn fāyėdė der tenbīh-ė evvel enseb būd emmā çūn meṣder der te’vīl-ė ėsm est **(31b-4)** pes, ṣīġė-ė możārė‘ ve mef‘ūl ve emr der-īn cā me‘nī-ė meṣderiyė pėydā kerd bėnā’en ‘eleyh hem-rāh-ė **(31b-5)** revābėṭ ve mote‘ellėḳāt-ė ėsm merḳūm geşt, ėntėhī-ė kelāmī, fāyėdė: lefẓ-ė **–ġun** (bė terḳīḳ-ė **(31b-6)** żemm-ė evvel-ė mo‘cemė) ve **–gün** (bė kāf-ė Fārsī bė ė‘rāb-ė ṣedr) ėsm-ė cāmėd **(31b-7)** rā meṣder[67] mī-gerdānend çonān-çė **ḳarrıġunça** ve **ḳarrıgünçe:** bė me‘nī-ė tā pīr şoden, **(31b-8) ḳarrı** (bė terḳīḳ-ė feṭḥė-ė evvel ve kesr-ė rā-ė mohmelė-ė moşeddedė ve yā-ė me‘rūfė): bė me‘nī-ė pīr ve **–ġun (31b-9)** ve **–gün:** ‘āmėl-ė meṣderiyė ve **–çA** (bė feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī): bė me‘nī-ė tā. fāyėdė: bė-dān kė elfāẓ-ė etrāk **(31b-10)** ḳerībo'l-meḫrecend besā der ‘ėbāret bė cā-yė yėk-dīger moste‘mel mī-şeved, çonān-çė **b-** (bā-ė moveḥḥėdė) **(31b-11)** bė cā-ė **m-** (mīm) kė **miz** rā **biz** ve **mu** rā[68] **bu** mī-gūyend ve bė-‘eks ve **kimi** rā **kibi** ve **y-** (yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė) **(31b-12)** bė cā-ė **m-** (mīm) kė **kėle-mėn> kėleyin** mī-şeved ve **–z** (zā-ė mo‘cemė) bė cā-yė **–s** (sīn-ė mohmelė) kė **kėlmes** > **kėlmez (31b-13)** mī-şeved ve **–g, –ġ, –ḫ** (kāf-ė Fārsī ve ġeyn ve ḫā-ė mo‘cemėteyn) bė cā-yė **–ḳ** (ḳāf) çonān-çė **–maḳ** kė **(31b-14)** meṣder est **–mag** ve **–maġ** ve **–maḫ** mī-şeved ve **–d-** (dāl-ė mohmelė) bė cā-yė **–t-** (tā-ė ḳerėşet) çonān-çė **(31b-15) yarudtı** rā **yaruttı** bė **–tt-** (tā-ė moşedded) gūyend ve **tın:** kė bė me‘nī-ė dem ey nefes est **(32a-1) dın** (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel-ė mohmelė) guyend ve **tėk** rā **dėk** ve **s-** (sīn-ė mohmelė) bė cā-yė **ç-** (cīm-ė **(32a-2)** Fārsī) çonān-çė **çıçdı** rā **sıçtı** gūyend ve **–n** (nūn) bė cā-yė **–m** (mīm) çonān-çė **kėldim** rā **kėleyin (32a-3)** gūyend ve ‘elā-hāẕe’l-ḳiyās ve me‘nī-ė hemėhā bālā-ter goẕeşt ve be‘ż rā ḫ^{v}āhed āmed **(32a-4)** aḳūlu fāyėdė emmā bė-dān kė ekşer der moḥāverė[69]-ė Türkī-ė ehl-ė Īrān ve ehl-ė Rūm ve ḳızılbaş **(32a-5)** çonīn āmedė est kė **–ḳ** (ḳāf) rā **–ḫ** (bė ḫā-ė mo‘cemė) bedel mī-konend ḫ^{v}āh der ėsm ḫ^{v}āh der fė‘l **(32a-6)** ḫ^{v}āh der meṣder çonān-çė **çoḳ** rā **çoḫ**[70] gūyend bė me‘nī-ė bėsyār ve **çıḳtı** rā **çıḫdı:** bė me‘nī-ė **(32a-7)** ber-āmed, māżī ve

[67] ėsm-ė cāmėd rā meṣder| A: tekrarlanmıştır.
[68] rā| A: ve.
[69] moḥāverė| A: mohāverė.
[70] çoḫ| A: çoġ.

çıġar rā **çıẖar:** bė me‘nī-ė mī-ber-āyed, możārė‘ ve **kėlmaķ** rā kė bė me‘nī-ė **(32a-8)** āmeden-est meṣder **kėlmaẖ** gūyend ve hem-çonīn **k-** (kāf-ė tāzī) rā **g-** (Fārsī) ẖ^{v}ānend çonān-çė **(32a-9) kėlmaķ** [rā] ehl-ė Turan (bė kesrė-ė kāf-ė tāzī) ẖ^{v}ānend ve ehl-ė Īrān **gelmaẖ** (bė feṭẖ-ė kāf-ė **(32a-10)** Fārsī) ve **körmaķ** kė (bė kāf-ė tāzī-st) bė me‘nī-ė dīden ān rā (bė kāf-ė Fārsī) **görmaẖ (32a-11)** gūyend ve **köz** kė (bė kāf-ė tāzī) bė me‘nī-ė çėşm est ān rā **göz** (bė kāf-ė Fārsī) bė me‘nī-ė meṣṭūr **(32a-12)** ẖ^{v}ānend ve hem-çonīn **t-** (moşennā-ė fevķāniyė) rā bė **d-** (dāl-ė mohmelė) bedel konend kė **tar** rā **dar** ẖ^{v}ānend kė **(32a-13)** bė me‘nī-ė teng żėdd-ė ferāẖ est ve **çütti** rā kė bė me‘nī-ė kem-ter-ek ve ķelīl est **çüddi** (bė dāl-ė **(32a-14)** mohmelė-ė moşeddedė-ė meksūrė) ẖ^{v}ānend ve **tuymaķ** rā kė bė me‘nī-ė fehmīden est **duymaẖ** ẖ^{v}ānend **(32a-15)** ve gāhī īn **t-** (tā-ė ķerėşet) rā bė **ṭ-** (ṭā-ė ḥoṭṭī) bedel konend kė **tuymaķ** rā **ṭuymaķ** bė hemūn **(32b-1)** me‘nī ẖ^{v}ānend ve **toy** kė bė me‘nī-ė şādī-ė ked-ẖodāyī est ān rā **ṭoy** nevīsend ve **s-** (sīn-ė **(32b-2)** mohmelė) rā bė **ṣ-** (ṣād-ė mohmelė) tebdīl dehend kė **soramaķ** rā kė bė me‘nī-ė porsīden est **ṣoramaẖ (32b-3)** ẖ^{v}ānend ve ķės ‘elā-hāẕā emmā her kė Türkī dān-est mī-dāned kė her kė **(32b-4)** Türkī-ė ehl-ė Turan rā der-yāftė est ber fehm-ė ėṣṭėlāḥāt-ė Türkī-ė hemė envā‘ ķādėr est **(32b-5)** ve bė-‘ekseş hīç, ėntėhī-ė kelāmī. fāyėdė: lefẓ-ė **kėreg** (bė terķīķ-ė kesrė-ė kāf ve feṭẖ-ė **(32b-6)** rā-ė mohmelė ve sokūn-ė kāf-ė do^{v}yom-ė Fārsī): bė me‘nī-ė lāyėķ ve bāyed ve der-kār çonān kė gūyend: **(32b-7) kėregdür:** ye‘nī der-kār ve lāyėķ est ve **kėlmaķ kėreg:** ye‘nī bāyed āmeden; aķūlu fāyėdė: **(32b-8)** bė-dān kė lefẓ-ė **kėreg** rā bė ġeyr-ė fė‘l hem ėstėmāl konend ve bā fė‘l nīz emmā be‘d-ė meṣder ārend **(32b-9)** ve bes çonān kė goftė şod ve eger **kėreg** rā bė ġeyr-ė meṣder ẕėkr konend be‘dehū lefẓ-ė **–dür** żerūr **(32b-10)** lāḥėķ nomāyend ve ekşer cā lefẓ-ė **kėreg** ẖo^{v}d māddė-ė fė‘l mī-nomāyed kė tenhā ber vezn ve me‘nī-ė **(32b-11)** możārė‘-ė moşbet ve możārė‘-ė menfī mī-āyed çonān kė: **kėregdür:** mī-bāyed ve ṣīġė-ė możārė‘-ė **(32b-12)** moşbet ve **kėregmes** ve **kėregmez:** me‘nī-ė her do^{v} ne-mī-şāyed ve ne-mī-bāyed, ṣīġė-ė możārė‘-ė menfī **(32b-13)** ve meṣder ve māżī ve emr-ė īn hergīz mesmū‘ ne-şod ve ne mektūbo'l-kotob bė neẓer āmed ve'llāhu **(32b-14)** a‘lem behrė teķdīr tenhā ėstėmāl-ė lefẓ-ė **kėreg** mesmū‘ ne-şod, ėntėhī-ė kelāmī. fāyėdė: bė-dān kė **(32b-15) oķ** (bė tefẖīm-ė żemmė) ve **bat** (bė bā-ė moveḥḥėdė-ė memdūdėve fevķāniyė-ė zedė) ve **tirk** (bė terķīķ-ė kesrė-ė **(33a-1)** evvel-ė fevķāniyė ve

sokūn-ė rā mohmelė ve kāf-ė Fārsī bedelehu tāzī-ė zedė) ve **tės** (bė sīn-ė mohmelė bė ė'rāb-ė **(33a-2)** ṣedr) ez her çehār her yėk bė me'nī-ė şėtāb ve zūd āmedė çonān-çė **oḳ barġay:** ye'nī **(33a-3)** şėtāb ẖᵛāhed reft ve **bat bolġın̂g:** ye'nī zūd-bāş ve Türkān meṣel zenend kė **(33a-4) köp bėrindin tirk bėren yaẖşıdur:** ye'nī ez dāden-ė bėsyār zūd dāden **(33a-5)** ẖūb-est ve **tės kėl-:** ye'nī zūd bė-yā, aḳūlu fāyėdė: lefẓ-ė **oḳ:** bė me'nī-ė elbettė ve **(33a-6)** her-āyėnė hem āmedė est, çonān kė gūyend: **oḳ kėlġay-miz:** ye'nī elbettė ve her-āyėnė ẖᵛāhīm **(33a-7)** āmed mā ve bė me'nī-ė tir nīz hest çonān-çė gūyend: **oḳ attı:** ye'nī tīr endāẖt ve **tės:** ber **(33a-8)** vezn ve me'nī-ė tīz est ye'nī zūd emmā lefẓ-ė **tirk** ve **tės** bė nodret der ėstė'māl ārend **(33a-9)** ne her ḥāl; **kėç** (bė tefẖīm-ė kesrė-ė evvel ve cīm-ė Fārsī-ė zedė) bė me'nī-ė dīr ve bī-gāh żėdd-ė zūd ve **(33a-10)** ṣebāḥ, ėntėhī-ė kelāmī. fāyede: lefẓ-ė **yėter** ve **ėter** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve fetḥ-ė fevḳāniyė (**33a**-11) ve rā-ė mohmelė-ė zedė) çonān-çė gūyend: **yėter ḳılın̂gız:** ye'nī bes konīd ve īn lefẓ rā (**33a**-12) evvel-ė fė'l meẕkūr konend ve ėstė'māl-ė īn lefẓ tenhā hem āmedė est çonān-çė gūyend: **ėter (33a-13) ėter:** ye'nī bes bes. fāyėdė: lefẓ-ė **alas** (bė fetḥeteyn-ė hemzė ve lām ve sėyoᵛm sīn-ė mohmelė-ė zedė)[71] bė me'nī-ė kem-nomā şoden-ė şėy, çonān-çė gūyend: **(33a-15) alas alas körünür:** ye'nī kem kem mī-nomāyed ey nādėr ve şāẕẕ ve der eṣl **alas** serāb **(33b-1)** rā gūyend kė der be'ż-ė ṣeḥrā rīg-ė bīyābān ez dūr der āftāb-ė nīm-rūz ve şeb-ė māhtāb **(33b-2)** mānend-ė āb nomāyed ve fė'l-ḥeḳīḳė āb ne-boved. fāyėdė: lefẓ-ė **yoġsa** (bė żemm-ė moṣennā-ė teḥtāniyė **(33b-3)** ve vāv-ė mechūlė ve sokūn-ė ġeyn-ė mo'cemė-ė zedė ve fetḥ-ė sīn-ė mohmelė) bė me'nī-ė ėẕā mofāciyė ve ėllā **(33b-4)** āmedė ye'nī nā-gāh ve ve-ger-nė çonān-çė gūyend: **yoġsa bir belā yėter:** ye'nī nā-gāh yā ve-ger-nė **(33b-5)** yėk belā mī-resed aḳūlu **yoġsa** morekkeb est ez doᵛ lefẓ kė **yoġ** ve **-sa** est, **yoġ:** bė me'nī **(33b-6)** nī-ė nefy ve **-sa:** bė me'nī-ė eger-ė şerṭī me'nī-ė aṣluhu ne eger ėntėhī-ė kelāmī. fāyėdė: lefẓ-ė **ḳatla** (قاتلا) **(33b-7)** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė ḳāf ve lām) ve **ḳatla** (قاتله) (bė ė'rāb-ė mesṭūr bė hā-ė veḳfī) ve **gez** (bė fetḥ-ė kāf-ė **(33b-8)** Fārsī ve sokūn-ė zā-ė mo'cemė) ve **yolı** (bė tefẖīm-ė żemmė-ė evvel-ė teḥtāniyė ve kesr-ė lām ve yā-ė me'rūfė) **(33b-9)** kollohom bė me'nī-ė mertebė ve merrė ey bār ve bārī çonān kė gūyend:

[71] bė fetḥeteyn...mohmele-ė zedė] A: tekrarlanmıştır.

bir ḳatla: ye‘nī yėk mertebė ve **bir (33b-10) yolı:** yėk bār ve bāḳī bė destūr aḳūlu **ḳula** (bė tefẖīm-ė żemmė-ė evvel kė ḳāf) est, **ḳalla** (bė terḳīḳ-ė **(33b-11)** fetẖė-ė evvel kė ḳāf est ve lām-ė moşeddedė-ė meftūẖ) ve **ḳamarḳa** (bė fetẖ-ė ḳāf-ė evvel ve mīm ve ḳāf-ė **(33b-12)** do^{v}yom ve rā-ė mohmelė-ė zedė) īn her sė elfāẕ nīz her yėk ber me‘nī-ė kerrė ve mertebė bė me‘nī-ė ṣedr **(33b-13)** çonān-çė: **bir ḳamarḳa:** yėk bār ve ḳės ‘elā-hāẕā, ėntėhī-ė kelāmī. fāyėdė: **ḳaba** (bė fetẖeteyn-ė ḳāf **(33b-14)** ve bā-ė moveẖẖėdė): bė me‘nī-ė enbūh çonān-çė gūyend: **ḳaba saḳal bar:** ye‘nī enbūh rīş est. fāyėdė: **(33b-15) taḳay** (bė terḳīḳ-ė fetẖė-ė evvel-ė fevḳāniyė ve ḳāf ve teẖtāniyė-ė zedė) ve **daġay** (bė dāl-ė **(34a-1)** mohmelė bė ė‘rāb-ė ṣedr): bė me‘nī-ė ėyżen est kė der Fārsī nīz ve hem est aḳūlu **daġay** (**34a**-2) kė bė **d-** (dāl-ė mohmelė) est bė me‘nī-ė ėyżen ve nīz der moḥāverė[72]-ė ehl-ė Īrān est ve **me** (ما) (bė terḳīḳ-ė **(34a-3)** fetẖė-ė mīm) nīz ber me‘nī-ė **taḳay** ve **daġay** mī-ārend der kotob-ė mo‘teberė-ė velāyet bė neẓer **(34a-4)** āmedė ve gāhī lefẓ-ė **hem** rā nīz Türkān ber me‘nī-ė ṣedr der ėstė‘māl ārend çonān-çė **(34a-5)** gūyend: **sėn me kėlgin mėn hem kėler-mėn:** ye‘nī to^{v} hem bė-yā men hem mī-āyem, ėntėhī-ė **(34a-6)** kelāmī. fāyėdė: lefẓ-ė **hav** (bė terḳīḳ-ė fetẖė-ė evvel, hā-ė hevvez ve sokūn-ė vāv) ve **hele** (bė fetẖeteyn) **(34a-7)** ve **havah** (bė fetẖ-ė vāv ve hā-ė āẖėr-ė zedė) her yėk ḥerf-ė īcāb-end bė me‘nī-ė ne‘em ve belī ve ārī. **(34a-8)** fāyėdė: **ėge** (bė kesr-ė hemzė ve yā-ė mechūlė ve kāf-ė Fārsī): bė me‘nī-ė ṣāẖėb ye‘nī ẖāvend[73] ve **(34a-9) –gine** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī ve fetẖ-ė nūn): bė me‘nī-ė ḥerf-ė teşġīr est kė be‘d-ė ẕėkr-ė **(34a-10)** loġetī kė ān rā moşeġġer konend bė-y-ārend kė der Fārsī kāf-ė teşġīrī ārend çonān-çė **azgine: (34a-11)** bė me‘nī-ė kem-ek (bė fetẖeteyn) ey kem-ter-ek **az** (bė medd-ė hemzė ve sokūn-ė zā-ė mo‘cemė): bė me‘nī-ė kem ve **–gine: (34a-12)** bė me‘nī-ė kāf-ė teşġīrī. fāyėdė: **nola** (bė vāv-ė Fārsī): bė me‘nī-ė çė şeved aḳūlu der **nola** te‘līl-ė **(34a-13)** bėsyār est aṣluhu **nė ola** būd. **nė** (bė kesr-ė nūn): bė me‘nī-ė çė-ė ėstėfhāmī ve **ola** (bė terḳīḳ-ė **(34a-14)** żemmė-ė evvel ve fetẖ-ė lām): bė me‘nī şeved ez **nė** (hā-yė hevvez) sāḳėṭ kerdend ve ez **ola** hemzė [rā] ẖeẓf **(34a-15)** nomūdend be‘dehū bė cėhet-ė monāsėb ve ū kesrė-ė **nė** rā bė żemm bedel kerdend **nola** şod, ėntėhī-ė **(34b-1)** kelāmī. fāyėdė: **döne döne**

[72] moḥāverė| A: mohāverė.
[73] A: ẖ^{v}āvend| B: ẖodāvend.

(bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė mohmelė ve feṯḥ-ė nūn bė doᵛ motecānės): bė meʿnī-ė **(34b-2)** geştė geştė ey gerdīdė gerdīdė. fāyėdė: **ḳıya** (bė kesr-ė ḳāf ve feṯḥ-ė moşennā-ė teḥtāniyė-ė **(34b-3)** memdūdė): bė meʿnī-ė pehlū ve gūşė ve gūşė-ė çėşm çonān-çė gūyend: **ḳıya ḳıya baḳınĝ:** yeʿnī pehlū **(34b-4)** pehlū ve gūşė gūşė nėgāh kon ve **ḳıya salmay ötdi:** yeʿnī gūşė-ė çėşm nā-endāḫtė **(34b-5)** goẕeşt. fāyėdė: **köndü** (bė żemm-ė kāf-ė tāzī ve nūn-ė zedė ve dāl-ė mohmelė-ė meżmūme ve vāv-ė **(34b-6)** meʿrūfė) **öz** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve sokūn-ė zā-ė moʿcemė) īn her doᵛ loġet ḫoᵛd yeʿnī **(34b-7)** ẕāt āmedė çonān-çė gūyend: **sėn köndü kėl-:** yeʿnī toᵛ ḫoᵛd bė-yā ve **mėn öz (34b-8) kėldim:** yeʿnī men ḫoᵛd āmedem aḳūlu **köndü:** moḥāverė[74]-ė Īrāniyān est ve lefẓ-ė **öz/üz** (اوز)**: (34b-9)** çehār meʿnī dāred. evvel: **öz:** bė meʿnī-ė ḫoᵛd kė meẕkūr şod, doᵛyom: **üz-:** emr-ė kendīden, sėyoᵛm: **üz-:** emr-ė şėnāverī **(34b-10)** kerden, çehārom: **üz:** bė meʿnī-ė rūy ve çėhrė kė eṣl rūy[75] rā **yüz** gūyend gāhī īn teḥtāniyė rā bė hemzė hem bedel **(34b-11)** konend, ėntėhī-ė kelāmī. fāyėdė: **dür dür:** bė doᵛ lefẓ-ė motecānės (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė dāl ve sokūn-ė **(34b-12)** rā-ė mohmelėteyn): bė meʿnī-ė reftė reftė, çonān-çė gūyend: **dür dür künler bolur:** yeʿnī reftė **(34b-13)** reftė rūzhā mī-şeved. ḫātėmė der ṣerf-ė ṣīġėhā bė tevr-ė ḳāʿėde-ė mīzān-ė ʿErebī ve **(34b-14)** berḫī zīyādė ez ān ez meṣder tā ėsm-ė ālė:

Ṣīġėhā-yė meṣder-ė moşbet-ė meʿrūf: (34b-15) çūn ḫᵛāhī kė meṣder-ė moşbet-ė meʿrūf benā konī beʿd-ė emr-ė ḥāżėr kė **kėl-** est lefẓ-ė **(35a-1) –maḳ** (bė mīm-ė memdūdėyā meḳsūrė ve sokūn-ė ḳaf) yā **–maġ** (bė vezn-ė mesṭūr bė ġeyn) **(35a-2)** yā **–mag** (bė kāf-ė Fārsī bė ėʿrāb-ė ṣedr) yā **–maḫ** (bė ḫā-ė moʿcemė) lāḥėḳ konī, çūn: **kėlmaḳ: (35a-3)** bė meʿnī-ė āmeden-ė merd yā zen, ṣīġė-ė meṣder-ė moşbet-ė meʿrūf aḳūlu **kėlmaġ** ve **kėlmag (35a-4)** ve **kėlmaḫ:** her yėk bė meʿnī-ė āmeden, ṣīġė-ė meṣder emmā **gelmaḫ** (bė feṯḥ-ė kāf-ė Fārsī ve āḫėr-ė **(35a-5)** ḫā-ė moʿcemė): bė meʿnī-ė āmeden, meṣder-ė moḥāverė[76]-ė ehl-ė Īrān-est nė Turan, ėntėhī-ė kelāmī **(35a-6)** ve çūn ḫᵛāhī kė īn meṣder rā ber meʿnī-ė bāb-ė mofāʿele gerdānī beʿd-ė emr-ė ḥāżėr **–Iş (35a-7)** (yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve şīn-ė moʿcemė-ė zedė) rā ve

[74] moḥāverė| A: mohāverė.
[75] ve çėhrė kė eṣl rūy| A: yoktur.
[76] moḥāverė| A: mohāverė.

eger mā-ḳebl-ė ḥerf-ė āḫėr-ė emr meżmūm bāşed **(35a-8)** **–Uş** (vāv ve şī̇n-ė moʻcemė) rā der-ārī̇ ve beʻdehū hemūn lefẓ-ė **–maḳ** ve ġeyrohā lāḥėḳ **(35a-9)** konī̇, çūn: **kėlişmaḳ** ve **uruşmaḳ:** āmeden ve zeden ez her doᵛ cānėb yeʻnī̇ fėʻl-ė mecī̇ **(35a-10)** yā żerb-ė kė ez her doᵛ cānėb vāḳėʻ şeved ḫᵛāh merd ḫᵛāh zen ez bāb-ė mofāʻelė-ė **(35a-11)** meṣder[77] aḳūlu fāyėdė: ve ī̇n **–I-, -U-** (teḥtāniyė ve vāv) kė der-ī̇n her doᵛ ṣī̇ġė beʻd-ė emr efzūdė **(35a-12)** şodė est ʻelāmet-ė **–I-, -U-** (kesrė ve żemmė) ḥerf-ė āḫėr-ė emr est ve **–ş-** (şī̇n-ė moʻcemė)-ė tenhā ėfādė-ė **(35a-13)** bāb-ė mofāʻele dādė, ėntėhī̇-ė kelāmī̇ ve çūn ḫᵛāḫī̇ kė meʻnī̇-ė tevānėsten bā meṣder **(35a-14)** żemm konī̇ der mī̇yān-ė emr ve ʻelāmet-ė meṣder kė **–maḳ** est **al-** (hemzė-ė memdūdė ve lām-ė **(35a-15)** sākėn-ė zedė) dāḫėl konī̇ **kėle almaḳ**: āmedė tevānėsten-ė merd yā zen, meṣder **(35b-1)** aṣluhu **kėlalmaḳ** ve çūn ḫᵛāhī̇ kė meʻnī̇-ė bāb-ė mofāʻelė rā bā tevānėsten żemm **(35b-2)** konī̇ beʻd-ė **kėlal-** hemūn **–ı-ş-** ve **–u-ş-** der-ār beʻdehū ʻelāmet-ė meṣder goẕār. **(35b-3)** çūn: **kėlalışmaḳ** ve **uraluşmaḳ:** bā yėk-dī̇ger āmedė tevānėsten ve bā yėk-dī̇ger **(35b-4)** zedė tevānėsten ve çūn ḫᵛāhī̇ kė meʻnī̇-ė teʼkī̇d-ė bāyed rā bā meṣder lāḥėḳ konī̇ **(35b-5)** beʻd-ė ėtmām lefẓ-ė **kėreg** rā bė-y-ārī̇ çūn: **kėlmaḳ kėreg:** bė meʻnī̇-ė bāyed **(35b-6)** āmeden.

Meṣder-ė ṣī̇ġėhā-yė moşbet-ė mechūl: çūn ḫᵛāhī̇ kė meṣder-ė moşbet-ė **(35b-7)** meʻrūf rā mechūl gerdānī̇ beʻd-ė emr **–i-n-** (yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve nūn-ė zedė) der-ār **(35b-8)** bė şerṭī̇ kė ḥerf-ė āḫėr-ė āḫėr-ė emr **–l-** (lām) bāşed ve ėllā bė cā-yė **–n-** (nūn) **–l-** (lām-ė zedė) ārend **(35b-9)** ve gāhī̇ eʻemm est yeʻnī̇ her doᵛ ʻelāmet-ė mecḫūlī̇ der hemė cā cāyėz est ve mā-ḳebl-ė **(35b-10)** **–l-, –n-** (lām ve nūn)-ė mechūlī̇[78] meżmūm **(35b-11)** hem cāyėz est bė şerṭī̇ kė āḫėr-ė ḥerf-ė emr **–r-** (rā-ė mohmelė) bāşed ve eger mā-ḳebl-ė **(35b-12)** ḥerf-ė āḫėr-ė emr-ė ḥāżėr meżmūm hem bāşed ān cā żerūr est kė der mechūl kerden-ė mā-ḳebl-ė **(35b-13)** **–l-** (lām)-ė mechūlī̇ rā żemm dehend çūn: **kėlinmaḳ:** āmedė şoden, meṣder-ė moşbet-ė mechūl ve **kėlilmaḳ: (35b-14)** bė meʻnī̇-ė ṣedr ve **kėtilmaḳ:** reftė şoden-ė moẕekker ve

[77] meṣder| A: ṣedr.
[78] der hemė...mechūlī̇| A: tekrarlanmıştır.

mo'enneş, meṣder-ė moşbet-ė mechūl ve **(35b-15) urulmaḳ:** zedė şoden-ė moẕekker yā mo'enneş, meṣder-ė moşbet-ė mechūl.

ṢĪġėhā-yė (36a-1) meṣder-ė menfī-ė me'rūf: çūn ẖᵛāhī kė meṣder-ė moşbet rā menfī gerdānī be'd-ė emr-ė ḥāżėr **–me (36a-2)** (mīm ve elėf) rā der-ār ve be'd-ė ān 'elāmet-ė meṣder goẕār ve bāḳī hemė-ė meṣādėr-ė me'rūf **(36a-3)** ve mechūl-ė moşbet rā bė hemīn ḳā'ėde menfī gerdānī çūn: **kėlmemaḳ**: ne-y-āmeden-ė merd **(36a-4)** yā zen, meṣder-ė menfī me'rūf; **kėlişmemaḳ:** ne-y-āmeden-ė merd yā zen bā yėk-dīger, ez **(36a-5)** bāb-ė mofā'ele-ė meṣder-ė menfī-ė me'rūf; **kėlalmamaḳ:** ne-y-āmedė tevānėsten, ṣĪġė-ė meṣder-ė **(36a-6)** menfī-ė me'rūf; **kėlmemaḳ kėreg:** ne-y-āmeden bāyed ve ne-bāyed āmed ve āmeden ne-bāyed, **(36a-7)** moẕekker yā mo'enneş-ė meṣder-ė menfī-ė me'rūf.

ṢĪġėhā-yė meṣder-ė menfī-ė mechūl: **kėlinmaḳ (36a-8)** ve **kėlilmemaḳ:** ne-y-āmedė şoden-ė moẕekker yā mo'enneş yā her doᵛ ṣĪġė-ė meṣder-ė menfī-ė **(36a-9)** mechūl, beḥş-ė meṣder temām şod eknūn şorū' konīm beḥş-ė māżī-ė moṭleḳ-ė ḳerīb bė ḥāl (36a-10) ve māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl ve māżī-ė be'īd-ter ez sābėḳ rā der sė feṣl:

Feṣl-ė (11) **evvel**

ṢĪġėhā-yė māżī-ė moṭleḳ-ė ėşbāt-ė fė'l-ė ġāyėb-ė me'rūf: çūn ẖᵛāhī kė **(36a-12)** meṣder rā māżī-ė moṭleḳ gerdānī be'd-ė emr **–di** (dāl-ė mohmelė-ė meksūrė ve teḥtāniyė-ė **(36a-13)** me'rūfė) çūn: **kėldi:** āmed ve eger ḥerf-ė āẖėr-ė emr ḳerībo'l-meẖrec bė **–t-** (tā-ė fevḳāniyė) **(36a-14)** bāşed bė cā-yė **–di, –ti** ār. **-t-** (tā-ė moşennā-ė fevḳāniyė) bė cā-yė **–d-** (dāl) çānān-çė **taptı: (36a-15)** yāft ve **köçti:** kūç kerd ve eger ḥerf-ė āẖėr-ė emr ẖoᵛd fevḳāniyė bāşed **–t-** (tā) rā der[79] **(36b-1) –t-** (tā) ėdġām mī-konend hem-çoᵛ: **bitti**[80]**:** bė me'nī-ė nėvėşt kė aṣluhu **bitti** doᵛ **–t-** (tā) est ve eger ḥerf-ė **(36b-2)** āẖėr-ė emr **–d-** (dāl-ė mohmelė) bāşed **–d-** (dāl) rā bė **–t-** (tā) bedel kerdė **–t-** (tā) rā der **–t-** (tā) ėdġam konend **(36b-3)** çonān-çė **attı:** bė me'nī-ė tīr endāẖt kė aṣluhu bė moḥāverė[81]-ė ehl-ė Īrān **adtı** est bė me'nī-ė meṣtūr **(36b-4)** ve

[79] der| A: yoktur.
[80] bitti| A: biti.
[81] moḥāverė| A: mohāverė.

be‘dehū ‘elāmet-ė meṣder kė **–maḳ** ve ġeyrė est sāḳėṭ kon bė hemīn ḳiyās māżī-ė **(36b-5)** me‘rūf ve mechūl rā ḳiyās kon çūn: **kėldi:** āmed ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė **(36b-6)** ġāyėb-ė me‘rūf-ė māżī-ė moṭleḳ; **kėldiler:** āmeden ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān ve hemė-ė **(36b-7)** merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ġāyėb-ė māżī-ė me‘rūf; **kėldiñ:** āmedī to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė māżī-ė me‘rūf[82]; **kėldiñiz:** āmedīd **(36b-8)** şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker **(36b-9)** ve mo’enneş-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėrīn-ė māżī-ė me‘rūf; **kėldim:** āmedem men yėk merd yā yėk zen, **(36b-10)** ṣīġė-ė vāḥėd-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė zemānė-ė māżī-ė me‘rūf; **kėldi-miz** ve **kėldük:** me‘nī-ė **(36b-11)** her do^{v} āmedīm mā do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ḥėkāyet-ė **(36b-12)** nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė zemānė-ė māżī-ė me‘rūf.

Ṣīġėhā-yė māżī-ė moṭleḳ-ė moşbet-ė mechūl: (36b-13) kėlindi: āmedė şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė māżī-ė moşbet-ė **(36b-14)** mechūl; **kėlindiler:** āmedė şodend ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān **(36b-15)** yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė māżī-ė moşbet-ė mechūl; **kėlindiñ: (37a-1)** āmedė şodī to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė moşbet-ė mechūl; **kėlindiñiz: (37a-2)** āmedė şodīd şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė **(37a-3)** teşniyė ve cem‘-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė māzī-ė moşbet-ė mechūl[83]; **kėlindim:** āmedė şodem men yėk merd yā yėk zen, ḥėkāyet-ė nefs-ė **(37a-6)** motekellėm-ė vāḥėd-ė moşbet-ė mechūl; **kėlindi-miz** ve **kėlindük:** me‘nī-ė her do^{v} lefẓ āmedė **(37a-7)** şodīm mā do^{v} merdān ve mā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ḥėkāyet-ė **(37a-8)** nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė māżī-ė moşbet-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Ṣīġėhā-yė māżī-ė moṭleḳ-ė (37a-9) menfī-ė me‘rūf: çūn ḫ^{v}āhī kė māżī-ė moşbet rā menfī gerdānī der mīyān-ė emr ve **(37a-10)** ‘elāmet-ė māżī kė **–di** ve **–ti** meẕkūr est **–ma** (ما)-ė memdūdė-ė menfiyė-ė meẕkūre kė der meṣder-ė **(37a-11)** menfī meẕkūr şod der ār çūn:

[82] kėldiñ: āmedī to^{v}...me‘rūf| A: yoktur.
[83] kėlindiñiz...moşbet-ė mechūl| A: tekrarlanmıştır.

kėlmedi: ne-y-āmed ān yėk merd yā yėk zen der zemānė-ė māżī, **(37a-12)** ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė mozekker yā mo'enneṣ-ė me'rūf; **kėlmediler:** ne-y-āmedend ān do^{v} **(37a-13)** merdān veyā do^{v} zenān veyā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem'-ė mozekker ve **(37a-14)** mo'enneṣ-ė māżī-ė menfī-ė me'rūf; **kėlmediñ:** ne-y-āmedī to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(37a-15)** vāḥėd-ė mozekker ve mo'enneṣ-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė māżī-ė menfī-ė me'rūf; **kėlmediñgiz:** ne-y-āmedīd şomā **(37b-1)** do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem'-ė moḫāṭeb-ė **(37b-2)** ḥāżėr-ė māżī-ė menfī-ė me'rūf; **kėlmedim:** ne-y-āmedem men yėk merd yā yėk zen, ḥekāyet-ė nefs-ė **(37b-3)** motekellėm-ė vāḥėd-ė māżī-ė menfī-ė me'rūf; **kėlmedi-miz** ve **kėlmedük:** ne-y-āmedīm mā do^{v} merdān **(37b-4)** yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem'-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me'e'l-ġeyr-ė **(37b-5)** māzī-ė menfī-ė me'rūf ve ḳės 'elā-hāẕe'l-ḳiyās.

Ṣīġėhā-yė māżī-ė menfī-ė mechūl: 'elāmet-ė **(37b-6)** māżī-ė mechūl hemūn-est kė māteḳeddem der meṣder ve ġeyrė ẕėkr yāft çūn: **kėlinmedi: (37b-7)** ne-y-āmedė şod ān yėk merd ve yėk zen der zemānė-ė māżī-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmediler:** ne-y-āmedė **(37b-8)** şodend ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdan yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė **(37b-9)** teṣniyė ve cem'-ė ġāyėb-ė māżī-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmediñ:** ne-y-āmedė şodī to^{v} yėk merd **(37b-10)** yā yėk zen der zemānė-ė māżī, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmediñgiz:** ne-y-āmedė **(37b-11)** şodīd şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė **(37b-12)** ve cem'-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė māżī-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmedim:** ne-y-āmedė şodem **(37b-13)** men yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ḥėkāyet-ė motekellėm-ė māżī-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmedi-miz** ve **(37b-14) kėlinmedük:** me'nī-ė her do^{v} ne-y-āmedė şodīm mā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] **(37b-15)** hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė māżī-ė menfī-ė mechūl ve ḳės 'elā-hāẕā.

Feṣl-ė (38a-1) do^{v}yom

Ṣīġėhā-yė māżī-ė me'rūf der zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl: çūn ḫ^{v}āhī **(38a-2)** kė māżī-ė moṭleḳ rā māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl gerdānī be'd-ė emr-ė ḥāżėr **–ib** (yā-ė **(38a-3)**

teḥtāniyė ve bā-ė moveḥḥėdė) der-ār çūn: **kėlib** veyā **–eb** (elėf ve bā-ė moveḥḥėdė) der-ār **(38a-4)** çūn: **kėleb** veyā lefẓ-ė **–miş** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė mīm ve sokūn-ė şīn-ė moʻcemė-ė zedė) der-ār **(38a-5)** çūn: **kėlmiş** veyā **–mėş** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė mīm) çūn: **kėlmėş** veyā **–gen** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė **(38a-6)** kāf-ė Fārsī ve nūn-ė zedė) çūn: **kėlgen** veyā **–di-b** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė mohmelė) **(38a-7)** çūn: **kėldib** kė ez-īn elfāẓ-ė meẕkūrė her yėk ḳāyėm-meḳām-ė hā-ė veḳfī est **(38a-8)** der Fārsī ve meʻnī-ė her yėk āmedė çūn: **kėlib:** āmedė ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė **(38a-9)** ġāyėb-ė meʻrūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlibler:** āmedėend ān **(38a-10)** do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā hemė-ė merdān yā] hemė-ė zenān-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt **(38a-11)** der zemān-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlib-sėn:** āmedė-ė to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(38a-12)** vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlib-siz:** āmedėīd **(38a-13)** şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cemʻ-ė **(38a-14)** moẕekker ve moʻenneş-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė zemānė-ė māżī-ė meʻrūf-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlib-mėn:** **(38a-15)** āmedėem men, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd der zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **(38b-1) kėlib-biz:** āmedėīm mā moẕekker ve moʼenneş-ė teşniyė ve cemʻ-ė motekellėm-ė meʻe'l-ġeyr der zemānė-ė māżī-ė **(38b-2)** meʻrūf-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **mėşāl-ė –miş** ve **–mėş** çūn: **kėlmiş:** āmedė ān yėk merd **(38b-3)** yā yėk zen-ė ġāyėb-ė meʻrūf der zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlmişler:** āmedėend **(38b-4)** ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt-ė **(38b-5)** meʻrūf der zemānė-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlmiş-sėn:** āmedė-ė to^{v} yėk merd yā yėk zen-ė **(38b-6)** moḫāṭeb-ė ḥāżėr ve ḥāżėrė-ė meʻrūf-ė zemānė-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlmişinĝ:** āmedė-ė **(38b-7)** to^{v}, bė meʻnī-ė ṣedr; **kėlmiş-siz:** āmedėīd şomā do^{v} merdan yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān **(38b-8)** yā hemė-ė zenān-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė meʻrūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb **(38b-9)** bė ḥāl; **kėlmişinĝiz:** āmedėīd şomā[84], bė meʻnī-ė ṣedr; **kėlmişim:** āmedėem men; motekellėm-ė **(38b-10)** vāḥėd-ė ṣīġė-ė moẕekker ve moʻenneş-ė meʻrūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlmiş-mėn: (38b-11)** bė meʻnī-ė ṣedr; **kėlmiş-biz:**

[84] āmedėīd şomā| A: āmedė āyed şomā.

āmedėīm mā, motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr ve hem-çonīn **–mėş** çūn: **(38b-12) kėlmėş:** āmedė ān yėk merd ya yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė **(38b-13)** ḳerīb bė ḥāl; **mėṣāl-ė –gen** çūn: **kėlgen:** amedė ān yėk merd yā yėk zen-ė me‘rūf-ė **(38b-14)** der zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlgenler:** āmedėend ān do[v] merdān yā **(38b-15)** do[v] zenān [yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān], ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlgen-sėn: (39a-1)** āmedė-ė to[v] yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė **(39a-2)** ḳerīb bė ḥāl; **kėlgen-siz:** āmedėīd şomā do[v] merdān yā do[v] zenān yā hemė-ė **(39a-3)** merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė me‘rūf-ė zemānė-ė **(39a-4)** māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlgen-mėn:** āmedėem men[85]; ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė **(39a-5)** vāḥėd-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlgen-biz:** āmedėīm mā; moẕekker **(39a-6)** yā mo’enneş-ė ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ḥėkāyet-ė [nefs]-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb **(39a-7)** bė ḥāl; **kėlgen bolsa:** āmedė bāşed ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė zemānė-ė **(39a-8)** māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl; **kėlgen bolsalar**[86]**:** āmedė bāşend ān do[v] merdān **(39a-9)** yā do[v] zenan yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt-ė **(39a-10)** zemānė-ė māżī-ė sābėk-ė ḳerīb bė ḥāl; **mėṣāl-ė –di-b** çūn: **kėldib:** āmedė ān yėk merd **(39a-11)** yā yėk zen-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl ve bė destūr hemė ṣīġėhā-yė **(39a-12)** īn rā ḳiyās kon ve eger zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl rā mechūl gerdānī **(39a-13)** ‘elāmet-ė mechūlī der-ār be‘dehū levāḥėḳāt-ė mesṭūrė bė destūr lāḥėḳ kon çūn: **(39a-14) kėlinib:** āmedė şodė ān yėk merd veyā yėk zen-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl-ė **(39a-15)** ṣīġė-ė moẕekker ve mo’enneş-ė vāḥėd-ė moşbet-ė mechūl ve **kėtilib:** reftė şodė ān merd yā yėk zen-ė **(39b-1)** zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl-ė ṣīġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneş-ė moşbet-ė mechūl; **kėlinmiş: (39b-2)** āmedė şodė ān yėk merd yā yėk zen-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl-ė ṣīġė-ė moẕekker ve mo’enneş-ė **(39b-3)** ġāyėb-ė lefẓ-ė èşbāt-ė fė‘l-ė māżī-ė sābėḳ-ė mechūl ve **kėtilmėş:** reftė şodė ān yėk merd yā **(39b-4)** yėk zen-ė ṣīġė-ė vāḥėd-ė

[85] āmedėem men| A: āmedėīm men.
[86] kėlgen bolsalar| A: kėlgen bolsadar.

moẕekker ve mo‘enneṣ der zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl-ė ṣīġė-ė moẕekker **(39b-5)** ve mo’enneṣ-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė lefẓ-ė ėṣbāt-ė fė‘l-ė māżī-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā ve çūn ẖ^{v}āhī **(39b-6)** kė māżī-ė moṣbet-ė me‘rūf-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl rā menfī gerdānī ‘elāmet-ė nefy der-ār çūn: **(39b-7) kėlmeb:** ne-y-āmedė ān yėk merd yā yėk zen ve **kėlmemiş:** ne-y-āmedė ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(39b-8)** vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė zemānė-ė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl ve **kėlmemėş:** bė me‘nī-ė ṣedr ve **kėlmegen: (39b-9)** bė me‘nī-ė ṣedr ve **kėlmedib:** bė me‘nī-ė ṣedr ve çūn ẖ^{v}āhī kė mechūl rā menfī gerdānī ‘elāmet-ė **(39b-10)** mechūlī der-ār çūn: **kėlinmeb:** ne-y-āmedė ṣodė ve **kėlinmemiş** ve **kėlinmemėş:** bė me‘nī-ė ṣedr **(39b-11)** ve **kėlinmegen:** ne-y-āmedė ṣodė ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Feṣl-ė sėyo^{v}m

Ṣīġėhā-yė māżī-ė me‘rūf (39b-12) der zemānė-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ne ḳerīb bė ḥāl: çūn ẖ^{v}āhī kė māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl **(39b-13)** rā be‘īd-ter ez sābėḳ gerdānī be‘d-ė ‘elāmāt-ė ṣedr kė der zemānė-ė māżī-ė sābėḳ ẕėkr kerdīm **(39b-14)** lefẓ-ė **–di** ve **ėdi** ve **ėrdi** ve **–gen** ve **ėken** (bė kāf-ė tāzī) bė-y-efzā çūn: **kėlibdi: (39b-15)** āmedė būd ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ **(40a-1)** ne ḳerīb bė ḥāl-ė moṣbet-ė me‘rūf ve **kėlib ėdi:** āmedė būd, bė me‘nī-ė ṣedr ve **kėlib ėrdi: (40a-2)** āmedė būd, bė me‘nī-ė ṣedr ve **kėlibgen:** āmedė būd ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(40a-3)** vāḥėd-ė ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ne ḳerīb bė ḥāl-ė fė‘l-ė moṣbet-ė me‘rūf **(40a-4)** ve **kėlib ėken:** āmedė būd ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė **(40a-5)** be‘īd-ter ez sābėḳ-ė fė‘l-ė moṣbet-ė me‘rūf ve **kėlmişdi:** āmedė būd ān yėk merd yā **(40a-6)** yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė fė‘l-ė moṣbet-ė me‘rūf ve **kėlmiş ėdi: (40a-7)** bė me‘nī-ė ṣedr ve **kėlmiş ėrdi:** bė me‘nī-ė ṣedr ve **kėlmėşgen:** āmedė būd ān yėk **(40a-8)** merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė fė‘l-ė moṣbet-ė me‘rūf; **(40a-9) kėlmėş ėken:** bė me‘nī-ė ṣedr ve ḳės ‘elā-hāẕā ve eger īn rā mechūl gerdānī ‘elāmet-ė mechūlī **(40a-10)** der-ār çūn: **kėlinibdi**[87]**:** āmedė ṣodė būd ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė **(40a-11)** zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ve **kėlinmişdi:** āmedė ṣodė

[87] kėlinibdi| A: kėlibdi.

būd, bė me‘nī-ė ṣedr ve ḳės **(40a-12)** ‘elā-hāẕā ve çūn menfī gerdānī ‘elāmet-ė nefy der-ār çūn: **kėlmebdi:** ne-y-āmedė būd **(40a-13)** ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ-ė māżī-ė **(40a-14)** menfī-ė me‘rūf; **kėlmemişdi:** ne-y-āmedė būd ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė **(40a-15)** ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābeḳ-ė menfī-ė me‘rūf ve çūn īn menfī rā mechūl **(40b-1)** gerdānī ‘elāmet-ė mechūlī der-ār çūn: **kėlinmebdi:** ne-y-āmedė şodė būd ān **(40b-2)** yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė māżī-ė menfī-ė mechūl-ė zemānė-ė be‘īd-ter ez sābėḳ; **(40b-3) kėlinmemişdi:** ne-y-āmedė şodė būd ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė māżī-ė **(40b-4)** be‘īd-ter ez sābėḳ-ė menfī-ė mechūl aḳūlu eger ẖ^{v}āhī kė īn zemān-ė māżī-ė be‘īd-ter rā meḳrūn **(40b-5)** bė şerṭ gerdānī ‘elāmet-ė şerṭ evveleş[88] ār ne-āẖėr çūn: **ise kėlibdi: (40b-6)** eger āmedė būd. **ise kėlmişdi:** eger āmedė būd, ėntėhī-ė kelāmī ve çūn ez możārė‘ ḳeṣd-ė **(40b-7)** māżī konend be‘d-ė możārė‘-ė ḥāl kė **kėlür** ve **kėledür** ve be‘d-ė możārė‘-ė mosteḳbel-ė sābėḳ **(40b-8)** kė **kėlġay** est lefẓ-ė **–di** ve **ėdi** ve **ėrdi** ve **–gen** ve **ėken** ve **-mişdi (40b-9)** bė-y-efzāyend ve ez możārė‘-ė be‘īd-ter ez sābėḳ kė lefẓ-ė **kėlġusı** ve **kėlgüsi** est **(40b-10)** ḳeṣd-ė māżī kerdė ne-mī-şeved kė mesmū‘ ne-şod çonān kė ne-gūyend kė **kėlgü ėdi:** bė me‘nī-ė **(40b-11)** mī-āmed ve īn metrūk est ve'l-‘ėlmo ‘ėnde'llāh. **mėṣāl-ė evvel: kė ez możārė‘-ė ḳerīb (40b-12) bė ḥāl ḳeṣd-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter konend**: teṣrīfehü çūn: **kėlürdi:** mī-āmed ve āmedī ān **(40b-13)** yėk merd veyā yėk zen-ė vāḥėd-ė ṣīġė-ė moẕekker ve mo‘enneṣ-ė moṣbet-ė me‘rūf-ė zemanė-ė māżī-ė be‘īd-ter **(40b-14)** ez sābėḳ; **kėlürdiler:** mī-āmedend ve āmedendī ān do^{v} merd yā do^{v} zen yā hemė-ė merdān **(40b-15)** yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt-ė moṣbet-ė me‘rūf-ė **(41a-1)** zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ; **kėlür ėdiñg:** mī-āmedī to^{v} ve āmedī to^{v} yėk **(41a-2)** merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė moṣbet-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez **(41a-3)** sābėḳ; **kėlür ėrdiñgiz:** mī-āmedīd ve āmedendī şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė **(41a-4)** merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė me‘rūf-ė moẖāṭeb-ė hāżėrīn ve **(41a-5)** ḥāżėrāt-ė zemānė-ė māżī-

[88] evveleş| A: tekrarlanmıştır.

ė be‘īd-ter ez sābėḳ; **kėlür ėdim:** mī-āmedem ve āmedemī, ḥėkāyet-ė **(41a-6)** nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd-ė ṣīġė-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė vāḥėd-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ; **(41a-7) kėlür ėken-miz** ve **kėlürgen-biz** ve **kėlürdi-miz** ve **kėler ėdi-miz:** me‘nī-ė her vāḥėd **(41a-8)** mī-āmedīm mā, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė ṣīġė-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter **(41a-9)** ez sābėḳ aḳūlu ve bė hemīn me‘nī **kėlürmişdi:** mī-āmed ve āmedī ān yėk merd **(41a-10)** yā yėk zen-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė ṣīġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė moṣbet-ė me’rūf-ė zemānė-ė māżī-ė **(41a-11)** be‘īd-ter ez sābėḳ; **kėlürmişdiler:** mī-āmedend ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān **(41a-12)** yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė moṣbet-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter **(41a-13)** ez sābėḳ; **kėlergen:** mī-āmed, ṣīge-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė zemānė-ė māżī-ė **(41a-14)** be‘īd-ter ez sābėḳ; **kėlür ėkenler:** mī-āmedend ve āmedendī do^{v} merdān yā do^{v} zenān **(41a-15)** yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān ve hem-çonīn ėlā **kėlürmişdi-miz** ve **kėlürmiş ėdi-miz** ve **(41b-1) kėlür ėken-biz** ve **kėlürmişdük:** kė her yėk bė me‘nī-ė mī-āmedīm mā, teṣniyė ve cem‘-ė do^{v} **(41b-2)** merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān; ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė **(41b-3)** zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ve bė hemīn me‘nī; **kėlürdünẑ:** mī-āmedī to^{v}, ṣīġė-ė vāḥėd-ė **(41b-4)** moḫāṭeb-ė ḥāżėr-ė moẕekker ve mo‘enneṣ-ė moḫāṭeb-ė ḥāzėrīn ve ḥāzėrāt-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez **(41b-5)** sābėḳ ve bė hemīn me‘nī; **kėledürmişdi:** mī-āmed ān yėk merd yā yėk zen-ė vāḥėd-ė ṣīġė-ė **(41b-6)** moẕekker ve mo’enneṣ-ė moṣbet-ė me‘ruf-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ve hem-çonīn ḳiyās kon **(41b-7)** tā **kėledürmişdük:** mī-amedīm mā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdan yā hemė-ė **(41b-8)** zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneṣ-ė zemānė-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ve çūn ḫ^{v}āhī **(41b-9)** kė īn hemė rā mechūl gerdānī ‘elāmet-ė mechūlī der-ār çūn: **kėlinürdi** ve **(41b-10) kėlinür ėken** ve **kėlinürmişdi:** her yėk bė me‘nī-ė āmedė mī-şod yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(41b-11)** vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė moṣbet-ė mechūl-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ve ḳės ‘elā-hāẕā, **(41b-12)** ėntėhī-ė kelāmī ve çūn īn rā menfī-ė me‘rūf gerdānī ‘elāmet-ė nefy der-ār çun: **(41b-13) kėlmesdi** ve **kėlmes ėdi** ve **kėlmes ėken** ve **kėlmesmişdi:** me‘nī-ė her yėk **(41b-14)** ne-mī-āmed ve ne-yāmedī ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve

ġāyėbe-ė menfī-ė me‘rūf-ė **(41b-15)** zemānė-ė be‘īd-ter ez sābėķ ve ķės ‘elā-hāẕā ve çūn ẖᵛāhī kė īn menfī rā mechūl **(42a-1)** gerdānī ‘elāmet-ė mechūlī der-ār çūn: **kėlinmes ėdi** ve **kėlinmes ėken** ve **kėlinmemişdi: (42a-2)** me‘nī-ė her yėk āmedė ne-mī-şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė moẕekker **(42a-3)** ve mo’enneş-ė menfī-ė mechūl-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėķ ve ķės ‘elā-hāẕā ve çūn **(42a-4)** ẖᵛāhī kė ez możārė‘-ė ėstėķbāl-ė ķerīb ķeṣd-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėķ konī **(42a-5)** bė me‘nī-ė kė der ṣedr meẕkūr şod be‘d-ė **kėlġay** ve **kėlgey** kė możārė‘-ė ėstėķbāl-ė **(42a-6)** ķerīb bė ḥāl est çonān kė der tenbīh-ė evvel dānėstī elfāẕ-ė **–di** ve **ėrdi** ve **–gen (42a-7)** ve **ėken** ve **–mişdi** bė tevr-ė ṣedr der-ār. **mėṣāl-ė doᵛyom**: **kė ez możārė‘-ė mosteķbel-ė sābėķ (42a-8) ķeṣd-ė māżī-ė be‘īd-ter konend**: teṣrīfehü çūn: **kėlġaydı** ve **kėlgey ėdi:** me‘nī-ė her doᵛ **(42a-9)** mī-āmed ve āmedī ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė moẕekker ve **(42a-10)** mo’enneş-ė moşbet-ė me‘rūf-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėķ ve **kėlgey ėrdiler:** mī-āmedend ve **(42a-11)** āmedendī ān doᵛ merdān yā doᵛ zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė **(42a-12)** teşniyė ve cem‘-ė moẖāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėķ-ė moşbet-ė **(42a-13)** me‘rūf; **kėlġay ėdiñ:** mī-āmedī ve āmedī toᵛ yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė **(42a-14)** moẖāṭeb-ė ḥāżėr ve ḥāżėre-ė moẕekker ve mo’enneş-ė zemānė-ė māżī-ė moşbet-ė me‘rūf-ė be‘īd-ter ez sābėķ; **(42a-15) kėlġay ėrdiñgiz:** mī-āmedīd şomā doᵛ merdān yā doᵛ zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė **(42b-1)** zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė moẖāṭeb-ė ḥāżėrīn yā hāżėrāt-ė zemānė-ė māżī-ė **(42b-2)** be‘īd-ter ez sābėķ-ė moşbet-ė me‘rūf; **kėlġay ėken-sėn:** mī-āmedī ve āmedī **(42b-3)** toᵛ yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėķ-ė moşbet-ė me‘rūf; **(42b-4) kėlgey ėken-siz**[89]**:** mī-āmedīd şomā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā **(42b-5)** hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẖāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāẕėrāt-ė fė‘l-ė ėşbāt-ė me‘rūf-ė **(42b-6)** zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėķ; **kėlgey ėdi**[90] ve **kėlġay ėken-mėn:** me‘nī-ė **(42b-7)** her doᵛ mī-āmedem, motekellėm-ė vāḥėd-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėķ-ė moşbet-ė me‘rūf; **(42b-8)**

[89] kėlgey ėken-siz| A: kėlgen ėken-siz.
[90] kėlgey ėdim| A: kėlgen ėdim.

kėlgey ėdi-miz ve **kėlġay ėken-biz:** me‘nī-ė her do^{v} ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė **(42b-9)** ṣīġė-ė moẕekker yā mo’enneş-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ-ė moşbet-ė me‘rūf ve çūn **(42b-10)** ḫ^{v}āhī kė īn rā mechūl gerdānī çonān kė goftīm ‘elāmet-ė mechūlī der-ār çūn: **kėlinġaydı (42b-11)** ve **kėlingey ėdi** ve **kėlinġay ėken:** me‘nī-ė her yėk āmedė mī-şod ān **(42b-12)** yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ-ė moşbet-ė **(42b-13)** mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā ve çūn īn rā menfī gerdānī ‘elāmet-ė nefy çonān kė goftīm **(42b-14)** der-ār[91] bė destūr-ė meẕkūr çonān kė **kėlmeġaydı**[92] ve **kėlmegey ėdi** ve **kėlmegendi (42b-15)** ve **kėlme ėken ėrdi:** me‘nī-ė her yėk ne-mī-āyed ve ne-y-āmedī ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(43a-1**) vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneş-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė zemānė-ė be‘īd-ter ez sābėḳ-ė menfī-ė me‘rūf (**43a**-2) ve ḳės ‘elā-hāẕā çūn ḫ^{v}āhī kė īn rā menfī-ė mechūl gerdānī ‘elāmet-ė mechūlī **(43a-3)** bė destūr bė-y-ār çūn: **kėlinmeġaydı** ve **kėlinmegey ėdi** ve **kėlinmeġay ėken: (43a-4)** me‘nī-ė her vāḥėd āmedė ne-mī-şod ve āmedė ne-şodī yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė moẕekker ve **(43a-5)** mo’enneş-ė zemānė-ė māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ-ė menfī-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā tā īn cā beḥş-ė **(43a-6)** ve ṣerf-ė māżī-ė moṭleḳ ve māżī-ė sābėḳ-ė ḳerīb bė ḥāl ve māżī-ė be‘īd-ter ez sābėḳ būd **(43a-7)** eknūn **ṣerf-ė możārė‘-ė ḥāl ve ėstėḳbāl ve be‘īd-ter ez ėstėḳbāl der sė beḥş (43a-8)** beyān nomāyīm.

Beḥş-ė evvel: der możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf-ė ḳerīb bė ḥāl: çūn ḫ^{v}āhī **(43a-9)** kė māżī rā możārė‘-ė ḥāl gerdānī be‘d-ė emr-ė ḥāzėr ‘elāmāt-ė możārė‘-ė ḳerīb bė ḥāl **(43a-10)** rā kė bālā-ter meẕkūr gerdīd der-ār çūn: **kėledür** ve **kėleydür** ve **kėlür** ve **kėler: (43a-11)** me‘nī-ė her yėk mī-ayed, ḳerīb bė ḥāl teṣrīfehü: **kėlür, kėledür:** me‘nī-ė her yėk mī-āyed[93] ve ḫ^{v}āhed āmed ān yėk merd yā yėk zen der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl, **(43a-12)** ṣīġė-ė vāḥėd ve[94] vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf; **kėlürler** ve **kėleler (43a-13)** bė ḥeẕf-ė rā-ė evvel: mī-āyend ve ḫ^{v}āhend āmed ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān

[91] der-ār| A: der-āyed.
[92] kėlmeġaydı| A: kėlmeġay.
[93] ḳerīb...mī-āyed| A: yoktur.
[94] ve| A: yoktur.

(43a-14) yā hemė-ė zenān, ṣī̇gė-ė teşniyė ve cem‘-ė ġāyėbī̇n ve ġāyėbāt-ė moşbet-ė me‘rūf; **kėler-sėn (43a-15)** ve **kėle-sėn** bė ḥeẕf-ė rā-ė mohmelė ve **kėley-sėn**[95] bė zī̇yādetī̇-ė moşennā-ė teḥtāniyė-ė şāniyė **(43b-1)** me‘nī̇-ė her sė mī̇-āyī̇ ve ḫ^{v}āhī̇ āmed to^{v} yėk merd yā yek zen, ṣī̇gė-ė vāḥėd ve vāḥėdė-ė moḫāṭeb-ė **(43b-2)** ḥāżėr ve ḥāzėrė-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf; **kėlür-siz** ve **kėledür-siz** ve **kėley-siz: (43b-3)** mī̇-āyī̇d şomā ve ḫ^{v}āhī̇d āmed şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān **(43b-4)** der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl, ṣī̇gė-ė teşniyė ve cem‘-ė moḫāṭebī̇n ve moḫāṭebāt-ė ḥāżėrī̇n ve **(43b-5)** ḥāżėrāt-ė możārė‘ moşbet-ė me‘rūf; **kėlür-mėn** ve **kėlürüm** ve **kėle-mėn** ve **kėledür-mėn** ve **(43b-6) kėledürüm:** me‘nī̇-ė her yėk mī̇-āyem ve ḫ^{v}āhem āmed men yėk merd yā yėk zen, ḥėkāyet-ė nefs-ė **(43b-7)** motekellėm-ė vāḥėd-ė[96] me‘e'l-ġeyr-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf[97]-ė zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl; **kėlür-biz** [ve] **kėledür-biz:** mī̇-āyī̇m ve ḫ^{v}āhī̇m āmed mā do^{v} merdān yā do^{v} zenan [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣī̇gė-ė teşniyė ve cem‘-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė moşbet-ė możārė‘-ė me‘rūf-ė zemāmė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl[98].

[Ṣī̇gėhā-yė] możārė‘-ė moşbet-ė (43b-8) mechūl: hemūn do^{v} ‘elāmet-ė mechūlī̇-st kė sābėḳ beyān nomūdī̇m çūn: **kėlinür** ve **(43b-9) kėlilür:** āmedė mī̇-şeved ve āmedė ḫ^{v}āhed şod ān yėk merd veyā yėk zen der zemānė-ė ḥāl **(43b-10)** ne ėstėḳbāl, ṣī̇gė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė możārė‘-ė moşbet-ė mechūl; **kėlinürler** ve **kėlilüler (43b-11)** (bė ġeyr-ė rā-ė mohmelė): āmedė mī̇-şevend ve āmedė ḫ^{v}āhend şod ān do^{v} merdān yā do^{v} **(43b-12)** zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān[99] der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl, ṣī̇gė-ė teşniyė ve cem‘-ė możārė‘-ė moşbet-ė mechūl; **(43b-13) kėlinür-sėn:** āmedė mī̇-şevī̇ ve āmedė ḫ^{v}āhī̇ şod to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣī̇gė-ė vāḥėd **(43b-14)** ve vāḥėdė-ė moḫāṭeb[100]-ė ḥāżėr ve ḥāzėrė-ė możārė‘-ė moşbet-ė mechūl; **kėlür-siz:** āmedė mī̇-şevī̇d ve **(43b-15)** āmedė ḫ^{v}āhī̇d şod şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣī̇gė-ė **(44a-1)** teşniyė ve cem‘-ė

[95] kiley-sin| A: kildi-sin.
[96] vāḥėd-ė| A: yoktur.
[97] możārė...me‘rūf| A: moşbet...me‘rūf.
[98] kėlür-biz...ḥāl ne ėstėḳbāl| A: yoktur.
[99] yā...hemė-ė zenān| A: yoktur.
[100] moḫāṭeb| A: yoktur.

moḫāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė możārė‘-ė moşbet-ė mechūl; **kėlinür-mėn: (44a-2)** āmedė mī-şevem[101] ve āmedė ḫ^{v}āhem şod men yėk merd yā yėk zen, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė możārė‘-ė **(44a-3)** moşbet-ė mechūl; **kėlinür-biz:** āmedė mī-şevīm ve āmedė ḫ^{v}āhīm şod mā do^{v} merdān yā **(44a-4)** do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān ya hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė **(44a-5)** możārė‘-ė moşbet-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Ṣīġėhā-yė możārė‘-ė menfī-ė me‘rūf: hemūn **(44a-6)** **–mA** (ما)-ė nāfiye-ė meẕkūre der-īn cā hem der-ār çūn: **kėlmes** ve **kėlmez** ve **kėlmeydür:** ne-mī-āyed ve **(44a-7)** ne-ḫ^{v}āhed āmed ān yėk merd veyā yėk zen der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė możārė‘-ė **(44a-8)** menfī-ė me‘rūf; **kėlmesler** ve **kėlmezler** ve **kėlmeydüler:** ne-mī-āyend ve ne-ḫ^{v}āhend āmed **(44a-9)** ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt, **(44a-10)** ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘ der zemānė-ė ḥāl[102] ne ėstėḳbāl-ė możārė‘-ė menfī-ė me‘rūf; **kėlmes-sėn (44a-11)** ve **kėlmez-sen** ve **kėlmey-sėn**[103]**:** ne-mī-āyī ve ne-ḫ^{v}āhī āmed to^{v} yėk merd yā yėk zen, **(44a-12)** ṣīġė-ė vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr ve ḥāżėre-ė możārė‘-ė menfī-ė me‘rūf ve **kėlmey-sėn: (44a-13)** bė me‘nī-ė ne-yāyī hem ā, bė me‘nī-ė ėstėfhām; **kėlmes-siz** ve **kėlmez-siz** ve **kėlmey-siz:** ne-mī-āyīd **(44a-14)** ve ne-ḫ^{v}āhīd āmed şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, **(44a-15)** ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moḫāṭeb-ė możārė‘-ė menfī-ė me‘rūf; **kėlmes-mėn** ve **kėlmeydür-mėn** ve[104] **(44b-1) kėlmey** ve **kėlmey-mėn** ve **kėlmeyim:** me‘nī-ė her yėk ne-mī-āyem ve ne-ḫ^{v}āhem āmed men yėk merd yā yek zen **(44b-2)** der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd-ė możārė‘-ė menfī-ė me‘rūf emmā sė **(44b-3)** elfāẓ-ė āḫėrīn bė me‘nī-ė ėstėfhām hem āmedė bė me‘nī-ė ne-yāyem men; **kėlmes-biz** ve **kėlmeydür-miz** ve[105] **(44b-4) kėlmey-biz** ve **kėlmeylüm** ve **kėlmeylüg:** me‘nī-ė her yėk ne-mī-āyīm ve ne-ḫ^{v}āhīm āmed mā do^{v} **(44b-5)** merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė

[101] āmedė mī-şevem| A: āmedė mī-şevīm.
[102] ḥāl| A: yoktur.
[103] kėlmey-sėn] A: kėlme-sėn.
[104] ve| A: yoktur.
[105] ve| A: yoktur.

ve cem‘-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė **(44b-6)** me‘e'l-ġeyr-ė możārė‘-ė menfī-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā emmā **kėlmey-biz:** ne-y-āyīm, bė me‘nī-ė ėstėfhām **(44b-7)** hem āmedė.

Ṣīġėhā-yė możārė‘-ė menfī-ė mechūl: hemūn do^{v} ‘elāmet-ė mechūlī-st kė ẕėkr **(44b-8)** kerdė şod çūn: **kėlinmes** ve **kėlilmes** ve **kėlilmez:** āmedė ne-mī-şeved ve āmedė ne-ḫ^{v}āhed **(44b-9)** şod ān yėk merd veyā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė możārė‘-ė menfī-ė mechūl[106]. **kėlinmesler:** āmedė ne-mī-şevend ve āmedė ne-ḫ^{v}āhend şod ān **(44b-12)** do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl, ṣīġė-ė **(44b-13)** teşniyė ve cem‘-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt-ė możārė‘-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmes-sėn:** āmedė ne-mī-şevī **(44b-14)** ve āmedė ne-ḫ^{v}āhī şod to^{v} yėk merd yā yėk zen der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė **(44b-15)** ḥāżėr ve ḥāżėre-ė możārė‘-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmes-siz:** āmedė ne-mī-şevīd ve āmedė ne-ḫ^{v}āhīd şod **(45a-1)** şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān der zemānė-ė ḥāl ne ėstėḳbāl, ṣīġė-ė **(45a-2)** teşniyė ve cem‘-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė możārė‘-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmes-mėn:** āmedė ne-mī-şevem **(45a-3)** ve āmedė ne-ḫ^{v}āhem şod men yėk merd yā yėk zen, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd-ė ṣīġė-ė możārė‘-ė menfī-ė **(45a-4)** mechūl; **kėlinmes-biz**: āmedė ne-mī-şevīm ve āmedė ne-ḫ^{v}āhīm şod mā do^{v} merdān yā do^{v} zenān **(45a-5)** yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān[107], ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė możārė‘-ė menfī-ė mechūl ve **(45a-6)** ḳės ‘elā-hāẕā.

Behş-ė do^{v}yom: der możārė‘-ė ėstėḳbāl ne ḥāl: çūn ḫ^{v}āhī kė możārė‘-ė ḥāl **(45a-7)** rā możārė‘-ė ėstėḳbāl konī ‘elāmāt-ė możārė‘-ė ėstėḳbāl kė goftė āmedīm lāḥėḳ kon **(45a-8)** çūn: **kėlġay** ve **kėlgey** ve **kėlġa** ve **kėlge** (bė ḥeẕf-ė moşennā-ė teḥtāniyė āḫėrė): me‘nī-ė her **(45a-9)** çehār ḥ^{v}āhed āmed ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb-ė moẕekker ve mo‘enneş-ė możārė‘-ė mosteḳbel **(45a-10)** ne ḥāl-ė moşbet-ė me‘rūf; **kėlġaylar:** ḫ^{v}āhend āmed ān do^{v} merdān **(45a-11)** yā do^{v} zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė ġāyėbīn **(45a-12)** ve ġāyėbāt der zemānė-ė mosteḳbel ne ḥāl-ė

[106] kėlilmez...menfī-ė mechūl| A: tekrarlanmıştır.
[107] merdān yā hemė-ė zenān| A: yoktur.

fė‘l-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf[108]; **kėlġa-siz: (45a-13)** ẖ[v]āhīd āmed şomā do[v] merdān yā do[v] zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė **(45a-14)** teşniyė ve cem‘-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė możārė‘-ė fė‘l-ė ėşbāt-ė me‘rūf; **kėlgey-mėn: (45a-15)** ẖ[v]āhem āmed, ḥėķāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd-ė ṣīġė-ė moẕekker ve mo’enneş-ė możārė‘-ė mosteķbel ne ḥāl-ė **(45b-1)** fė‘l-ė ėşbāt-ė me‘rūf; **kėlġay-miz** ve[109] **kėlgey-biz:** me‘nī-ė her do[v] ẖ[v]āhīm āmed mā, ḥėķāyet-ė **(45b-2)** nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė fė‘l-ė możārė‘-ė ėşbāt-ė me‘rūf **(45b-3)** çūn ẖ[v]āhī kė możārė‘-ė mosteķbel rā menfī gerdānī ‘elāmāt-ė nāfiye der-ār, çonān kė bālā ẕėkr **(45b-4)** şod çūn: **kėlmeġay:** ne-ẖ[v]āhed āmed, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė mosteķbel ne **(45b-5)** ḥāl-ė fė‘l-ė menfī-ė me‘rūf; **kėlmegeyler:** ne-ẖ[v]āhend āmed, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ġāyėbīn ve **(45b-6)** ġāyėbāt-ė ṣīġė-ė możārė‘-ė mosteķbel ne ḥāl-ė menfī-ė me‘rūf ve ķės ‘elā-hāẕā[110] ve çūn ẖ[v]āhī **(45b-7)** kė możārė‘-ė mosteķbel-ė me‘rūf rā mechūl gerdānī ‘elāmet-ė mechūlī der-ār, çonān kė fehmīdī **(45b-9)** çūn: **kėlinġay**[111]**:** āmedė ẖ[v]āhed şod ān yėk merd yā yėk zen; ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė **(45b-10)** możārė‘-ė mosteķbel-ė moşbet-ė mechūl; **kėlingeyler:** āmedė ẖ[v]āhend şod, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė **(45b-11)** ġāyėbīn ve ġāyėbāt-ė możārė‘-ė mosteķbel-ė moşbet-ė mechūl ve ķės ‘elā-hāẕā çūn możārė‘-ė **(45b-12)** mosteķbel-ė moşbet-ė mechūl rā menfī gerdānī ‘elāmet-ė nāfiye der-ār, çonān kė dānėstī çūn: **(45b-13) kėlinmeġay**[112]**:** āmedė ne-ẖ[v]āhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė zemānė-ė **(45b-14)** mosteķbel-ė menfī-ė mechūl; **kėlinmegeyler:** āmedė ne-ẖ[v]āhend şod ān do[v] merdān yā do[v] **(45b-15)** zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt-ė fė‘l-ė możārė‘ **(46a-1)** mosteķbel-ė menfī-ė mechūl ve hā-keẕā ėlā āẖėrohā ve çūn ẖ[v]āhī kė fe‘l-ė możārė‘-ė mosteķbel **(46a-2)** rā meķrūn bė şerţ gerdānī der-īn cā ‘elāmet-ė şerţ [rā] evvel mī-ārend ve der āẖėr ne-tevān **(46a-3)** āverd çūn: **ise kėlġay:** eger ẖ[v]āhed āmed ān yėk merd yā yėk zen der zemānė-ė mosteķbel ne

[108] kėlge-sėn...moşbet-ė me‘rūf| A: yoktur.
[109] ve| A: yoktur.
[110] ve çūn...ķės ‘elā-hāẕā| A: tekrarlanmıştır.
[111] kėlinġay| A: kėliġay.
[112] kėlinmeġay| A: kėkinmeġay.

(46a-4) ḥāl, ṣī̇ġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė mosteḳbel-ė moṣbet-ė me‘rūf-ė meḳrūn bė şerṭ; **(46a-5) ise kėlgeyler:** eger ẖ͟ᵛāhend āmed ān doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā **(46a-6)** hemė-ė zenān-ė zemānė-ė mosteḳbel ne ḥāl, ṣī̇ġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė ġāyėbī̇n ve ġāyėbāt-ė możārė‘-ė **(46a-7)** mosteḳbel-ė moṣbet-ė me‘rūf-ė meḳrūn bė şerṭ ve hem-çonī̇n menfī̇ ve mechūl-ė ī̇n rā ḳiyās **(46a-8)** kon.

Beḥṣ-ė sėyoᵛm: der możārė‘-ė be‘īd-ter ve[113] **sābėḳ-ter ez mosteḳbel:** çūn: **kėlgüsi:** ẖ͟ᵛāhed **(46a-9)** āmed ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̇ġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė **(46a-10)** moṣbet-ė me‘rūf; **kėlgüleri:** ẖ͟ᵛāhend āmed ān doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān **(46a-11)** yā hemė-ė zenān, ṣī̇ġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė ġāyėbī̇n ve ġāyėbāt-ė możārė‘-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė **(46a-12)** moṣbet-ė me‘rūf; **kėlgüñg bar:** ẖ͟ᵛāhī̇ āmed toᵛ yėk merd yā yėk zen, ṣī̇ġė-ė vāḥėd-ė moẖ͟āṭeb-ė ḥāżėr **(46a-13)** ve ḥāżėre-ė możārė‘-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė moṣbet-ė me‘rūf; **kėlgüñgiz bar:** ẖ͟ᵛāhī̇d āmed **(46a-14)** şomā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān; ṣī̇ġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė moẖ͟āṭeb-ė **(46a-15)** ḥāżėrī̇n ve ḥāżėrāt-ė zemānė-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė moṣbet-ė me‘rūf; **kėlgüm bar:** ẖ͟ᵛāhem **(46b-1)** āmed men yėk merd yā yėk zen, ṣī̇ġė-ė vāḥėd ve vāḥėdė-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė możārė‘-ė be‘īd-ter **(46b-2)** ez mosteḳbel-ė moṣbet-ė me‘rūf; **kėlgü-miz bar:** ẖ͟ᵛāhī̇m āmed mā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė **(46b-3)** merdān yā hemė-ė zenān, ṣī̇ġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė możārė‘-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė **(46b-4)** moṣbet-ė me‘rūf çūn ẖ͟ᵛāhī̇ kė ī̇n rā mechūl gerdānī̇ ‘elāmet-ė mechūlī̇ der-ār **(46b-5)** çūn: **kėlingüsi:** āmedė ẖ͟ᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̇ġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve **(46b-6)** ġāyėbė-ė możārė‘-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė moṣbet-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā çūn ẖ͟ᵛāhī̇ kė ī̇n **(46b-7)** rā menfī̇ gerdānī̇ ‘elāmet-ė nefy der-ār, çonān kė yād gėrėftī̇ çūn: **kėlmegüsi:** ne-ẖ͟ᵛāhed āmed ān **(46b-8)** yėk merd yā yėk zen, ṣī̇ġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė menfī̇-ė me‘rūf **(46b-9)** ve ḳės ‘elā-hāẕā ve çūn ẖ͟ᵛāhī̇ kė ī̇n menfī̇ rā mechūl gerdānī̇ ‘elāmet-ė mechūlī̇ der-ār **(46b-10)** bė ṭevr-ė ṣedr çūn: **kėlinmegüsi:** āmedė ne-ẖ͟ᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen,

[113] ve| A: ez.

ṣī̱ġė-ė vāḥėd-ė **(46b-11)** ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė be‘īd-ter ez mosteḳbel-ė menfī-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā, ėntėhī-ė kelāmī **(46b-12)** ve çūn ẖᵛāhī kė **możārė‘-ė menfī** rā bė me‘nī-ė te’kī̱d bė-len benā konī, evvel-ė fė‘l lefẓ-ė **asra (46b-13)** (bė terḳī̱ḳ-ė fetḥė-ė hemzė ve sokūn-ė sī̱n ve fetḥ-ė rā-ė mohmelėteyn-ė mokerrer) der-ār[114] ve bāḳī̱ rā bė ḥālet-ė **(46b-14)** możārė‘-ė menfī bė-goẕār çūn: **asra asra kėlmes:** hergī̱z hergī̱z ne-mī-āyed ve ne-ẖᵛāhed amed **(46b-15)** ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̱ġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė zemānė-ė ḳėrī̱b bė ḥāl-ė menfī-ė me‘rūf; **asra (47a-1) asra kėlmesler:** hergī̱z hergī̱z ne-mī-āyend ve ne-ẖᵛāhend āmed ān doᵛ merdān yā doᵛ zenān yā hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, **(47a-2)** ṣī̱ġė-ė teş̱niyė ve cem‘-ė ġāyėbī̱n ve ġāyėbāt-ė zemānė-ė ḳerī̱b bė ḥāl-ė menfī-ė me‘rūf; **asra asra (47a-3) kėlmes-sėn:** hergī̱z hergī̱z ne-mī-āyī ve ne-ẖᵛāhī āmed toᵛ yėk merd yā yėk zen, ş̱ī̱ġė-ė vāḥėd-ė moẖāṭeb-ė **(47a-4)** ḥāżėr ve ḥāżėrė-ė zemānė-ė ḳerī̱b [bė] ḥāl ne mosteḳbel; **asra asra kėlmes-siz:** hergī̱z hergī̱z ne-mī-āyī̱d **(47a-5)** ve ne-ẖᵛāhī̱d āmed şomā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣī̱ġė-ė teş̱niyė **(47a-6)** ve cem‘-ė moẖāṭeb-ė ḥāżėrī̱n ve ḥāżėrāt-ė zemānė-ė ḳerī̱b bė ḥāl ne ėstėḳbāl; **asra asra (47a-7) kėlmes-mėn:** hergī̱z hergī̱z ne-mī-āyem ve ne-ẖᵛāhem āmed yėk merd yā yėk zen, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd-ė **(47a-8)** zemānė-ė ḳerī̱b bė ḥāl-ė menfī-ė me‘rūf; **asra asra kėlmes-biz:** hergī̱z hergī̱z ne-mī-āyī̱m **(47a-9)** ve ne-ẖᵛāhī̱m āmed mā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė **(47a-10)** me‘e'l-ġeyr-ė zemānė-ė [ḳerī̱b] [bė] ḥāl ne ėstėḳbāl-ė menfī-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Możārė‘-ė menfī-ė mechūl-ė (47a-11) te’kī̱d bė-len: ‘elāmet-ė mechūlī der-ār ve bes çūn: **asra asra kėlinmes:** hergī̱z hergī̱z **(47a-12)** āmedė ne-mī-şeved ve āmedė ne-ẖᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̱ġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė **(47a-13)** zemānė-ė ḳerī̱b bė ḥāl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

[114] der-ār| A: der-ārd.

Mėṣāl-ė ceḥd-ė bė-lem der fė‘l-ė mosteḳbel-ė me‘rūf mānend-ė māżī-ė (47a-14) menfī-ė me‘rūf est: çūn: **kėlmedi:** ne-y-āmed ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb **(47a-15)** ve ġāyėbė-ė zemānė māżī-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā[115]. **(47b-2)**

Mėṣāl-ė ceḥd-ė menfī bė-lem-ė mechūl mānend-ė (47b-3) māżī-ė menfī-ė mechūl est: çūn: **kėlinmedi:** ne-y-āmedė şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(47b-4)** vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė zemānė-ė māżī-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėṣāl-ė lām-ė te’kīd bā (47b-5) nūn-ė ṣeḳīle der fė‘l-ė mosteḳbel-ė me‘rūf: ber fė‘l-ė możārė‘ lefẓ-ė **oḳ oḳ** mokerrer **(47b-6)** ār (bė vāv-ė Fārsī) hem-çoᵛ: **oḳ oḳ kėler:** her-āyėnė her-āyėnė mī-āyed ve ẖᵛāhed āmed ān **(47b-7)** yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė zemānė-ė ḥāl-ė moṣbet-ė me‘rūf; **oḳ oḳ (47b-8) kėlürler:** her-āyėnė her-āyėnė mī-āyend ve ẖᵛāhend āmed ān doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] **(47b-9)** hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė zemānė-ė ḥāl-ė **(47b-10)** możārė‘-ė me‘rūf; **oḳ oḳ kėlür-sėn:** her-āyėnė her-āyėnė mī-āyī ve ẖᵛāhī āmed **(47b-11)** toᵛ yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd ve vāḥėdė-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėr ve ḥāżėrė-ė zemānė-ė ḥāl-ė możārė‘-ė **(47b-12)** me‘rūf; **oḳ oḳ kėlür-siz:** her-āyėnė her-āyėnė mī-āyīd ve ẖᵛāhīd āmed şomā doᵛ merdān **(47b-13)** yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teṣniyė ve cem‘-ė moḫāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė **(47b-14)** zemānė-ė ḥāl-ė możārė‘-ė moṣbet-ė me‘rūf; **oḳ oḳ kėlür-mėn:** her-āyėnė her-āyėnė mī-āyem ve **(47b-15)** ẖᵛāhem āmed men; ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd-ė zemānė-ė możārė‘-ė moṣbet-ė me‘rūf; **oḳ (48a-1) oḳ kėlür-biz:** her-āyėnė her-āyėnė mī-āyīm ve ẖᵛāhīm[116] āmed mā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] **(48a-2)** hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė zemānė-ė ḥāl-ė możārė‘-ė moṣbet-ė me‘rūf **(48a-3)** ve bāḳī ‘elā-hāẕe’l-ḳiyās.

Mėṣāl-ė lām-ė te’kīd bā nūn-ė ṣeḳīle der fė‘l-ė mosteḳbel-ė mechūl: ‘elāmet-ė **(48a-4)** mechūlī der-ār ve bāḳī rā bė ḥāl goẕār çūn: **oḳ oḳ kėlinür:** her-āyėnė her-āyėnė āmedė **(48a-**

[115] mėṣāl-ė ceḥd...ḳės ‘elā-hāẕā| A: tekrarlanmıştır.

[116] ẖᵛāhīm| A: ẖᵛāhem.

5) mī-şeved ve āmedė ẖᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė zemānė-ė **(48a-6)** ḥāl-ė możārė‘-ė moşbet-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėşāl-ė lām-ė te’kīd bā nūn-ė ẖefīfe der fė‘l-ė (48a-7) mosteḳbel-ė me‘rūf: ber fė‘l-ė możārė‘-ė ḥāl yėk mertebė lefẓ-ė **oḳ**-ė meẕkūrė bė-y-ār ve bes **(48a-8)** çūn: **oḳ kėlür:** her-āyėnė mī-āyed ve ẖᵛāhed āmed yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė **(48a-9)** zemānė-ė ḥāl-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf; **oḳ kėlürler:** her-āyėnė mī-āyend ve ẖᵛahend **(48a-10)** āmed doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė zemānė-ė ḥāl-ė **(48a-11)** możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf; **oḳ kėlür-sėn:** her-āyėnė mī-āyī ve ẖᵛāhī āmed toᵛ yėk merd **(48a-12)** yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moẖāṭeb-ė ḥāżėr ve ḥāżėrė-ė zemānė-ė ḥāl-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf; **(48a-13) oḳ kėlür-siz:** her-āyėnė mī-āyīd ve ẖᵛāhīd āmed şomā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė **(48a-14)** merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẖāṭeb-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė możārė‘-ė **(48a-15)** moşbet-ė me‘rūf; **oḳ kėlür-mėn:** her-āyėnė mī-āyem ve ẖᵛāhem āmed men yėk merd yā yėk zen-ė **(48b-1)** vāḥėd ve vāḥėdė-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė zemānė-ė ḥāl-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf; **oḳ (48b-2) kėlür-biz:** her-āyėnė mī-āyīm ve ẖᵛāhīm āmed mā doᵛ merdān yā doᵛ zenān [yā] hemė-ė merdān yā **(48b-3)** hemė-ė zenān, ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė zemānė-ė **(48b-4)** ḥāl-ė możārė‘-ė moşbet-ė me‘rūf.

Mėşāl-ė lām-ė te’kīd bā nūn-ė ẖefīfe der fė‘l-ė mosteḳbel-ė moşbet-ė (48b-5) mechūl: ‘elāmet-ė mechūlī der-ār çūn: **oḳ kėlinür:** her-āyėnė āmedė mī-şeved ve āmedė **(48b-6)** ẖᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd ve vāḥėde-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė zemānė-ė ḥāl-ė **(48b-7)** możārė‘-ė moşbet-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā aḳūlu:

Mėşāl-ė możārė‘-ė me‘rūf ve mechūl-ė (48b-8) mosteḳbel ne ḳerīb bė ḥāl-ė menfī bė te’kīd bė-len: çūn: **asra asra kėlmeġay:** hergīz **(48b-9)** hergīz ne-ẖᵛāhed āmed ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė menfī **(48b-10)** bė-len-ė mosteḳbel-ė me‘rūf ne ḳerīb bė ḥāl ve ḳės ‘elā-hāẕā; **asra asra kėlinmeġay: (48b-11)** hergīz hergīz āmedė

ne-ẖᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė **(48b-12)** mechūl-ė zemānė-ė mosteḳbel ne ḥāl-ė mo’ekked bė te’kĪd-ė len ve kės ‘elā-hāẕā.

Mėşāl-ė możārė‘-ė me‘rūf (48b-13) ve mechūl-ė mosteḳbel ne ḳerĪb bė ḥāl-ė mo’ekked bė te’kĪd-ė nūn-ė şeḳĪle ve ẖefĪfe: çūn: **oḳ (48b-14) oḳ kėlġay:** her-āyėnė her-āyėnė ẖᵛāhed āmed ān yėk merd yā yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb **(48b-15)** ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė me‘rūf-ė mo’ekked bė te’kĪd-ė nūn-ė şeḳĪlė-ė zemānė-ė mosteḳbel-ė sābėḳ ne ḳerĪb **(49a-1)** bė ḥāl ve ḳės ‘elā-hāẕā; **oḳ oḳ kėlingey:** her-āyėnė her-āyėnė āmedė ẖᵛāhed şod ān **(49a-2)** yėk merd yā yėk zen, sĪġe-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė mechūl-ė mo’ekked bė te’kĪd-ė nūn-ė **(49a-3)** şeḳĪlė-ė zemānė-ė mosteḳbel ne ḥāl ve ḳės ‘elā-hāẕā; **oḳ kėlgey:** her-āyėnė ẖᵛahed āmed **(49a-4)** ān yėk merd ya yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġayėbė-ė mo’ekked bė te’kĪd-ė nūn-ė ẖefĪfe-ė zemānė-ė **(49a-5)** mosteḳbel ne ḳerĪb bė ḥāl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėşāl-ė możārė‘-ė me‘rūf ve mechūl-ė be‘Īd-ter (49a-6) ez mosteḳbel-ė menfĪ bė te’kĪd bė-len: çūn: **asra asra kėlmegüsi:** hergĪz hergĪz ne-ẖᵛāhed āmed **(49a-7)** ān yėk merd yā yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė me‘rūf-ė menfĪ bė-len-ė zemānė-ė **(49a-8)** be‘Īd-ter ez mosteḳbel ve ḳės ‘elā-hāẕā; **asra asra kėlinmegüsi:** hergĪz hergĪz āmedė ne-ẖᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė mechūl-ė menfĪ bė-len-ė zemānė-ė be‘Īd-ter ez mosteḳbel ve ḳės ‘elā-hāẕā[117].

Mėşāl-ė możārė‘-ė be‘Īd-ter ez mosteḳbel-ė mo’ekked bė nūn-ė (49a-9) te’kĪd-ė şekĪlė ve ẖefĪfe: çūn: **oḳ oḳ kėlgüsi:** her-āyėnė her-āyėnė ẖᵛāhed āmed ān **(49a-10)** yėk merd yā yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė me‘rūf-ė mo’ekked bė nūn-ė te’kĪd-ė şeḳĪlė-ė **(49a-11)** zemānė-ė be‘Īd-ter ez mosteḳbel ve ḳės ‘elā-hāẕā; **oḳ kėlgüsi:** her-āyėnė ẖᵛāhed āmed ān **(49a-12)** yėk merd yā yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė me‘rūf-ė mo’ekked bė te’kĪd-ė nūn-ė **(49a-13)** ẖefĪfe-ė zemānė-ė be‘Īd-ter ez mosteḳbel ve ḳės ‘elā-hāẕā; **oḳ oḳ kėlingüsi:** her-āyėnė **(49a-14)** her-āyėnė āmedė ẖᵛāhed şod ān yėk merd yā yėk zen, ṣĪġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė możārė‘-ė **(49a-15)** mechūl-ė mo’ekked

[117] asra asra kėlinmegüsi...ḳės ‘elā-hāẕā| A: yoktur.

bė te’kīd-ė nūn-ė şeḳīlė-ė zemānė-ė be‘īd-ter ez sābėḳ ve hem-çonīn bė yėk **oḳ**-ė mechūl **(49b-1)** nūn-ė ḫefīfe rā pėndār çūn: **oḳ kėlingüsi**, ėntėhī-ė kelāmī.

Beḥş der emr-ė hāżėr-ė me‘rūf (49b-2) ve mechūl: çūn fė‘l rā ez ‘elāmet-ė meṣder ve māżī ve możārė‘ ve ġeyrohā mocerred sāzī, **(49b-3)** emr-ė ḥāżėr mī-māned[118] ve eṣl-ė benā-yė fė‘l-ė Türkān ber emr est hem-çov benā-yė fė‘l-ė ‘Erebān ber **(49b-4)** meṣder-ė **me‘rūf mėnho:** çūn: **kėlgin** ve **kėlġın** ve **kėlḫın** ve **kėlḳın** ve **kėlġıl** ve **(49b-5) kėlḳıl** ve **kėlḫıl** ve **kėlgil** ve **kėlegür:** ez-īn elfāẓ me‘nī-ė her vāḥėd bė-yā tov yėk merd **(49b-6)** yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė emr-ė ḥāżėr ve ḥāżėre-ė me‘rūf; **kėlinĝiz:** bė-y-āyīd şomā dov merdān **(49b-7)** yā dov zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė emr-ė ḥāżėrīn ve ḥāżėrāt-ė me‘rūf.**(49b-8)**

Ṣīġėhā-yė emr-ė ḥāżėr-ė mechūl: ‘elāmet-ė mechūlī der-ār ve bāḳī rā bė ḥāl goẕār çūn: **kėlingin (49b-9)** ve **kėlingür** ve ġeyrohā āmedė şevī tov yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė emr-ė vāḥėd-ė moḫāṭeb-ė **(49b-10)** ḥāżėr ve ḥāżėre-ė mechūl; **kėlininĝiz:** āmedė şevīd şomā dov merdān yā dov zenān [yā] hemė-ė **(49b-11)** merdān hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė emr[119]-ė ḥāżėr-ė mechūl aḳūlu ve mā emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf ve[120] mechūl **(49b-12)** rā beyān konīm ber sė eṣl:

Eṣl-ė evvel: der emrī kė żemīreş mosteter bāşed, me‘rūf-mėnho: (49b-13) çūn: **kėl-:** bė-yā, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneş-ė emr[121]-ė ḥāżėr-ė me‘rūf-ė żemīr-ė mosteter. **mechūl-mėnho**: **(49b-14)** çūn: **kėlin-:** āmedė şev, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneş-ė emr-ė ḥāżėr-ė mechūl-ė żemīr-ė mosteter **(49b-15)** emmā ṣīġė-ė cem‘-ė īn her dov bė żemīr-ė mosteter ne-y-āmedė est.

Eṣl-ė dovyom: der emrī kė żemīreş (50a-1) bārėz bāşed, me‘rūf-mėnho: çūn: **kėlinĝ:** bė-yā tov yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė moẕekker **(50a-2)** ve mo’enneş-ė emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf-

[118] mī-māned| A: mī-nomāned.
[119] emr| A: yoktur.
[120] ve| A: yoktur.
[121] emr| A: yoktur.

ė żemī̆r-ė bārėz; **kėlinĝiz:** bė-y-āyī̆d şomā do^{v} merdān yā do^{v} **(50a-3)** zenān yā hemė-ė merdān yā[122] hemė-ė zenān, ṣī̆ġė-ė teşniyė ve cem‘-ė emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf-ė żemī̆r-ė bārėz; **(50a-4) kėlür isenĝ:** āmedė bāş to^{v}, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneş-ė emr-ė ḥāżėr-ė żemī̆r-ė bārėz; **kėlür (50a-5) isenĝiz:** āmedė bāşī̆d şomā, ṣī̆ġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf-ė **(50a-6)** żemī̆r-ė bārėz. **mechūl-mėnho: kėlininĝ:** āmedė şev to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve **(50a-7)** mo’enneş-ė emr-ė ḥāżėr-ė mechūl-ė żemī̆r-ė bārėz; **kėlininĝiz:** āmedė şevī̆d şomā do^{v} merdān yā do^{v} **(50a-8)** zenān [yā] hemė-ė merdān yā[123] hemė-ė zenān, ṣī̆ġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė emr-ė ḥāżėr-ė mechūl-ė **(50a-9)** żemī̆r-ė bārėz.

Eṣl-ė sėyo^{v}m: der emrī̆ kė mo’ekked bė żemī̆r-ė te’kī̆d bāşed, me‘rūf-mėnho: çūn: **(50a-10) kėlgin** ve **kėlegür:** ez-īn her do^{v} me‘nī̆-ė her vāḥėd elbettė bė-yā to^{v} yėk merd veyā yėk zen, ṣī̆ġė-ė **(50a-11)** vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneş-ė emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf-ė mo’ekked bė żemī̆r-ė te’kī̆d. **mechūl-mėnho:** çūn: **kėlingin (50a-12)** ve **kėlingür:** elbettė āmedė şevī̆ to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė moẕekker ve mo’enneş-ė **(50a-13)** emr-ė ḥāżėr-ė mechūl-ė mo’ekked bė żemī̆r-ė te’kī̆d ve ṣī̆ġė-ė teşniyė ve cem‘-ė īn her do^{v} ne-y-āmedė çonān-çė **(50a-14)** der emr-ė żemī̆r-ė mosteter goftė şod ve nī̆z eṣlen der-īn emr kė mo’ekked bė żemī̆r-ė te’kī̆d est **(50a-15)** żemī̆r-ė bārėz ne-tevān āverd çonān-çė ne-tevān goft kė **kėlginiĝ** yā **kėlġılıĝ** yā **(50b-1) kėlġılıĝız** yā **kėlegüriĝ** yā **kėlegüriĝiz** yā **kėlinġılıĝ**[124] ve ġeyrohā kė[125] hergī̆z mesmū‘ **(50b-2)** ne-şod emmā bė-dān kė der emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf ve mechūl omerā-yė ḳāyėl moḫeyyer est der-āverden-ė **(50b-3)** żemī̆r-ė mosteter ve bārėz ve te’kī̆d ve bāyed dānėst kė der emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf ve mechūl coz **(50b-4)** żemī̆r-ė mosteter ne-y-āyed çūn: **kėlsün:** ye‘nī̆ bė-y-āyed ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb **(50b-5)** ve ġāyėbė-ė me‘rūf ye‘nī̆ ne-tevān goft kė[126] **kėlsüngıl:** bė me‘nī̆-ė elbettė bė-y-āyed ve eger der-īn **(50b-6)** lefẓ-ė **–sün** żemī̆r-ė ġāyėb bāşed mī̆-tevāned şod emmā tā ḥāl mesmū‘ ne-şod

[122] yā| A: yoktur.
[123] yā| A: yoktur.
[124] kėlinġılıĝ| A: kėngılıĝ.
[125] kė| A: yoktur.
[126] kė| A: yoktur.

ve ne-nėvėştė **(50b-7)** bė neẕer āmedė ve'l-‘ėlmo ‘ėnde'llāh, ėntėhī-ė kelāmī. çūn ẖ^{v}āhī kė **emr-ė ġāyėb** benā konī, evvel **(50b-8)** lefẓ-ė **ayt-** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė hemzė ve sokūn-ė moşennā-ė teḥtāniyė ve fevḳāniyė-ė zedė) der-ār ve **(50b-9)** āẖėr-ė emr-ė ḥāżėr lefẓ-ė **–sün** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė mohmelė ve nūn-ė zedė) der-ār çūn: **ayt (50b-10) kėlsün:** gū bė-y-āyed ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė emr-ė ġāyėb-ė **(50b-11)** me‘rūf; **ayt kėlsünler:** gū bė-y-āyend do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, (**50b**-12) ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf; **ayt kėlib bolsun:** gū āmedė bāşed, ṣīġė-ė **(50b-13)** vāḥėd-ė emr-ė ġāyėb ve ġāyėbė-ė me‘rūf; **ayt kėlib bolsunlar:** gū āmedė bāşend, ṣīġė-ė **(50b-14)** teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė emr-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė me‘rūf; **ayt kėle-mėn:** gū bė-y-āyem men **(50b-15)** yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė emr-ė ġāyėb ve ġāyėbe-ė me‘rūf; **ayt (51a-1) biz kėle-biz ve ayt biz kėlenüg:** me‘nī-ė her do^{v} gū bė-y-āyīm mā, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė **(51a-2)** moẕekker ve mo’enneş-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf; **ayt kėlib (51a-3) bolsam:** gū āmedė bāşem, nīz ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė vāḥėd; **ayt kėlib bolsa-miz:** gū **(51a-4)** āmedė bāşīm mā, nīz ṣīġė-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf.

[Ṣīġėhā-yė] emr-ė ġāyėb-ė mechūl: çūn: **(51a-5) ayt kėlinse:** gū āmedė şeved ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė emr-ė ġāyėb-ė mechūl; **(51a-6) ayt kėlinseler:** gū āmedė şevend ān do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān [yā] **(51a-7)** hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė emr-ė ġāyėbīn ve ġāyėbāt-ė mechūl; **ayt kėlinsem:** gū āmedė **(51a-8)** şevem men yėk merd veyā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd ve vāḥėdė-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė emr-ė ġāyėb **(51a-9)** ve ġāyėbė-ė mechūl; **ayt kėlinse-miz:** gū āmedė şevīm mā do^{v} merdān yā do^{v} zenān yā hemė-ė **(51a-10)** merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ḥėkāyet-ė nefs-ė motekellėm-ė me‘e'l-ġeyr-ė emr-ė ġāyėb-ė **(51a-11)** mechūl.

Mėşāl-ė emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf bā nūn-ė şeḳīlė: evvel-ė fė‘l do^{v} bār lefẓ-ė **oḳ oḳ (51a-12)** der-ār ve be‘dehū emr rā bė ḥālet-ė ẖo^{v}d goẕār çūn: **oḳ oḳ kėlgin:** her-āyėnė **(51a-13)** her-āyėnė bė-yā to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd ve vāḥėdė-ė emr-ė ḥāżėr; **oḳ oḳ kėlińgiz**: **(51a-**

14) her-āyénė her-āyénė bė-y-āyī̆d şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, şī̆ġė-ė **(51a-15)** teşniyė ve cem‘-ė emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf.

[Mėşāl-ė] emr-ė ḥāżėr-ė mechūl bā nūn-ė şeḳī̆lė: bė ṭevr-ė meẕkūr ‘elāmet-ė mechūlī̆ **(51b-1)** der-ār çūn: **oḳ oḳ kėlinseñg:** her-āyénė her-āyénė āmedė şevī̆ to^{v} yėk merd yā yėk **(51b-2)** zen, emr-ė ḥāżėr-ė mechūl; **oḳ oḳ kėlinseñgiz:** her-āyénė her-āyénė āmedė şevī̆d şomā do^{v} **(51b-3)** merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā[127] hemė-ė zenān, şī̆ġė-ė teşniyė ve cem‘-ė emr-ė ḥāżėr-ė mechūl. **(51b-4)**

Mėşāl-ė emr-ė ḥāżėr-ė me‘rūf bā nūn-ė ḫefī̆fė: der-īn cā yėk bār lefẓ-ė **oḳ** evvel-ė fė‘l der-ār **(51b-5)** ve bes çūn: **oḳ kėlgin:** her-āyénė bė-yā to^{v}, şī̆ġė-ė moẕekker ve mo’enneş-ė vāḥėd ve ḳės ‘elā-hāẕā.**(51b-6)**

Mėşāl-ė emr-ė ḥāżėr-ė mechūl bā nūn-ė ḫefī̆fė: ‘elāmet-ė mechūlī̆ der-ār; **oḳ kėlinseñg: (51b-7)** her-āyénė āmedė şevī̆ to^{v}, şī̆ġė-ė moẕekker ve mo’enneş-ė vāḥėd-ė emr-ė ḥāżėr-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėşāl-ė (51b-8) emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf bā nūn-ė şeḳī̆lė: mānend-ė emr-ė ġāyėb est bā zī̆yādetī̆-ė lefẓ-ė **oḳ**-ė **(51b-9)** meẕkūr be‘d-ė **ayt-** çūn: **ayt oḳ oḳ kėlsün:** gū her-āyénė her-āyénė bė-y-āyed **(51b-10)** ān yėk merd yā yėk zen, şī̆ġė-ė vāḥėd-ė emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėşāl-ė emr-ė (51b-11) ġāyėb-ė mechūl mo’ekked bė tekī̆d-ė nūn-ė şeḳī̆lė: ‘elāmet-ė mechūlī̆ der-ār çūn: **ayt (51b-12) oḳ oḳ kėlinsün**[128]**:** gū her-āyénė her-āyénė āmedė şeved[129] ān yėk merd yā yėk zen, şī̆ġė-ė **(51b-13)** vāḥėd ve vāḥėdė-ė emr-ė ġāyėb-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėşāl-ė emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf (51b-14) bā nūn-ė ḫefī̆fė: yėk bār lefẓ-ė **oḳ** bė-y-ār çonān kė me‘lūm kerdī̆; **ayt oḳ kėlsün: (51b-15)** gū her-āyénė bė-y-āyed ān yėk merd yā yėk zen, şī̆ġė-ė vāḥėd-ė emr-ė ġāyėb-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā. **(52a-1)**

---

[127] yā| A: yoktur.
[128] ayt oḳ oḳ kėlinsün| A: ayt oḳ kėlinsün.
[129] şeved| A: şevī̆d.

Mėṣāl-ė emr-ė ġāyėb-ė mechūl bā nūn-ė ḫefīfė: çūn: **ayt oḳ kėlinsün:** gū her-āyėnė **(52a-2)** āmedė şeved ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė emr-ė ġāyėb-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā **(52a-3)** çūn ḫ^{v}āhī kė emr rā nehy gerdānī be‘d-ė emr (mīm-ė bā elėf yā hā-yė veḳfī) der-ār çūn: **(52a-4) kėlme** (كيلما-كيلمه).

Ṣīġėhā-yė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf: çūn: **kėlme:** me-yā to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(52a-5)** vāḥėd-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf; **kėlmeṅgiz:** me-y-āyīd şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] **(52a-6)** hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf.

[Ṣīġėhā-yė] nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl: (52a-7) çūn: **kelinme:** āmedė me-şev to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl; **(52a-8) kėlinmeṅgiz:** āmedė me-şevīd şomā do^{v} merdān yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, **(52a-9)** ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl aḳūlu ve mā nehy-ė ḥāżėr rā nīz beyān konīm ber sė **(52a-10)** eṣl-ė mesṭūr kė der emr-ė ḥāżėr beyān kerdė şod:

Eṣl-ė evvel: der żemīr-ė mosteter: çūn: **(52a-11) kėlme-:** me-yā to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Eṣl-ė (52a-12) do^{v}yom: der żemīr-ė bārėz: çūn: **kėlmeṅg:** me-yā to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ḥāżėr-ė **(52a-13)** me‘rūf-ė zemīr-ė bārėz; **kėlürme iseṅg:** ne-y-āmedė bāşī to^{v} yėk merd yā yėk zen, [ṣīġė]-ė vāḥėd-ė **(52a-14)** nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf-ė żemīr-ė bārėz; **kėlürme iseṅgiz** ve **kėlürme iseṅgler:** me‘nī-ė her do^{v} **(52a-15)** ne-y-āmedė bāşīd[130] şomā, ṣīġė-ė teşniyė ve cem‘-ė moẕekker ve mo’enneş-ė żemīr-ė bārėz-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf **(52b-1)** ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Feṣl-ė sėyo^{v}m

Żemīr-ė te’kīd: çūn: **kėlmegin:** elbettė me-yā to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė **(52b-2)** vāḥėd-ė mo’ekked bė te’kīd-ė żemīr-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā ve bė ‘elāmāt-ė mechūlī hemė-ė īn **(52b-3)** rā mechūl gerdānī, çonān kė me‘lūm est çūn: **kėlinme:** āmedė

[130] bāşīd| A: bāşend.

me-şev to^{v} yėk merd yā yėk zen, **(52b-4)** ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāz̲ā, ėntėhī̆-ė kelāmī̆.

[Ṣī̆ġėhā-yė] nehy-ė ġāyėb-ė me‘rūf: der mī̆yān-ė **(52b-5)** emr-ė ḥāżėr kė **kėl** est ve ‘elāmet-ė emr-ė ġāyėb kė **–sün** est lefẓ-ė **–me** (ما)-yė nāfiyė der-ār **(52b-6)** çūn: **kėlmesün:** ne-y-āyed ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ġāyėb-ė me‘rūf[131].

Ṣī̆ġė-ė nehy-ė ġāyėb-ė mechūl: ‘elāmet-ė mechūlī̆ der-ār[132] çūn: **kėlinmesün:** āmedė ne-şeved ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ġāyėb-ė mechūl **(52b-7)** ve ḳės ‘elā-hāz̲ā.

Mėṣāl-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf bā nūn-ė ṣeḳī̆lė: çūn: **oḳ oḳ kėlme-:** her-āyėnė **(52b-8)** her-āyėnė ne-yā[133] to^{v} yėk merd yā yek zen, ṣiġe-ė vāḥėd-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāz̲ā.

Mėṣāl-ė (52b-9) nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl bā nūn-ė ṣeḳī̆lė: ‘elāmet-ė mechūlī̆ der-ār. **oḳ oḳ kėlinme-:** her-āyėnė **(52b-10)** her-āyėnė āmedė ne-şo^{v}y to^{v} yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāz̲ā. **(52b-11)**

Mėṣāl-ė nehy-ė ġāyėb-ė me‘rūf bā nūn-ė ṣeḳī̆lė: çūn: **oḳ oḳ kėlmesün:** her-āyėnė **(52b-12)** her-āyėnė ne-y-āyed[134] ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ġāyėb-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāz̲ā. **(52b-13)**

Mėṣāl-ė nehy-ė ġāyėb-ė mechūl bā nūn-ė ṣeḳī̆lė: çūn: **oḳ oḳ kėlinmesün:** her-āyėnė **(52b-14)** her-āyėnė āmedė ne-şeved ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̆ġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ġāyėb-ė mechūl ve **(52b-15)** ḳės ‘elā-hāz̲ā.

Mėṣāl-ė nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf bā nūn-ė ẖefī̆fė: çūn: **oḳ kėlme-:** her-āyėnė me-yā to^{v} **(53a-1)** yėk merd yā yėk zen, nehy-ė ḥāżėr-ė me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāz̲ā.

---

[131] kėlmesün: ne-yāyed...me‘rūf| A: yoktur.
[132] ṣī̆ġe-ė nehy...der-ār| A: yoktur.
[133] ne-yā| A, B: ne-y-āyī̆.
[134] ne-y-āyed| A, B: ne-y-āmed.

Mėṣāl-ė nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl bā nūn-ė (53a-2) ḫefīfė: çūn: **oḳ kėlinmeñg:** her-āyėnė āmedė ne-şevī to[v] yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd[135]-ė **(53a-3)** nehy-ė ḥāżėr-ė mechūl ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėṣāl-ė nehy-ė ġāyėb-ė me‘rūf bā nūn-ė ḫefīfė: **(53a-4)** çūn: **oḳ kėlmesün:** her-āyėnė ne-y-āyed ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ġāyėb-ė **(53a-5)** me‘rūf ve ḳės ‘elā-hāẕā.

Mėṣāl-ė nehy-ė ġāyėb-ė mechūl bā nūn-ė ḫefīfė: çūn: **oḳ kėlinme (53a-6) sün:** her-āyėnė āmedė ne-şeved ān yėk merd yā yėk zen, ṣīġė-ė vāḥėd-ė nehy-ė ġāyėb-ė mechūl ve **(53a-7)** ḳės ‘elā-hāẕā aḳūlu:

Ṣīġėhā-yė ef‘āl-ė meḳrūn bė şerṭ-ė māżī-ė moṣbet-ė me‘rūf: çūn: **(53a-8) ise kėldise** ve **ise kėldi:** me‘nī-ė her do[v] eger āmedė.

Ṣīġėhā-yė māżī-ė menfī-ė (53a-9) me‘rūf meḳrūn bė şerṭ: çūn: **ise kėlmedi:** eger ne-y-āmed.

Ṣīġė-ė możārė‘-ė moṣbet-ė (53a-10) me‘rūf meḳrūn bė şerṭ: çūn: **ise kėlürse:** eger mī-āyed ve[136] eger ḫ[v]āhed āmed.

Ṣīġė-ė (53a-11) możārė‘-ė menfī meḳrūn bė şerṭ: çūn: **ise kėlmese** aṣluhu **kėlmesse ve ise (53a-12) kėlmes:** her yėk bė me‘nī-ė eger ne-mī-āyed.

Ṣīġėhā-yė ez możārė‘-ė moṣbet ḳeṣd-ė māżī-ė me‘rūf: **(53a-13)** çūn: **ise kėlürse ėdi:** eger mī-āmed[137]; **kėlürse imiş:** eger mī-āmedė[138]. **menfī-mėnho: (53a-14)** çūn: **ise kėlmes ėdi:** eger ne-mī-āmed ve hemberīn-ė mechūlāt ve bāḳī-ė īn rā **(53a-15)** ḳiyās kon, ėntėhī-ė kelāmī.

Ėsm-ė fā‘ėl: çūn ḫ[v]āhī kė ėsm-ė fā‘ėl benā konī **(53b-1)** be‘d-ė emr lefẓ-ė **–güçi** (bė terḳīḳ-ė evvel ve kesrė-ė cīm-ė Fārsī ve yā-ė me‘rūfė) çūn: **kėlgüçi: (53b-2)** āyendė, yėk merd yā

[135] vāḥėd| A: yoktur.
[136] ve| A: yoktur.
[137] eger mī-āmed| A: eger mī-āyed.
[138] A: eger mī-āyed| B: eger mī-āmed.

yėk zen, ṣī̇ġė-ė vāḥėd-ė ėsm-ė fā‘ėl; **kėlgüçiler:** āyendėgān; do^{v} merdān **(53b-3)** yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣī̇ġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ėsm-ė fā‘ėl.

Ėsm-ė mef‘ūl: (53b-4) çūn ḫ^{v}āhī̇ kė ėsm-ė mef‘ūl rā benā konī̇ āḫėr-ė emr lefẓ-ė **–gen** (bė terḳī̇ḳ-ė fetḥė-ė evvel-ė Fārsī̇ ve **(53b-5)** nūn-ė zedė) ve **–miş** (bė terḳī̇ḳ-ė kesrė-ė mī̇m ve şī̇n-ė mo‘cemė) ve **-mėş** (bė fetḥ-ė evvel ve elėf-ė **(53b-6)** mechūlė) der-ār çūn: **kėlgen** ve **kėlinmiş** ve **kėlinmėş:** me‘nī̇-ė her yėk āmedė şodė **(53b-7)** ān yėk merd yā yėk zen, ṣī̇ġė-ė vāḥėd-ė ėsm-ė mef‘ūl; **kėlinmişler:** āmedė şodė-gān, ān do^{v} merdān **(53b-8)** yā do^{v} zenān [yā] hemė-ė merdān yā hemė-ė zenān, ṣī̇ġė-ė teşniyė ve cem‘-ė ėsm-ė mef‘ūl.

Ėsm-ė zemān: (53b-9) kėlgen çaġ: veḳt-ė āmeden.

Ėsm-ė mekān: çūn: **kėlmaġ yėr:** cā-yė āmeden.

Ėsm-ė ālėt: çūn: **(53b-10) nimerse urmaḳ**: çī̇z ey[139] ālėt-ė zeden.

[139] çī̇z ey| A: çī̇zī̇.

(187a-1) aġramla-: vezn-ė çīz[ī] rā bė dest ḳiyās kon; **ekle-/ egle-:** perverėş kon ve pėyvend kon ve (bė kāf-ė **(187a-2)** Fārsī) ėhmāl kon[140]; **avala-** (bė fetḥėteyn)**:** bė dest bė-māl **uḳala-** miş̲luhu; **ara-:** bė-cū; **arala-:** der miyān-ė **(187a-3)** do^{v} ceng ṣolḥ kon ve tefeḥḥoş kon; **apla-** (bā-ė moveḥḥede-ė Fārsī-ė zedė)**:** forū gīr; **atla-:** ḳedem-ė goşādė **(187a-4)** der reften bė-y-endāz; **aldıra-:** bī-ṭāḳet şev; **esirge-:** şefeḳet ve reḥm kon; **arda-:** ez ḥosn **(187a-5)** bė ḳobḥ bedel şev ye‘nī ez nīk bed şev; **aşıla-:** çūb rā pėyvend kon ve dėbāġet kon; **aġızla-: (187a-6)** bė dehen-ė ḫo^{v}d bė-gīr; **anuḳla-:** teyyār kon[141]; **ata-/ ata:** nām neh ye‘nī nām-goz̲ār ve bė me‘nī-ė pėder; **aḳrınla-**[142] (bė sokūn-ė kāf)**: (187a-7)** āhėstė-gī kon; **üpre-:** ḫo^{v}d rā bād deh ve bozorg bė-gū ve fożūlī kon çonān-çė gūyend **özin (187a-8) köp üpreme** ye‘nī ḫo^{v}d rā bād me-deh ey fożūlī me-kon; **ėmle-/ imle-:** devā ve mo‘ālece-ė derd-ė ādem **(187a-9)** ve esp kon ve ėşāret kon; **oŋ̂gla-/ öŋ̂gle-:** zīr-ė dest kon ve rāst kon ve pīş endāz; **uġra-: (187a-10)** moteveccėh şev ve rū-bė-rāh kon ve rū-bė-rāh neh; **ünde-:** ṭeleb kon ve feryād kon ve āvāz kon **(187a-11)** ve nālė kon; **ünle-:** bė-ṭeleb ve feryād ve nālė [kon]; **arġada-**[143]**:** ṭėfl rā bė kārī meşġūl kon ve dėl-āsā **(187a-12)** kon ve bė me‘nī-ė ḫeşm-nāk şev nīz dīdė şod[144]; **ulca-** (bė tefḫīm-ė żemmė ve cīm-ė tāzī)**:** te‘ẓīm ve selām kon; **üsküle- /ösküle-:** leḫt leḫt ve **(187a-13)** sān sān kon ve sorfė kon; **öte-:** edā kon ve emr-ė gozārden; **idile-**[145]**:** būy kon ve būy **(187a-14)** gīr ey bė-bū; **ėsirġa-:** tereḥḥom kon ve ġerīb-nevāzī kon; **eyile-** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė evvel ve kesrė-ė **(187a-15)** hemzė-ė do^{v}yom)**:** pūst rā ḫo^{v}rėş deh; **atıla-:** dūġ rā let kon ve bī-mezzė-gūyī kon; **(187b-1) öge-:** te‘rīf kon; **üye-:** der beġel gīr; **ala-:** reng-bė-reng şev; **izle-:** peyrevī kon ve costocū kon **(187b-2)** nėşān-ė ḳedem rā; **ölçe-** (bė tefḫīm-ė żemmė ve cīm-ė Fārsī)**:** pėymānė kon; **örte-**[146]**:** kebāb kon ve bė-sūzān; **(187b-3) asa-:** ḫeb nėşīn; **ėmçek uḳala-:** pėstān bė-māl; **anġada-:** güş ber āvāz-ė kesī dār; **(187b-4) ögretle-:** emr-ė gūzīden (Īrānī); **ışla-** (bė kesr-ė evvel ve ṣād-ė mohmelė bedel-ė sīn)**:** āġeşten (Īrānī); **(187b-5) iŋ̂gle**

[140] اهمال كنان

[141] طياركن

[142] Krgz.Tr: akırında- “yürüyüşü yavaşlatmak” (14).

[143] Moğ.: argada- “kandırmak, avutmak, aldatmak” (83).

[144] bė me‘nī-ė ḫeşm-nāk şev nīz dīdė şod| sayfa kenarında yazılmıştır.

[145] Özb.Tr: hid “koku”, Y.Uyg.Tr: hid “koku”, Krgz.Tr: cıt “koku” (214).

[146] DLT: örte- “yakmak” (790).

de-: nālė kon (Īrānī); **otla-** (bė tefẖīm-ė żemmė): bė-çer, emr-ė çerīden; **örenle-:** neşşe kon; **ėrkele-: (187b-6)** gostāẖī kon; **ėgirle-:** reḳṣ kon ve çerẖė bė-rīş ye‘nī çerẖė bė-gerdān; **ofra-:** pūsīdė **(187b-7)** şev ey kohnė şev; **arḳanla-** (bė feṭẖ-ė evvel ve do^{v}yom mohmelė-ė mevḳūfė): poşt deh ey hezīmet **(187b-8)** ẖo^{v}r; **ėsirle-:** reḥm kon; **uluġla-:** emr-ė kelān būden; **işe-:** āsān kon ve emr-ė şāşīden **(187b-9)** ye‘nī bevel kon; **inde-:** āgāhī deh ve gep bė-zen; **ınçıḳla-**[147]**:** nālėş kon; **anḳa-:** māndė şev **(187b-10)** belkė şel şev; **igitle-:** cevān şev; **arzula-:** ḥeyrān şev; **asa-:** pėnhān kon zīr-ė zānū; **(187b-11) örle-** (bė feṭẖ): bolend şev; **uşla-:** tohmet-ė zėnā kon; **uġra-:** ḳeṣd kon; **üze-/ uza-:** forū rev ve dėrāz şev; **(187b-12) asa-/ ėse-:** bė-sāz ve emr-ė vezīden-ė bād emmā emr-ė sāẖten der eṣl **yasa-** āmedė est; **aġna-** (bė feṭẖ-ė **(187b-13)** evvel ve sokūn-ė do^{v}yom-ė mo‘cemė ve nūn-ė meftūẖ): gėryān şev; **ėligle-:** bė dest āver[148]; **aza-:** bī-hūş **(187b-14)** şev ve kem şev; **ügre-:** begterī kon ve ‘eks kon (ve bė kāf-ė Fārsī); **üçele-:** bolend şev **yücele- (187b-15)** miṣluhu; **ȫçle-:** doşmenī kon; **öde-:** edā kon (Īrānī) emr-ė gozārden **öte-** miṣluhu; **ėlige-:** dest-gīrī **(188a-1)** kon.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[149]**: içre:** der miyān; **üze** ve **üzre** çonān-çė gūyend **(188a-2) siz üze:** ber şomā ve **seniŋ üzre:** ber to^{v}; **arda:** ẖeṭā; **asra/ esre/ esre-** (bė tefẖīm-ė feṭẖė ey bė medd-ė hemzė-ė **(188a-3)** evvel ve sokūn-ė do^{v}yom-ė mohmelė): ferc-ė zen ey kos ve (bė terḳīḳ-ė feṭẖė-ė evvel) hergėz ve eṣlen **(188a-4)** ve emr-ė nėgāh dāşten ve emr-ė terbiyet kerden; **arġa:** cūy-ė kelān; **azḳa** (bė sokūn-ė zā-ė **(188a-5)** mo‘cemė ve ḳāf-ė meftūẖ): ḥemmām ve ḥėcāmet-gāh; **aka:** berāder-ė kelān; **ėrse:** eger; **üççele:** her sė; **(188a-6) orda:** meḥell-ė pād(ė)şāhī ve bė me‘nī-ė ān-cā; **ata:** pėder; **ana:** mādėr; **anage**: mādėr-ė rėżā‘ī ey dāyė; **(188a-7) ėge:** ṣāḥėb ve ẖondgār; **öy ėge:** ṣāḥėb-ė ẖānė; **öŋginde:** der pīş; **ėgre:** kāfėr; **(188a-8) eŋgide:** ber roẖsārė ; **aytı bile:** bā ḳevl ve ‘ehd; **opa:** āb-ė sefīd; **ayasa:** bė-dest āred; **(188a-9) eŋgler ile:** bā roẖsārėhā ~ **al oşul eŋgler ile reşk-i gülistandür-sėn**; **(188a-10) övme:** ṣėfet; **açа** (bė medd-ė evvel): mādėr ve çīz-ė goşādė ve ẖālī; **arna:** nālė ve rāh-ė āb ye‘nī **(188a-11)**

[147] Y.Uyg.Tr: inciḳli- “inlemek” (176).
[148] بدست اور
[149] Mofredāt feṣlo'l-elėf.

nāvdān; **esne:** fāze; **orta ana:** dāyė **anage** miṣluhu; **uya**[150]**:** ferzend-ė ẖo^{v}rd-ek; **uġra-/ uġra** (bė terkīḳ-ė **(188a-12)** żemmė)**:** emr-ė do^{v}çār şoden ye‘nī çār-çeşm şoden ve eger (bė tefẖīm) ẖ^{v}ānend ḳėsmī aş est; **(188a-13) apa:** hemşīre-ė kelān; **anda** ve **onda:** ān-cā; **aġa mama** me‘rūf **aġa mama:** kė beççė rā terbiyet **(188a-14)** koned; **ardıda** ve **ardında** ve **artında** ve **artıda:** her-yėk bė me‘nī-ė ‘eḳėb ve pes-ė ū; **abaga: (188a-15)** ẖo^{v}rd; **cabaga:** rīze; **arap kėsme:** yėk nev‘ bāzī mote‘ārėf der miyān-ė etrāk; **aya**[151]**:** kef-ė dest **(188b-1)** ve pehlū ehl-ė Rūm gūyend; **aylıġda:** der māhė ; **aşha:** basma Hėndī (...) kė ber-cāme bāşed; **(188b-2) aba** ve **ava** ve **aba:** ez-īn her sė loġet her-yėk bė me‘nī-ė ‘emm ye‘nī berāder-ė pėder; **ügre**[152] **(188b-3)** ve **uġra:** ḳėsmī dest-māl ez meydė sāzend Hėnd'eş (...) nāmend ve ḳėsmī dest-**(188b-4)**māl ez meydė sāzend Hėnd'eş (...) nāmend ve kėsmī aş-ė borīdė pezend emmā **ügre: (188b-5)** bė me‘nī-ė espī kė bė mādiyān goẕārend; **aġa** (bė medd)**:** berāder-ė kelān ve der Tūrān **aġa** lūliyān-ė **(188b-6)** bāzī-ger rā gūyend; **aġra:** ulus-ė aymaḳiyyė; **ėrke/ irke/ ėrge:** ferzend-ė nāz-perverdė ve şūẖ ve çāker-ė **(188b-7)** bī-ėbā ve nev‘ī morġābī ve ṣāḥėb ve mālėk nīz ve bė me‘nī-ė ėmtiyāz nīz āmedė; **ėl ara: (188b-8)** miyān-ė ẖelāyėḳ; **uluġ ata:** pėder-kelān; **övey ana:** mādėr-ė sebebī ey māyėnder; **amġa (188b-9)** (bė feṭẖ-ė evvel ve sokūn-ė mīm)**:** boz-ė kūhī **ımġa** miṣluhu; **olca**[153]**:** yaġma ve ġāret ve ḳeydī **(188b-10)** ve bendī ey esīrān **olça** miṣluhu; **ėrinçe**[154]**:** kāhėl; **onĝa:** bė ū ve bė rāst ve bė me‘nī-ė **(188b-11)** ġeyr nīz āmedė; **özge/ üzge-:** dīger ve bė ẖo^{v}d ve bėh [ve] nīkī ve emr-ė şėnāverī kerden; **öbege (188b-12) ve cöbege:** nebīre ve evlād ve eṣḥāb; **ökçe:** pāşne; **uluġ aġa:** berāder-ė kelān **(188b-13)** ve ser-dār; **ini aġa:** berāderān-ė ẖo^{v}rd ve kelān; **ata aġa:** ‘emm ve ‘emū ye‘nī berāder-ė **(188b-14)** kelān-ė pėder Hėndī (...); **içke:** kef-ė pā; **aḳa:** berāder-ė kelān ve der ‘orf meẖdūm rā **(188b-15)** nīz gūyend; **oġul ėksilme:** esḳāṭ-ė pėser; **ara:** nām-ė māh-ė ẕi-ḳe‘de ve miyān-ė do^{v} çīz; **(189a-1) usta:** ūstād ve **usta** miṣluhu; **ėgre:** gėrdāgėrd; **atage:** şevher-ė dāyė; **aza:** mātem **(189a-2)** aṣluhu ‘ezā tāzī-st; **öre:** ber-cestė ve ber-ẖāstė[155]; **arḳa:** poşt ve nām-ė müçe-ė gūşt-

[150] DLT: uya “kardeş ve akraba, yakın” (927).
[151] Derleme: eye “kaburga kemiği”.
[152] DLT: ügre “tutmaca göre daha ince hamur şeritleri ile yapılan bir yemek” (930).
[153] Moğ.: olca “savaş esiri; ganimet, yağma, çapul” (954).
[154] Y.Uyg.Tr: ėrinçek “erincek, üşenen, tembel” (126).
[155] برخواسته

ė **(189a-3)** gūsfend; **ükre** (bė terḳīḳ-ė żemmė -ė evvel ve kāf-ė tāzī)**:** bīmārī-ė rėştė; **ükze** (bė zā-ė mo‘cemė)**: (189a-4)** ber vezn-ė ṣedr poşt-ė bām ve ‘eḳėb-ė ḫānė çonān-çė gūyend **ükzesidin delük (189a-5) bėrdi** ye‘nī ez poşt-ė ḫānė neḳb dād; **arça:** perdė ve ṣolḥ; **inçike:** şėtāleng; **uça**[156]**/ uççа**[157]**: (189a-6)** sāḳ ve bolendī ve poşt emmā bė me‘nī-ė (loġet-ė āḫėr bė teşdīd-ė cīm-ė Fārsī); **al tamġa:** mohr-ė sorḫ-ė **(189a-7)** fermānī; **ılça:** pestī; **oḳra:** dānė kė berāyė ṣėḥḥet ber-āyed ey tebḫālė; **aḳ burya:** ulus-ė **(189a-8)** Özbek; **oḳurta:** şīr-ė mādėr; **aŋgaça:** tā bė ū ve me‘nī-ė do^{v}yom bā vocūd; **onla:** her deh ye‘nī **(189a-9)** her-yėk deh ‘eded; **altıla:** her şėş ve ‘elā hāẕe'l-ḳiyās; **aġızla:** dehānė-ė esp; **ėnge:** zen-ė **(189a-10)** berāder **yenge** miṣluhu; **içürge:** bāṭėn.

Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥede fi'l-ef‘āl: oyun tėp-: (189a-11) bė-reḳṣ, emr-ė reḳṣīden; **aya çap-:** dest-ek ve kef-ė dest bė-zen Hėndī (...); **öp-: (189a-12)** bė-būs; **ap-** (bė medd-ė evvel ve moveḥḥede Fārsī)**:** pārçė teh kon.

Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥede fi'l-mofredāt[158]**: ėp**[159]**/ ip: (189a-13)** ṣelāḥ ve resen; **alup** ve **alıp:** pehlevān ve behādor ve merdānė; **öp** (bė tefḫīm-ė **(189a-14)** żemmė)**:** ġoṣṣė ve būsė çonān-çė gūyend **öp kėlib** ye‘nī ġoṣṣė āmedė; **ayab:** pārçė-ė ṣėft **(189a-15)** ve ṣerfe-ė gerd; **arab:** ‘Ereb-ė meşhūr aṣluhu ‘Ereb; **asp:** (bė fetḥ-ė evvel ve sokūn-ė sīn-ė mohmelė **(189b-1)** ve bā-ė moveḥḥede ve be‘żī moveḥḥede-ė Fārsī) gūyend ve bė fetḥėteyn **asap** nīz nām-ė māh-ė receb; **(189b-2) agab:** roḫsār; **örip:** mė‘cer-ė zenān kė çāder nāmend; **anb** (bė medd ve nūn-ė ġonnė)**:** ferc-ė zen **(189b-3) am** ve **asra** miṣluhu.

Feṣlo't-tā fi'l-ef‘āl: ödüt-: neṣīḥet kon; **ısıt-:** germ kon **(189b-4)** tābė ve ġeyrė ve boḫār kon ve tep kon ey ḥommā; **ört-** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** bė-pūş; **örüt- (189b-5)** (bė żemmė evvel ve sėyo^{v}m-ė mohmelė)**:** bė-pūşān ve bė-sūzān; **ögüt-:** ṣėfet kon; **avlat-** (bė medd-ė evvel)**: (189b-6)** ‘āşėḳ şev; **ėt-/ it-** (bė tefhīm-ė kesrė)**:** bė-res (bė terḳīḳeş) bė-kon, emr kerden ve (bė kesrė ve yā-ė teḥtāniyė-ė **(189b-7)** me‘rūfė) bė me‘nī-ė dūr bė-şev ve gom

[156] Derleme: uça, uca “yüksek; but”.
[157] DLT: uça “sırt” (915).
[158] Mofredāt feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė.
[159] Y.Uyg.Tr: ep “uygun” (114).

şev; **ayt-** (bė feṯḥ-ė evvel ve sokūn-ė yā-ė teḥtāniyė)**:** bė-gū, emr-ė goften; **(189b-8) ışnat-:** bė-roḫşān; **avut-** (bė feṯḥ)**:** meşġūl bė-şev; **uzat-:** bė-fėrėst ve roḫşet şev ve dėrāz **(189b-9)** ve bė-gosėlān; **avut-:** neṣĪḥet ve dėl-āsā kon ve meşġūl şev; **ırġat-:** bė-conbān; **uġrat-: (189b-10)** rū-bė-rū kon; **at-** (bė medd)**:** nām bė-neh ve bė-y-endāz; **oḫşat-:** mānend kon; **uşat-**[160]**:** bė-şėken; **uyat-: (189b-11)** şerm kon; **ėlt-** (bė tefḫĪm-ė kesrė ve sokūn-ė lām)**:** bė-ber, emr-ė borden; **işit-:** bė-şėnev; **unut-: (189b-12)** ferāmūş kon; **aylıt-** (bė feṯḥ)**:** bend kon; **ittit-** (bė kesr-ė evvel-ė tā-ė moşennā-ė fevḳāniye-ė evvelĪ **(189b-13)** moşedded-ė meksūrė)**:** tĪz şev; **uşat-:** bė-şėkenān; **aḫtat-:** ḫėṣĪ kon; **öt-/ ut-** (bė żemm-ė **(189b-14)** evvel)**:** bė-goẕer ve bāzĪ rā bė-ber ve ḳerż ve ferż edā kon; **asrat-:** nėgāh dārān; **arıt-:** pāk **(189b-15)** kon; **örtet-:** bė-sūzān; **arbat-:** efsūn konān; **aġrıt-:** bė-rencān; **eklet-:** perverėş **(190a-1)** konān ve pėyvend konān; **aḳart-** (bė medd-ė evvel ve sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** sefĪd bė-konān; **aṅglat- (190a-2)** (nūn-ė gonnė ve kāf-ė FārsĪ)**:** bė-fehmān; **aṅgşırt-** (bė feṯḥ-ė evvel ve nūn-ė gonnė ve kāf-ė FārsĪ **(190a-3)** ve şĪn-ė moʻcemė -ė meksūrė ve rā-ė mohmelė-ė zedė)**:** bė-fehmān mėṣl-ė ṣedr; **aççıġlat-** (cĪm-ė moşedded-ė meksūrė-ė **(190a-4)** FārsĪ)**:** der ġoṣṣė ve ḫeşm bė-y-ār; **arrıḳlat-** ve **arruġlat-** (doᵛyom mohmelė-ė moşeddedė ve çehārom-ė **(190a-5)** zedė)**:** lāġer kon; **art-** (bė sokūn-ė doᵛyom-ė mohmelė)**:** bār kon; **itit-** (bė kesr-ė evvel ve teḥtāniyė-ė **(190a-6)** meʻrūfė)**:** gom kon yeʻnĪ ġāyėb kon; **unat-**[161]**:** rāżĪ kon; **ornat-:** bė-nėşān ve cā kon; **(190a-7) uyat-:** bĪdār kon ve şerm kon; **uyut-:** şĪr rā ḫᵛābāndė coġrāt kon; **incit- (190a-8)** (bė evvel-ė meksūrė)**:** āzerdė kon; **ėrit-:** āb kon ve ḥel kon; **öcit-:** gėrev dār ey **(190a-9)** rehn kon; **ürküt-:** bė-remān (ĬrānĪ); **hürküt-** miṣlulu; **at-:** tĪr ve ġeyrė bė-y-endāz; **(190a-10) aşat-:** ṭeʻām deh; **ıslat-:** bė-ḫĪsān, emr-ė ḫĪsānĪden-ė devā ve ġeyrė.

(190a-11) Feṣlo't-tā-ė ḳereşet fi'l-mofredāt[162]**: ögüt:** ḥemd ve neṣĪḥet ve ḫeber; **at/ at-** (bė medd)**:** nām **(190a-12)** ve esp ve bė-y-endāz; **ot/ öt-:** dārū ey devā ve āteş ve telḫė ve ʻelef ve emr-ė goẕeşten; **özüt (190a-13)** (zā-ė moʻcemė -ė meżmūmė)**:** meclės ve meḥfėl; **anġıt** (bė feth-ė evvel ve nūn-ė ġonnė **(190a-14)** ve ġeyn-ė moʻcemė -ė meksūrė) ve **anġut** (bė nūn-

[160] DLT: uşat- “ufalamak” (925).
[161] DLT: unat- “razı etmek” (922).
[162] Mofredāt feṣlo't-tā-ė ḳereşet.

ė ġonnė ve ġeyn-ė moʿcemė -ė meksūrė) ve **anḳut** (bė nūn-ė **(190a-15)** ġonnė) ve **anĝġırt** (nūn-ė gonnė, kāf-ė Fārsī-ė zedė ve ġeyn-ė menḳūṭe-ė meksūrė ve rā-ė mohmelė-ė **(190b-1)** zedė)**:** her sė loġet bė meʿnī-ė sorḫāb; **igit** (bė kesr-ė evvel ve sėyoᵛm-ė Fārsī)**:** cevān; **ant (190b-2)** (bė medd-ė evvel ve nūn-ė gonnė)**:** sevgend ve ḳesem; **arvat** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė doᵛyom-ė mohmelė ve vāv-ė **(190b-3)** memdūdė)**:** zen yeʿnī ʿevret; **opdan igit**[163]**:** cevān-ė ḫūb-ṣūret; **imlek at: (190b-4)** esp-ė cevān ve esp-ė ėṣāret-fehm; **it/ it-/ ėt/ ėt-** (bė yā-ė teḥtāniyė-ė meʿrūfė)**:** seg ve emr-ė ġāyėb şoden **(190b-5)** ve (bė tefḫīm-ė kesrė) gūşt ve esp ve beden ve (bė terḳīḳ kesrė) emr kerden; **unut: (190b-6)** ferāmūş; **on tört:** çehārdeh; **ottuz tört:** sī o çehār; **ėlig tört:** pencāh **(190b-7)** o çehār; **altmış tört:** şeṣt o çehār; **avurt:** genc yeʿnī ḫėzānė ve bė meʿnī-ė lonc yeʿnī **(190b-8)** dest pā şėkėstė hem nėvėştė şodė būd; **arlat:** nām-ė ḳebīlė-ė aymaḳiyyė; **alanĝġırt** (bė feṭḥėteyn **(190b-9)** ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī-ė zedė ve ġeyn-ė moʿcemė -ė meksūrė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** nevʿī ez mūş siyāh-ė **(190b-10)** kelān ve ekşer bė sebebī bė-der-āyed ve benā-yė ʿėmāret kende sāzed Hėnd'eş (...) **(190b-11)** nāmend (bė hā-ė ėşmām ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī-ė meżmūm) est; **amrut** ve **armut: (190b-12)** emrūd nām-ė mīve-ė meşhūr ve eṣlen[164] emrūd hem Türkī est Fārsiyān nāşpātī nāmend; **(190b-13) uġut**[165]**:** māyė-ė keyfiyet-ė būzė; **urt/ ört**[166]**:** lenc yeʿnī şel ve āteş der pīşe oftādė ve bė meʿnī-ė **(190b-14)** genc ey zer-ė bī-şomār nīz āmedė; **almavut** ve **almaġut:** ʿelef ve pehlevān ve ṣāḥėb-ḳėrān **(190b-15)** ve zeber-dest-ė rūz-gār; **uraġut:** ser-dār-ė dānā; **ılat:** cān(ė)ver-ė kūhī; **alanġut:** mūş-**(191a-1)** perrān Hėndī (...) (bė kesr-ė kāf-ė Fārsī ve feṭḥ-ė lām ve sokūn hā ve kesr-ė rā-ė mohmelė ve yā-ė **(191a-2)** meʿrūfė)**; ast:** kef ve pā ve pāyīn; **oġlat:** ulus-ė Moġol; **oyrat:** ulus-ė Türkmen; **(191a-3) ėldit:** bāzū; **oġut:** kefçe.

Feṣlo'l-cīm fi'l-efʿāl: ökünç-[167]**:** emr-ė peşīmān şoden; **ėymünç-**[168]**: (191a-4)** perhīz kon; **öç-/ uç-/ üç/ uç:** emr-ė serd şoden-ė āteş ve emr-ė perīden ve sė ʿeded ve nūk-ė sėnān ve ġeyrė

[163] Y.Uyg.Tr: obdan "iyi" (293).
[164] اصل
[165] DLT: ugut "kendisinden içki elde edilen maya" (919).
[166] DLT: ört "yangın" (790).
[167] DLT: ökünç "pişmanlık" (786).
[168] DLT: eymen- "utanıp çekinmek" (652).

(191a-5) ve emr-ė morden nīz āmedė; **ant iç-** (bė medd-ė evvel ve nūn-ė ġonnė)**:** sevgend bė-ḫoᵛr yeʻnī ḳesem; **inç-** (bė kesr **(191a-6)** ve nūn-ė ġonnė ve cīm-ė Fārsī)**:** bė-renc; **aç-** (bė medd ve cīm-ė Fārsī)**:** bė-goşā; **iç-:** bė-nūş **(191a-7)** ve derūn kon; **oḳunç-:** bed-doʻā kon ey nefrīn.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt[169]**: avunç:** meḥebbet ve olfet; **(191a-8) üç/ uç:** sė ʻeded ve nūk-ė her-çīz ve nūk-ė neyze ve sėnān; **ıġaç** (bė kesr-ė evvel ve cīm-ė Fārsī)**: (191a-9)** dereḫt ve korūh ey ferseng ve bė feṭḥ **ayġaç:** bė mocerred-ė goften; **iç:** derūn ve derūnė **(191a-10)** ve şeḥrā; **on üç:** sīzdeh; **ottuz üç** (tā-yė fevḳāniyė-ė moşedded-ė meżmūm)**:** sī o sė **(191a-11)** ʻeded; **evlenc**[170]**:** seg-pėstān Hėndī (...); **uluç:** āḫėret[171] ~ **(191a-12) şehid-āsā uluç künge kopar-mėn**; **aḳlıç**: gėl kė teg-ė āb bāşed; **uvaç**: kenāre; **(191a-13) aḫşic**[172]**:** yėk ṭebʻ ez çehār ṭebāyėʻ yeʻnī ʻonṣor; **altmış üç:** şest o sė; **arġaç**[173] **(191a-14)** (bė cīm-ė Fārsī)**:** pūd-ė pārçė żėdd-ė tār **arḳaḳ** miṣluhu; **aġaç:** çūb ve dereḫt; **aşaç**[174]**:** dīg **(191a-15)** bė loġet; **umaç**[175]**:** ḳėsmī ṭeʻām; **aldavuç**[176]**:** ferīb-dehendė; **azġaç**[177] (bė feṭḥ-ė evvel ve doᵛyom-ė zedė **(191b-1)** ve sėyoᵛm-ė meftūḥė ve cīm-ė Fārsī)**:** nām-ė giyāhī kė ber her dereḫt pīçed ḫoşk koned ve ān rā ʻeşeḳe **(191b-2)** nāmend; **işenç**[178]**:** ė'tėḳād; **ötünç**[179]**:** ḳerż ve şefāʻet; **öntüç:** ḳerż ey vām; **ulaġuç: (191b-3)** rėştė-ė pīçīdė; **aḳunḳuç:** nerdbān; **örkünç** ve **örkeç**[180]**:** kūhān şotor ve ġeyrė; **urunç**[181]**: (191b-4)** per o bāl ve rėşvet; **örtüç:** rėşvet; **oruç:** rūzė; **isgic**[182] (bė sīn-ė mohmelė-ė zedė **(191b-5)** ve kāf-ė Fārsī-ė meksūrė)**:** mevīz el-meʻrūf bė mevīz-ė moneḳḳā; **işgic** (şīn moʻcemė)**:** mevīz miṣluhu; **ununç: (191b-6)** bāver; **umunç:** ommīd; **oḳunç:** ḫᵛānden ve ʻėlm;

---

[169] Mofredāt feṣlo'l-cīm.
[170] Dihhuda: evlenc "meyvesi ilaç olarak kullanılan bir bitkidir".
[171] اخرت
[172] Dihhuda: āḫṣīc "dört element ya da dört unsurdan her biri".
[173] DLT: arkag "argaç, dokuma tezgâhında enlemesine atılan ipler" (555).
[174] DLT: eşiç "tencere" (646).
[175] Krgz.Tr: umaş, umaç "bir nevi tirit veya bulamaç" (783).
[176] Krgz.Tr: aldagıç "aldatıcı" (24).
[177] Dihhuda: ezġėç "orman sarmaşığı".
[178] Özb.Tr: işenç, Krgz. Tr: işenim, Y.Uyg.Tr: işenç "inanç" (179).
[179] Krgz.Tr: ötünüç "rica" (618), Y.Uyg.Tr: ötünüş "ricada bulunma" (309).
[180] Y.Uyg.Tr: örkeç "hörgüç" (306), Krgz.Tr: örköç "hörgüç" (614).
[181] DLT: urunç "rüşvet" (924), Derleme: örünç "rüşvet".
[182] Dihhuda: seyc, sekėc "kuru üzüm".

urgenç: nām-ė velāyet-ė Ḫᵛārezm; **irec:** ‘oṭārod **(191b-7)** sėtārė; **ülgüç**[183]**:** ostorė; **örme saç:** mū-yė bāfte; **urgaç:** celḳ ye‘nī moşt-**(191b-8)**zenī Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė bė mocerred-ė zeden; **oyġaç:** bīdār ve yād ve **oyġaġ**[184] miṣluhu; **öç: (191b-9)** ġoṣṣė ve beḫīlī; **örgemeç**[185]**:** nām-ė ḫoᵛrdenī ve ḳend kė ḳėsmī şīrīnī bė-ġāyet sefīd est; **erc (191b-10)** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn doᵛyom-ė mohmelė)**:** kergeden; **örgülmeç:** destār; **ol vec:** īn-cānėb; **ėgriç: (191b-11)** ḥeşr ve me‘rekė; **ardunḳuç:** pīçek; **avuç:** kef-ė dest.

Feṣlo'l-ḫā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[186]**: uşmaḫ (191b-12)** ve **uşatmaḫ**[187]**:** bėhėşt; **oḫ:** tīr (Īrānī); **artmaḫ:** ḫoᵛrcīn ve hemyān ve kīsė ve ke‘bė **(191b-13)** ve bė me‘nī-ė bār şoden; **uşaḫ:** beççė **uşaḳ** miṣluhu.

Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: üḍ-[188]**: (191b-14)** tūde kon; **inde-**[189] (bė sokūn-ė nūn)**:** su’āl kon ey bė-ḫᵛāh.

Feṣlo'd-dāl-ė (191b-15) mohmelė fi'l-mofredāt[190]**: od** (bė tefḫīm-ė żemmė)**:** āteş (Īrānī) ve **ud** (bė terḳīḳ)**:** gāv-ė mādė-ė şīr-dār; **ald** (bė feṭḥ-ė evvel **(192a-1)** ve sokūn-ė lām)**:** pīş; **and** (bė medd ve nūn-ė zedė)**:** sevgend ve ḳesem (Īrānī); **ödüd:** pend ve neṣīḥet; **(192a-2) arvad:** zen; **uyad:** şerm; **id:** bū ve ḫoᵛş-bū’ī; **ard** (bė sokūn-ė doᵛyom-ė mohmelė)**:** ‘eḳėb; **öncüd: (192a-3)** ḳerż; **avalad:** mūm; **ad** (bė medd)**:** nām (Īrānī); **azġad** (bė sokūn-ė doᵛyom-ė mo‘cemė ve sėyoᵛm nīz **(192a-4)** mo‘cemė -ė meftūḥė)**:** ḫoᵛşnūdī.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: azġur-: goneh-kār şev; **ötker-: (192a-5)** emr-ė edā kerden ye‘nī bė-gozerān ve żāyė‘ kon; **umrur-:** şerīk kon; **uġur-/ oġur-:** emr-ė ber-ḫoᵛrden **(192a-6)** ve cā-bė-cā bė-nėşīn; **ėgir çır-:** emr-ė çeng nevāḫten; **öçür-/ uçur-**[191]**:** āteş ve çėrāġ ve şem‘

[183] Azb.Tr: iti ülgüc, Derleme: ülgüç “ustura”.
[184] Y.Uyg.Tr: oyġaḳ “uyanık” (301).
[185] DLT: yörgemeç “içine ince bağırsak konmuş işkembe ve barsaklar dürülerek ızgarada yapılıp pişirilen bir yemek” (983).
[186] Mofredāt feṣlo'l-ḫā-ė mo‘ceme.
[187] DLT: uşmak “cennet” (915).
[188] Y.Uyg.Tr: üy- “bir yere toplamak” (447).
[189] Tarama: inde- “ündemek”.
[190] Mofredāt feṣlo'd-dāl-ė mohmelė.
[191] Derleme: uçur- “yıkmak”.

forū-koş **(192a-7)** ey gol kon ve bė-perān; **aḳar-:** sefīd bė-şev; **aḳartur-:** sefīd konān; **iç sür-:** şėkem cārī kon; **(192a-8) ayuruşur-:** ber-hem bė-zen; **aldar-:** bī-ḳerār şev; **aġız çayḳadur-:** meżmeże bė-konān; **ınd ur-/ indür-:** sevgend **(192a-9)** bė-ḫo^{v}rān ve forūd ār; **ėr-:** emr-ė būden ye'nī bė-bāş; **oltur-:** bė-nėşīn; **ėgir-:** penbe bė-rīs **(192a-10)** ve bė-reḳş ey emr-ė çerḫė rīşīden ve reḳşīden; **üşkür-:** sorfė kon; **öpdür-: (192a-11)** peyrevī kon; **inçkir-:** bė āvāz-ė bārīk gėryė kon; **oḫsur-:** 'eṭsė kon; **ayır-** (bė feṭḥ)**:** codā kon; **ur-/ ör-: (192a-12)** bė-zen ve mūy ve ġeyrė bė-ṭab emmā bė me'nī-ė do^{v}yom bė tefḫīm-ė żemmė est; **örmek(192a-13)** (bė tefḫīm-ė żemmė)**:** bāften[192] ve tāften-ė mūy ve ġeyrė (Īrānī) ve dest-ė yėk-dīger gėrėftė do^{v} yār-ė movāfėḳ **(192a-14)** ve me'şūḳ bė 'āşėḳ; **ılġar-**[193]**:** zūd rāh bė-rev; **aġır-:** āzordė şev; **ıs(ı)tur-/ ėstür-:** germ kon ve bād[194] **(192a-15)** bė-vezān; **ör-**[195]**:** emr-ė demīden-ė sebzė; **öldür-:** bė-koş, emr-ė koşten ez cān; **aḫtar-: (192b-1)** bė-cū; **ördür-:** sebzė bė-demān; **ögür-**[196] (bė kāf-ė Fārsī)**:** nālė ve nevḥė kon ve vājgūn kon **(192b-2)** ve āşūb ve gėryė bė āvāz-ė bolend kon ve emr-ė gerdīden; **alar-** (bā medd-ė evvel)**:** moḫālefet kon; **ar- (192b-3)** (bė medd-ė evvel)**:** māndė şev **har-** miṣluhu; **eseldir-**[197]**:** kelān kon ve (bė tefḫīm-ė kesrė-ė dāl-ė mohmelė yā bė feṭḥė-ė **(192b-4)** teḥtāniyė)**:** kelān mī-koned; **asġur-** ve **asġır-** ve **aḳsır-** (bė medd-ė evvel)**:** me'nī-ė her sė loġet 'etsė kon; **ayur-/ ayur:** mī-kened **(192b-5)** ve codā kon ve możārė' goften; **atlantur-:** ber esp sevār kon; **atar-/ atar** (bė medd-ė evvel)**:** bė esp sevār **(192b-6)** kon ve bė me'nī-ė mī-pertābėd; **aştur-** (bė medd)**:** bė-goẕerān; **aşur-** (bė medd)**:** bė-goẕerān miṣluhu; **ėvür-:** nėgūn **(192b-7)** kon; **ėter:** bes kon ve bė me'nī-ė mī-koned; **omur-**[198]**:** bė-ġelṭān ve ez bīḫ ber-ken; **usarĝız-:** ġāfėl **(192b-8)** şev; **öline ḳutur-:** ez ferbėhī dīvānė şev ve zer-mestī ve nān-mestī kon; **iber-**[199]**:** bė-fėrėst; **(192b-9) ėkter-:** perverėş kon; **ızır-**[200]**/ ėzir-:** bė-fėrėst ve bė-māl ve meydė kon ve āb kon **ėz-** miṣluhu; **alar-: (192b-10)** ebleḳ şev; **asḳar-:**

---

[192] يافتن

[193] Derleme: ılgar "çok çabuk, hızlı".

[194] ياد

[195] DLT: ör- "yükselmek, çıkmak" (789).

[196] Krgz.Tr: ökür- "yaygara koparmak, acı acı ağlamak" (608).

[197] Derleme: esel- "boylanmak, yetişmek, büyümek".

[198] Krgz.Tr: omur-, opur- "alt-üst etmek, yıkmak" (S591, 598).

[199] Krgz.Tr: ciber- "göndermek, yollamak" (215).

[200] DLT: ıḍ- ~ īḍ- "göndermek" (655).

‘etsė kon ye‘nī ‘etsė zen; **at kişner:** esp āvāz mī-koned meşdereş **(192b-11) kişnemaḳ** bāşed āvāz kerden-ė esp ye‘nī şeyhe ve şeyḥe zeden-ė esp; **aḳur:** kemerdān; **(192b-12) anġır-:** āvāz-ė ẖer kon Hėndī (...) tāzī nehḳo'l-ḥėmār; **usandur-:** perīşān şev; **(192b-13) ėskir-:** kohnė şev; **ėr-:** bė-res **ėriş-** miṣluhu; **otur-:** bė-nėşīn; **üfür-:** bė-dem, emr-ė demīden; **(192b-14) oḳ suġur-**[201]**:** ez ter-keş tīr bīrūn keş; **it ür-:** emr-ė seg lā’īden ye‘nī bīhūde-**(193a-1)**gūy mānend-ė segān ‘ev ‘ev kerden (Īrānī); **ürper-:** emr-ė demīden-ė sebzė; **ėrgür-:** bė-resānī **(193a-2)** (Īrānī); **ėligleştür-:** dest-būsī konān; **ödür-** ve **ötür-:** bė-goẕerān; **ėriştür-: (193a-3)** teblīġ-ė rėsālet kon ey bė-resān; **ışındur-**[202]**:** emr-ė fersūden; **ulġur-** ve **uyġur-: (193a-4)** bė-perver, emr-ė perverden ve ėḥtiyāṭ kon; **ėkter-:** perverėş kon; **ulġar-:** kelān şev; **üzdür-: (193a-5)** codā şev; **ėgür-:** çerẖ bė-deh; **uyar-:** bīdār kon; **öndür-:** teḥṣīl kon; **ėştür-**[203]**:** tāb dehān ve bė-kāvān **(193a-6)** ve goşādė konān; **ėlgetür-:** dest-gīr konān.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[204]**: uçur**[205]**:** ‘eṣr ve **(193a-7)** zemānė; **uçurlar:** e‘ṣār; **ėger:** zīn-ė esp; **ėlesür:** koleng; **anaẖtar** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė **(193a-8)** nūn ve ẖā-ė menḳūṭe-ė meftūḥė)**:** kėlīd; **aġar:** dereẖt; **aymışlar:** goftārhā; **öpçek yėr** (bā-ė moveḥḥedė-ė **(193a-9)** Fārsī-ė zedė ve cīm-ė Fārsī-ė meftūḥ)**:** cā-yė būsīden ey būse-gāh ve ḳėble-gāh; **(193a-10) ün ḳaldurçaḳ yėr:** cā-yė āvāz ber-dāşten; **ügür:** meḥebbet; **içkiler:** meḥremān ey **(193a-11)** rāz-dārān; **ėgireler:** kāfėrān; **ėter:** bes ve możārė‘-ė kerden; **iş kėlürler:** kār āverān; **(193a-12) imer**[206]**:** ṣāf ve āhėstė çonān-çė gūyend **imer ḳoput** ye‘nī āhėstė ber-ẖ^{v}āstė; **uġur**[207]**: (193a-13)** hāven ve rāh çonān-çė gūyend **[uġur] bolsun** ye‘nī rāh bād ve rāhī şeved; **ayġır** ve **ayġar:** esp-ė **(193a-14)** ner-ė ser-keş ve her çārpāye-ė hārūn-ė ser-keş; **önĝür**[208]**:** ber-ė cāmė Hėndī ber-ė pārçė ve dāmenė-ė **(193a-15)** kūh ve der cā-yė bė me‘nī-ė perī dīdė şod kė ber ser goẕārend; **aġır:** vezmīn ve gėrānī-ė **(193b-1)** nėrẖ ve ulus-ė Türkmen; **or/ ur-** (bė vāv-ė

[201] Y.Uyg.Tr: suġur- “çekmek, çıkarmak” (365).
[202] Bkz. aşınmak
[203] Y.Uyg.Tr: eş- “döndürmek, çevirmek, burmak” (117), yeş- “çözmek” (464), eştir- “kazdırmak”.
[204] Mofredāt feṣlo'r-rā-ė mohmelė.
[205] Krgz.Tr: uçur “vakit, an” (780).
[206] Y.Uyg.Tr: imir-çimir “hafif dalgalar” (175).
[207] Tarama: uğur “yol”.
[208] Krgz.Tr: önğür “kaftan yahut palto eteğinin yan kısmı” (612).

me‘rūf): cāhėl ve ūstād ve bed-eẖlāḳ ve bed-demāġ **(193b-2)** ve (bė terḳīḳ żemmė): bė-zen; **on bir:** yāzdeh; **ottuz bir:** sė o yėk; **ėlig bir:** pencāh o yėk; **(193b-3) altmış bir:** şest o yėk; **ōr**[209]**:** yėk nev‘ şėkār kerdenī kė ṣeyd rā der yėk tengī ḳeyd **(193b-4)** kerdė der pīş ū çāhhā kendė bāşend kė der ān bė-y-ofted; **alḳar:** nām-ė cān(ė)verī; **ötken (193b-5) uçur:** rūz-gār-ė māżī; **azġur:** gonāh; **abar**[210]**:** moşk-ė ḳėsmī ez ẖo^{v}ş-bū’ī; **ıbar**[211]**/ iber-:** nīz moşk ve **(193b-6)** bė me‘nī-ė bė-fėrėst; **öçki ėmer:** boz-çūş Hėndī (...) cān(ė)verī-st gezendė; **ėgir**[212]**:** bė-pīç nām-ė **(193b-7)** dārūyī**; uyġur:** ulus-ė aymaḳiyyė; **efsar**[213]**:** noẖtė; **iç aġır:** derd-ė şėkem ey bė me‘nī-ė gėrānī **(193b-8)** şėkem; **aḳ sunḳar** (bė sokūn-ė ḳāf-ė evvel ve nūn)**:** şėkere-ė ėsfīd ve nām-ė ġolāmẖā-yė Türkān **(193b-9)** kė hūşyār bāşend; **aḳ sanḳur** miṣluhu; **ılġar:** dev ve tāẖt; **öksüz:** ferzendī kė bī-mādėr ve **(193b-10)** bī-pėder bāşed der ‘orf yetīm ve yesīr gūyend; **işġır:** hīç-kārė ve nā-kārė; **imir imir**[214]**:** āhėstė **(193b-11)** āhėstė; **uçar**[215]**/ öçer:** bāzār ve pervānė ve rīsmānī kė sė pā-yė esp rā bestė bė çerīden goẕārend **(193b-12)** ve bė me‘nī-ė mī-pered ve çėrāġ ve āteş mī-mīred; **ötkür**[216]**:** tīġ-ė tīz; **oġsur:** ostoẖ^{v}ān-ė zīr-ė ḥolḳūm **(193b-13)** şāyed ḥencerė bāşed; **ilgeriler:** pīşīniyān ve merdom-ė māżī ve dīrīnė ve gozeştėhā; **(193b-14) irendir:** cevzā nām-ė borc-ė felek; **altı yaşar:** şeş sālė esp ve ġeyrė; **ayaḳur:** āftāb-**(193b-15)** gīr ey revşen-dān kė ez ān-cā āftāb enderūn-ė ẖānė tābėd; **ikkirer:** do^{v}-gān **(194a-1)** ve do^{v}-tā; **ülke:** pervīn (Īrānī) **hülker** miṣluhu; **ėyer:** zīn-ė esp Türkī-ė (Īrānī); **otlu yėr: (194a-2)** ‘elef-zār; **aḍır** (evvel-ė meftūh ve kesr-ė dāl-ė mohmelė)**:** borādė; **işer:** mī-şāşed; **avır (194a-3)** (do^{v}yom kė vāv est meksūr)**:** bė me‘nī-ė bolendī ve poştė-ė ṭūlānī; **eseldir**[217]**:** kelān; **erkeşler**[218]**: (194a-4)** emvāc; **ülbür**[219]**:** ostorė; **otaçılar:** ḥokemā ve

[209] Krgz.Tr: or “çukur, hendek” (598).
[210] Y.Uyg.Tr: ipar “misk” (177).
[211] Bkz. apar
[212] DLT: egir “karın ağrısını tedavi etmek için kullanılan bir kök, eğir kökü” (634).
[213] Dihhuda: efsār “yular”.
[214] Bkz. imer.
[215] Y.Uyg.Tr: uçar “kanatlılar, kuşlar” (434).
[216] Y.Uyg.Tr: ötkür “keskin” (308).
[217] Bkz. eseldir-
[218] Krgz.Tr: erkeş “yükseklik, yüksek yer (tepe)”.
[219] Bkz. ülgüç.

eṭėbbā'; **ilir:** āfet ve belā; **içḳır:** helek (bė kesrėteyn) **(194a-5)** Hėndī (...); **afşar:** ulus-ė ḳızılbaş; **ışḳır:** revāc; **alçur:** çāder.

Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė fi'l-(194a-6) ef'āl: aḳız-: cārī ve meḥv kon; **ėz-/ ız-**[220] (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** bė-sā ve sūdė kon ve ḥel kon ve bė-māl **(194a-7)** ve bė-fėrėst; **oz-**[221]**/ üz-**[222]**/ uz**[223]**/ öz**[224] (bė tefḫīm-ė żemmė)**:** emr-ė sėbḳet kerden ve (bė terḳīḳeş) emr-ė kendīden ve şėnāverī **(194a-8)** kon ve pīş-ter bė-rev bė me'nī-ė nīk ve ḫo^{v}d; **olturġuz-:** bė-nėşān; **ėsi az-:** bī-hūş şev; **(194a-9) az-**[225] (bė medd)**:** gom-rāh şev ve bī-ḫūş şev.

Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[226]**: ėssiz**[227] ve **ėsiz: (194a-10)** efsūs ve ḥeyf... ve ermān miṣluhu; **iz** (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel)**:** ḳedem ve pey ve bū ve bīḫ **(194a-11)** ve eṣl; **az az** (bė medd-ė evvel-ė do^{v} motecānės)**:** kem kem ey endek endek; **uz/ öz/ üz/ üz-:** nīk ve ḫo^{v}d ve rū ve nīkī **(194a-12)** ve honer-mend ve emr-ė kenden ve ġeyr kemā ẕekernāh; **aġaz:** loḳme; **aġız:** dehen; **alvaz:** 'ėlāc ve çāre; **(194a-13) ėrksiz**[228]**:** bī-ėḫṭiyār; **alışsız:** bī-vefā; **ėnĝiz:** bolend; **ėrmez:** nīst; **öküz** ve **ökez: (194a-14)** ner-gāv; **uruz** ve **uraz**[229] (sėyo^{v}m mohmelė-ė meżmūmė ve vāveyn-ė mechūleyn)**:** her do^{v} loġet bė me'nī-ė ṭālė'**(194a-15)** ve se'ādet ve rėzḳ ve 'ālī ṭeb'; **ucuz:** kem ḳīmet ye'nī erzān; **ala köz:** ebleḳ-çeşm; **(194b-1) ayaz**[230]**:** hevā-yė ṣāf ve meṭle'-ė ṣāf ve nām-ė ġolām Sulṭan Maḥmud-ė Ġeznevī; **ottuz:** sė **(194b-2)** 'eded; **on toḳḳuz** (bė tefḫīm-ė żemmė -ė evvel ve ḳāf-ė moşedded-ė meżmūm)**:** nūzdeh 'eded; **on sėkkiz: (194b-3)** hėjdeh 'eded; **ikki yüz:** do^{v}-ṣed; **üç yüz:** sī-ṣed; **altı yüz:** şeş-ṣed; **ottuz sėkkiz (194b-4)** (bė teşdīd-ė kāf-ė meksūr)**:** sī o heşt; **ottuz toḳḳuz** (bė teşdīd-ė fevḳāniyė ve ḳāf-ė **(194b-5)** meżmūmeteyn)**:** sī o noh 'eded; **altmış sėkkiz:** şeṣt o heşt; **altmış toḳḳuz:** şeṣt o noh;

---

[220] Bkz. ızız-
[221] Krgz.Tr: oz- "öne geçmek" (606).
[222] Krgz.Tr: üz- "koparmak" (800), Y.Uyg.Tr: üz- "yüzmek" (448).
[223] Güncel: uz "iyi".
[224] Krgz.Tr: öz "kendi" (618).
[225] DLT: az- "şaşırmak, kaybetmek" (567), Krgz.Tr: az- "yolu şaşırmak, sapıtmak, dalalete düşmek" (72).
[226] Feṣlo'z-zā-ė mo'ceme fi'l-ef'āl.
[227] DLT: essiz "hayflanma bildiren bir söz, yazık" (646).
[228] Krgz.Tr: erksiz "serbestlikten, hürriyetten mahrum" (338).
[229] K.A.: uraz "talih, şans".
[230] Krgz.Tr: ayaz "temiz, şeffaf, açık" (64), Dihhuda: eyāz, āyāz "Gazneli Sultan Mahmut'un kölesinin adı".

ėlig sėkkiz: pencāh o heşt; **(194b-6) ėllig toḳḳuz** (bė teşdīd-ė lām-ė meksūr)**:** pencāh o noh ‘eded; **aẖız: (194b-7)** dehen (Īrānī) **aġız** miṣluhu; **aġuz**[231]**:** fele Hėndī; **ėsriz:** dėrīġ; **azız**[232]**:** bāng kerden-ė re‘d ve **(194b-8)** cūşėş-ė dīg; **abẖaz**[233]**:** nām-ė velāyetī kė sākėnān ān-cā hemė Moġān end ... ve bė me‘nī-ė pėlle-ė **(194b-9)** terāzū; **ahuz**[234]**:** fele miṣluhu; **ayttız** (bė teşdīd-ė tā-ė fevḳāniyė-ė meksūrė)**:** ḳeṭė‘e zemīnī kė çemen nāmend; **(194b-10) ayġır** (bė feṯḥ)**:** ulus-ė moteferrėḳe; **anĝsız**[235]**:** bī-fehm; **ışınġuz:** kėrmek-ė şeb-tāb Hėndī **(194b-11)** (...); **ışın yulduz:** sėtārė-ė zohrė; **ardsız:** bī-honer; **uruzsız**[236]**:** dėrīġ ve **(194b-12)** bī-rėzḳ ve bī-rūzī ve bī-ṭālė‘; **ald gürz**[237] (bė żemm-ė kāf-ė Fārsī)**:** nām-ė pād(ė)şāhī būdė; **(194b-13) örĝüz**[238]**:** ... ber-ė cāmė[239] ve dāmenė-ė kūh ve **örĝür** (bė rā-ė mohmelė) hem āmedė bė me‘nī-ė dāmenė-ė kūh; **(194b-14) uz yavuz:** nīk o bed; **oġuz:** nām-ė pėder-ė cedd-ė cemī‘-ė Türkmen ve bė me‘nī-ė pėder-ė cedd nīz āmedė **(194b-15)** Hėndī (...) ve nām-ė pād(ė)şāhī būdė kemiṣluhu **oġuz ėli köp Türkmen** ye‘nī **(195a-1)** ḳevm-ė Oġuz bėsyār Türkmen; **uyġuz:** moẖlėş ve mo‘teḳėd ve nām-ė ḳevmī; **üç yüz: (195a-2)** sī-ṣed ve peykān ve sūzen-ė sė pehlū; **örĝrisiz:** bī-‘eḳl; **ėpsiz**[240]**:** bī-me‘nī; **(195a-3) ėgiz:** to^{v}’emān; **ortaḳsız:** lā-şerīk; **ögsüz**[241]**:** bī-ṭāḳet; **aġrıḳsız: (195a-4)** bī-derd; **omuz:** dūş Īrānī; **irdiz:** bīẖ ve rīşe-ė dereẖt.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-ef‘āl[242]**: (195a-5) as-** (bė medd)**:** bė-y-āvīz; **evs-**[243] (bė feṯḥ-ė evvel ve sokūn-ė vāv)**:** ġelle rā der ġelle-efşān pāk **(195a-6)** kon Hėndī (...); **ös-**[244]**/ evs-** (bė tefẖīm-

[231] Dihhuda: aġuz “yeni doğurmuş memelilerin ilk sütü, ağız”.
[232] Dihhuda: ezīz “kazan kaynarken çıkan ses, şimşek sesi”.
[233] Dihhuda: ebẖāz “Kafkaslarda yaşayan bir kavmin hem de bir vilayetin ismi”, Bkz. abhazlar.
[234] Bkz. aġuz
[235] Krgz.Tr: anğsız “şuursuz, cahil” (35).
[236] Bkz. uraz.
[237] Dihhuda: gorz “vezirlerin üstadı”.
[238] Bkz. örĝür
[239] بروجامه
[240] Krgz.Tr: epsiz “beceriksiz” (335), Y.Uyg.Tr: epsiz “beceriksiz, rahatsız” (114).
[241] DLT: ögsüz “şaşkın” (785).
[242] Feṣlo's-sīn-ė mohmelė.
[243] Tarama: evs- “hububatı yabancı maddelerden temizlemek için bir kap içinde silkerek savurmak”.
[244] Krgz.Tr: ös- “büyümek” (616).

ė żemmė -ė evvel): emr-ė bālīden ve kelān şoden **(195a-7)** ve ber-ḫo^{v}rdār şev[245] ve bė me‘nī-ė emr-ė pāk kerden ġelle der ġelle-efşān nīz āyed; **öyn̂ges-: (195a-8)** ‘eẕāb kon **ḳın** miṣluhu.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt[246]**: ėmes:** nīst ve ne-būdė; **ėrmes: (195a-9)** nīst miṣluhu; **is/ ės:** bū ve hūş ve ‘eḳl ve şeb-ė ‘īdeyn ve dūdė-ė ḫānė; **ayas: (195a-10)** hevā-yė ṣāf ve meṭle’-ė ṣāf ve nām-ė ġolāmī ve borc ṣevr ve mevsėmī kė **(195a-11)** āftāb ve der borc-ė ḥemel ve ṣevr bāşed Hėndī (...); **ars:** nām-ė deryā; **alas (195a-12) alas** (bė fetheteyn do^{v} motecānės): endek endek; **ulus:** ḳebīlė ve cemā‘et ve cem‘ī **(195a-13)** ḳevm; **alas:** ser-āb kė rīg ez dūr āb nomāyėd der āftāb-ė nīm-rūz ve şeb-ė māhtāb **(195a-14)** ve fi'l-ḥeḳīḳe āb boved **ales** miṣluhu; **arġas:** ḥeyvān-ė nīm-gūşt; **elüs**[247]**:** eḥvāl ey **(195a-15)** do^{v}-bīn Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė dūr nīz āmedė; **as**[248] (bė medd): ḳāḳom; **orus:** merdom-ė ferengī **(195b-1)** ve nām-ė molk-ė ānhā Rūs miṣluhu; **uġrunüs:** nām-ė māh-ė ẕi-ḥėcce; **örs** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė): **(195b-2)** sėndān; **ufrüs:** zoḥel sėtārė; **us** (bė tefḫīm-ė żemmė): hūş ve ‘eḳl Īrānī miṣluhu; **(195b-3) encelüs** (bė feṭḥ-ė evvel ve nūn ve cīm-ė zedė): nām-ė şehrī.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: aş-[249] **(195b-4)** (bė medd-ė evvel): bālā bė-goẕer ve ez ḥedd ziyādė tecāvoz kon ve (bė terḳīḳ-ė feṭḥė) **eş-:** bevel kon; **azġaş- (195b-5)** ve **araş-**[250] (bė medd-ė evvel): ez rāh pes bė-mān ve rāh gom kon ve ġeleṭ kon; **ėligleş-:** dest **(195b-6)** būsī kon; **ėş-:** emr-ė tāb dāden ve kāvīden ve (bė tefḫīm-ė kesrė) emr-ė goşādėn ye‘nī **(195b-7)** bė-goşā ve vā kon; **alış-**[251]**:** bedel kon ve mo‘āveżė kon; **eniş-:** ser-nėgūn bė-kon; **ėriş-/ ayrış-: (195b-8)** hem-rāh şev ve godāḫtė şev ve bė-res donbāl bė-rev ve me‘nī-ė codā şev nīz āmedė; **ėriş-: (195b-9)** hem-rāh şev; **ögnüş-:** feḫr kon ve nāz kon; **uruş-:** bė-ceng, emr-ė cengīden; **aralaş-**[252]**: (195b-10)** do^{v} çīz-ė moġāyėr der yėk-cā meḫlūṭ kon; **uyḳaş-:** rāh gom

[245] برخودار شو
[246] Mofredāt feṣlo's-sīn-ė mohmelė.
[247] Y.Uyg.Tr: eles “eğri, şaşı” (112).
[248] Kubbealtı-Lugat: as “kakum denen hayvanın diğer bir adı, hermin”.
[249] Krgz.Tr: aş- “bir şeyin üzerinden geçmek” (53).
[250] Krgz.Tr: adaş- “yolu şaşırmak, yanılmak” (8), Y.Uyg.Tr: adaş- “şaşırmak” (3).
[251] Krgz.Tr: alış- “birbirinden almak” (27).
[252] Krgz.Tr: aralaş- “karışmak, mezcedilmek” (40).

kon; **arġaş-:** emr-ė coft şoden-ė **(195b-11)** seg; **atḳulaş-:** bā yėk-dīger tīr bė-zen; **avuş-**[253]**:** derd-nāk şev; **alaḳış-**[254]**:** der re'y ḫo^{v}d **(195b-12)** ḫėtā kon ve moḫālefet kon; **öçüş-** ve **öçeş-**[255]**:** monḥerėf ve żėdd şev ve doşmen şev **(195b-13)** ve sėtīze kon ve emr-ė ḥosn-ė teḳābol oftādėn; **uçraş-**[256]**:** pīş ā ve ver ḫo^{v}r ve rū-bė-rū **(195b-14)** şev ve molāḳāt şev; **ölüş-/ ülüş**[257]**:** bā yėk-dīger koştė şev ve bė me'nī-ė ḥėṣṣe ve ḳėsmet; **oylaş-**[258]**: (195b-15)** bā yėk-dīger fėkr ve meşveret kon; **iniş-/ ėniş-:** ser-neşībī kon ve fīrūz āy ve bė meclės-ė yārān **(196a-1)** dāḫėl şev; **ay ḳonuş-:** emr-ė moḥāzī şoden-ė māh bā semā der feṣl-ė mo'eyyen; **uş-: (196a-2)** emr-ė ḫ^{v}ābīden-ė pā ve ġeyrė Hėndī (...) ve bė me'nī dīger bė-nomā **uşar:** ... **(196a-3)** ve **uşmaz**: ...; **ulaş-**[259]**/ üleş-**[260]**:** bė-pėyvend, emr-ė peyvesten ve ḳėsmet kon; **adaş-**[261]**:** raḫ gom **(196a-4)** kon ve yārī rāh kon; **irgeş-:** emr-ė feryād kerden-ė seg ve ġeyrė; **aḳuş-:** dānė **(196a-5)** ... kon.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[262]**: üküşlenmiş**[263]**:** bėsyār ve ferāvān; **iş/ ėş/ ėş-** (bė tefḫim-ė **(196a-6)** kesrė)**:** kār ve yār ve āş(ė)nā ve olfet ve emr-ė goşādėn; **adaş**[264]**:** hem-nām ve yār; **özüş: (196a-7)** ten; **ėrmiş:** būde ve est; **üyüş**: kebāb; **ülüş** ve **üleş:** neṣīb ve **(196a-8)** beḫş ve ḳėsmet ve ḥėṣṣe; **alış**[265]**:** 'eveż ve bedel ve vefā; **uruş:** ceng ve sėtārė-ė **(196a-9)** mėrrīḫ; **altmış** (bė sokūn-ė lām ve tā-ė fevḳāniye)**:** şeṣt 'eded; **oynaş**[266] (teḥtāniye-ė zedė **(196a-10)** ve nūn-ė memdūdė)**:** ve bė me'nī-ė me'şūḳ ve zėnā bė[267] zen Hėndī (...) ve bāzī-çe-ė ṭėflān **(196a-11)** Hėndī (...); **aymış:** goftār; **incimiş:** āzordė; **ulaşmış:** peyvestė; **ögülmiş:**

---

[253] Derleme: avuş- "ölmek".
[254] DLT: alkış- "birbirini yok etmek" (549).
[255] DLT: öçeş- "yarışmak; kendini tehlikeye atmak" (783).
[256] Krgz.Tr: uçuraş- "karşılaşmak, birbirine rast gelmek" (780), Moğ.: uçira- "karşı karşıya gelmek, karşılaşmak, yüz yüze gelmek" (1325).
[257] DLT: ülüş "pay, hisse" (932).
[258] Y.Uyg.Tr: oylaş- "düşünmek" (301).
[259] Tarama: ulaş- "birleşmek, birleşip yapışmak, vasıl olmak".
[260] DLT: üleş- "karşılıklı olarak hisse almak, paylaşmak" (932).
[261] Krgz.Tr: adaş- "yolu şaşırmak" (8), Y.Uyg.Tr: adaş "dost, arkadaş" (3).
[262] Mofredāt feṣlo'ş-şīn-ė mo'ceme.
[263] DLT: üküş; üküşle- "çok; çok bulmak, çok görmek" (932).
[264] Y.Uyg.Tr: adaş "dost, arkadaş" (3).
[265] Bkz. alış-
[266] DLT: oynaş "haram olarak başkasıyla sevişen kadın" (781), Y.Uyg.Tr: oynaş "oynaş, sevgili, metres" (302).
[267] از

(196a-12) ḥemīde ey sotūdė şodė; **iniş:** pest ey ḥefż; **ėmügdaş**[268]**:** hem-şīr **(196a-13)** ey berāder-ė rėżā‘ī ve ṭėfl-ė şīr ḫo^{v}re ve ‘emū-zād **emegdaş** miṣluhu; **iltemiş**[269]**:** fevc-ė **(196a-14)** ṭerḥ ey fevc-ė ġāret-ger; **iletmiş:** fevc-ė ġūl; **özgüş:** dūst **özgüşleriŋ̂ğ (196a-15) yaḳış:** lāyėḳ-ė dūstān; **öçeş**[270]**:** sėtīze; **idiş**[271]**:** ẓerf ve cām; **on bėş: (196b-1)** pānzdeh ‘eded; **ottuz bėş:** sī o penc; **ėlig bėş/ elig/ biş:** pencāh o penc ve bė me‘nī-ė pencāh ‘eded, **(196b-2)** poḫt kon; **altmış bėş:** şeṣt o penc; **aş** (bė medd)**:** ... ve ṭe‘ām ve nām-ė ḳėsmī te‘ām **(196b-3)** ez meydė sė-gūşė-pārehā por ez gūşt rāst konend; **alḳış:** dėl-dārī; **(196b-4) eŋ̂giş:** ... lāġer-nomā; **asramış** ve **asranmış**[272]**:** nėgāh-dāşte-gī ve terbiyet kerde-gī; **(196b-5) alış çalış**[273]**:** dād o sėted ey mo‘āmelė; **arġış**[274] (bė feṭḥ-ė evvel ve do^{v}yom-ė mohmelė-ė zedė **(196b-6)** ve ġeyn-ė mo‘cemė -ė meksūrė)**:** sevdā-gerān kė ġelle ez cā-yė bė cā-yė ārend Hėndī (...); **(196b-7) apış**[275]**:** miyān-ė do^{v} pāy ey mesāfet miyān-ė do^{v} pāy kė możārė‘ān **(196b-8)** peymāyėnd; **aççıġ taş** (cīm-ė Fārsī-ė moşedded-ė meksūrė)**:** sengī-st kė der renghā endāzend[276] **(196b-9)** Yūnāniyān ḳolḳoṭār ve Fārsiyān zāk ve zāc Hėndiyān (...) nāmend; **alçaş: (196b-10)** mālī kė bė ferāmūşī[277] bedel şeved; **aġış:** zėrā‘etī kė dėrevīdė her cā **(196b-11)** goẕāştė bāşend Hėndī (...); **aġızı payış**[278] (bė bā-ė Fārsī ve teḥtāniyė-ė **(196b-12)** meksūrė)**:** bed-zebān; **abraş:** gol-ė bādām reng-ė esp; **ohşaş**[279]**:** mānend; **ala sayaş: (196b-13)** nev‘ī morġābī; **ötleş:** goẕer-gāh ve hem-rāh; **alıdaş:** ulus-ė aymaḳiyyė; **üküş/ oguş:** bėsyār **(196b-14)** ve vāfėr ve dūst-ė yegānė; **ikdaş:** Türkī kė ez yėk-cānėb Hėndī boved tāzī āmīḫtė est **(196b-15)** Türkī moḫenneṣ gūyend ve do^{v}-ġelle ve do^{v}-rege; **arḳış:** kārvān; **ölçeş:** pėymānė; **oylaş: (197a-1)**

[268] DLT: emigdaş “aynı memeden emen çocuklar” (638), Özb.Tr: emeki “amca”.
[269] Moğ.: ilte “kendi isteğiyle, özgürce” (652).
[270] Bkz. öçeş-
[271] DLT: idiş “kadeh, kap” (661).
[272] Krgz.Tr: asıra- “terbiye etmek, beslemek” (52), Y.Uyg.Tr: asri- “korumak, himaye etmek, beslemek” (18).
[273] Trkm.Tr: alış-çalış “alışveriş”.
[274] DLT: arkış “kervan” (556).
[275] Güncel: apış “iki bacak arası”.
[276] اندارند
[277] bė Ferāmūşī| tekrarlanmış.
[278] Dihhuda: fāḥėş “kaba, kötü”.
[279] Krgz.Tr: okşoş “benzeyen, misli, aynı” (588), Y.Uyg.Tr: oxşaş “aynı, benzer” (294).

re’y zeden **kenĝeş**[280] miṣluhu; **alış bėriş:** ‘evez mo‘āvezė; **opdaş ve optaş**[281] **(197a-2)** (bė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī zedė)**:** çend ḳevm-ė mottefėḳ-ė yėk-dīger der ḫelā ve melā; **oḳuş:** ḫ[v]ānden **(197a-3)** ve ‘ėlm; **evbaş:** bī-bāk ve bī-ser o long ve levend; **avçı ḳuş:** cān(ė)ver-ė şėkārī **(197a-4)** ve sėbā‘ ve ṭoyūr; **öpüş:** būsė; **arış**[282] (bė feṭḥ-ė evvel ve kesr-ė rā-ė mohmelė)**:** tār-ė pārçė **(197a-5)** żedd-ė pūd Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė dīger teḫtė-ė errābė; **azmış:** gonāh-kār; **alma baş: (197a-6)** nev‘ī morġābī; **indirmiş:** efsūn; **erkeş**[283]**:** mevc-ė deryā; **orundulmış**: moḫtār; **(197a-7) oş:** nām-ė şehr kė **Ḳuṭbuddīn Baḫtiyār oşı** nėsbet bėdū-st; **oktaş: (197a-8)** ez yėk poşt bė-ṣūret-ė hem-poşt; **ėgiz ḳardaş:** to[v]’emān.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: aġ-[284] (bė medd)**:** gėrān **(197a-9)** şev żedd-ė sebok ve cārī şev ve bė-rīz ve bolendī ber-āy ve ḫėştek-ė ėzār nīz; **(197a-10) azıġ-:** nėfret kon.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[285]**: aytuġ:** cevāb; **oyaġ**[286]**:** bīdār; **azıġ:** nėfretī **(197a-11)** kė ez ḳevl ve fė‘l dėl neşīned; **oḳlıġ**[287]**:** hūş-mend; **ötüluġ:** ėltėmās; **uruġ**[288]**: (197a-12)** tebār ve ḳevm ve toḫm-ė morġ; **oşondaġ**[289]**:** hemān-ḳėsm; **asıġ**[290]**:** fāyde ve netīce; **ısıġ** (bė kesrėteyn ve do[v]yom **(197a-13)** mohmelė-ė moḫeffefe)**:** efsūs ve eger **ıssıġ** (sīn-ė mohmelė-ė moşeddedė)**:** h[v]ānend bė me‘nī-ė germ żedd-ė serd; **adaġ (197a-14)** ve **aduġ**[291]**:** ḥedd ve cezīre; **ayaġ** (bė feṭḥ-ė evvel ve do[v]yom teḥtāniyė-ė memdūdė)**:** ḥedd-ė her molk ve pā **(197a-15)** ve pās ey çehārom ḥėsse ez rūz yā şeb Hėndī pehr ve pāv ye‘nī ḥėsse-ė çehārom ez **(197b-1)** her çīz ve nām-ė ḳebīlė ez Türkān ve piyālė ve kāsė ve oḫer-ė her çīz ey oḫereş

[280] DLT: keŋeş “istişare ve işlerde tedbir” (703).
[281] Krgz.Tr: op “nefes, soluk” > op+taş.
[282] DLT: arış “arış, dokuma tezgâhının uzunlamasına telleri” (555), Derleme: arış “araba”.
[283] Bkz. erkeşler.
[284] Tarama: ağ- “çıkmak, yükselmek; aşağı inmek, ağır gelip aşağı meyletmek”, Derleme: ağ- “yük veya terazide denge bozularak bir yanı ağır gelmek”, Güncel: ağ “apışlık” (4).
[285] Mofredāt feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme.
[286] Y.Uyg.Tr: oyġaḳ “uyanık” (301).
[287] DLT: ŏg “akıl” (784).
[288] DLT: urug “her şeyin tanesi; tohum” (923).
[289] Krgz.Tr: oşondoy “o gibi, bu gibi” (602).
[290] DLT: asıg “kar, fayda, yarar” (559).
[291] Y.Uyg.Tr: adaḳ “son” (3), Krgz.Tr: ada “nihayet” (7).

çonān-çė **baş: (197b-2)** evvel-ė her çīz rā gūyend; **uluġ**[292]**:** ‘emīḳ ve kelān; **arıġ:** cūy ey nehr ve pāgīzė ve pāk **(197b-3)** ve lāġer; **uçmaġ** ve **uşmaġ:** bėhėşt; **otaġ**[293]**/ ötaġ:** menzėl ve ḫergāh ve dāyrė ve cā-yė goẕeşten **(197b-4)** ve der ve ḥocrė ve ḫānė ve ėḥāṭė; **otluġ:** āteş-īn; **arruġ** (do^{v}yom mohmelė-ė moşeddedė-ė meżmūmė **(197b-5)** ve vāv-ė mechūlė)**:** laġer; **aççıġ**[294] (cīm-ė Fārsī-ė moşedded-ė meksūrė)**:** ġoşṣė ve telḫ ve torş; **aruġ**[295] (bė medd-ė evvel **(197b-6)** ve vāv-ė me‘rūf)**:** bād-ė dehān kė bė tāzīeş coşā ve bė Hėndī (...) nāmend; **allıġ** (lām-ė moşedded-ė **(197b-7)** meksūrė)**:** gėrėftė-gī ye‘nī gėrėft-ė ḳebżė-ė şemşīr ve ġeyrė; **aġ/ aġ-** (bė medd-ė evvel)**:** dām-ė tūrī ve dām-ė **(197b-8)** perendė ve ḫėştek ėzār ve kec ve gėrān şoden-ė bār ve ber emr-ė ber-āmedėn (...) Hėndī; **ay ḳonuşmaġ: (197b-9)** moḥāẕī şoden-ė māh bā sėmā der feṣl-ė mo‘eyyen; **aylıġ**[296]**:** māhyānė ve zen-ė ḥāmėlė ve der māhė ; **(197b-10) olpaġ**[297]**:** dekėle ey ceybe kė cānėb-ė poşt-ė gėrībān mī-şeved; **iştan baġ**[298]**:** ėzār-bend; **aġ: (197b-11)** ‘emm; **avıġ:** ‘emm; **alıġ salıġ:** ‘evez mo‘āveżė; **artamaġ**[299]**:** ḫo^{v}rcīn kė ber esp bendend Hėndī **(197b-12)** (...) ve bė me‘nī-ė ziyādė şoden ve bār kerden ve ḫānė-ė ke‘bė ve ḳėble ve hemyānī ve kīsė **artmaḫ (197b-13)** ve **artmaḳ** miṣluhu; **arġumaġ:** mādė-ė esp kė mādiyān gūyendeş ve esp-ė eṣīl ve bė me‘nī-ė **(197b-14)** ādem hem āmedė; **atalıġ:** pėder-ė ė‘tėbārī ey pėder-ḫ^{v}āndė ve ūstād ve rāhber ve **(197b-15)** vezīr; **uçarlıġ:** bāzārī; **ayıġ**[300] (bė feṭḥ)**:** ḫėrs Hėndī (...ve...) ve solūk ve kėştī **(198a-1)** ḫo^{v}rd, ġorāb; **ėnĝ uluġ:** kelān-ter; **alçoġ:** ateş-gīr, dest-penāh; **oġurluġ**[301]**/ uġurluġ: (198a-2)** dozdī ve merd-ė beḫtiyār ve fīrūz-kār; **oḳşuġ:** ḳey ve ġeṣeyān ve şotor-ė yėk sālė; **(198a-3) urbaġ:** endek ārd-ė ḫoşk nān poḫten nėgāh-dārend; **ėl baġ:** destānė[302]; **oyġaġ: (198a-4)** bīdār; **omraġ:** ḥencerė kė der gelū bāşed ostoḫ^{v}ān-ė ġożorūfī-st; **aḳlıġ:** rebāb sāzī-st; **(198a-5) açıtlaġ:** ḳehve; **oyuġ:** ṭāḳçe; **olturuġ:**

[292] DLT: ulug “yüce, ulu, büyük” (921).
[293] DLT: otag “çadır” (779).
[294] Y.Uyg.Tr: aççiḳ “acı” (2).
[295] Dihhuda: ārūġ “geğirme”.
[296] Y.Uyg.Tr: ayliḳ “aylık, maaş, aylık gelir” (25).
[297] Krgz.Tr: olbok, olpok “sık ipekten yapılan ve savaş gömleği yerini tutan bir nevi giyimdir” (590).
[298] Y.Uyg.Tr: iştanbaġ “donun ip kemeri” (180).
[299] Y.Uyg.Tr: artmaḳ “artmak, çoğalmak” (17).
[300] Y.Uyg.Tr: ėyiḳ “ayı” (128), Kzk.Tr: ayuv “ayı”.
[301] Y.Uyg.Tr: oġurluḳ “hırsızlık” (293).
[302] داستانه

çūkī-ė ė‘tėrāżī; **oḳundaġ:** zemīn-ė pest o **(198a-6)** bolend; **ėmçe baġlıġ:** pėstān; **işţan baġlıġ**[303]**:** ėzār-bend; **arġaġ:** ţehāret; **ısmuġ**[304]**: (198a-7)** ‘edes; **ulaġ:** ān kė berāyė ū der rāh cā-bė-cā-ė tūşė ve sevārī moheyyā dārend tā **(198a-8)** zūd bė menzėl-ė meḳṣūd bė-resend ve dīger me‘ānīhā der **ulaḳ** āyed.

Feṣlo'l-fā fi'l-mofredāt[305]**: usruf: (198a-9)** meydān; **alıf:** pehlevān; **irdef:** toḥfė; **egef** (bė kesr)**:** ketf; **ısfuf** ve **usfuf:** zāhėd.

Feṣlo'l-ḳaf fi'l-ef‘āl: aḳ-: ġerḳ bė-şev; **oyġaḳ-:** bīdār şev; **(198a-10) ötḳaḳ-:** emr-ė pėndāşten; **indıḳ-:** ḫeber kon; **utru çıḳ-**[306]**:** ėstėḳbāl kon; **aġız çayḳ-**[307]**: (198a-12)** meżmeże kon; **adıḳ-**[308] (bė teḫfīf-ė rā-ė mohmelė-ė meksūrė)**:** nām-dar şev ve nām-ė ḫo^{v}d bė-şenās; **(198a-13) uşluḳ-:** tohmet kon; **aşuḳ-** (bė medd)**:** şėtābī kon ve bė me‘nī-ė kāhėl şev īn loġet **(198a-14)** ez eżdād bāşed; **urunuḳ-:** āsīb-ė cėnn şev ve meşġūl şev; **urnuḳ-** (bė sokūn-ė **(198a-15)** rā-ė mohmelė)**:** ḫūn-ė bīnī ḫo^{v}d ber-ār; **azaḳ-:** kem şev; **ötḳaḳ-:** emr-ė pėndāşten; **uḳaḳ-: (198b-1)** veḥşet kon; **ıḳ-** (bė kesr)**:** bė-y-oft; **ayıḳ-:** solūk kon; **aḳ-** (bė medd)**:** sefīd şev.

Feṣlo'l-(198b-2) ḳāf fi'l-mofredāt[309]**: andaḳ** ve **andaġuḳ:** ān-çonān ve ān ḳėsm; **amraḳlıḳ**[310]**:** mėhrbānī; **amraḳ: (198b-3)** mėhrbān; **adaḳ:** cezīre **aduġ** nīz cezīre dīdė şod; **avlaḳ:** şėkār-gāh ve ḫelvet-gāh; **(198b-4) ėrteraḳ:** ‘ale'ṣ-ṣebūḥ; **aḳ** (bė medd)**:** sefīd ve ḫānė-ė şāhān ve emr-ė sefīd şoden ve ulus-ė **(198b-5)** Türkmen; **aşaḳ**[311]**:** zīr ey teḥt-ė **astın**[312] miṣluhu; **ıldamraḳ**[313]**:** zūd ve şėtāb-ter; **arıḳ/ arrıḳ**[314] (rā-ė **(198b-6)** mohmelė-ė moḫeffefe-ė meksūrė)**:** cūy ve pāk ve (bė moşeddede)**:** laġer; **uçmaḳ:** bėhėşt ve emr-ė perīden; **(198b-7) ıraḳ:** dūr; **arbaḳ**[315]**:**

[303] Bkz. işţan baġ
[304] Y.Uyg.Tr: yėsmuḳ “yasmık, mercimek” (466).
[305] Mofredāt feṣlo'l-fā.
[306] DLT: utru “bir şeyin karşısı, karşı, karşı karşıya” (925).
[307] Krgz.Tr: çayka- “çalkamak, yıkamak” (256).
[308] Derleme: adık- “iyi veya kötü ad ile şöhret bulmak, ünlenmek”.
[309] Mofredāt feṣlo'l-ḳāf.
[310] Y.Uyg.Tr: amraḳlıḳ “dostluk, yakınlık, sevgi” (12).
[311] DLT: aşak “Oğuzcada dağ eteği” (560).
[312] DLT: astın “alt” (559).
[313] Krgz.Tr: ıldam “çabuk” (351).
[314] Krgz.Tr: arık “ark; zayıf” (44).
[315] Krgz.Tr: arbak “ruh, ölünün ruhu; dedelerin ervahı” (41).

efsūn; **aġrıḳ**[316]**:** derd; **ökünçluḳ**[317] (nūn ve cīm-ė Fārsī zedė)**:** peşīmānī; **(198b-8) arvaḳ**[318] (bė feṯḥ-ė evvel ve sokūn-ė do^{v}yom-ė mohmelė ve vāv-ė memdūde)**:** rūḥ; **oraḳ/ avraḳ:** dās Hėndī **(198b-9)** (...) ve nīz bė me‘nī-ė rūḥ nėvėştė yāftem; **olcaylaḳ:** selām-gāh; **alaçuḳ**[319]**:** kāşānė ve **(198b-10)** sāy-bān ey sāye-bān; **açıḳ:** dālān-ė der-goşādė; **aytġaḳçılıḳ:** bed-gūy; **(198b-11) arruḳ:** laġer; **ortaḳ:** şerīk ve enbāz ve moṣāḥėb; **oġullıḳ:** bonovvet ey ferzendī; **(198b-12) uşluḳ:** pėyvend; **alçaḳlıḳ:** żerā‘et ve ėżṭėrār; **ornaḳ:** tābdān; **uçuḳ**[320]**:** teb-ḫāl[321]; **(198b-13) içḳırın:** helek; **ışḳırıḳ:** āvāz-ė do^{v} dest kė ḳersek[322] nīz gūyend Hėndī (...); **otluḳ: (198b-14)** şo‘lė; **uyḳuladuḳ:** ḫ^{v}ābīdė bāşīm; **ınaḳ**[323] (bė terḳīḳ-ė kesrė ve feṯḥ-ė nūn)**:** meḥrem ve moṣāḥėb **(198b-15)** ve moḳerreb-ė der-gāh **ınaġ**; **umarsaḳ:** temennā ve ārmān; **ançaḳ** (bė feṯḥ-ė evvel ve do^{v}yom nūn-ė **(199a-1)** zedė ve sėyo^{v}m Fārsī-ė meftūḥ)**:** ān ḳeder ve feḳeṭ ye‘nī bes bes; **afraḳ**[324] (bė sokūn-ė **(199a-2)** fā ve rā-ė mohmelė-ė meftūḥė)**:** çāk-ė cāmė Hėndī (...); **iç yoḳ:** ḥīç nīst; **açuḳ**[325] **(199a-3)** (bė medd-ė evvel)**:** ṣābūn ve gorosnė ve goşādė ve cā-yė ḫālī ve dūr; **açmalıḳ** (bė medd)**:** ṣābūn; **(199a-4) açmaḳ** (bė medd)**:** ṣābūn ve goşāden; **ulak/ avlaḳ/ olak:** çār-pāy Hėndī peleng-ḫoften ve sevārī **(199a-5)** çehār-pāy[326] ey devābb ve cān(ė)ver tīz rev ve ḥeyvān-ė bār-keş ve sevārī dāg kė fīl **(199a-6)** ve esp ve ġeyrohā berāyė ser-dārān der rāh cā-bė-cā movcūd dārend ve bė me‘nī-ė ser bė ṣeḥrā **(199a-7)** zeden-ė ādem ve yāġī şodė reften-ė esp bė ṣeḥrā ve bė me‘nī-ė nāvdān **ulaġ** miṣluhu; **aġrılıḳ**[327]**: (199a-8)** āzār-mend; **ınğğırçaḳ**[328]**:** pālān[329]; **aylaḳ:** nėşest-gāh-ė molūk der[330] tāb-ėstān **yaylaḳ** miṣluhu;

---

[316] Y.Uyg.Tr: aġrıḳ “hasta” (4).
[317] DLT: ökünç “pişmanlık” (786).
[318] Dihhuda: ervāḥ “ruhlar”.
[319] Krgz.Tr: alaçık “küçücük keçe ev” (18).
[320] Krgz.Tr: uçuk “sıtmadan dudaklarda çıkan kabarcıklar, uçuk” (779).
[321] تپخال
[322] فرسک
[323] Krgz.Tr: ınak “yakın dost” (353).
[324] DLT: oprak “yıpranmış” (777).
[325] Güncel: açmalık “kir çıkarmak veya eşyayı iyice temizlemek için kullanılan her türlü made”, Derleme: açık “uzak, ırak; orman içindeki ağaçsız çıplak yer”.
[326] چارپایه
[327] Y.Uyg.Tr: aġrilıḳ “hastalık, hasta olma hali” (4).
[328] Krgz.Tr: ıŋğırçak “yük eyeri” (354).
[329] پالانه
[330] به

(199a-9) açrıḳ: kāh-gėl; **azuḳ**[331]**:** tūşė ve rėzḳ ve rūzī; **ala toġanaḳ:** kelle-ḫoᵛrek Hėndī **(199a-10)** (...); **işençlıḳ**[332] (bė sokūn-ė nūn ve cīm-ė Fārsī)**:** mo‘temed; **urluḳ**[333]**:** toḫm-ė ḫerbozė[334]; **(199a-11) orta barmaḳ:** engoşt-ė miyānė; **arġumaḳ**[335]**:** ādemī ve ādem ve esp-ė eṣīl-ė nev‘ī ve mādiyān; **(199a-12) oymaḳ**[336]**:** engoştānė-ė ḫeyyāṭ; **otlaḳ:** çerā-gāh; **atlıḳ:** sevār; **artuḳ**[337]**:** messe ey ḫāl-ė **(199a-13)** kelān ye‘nī jeḫ kė bė tāzīeş ṣo’būl nāmend ve engoşt-ė şeşmī ve ziyādė ve ābādī; **(199a-14) uşaḳ:** beççė ve rīzė ve ḫoᵛrd; **aḳsan:** leng; **arıtḳuluḳ:** pāk kerdenī; **arḳaḳ**[338]**: (199a-15)** pūd-ė pārçė żėdd-ė tār kė der Türkī **arış** nāmendeş; **alımsaḳ:** merd-ė ṭemmā‘ ve gīrendė; **(199b-1) aġırlıḳ:** vezīn[339]; **ay ḳonuşmaḳ:** moḥāẕī şoden-ė māh bė's-semā der feṣl-ė mo‘eyyen; **(199b-2) azaçıḳ:** kem-ter-ek; **ala ḳurdaḳ:** yėk nev‘ neḳş est der gėlīm; **aytḳaḳ** ve **ayġaḳ:** soḫen-**(199b-3)**çīn ve çoġol-ḫoᵛr ve ġemmāz; **alçaḳlıḳ:** bā kesī ḫoᵛş-veḳtī kerdė soḫenhā kerden; **aġalıḳ: (199b-4)** ḥėṣṣe-ė zevāyėd kė bė ser-dārān ez māl-ė ġenīmet dehend; **aḫtıḳ:** nebīrė; **ayraḳ** (bė feṭḥ-ė evvel)**:** āhū-yė **(199b-5)** mār-ḫoᵛr; **atanaḳ:** çūbī kė bā[340] rīsmān mī-tābėnd **celik** hem gūyend; **ap aḳ** (bė feṭḥėteyn ve bā-ė **(199b-6)** moveḥḥede-ė Fārsī)**:** nīk sefīd; **app aḳ** (her doᵛ bā-yė Fārsī)**:** nīk sefīd miṣluhu; **alaçuḳ**[341] **(199b-7)** (bė cīm-ė Fārsī)**:** ḫānė-īst moştemėl ber çend çūb kė ān çūbhā rā ber zemīn neṣb[342] kerdė **(199b-8)** serhā-yė ānhā rā yėk-cā mī-bendend; **aylıḳ:** māhė; **ala ḳaraḳ:** nāḫonė; **aylançaḳ:** rāh-ė kec; **(199b-9) aşaḳraḳ:** pest-ter; **aşaḳlıḳ:** pestī; **azuḳluḳ:** tūşe-dār; **ayralıḳ:** codā’ī; **arḳalıḳ (199b-10)** ve **arġalıḳ** ve **arḫalıḳ:** nev‘ī ez lėbās est kė ān rā ber dūş pūşend kė der ‘orf **(199b-11) alḫalıḳ** gūyend ve hāẕā ġeleṭ; **aymaḳ:** nām-ė ḳebīlė-ė şeḥrā-nėşīn ve ulusāt-ė eḥşām; **(199b-12) arpaçıḳ:** nev‘ī dereḫt; **aġlaḳ:** gėryėndė ve kem żėdd-ė ziyādė; **(199b-13) arġaldaḳ:** zemīn-

[331] Krgz.Tr: azık “yiyecek, erzak, rızk” (74).
[332] Krgz.Tr: işençilik “itimat” (372), Y.Uyg.Tr: işençlik “güvenilir” (179).
[333] Ttr.Tr: orlık, Bşk.Tr: orlok “tohum”, Kişi Adlar Sözlüğü: urluk “tohum”.
[334] خورپزه
[335] Krgz.Tr: argumak, argamak “asil at” (43).
[336] Krgz.Tr: oymok “yüksük” (604).
[337] Y.Uyg.Tr: artuk “fazla, çok” (17).
[338] DLT: arkag “argaç, dokuma tezgâhında enlemesine atılan ipler” (555).
[339] وزنینی
[340] باد
[341] Bkz. alaçuḳ
[342] نصیب

ė pest o bolend **arġandaḳ** zemīn-ė pest o bolend miṣluhu; **aluḳ:** ḫėdmetānė-ė moḳerrerī ve ḫėrāc-ė moluk; **aġnıḳ**[343]**: (199b-14)** cā-yė ġelteng-ė ṣotorān; **aşlıḳ**[344]**:** ġelle; **onçalıḳ:** ān-ḳeder; **arçaḳ:** ser-ė dīvār Hėndī **(199b-15)** (...); **aşuḳ**[345]**:** ṣėtāleng ve bocol ey ostoḫᵛān-ė ṣėtāleng; **uzaḳ:** dūr o dėrāz; **(200a-1) osraḳ**[346]**:** gūz; **uşluḳ:** tohmet ve tohmet-ė zėnā; **ımşaḳ:** nerm **yumşaḳ** miṣluhu; **artmaḳ**[347]**: (200a-2)** ḫoᵛrcīn ve ke‘bė ve ḳėble ve kīsė ve hemyān[348]; **oçaḳ:** ṭevḳ-ė dīg-dān; **oġlaḳ: (200a-3)** boz-ġālė ve cedī (borc); **atalıḳ:** ūstād ve rāhber ve vezīr ve pėder-ė ė‘tėbārī **(200a-4)** ey pėder-ḫᵛāndė **atalıġ** miṣluhu; **ornuḳ:** saḳ ey ṣėtāleng; **adalaḳ: (200a-5)** kėṣtī-ė ḫoᵛrd ey zevreḳ; **aḍıḳ**[349] ve **ayıḳ**[350] ve **ayaḳ:** kėṣtī-ė ḫoᵛrd ve solūk **(200a-6)** ve ḫėrs ve hoşyār; **üçuġlaḳ**[351]**:** sė-berge nām-ė dereḫtī; **aylıḳ:** kemānçe; **altı aşuḳ:** şeş-**(200a-7)** bocol Hėndī (...); **avnaḳ:** veḥşī; **arḳudaḳ:** cūzė; **ozuḳ:** kendė**(200a-8)** kė ber çūb-ė ‘ėmāret ve ġeyrė neccārān ve ġeyrė kendė ber-ārend bė-ṣūret-ė envā‘-ė gol; **ularçaḳ: (200a-9)** bālėşt-ė zīn ey nām-ė cozv-ė zīn est; **uçuruḳ/ öçüruḳ:** ṣeyd-ė moḳeyyed-ė pīş-pere ve bāvelī **(200a-10)** cān(ė)ver-ė nev goşādė ve çėrāġ ve āteş-ė gol ve efsordė şodė; **oḳşun**[352]**:** ḳey ve ġeşeyān **(200a-11)** ve şotor-ė yėk sālė; **unutçaḳ:** ferāmūş-kār; **ölçaḳ:** pėymānė ve endāzė ve ḳālėb; **uruşḳaḳ**[353]**: (200a-12)** merd-ė ceng-gīrė; **oyunçaḳ:** mohrė-ė nerd ve şeṭrenc ve ġeyrė ve bāzī-ger; **oynaḳ: (200a-13)** mohrė-ė şeṭrenc ve ġeyrė ve bāzī-ger; **aġuluḳ:** dendān-ė zehr-dār ve her çīz-ė zehr-dār; **(200a-14) ayruḳ:** codā; **ėrkiḳ:** bī-ebā ve gostāḫ; **aymırsıḳ:** ādem-ė kem-gū; **oġlanlıḳ: (200a-15)** ṭofūlīyet ve beççė-dār; **amaḳ:** mojė; **afraḳ ḳılıḳ:** sėtārė ve seyyārė **oġraḳ: (200b-1)** seyyārė miṣluhu; **ayuk:** hevā ey cevvü's-semā; **anuḳ:** teyyār ve āmādė; **apşaḳ**[354]**:** ṣotorī kė pā **(200b-2)** ‘eḳėb keşān ber-dāred; **oyġaḳ:** bīdār; **oḳuşlaḳ:** mekteb-ḫānė; **kursuḳ:**

[343] Derleme: ağnak “at, eşek gibi hayvanların debelendikleri tozlu, topraklı yer”.
[344] DLT: āşlık ~ aşlık “Oğuzlarda buğday” (560).
[345] Krgz.Tr: aşık “aşık kemiği” (54).
[346] DLT: osruk “osuruk” (778).
[347] Bkz. artamaġ
[348] همیانی
[349] DLT: aḍıg “ayı; sarhoşluktan ayılmış, ayık” (541).
[350] DLT: ayıg “Oğuz, Kıpçak ve Yağma lehçelerinde ayı” (566).
[351] Derleme: uçkulak “üç yapraklı, renkli çiçek açan bir çeşit ot”.
[352] Y.Uyg.Tr: oxsu- “mide bulanmak” (294), Afganistan Türkçesi: oḳşı- “kusmak”.
[353] Y.Uyg.Tr: uruşḳaḳ “kavgacı, dövüşken” (439).
[354] Derleme: apşak “bacaklarını açarak yürüyen, ayrık bacaklı”.

kāsė-ė çerm; **(200b-3) azıḳ:** gonāh-kār; **ulaġlıḳ**[355]**:** ṣāḥėb-ėẖtiyār; **inçıḳ**[356]**:** bė āvāz-ė bolend gėryė ve nālė **(200b-4)** ve nālėş; **ordulaḳ:** leşker-gāh; **alġuluḳ:** ḳerż-dār; **aġrıḳsızlıḳ:** bī-derdī; **uyuḳ: (200b-5)** ḳėssė; **otraḳ:** mokām; **aşuġluġ:** nām-ė müçė-ė gūşt-ė gosfend; **apçuḳ**[357]**:** goşādė **(200b-6)** goşādė ey bėsyār goşādė; **oturuḳ:** nėşīmen; **aşıḳ**[358]**:** ẖūd-ė ser[359]; **uyatlıḳ**[360]**:** ẖecel ve **(200b-7)** şermendė; **otluḳ:** ṣeḥrā; **arıraḳ:** tāze-ter; **opraḳ:** ẖerīṭė; **ıġruḳ** ve **aġruḳ:** bon-gāh **(200b-8)** ve behīr-ė leşker; **ılıḳ:** ṣīr-germ; **ululuḳ:** celālet ve bozorgī; **ėdg(ü)lıḳ:** şefeḳ; **ılamçıḳ: (200b-9)** bārūt-ė bondūḳ; **ofraḳ:** kohnė; **aḳuşaḳ:** rīzė-ė bėrėnc Hėndī (...) ve dānė-ė delīdė; **(200b-10) alçıḳ:** çīz ye'nī zāġė[361]-ė leşker ve 'eks; **alamçaḳ:** ebleḳ; **uçurçaḳ:** ostoẖ^{v}ān-ė miyān-ė **(200b-11)** sīnė ve gerden Hėndī (...); **oḳ** (bė tefẖīm-ė żemmė)**:** tīr ve belī ve ārī **(200b-12)** ve elbettė ve her-āyinė ve kelėmė ḥeṣr ye'nī bes çonān-çė gūyend **Tėnĝri oḳ bėrür** ye'nī **(200b-13)** ẖodā mī-dehed ve bes; **inçulaḳ**[362]**:** ṣedef.

Feṣlo'l-kāf fi'l-ef'āl: ėk-/ ėg[363] (bė kāf-ė **(200b-14)** tāzī)**:** bė-kār, emr-ė kāşten ve ẖem kon; **anĝ-** (bė feṭḥ-ė evvel ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**: (200b-15)** yād kon; **irik-**[364]**/ ėrik-**[365]**:** ez hem bė-pāş ve doroştī kon ve dėl-gīr şev; **ėsik-:** bė-hūş ā **(201a-1)** ve hūşyār şev; **ėlik-** (bė tefẖīm-ė kesrė)**:** rām şev ve ons gīr ve ez ẖūy-ė bed ferā ā ve (bė terḳīḳ-ė **(201a-2)** kesrė)**:** bė dest bė-y-ār; **ög-**[366]**:** ḳey kon; **ėl çek-:** ḳers zen ey dest-ek zen; **(201a-3) ittik-**[367]**:** tīz kon ve tīz-ė motleḳ.

---

[355] Y.Uyg.Tr: uluġluḳ "ululuk, büyüklük" (436).
[356] Y.Uyg.Tr: inçiḳ; inciḳli- "kaprisli; inlemek" (176).
[357] Bkz. apaçık
[358] DLT: aşuk "demir tolga" (561).
[359] خود سرا
[360] Y.Uyg.Tr: uyatliḳ "ayıp, utandırıcı" (441).
[361] زغه
[362] Y.Uyg.Tr: incu "inci" (176).
[363] Özb.Tr: eg-, Trkm.Tr: eğ-, Y.Uyg.Tr: eg- "eğmek" (110).
[364] Krgz.Tr: irik "iri" (371), Y.Uyg.Tr: jirik "iri" (184).
[365] Krgz.Tr: erik- "canı sıkılmak" (337).
[366] Derleme: ög- "kusmak".
[367] DLT: yitig "keskin (bıçak; kılıç vb.)" (978), Derleme: itit- "bilemek, keskinletmek".

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[368]**: ėtek:** dāmen; **(201a-4) ėrtelik**[369]**:** solṭān; **indek/ ėndek**[370]**:** ḫeber ve poşt-ė bām Hėndī (...); **ėrglik**[371] **(201a-5)** (rā-ė mohmelė ve kāf-ė Fārsī-ė zedė)**:** pād(ė)şāh ve ṣāḥėb-ė ėḫtiyār ey moḫtār kė **(201a-6)** ‘ezl ve neṣb bė dest-ė vey bāşed ve soltān; **avılig** (bė medd-ė evvel ve kesrė-ė **(201a-7)** vāv ve yā-ė me‘rūfė)**:** ‘āṣėḳī; **esek** (bė feṭḥ-ė evvel ve sīn-ė mohmelė-ė meftūḥė ve kāf-ė ‘ecemī)**: (201a-8)** ḫāl-ė ‘ārėżī **ėsek:** ḫāl-ė ‘ārėżī miṣluhu; **andan soŋ̂g:** be‘d ez ān; **aḳ süt dek: (201a-9)** mānend-ė şīr-ė sefīd; **ėrik**[372]**/ irik**[373]**:** ḳovvet ve merdānė-gī ve ėḫtiyār ve bė me‘nī-ė bīmārī ve goşādė **(201a-10)** ve ḫᵛāhėş-ė veḳt-ė ḥeml ve teḫt-ė pād(ė)şāh ve meydė ve doroşt ve seḫt mānend-ė sūhān **(201a-11)** Hėndī (...) ve meġz-ė ostoḫᵛān ve tefāvot nīz dīdė şod; **erġuşţek**[374]**:** reḳṣ **(201a-12)** ve doᵛ engoşt nevāḫten Hėndī (...); **alçag** (bė medd-ė evvel ve cīm ve kāf-ė **(201a-13)** Fārsī)**:** ceşn; **istelig:** ḫᵛāhėş ve morād; **utruk**[375]**/ ötrük**[376]**:** rū-bė-rū ve dorūġ; **(201a-14) eheklig**[377]**:** gėl-zār; **igittük:** cevānīm; **adaş eşlig:** yār-ė vefā-dār; **(201a-15) eslig**[378]**:** dānā; **ėmgek**[379] (kāf-ė evvel-ė Fārsī ve doᵛyomī tāzī)**:** mėḥnet ve renc; **ėsrik (201b-1)** ve **ösrük:** keyf ey neşşė ve mest ve mestānė ve keyfī; **içkülüg**[380]**:** nūşīdenī[381]; **(201b-2) ereŋ̂g**[382]**:** mekr ve ġedr; **ėşek** ve **ėşik:** der ye‘nī dervāzė ve ḫer; **ordalig**[383]**:** meḥellī; **(201b-3) asıġlig**[384]**:** fāydė-mend ve sūd-mend; **ėlek** (bė feṭḫīm-ė hemzė-ė meftūḥė)**:** ġėrbāl ye‘nī **(201b-4)** pervīzen Hėndī (...) ey ārd-bīz[385] rāḳėm-ė īn

[368] Mofredāt feṣlo'l-kāf.
[369] DLT: erk “emrin geçerli olması, otorite” (642).
[370] DLT-Atalay: endek “satıh, bir nesnenin üst yanı; dam” (182).
[371] Krgz.Tr: erk “irade, hürriyet” (338), Tarama: erk “kuvvet, kudret, irade; ihtiyar, hakkıhıyar”.
[372] Krgz.Tr: erlik “bahdırlık, yiğitlik” (339), K.A.: erik “erkli, güçlü, kuvvetli, yürekli”.
[373] DLT: irig “kalın ve pürtüklü nesne; işlerinde nüfuz sahibi ve kararlı olan; uyuzun başı” (666), Krgz.Tr: irik “iri” (371), Y.Uyg.Tr: yilik, jilik “ilik” (183).
[374] Dihhuda: erġoştek “bir çeşit danstır”.
[375] DLT: utru “bir şeyin karşısı, karşı” (925), Krgz.Tr: uturu, utur “karşıya, karşıda (karşısında bulunan)” (788).
[376] Krgz.Tr: ötürük “yalan” (618), Kzk.Tr: ötirik “yalan”.
[377] Derleme: ehek “alçı”.
[378] Y.Uyg.Tr: eslik “akıllı” (117).
[379] DLT: emgek “sıkıntı” (637).
[380] ایچلولوک
[381] نوسیدنی
[382] Derleme: ireng, irenk “hile, aldatma”.
[383] Y.Uyg.Tr: orda “yuva” (297).
[384] DLT: asıg “kar, fayda, yarar” (559).
[385] آرد پیز

ferheng bė tefẖīm-ė kesrė-ė evvel **(201b-5)** teḥḳīḳ nomūdė; **ördek:** morġābī; **iglig**[386]**:** bīmārī ve merīżī[387]; **ittik:** tīz żėdd-ė **(201b-6)** kond; **uyadlig:** şerm-nāk; **alaŋ**[388]**:** cebīn ey pīşānī ve bolendī ṭūlānī; **(201b-7) ikki bölük:** cėnn ve ėns ey şeḳeleyn ve do^{v} nev‘; **iliglig**[389]**/ ėliglig:** behādor ve dest-vār; **(201b-8) olun/ olaŋ**[390]**/ ulun** ve **ulaŋ**[391]**:** deşt ve çūb-ė tīr Hėndī (...) ve nām-ė cozv-yė zīn est; **(201b-9) erek**[392]**/ ereg:** cā-yė būden-ė pād(ė)şāhān ey ḳel‘e Hėndī (...) ve şotor-ė do^{v} kūhānė[393] **(201b-10)** (bė kāf-ė Fārsī); **örteg**[394]**:** pūşėş-ė esp; **örümçük:** ‘enkebūt; **orundug**[395]**:** mesned; **(201b-11) irk**[396] (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** doroşt żėdd-ė hemvār; **ėt maylig**[397]**:** gūşt-ė çerb-dār; **(201b-12) öliklik:** būstān; **ėgizik**[398]**:** do^{v}-gānė ve to^{v}’emān ve hem-şėkem **ėgizek:** do^{v}-gānė **(201b-13)** miṣluhu; **özek**[399]**:** feṣṣād ye‘nī fossād ve fossād-ė cėrāḥet ey zeẖmī **(201b-14)** kė fāsėd şeved ve şeh-reg ey reg-ė cān ve şāẖçė-ė deryā Hėndī nālė ve rīşė-ė **(201b-15)** dereẖt ve dānė-ė gol ve meġz-ė mīve aḳūlu **özekçi** bė me‘nī-ė fossād est; **özik**[400]**:** meṣānė; **(202a-1) ėllik**[401]**/ ilik/ ėlig**[402]**/ ilig**[403] (lām-ė moşedded-ė meksūr ve kāf-ė tāzī)**:** pencāh ‘eded ve (bė teẖfīf-ė **(202a-2)** lām)**:** nām-ė müçė-ė gūşt-ė donbė ve (bė kāf-ė Fārsī ve lām-ė moẖeffef)**:** bė me‘nī-ė dest ve meġz-ė **(202a-3)** ostoẖ^{v}ān ve emr-ė bė dest āverden; **elürk:** dereẖt-ė bekāyėn; **asrıg:** kėrm-ė pīle; **örmek**[404]**: (202a-4)**

[386] DLT: īg “hastalık” (661).
[387] بیمارای مریض
[388] DLT: alaŋ “düz, düzlük” (547).
[389] K.A.: ilig “eski Türklerde hükümdar”.
[390] Bkz.: alaŋ, Moğ.: olung “üzerinde toka olan sağ taraftaki eyer kayışı; bk. cirim” (953).
[391] DLT: ulun “okun gövdesi” (921).
[392] Dihhuda: erk, erg “padişahların yaşadığı kale”.
[393] دوکهانه
[394] DLT: örtüg “örtü” (790).
[395] Moğ.: orundug “yatak, karyola, kanepe” (974).
[396] DLT: irig “kalın ve pürtüklü nesne” (666).
[397] Krgz.Tr: may “yağ” (556).
[398] Özb.Tr: ėgizek “ikiz”.
[399] DLT: özek “omurilik” (794), Krgz.Tr: özök “öz, iç; sap; sak” (619).
[400] Krgz.Tr: özök “sidik yolu” (619).
[401] DLT: elig, ellig “elli” (637).
[402] DLT: elig “el” (637).
[403] DLT: ilik “Oğuzcada ilik” (664).
[404] Derleme: örmek “el tezgâhında dokunan alaca şal”.

nām-ė peşmīnė-īst ẖūb-ter ez ṣūf; **alışḳılig**[405]**:** dest-ek kė bė[406] do^{v} dest **(202a-5)** nevāzend; **aṅg maṅg**[407]**:** bė ḥeyret ḥeyrān şev; **inek:** mādė-gāv; **özek:** zerd-ālū ve dār **(202a-6)** Hėndī (...); **ipek:** ebrīşem ye‘nī rīşem; **ennik**[408] (bė feṯḥ-ė evvel ve nūn-ė moşedded-ė meksūr **(202a-7)** ve kāf-ė tāzī)**:** ġājė kė zenān[409] berāyė zīnet ber rū mālend **(202a-8) ėṅgelig:** ġājė ve **ėṅglig**[410]**:** ġājė ye‘nī golgūnė miṣluhu; **on miṅg:** deh hėzār; **ikki miṅg:** do^{v} hėzār; **(202a-9) üç miṅg:** sė hėzār; **altı miṅg:** şėş hėzār; **ėllik miṅg:** pencāh hėzār; **(202a-10) altmış miṅg:** şeṣt hėzār; **ereglig:** şotor-ė ṣāḥėb do^{v} kūhānė[411] **ereg** miṣluhu; **(202a-11) aḳlaṅg:** hevā-yė ṣāf; **anıṅg**[412] (bė kāf-ė Fārsī)**:** ez-ū; **açaṅg:** nīm gorosnė; **(202a-12) eşik:** pūşāk[413]; **endik** (bė kesr-ė dāl-ė mohmelė)**:** ‘ādet; **uzlig**[414]**:** nīkī; **(202a-13) ek:** pėyvend; **eybėk:** nām-ė mevžė‘; **eṅg/ aṅg** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** pestī-ė ṭūlānī-ė **(202a-14)** zemīn ve ẖeṭṭ-ė bārīk kė ‘elāmet-ė ėmtiyāz-ė gūşt-ė her ostoẖ^{v}ān-est ve dāġ ve nėşānė-ė **(202a-15)** pārçė ve bė me‘nī-ė yād kon ve tefehhom ye‘nī bė-dān; **analig:** mādėr-ė sebebī; **ergenek** (bė kāf-ė **(202b-1)** Fārsī)**:** dervāzė-ė çūbīn; **eṅglig:** tesme-ė pes-ė ser; **eksik** ve **öksük**[415]**:** çīz-ė kem; **(202b-2) egerik:** şėkenbė-ė ẖo^{v}rd; **eprik**[416]**:** dūġ ve şīr kė yėk-cā kerdė bāşend; **işitgen (202b-3) yoġtug:** ne-şėnīdeīm; **üzük**[417]**:** mohr; **ėrkek**[418]**:** merd-ė dėl-āver ve ner ve behādor ve boz-ė kelān; **(202b-4) alma tüglüg:** mīve-ė bėhī; **av sėvek:** şėkār-dost; **ölük:** morde; **ötmek**[419] ve **ėtmek**[420] **(202b-5)** ve **ekmek:** me‘nī her sė nān emmā loġet-ė āẖėr Īrānī-st; **aldıṅg**[421]**:** nezd-ė to^{v} **(202b-**

[405] Özb.Tr: álkış, Y.Uyg.Tr: alḳiş “alkış” (10).
[406] از
[407] Y.Uyg.Tr: añ-tañ “hayret, dalgınlık” (14).
[408] Y.Uyg.Tr: eŋlik “ruj” (114).
[409] زبان
[410] Bkz. ennik
[411] دوکهانه
[412] اتینک
[413] بوشاک
[414] Güncel: uz “iyi”.
[415] Krgz.Tr: öksük “eksiklik, bütçe açığı” (608).
[416] Derleme: eprik “çamaşır yıkandıktan sonra geriye kalan az kirli ve köpüklü su”.
[417] Y.Uyg.Tr: üzük “yüzük” (448).
[418] DLT: erkek “erkek, hayvanların erkeği” (642).
[419] DLT: ötmek “ekmek” (792).
[420] DLT: etmek “ekmek” (649).
[421] Y.Uyg.Tr: ald “ön, ön kısım” (8).

6) ve pīş-ė to^{v} ve bė me‘nī-ė gėrėftī; **iriŋĝ**[422]**:** rīm; **ulġak:** deşt; **ėgerlig:** esp-ė zīn-dār; **(202b-7) imlig:** espī kė sevārī ne-yāftė bāşed ve nīz esp-ė ėşāret-fehm ve tīz; **izildek: (202b-8)** nerdbān; **örbek:** morġābī; **epük** ve **epek:** hod hod cān(ė)ver; **orta ėlig:** bāzū; **(202b-9) epek:** roḫsār ve hod hod; **iglig:** bīmār; **ermek:** cėns-ė peşmīnė **ėrmek** miṣluhu; **el çiçek: (202b-10)** nām-ė pād(ė)şāh-zāde būd; **öksürük**[423]**:** sorfė ye‘nī so‘āl; **elüçek**[424]**:** mehd kė gehvārė **(202b-11)** ve gāhvārė nāmend ve ṭėfl rā der ān bė-ḫ^{v}ābānend **elġunçek:** gehvārė miṣluhu; **ög**[425]**: (202b-12)** cānėb-ė rāst ve dest-ė rāst ve ėḳbāl ve pīş; **üşük:** serd ve yeḫ; **ölümlüg: (202b-13)** mātem-zedė; **örtüklüg:** pūşīdė-gī; **özbeg** (bė feṭḥ-ė bā[426]-ė moveḥḥede ve kāf-ė Fārsī)**:** mīr-ė pesendīdė **(202b-14)** ve berrāḳ ve nām-ė ulus-ė Türk; **öylüg:** ḫānė-dār ve ked-ḫodā ve şevher ve zevce ve ehl; **(202b-15) ötük**[427]**:** mūzė ve me‘fovv ye‘nī beḫşīdė şodė; **ölçek:** pėymānė ve endāzė ve ḳālėb; **(203a-1) örmeçük:** tārtenek ve ‘enkebūt ve ...; **ürüŋĝ**[428]**/ oruŋĝ**[429]**/ uruŋĝ**[430]**:** sefīd bė lefẓ-ė Oġuz **(203a-2)** ve bė me‘nī-ė bė-derevīd ve bė-zenīd[431]; **oyuk**[432]**/ uyuk/ öyük**[433]**:** sūrāḫ ve ‘eḳīdė ve siyāh-gėl ve kāftė şodė; **(203a-3) uruşçaŋĝ**[434]**:** merd-ė ceng-gīrė Hėndī (...); **özlüg**[435]**/ uzlüg**[436]**:** ḫo^{v}dī ve nīkī ve ḳovvet **(203a-4)** ve rėşved; **üçek:** bālā ve seṭḥ-ė ḫānė ve teḫt-ė pād(ė)şāh; **urunçek**[437]**:** merd-ė kārī-**(203a-5)** ger ve ḫārėştī; **öpünçek:** mohre-ė nerd ve şeṭrenc ve neḥv ve bė me‘nī-ė bāzī-ger-ė ner[d]; **intik: (203a-6)** esp-ė ser-ḫem ve ser-nėşīnī Hėndī (...); **ėŋĝek**[438] (bė nūn-ė ġonnė)**:** zeneḫ; **ėk**[439]**/**

---

[422] DLT: iriŋ “cerahat, irin” (667).
[423] اوکسوزوک
[424] Özb.Tr: erğamçák, Azb.Tr: yėllencek “salıncak”.
[425] Derleme: ög “ön, ön taraf; önce”, DLT: oŋ (776), Krgz.Tr: onğ (591), Özb.Tr: onĝ “sağ”.
[426] بام
[427] Y.Uyg.Tr: ötük “çizme” (309).
[428] DLT: ürüŋ “beyaz” (934).
[429] Y.Uyg.Tr: or- “biçmek” (297).
[430] Y.Uyg.Tr: ur- “vurmak, dövmek” (438).
[431] بزنند
[432] Y.Uyg.Tr: oyuḳ “çukur, oyuk, kazı” (302).
[433] DLT: öyük “bataklık kumu” (794).
[434] Y.Uyg.Tr: uruşcan “kavgacı, maceracı, dövüşken” (439).
[435] DLT: ŏz “yakın, akraba” (795).
[436] Bkz. uz
[437] Y.Uyg.Tr: urunçaḳ “çalışkan, tutumlu, girişken” (439).
[438] DLT: eŋek “ağızın iki yanında, çeneden azı dişlerine kadar olan bölge” (640).
[439] Y.Uyg.Tr: eg- (110), Özb.Tr: ėg-, Trkm.Tr: eğ- “eğmek”.

ik[440] **(203a-7)** (bė tefẖīm-ė hemzė-ė meksūr ve kāf-ė tāzī)**:** nām-ė gūşt-ė donbė ve dūk-ė çerẖė ve derd ve zeḥmet **(203a-8)** ve rencūr ve rencūrī ve emr-ė ẖem kerden; **izeñgülüg**[441]**:** rėkāb-gīr ve kef-ė pāy; **(203a-9) eñg**[442] (bė feṯḥ ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** reng ve rū ve beden ve ṭebī‘et ve zāyīden-ė seg **(203a-10)** ve bė kesr āstīn-ė cāmė ve ġeyrė **ėg** bė-ġeyrė nūn miṣluhu; **irnek:** nāẖon **tirnek** miṣluhu; **(203a-11) incük**[443]**:** sāḳ-ė pā ve ṭeb‘-ė nāzok; **ikindük** (bė kesrėteyn ve nūn-ė zedė)**:** veḳt-ė nemāz-ė **(203a-12)** ‘eṣr; **özlek** ve **öyülek:** veḳt-ė nemāz-ė pīşīn ey ẓohr **öyle** ve **orta** ye‘nī veḳt **(203a-13)** zevāl ey geşt-ė āftāb; **ergek**[444]**:** engoşt; **ükek**[445]**:** borc ey borūc-ė felek ve ġeyrė; **(203a-14) ėgek**[446]**:** sūhān ve borādė-ė her çīz; **eymençek:** pestī-ė bālā-yė sīnė; **alıñg:** mėcmer; **ortan (203a-15) ilik:** nām-ė müçė-ė gūşt-ė donbė; **ükik**[447] (bė terkīk-ė żemmė-ė evvel ve kesr-ė sėyo^{v}m-ė Fārsī)**:** fāẖtė; **(203b-1) itnek:** teber; **ödek**[448]**:** tāvān[449]; **ulaġlig**[450]**:** sevārī; **iglig:** siyāhī; **amlık: (203b-2)** āveng Hėndī (...) ve **amle** nīz miṣluhu; **aḳ çėrik**[451]**:** leşker-ė şāhī; **asmak:** bed veż‘; **(203b-3) ėrinçek**[452]**:** kāhėlī; **ofrak**[453]**:** kohn-ė pūsīdė; **arbak:** ḥelḳė-ė bīnī Hėndī (...); **ėgik**[454]**: (203b-4)** sūhān; **üyüñg:** per-ė tīr; **oñg**[455]**/ öñg**[456] (nūn-ė gonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** cānėb-ė rāst ve reng **(203b-5)** ve hey’et ve pīş**; ayrışlig**[457]**:** cādā’ī; **alġunçek**[458]**:** mehd ye‘nī gehvārė; **içig piçig: (203b-6)** ẓāhėr ve bāṭėn.

---

[440] Bkz. iglig

[441] Y.Uyg.Tr: üzeñge (448), Krgz.Tr: üzöñggü “üzengi” (800).

[442] Y.Uyg.Tr: eñg; yeñg “renk” (114, 463), Tarama: yeŋ “renk; şekil, surat”.

[443] Güncel: incik “baldır; bazı bölgelerde diz, ayak bileği, baldır veya kaval kemikleri”.

[444] DLT: ernek, erŋek “parmak” (643).

[445] DLT: ükek “şehrin surlarında savaş için hazırlanan burç” (931).

[446] Y.Uyg.Tr: ėkek “törpü” (123).

[447] Derleme: guguk “kumru; çavuş kuşu; baykuş”, DLT: ügi “Türklerde (ölçünlü dilde) ve kıpçaklarda baykuş” (930).

[448] Derleme: ödek “zarar ödentisi”.

[449] تاودان

[450] Y.Uyg.Tr: ulaḳ “çalıştırılan hayvan” (436).

[451] Krgz.Tr: çerik “asker” (262).

[452] Krgz.Tr: erinçeek “üşengen” (337).

[453] DLT: oprak “yıpranmış” (777).

[454] Bkz. ėgek

[455] DLT: oŋ (776), Krgz.Tr: oñg “sağ” (591).

[456] DLT: öŋ “nesnenin rengi; Oğuzlarda ön” (787).

[457] Y.Uyg.Tr: ayrış “ayırma” (24).

[458] Bkz. elüçek

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: ürkül-[459]**:** teṣeddoḳ şev ve teṣeddoḳ kon; **(203b-7) usal-:** sehv kon; **azıl-:** bed-dėl şev; **öyürül-:** bė-y-oft ey emr-ė oftāden-ė ḫānė; **(203b-8) ėksil-** ve **öksül-:** kem bė-şev, emr-ė kāsten; **urġal-:** let kon; **üzül-**[460]**:** gosestė şev; **(203b-9) il-**[461]**:** bend kon; **ėzil-** (zā-ė mo‘cemė-ė meksūrė)**:** ḥel şev ve sā’īdė ve sūdė şev; **uzal-: (203b-10)** dėrāz keş ve dėrāz şev ye‘nī bė-ḫ^{v}āb ve bė-ġelṭ Hėndī (...); **artıl-:** ziyādė şev; **(203b-11) ėvürül-**[462]**:** bė-gerd, emr-ė gerdīden; **ittil-**[463] (fevḳāniyė-ė moşeddedė-ė meksūr)**:** tīz kon; **uşal-**[464]**: (203b-12)** bė-şėken; **uyal-**[465]**:** şerm-gīn şev; **al-:** bė-gīr ve bė-ḫer ey ḫerīd kon; **ėrek al-:** bė-tevān, emr-ė **(203b-13)** tevānėsten; **apıl-:** pārçė teh şev; **ey bol-**[466] (bė kesr)**:** ṣėḥḥet şev; **arıl-**[467]**:** pāk şev; **amrul- (203b-14) amrul-**[468]**:** teskīn şev; **ayıl-** (bė feṭḥ-ė evvel ve kesr-ė do^{v}yom-ė teḥtāniye)**:** ez mestī bė hūş ā; **(203b-15) azrıl-** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė zā-ė mo‘cemė bė teḳdīm-ė rā-ė mohmelė-ė meksūrė)**:** codā şev **ayrıl-: (204a-1)** codā şev miṣluhu; **elgin sal-:** māl-ė ḫo^{v}d rā zė ḫo^{v}d codā dūr goẕār; **asal-**[469]**: (204a-2)** kelān şev aḳūlu **aşalmaḳ** (bė şīn-ė mo‘cemė) bāşed bė me‘nī-ė bozorg şoden kė **yaşamaḳ: (204a-3)** kelān şoden yā rā bė elėf bedel kerdend **aşamaḳ** şod ve'llāhu e‘lem; **oṅġal-:** ḫūb **(204a-4)** ve çāḳ ve ṣėḥḥet şev ve rāst şev **oṅġul-** miṣluhu; **oḫtal-** ve **oḫtul-** ve **oḳtarıl-**[470]**: (204a-5)** ḥemlė kon; **öyrül-** ve **örgül-:** ber-gerd, çerḫ zen; **çevrül-** (bė feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī)**:** çerḫ **(204a-6)** zen ve ez rāh kenārė şev; **oyul:** sūrāḫ şev ve pest şev; **omal-:** ḫem **(204a-7)** şodė ez ‘eḳėb-ė ṣeyd bondūḳ zen; **ulal-**[471]**:** kelān ber-ḫo^{v}rdār şev; **öksül-: (204a-8)** kem şev ve fenā şev; **usal ḳıl-:** ḫėṭā kon; **iyil-** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė hemzė)**:** ṣėḥḥet yāb **(204a-9)** ve neġz şev; **ėsige kėl-:** bė-ḫūş ā ve hūşyār şev; **ėskil-/ ės kėl-:**

[459] DLT: ürkül- “(bir şeyden) korkarak kaçmak” (934).
[460] DLT: üzül- “kopmak” (937).
[461] Krgz.Tr: il- “takmak, asmak” (366).
[462] DLT: ewrül- “(yüzünü) dönmek” (651).
[463] Derleme: itit- “bilemek, keskinletmek”.
[464] DLT: uşal- “ufalanmak” (925).
[465] DLT: uyal- “utanmak ve çekinmek” (927).
[466] Derleme: ey “iyi”.
[467] Bkz. arımak
[468] DLT: amrul- “sakinleşmek, durulmak, (tın “kalp” için) durmak” (550).
[469] Bkz. eseldir-
[470] DLT: okta- “okla vurmak, oklamak” (773).
[471] Tarama: ulal- “büyümek, yetişmek, yaşlanmak”.

kohnė şev ve hūşyār **(204a-10)** şev; **ėsel-**[472]**:** ṣėḥḥet şev ve kelān şev **ös-**[473] miṣluhu; **esül-:** pejmorde şev; **açıl-: (204a-11)** şėgoftė şev; **üründül-**[474]**:** īṣār kon; **ayıl-** (bė feṭḥ-ė evvel)**:** teh-ė neẓer ār ey bė-ḫāṭėr bė-y-ār; **(204a-12) azıl-** (bė feṭḥ-ė evvel ve doᵛyom-ė moʻcemė -ė meksūrė)**:** żeʻf kon ve eger elėf rā yeʻnī hemzė-ė **(204a-13)** evvel rā meksūr ḫᵛānend emr-ė ter şoden ve bed-dėl nīz āmedė; **ıḳıl-**[475]**:** emr-ė oftādėn; **(204a-14) al ḳıl-:** mekr ve fėrīb kon; **inel-:** zārī kon; **ey ḳal-:** ḫūb şev; **öl-/ ol-:** bė-mīr ve **(204a-15)** bė-şev (Īrānī).

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt: ėl[476] (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** peyġām ve ḳevm ve merdom ve nām-ė **(204b-1)** şehr; **usal**[477]**:** sehv ve reḳṣ; **aral**[478] (bė feṭḥ-ė evvel ve doᵛyom-ė mohmelė)**:** cezīre; **oşal**[479]**: (204b-2)** ān ve hemān; **oġıl** ve **oġul:** pėser ve ferzend; **onġul** (nūn-ė ġonnė)**:** elbettė; **işkil: (204b-3)** moşkėl; **udıl:** ḫeyāl; **anĝı al:** roḫsārė -ė sorḫ; **aġıl:** hālė-ė māh ve gāv-ḫānė ve cā-yė **(204b-4)** gosfendān ve hemsāyė ve ėltėfāt; **ikki könĝül:** doᵛ-dėlė; **örüm ḳıl:** dām-ė **(204b-5)** ʻenkebūt; **aḳ saḳal:** rīş-sefīd; **ėsen eman bol:** zėndė bāş; **anġal** ve **(204b-6) anĝal** (bė kāf-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** peykān-ė pehn; **arcal**[480]**:** esp ve ġeyrė ḥerūn[481] **(204b-7)** ve ser-keş; **avul:** ḫānėhā-yė sėpāh-ė Türkān kė yėk-cā zedė bāşend ve meʼvā-yė ṣeḥrā-**(204b-8)** nėşīnān ve meḥelle; **arġadal:** zemīn-ė pest o bolend Hėndī (...) ve nām-ė deştī; **(204b-9) abul:** nām-ė şeḫṣ; **ıṣṭabl:** eḫtė-ḫānė; **ayravul** ve **aravul:** fevc-ė pīş-ė veḳt-ė ceng **(204b-10) haravul** miṣluhu; **igit ėl:** cevān-merd; **oŋĝ ḳol:** dest-ė rāst; **ayıl**[482] (bė feṭḥ-ė evvel **(204b-11)** ve kesr-ė doᵛyom-ė teḥtāniyė)**:** zīr-teng-ė esp; **uḍ il**[483]**:** sāl-ė gāv; **ilan yıl**[484]**:** sāl-ė mār; **(204b-12) it**

[472] Krgz.Tr: esen “her şeyin selamette olanı, sağ salim” (644).
[473] Krgz.Tr: ös- “büyümek” (616).
[474] Tarama: üründüle- “iyisini seçmek, iyisini ihtiyar etmek”, Derleme: üründüle- “seçmek”.
[475] DLT: yıkıl- “yıkılmak” (971).
[476] DLT: Krgz.Tr: el “soy, halk” (324), Y.Uyg.Tr: el “vatan, memleket, il, ülke” (111).
[477] Y.Uyg.Tr: usul, ussul “dans” (439).
[478] Krgz.Tr: aral “ada” (40).
[479] Krgz.Tr: oşol, oşo “öteki” (602).
[480] Tarama: erçel “namert, hırçın, yaramaz, huysuz”, Derleme: arçal “erçel, yaramaz, haylaz”.
[481] هارون
[482] Derleme: ayıl “toka, zincir tokası”.
[483] DLT: uḍ ~ ud “Çigil lehçesinde sığır, öküz” (916).
[484] Azb.Tr: ilan, Özb.Tr: ilán “yılan”.

il: sāl-ė seg; **inçke bėl**[485]**:** kemer-ė bārīk ey mū-miyān; **ana sinĝil**[486]**:** ḫālė; **ėl (204b-13)** (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel ve yā-ė me‘rūf)**:** nīz ferzend ve vėlāyet ve ḳevm; **ėmgel**[487]**:** renc ve mėḥnet; **(204b-14) al** (bė medd)**:** esp-ė reng-ė le‘l ve hem bė me‘nī-ė esp-ė būz ve bė me‘nī-ė dest ve reng-ė sorḫ **(204b-15)** ve mekr ve fėrīb ve mohr-ė pād(ė)şāh ve şeftālū ve emr-ė gėrėften; **uzav il**[488]**:** sāl-ė sėyoᵛm-ė **(205a-1)** gozeştė ey bālā-yė pār-sāl; **ol**[489]**/ ul**[490]**/ öl:** bėsyār ve nūk ve ū ve nīş ve emr-ė şoden ve **(205a-2)** morden ve bė-bāş; **umsul:** moştāḳ ve ārzū-mend ve temā‘; **ergel:** zeneḫ; **ėmgel**[491]**: (205a-3)** zeneḫ miṣluhu; **ėçil** (bė tefḫīm-ė hemzė-ė meksūrė)**:** olfet ve ons gėrėften doᵛ **(205a-4)** ḥeyvān bė hem-dīger; **ulal:** ber-ḫoᵛrdār[492]; **aġacal:** dereḫt; **iskel:** bīmārī-ė çiçek; **onĝtayl: (205a-5)** sevdā-yė bī-fāydė.

Feṣlo'l-mīm fi'l-ef‘āl: um-: ommīd bė-dār ve ḫᵛāhėş kon **(205a-6)** ve heves ve ṭeme‘ kon; **ėm-:** bė-mek ve emr-ė mekīden.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt: örgim: ḳelem; **aḫşam (205a-7)** ve **aḳşam:** şām ve nemāz-ė şām; **uştulum:** ẓolm; **oyram:** kūçė ve meḥelle ve çeng nevāḫten; **(205a-8) üzüm/ özüm:** engūr ve bė me‘nī-ė ḫoᵛdem emmā bė me‘nī-ė engūr bė zā-ė Fārsī āmedė; **ölüm:** merg; **(205a-9) üşküm:** noḳṣān; **it üzüm:** seg-engūr Hėndī (...); **aġram:** vezn-dār; **(205a-10) aldım ḳaçtım:** bė me‘nī-ė loġevī gėrėftem gorīḫtem emmā der ėṣṭėlāḥ māl-ė merdom-ḫoᵛr me‘nī dāred; **(205a-11) ügüm**[493]**:** ‘eẓīm; **orġarım**[494]**:** ḫendeḳ-ė ḳel‘e; **ıldırım**[495]**:** ṣā‘ėḳe ve berḳ emmā **ıldırım** rā ... **(205a-12)** nīz nėsbet dehend; **özgüşüm:** dūst-ė men; **ecem** (bė fetḥėteyn)**:** ādem-ė bī-honer; **erdem: (205a-13)** çeşm ve honer bolġe-ė ḳedīm; **eslem** (bė fetḥ)**:** fāydė; **öktüm:** por-zūr; **ėgrem:** gėrdāb Hėndī **(205a-14)** (...); **aldım:** nezd-ė men ve gėrėftem; **azam** (bė fetḥ-

[485] Y.Uyg.Tr: inçike, inçik “ince, zarif” (176).
[486] Y.Uyg.Tr: siñil “küçük kız kardeş” (355).
[487] Bkz. ėmgek
[488] Y.Uyg.Tr: uzaḳi “geçen yıl” (442).
[489] Krgz.Tr: mol (569), Y.Uyg.Tr: mol “bol, çok” (274), Krgz.Tr: ol “ol, şu” (589).
[490] Dihhuda: nūl “gaga”.
[491] Trkm.Tr: eŋek “çene”.
[492] برخودار
[493] DLT: ügüm “yığın” “931”, Özb.Tr: üyüm “yığın”.
[494] Krgz.Tr: or “çukur, hendek” (598).
[495] Azb.Tr: ildırım “yıldırım”.

ė evvel): ferzend; **odam:** ḫānė-ė bī-dīvār; **(205a-15) ödüm:** şogūn ve mo‘ālecė; **öktem:** zūr-āverī ve ẓolm ṣerīḥ kerden; **oŋĝtum**[496]**:** ḳābū **(205b-1)** ey forṣet; **aġrım** ve **ıġrım:** rīsmān; **oydum**[497]**:** zemīn-ė āb-nāk; **öŋĝüm**[498]**:** bīdār; **ulalım: (205b-2)** ber-ḫoᵛrdārī[499]; **oḳum:** ḥėşmet ve debdebė; **ulam:** esp-ė (...) **ulaḳ** miṣluhu; **ėgşem: (205b-3)** meġāk-ė zemīn; **ėm**[500]**:** devā, dārū; **ėtim:** nefer ye‘nī sāyės.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: (205b-4) isin-[501]**:** germ şev; **irin-:** āb bė-zen ey āb-pāşī kon[502]; **avın-** ve **avun-**[503]**:** movcūd **(205b-5)** şev ve meşġūl şev ve rū’īdė şev ve sebz şev; **öylen-**[504]**:** ked-ḫodā şev; **utrulan-**[505]**: (205b-6)** ėstėḳbāl kon; **oḳlan-:** tīr-āvīz kon; **ilin-:** bend şev ve gėrėftār şev **ilen-** miṣluhu; **(205b-7) arban-**[506] (bė bā-ė movveḥḥede)**:** fėrīftė şev; **ısmarlan-:** sėfārėş kon; **uçun-**[507]**:** bė me‘nī-ė āsīb-ė **(205b-8)** cėnn şev ve emr-ė tīr perīden; **ın- /ėn-/ in-** (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** sevgend bė-ḫoᵛr ve dāġ kon ve nāzėl **(205b-9)** şev ve bė me‘nī-ė forūd ā; **uġran-** (ġeyn-ė mo‘cemė -ė sākėnė)**:** teṣeddoḳ bė-şev ve bė-gerd; **ötün-**[508]**:** ez gonāh-ė kes **(205b-10)** bė-goẕer ve ‘efv kon; **utan-:** ḥeyā kon; **örgen-**[509]**:** bė-y-āmūz **ögren-** bė-y-āmūz miṣluhu; **inan-: (205b-11)** bāver kon ve bāver şev; **oyan-**[510]**:** bīdār şev; **atlan-**[511] (bė medd ve sokūn-ė doᵛyom-ė fevḳāniyė)**:** sevār **(205b-12)** şev ber esp; **eylin-/ ilin-** (bė feṯḥ-ė evvel ve kesr-ė lām)**:** bend şev emmā (bė kesr-ė evvel) nīz bė hemīn me‘nī; **(205b-13) aylan-**[512]**:** bė-gerd, emr-ė gerdīden; **usun-:** nā-ommīd şev; **oyġan-:** bīdār şev; **aġzan-:** yād **(205b-14)** kon; **eglen-**

---

[496] Krgz.Tr: onğtoy “fırsat, müsait ahval” (593).
[497] Krgz.Tr: oydunğ “alçak yer, ovalık” (603).
[498] Krgz.Tr: önğ “uyanık durum, uykusuzluk zamanı” (611).
[499] برخوداری
[500] Krgz.Tr: em “üfürükçü ilaçları” (328).
[501] DLT: isin- “ısınmak” (668).
[502] آب باشی کن
[503] Y.Uyg.Tr: avun- “avunmak, teselli olmak” (23).
[504] Y.Uyg.Tr: öylen- “evlenmek” (309).
[505] DLT: utrulan- “yüz yüze gelmek” (925).
[506] Derleme: arban- “üzerine çullanmak, abanmak”.
[507] Tarama: uçun- “korkudan sararmak, rengi uçmak”, Derleme: uçun- “sakınmak, çekinmek, korkmak”.
[508] Y.Uyg.Tr: ötün- “istemek, dilemek, rica etmek” (309).
[509] Özb.Tr: örgen- “öğrenmek”.
[510] Y.Uyg.Tr: oyġan- “uyanmak” (301).
[511] DLT: atlan- “ata binmek” (563).
[512] Y.Uyg.Tr: aylan- “dolaşmak, dönmek” (24).

/ **eklen-** (bė kāf-ė Fārsī)**:** mekş ve mohlet kon ve bė tāzī evḳāt ḫoᵛd bė-goẕerān; **(205b-15) atan-** ve **at ḳazan-**[513]**:** meʻnī-ė her doᵛ (bė medd-ė evvel) nām ber-ār; **açıġlan-** ve **asıġlan-**[514]**:** meʻnī-ė her doᵛ **(206a-1)** fāydė ve sūd bė-gīr; **ėklen-:** ber ser-ė pencė-ė pā, pā ber ser-ė ʻeḳėb bė-nėşīn bė ṭevrī kė meḳʻed **(206a-2)** bė zemīn ne-resed; **oḫzan-:** emr-ė āvāz kerden-ė esp ve ġeyrė bė veḳt-ė dānė hoᵛrden **(206a-3)** Hėndī (...) ve ʻelef ve āb ḫoᵛrden ve ġeyrė; **igren-:** nėfret kon ez nėcāset ve çīz-ė **(206a-4)** nā-ḫoᵛş; **aġın-:** emr-ė ġelṭīden devābb Hėndī (...); **umsun-:** bė-pīç ve bestė **(206a-5)** kon; **ėymen-**[515]**:** dehşet ḫoᵛr; **işen:** kār kon; **ümsen-:** devā kon; **alḳın-**[516]**:** emr-ė kolāle-ė zebān **(206a-6)** şoden ez ėżṭėrārī; **emen-:** ṭemeʻ-gīn şev; **onan-:** rāżī şev ve rėżā deh; **ötün-: (206a-7)** şefāʻet kon ve ėltėmās kon; **urun-**[517]**/ orun-**[518]**:** bė-zen ve bė-dėrev, emr-ė dėrevīden-ė zėrāʻet **(206a-8)** ve hem-rāh şodė bė-rev ve bė kārī meşġūl bāş ve āsīb[519] şev; **ökün-**[520]**/ ögün-**[521]**:** teḳlīd kon **(206a-9)** ve mocābāt kon ve peşīmān şev ve feḫr kon ve nāz kon; **ullan-**[522]**:** ferbėh şev; **islen-: (206a-10)** būy bė-gīr ve bed-bū şev; **ıçḳın-**[523]**:** şeyḥe bė-keş ve neʻrė kon ve āh kon ve emr-ė ġorrīden; **ėymen- (206a-11)** (bė tefḫīm-ė hemzė-ė meksūrė ve bė sokūn-ė yā-ė teḥtāniyė)**:** bė-ters ve ḥeẕer kon; **ėyin-** (bė tefḫīm-ė **(206a-12)** hemzė-ė meftūḥė)**:** moteġeyyėr şev ve teġīr yāb ve vīrān şev çonān-çė sėrkė ve şerāb ve şīr-ė **(206a-13)** borīdė ve ḥāl tebāh ve ḫerāb şeved ve meṣder-ė ān rā **eyinmaḳ** gūyend; **usan-: (206a-14)** pīnekī kon yeʻnī ḫᵛāb kon ve perīşān şev ve ez cān sīr şev ve bė teng **(206a-15)** meʻnī-ė evvel kė pīnekī kerden est ṣeḥīḥ meʻlūm mī-şeved; **ırġan-**[524]**:** ḥereket kon; **isḳan-**[525]**: (206b-1)** būy kon ey bė-bū; **uftan-** ve **utan-:** şerm kon; **uzan-:** dėrāz kon ve bė-verz, emr-ė **(206b-2)** verzīden (Īrānī); **ögren-:** emr-ė ġorrīden ve bė-y-āmūz (Īrānī); **aççıġlan-**

[513] Tarama: ad kazan- “ün almak”.
[514] DLT: asıg “kar, fayda, yarar” (559).
[515] Tarama: eymen- “çekinmek, korkmak”.
[516] Derleme: alkın- “şaşırmak”.
[517] DLT: urun- “dövünmek” (924), Krgz.Tr: urun- “çarpmak” (786).
[518] Y.Uyg.Tr: or- “biçmek” (297).
[519] اسیب
[520] DLT: ökün- “pişman olmak, hayıflanmak” (786), Tarama: öykün- “taklit etmek, taklide çalışmak”.
[521] DLT: ögün- “kendini övmek, övünmek” (786).
[522] Bkz. ulal-
[523] Bkz. hıçkır-
[524] Krgz.Tr: ırğan- “ağır ağır sallanmak” (358).
[525] Y.Uyg.Tr: iski- “koklamak” (178).

[526] (bė cī̆m-ė Fārsī̆-ė moşedded-ė **(206b-3)** meksūr)**:** ġoşşė kon; **umun-:** ommī̆d-vār şev; **arsalan-:** teyyār kon; **ėlig sun-:** dest dėrāzī̆**(206b-4)** kon; **arġın-:** ḫeşm-gī̆n şev ve ġorġor kon Hėndī̆ (...); **aldın-**[527]**:** pī̆ş gī̆r; **arġan-:** māndė **(206b-5)** şev; **aḳın-:** emr-ė tāḫten; **ėmgen-**[528]**:** doşvār bė-keş; **ısarlan-:** sėfārėş kon; **ögen-: (206b-6)** moḳerer şev; **ırġan-:** vāveylā kon der bī̆mārī̆ vāh vāh kon Hėndī̆ (...); **uzun-**[529]**: (206b-7)** meşġūl şev.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt: arman[530]**:** efsūs; **avadan**[531]**:** ḫūb-ṣūret **(206b-8)** ve ḫo^{v}ş-rū; **arsalan**[532] (bė feṭḥ-ė evvel ve do^{v}yom mohmelė-ė zedė ve sėyo^{v}m mohmelė-ė meftūhė)**:** şī̆r ve **(206b-9)** teyyārī̆ ve borc-ė esed; **aytdagan:** goftār; **ikevlen**[533]**:** her do^{v}; **avġun:** dereḫt; **üstin**[534] **(206b-10)** (bė tefḫī̆m-ė żemmė)**:** bālā ey fevḳ ve nām-ė ḥerekė-ė feṭḥė; **astın**[535] (bė medd-ė evvel ve sokūn-ė do^{v}yom-ė mohmelė)**: (206b-11)** zī̆r ey teḥt żėdd-ė fevḳ ve ḥerekė-ė kesrė **aşaḳ** miṣluhu; **altun:** ṭelā ve dī̆nār; **ėkin**[536]**/ ikin: (206b-12)** zėrā‘et ve kėşt ve şāyed ve āyā; **iken** (bė kāf-ė tāzī̆)**:** būd ve şāyed ve āyā **iken (206b-13)** (bė kāf-ė tāzī̆)**:** būd ve şāyed ve **igen** (bė kāf-ė ‘ecemī̆) evvel ve dār-ė donyā; **ėŋ̂gin** (nūn-ė ġonnė ve **(206b-14)** kāf-ė Fārsī̆-ė meksūr)**:** ketef; **on**[537]**/ ön**[538]**/ ün**[539]**/ un**[540] (bė tefḫī̆m-ė żemmė)**:** deh ‘eded ve ḳerż ve nev-rūz ve āvāz ve **(206b-15)** ārd; **açḳun**[541] (bė medd-ė evvel ve cī̆m-ė Fārsī̆-ė zedė)**:** kėlī̆d; **ėn**[542]**/ in**[543] (bė tefḫī̆m-ė kesrė)**:** nėşān ve ḥoccet ve eṣer **(207a-1)** ve berāyė pārçė-ė dorost ve şėkāf

[526] Y.Uyg.Tr: aççiġlan- “kızmak, öfkelenmek” (2).
[527] Krgz.Tr: ald, aldı “ön; ön kısım” (23), Y.Uyg.Tr: ald, aldı “ön; önü” (8, 9).
[528] DLT: emgen- “sıkıntı çekmek” (638).
[529] Krgz.Tr: uzan- “çalışmak, bir zanaatla meşgul olmak” (792).
[530] Dihhuda: ārmān “hasret, özlem”.
[531] Y.Uyg.Tr: avadan “bayındır” (22).
[532] Y.Uyg.Tr: arslan “aslan” (17), Krgz.Tr: arstan “aslan” (48).
[533] Y.Uyg.Tr: ikkeylen “ikisi” (173).
[534] Y.Uyg.Tr: üstün “üstün” (447).
[535] DLT: astın “alt” (559).
[536] Özb.Tr: ekin, Trkm.Tr: ekin, Krgz.Tr: egin “ekin” (323).
[537] Özb.Tr: on, Kzk.Tr: on, Y.Uyg.Tr: on (296), Krgz.Tr: on “on (sayı)”(591).
[538] ATALAY, öŋ̂ “öndün” (459), Derleme: öndün “ödünç”, Derleme: ön “ilk gün”.
[539] Tarama: ün “ses, avaz, sada”.
[540] Özb.Tr: un, Kzk.Tr: un, Y.Uyg.Tr: un (437), Krgz.Tr: un “un” (783).
[541] Y.Uyg.Tr: açḳu, açḳuç, açḳi “anahtar” (2), Krgz.Tr: açkıç “anahtar” (6).
[542] Derleme: en “hayvanlara ya da eşyaya vurulan damaga, işaret”.
[543] Özb.Tr: in, Kzk.Tr: in, Y.Uyg.Tr: in “in” (176), DLT: īn “aslan, tilki ve diğer yırtıcıların barınağı; en; aşağı doğru meyilli olan, iniş” (665).

mūş-ḫānė ve revzen ve neşīb ve sūrāḫ-ė her **(207a-2)** ḫezendė ve pey-ė ḥeyvān ey nėşān-ė pā-yė ḥeyvān ve sūrāh-ė zemīn ve sūrāḫ-ė gūş **(207a-3)** ve ‘erīż ve emr-ė forūd āmeden; **aḳrın aḳrın**[544] (bė medd-ė evvel ve sokūn-ė kāf ve sėyoᵛm-ė **(207a-4)** mohmelė-ė meksūrė bė doᵛ lefẓ-ė motecānės)**:** bė me‘nī-ė āhėstė āhėstė **aḳrın:** bė me‘nī-ė ferāġet hem āmedė; **(207a-5) ėren toḳḳan:** ādemī-zād[545]; **ögün**[546]**/ ügün**[547]**/ ökün**[548]**:** ġeyr ve fożūl ve bėsyār ve ziyādė ve sevā ve **(207a-6)** coz ye‘nī sevā ve emr-ė teḳlīd kerden; **ös burun:** nev-ḫīz; **artḳan**[549] (bė sokūn-ė doᵛyom-ė mohmelė **(207a-7)** ve sėyoᵛm-ė fevḳāniyė nīz sākėnė)**:** efzā ye‘nī ziyāde şevendė; **an** (bė medd-ė evvel)**:** ḳesem ve sevgend **(207a-8)** (Īrānī); **alan**[550] (bė medd-ė evvel ve doᵛyom)**:** ḥerām żėdd-ė ḥelāl; **on** (bė nūn-ė ġonnė) ve **an** (bė feṯḥ-ė evvel **(207a-9)** ve doᵛyom-ė zedė)**:** her doᵛ bė me‘nī-ė ān; **ėsen aman:** ḫeyr o ‘āfiyet; **igeri keyin**[551]**:** pīş **(207a-10)** o pes; **opdan:** ḫūb-ṣūret ve ḫūb ve çīz-ė dorost; **ėnĝiz ün:** āvāz-ė bolend; **(207a-11) ilan:** mār; **ötkün:** bālā ey bolend; **önĝin**[552] (nūn-ė ġonnė)**:** pīş; **alın**[553]**:** pīşānī **(207a-12)** ve cebīn ve bolend-ė ṭūlānī ve pīş; **erġanun:** nām-ė sāzī kė eflāṭūn vāżė‘-ė ān-est **(207a-13)** ve mo‘eyyeneş ehl-ė loġet-ė Fārsī bėsyār nėvėşṭėend; **uzun:** ṭenbūre ve dėrāz; **aġın: (207a-14)** dām-ė ‘enkebūt; **orun**[554]**/ urun:** mesned ve cāy ve lėḥāf ve menzėl ve meḳām ve menzėlet ve menṣeb **(207a-15)** ve meşġūl bāş; **arḳan**[555]**:** resen ve kemend; **aslan** (bė ġeyr-ė rā-ė mohmelė)**:** nīz bė me‘nī-ė şīr; **aydın: (207b-1)** mehtāb; **oyun:** bāzī; **öz için:** miyān-ė ḫoᵛd; **arġumaḳ toḳḳan:** ādemī-zed; **ojun**[556]**: (207b-2)** cėhān **jun** (bė żemm-ė jā-ė Fārsī) mişluhu; **otun**[557]**/ ötün:** hīme ve hīzom ve şefā‘et; **uzav kün: (207b-3)** perīrūz; **evren/ ören** (bė feṯḥ ve bė żemm) nīz

[544] Krgz.Tr: akırın “yavaş” (14).
[545] آدم زاد
[546] DLT: öŋi, öŋin “başka” (787).
[547] DLT: ügün “yığın” (931), Y.Uyg.Tr: üyündi “yığın, küme, kütle” (447).
[548] Bkz. ökün-
[549] Bkz. artağan
[550] Kzk.Tr: aram, Krgz.Tr: aram “haram” (40).
[551] Krgz.Tr: kiyin “sonra, ondan sonra” (475).
[552] DLT: öŋ, öŋdün “ön” (787).
[553] DLT: alın “alın; dağın yamacı ve çıkıntılı yeri” (548), Derleme: alın “ön”.
[554] Güncel: orun “özel yer; makam, mansıp, mesnet, mevki”.
[555] Y.Uyg.Tr: arḳan “halat, urgan” (16).
[556] DLT: ajun “dünya, âlem” (545).
[557] Krgz.Tr: otun “odun” (603).

ejdehā emmā **üren** feḳeṭ bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel) bė me‘nī-ė **(207b-4)** neşşe-ė şerāb ve ġeyrė ve leḳeb-ė her ḳevm nīz āmedė; **arşun**[558]**:** gezī kė pārçė peymāyend ve bė me‘nī-ė **(207b-5)** veceb ey dest nīz āmedė; **arḳan:** ber poşt ḫ[v]ābīden ve rīsmān-ė bār-keş; **(207b-6) atan**[559]**:** yėk nev‘ şotor; **andigan** ve **andican** (bė kesr)**:** nām-ė mevżė‘ī; **alçın:** nām-ė ḳebīlė; **aldın:** cānėb-ė **(207b-7)** pīş; **elgin:** mālī kė ez ḫāvend[560] dūr bāşed ve ādemī kė ez ferzendān codā bāşed; **(207b-8) anda kėḍin:** be‘d ez ān; **arġun**[561]**:** rū-yė her şey ve zebūn; **arġun:** nām-ė ḳebīlė-ė aymaḳiyyė; **abısun: (207b-9)** nām-ė zenānī kė şevher īnhā yėkī bāşed her yėkī rā nėsbet bė dīgerī bėdīn nām ḫ[v]ānend **(207b-10)** ‘Erebān żurreh ve Fārsiyān enbāz ve yārī Hėndiyān (...ve...) bė feṭḥ ḫ[v]ānend; **(207b-11) aġrın**[562]**:** derd-nāk; **öy toḳḳan:** ḫānė-zād; **uġan**[563]**:** nām-ė ḫodā bė me‘nī-ė ḳādėr-ė ẕū'l-celāl ve **(207b-12)** ḥekīm; **ėmes mėn:** nīstem; **erin**[564]**:** leb; **işţan**[565]**:** ėzār; **igren:** zārī; **inan**[566]**:** ė‘tėbār; **(207b-13) ėmen**[567]**:** nīst **ėmes**[568] miṣluhu; **ikki ayaġdın keyin:** be‘d ez do[v] pāyeş[569]; **ayran:** dūġ; **(207b-14) irin:** rīm-ė dānė; **ėsen**[570]**:** selāmet; **armaġan** (bė kesr-ė evvel ve sėyo[v]m)**:** sevġāt ey toḥfė-ė **(207b-15)** şehr-ė dīger kė berāyė yārān ve ġeyrė ez sefer hem-rāh-ė ḫo[v]d ārend yā fėrėstend; **anıdın kün**[571]**:** **(208a-1)** pes-ferdā; **it çibin**[572]**:** ḫer-meges; **uçḳun**[573]**/ öçḳun**[574]**:** şerārė-ė āteş ve kėrm-ė şeb-tāb ve perendė **(208a-2)** ve āteş ve çėrāġ forū-geştė ve gol şodė ve sūrāḫ-ė ėzār-bend ye‘nī

[558] Bkz. arşın
[559] DLT: atan “iğdiş edilmiş deve” (563).
[560] خواوند
[561] Bkz. argın
[562] DLT: agrıg “ağrı” (544).
[563] DLT: ugan “iş yapmaya muktedir olan” (917).
[564] Kzk.Tr: erin, Krgz.Tr: erin “dudak” (337).
[565] Krgz.Tr: ıştan “kadın pantalonu” (361), Y.Uyg.Tr: iştan “iç donu” (180).
[566] Derleme: inan “güven”.
[567] Krgz.Tr: emen “emes (yalnız 1. Şahıs için), değil” (329).
[568] Krgz.Tr: emes “değil” (329).
[569] بعد ازدوپاس
[570] Krgz.Tr: esen “salimen” (340).
[571] Krgz.Tr: andan “sonra, ondan sonra” (32).
[572] Krgz.Tr: çıbın, çımın “sinek” (269), Y.Uyg.Tr: çivin “sinek” (84).
[573] Krgz.Tr: uçkun, ıçkır “kıvılcım, uçkur” (779/ 348), Y.Uyg.Tr: uçḳun, uçkur “kıvılcım, çakım, iyi uçan” (434), Derleme: ugan “ateş”.
[574] Y.Uyg.Tr: öçük “sönük, söndürülmüş” (303), Krgz.Tr: öçküs “sönmiyen, sönmez” (606).

nīfė; **unutḳan: (208a-3)** ferāmūş-ḳar; **uçan**[575]**:** kėştī ve cehāz-ė kelān ve perendė; **üçün** ve **içün:** bė me‘nī-ė sebeb **(208a-4)** ve ‘ėllet ye‘nī berāyė vāsėṭė; **ozan:** sāz ve nevā mėṣl-ė çeng ve rebāb; **orman:** dereḫt; **(208a-5) ulugan:** kelān ve bozorg **uluġ** miṣluhu; **uzgan**[576]**/ ozgan**[577]**/ üzgen:** ḫūb ve neġz ve pīş-ḳedem ve pīş-reftė-gī **(208a-6)** ve kendė şodė-gī ve codāy ve mehcūr ve nām-ė ḳeryė; **ögen** (bė kāf-ė Fārsī)**:** nėhāl-ė ḫo^{v}rd; **(208a-7) olpan:** revşen; **uyuşun:** ḳevm-ė ez Özbek ve moncemėd ez serdī; **öklen:** sėpārėş **(208a-8)** ve rū-şėnās ve ḳevmī ez Özbek; **orçın:** pergenė ve tümen bė lefẓ-ė kāşġerī; **utan: (208a-9)** şermendė-gī ve ḫėcālet ve ḥeyā kon; **ortan**[578]**/ örten**[579]**:** miyāne-gī ve godāḫte şev; **özgün:** pāgīzė **(208a-10)** ve pāk; **uzavġı kün:** perīrūz; **inĝşen:** sėrkė bė tāzī'ş ḫel gūyend; **irigen:** nām-ė **(208a-11)** māh-ė rebī‘o'l-evvel; **ötrigen:** rebī‘o'ṣ-ṣānī; **ömgerin:** comādė'l-evvel ve nām-ė īn devāzdeh **(208a-12)** māh yėk-cā der loġet-ė ara der feṣlo'l-elėf ẕėkr yāft; **imerli kün**: rūz-ė şenbė; **enĝü kün: (208a-13)** sė-şenbė; **uçtı kün:** çehār-şenbė; **ingen**[580]**:** mādė-ė şotor; **alçın:** merg-ė nā-gāh ey **(208a-14)** mofācāt ve vebā e‘ūẕu bi'llāhi min ẕālik; **usan:** gėlė ve şėkvė; **içtan:** ėzārī **(208a-15)** pā-cāmė **iştan** miṣluhu; **ömgen:** kenārė-ė sīnė; **aḳ kögürçün**[581]**:** ‘oḳāb; **adın: (208b-1)** hīç, īç; **artın:** pesī ḫo^{v}d ey ‘eḳėb; **aġḳan:** oftādė; **uşaġın:** mādė-ė ḫūk; **(208b-2) iç ton:** şelvār ve nīfė; **uyan**[582]**:** lėgām-ė esp (Īrānī); **alġın**[583]**:** cem‘iyet; **uyuşḳan: (208b-3)** rāh ġeleṭ kerden ve moncemėd ey bestė şodė ez serdī; **onlar degin:** tā bė ūşān; **(208b-4) opçın:** merd-ė moselleḥ ve teyyār; **ısarlan:** sėfārėş; **umaḳan:** ḫofyė; **uruşḳan**[584]**:** ceng-gīrė; **(208b-5) oġlan:** ulus-ė Özbek; **ayvan**[585]**:** dālān; **an ḳalan** (bė feṭḥ-ė evvel)**:** bāḳī-ė ān; **(208b-6) ayın:** kef-ė dest; **azġun:** bī-bonyād; **ayan:** ẓālėm, bed żėdd-ė nīk ve ‘ocb; **on tümen:** deh hezār; **(208b-7)ösgün:**

[575] DLT: uçan “Kıpçak lehçesinde iki kanatlı gemi” (915).
[576] Bkz: uz, uzgen: kazakistan'da bir şehir adı.
[577] Y.Uyg.Tr: ozġun “ileri giden; öncü” (302), Krgz.Tr: ozğun “öne geçen, öne geçemeye uğraşan” (606).
[578] Derleme: ortan “ortanca”.
[579] DLT: örten- “kızartmak; yanmak” (790).
[580] Krgz.Tr: ingen “dişi deve” (369), Y.Uyg.Tr: iñgen “deve” (177), Moğ.: inggen “dişi deve” (657).
[581] Kzk.Tr: kögerşin, Trkm.Tr: göğerçin, Krgz.Tr: kögürçkön, kögüçkön “güvercin” (498).
[582] Trkm.Tr: uyan “dizgin”.
[583] Y.Uyg.Tr: yiġin, jiġin “kalabalık, sürü” (182), Krgz.Tr: cıyın “kalabalık” (214).
[584] Y.Uyg.Tr: uruşcan, uruşḳaḳ “kavgacı, dövüşken” (439).
[585] Y.Uyg.Tr: ayvan “F. eyvan, balkon” (25).

tereḳḳī; **arḳan:** ārėzū; **ögen:** nėhāl-ė ḫoᵛrd; **işleġan:** telāş ve tereddod ve kūşėş; **(208b-8) ögmen**[586]**:** ḫermen; **apadan**[587]**:** ḫūb-ṣūret; **örmün:** pencė; **ulan**[588]**:** esp-ė çehār-sālė.

Feṣlo'l-vāv fi'l-(208b-9) ef‘āl: uyu-/ oyu-[589]**:** ḫᵛāb kon ve emr-ė kefānīden nīz dīdė şod ve emr-ė der kenār gėrėftė **(208b-10)** kesī rā ḫᵛābīden[590]; **adu-:** ėḥtiyāṭ kon; **üşkü-:** noḳṣān ve ziyān kon; **av-:** şėtāb **(208b-11)** kon; **ulu-**[591]**:** āvāz-ė seg ve feryād bė-kon seg yā ādem; **oḳu-**[592]**:** bė-ḫᵛān; **uçu-**[593]**:** cān(ė)ver **(208b-12)** bė-şėkār endāz; **ara ḳonu-:** şeb der miyān kon; **üsü-:** gūşt rā leḫt leḫt ve sān **(208b-13)** sān kon; **ögü-**[594]**:** meydė ve ārd kon ye‘nī bė-sā, emr-ė sā’īden ve emr-ė te‘rīf kerden; **(208b-14) üşü-**[595]**:** serd bė-ken ve sūrāḫ **eyyü-** (bė feṭḥ-ė evvel ve teşdīd-ė doᵛyom-ė teḥtāniyė-ė meżmūmė)**: (208b-15)** mobāderet ey ‘ecelė kon; **asru-**[596]**:** ziyādė şev; **ürkü-**[597]**:** rem kon, emr-ė remīden ve bė āvāz-ė **(209a-1)** seg bā feryād gėryė kon; **oksu-**[598]**:** ḳey kon.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt: incü[599]**:** morvārīd ve **(209a-2)** mozdūrī nīz āmedė; **av:** şėkār ve belī ve ārī ve teḥḳīḳ ve moşeḫḫeṣ; **utru**[600]**/ ötrü: (209a-3)** pīş ve rū-bė-rū [ve] ėstėḳbāl ve cėḥet çonān-çė gūyend **mundın ötrü** ye‘nī ez-īn **(209a-4)** cėḥet; **uşu**[601] ve **uşbu**[602]**:** hemīn; **alanġu** (bė nūn-ė ġonnė)**:** ḫāl-ė eṣlī ve būtė-ė gol; **ulaġu**[603]**: (209a-5)** modām ve hemīşė; **uyḳu**[604]**:**

---

[586] K.A.: öğmen “harman”.
[587] Bkz: opdan.
[588] Y.Uyg.Tr: ulañ “kolan” (436).
[589] Krgz.Tr: oy-; oy “oymak, kazmak; çukur” (603), DLT: öy- “oymak” (781).
[590] خوانیدن
[591] Krgz.Tr: ulu- “ulumak” (782).
[592] Krgz.Tr: oku- “okumak” (589).
[593] Krgz.Tr: uçur- “uçurmak” (780).
[594] Y.Uyg.Tr: ugat-, uvat- “ofalamak” (441), Azb.Tr: üyü- “öğütmek”, Krgz.Tr: öğö- “(bir madeni) eğelemek” (607).
[595] Krgz.Tr: üşü- “burgulamak; üşümek, donmak” (798).
[596] Moğ.: asuru “pek, çok, pek çok” (92).
[597] Y.Uyg.Tr: ürkü- “ürkmek” (446).
[598] Y.Uyg.Tr: oxsu- “mide bulanmak” (294).
[599] Y.Uyg.Tr: incu “inci” (176), Özb.Tr: incu “inci”, Tarama: inçü “esir, kul”.
[600] DLT: utru “bir şeyin karşısı, karşı, karşı karşıya” (925).
[601] Krgz.Tr: uşul, uşu “bu” (787).
[602] Y.Uyg.Tr: uşbu “işte bu” (440).
[603] DLT: ulagu.
[604] Krgz.Tr: uyku (790), Y.Uyg.Tr: uyḳu “uyku” (441).

ẖ^{v}āb; **aġu**[605]**:** zehr ve semm ve ẕėhn çonān-çė gūyend **aġu ḳara bar (209a-6)** ye‘nī ẕėhn siyāh est ey ẕėhn-ė kond; **otav**[606]**:** nev-şeh ve ẖānė-ė nev-ė şehī; **içegü**[607]**/ içkü**[608]**:** rūdė **(209a-7)** ve nūşīdenī; **ėḍgü**[609]**:** nīk; **özgü:** ber-gozīdė ve fėrėştė; **onaşgu**[610]**:** me‘şūḳ ve zėnā **(209a-8)** kė ez zen konend ve yār kė zen bāşed Hėndiyān (...) gūyend ve bāzīçė-ė ṭėflān Hėndī **(209a-9)** (...) **oynaş** miṣluhu; **uyu**[611]**:** ẖānė **öy** miṣluhu; **asru:** bėsyār; **ulaġu:** modām; **alav**[612]**:** şo‘lė **(209a-10)** ve tūdė-ė āteş; **üzeñgü**[613]**:** rėkāb; **aḳarġu:** ṣābūn-ė pārçė şosten; **ėrlü**[614]**:** şevher-dār; **(209a-11) ālū**[615] (bė medd)**:** nām-ė mīvė; **üçürgü**[616]**:** ẖo^{v}-gīr-ė esp; **altav**[617]**:** her şeş; **aşlav:** ẓerf-ė çūb-īn-ė kelān **(209a-12)** kė teẖtė-ė aş keşīden bāşed; **atḳu:** yėk nev‘ tīr-ė sebok peykān-ė ẖo^{v}rd Hėndī (...) **(209a-13)** gūyend; **aḳru**[618] (bė sokūn-ė ḳāf)**:** āhėstė; **ayalġu**[619]**:** ‘ādet ve celācėl Hėndī (...ve...) Nevāyī **(209a-14)** gūyed ~ **Hindū-yı raḳḳāṣ ayalġu alġuçı**; **ölülü:** ‘ezrā’īl ve merg ~ **ey (209a-15) ‘uṣṣāḳ ölülü kėldi ḳaçıñg**; **eyegü**[620]**:** ostoẖ^{v}ān-ė ḳaburġa; **egçü:** yėk nev‘ nėşesten; **(209b-1) uḍ** (bė tefẖīm-ė żemmė)**:** gāv-ė mādė; **itelgü**[621]**:** çerġ; **uruzlu:** ṣāḥėb-ė ṭālė‘ ve ṣāḥėb-ė rūzī; **ükü**[622]**: (209b-2)** būm cān(ė)ver-ė menḥūs est ve bė me‘nī-ė esp nīz āmedė; **ordu**[623]**:** leşker ve bāzār ve meḥellāt-ė **(209b-3)** şāhān; **örtü:** pūşėş;

---

[605] DLT: agu “zehir” (545), Y.Uyg.Tr: aġu “ağı, zehir” (5), Krgz.Tr: añg “fikir, şuur”, Y.Uyg.Tr: añ “akıl, anlayış, fikir” (13).

[606] DLT: otag (779), Y.Uyg.Tr: otav (299), Krgz.Tr: otoo “çadır” (602).

[607] Krgz.Tr: içegi; içek (365), Özb.Tr: içek, Ttr.Tr: içek, içegi “bağırsak”.

[608] Azb.Tr: içki, Ttr.Tr: içki, Bşk.Tr: iski, Y.Uyg.Tr: içkilik “içki” (172), Krgz.Tr: içki, içkilik “içecek; içki” (365).

[609] DLT: eḍgü “iyi” (632), Kzk.Tr: iygi, izgi “iyi”.

[610] DLT: oynaş “haram olarak başkasıyla sevişen kadın” (781), Y.Uyg.Tr: oynaş “oynaş, sevgili, metres” (302), Krgz.Tr: oynoş “maşuka, metres” (605).

[611] Y.Uyg.Tr: uga, uva (441), Krgz.Tr: uya “yuva” (789).

[612] Özb.Tr: áláv “ateş”.

[613] Krgz.Tr: üzönğgü (800), Y.Uyg.Tr: üzgeñge “üzengi” (448).

[614] Y.Uyg.Tr: erlik “evli kadın” (115), Tarama: erlü “evli”.

[615] Dihhuda: ālū “erik”.

[616] Derleme: üsürgü “kadınların başlarına örttükleri yarım şarşaf, başörtüsü”.

[617] Krgz.Tr: altoo “altı, altı tane” (30).

[618] DLT: akru “yavaş” (546).

[619] Moğ.: ayalgu “melodi, nağme, ezgi; ses perdesi, ses ahengi; makam; oynak şarkı” (38).

[620] DLT: eyegü “kaburga” (652).

[621] Moğ.: itelgü “şahin, boz doğan” (667), Y.Uyg.Tr: itelgü “moymul kuşu” (181).

[622] DLT: ügi “Türklerde ve kıpçaklarda baykuş” (930), Krgz.Tr: “puhu kuşu” (794), Kzk.Tr: üki “baykuş”.

[623] DLT: ordu “beyin oturduğu şehir” (777), Y.Uyg.Tr: orda “yuva; Orta Çağlardaki Türk yerleşim merkezleri” (297), Krgz.Tr: ordo “hanın karargâhı” (598).

uvutlu[624]**:** ṣāḥėb-ė şerm; **ay baltu**[625]**:** teberzīn; **aḳar su:** āb-ė revān; **(209b-4) oḳlaġu**[626]**:** tīr-ė aş Hėndī (...); **aru**[627]**:** zenbūr (Īrānī) ve çīz-ė tāze āb ve ġeyrė **arı (209b-5)** ehl-ė Tūrān gūyend; **ondın ögü**[628]**:** bė ġeyr ez-ū; **örtü:** fevḳānī ve bālā-pūş ve zīn-pūş **(209b-6)** ve pūşėş-ė moṭleḳ **örtüg** miṣluhu; **ubadu:** kohnė-peḫtė-ė cāmė ve lėḥāf Hėndī (...); **(209b-7) oḫşav**[629]**:** mėṣl ve şebāhet; **üşkü**[630]**:** berme-ė neccārān kė bėdān sūrāh konend; **ülgü**[631]**: (209b-8)** mīzān ve nām-ė borc ve benbāto'n-ne'ş kė ān mecmū'-ė heft sėtārė est; **ėgrü**[632]**: (209b-9)** gėrdāgėrd **tėgrü** miṣluhu; **oyav**[633]**:** bīdār; **öç**[634]**:** ėntėḳām çonān-çė gūyend **öcünĝni alar-mėn (209b-10)** ye'nī ėnṭėḳām-ė to-rā mī-keşem ey mī-gīrem; **alġu**[635]**:** ḳerż; **ulu** (bė żemm-ė evvel ve lām)**:** kelān ve celīl **(209b-11)** ve bozorg (Īrānī); **idü:** niyām-ė şemşīr ve ġeyrė ey ġėlāf; **uluġ yalav:** şān-ė kelān; **aġızlaġu: (209b-12)** dehānė-ė esp; **ayru**[636]**:** codā ve ġeyr; **ilgü:** çengel ey çengāl; **astcalav:** ulus-ė ḳızılbaş; **(209b-13) ulaşu:** modām; **issi su**[637]**:** germābė; **aytuglu:** nām-ver aḳūlu **atuglu**[638]**:** nām-ver ve nām-dār; **ėgev**[639]**/ ikev**[640]**:** sūhān **(209b-14)** ve her do[v]; **idigü**[641]**:** bā-heves ve nām-ė emīrī.

Feṣlo'l-hā fi'l-ef'āl: öre: emr-ė cāh o celāl **(209b-15)** şoden; **uya:** ėḳtėdā kon.

Feṣlo'l-hā-ė hevvez fi'l-mofredāt: olca: ḳeydī; **olma:** bā[642] āb-ė germ per **(210a-1)** o bāl ez pūst dūr kerdė şodė rā **ölme** gūyend ve īn lefẓ der Hėndī **(210a-2)** moste'mel est; **ėgme:** ḫem

---

[624] DLT: uvut "hayâ" (926), Krgz.Tr: uyat (790), Y.Uyg.Tr: uyat "ayıp, utanç" (441).
[625] Güncel: ay balta "ağzı yarım dair biçiminde olan balta, teber".
[626] Derleme: oklağa "oklava".
[627] DLT: arı; arıg "arı, eşek arısı; temiz" (554).
[628] Krgz.Tr: özgö "başka, gayrı" (619), Y.Uyg.Tr: özge "başka" (310).
[629] Krgz.Tr: okşoş "benzeyen, misli, aynı" (588), Y.Uyg.Tr: oxşaş "aynı, benzer" (294).
[630] Krgz.Tr: üşkü "delik açmaya mahsus burgu" (798).
[631] DLT: ülgü "ölçü" (932), K.A.: ülgür "ülker yıldızı".
[632] DLT: tegre "bir şeyin çevresi, etrafı" (866), Krgz.Tr: tegerek "muhit" (720).
[633] Kzk.Tr: oyav "uyanık".
[634] اوجو
[635] DLT: algu "alacak" (547).
[636] DLT: ayru "başka" (567).
[637] Derleme: issi "hamam".
[638] Y.Uyg.Tr: ataġlıḳ, ataḳlıḳ "ünlü" (20), Ttr.Tr: ataklı "ünlü".
[639] Özb.Tr: egáv, Kzk.Tr: egev, Y.Uyg.Tr: igek "eğe" (172).
[640] Krgz.Tr: eköö "iki tane, ikisi birlikte" (324).
[641] DLT: üḍig ~ üdig "aşk ve özlem heyecanı; şevk" (929).
[642] از

şodė; **ardınça** ve **artınça**[643]**:** pes; **eyle**[644] ve **ele**[645] (bė feṭḥ ve sokūn-ė **(210a-3)** teḥtāniyė)**:** çonān ve ān ṭevr ve emr-ė kerden; **āme**[646] (bė medd-ė evvel ve feṭḥ-ė do^{v}yom)**:** devāt[647]; **umasḳa: (210a-4)** cān; **ėrte**[648]**:** ṣobḥ; **ölke**[649] (bė sokūn-ė lām ve feṭḥ-ė kāf-ė tāzī)**:** şehr; **özgir yanġa:** ḫo^{v}d bė-devlet; **(210a-5) arḳa:** poşt; **ėnĝse**[650] (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** kėtf ey dūş; **ençirgene** (bė feṭḥ-ė **(210a-6)** evvel ve sokūn-ė nūn)**:** el-ḳėṣṣė; **ėse** ve **ėrse:** bāşed ve eger; **ėge**[651] (ایکه - ایکا) (kāf-ė **(210a-7)** Fārsī)**:** ṣāḥėb ve ḫāvend[652] ve ḫondgār; **ėşikçe**[653]**:** ġorfe ve derīçė; **oḳlama** (bė sokūn-ė ḳāf)**: (210a-8)** bed-fė‘l; **ėşik aġa:** der-bān; **arpa** ve **arfa**[654]**:** cev; **inçke:** bārīk; **üçme**[655]**/ uçma:** tūt ve cerr Hėndī **(210a-9)** (...) ve çerḫ o felek Hėndī (...) ve nev‘ī morġābī ve bė me‘nī-ė sėper; **ėse nime:** eger-çė; **(210a-10) otaġa**[656]**:** cıġa ve kelekī[657] ey ān perī kė behādorān ber ser goẕārend; **ufa**[658]**:** ubetnā (bė żemm-ė **(210a-11)** evvel ve feṭḥ-ė do^{v}yom-ė moveḫḥedė ve sokūn-ė tā-yė fevḳāniyė-ė Hėndī ve feṭḥ-ė nūn) resm-ė est **(210a-12)** kė der ėbtėdā-yė şādī-ė ked-ḫodāy ez ārd-ė cev ve revġen ve zerdçūbė ve ḫo^{v}ş-būy **(210a-13)** ve ġeyrė sāzend ve ber nev-şeh ve ‘erūs mī-mālend; **oba oba**[659]**:** tūdė tūdė; **oba:** tūdė **(210a-14)** ve hemsāyė ve nezdīk ve şehīd; **oġurça**[660]**:** hāven-ė ḫo^{v}rd; **ura**[661]**:** çāh-ė ġellė Hėndī (...); **(210a-15) orda:** ān-cā ve mėlk (bė kesr) nīz āmedė; **üzerine** ve **üze** ve

[643] Tarama: ardınca “arkasından”.
[644] Tarama: eyle “öyle”.
[645] Azb.Tr: ėle “öyle”, Derleme: ele- “eylemek, etmek”.
[646] Dihhuda: āme “divit”.
[647] داوات
[648] DLT: erte ~ irte “sabahın erken saati” (643).
[649] Y.Uyg.Tr: ölke “vatan, bölge, eyalet”(304), Krgz.Tr: Krgz.Tr: ölkö “ülke, memleket” (609).
[650] Trkm.Tr: yeŋse “ense”.
[651] Y.Uyg.Tr: ėge (121), Trkm.Tr: eye, Özb.Tr: ėge “sahip”.
[652] خواوند
[653] Krgz.Tr: eşikçe “küçük kapı” (342).
[654] Krgz.Tr: arpa (48), Y.Uyg.Tr: arpa “arpa” (17).
[655] DLT: üjme “dut” (931), Y.Uyg.Tr: üjme “dut ağacı ve onun meyvesi” (444).
[656] Tarama: otağa “tuğ, çelenk”.
[657] قلکی
[658] Krgz.Tr: upa (784), Y.Uyg.Tr: upa “pudra” (438).
[659] DLT: oba “Oğuzcada kabile” (770), Derleme: oba “komşu; bir soydan kimselerin oluşturduğu topluluk, kalabalık”.
[660] DLT: ōru “buğday, şalğam vb. şeyleri korumak için kazılan çukur” (778), Y.Uyg.Tr: oġur, Özb.Tr: oġır “havan”.
[661] Y.Uyg.Tr: ura “tahıl konulan çukur” (438).

üzre: me‘nī-ė her sė loġet **(210b-1)** ber me‘nī-ė bālā bė me‘nī-ė ‘elā; **igne**[662]**:** sūzen; **ėnĝe**[663]**:** pes-ė gerden ey ḳefā ve bė me‘nī-ė zeneḫ **(210b-2)** nīz āmedė; **igirme**[664]**:** bīst ‘eded; **apa**[665] (bė medd-ė evvel ve do^{v}yom moveḥḥedė-ė Fārsī-ė meftūḥ)**:** hemşīrė-ė **(210b-3)** kelān; **açma:** āb-kendė ve bė me‘nī-ė me-goşā; **öpke** ve **öfke**[666]**:** riyė ye‘nī şoş; **ayva**[667]**:** bėhī (mīvė); **(210b-4) alma**[668]**:** sīb (mīvė) ve kūr-ė mādėr ve bė medd bė me‘nī-ė me-gīr; **eydme**[669]**:** verzėş Hėndī (...) ve mokedder; **(210b-5) enĝere:** zemīnī kė zėrā‘et ū rā ber-dāşte bāşend ve kāh māndė bāşed; **alaça**[670] **(210b-6)** (bė feteḥāt)**:** çīz-ė do^{v} reng kė Hėndiyān elayçė gūyend; **ava**[671] (bė fetḥėteyn-ė ḥerf-ė do^{v}yom-ė vāv)**: (210b-7)** feżā-yė miyān-ė do^{v} kūh ve āşiyānė-ė morġān ve bė me‘nī-ė ‘emm nīz; **aḳça**[672] (bė medd ve sokūn-ė **(210b-8)** ḳāf ve cīm-ė Fārsī)**:** zer ve tenge ve nām-ė cāy ve sėfīdek **aḫça** miṣluhu; **alaḳa**[673] (bė feteḥāt)**: (210b-9)** ṭorre-ė destār; **aḫta**[674]**:** esp-ė ḫeşī ey ḫāyė-keşīdė; **alısġa** (bė fetḥ-ė evvel ve kesr-ė lām)**:** kem-zūr; **(210b-10) aymaḳiyye**[675]**:** ḳevm-ė Moġol; **ulaḳça**[676]**:** çār-pāy-ė ḫo^{v}rd; **ükçe**[677]**:** sost-ḫīz; **ubuşḳa:** şevher ve pīr-ė zāl-ė merd **(210b-11) abuşḳa** (bė fetḥ) miṣluhu; **ötgen kėçe**[678]**:** goẕeştė-şeb; **özümne:** ḫo^{v}d rā; **ısarġa**[679]**:** gūşvārė **(210b-12)** ve ḥelḳė Hėndī (...ve...) **ısırġa** miṣluhu; **isitme**[680]**:** tep ve ḥerāret; **ölkeçe:** şehr-ė **(210b-13)** ḫo^{v}rd ey ḳeryė; **uça**[681]**:** ostoḫ^{v}ān-

[662] Y.Uyg.Tr: igne, jiñne “iğne” (183).
[663] DLT: eŋek “ağzın iki yanında, çeneden azı dişlerine kadar olan bölge” (640), Trkm.Tr: yeŋek “çene”, bkz: enĝse.
[664] Y.Uyg.Tr: jigirme “yirmi” (182).
[665] Özb.Tr: ápe, Kzk.Tr: apa “abla”.
[666] DLT: öpke “akciğer, ciğer” (788).
[667] Kzk.Tr: ayva, Bşk.Tr: ayva, Ttr.Tr: ayva, Azb.Tr heyva “ayva”.
[668] Y.Uyg.Tr: alma “elma” (11).
[669] Bkz: eğitme
[670] Tarama: alaca “karışık renkli”.
[671] Y.Uyg.Tr: uga, uva “yuva” (441), Trkm.Tr: āğa “amca”, Krgz.Tr: ake “amca” (12), Kzk.Tr: ağay “amca”.
[672] Krgz.Tr: akça “sikke, para” (11), Y.Uyg.Tr: axça “para, akçe” (5).
[673] Dihhuda: ‘ėlāḳe “namaz kılarken sarık bağlayan kişilerin, sarığını aşağa doğru indirdiği ucu”.
[674] Y.Uyg.Tr: axta “iğdiş etmek” (6).
[675] Moğ.: aymag “oymak, boy, kabile” (34).
[676] Krgz.Tr: ulak “oğlak” (781).
[677] Dihhuda: ükçe “İran'ın Horasan bölgesinde yaşayan halk arasında yavaş, tembel, güçsüz anlamları vardır ”.
[678] Özb.Tr: kėçe, Trkm.Tr: gīce, Y.Uyg.Tr: kėçe “gece” (196).
[679] Özb.Tr: isirğa, Kzk.Tr: sırğa, Krgz.Tr: sırga; sırğak (651), Trkm.Tr: ısırğa “küpe”.
[680] Özb.Tr: isitme, Trkm.Tr: ısıtma “sıtma hastalığı”.
[681] DLT: uça “sırt” (915), Y.Uyg.Tr: uça “sırt, arka; omuz” (434), Krgz.Tr: uça “kuyruk sokumu kemiği” (778).

ė poşt Hėndī (...); **ala/ ele:** çīz-ė do^{v}-rengī ey **(210b-14)** ebleḳ ve bė me‘nī-ė çonān nīz; **aba**[682]**:** ‘emm; **arça**[683]**:** ṣendel; **ügre** ve **uġra**[684]**:** ḳėsmī ez meydė dest-**(210b-15)** māl sāzend Hėndī (...) ve ḳėsmī aş-ė borīdė pezend; **öpe:** sefīdī; **etine:** mė‘dė **(211a-1)** ve reḥėm ey ẖerīṭė-ė zėhdān; **oḳra**[685]**:** mereż-ė poẖtė-gī kerden-ė esp ey ...kė mī-şeved; **(211a-2) arvana**[686]**:** mādė-ė şotor; **o sara** (bė sokūn-ė sīn-ė mohmelė)**:** ān ṭeref ve ez ān-sū; **emzereme** (bė fetḥėteyn)**: (211a-3)** tūt mīvė-ė meşhūr est; **ėrkeçe:** ṣāḥėb ve mālėk **ėrke** miṣluhu; **aḳar sugine:** ābekī revān; **(211a-4) ala bula**[687]**:** ebleḳ, molevven; **alaşa**[688]**:** pest ḳedd-ė bārīk ve neḥīf; **ökte**[689]**:** ḥokm ber nā-ḥeḳḳ ve sevār-yė **(211a-5)** destūr ve ġeyr-ė vācėb; **otura:** merd-ė ez pāy māndė ve nėşestė ve çūbhā miyān-ė **(211a-6)** ḳanat ve serāperdė; **oŋûrtḳa**[690]**:** her-yėkbend-ė ostoẖ^{v}ān-ė poşt ye‘nī fėḳrāt-ė ẓehr **omurḳa: (211a-7)** ostoẖ^{v}ān-ė fėḳrāt-ė poşt miṣluhu; **urba**[691]**:** endek ārd kė berāyė ẖoşkī-ė nān poẖten goẕārend **(211a-8) urbaġ** miṣluhu; **omaça**[692]**:** ostoẖ^{v}ān-ė meġzī; **özgeçe**[693]**:** dīger-gūn; **uġada:** merd-ė nā-hencār; **oyma/ uyma**[694]**: (211a-9)** dendān-ė zeher-dār ve ẖīk ve meşk ve dūşāb ve revġen-ė ẖām; **ınaḳta:** kėlīd; **ėkte**[695]**: (211a-10)** cān(ė)ver-ė ẖānė perverdė ve āşiyānī **ėkti** miṣluhu; **oŋġurġa** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī-ė**(211a-11)**zedė ve ġeyn-ė mo‘cemė-ė evvel-ė meżmūmė)**:** bendhā-yė poşt ey fėkrehā; **orta** ve **öyle**[696]**:** veḳt-ė **(211a-12)** nemāz-ė ẓohr ey pīşīn[697] ve veḳt-ė zevāl-ė āftāb emmā **orta** bė me‘nī-ė der miyān nīz āyed; **(211a-13) usta** (bė sokūn-ė sīn-ė mohmelė)**:** ūstād; **ādine**[698]**:**

---

[682] Ttr.Tr: abıy “amca”.
[683] Y.Uyg.Tr: arça “ak çam, köknar (ağacı)” (15).
[684] DLT: ügre “tutmacaya göre daha ince hamur şeritleri ile yapılan bir yemek” (930), Y.Uyg.Tr: ügre “tel şehriye, ince şehriye” (443).
[685] Krgz.Tr: okra, okura “nokra” (589).
[686] Derleme: arvana “dişi deve”.
[687] Y.Uyg.Tr: ala-bula “alaca” (8).
[688] Krgz.Tr: alasa “alçak; alasa boyu: kısa boylu” (21).
[689] Krgz.Tr: öktö, öktöm “tatmin edilmemiş arzu; kuvvetli, cesur” (608.)
[690] Trkm.Tr: oŋurğa, Özb.Tr: umurtka, Y.Uyg.Tr: omurtḳa (295), Krgz.Tr: omurtka “omurga” (591).
[691] Krgz.Tr: urpak “kepek” (785).
[692] Tarama: omaca “omaca kemiği”.
[693] Y.Uyg.Tr: özgiçe “başka, bambaşka” (311).
[694] DLT: uyma “Türkmenlerin ayakkabı yapımında kullandıkları keçe” (927).
[695] Derleme: ekti, ekte “anası ölüp de başka bir koyuna alıştırılan ya da elde beslenen kuzu; evcil hayvan”.
[696] DLT: öyle “Oğuzcada öğle vakti” (794).
[697] پشين
[698] Dihhuda: ādīne “Cuma günü”.

rūz-ė com‘ė; **uka**[699] (bė feṯ-ė kāf-ė tāzī)**:** **(211a-14)** berāder-ė ẖo^{v}rd; **aḳma:** nāsūr; **ibiye:** esp-ė reh-rev; **apla:** mėnḳār-ė cān(ė)ver; **üzme:** tūt **(211a-15)** (mīve) ve bė me‘nī-ė me-ken, nehī gosesten ve kenden; **aḍın kimerse**[700]**:** hīç-kes; **ala buġa:** nev‘ī morġī; **(211b-1) ala pöke** (bė sokūn-ė moveḥḥede-ė Fārsī)**:** nev‘ī morġī; **işme:** cān(ė)ver-ė kūhī; **aha** (bė medd ve feṯ-ė **(211b-2)** hā)**:** nām-ė sėlāḥī; **ülebe**[701]**:** nām-ė ẖo^{v}rdenī; **aşaġa:** zīr (Īrānī); **örse**[702]**:** sėndān (Īrānī); **aḍra**[703]**:** perçe; **(211b-3) ırġına**[704]**:** conbīden ve lerzīden; **ard** ve **ḳıra**[705]**:** pes-ė poşt **ard** hem me‘nī-ė pes ve **ḳıra** hem ve ġeyrė **(211b-4)** nīz ye‘nī pes-ė poşt **ard ḳıra:** bā-hem āmīẖtė nīz gūyend bė me‘nī-ė pes-ė poşt; **ökürse (211b-5)** ve **oḳursa:** ‘eṭsė; **aḳala:** gevher-ė ḳelb; **ay yükene**[706]**:** maẖvārī; **ikinçe:** do^{v} çendān ve możā‘ef; **(211b-6) umuça:** ẕevḳ ve ẖo^{v}şī-ė cėmā‘; **aşḳa:** zeber ey fevḳ; **ütme**[707]**/ ötme**[708]**:** sūzānīden-ė mū-yė kellė **(211b-7)** ve pāyçė-ė gūsfend ve ġeyrė ve bė me‘nī-ė me-goẕer; **açça**[709]**:** forcė-ė engoştān Hėndī (...); **oḳça: (211b-8)** tenė-ė dereẖt ve kondė-ė dereẖt; **otaġra:** ṭāvūs; **ökme**[710]**:** nān **ekmek** miṣluhu; **uya**[711]**:** kāşānė; **(211b-9) ėrgene**[712]**:** der-ė kelān kė berāyė moḥāfeẓet-ė dozdān der kūçehā sāzend ve şebhā bend nomāyėnd **(211b-10)** Hėndī (...) nāmend; **ėme**[713]**:** dārū **ėm** miṣluhu; **asılma:** āvīzān ve bė me‘nī-ė me-y-āvīz.

Feṣlo'l-(211b-11) yā-ė teḥtāniyė fi'l-ef‘āl: ėy-/ iy-[714] (bė tefẖīm-ė kesrė)**:** mānend-ė **yė-:** bė-ẖo^{v}r, emr-ė ẖo^{v}rdān ve bė-mān, emr-ė būden **(211b-12)** ve (bė terḳīḳ-ė hemzė-ė meksūrė)

[699] Y.Uyg.Tr: uka “küçük erkek kardeş” (435), Özb.Tr: üke “küçük erkek kardeş”.
[700] DLT: aḍın “başka” (541).
[701] Derleme: ülübü, ülübe “fasulye”.
[702] K.A.: örs “üzerinde maden dövülen, çelik yüzeyli demir kütle”.
[703] DLT: aḍrı “iki ayrı parçası bulunan şey” (541).
[704] Krgz.Tr: ırğan- “ağır ağır sallanmak” (358).
[705] Ttr.Tr: kırla “sırt”.
[706] Derleme: yük “para ölçüsü olarak bin lira”.
[707] DLT: üt- “kıl ütülemek, yakmak” (936).
[708] DLT: öt- “bir yeri geçmek” (792).
[709] Y.Uyg.Tr: aça “çatal”(2), Krgz.Tr: aça “bir şeyin çaltallandığı yer” (5).
[710] DLT: ötmek “ekmek” (792), Derleme: öğme “tahinli pide; yağlı ekmek; haşhaşlı ekmek”.
[711] Krgz.Tr: uya “yuva” (789).
[712] Derleme: ergenek “pencere ya da kapı kasası”.
[713] Krgz.Tr: em “aşı” (328).
[714] Krgz.Tr: iy- ; iy “süt vermek; memnuniyetsizlik, tevbih, şaşırma ifade eden nida” (374).

mėhrbān şev ve neġz şev ve ārī ve nėdā; **arzı-**[715]**:** emr-ė erzīden; **(211b-13) arçı-**[716]**:** pāk kon; **ırcay-**[717]**:** tebessom kon; **ırmay-:** tebessom kon mānend-ė **ırcay-** ve **hırcay-**; **(211b-14) ırmayma-:** tebessom me-kon; **aydı** (bė feṯḥ-ė evvel)**:** goft, emr-ė īn **ay-:** tenhā mesmū‘ ne-şod meger **aymaḳ (211b-15)** meṣdereş goften ve **ayġıl:** emr-ė bė-gū āmedė ve bes; **ibi-**[718] (bė kesr-ė evvel ve moveḥḥedė)**:** ter şev; **(212a-1) aşḳı-:** çūb rā ḳelem kon berāyė pėyvend; **uy-/ oy-/ öy:** gėrevīdė şev ve şėkāf kon ve bė me‘nī-ė **(212a-2)** ḫānė ve bāver kon ve ė‘tėḳād kon ve (bė tefḫīm-ė kesrė-ė teḥtāniyė) **uyı-:** ḫᵛāb kon; **uzı-**[719]**/ üzi**[720]**: (212a-3)** ḫᵛāb kon hemçoᵛ **uyı-/ üyi**[721] ve kemend-ė ‘eyyārī ve bė me‘nī-ė ḫodāy te‘ālā; **üri-** ve **ügri-**[722]**:** gehvārė **(212a-4)** bė-conbān; **ügi-**[723]**:** meydė kon; **üşi-**[724]**:** serd bė-ḫoᵛr ve sūrāḫ [kerden]; **ėy-** (bė tefḫīm-ė hemzė-ė meksūrė)**: (212a-5)** emr-ė gāv ve boz ber beççė mėhrbān şodė şīr forūd āverden ye‘nī mėhrbān şodė şīr **(212a-6)** ferā ār ve mėhr kon; **ėri-**[725]**:** āb şev ve reḳīḳ şev ye‘nī emr-ė godāḫte şoden ve āb şoden-ė **(212a-7)** çīz-ė bestė mėṣl-ė gozdāḫten-ė yeḫ ve seng ve gevher ve noḳrė ve sorb ve ġeyrė ve bė me‘nī-ė **(212a-8)** godāḫtė şev[726] nīz āmedė; **ırġı-**[727]**:** ḫīz kon; **arı-**[728]**:** pāk kon; **ėski-:** fersūdė ve kohnė şev **(212a-9)** (Īrānī); **üri-**[729]**:** emr-ė godāḫten **ėri-** miṣluhu; **ençi-:** ḳāyėl şev; **alcı-**[730]**:** bī-hūdė-gū’ī kon.

(212a-10) Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mefredāt: ay/ ayı (bė medd)**:** māh ve bė ḳeṣr kef-ė dest ve bė ḳeṣr ve doᵛyom-ė **(212a-11)** moşeddedė)**:** bė me‘nī-ė ėşkenbė ye‘nī mė‘dė; **ikki** (bė kesr-ė evvel ve kāf-ė tāzī-ė moşeddedė-ė meksūrė)**: (212a-12)** doᵛ ‘eded; **alġurdı:** mekkār ve

---

[715] Y.Uyg.Tr: erzi- “değmek” (116), Özb.Tr: erzi- “değmek”.
[716] Y.Uyg.Tr: arçi- “kabuğundan arındırmak, temizlemek” (16).
[717] Krgz.Tr: ırcay- “sırıtmak” (357).
[718] Krgz.Tr cibi- “nemlenmek, yaş olmak” (216).
[719] DLT: uḍı- “uyumak” (916).
[720] DLT: iḍi “Allahu Taâlâ” (661).
[721] Bkz: üzi
[722] DLT: ügri- “(beşik vb. şeyleri) sallamak” (930), Derleme: ürü- “yavaşça sallamak”.
[723] DLT: ügi- “öğütmek” (930).
[724] DLT: üşi- ~ üşü-; üş- “çok üşümek, soğuk almak; delik açmak” (935).
[725] DLT: erü- ~ eri- “erimek” (644).
[726] كداخته كن
[727] Krgz.Tr: ırğı- “sıçramak, atlamak” (358).
[728] DLT: arı- “temizlenmek” (554).
[729] Bkz.: ėri-
[730] Krgz.Tr: alcı- “bunamak; saçma sapan şeyler söylemek” (22).

moteġennī ve merdom-ė bī̇gānė; **ikkelesi:** her do^{v}eş; **ikinçi**[731]**/ ėkinçi** (bė kesr-ė evvel **(212a-13)** ve kāf ve nūn-ė zedė)**:** bė me‘nī̇-ė do^{v}yom ve mozārė‘; **ėdi**[732]**/ idi**[733]**:** būd ve bū (Ī̇rānī); **ėrdi**[734]**: (212a-14)** būd; **umı**[735]**:** ommī̇d; **oġrı**[736]**:** dozd; **oġurlıġı**[737]**:** dozdī; **işkirimçi:** devāt[738]; **anuḳlukı**[739]**: (212a-15)** teyyārī̇; **ulaḳşı**[740]**:** hemī̇şė ve modām; **özekçi:** fėṣād[741] ye‘nī̇ feṣd konendė; **avı** (bė medd-ė evvel)**: (212b-1)** ‘āşėḳ ve bolbol; **ilgeri**[742]**:** pī̇ş; **alı**[743]**:** pī̇ş; **aldı**[744]**:** pī̇ş ve nezd ye‘nī̇ nezdī̇k ve māżī̇-ė gėrėften; **(212b-2) arḳançı** ve **arġamçı**[745]**:** kemend ve resen ve bār-keş; **aġırlıgı**[746]**:** gėrānī̇ żėdd-ė sebokī̇; **ėti**[747] (bė kesr **(212b-3)** ve teḥtāniyė-ė evvel-ė Fārsī̇)**:** beden **ėt** miṣluhu; **ėrkeluġı**[748]**:** gostāḫī̇; **arıḳları**[749]**:** cūyhā; **olcay: (212b-4)** selām; **evvelgi**[750] (bė kesr-ė kāf-ė Fārsī̇)**:** evvelī̇n; **arıġ suwı:** āb-ė cūy[751]; **özlügi**[752]**/ üzlügi**[753]**:** ġorūr ve ėbrė-ė **(212b-5)** rėżā’ī̇ ve do^{v}lā’ī̇; **alan tuzligi:** nemek-ḥerāmī̇; **anıtı:** eḥvāl; **oñgay**[754] (nūn-ė ġonnė ve **(212b-6)** kāf-ė Fārsī̇)**:** āsān ve erzān; **uştulumçı:** ẓālėm; **inci** (nūn-ė zedė ve cī̇m-ė tāzī̇-ė **(212b-7)** meksūr)**:** zen ve morvārī̇d; **üvi:** ‘āmm żėdd-ė ḫāṣṣ; **on başı:** cemmā‘ė-

[731] Y.Uyg.Tr: ikkinçi “ikinci” (174).
[732] Y.Uyg.Tr: ėdi “idi (yardımcı fiil)” (121).
[733] Özb.Tr: hid, Y.Uyg.Tr: hid (156), Krgz.Tr: cıt “koku” (214).
[734] Bkz.: ėdi
[735] Tarama: umu “ümit, arzu”.
[736] Özb.Tr: oğri, Y.Uyg.Tr: oġri “hırsız” (293).
[737] Y.Uyg.Tr: oġurluḳ “hırsızlık” (293).
[738] داوات
[739] DLT: anukluk “hazırlanma, hazırlık görme” (552).
[740] DLT: ulag, ulagu
[741] فساد
[742] Krgz.Tr: ilgeri “ileri” (367).
[743] Y.Uyg.Tr: ayli “önü” (25), Krgz.Tr: al, ald, aldı “ön, ön kısım” (23).
[744] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[745] Moğ.: argamci “urgan, ip, halat” (83).
[746] Y.Uyg.Tr: ėġirliḳ “ağırlık” (122).
[747] Y.Uyg.Tr: et (118), Krgz.Tr: et “ten” (342).
[748] Krgz.Tr: erke “şımarık” (338).
[749] Özb.Tr: arık, Kzk.Tr: arık, Krgz.Tr: arık “ark” (44).
[750] Y.Uyg.Tr: evvelḳi “evvelki, önceki” (119).
[751] جوی آب
[752] Derleme: özlük “gurur”.
[753] Tarama: üstlük “üst giyisi”.
[754] Y.Uyg.Tr: oñay “kolay” (296).

dār-ė deh cevān; **(212b-8) içi**[755]**:** derūnė ve rūdė; **uy**[756]**/ öy:** gāv-ė ner ve ẖānė; **aytġakçı**[757]**:** bed-gū; **ėmlegüçi**[758]**/ imlegüçi**[759]**:** ḥekīm ve ṭebīb-ė **(212b-9)** derd-ė mevāşī ye‘nī beyṭār ve bė me‘nī-ė ėşāret konendė; **öy iḍisi**[760]**:** şāḥėb-ė ẖānė; **ıldırçı**[761]**: (212b-10)** bārėḳė ey dereẖşendė; **ölçiçi:** peymāy ye‘nī peymāyėndė; **od yalıŋğı**[762]**:** zebānė-ė āteş; **(212b-11) ileri:** sābėḳ; **ėlçi**[763]**:** ḳāṣėd ve ẖeber ve peyġām dehendė; **iş düzçi:** kār-sāz (Īrānī); **(212b-12) üvi cüvi**[764]**:** ‘āmm ve ẖāṣṣ; **ėsi**[765]**:** ‘eḳl; **öŋğri** (bė żemm)**:** ‘eḳl ve bė feṭḥ **aŋğrı:** ān ṭeref; **(212b-13) açılmay:** nā-şėgoftė; **arı** ve **ırı:** tāzė ve zenbūr; **arhı** (bė feṭḥ)**:** moḳtedā; **ayaḳçı**[766]**:** sāḳī; **(212b-14) alḳundı**[767]**:** ṣābūn; **oġul oġlı:** nebīrė; **ayaġçı:** ẖėdmet-kār; **aluġçı**[768]**:** ‘āmėl ey ‘emel-dār-ė **(212b-15)** ẖerāc gīrendė; **aşçı:** ṭebbāẖ; **uhadı:** nīmė-āstīn; **imerli**[769]**:** ṣāf ve mo‘tedėl ve rūz-ė şenbė; **(213a-1) atḳuçı**[770]**:** neddāf; **iy** (bė terḳīḳ-ė hemzė-ė meksūrė)**:** ẖūb ve neġz ve ārī ve belī ve nėdā **(213a-2)** ve ẖo^{v}rėş-ė pūst ve emr-ė mėhrbān şoden; **ötgen ay:** māh-ė goẕeştė; **içeri (213a-3)** ve **içkeri**[771]**:** enderūn; **ini:** berāder-ė ẖo^{v}rd; **ėgri**[772]**:** kec; **ėlli**[773] (bė kesrėteyn ve lām-ė **(213a-4)** moşedded)**:** pencāh ‘eded; **ėski:** kohnė; **anıŋğnıki:** ez ān-ė vey; **altı:** şeş ‘eded; **(213a-5) on altı:** şānzdeh ‘eded; **on ikki:** devāzdeh ‘eded; **on yeti:** hefdeh; **ottuz (213a-6) ikki:** sī o do^{v}; **ottuz yeti:** sī o heft; **ėllig ikki:** pencāh o do^{v}; **altmış (213a-7) ikki:** şeṣt o do^{v}; **ėllig yeti**[774]**/ ėllig yetti:** pencāh o heft ve bė me‘nī-ė pencāh resīd; **altmış altı:**

---

[755] Özb.Tr: içek, Krgz.Tr: içe, içegi, içek “bağırsak” (365).
[756] DLT: uḍ ~ ud “Çigil lehçesinde sığır” (916), Krgz.Tr: uy “inek” (789).
[757] Y.Uyg.Tr: ayġakçi “casus; muhbir” (24).
[758] Krgz.Tr: emçi “tabip” (329).
[759] Y.Uyg.Tr: imli- “işaret etmek” (175),
[760] DLT: iḍi “sahip” (661).
[761] Azb.Tr: ildırım “yıldırım”.
[762] Derleme: yalıŋı “birden parlayan, parlayıp sönen, çalı çırpı alevi”.
[763] Krgz.Tr: elçi “elçi, haberci” (325), Y.Uyg.Tr: elçi “elçi” (111).
[764] Krgz.Tr: ceke “ayrı, mümtaz” (197).
[765] Krgz.Tr: es “hafıza; akıl; şuur” (339), Y.Uyg.Tr: es “hafıza” (116).
[766] Krgz.Tr: ayakçı “saki” (62).
[767] Afganistan’ın Tahar İli Ağızları: alḳındı “çamaşır sabunu”.
[768] Derleme: algıcı “tahsildar, alımcı”.
[769] DLT: emir “alaca karanlık” (638).
[770] Y.Uyg.Tr: atḳuçi “pamuk veya yünü tokmakla vurarak diten kimse” (21).
[771] Y.Uyg.Tr: içkiri “içeri” (172).
[772] Özb.Tr: egri, Azb.Tr: eyri, Krgz.Tr: iyri “eğri” (375).
[773] Azb.Tr: elli, Y.Uyg.Tr: ellik “elli” (112).
[774] Sayfa kenarında yazılmıştır.

(213a-8) şeşt o şeş; **altmış yėti:** şeşt o heft; **ėllig altı: (213a-9)** pencāh o şeş; **odaçı:** mīr-ė yasavul ve ḳāyėm-mekām ey nāyėb; **ay başı: (213a-10)** ser-ė māh ye‘nī ġorrė-ė moh; **iş atı:** esp-ė kārė; **iş igiti:** merd-ė ceng; **aḫtaçı**[775]**: (213a-11)** dārūġė-ė ėṣṭebl ve ḫeṣī konendė; **orda avı**[776]**:** meḥell-ė serāy-ė pād(ė)şāhī; **izi (213a-12)** ve **üzi**[777]**:** ḫodāy te‘ālā; **ėrki**[778]**:** ėḫtiyār; **üzleri:** ṣāḥėb çonān-çė **(213a-13)** gūyend **üzleri çarlaydular** ye‘nī ṣāḥėb mī-ṭelebend; **oḳuduġan kişi: (213a-14)** ḫᵛānendė; **ėkençi:** mozārė‘ ey beẕr-ger **ėkinçi** miṣluhu ve bė me‘nī-ė dīger nīz āyed; **(213a-15) ėgeçi**[779]**:** ḫᵛāher-ė kelān; **endicani**[780]**:** ulus-ė aymaḳiyyė; **ėrlıġı:** merdomī; **ayaġ astı: (213b-1)** kef-ė pā; **ılḳı**[781]**:** gellė-ė remė-ė esp ve ġeyrė; **iri:** mādė-ė oştor-ė doᵛ-kūhānė[782]; **(213b-2) ıranıpgüçü:** neġmė-ger ey serāyendė; **ėrenci:** doᵛ zen-ė motecānės ez yėk şevher Fārsī **(213b-3)** yārī ve enbāz Hėndī (...) ve bė cīm-ė Fārsī **ėrençi:** ulus-ė Moġol; **oynaçı:** bāzī-ger; **(213b-4) ardıgı:** honer-mend; **avçı:** ṣeyyād; **asrı**[783]**:** yūz **pars**[784] miṣluhu; **öpçi**[785]**:** teyyār ve merdī kė ū mosteġrėḳ-ė **(213b-5)** āhen boved; **ėmdi**[786]**:** elḥāl ve eknūn ve ėm-sā‘et **ėndi**[787]**/ indi** miṣluhu ve bė me‘nī-ė forūd āmed; **ėlni: (213b-6)** çūb-ė bāzū-yė der Hėndī (...); **ötmeçi:** dellāl; **azḳaçı:** ḥemmāmçi ey ḥemmāmī; **(213b-7) ökçi** ve **öçki** ve **ėçki**[788]**:** boz emmā **içki**[789] bė me‘nī-ė enderūn nīz āmedė; **ayrı**[790]**:** doᵛ-şāḫė **(213b-8)** ve dīger ve codā; **uzav ay:** māh-ė sėyoᵛm-ė goẕeştė kė bālā-yė māh goẕeştė bāşed; **urġaçı:** mīş **(213b-9)** ve mādė żėdd-ė ner ve **uġaraçı**[791] miṣluhu; **oraġçı:** dās dėrev ey borendė-ė zėrā‘et; **(213b-10)**

---

[775] Y.Uyg.Tr: axta “iğdiş etmek” (6).
[776] Y.Uyg.Tr: oda, orda “yuva, ocak” (297).
[777] Bkz.: üzi
[778] Y.Uyg.Tr: erkin “hür, serbest, özgür” (115).
[779] Y.Uyg.Tr: ėgiçe “abla” (121).
[780] Dihhuda: endėcān, endīcān “Fergana vadisinde bir şehir adı”.
[781] DLT: yılkı “büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar” (972).
[782] دوكهانه
[783] DLT: esri “kaplan” (645).
[784] DLT: bars “pars” (575).
[785] Moğ.: öbçi “tam, bütün, tamamen, eksiksiz” (979).
[786] Y.Uyg.Tr: emdi “şimdi” (112).
[787] Özb.Tr: endi, Kzk.Tr: endi, Azb.Tr: indi “şimdi”.
[788] Krgz.Tr: eçki (320), Y.Uyg.Tr: öçke “keçi” (303).
[789] Krgz.Tr: içki “içerideki” (365).
[790] Krgz.Tr: ayrı “ikiye ayrılan, çatal” (70).
[791] Krgz.Tr: urğaacı “dişi” (785).

otunçı[792]**/ ötünçi**[793]**:** hīzom-keş ve şefī‘ ve şāfė‘-ė meḥremān; **ozançı:** sāzende ve nevāzendė ve **(213b-11)** ṭenbūr-nevāz ve ḳevvāl; **ormanlı:** neḫl-ėstān ve cengel; **oba ḳonĝşı**[794]**:** hem-meḥellė ve hemsāyė; **ögey**[795]**: (213b-12)** rebībī ve loṭfī ve sebebī kė ‘eynī ne-bāşed mādėr ve pėder ve ferzend ve ġeyrohā çonān-çė **(213b-13) ögey:** māyėnder rā gūyend ye‘nī zen-ė pėder ve **ögey ana** nīz māyėnder rā gūyend Hėndī **(213b-14)** (...) ve **ögey ḳayın ata:** pėder-ė sebebī-ė ‘erūs Hėndī (...) **(213b-15)** ve ḳės ‘elā hāẕā; **orda bėgi:** nāẓėr-ė meḥell-ė şāhān ve zen-ė pās-bān-ė meḥell-ė pād(ė)şāhān; **(214a-1) ölümli:** merd yā zen-ė sėzāvār-ė koştenī ve mātem-zedė; **uruḳlı**[796]**:** merd-ė sīr ḳebīlė **(214a-2)** ey ān kė bėsyār ḳebīlė dāred; **örtükli**[797]**:** esp ve ādem-ė pūşīdė ve moselleḥ; **(214a-3) ölükçi**[798]**:** ġessāl ey morde-şū; **uçarçı:** mīr-ė şėkār-ė cān(ė)verān-ė perendė; **otarçı**[799]**:** çūpān, **(214a-4)** dūr berendė-ė reme der feṣl-ė zem-ėstān; **otçı** ve **otaçı** ve **oncı**[800] (bė nūn)**:** ḥekīm **(214a-5)** ve ṭebīb ey pėzėşk ve ‘eḳāḳīr-forūş kė der ‘orf ‘eṭṭār gūyend çonān-çė şā‘ėrī **(214a-6)** gūyed ~ **otacınĝdın yaşurma derd u ḥalinĝ** ye‘nī ez ṭebīb-ė ḫo^{v}d derd **(214a-7)** ve ḥāl-ė ḫo^{v}d me-pūş; **ülgi**[801]**:** ḳālėb-ė kefş ve mūzė; **önemçi:** momsėk **önemli (214a-8)** momsėk miṣluhu ve **ötemçi** (bė tā-ė fevḳāniyė) hem bė me‘nī-ė momsėk dīdė şod; **ökşi:** torşī **(214a-9) ėkşi:** torşī miṣluhu; **igi** (bė kāf-ė Fārsī-ė moḫeffef-ė meksūr)**:** ḫo^{v}ş[802] ve ḫūb ve neġz ve bė me‘nī-ė **(214a-10)** derd **uça ig**[803]**:** derd rā gūyend ve teḥtāniyė **igi** żemīr-ė ġeyr est ve **ikki** (bė kāf-ė tāzī-ė moşedded)**: (214a-11)** do^{v} ‘eded; **aynuḳsı**[804]**:** ‘ele'l-ḫoṣūṣ ve yegānė ve momtāz ez ẕeyl; **ėçki/ içki:** boz ve ān-çė māfi'l-boṭūn est **(214a-12)** ey eḥṣā ve ḫevāṣṣ şāhān ve bė me‘nī-ė enderūn-ė moṭleḳ; **iş sonĝı:** ‘āḳėbet-ė kār ve ser-encām-ė **(214a-13)** kār; **oydaçı:** meṭbū‘; **ilgeriki:** pīşīnė; **içüri:** ‘ereḳ-gīr-

[792] Y.Uyg.Tr: otunçi “oduncu” (300).
[793] K.A.: ötün “yalvarma, dileme, isteme”.
[794] Krgz.Tr: konğşu “komşu” (483).
[795] Krgz.Tr: ögöy “üvey” (607).
[796] Krgz.Tr: uruk “kabile” (785).
[797] DLT: örtüg “örtü” (790).
[798] DLT: ölüg (786), Krgz.Tr: ölük (610), Y.Uyg.Tr: ölük “ölü” (305).
[799] Moğ.: oturçi “sığırları kötü mevsimde daha iyi otlaklara götüren çoban” (977).
[800] DLT: otaçı “tabip” (779), Moğ.: otaçi “hekim; şifalı otlarla hasta tedavi eden kişi” (976).
[801] Krgz.Tr: ülgü “biçki kalıbı” (794).
[802] خوشی
[803] DLT: īg “hastalık” (661).
[804] Y.Uyg.Tr: ayniḳsa “özel olarak, ayrıca” (25).

ė esp ve bėṭānė; **ėrte namazı: (214a-14)** nemāz-ė bām-dād ve pėgāh ve ṣobḥ; **izçi:** pey-berendė[805]; **ėsli/ isli:** bā ʻeḳl ve hūş ve çīz-ė **(214a-15)** bed-būy ve bū-dār ve dūd-gīn; **inekçi:** merd-ė ḫeṣī konendė **aḫtaçı** ve **dāġçı**[806] miṣluhu; **(214b-1) izeñgü bagı:** bend-ė rėkāb; **ėkti**[807]**:** cān(ė)ver-ė ḫānė perverdė ; **ikkimgi**[808] (kāf-ė evvel tāzī-ė **(214b-2)** moşedded-ė meksūr ve kāf-ė doᵛyom Fārsī)**:** veḳt-ė nemāz-ė ʻeṣr ey nemāz-ė dīger **ikindi: (214b-3)** veḳt-ė ʻeṣr miṣluhu **ikindük:** veḳt-ė ʻeṣr miṣluhu; **örgençi**[809]**:** şāgėrd; **amı** (bė medd)**:** bī-honer; **(214b-4) uḍı**[810]**:** gāv ve ṣevr nām-ė borc; **ulı**[811]**:** ʻemīḳ ve kelān (İrānī); **öy burçı**[812]**:** konc-ė hānė; **ata (214b-5) ini:** ʻemmek ey berāder-ė ḫoᵛrd-ė pėder Hėndī (...); **oġıl ḳızı:** doḫter-ė pėser ey nebesė Hėndī **(214b-6)** (...); **amarı** (bė feṭḥėteyn)**:** beʻż ey beʻżī çonān-çė gūyend **amarı ʻulemā dėptüler** yeʻnī **(214b-7)** beʻż-ė ʻolemā gofteend; **öydi:** ġevġā çonān-çė gūyend **öydi köterdi**[813] yeʻnī ġevġā **(214b-8)** ber-dāşt; **umançı**[814]**:** ommīd-vār; **örki:** bāʻėṣ; **emügi** ve **ėmügi**[815]**:** pėstān; **öñgredi**:...; **(214b-9) ėri**[816]**/ iri**[817]**:** zenbūr ve doroşt; **ıldırıçı**[818]**:** reḫşendė; **özin körçi:** ḫoᵛd-bīn; **açı**[819] (bė feṭḥ-ė **(214b-10)** evvel ve kesr-ė doᵛyom-ė Fārsī)**:** telḫ (İrānī); **iç yaġı:** pīh (İrānī); **at tonı:** ber-gostvān[820] **(214b-11)** Hėndī (...); **ārī**[821]**:** belā; **uruş tilegüçi:** ceng-cū; **açıġ tilegüçi:** telḫ-gūy; **uyḳı: (214b-12)** pīnekī[822]; **āsī**[823]**:** ṭebīb-ė kūçe-gerd ve rāh-nėşīn;

---

[805] بی برنده

[806] Dihhuda: dāġ “kızgın demirle vücuda vurulan damga, işaret, nişan”.

[807] Bkz.: ėkte

[808] DLT: ikindi (663), Trkm.Tr: ikindi, Ttr.Tr: ikindi, Kzk.Tr: ekindi, Azb.Tr: ilkindi “ikindi namazı vakti”.

[809] Bşk.Tr: öyrensi, Ttr.Tr: öyrençi “öğrenci”.

[810] Bkz. uḍ

[811] Kzk.Tr: ulı, Trkm.Tr: ulı, Krgz.Tr: ulū “büyük, ulu” (783).

[812] Krgz.Tr: burç “köşe” (146).

[813] Y.Uyg.Tr: köter- “kaldırmak” (208).

[814] DLT: umunç; umunçlug “umut, ümit; umulan, umut beslenen kimse” (922).

[815] DLT: emig “meme” (638).

[816] Özb.Tr: eri, Trkm.Tr: arı, Azb.Tr: arı, Y.Uyg.Tr: here “arı” (153).

[817] Krgz.Tr: iri “iri, büyük” (371).

[818] Derleme: ıldır- “parıldamak”.

[819] Ttr.Tr: açı, eçi “acı”.

[820] برکستوانی

[821] Dihhuda: ārī “cevap edatı, evet”.

[822] پینک

[823] Dihhuda: āsī “tabip”.

ėtmek dāşlıḳı[824]**:** nān-ė tenūrī; **(214b-13) öneri:** rėżā; **aġaç dübi** ve **aġaç tübi**[825]**:** bon-ė dereẖt; **öyçi:** mė‘mār; **aġırsıḳlı: (214b-14)** ulus-ė Moġol; **irgeli:** evvel; **umsulı**[826]**:** ārėzū; **ėrçi:** nāmė-ber ye‘nī resūl **ėlçi** miṣluhu; **(214b-15) uludı:** nālė-ė seg aḳūlu **uludı** māżī-ė **ulumaḳ** est bė me‘nī-ė feryād kerden **(215a-1)** seg; **ėrĝley:** pes-ė gerden; **ėlti**[827]**:** zen-ė merdom-ė eşrāf ve bė me‘nī-ė bord; **ėrteki**[828]**:** efsānė; **(215a-2) ırılçı:** moṭrėb; **aldamçı**[829]**:** fėrībendė; **indekçi**[830]**:** ān kė ber poşt-ė bām ber-āmedė āvāz dehed; **(215a-3) ėşek ḳulaġı:** ėstėftāḥ ye‘nī bānk; **ėrlig suyı:** āb-ė menī; **atı:** āletī kė bėdān **(215a-4)** coġrāt ḥel konend bė Fārsī çerẖ nāmend; **uz kişi**[831]**:** merd-ė honer-mend; **ėmçi**[832]**:** ṭebīb; **elni: (215a-5)** bāzū-yė dervāzė; **ekmekçi:** nān-pez.

Bābo'l-bā-ė moveḥḥedė me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: (215a-6) bıyuġla-: engoşt bė-nomā; **bidüle-**[833]**:** çūl-ė dervāzė bė-sāz emmā çūl lefẓ-ė Hėndī est **(215a-7)** der Fārsī gerdānėk-ė dervāzė gūyend; **buçuġla-:** bīnī bė-bor; **boġuzla-**[834]**:** ẕėbḥ kon; **bağışla-**[835]**: (215a-8)** bė-beẖş ve ḳėsmet kon; **bayla-**[836]**:** bė-bend, emr-ė besten; **püle-**[837]**:** pof kon ey dem kon ye‘nī **(215a-9)** bė-dem; **bağla-:** ber-bend; **boya-:** reng kon[838]; **başla-:** ser kon ey şorū‘ kon ve reh-nomā’ī kon; **(215a-10) butra-:** perīşān şev; **barla-** (bė medd)**:** ėḥżār kon ve bār bė-deh ve bė ẖāṭėr bė-y-āver ve māl-ė ẖo^{v}d rā [ez] ser ḥėsāb **(215a-11)** bė-ber kė hemė-gī hest yā ne; **baḳına-:** bė-bīn ve ėṭā‘et [kon]; **basmala-:** peẖs kon ey bė-māl zīr-ė pā **(215a-12) bas-** miṣluhu; **bulġa-**[839]**:**

[824] Dihhuda: dāş “ocak”.
[825] Krgz.Tr: tüp (772), Y.Uyg.Tr: tüp “dip” (431).
[826] Derleme: umsuluk “ummak”.
[827] DLT: ilet- “götürmek”, Afganistan’ın Tahar İli Ağızları: yėlit-, ėlt- “götürmek; kumarda kazanmak”.
[828] Y.Uyg.Tr: ertek “hikâye” (115).
[829] Y.Uyg.Tr: aldamçi “aldatıcı” (9).
[830] DLT: ünde- “seslenerek çağırmak” (932), Y.Uyg.Tr: indi-, ündi- “seslenmek, çağırmak” (445).
[831] DLT: üz “eli sanatlı ve mesleğinde mahir (insan)” (928).
[832] Moğ.: emçi “doktor, hekim” (496).
[833] Trkm.Tr: petle, Ttr.Tr: pitle “menteşe”.
[834] Y.Uyg.Tr: boġuzli- “boğazını keserek öldürmek” (46).
[835] Dihhuda: baẖş “herhangi şeyi parçalara ayırmak”.
[836] Krgz.Tr: bayla- “bağlamak” (102).
[837] Y.Uyg.Tr: püli- “üflemek” (328).
[838] رنک شو
[839] DLT: bulga- “bulanmak, bulandırmak” (601).

ber-hem kon ve bė-y-ālā; **basla:** pėnhān kon; **başḳa-**[840]**:** codā kon **başḳar- (215a-13)** miṣluhu; **bükle-**[841]**:** teh kon; **boḫsa-**[842]**:** [bė] sotūh ā ve bė-teng ve melūl şev ve ġoṣṣė kon ve āferīn kon **(215a-14)** nīz dīdė şod; **büdre-**[843]**:** sėkenderī ḫo^{v}r ve pīş-ė pā ḫo^{v}r[den]-ė esp ve ġeyrė Hėndī (...); **(215a-15) bayḳula-:** zencīr kon; **bulunla-**[844]**:** ḳeyd kon; **payla-:** ḳėsmet kerden ey bė me'nī-ė **ülüş**; **bürke-**[845]**:** emr-ė pīçīden **(215b-1)** ey bė-peç; **bavla-:** teyyār kon.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt: birle[846] ve **bile**[847] ve **birge**[848]**: (215b-2)** her sė loġet bė me'nī-ė hem-rāh ve bā; **bola**[849]**:** beççė **bala** beççė miṣluhu beççė-ė ādem yā ḥeyvān ve 'ėyāl ve **(215b-3)** āḫūberė **bola** miṣluhu; **baġrı siya**[850]**:** sorḫāb; **botḳa**[851] (bė sokūn-ė tā-ė fevḳāniyė ve feṭḥ-ė ḳāf)**: (215b-4)** pelāv; **banĝa**[852] (bė feṭḥ ve nūn-ė ġonnė)**:** bė men (Īrānī); **buġra**[853] (bė tefḫīm-ė żemmė ve sokūn-ė ġeyn-ė mo'cemė)**: (215b-5)** ez meydė ġolūlehā sāḫtė bė şelġem ve gezer pezend ve koleng-ė pīş ve nām-ė pād(ė)şāh Ḫ^{v}ārezm **(215b-6)** ve oştor-ė ner; **baġra**[854]**:** koleng-ė pīş-rev ve şotor-ė do^{v}-kūhānė[855]; **boz buġa:** zencebīl; **boġa**[856]**:** ṭevḳ ve gāv-ė **(215b-7)** mest-ė şeḥrāyī[857] **buḳa** miṣluhu; **bėzetme**[858]**:** teb-lerzė; **biye**[859]**:** mādiyan **biye** miṣluhu; **bike**[860]**:** zen-ė 'omdė **(215b-8) bėgim** miṣluhu; **ba**[861] (bė medd) ve **ba ba** (bė medd-ė do^{v}

[840] Krgz.Tr: başkala- "ayırmak" (96).
[841] Özb.Tr: bükle- "katlamak".
[842] DLT: boxsa- "bir işi kabul etmeyip kerhen yapmak" (596).
[843] Azb.Tr: büdre-, Trkm.Tr: büdre- "tökezlemek", Tarama: büdre-, büdri- "sendelemek".
[844] DLT: bulun "tutsak, esir" (602).
[845] Y.Uyg.Tr: bürki- "örtmek, kaplamak" (55).
[846] DLT: birle "ile birlikte" (590).
[847] Y.Uyg.Tr: bille "birlikte, beraber" (42).
[848] Krgz.Tr: birge "beraber, birlikte" (122).
[849] Krgz.Tr: bala (82), Y.Uyg.Tr: bala "çocuk" (28).
[850] Dihhuda: sīyā "kara".
[851] Y.Uyg.Tr: botḳa "lapa, bulamaç" (49).
[852] Trkm.Tr: maŋa, Y.Uyg.Tr: maña (bana) "261".
[853] DLT: bugra; Bugra Xān "erkek deve; Buğra Han", Y.Uyg.Tr: boġra "buğra" (46), Derleme: buğra "Hindi" ayrıca bkz.: ala buġa.
[854] Bkz.: buġra
[855] دوکهانه
[856] DLT: buka (599), Trkm.Tr: buğa, Azb.Tr: buğa, Y.Uyg.Tr: boġa "boğa" ()
[857] صحرای
[858] DLT: bezgek (584), Y.Uyg.Tr: bezgek (37), Krgz.Tr: bezgek "sıtmak" (114).
[859] Y.Uyg.Tr: biye "baytal, kısrak" (45).
[860] Krgz.Tr: biyke "baldız" (124).
[861] Derleme: ba "şaşma, korku, pişmanlık, beğenmeme, öfke, acıma bildiren ünlem".

motecānės): ḥerf-ė te‘eccob ve şėgerf; **büzme**[862]**:** nām-ė ṭe‘āmī; **(215b-9) biçe**[863] (bė yā-ė teḥtāniyė-ė me‘rūfė)**:** zen-ė ‘omdė; **bayḳara:** ulus-ė Moġol.

Feṣlo'l-bā fi'l-mofredāt: (215b-10) buşḳab: rėkābī **buşḳal** miṣluhu ‘āmm **muşḳab** gūyend; **büreb**: resm aḳūlu **(215b-11) yüreb** (bė yā-ė moṣennā-ė teḥtāniyė) bāşed bė me‘nī-ė resm; **bayat** (bė feṭḥėteyn)**:** ulus-ė Moġol; **başab:** şāl-ė gozāfī; **(215b-12)** nėṣāb ~ oştor-beççė **taylan** ve **başab** şal.

Feṣlo't-tā fi'l-ef‘āl: (215b-13) bütüt-[864]**:** temām kon; **boḫsat-**[865]**:** ġoṣṣė kon; **boşat-**[866]**:** sost kon; **put-** (bė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**: (215b-14)** bė-perest[867], emr-ė perestīden **tapın-**[868] miṣluhu; **büt-**[869]**/ but-**[870]**:** temām şev ve dorost şev ve fārėġ **(215b-15)** şev ve emr-ė rūy’īden ve bė me‘nī-ė ḳebūl kon nīz āmedė ve rān nām-ė ‘ożvī; **bėrküt-:** bė-bend[871] **(216a-1)** ve meżbūṭ kon ve moḥkem kon; **bat-**[872]**:** ġerḳ şev ve ġorūb şev ve revān şev ve forūd **(216a-2)** ā; **bit-** (bė terḳīḳ-ė kesrė)**:** bė-nevīs ve bė-rūy ey rostė şev ve sebz şev çonān-çė der **(216a-3)** eş‘ār āmedė kė ~ **lāle bitti** ye‘nī lālė rost ve bė me‘nī-ė sopoş ey ḳeml; **bolut-**[873]**/ bulut-:** pehn **(216a-4)** kon ve ebr şev ve bė me‘nī-ė ebr-e moṭleḳ nīz; **pėkit-:** meḫfī kon.

Feṣlo't-tā fi'l-mofredāt: (216a-5) bulut/ bolut-: ebr ve pehn kon; **bürküt**[874]**:** ‘oḳāb ve kerkes; **bėrküt**[875] ve **bėrkit:** ḳofl **bėrkitgü (216a-6)** miṣluhu; **büksümet**[876]**:** nān-ė sebok-ė poḫtė ve

---

[862] Derleme: büzme “bir çeşit hamur tatlısı”.
[863] Krgz.Tr: baybiçe “ilkin karı, ilk karı” (100).
[864] Krgz.Tr: büt- “bitirmek” (156).
[865] Bkz.: boḫsa-
[866] DLT: boşat- “gevşetmek” (595).
[867] بیراست
[868] DLT: tapın- ~ tapun- “ibadet etmek” (854).
[869] Bkz: bütüt-
[870] DLT: būt “but, ayak” (604), Kzk.Tr: but “but”.
[871] به بندد
[872] DLT: bat- “su vb. şeyler batmak; gözden kaybolmak; güneş batmak” (578).
[873] Güncel: bollat- “genişletmek”.
[874] Krgz.Tr: bürküt “karakuş” (156).
[875] DLT: berkit-, bekit-
[876] Güncel: peksimet “pişirildikten sonra dilimler halinde kesilerek ısı ile kurtulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek”.

nev‘ī-ė tūşė ve nev‘ī-ė te‘ām; **pūt**[877]**:** cėger ve **(216a-7)** ḳelye kė ez cėger pezend kė ān rā **ḳalya pūtı** nāmend; **büt-**[878]**:** revān şev ve temām **(216a-8)** şev; **bit/ bėt:** sopoş Hėndī (...) ve emr-ė nėvėşten ve rosten ān kė me‘nī-ė **bėt**[879]**: (216a-9)** rūy ey çehrė nėvėştėend ne-fehmīdeend belkė rūy emr-ė rūy’īden est der-īn **(216a-10)** cā ne bė me‘nī-ė çehrė; **bir ḳanat:** şeb-perek; **bėlgüt:** ėsm-ė ḳebīlė.

Feṣlo'l-cīm fi'l-ef‘āl: piç-[880]**: (216a-11)** ḳeṭ‘ kon cāmė ve ġeyrė ve emr-ė dėrevīden-ė zėrā‘et nīz āmedė.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt: (216a-12) buluc: ḥelvā; **bėrküng**[881]**:** ḳofl; **boruç**[882]**:** ḳerż; **belūç**[883] (bė feṭḥ-ė evvel)**:** fėrḳė-ė ez ulus-ė aymaḳiyyė; **(216a-13) bikbigüç:** ġellė-efşān Hėndī (...); **buġanc**[884]**:** siyāh-dānė; **bārāc**[885]**:** dāyė-ė nāf **(216a-14)** ye‘nī ḳābėle; **nebānc**[886]**:** enbāġ; **bul vec**[887]**:** īn-cānėb; **baġuç:** bend-ė cāmė ve bend-ė kemān **(216a-15)** kė ez pėy[888] bendend çonān-çė gūyend **yay baġuçları** ye‘nī bendhā-yė kemān; **pelānç (216b-1)** (bė evvel ve āḫėr-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** enbāġ Hėndī (...); **bābūnec**[889]**:** şėkūfė; **bızlamac**[890]**:** tīr **(216b-2)** ve kemān-ė ṭėflān ve nān-ė fetīrī[891] żėdd-ė ḫemīrī çonān-çė **közelmaç** ve **yazalmaç:** nān-ė ḫemīrī rā **(216b-3)** gūyend.

Feṣlo'l-ḫā el-ef‘āl: baḫ-: nėgāh kon (Īrānī).

---

[877] Dihhuda: pūt “koyun ciğeri, koyun ciğerinden kuşbaşı şeklinde doğranıp pişirilen yemek”.
[878] Bkz.: 817 nolu dipnota
[879] Y.Uyg.Tr: bet “yüz” (36).
[880] Y.Uyg.Tr: piç- “biçmek” (322).
[881] Bkz. bėrküt, bėrkit, bėrkitgü.
[882] Y.Uyg.Tr: borç “borç” (48).
[883] Dihhuda: belūç “bir kavim adı”.
[884] Dihhuda: būġenc “çörek otu”.
[885] Dihhuda: bārāc, pāzāc, pāzāç “doğum doktoru; çocuk bakıcı kadın”.
[886] Dihhuda: nebāc “kuma”.
[887] Krgz.Tr: bul “bu” (142), Dihhuda: vech “cihet, yön”.
[888] بی
[889] Dihhuda: bābūnec “papatya”.
[890] Güncel: bazalmaç “bazlama”, Derleme: bazalmaç “mısır, arpa, darı ve buğday unlarından yapılan mayalı, mayasız, yağlı, yağsız, şekerli, şekersiz, ince ve kalın pişirilen saç ekmeği”.
[891] پتیری

Feṣlo'l-ẖā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[892]**: purẖ** (bė terḳīḳ-ė **(216b-4)** żemmė -ė evvel-ė Fārsī ve do^{v}yom mohmelė-ė zedė)**:** efṣār Hėndī (...); **pāẖ** ve **paẖ**[893] (bė feṭḥ-ė evvel-ė moveḥḥedė-ė **(216b-5)** Fārsī)**:** der veḳt-ė fereḥ gūyend ve nezdīk-ė mobālėġė mokerrer gūyend **paẖ paẖ** ye‘nī **peh peh**[894] **(216b-6)** ey āferīn; **pıẖ**[895]**:** ber vezn-ė sīẖ çėrk-ė çeşm kė ez bėyġūlė-ė çeşm ber-āyed.

Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-mofredāt: (216b-7) buvund[896]**:** āhėstė-gī ve āhėstė; **bayad:** teġāfol; **bazbud:** dārçīnī.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: başḳar-[897]**:** codā **(216b-8)** şev ve ‘elā-ḥėdė şev ve rāh-nomāyī[898] kon ve ser-bė-rāh kon ey revānė şev ve ser bė-terāş; **(216b-9) püldür-** (bė terḳīḳ żemmė-ė evvel-ė Fārsī)**:** pof konān; **bütker-**[899]**:** teyyār kon[900]; **bögür-:** āvāz-ė gāv kon **(216b-10) bötkür-/ bütkür-**[901] miṣluhu ve dorost şev; **bay bėr-:** bāzī deh Hėndī (...); **bėr-/ bir:** bė-deh ve yėk ‘eded **(216b-11)** ve bė me‘nī-ė hīç çonan-çė gūyend **bir ma‘mūrede insan ḳalmadı** ye‘nī der hīç me‘mūrė **(216b-12)** ėnsān ne-mānd ve bė me‘nī-ė her çonān-çė **bir yerde kem aẖtardım tapmadım** ye‘nī der her cā kė **(216b-13)** costem ne-y-āftem ve **bir ḳaysı** ye‘nī her-kodām ve her-yėk; **bar-/ bar:** bė-rev ve hest; **bişür-: (216b-14)** bė-pez, emr-ė poẖten ey bė-pezān; **buyur-:** bė-fermā; **boyun ur-:** gerden bė-zen[902]; **baḳır-**[903]**/ baḳır:** feryād kon ve **(216b-15)** bė me‘nī-ė mės; **pinĝir-**[904]**:** bīnī bė-y-efşor **finĝir-** miṣluhu; **puşḳur-**[905]**:** bīnī bė-y-efşān miṣluhu[906] (bė sokūn-ė vāv)**:** bėryān kon ve bė-pez; **(217a-1) pėrĝzer-:** moşābėh ve mānend

---

[892] Mofredāt feṣlo'l-ẖā-ė mo‘ceme.
[893] Y.Uyg.Tr: pah “hayranlık ifade eden ünlem” (312).
[894] Tarama: bah bah “ne güzel, ne hoş”, Dihhuda: peh peh “güzel bulup takdir etme, şaşırma ünlemi”.
[895] Dihhuda: pīẖ “çapak, pıhtı”.
[896] Dihhuda: buvūnd “mülâyemet, yumuşaklık”.
[897] Y.Uyg.Tr: başḳar-, başḳur- “yönetmek, idare etmek” (32).
[898] رهنمای کن
[899] Krgz.Tr: bütkör- “bitirmek, bitirmek üzere bulunmak, tamamlamak” (157).
[900] طیارکن
[901] Bkz.: bütker-
[902] کردون بزن
[903] DLT: bakır- “bağırmak”, Krgz.Tr: bakır-; bakır “bağırmak; bakır (maden)” (80).
[904] Azb.Tr: fınkır- “sümkürmek”.
[905] Y.Uyg.Tr: mişḳar-; puşur- “sümkürmek; pişirmek, olgunlaştırmak” (274, 328).
[906] bīnī bė-y-efşān miṣluhu| sayfa kenarında yazılmıştır.

şev (Īrānī); **bitür:** bė-nevīsān ve bė-rūyān ve sebz konān; **(217a-2) bastur-:** peẖs konān ve bė-ẖᵛābān şotor-ė mādė rā pīş-ė şotor ner[907] ve ez gūş **(217a-3)** tā gerden bār kon ve moşt mālī konān ye‘nī çāpī konān kė bė[908] ẖėdmet-kārān şest der pā **(217a-4)** mī-zenānd; **butur-:** ārāstė kon; **puştur-:** ḳeṭ‘ konān cāmė ve ġeyrė **biç-** miṣluhu; **(217a-5) baş çıḳar-:** ser-keşī kon; **basruḳ ber**[909]**:** lenger bė-deh ve peẖs kon; **yalvar-**[910]**:** teżerro‘ kon; **bölter-: (217a-6)** ez ḥerīf ber-gerd ve hezīmet ẖoᵛr ve bė-gorīz.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt: bar: hest[911] **(217a-7)** ve bė-rev **bardur:** est ye‘nī hest; **bular:** īşān ve īnhā; **bir/ bėr-:** yėk ‘eded ve hīç ve her ve bė-deh; **(217a-8) birer:** yegān ve gāhī; **bağır:** cėger; **boydaġdur**[912]**:** feḳeṭ bė me‘nī-ė mocerred-ė nā-ked-ẖodā; **bir ü bar:** ẖodāy **(217a-9)** te‘ālā ve eḥed-ė yegānė **bir bar** bė ḥezf-ė vāv[913] miṣluhu; **bir bir:** codā codā ve moteferrėḳ ve yėkāyėk; **(217a-10) başmır:** bāḳėlā; **beşter**[914] (bė feṭḥ-ė evvel ve sėyoᵛm-ė fevḳāniyė)**:** mīkā’īl fėrėştė şāyed īn Fārsī **(217a-11)** bāşed; **bıltur**[915]**:** pār-sāl ve pūst-ė sāġerī; **baldur** ve **baldır:** sāḳ-ė pā **bıldır: (217a-12)** kef-ė pā nīz dīdė şod; **post-ẖur**[916]**:** ḳevm-ė aymaḳiyyė emmā pūst ẖoᵛr lefẓ-ė Fārsī est; **(217a-13) bür:** bend-ė engoşt Hėndī (...) engoşt bė ‘Erebī enmile ẖᵛānend; **payır:** ẖerīf; **bėkter**[917]**: (217a-14)** coᵛşen; **paltar**[918]**:** reẖt ve lėbās; **bılġur:** aş-ė gendom ve kāncė ḳėsmī aş est; **(217a-15) babür:** bebr **yolbars** miṣluhu ve nam-ė pād(ė)şāhī me‘rūf ez ẖānėdān-ė kürekeniye; **(217b-1) baḳır:** mės ve feryād kon; **bayar:** ve‘de-gāh ve mīḳāt; **bolcar**[919]**:** ve‘dė; **bancar:** zemīn-ė meyyėt-ė**(217b-2)** seẖt ve īn der Hėndī bėsyār moste‘mel est ve cā-yė moġāleṭė est kė Hėndī-st **(217b-3)** yā Türkī; **burunġar**[920] ve

---

[907] نیر
[908] از
[909] DLT: basruk “bir şeyin ağırlığı” (576).
[910] بولار
[911] سپت
[912] Y.Uyg.Tr: boydaḳ “bekâr” (49).
[913] بحدف واو
[914] Dihhuda: beşter “Mikâil meleğinin adı”.
[915] DLT: bıldır “geçen yıl” (585).
[916] post-ẖūr.
[917] Dihhuda: bekter “zırh”.
[918] Derleme: paltar “giysi”.
[919] Krgz.Tr: bolcol “tayin edilen müddet, vade” (127), Moğ.: bolcul “anlaşma” (192).
[920] Moğ.: baragungar “sağ el, sağ kol; ordunun sağ cenahı” (134), Derleme: bırangar “askerin sağ kanadı”.

buranġar ve **burulġar** ve **buvunġar** ve **buvalġar** ve **burulḳar:** kolohom **(217b-4)** ferden ferden bė me‘nī-ė fevc-ė dest-ė rāst-ė pād(ė)şāh **bursun** miṣluhu; **pudar:** ġonçė; **batar yėr: (217b-5)** meġrėb.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: bėz-[921] (bė yā-ė me‘rūf)**:** bė-y-ārā ve teṣvīr keş; **boz-:** vīrān **(217b-6)** kon.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė [fi'l]-mofredāt[922]**: bėkmez**[923]**:** mėhmānī şerāb; **bīvāz**[924]**:** şeb-perek ye‘nī **(217b-7)** ḫoffāş; **buraz** ve **bufraz:** her do^{v} loġet tevābėl ye‘nī meṣālėḥ-ė germ; **birinĝiz/ bėrinĝiz (217b-8)** (bė terḳīḳ-ė kesrė)**:** yėkī ez şomā ve bė me‘nī-ė bė-dehīd; **biz/ bėz**[925] (bė terḳīḳ-ė kesrė)**:** mā ve (bė yā-ė me‘rūfė)**:** şīrdān **(217b-9)** ve ġodūd ve dėrefş ve bė me‘nī-ė bė-y-ārā ve teṣvīr-keş; **böz**[926]**/ boz**[927]**/ buz**[928] (bė tefḫīm-ė żemmė)**:** kerbās ḳėsmī pārçė **(217b-10)** ve esp-ė ḫėng ve esp-ė reng-ė sefīd ve bė me‘nī-ė yeḫ nīz; **bėlgüsiz/ bilgüsiz:** cā-yė bī-‘ėmāret ve nādān; **(217b-11) bulgusız:** cā-yė bī-‘ėmāret miṣluhu; **bigiz**[929] (bė kāf-ė Fārsī)**:** dėrefş; **bir yüz:** yėk-ṣed; **(217b-12) pėş yüz:** pānṣed; **boysız**[930]**:** bī-reng; **boġuz**[931]**:** ābėstenī ey ḥeml ve cenīn ey **(217b-13)** beççė kė der şėkem bāşed ve bė me‘nī-ė ḥolḳūm **boġaz** miṣluhu; **boynuz:** şāḫ; **balduz:** ḫ^{v}āher-ė zen **(217b-14)** Hėndī (...); **bolumsız**[932]**:** nā-şodenī **bolursız:** nā-şodenī miṣluhu.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė (217b-15) fi'l-ef‘āl: bus-[933]**:** zeng ālūdė şev ve kemīn kon; **bas-:** peḫs kon ey zīr-ė pā[934] bė-māl ve tekyė **(218a-1)** kon.

---

[921] Özb.Tr: bėze-, Trkm.Tr: beze-, Azb.Tr: beze- “bezemek, süslemek”.
[922] Mofredātė.
[923] Dihhuda: bekmāz, begmāz “konukluk, misafirlik”.
[924] Dihhuda: pīvāz, bīvāz “yarasa”.
[925] DLT: bīz (591), Krgz.Tr: bez (114), Y.Uyg.Tr: bez “beze” (37)
[926] DLT: böz “bez” (598).
[927] DLT: boz “boz, beyaz ile kula arasındaki hayvan rengi” (597).
[928] DLT: būz ~ buz “buz” (605).
[929] Afganistan’ın Tahar İli Ağızları: bügüz “yorgan iğnesi, çuvaldız”.
[930] Krgz.Tr: boyok (135), Y.Uyg.Tr: boyak “boya” (49).
[931] DLT: boguz “boğaz” (593), Y.Uyg.Tr: boġaz “gebe, yüklü hamile” (46).
[932] Krgz.Tr: bolumsuz “hiçbir işe yaramayan, yaramaz” (128).
[933] Trkm.Tr: pos “pas”, DLT: bus- “pusuya yatmak” (604).
[934] با

Feṣl's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt: pars[935] (evvel-ė Fārsī ve sėyo^{v}m mohmelė-ė zedė)**:** yūz ve **(218a-2)** bė me‘nī-ė peleng hem dīdė şod; **barlas** (bė feṭḥ ve do^{v}yom mohmelė-ė zedė)**:** fėrḳė ez ulus-ė aymaḳiyyė; **(218a-3) bas** ve **bus**[936]**:** zeng-ė āhen; **bulus:** ‘edes; **bilüs** ve **bigüs:** giyāhī-st ser-keş **(218a-4)** pehn ve bāreş[937] çūn ḫiyār ve golī-st kė ber kenārhāyeş noḳṭehā-yė siyāh dāred ve ḳevmī **(218a-5)** est ez ye’cūc; **pus**[938]**:** bė çerb-zebānī kesī rā fėrīften; **bilis:** ṭe‘āmī-st ez nān-ė **(218a-6)** ḫoşk pezend; **bīnās**[939] (bė kesr)**:** derīçė **pīnās** (bė evvel-ė Fārsī) miṣulhu; **palas**[940]**:** gėlīm-ė siyāh kė şeḥrā-**(218a-7)** nėşīnān pūşend; **bėkmis**[941]**:** şīrė-ė engūr; **bul-ves**[942]**:** īn-cānėb; **bamus:** ‘edes.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė (218a-8) fi'l-ef‘āl: boş-[943]**:** ḫelāṣ şev ve ḫālī şev; **biş-:** bė-pez, emr-ė poḫten ey poḫtė şev; **barış-**[944]**: (218a-9)** āmed o reft kon ve reftė-gī kon ve solūk; **buluş-**[945]**/ bölüş**[946]**:** berāber bė-yā ve yėk-dīger rā bė-y-āb ve **(218a-10)** peydā kon ve ḥėṣṣe; **biliş-**[947]**:** bā yėk-dīger bė-şėnās ve bė-dān; **buruş-**[948]**:** pejmordė şev; **bulaş-**[949]**: (218a-11)** ālūdė şev ber ṭeme‘-ė donyāvī ve emr-ė ber-hem zeden-ė dėl **bulġaş-:** ālūdė şev miṣluhu; **puş-**[950]**: (218a-12)** ḳeṭ‘ kon cāmė ve ġeyrė **biç-** miṣluhu.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: bataş: ḳevmī-st Moġolān **(218a-13)** rā; **baḳış:** neẓer; **bilinmiş:** me‘lūm; **bėş/ biş-:** penc ‘eded ve emr-ė poḫten; **bolçaş**[951]**:** ve‘de; **(218a-14) batılmış:**

---

[935] DLT: bars “pars” (575).
[936] Bkz.: 882 nolu dipnota
[937] بارش
[938] Dihhuda: pūs “dalkavukluk yaparak milleti aldatmak”.
[939] Dihhuda: bīnās, pīnās, bīnāsk “pencere”.
[940] Dihhuda: pālās “kıldan dokunmuş, yoksulların giydiği kaban”.
[941] DLT: bekmes “Oğuzcada pekmez” (582).
[942] Bkz.: bul vec
[943] Y.Uyg.Tr: boş; boşu- “boş; boşalmak” (48, 49).
[944] DLT: barış- “karşılıklı (gelip) gitmek” (575).
[945] DLT: buluş- “birbirini bulmak, buluşmak” (602).
[946] Y.Uyg.Tr: bölüş “bölmek” (51).
[947] DLT: biliş- “tanışmak” (588).
[948] DLT: buruş- “buruşmak” (603).
[949] DLT: bulga- “bulanmak, bulandırmak” (601).
[950] DLT: bıç- “kesmek, biçmek” (584).
[951] Bkz.: bolcar

moġerreḳ; **pezenmiş:** ārāstė; **biliş:** dānėş; **boş:** meḥrūm ve ḫālī; **(218a-15) bayḳuş:** coġd[952] ve bė me‘nī-ė būm hem nėvėştė yāftem; **baġış:** beḫşėş; **püp**[953] **tiş**[954**:** hod hod ṭāyėrī **(218b-1)** ṭāyėrī-st meşhūr-ė tāc-dār; **bölüş/ buluş-:** ḳėsmet ey ḥėşşe ve bė-y-āb ve peydā kon; **burış**[955]**:** çīn-ė pīşānī **(218b-2) çurış** miṣluhu; **boydaş:** hem-ḳedd; **barış:** solūk ve dāv ḫ[v]ānden-ė ḳomāriyān ve reftė-gī ve reften; **(218b-3) barış kėliş:** reft o āmed ey āmed o reft; **baġdaş:** çār-zānū nėşesten; **baş:** ser ve **(218b-4)** moşāro'n-ėleyh ve e‘lā ve ḫūşė ve evvel-ė çīz çonān-çė **ayaḳ** oḫer-ė çīz; **bikiş:** zen-ė nīk-beḫt **(218b-5)** ve bė me‘nī-ė āşėnā nīz.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: boġ-[956]**/ boġ:** ḫefė kon ve ḫefė.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė el-mofredāt: (218b-6) buyruġ: fermān ve fermāyėş; **budaġ**[957]**:** şāḫ ve bend-ė şāḫ ve bė me‘nī-ė poşt nīz āmedė **(218b-7) butaḳ** miṣluhu; **balçıġ**[958]**:** gėl ve lā **balçıḳ** ve **çalçıġ**[959] miṣluhu; **barlıġ**[960]**:** teven-gerī ve hestī; **boġ**[961]**: (218b-8)** ḫefė ve bār-ė bestė ve ḥelḳ; **pışuġ**[962]**:** poḫtė; **baş baġ:** ser-bend ve destār; **buzaġ**[963]**:** gūsālė **buzav (218b-9)** miṣluhu; **bıyıġ:** borūt Hėndī (...) ey mū-yė leb çonān-çė gūyend **onı bıyıġını tavla (218b-10)** ye‘nī borūt vey rā bė-tāb; **bėl baġ**[964]**:** fūṭė; **baġ:** bend çonān-çė **ton baġ**[965]**:** cāmė rā gūyend; **(218b-11) boluġ:** fėdā; **boyunturuġ**[966]**:** yūġ Hėndī (...); **oġşuġ** ve **oḫşuġ:** şotor-ė yėk-sālė ve **(218b-12)** ḳey-ė cān(ė)ver; **buzuġ**[967]**:** vīrān; **badaġ:** rīsmānī kė pā-yė do[v] esp bestė bė-çerā goẕārend; **ballıġ/ balıġ**[968] **(218b-13)** (lām-ė moşedded-ė meksūr)**:** māhī ve nām-ė borc-ė ḥūt ve bė

---

[952] جُغد
[953] Dihhuda: pūp “ibik”.
[954] DLT: üpgük, üpüp “hüdhüd, çavuş kuşu” (933).
[955] DLT: buruş- “buruşmak” (603).
[956] DLT: bog- “boğmak” (592).
[957] Y.Uyg.Tr: putaḳ(328), Krgz.Tr: butak “dal, budak” (149).
[958] Krgz.Tr: balçık “balçık, cıvık çamur” (83).
[959] Krgz.Tr: çalçık “çamur” (247).
[960] Y.Uyg.Tr: barliḳ “varlık, zenginlik, servet” (30).
[961] DLT: bog “bohça, heybe” (592).
[962] Y.Uyg.Tr: pişiḳ, pişşiḳ “olgun, ergin, yetişkin” (324).
[963] Özb.Tr: buzák, Kzk.Tr: buzav “buzağı”.
[964] Y.Uyg.Tr: belbaġ, belvaġ “kemer, kuşak” (35).
[965] DLT: tōn ~ ton “elbise” (891).
[966] Y.Uyg.Tr: boyunturuk “boyunduruk” (50).
[967] DLT: buzuk “yıkılmış” (605), Y.Uyg.Tr: buzuḳ “bozuk” (54).
[968] DLT: balık “argu lehçesinde ve Oğuzların bazılarında çamur” (572).

teẖfīfeş gėl ve lāy; **buyruġ:** fermāyėş; **(218b-14) burbaġ:** cān(ė)ver-ė kūhī; **bulamaġ**[969]**:** nām-ė ẖoᵛrdenī; **büyük başlıġ:** ser-bolend.

Feṣlo'l-(218b-15) ḳāf fi'l-ef'āl: baḳ-/ baḳ: bė-bīn ve nėgāh kon ve nėgāh-ė moṭleḳ; **boş buḳ-:** melūl şev.

Feṣlo'l-(219a-1) ḳāf fi'l-mofredāt: butaḳ: şāẖ-ė dereẖt ve poşt; **pışşılıḳ** (şīn-ė mo'cemė -ė **(219a-2)** moşeddedė-ė meksūrė)**:** e'żā ve ten; **bulaḳ**[970]**:** çeşmė-ė āb ve būlāḳ-ė bīnī ey ḥelḳė-ė bīnī-ė eṭfāl; **(219a-3) başmaḳ:** kefş; **bösyüḳ:** bozorgī; **basḳaḳ:** kūtvāl; **barlıḳ**[971]**:** hestī ve teven-gerī **barlıḳ** ve **(219a-4) barlig** miṣluhu; **bıçaḳ:** kārd; **puçuḳ**[972]**:** nėşter ey nīşter-ė feṣd ve nā-kāre-ė bīnī borīdė ; **bürençuḳ**[973]**: (219a-5)** çāder ve borḳe'; **baġṭaḳ**[974]**:** boġçė-ė pūşāk besten; **bir ḳuçaḳ:** yėk poştārė; **buşuḳ: (219a-6)** nerm; **bılaḳ**[975]**:** pāçe-ė ėzār; **beg yaruḳ** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė kāf-ė Fārsī ve feṭḥ-ė teḥtāniyė ve **(219a-7)** żemm-ė rā-ė mohmelė)**:** ġolāmān ve nevkerān ez yėk ṣāḥėb çūn Ḫᵛācė Taş; **barmaḳ:** engoşt-ė **(219a-8)** moṭleḳ ve reften; **pişuḳ**[976]**:** poẖtė; **baldaḳ**[977]**:** destė-ė her çīz; **baḳraḳ:** feryād-ger; **boġursaḳ**[978] ve **bavursaḳ**[979]**: (219a-9)** ẖormā-yė ārdī; **baylıḳ**[980]**:** ferc-ė ḥeyvān ve beççė-dān ve devlet-mend ve ehl-ė devlet **(219a-10)** ve ṣāḥėb-ė devlet; **başmaldaḳ**[981], **başmardaḳ:** nīz[982] engoşt-ė ner emmā **başmaldaḳ**[983]**:** bė me'nī-ė pencė-ė moṭleḳ **(219a-11)** ve bė me'nī-ė engoşt-ė çehārom ve bė me'nī-ė pencė-ė pā nīz dīdė şod; **baldaḳ:** bend-ė ḳebżė ve ḥelḳė-ė ḳebżė **(219a-12)** ve şemşīr ve ġeyrė Hėndī (...) **balduḳ** miṣluhu; **parçaḳ:** sāye-bān Hėndī (...); **bıçḳaḳ: (219a-13)**

---

[969] Kzk.Tr: bılamık, Trkm.Tr: bulamak, Krgz.Tr: bulamık "bulamaç" (143).
[970] Y.Uyg.Tr: bulaḳ "pınar" (52), Dihhuda: bulāk "pirsing".
[971] Bkz.: barlıġ
[972] Y.Uyg.Tr: puçuk "kısa ve kalkık burun" (326).
[973] DLT: bürünçük "burnu ve burundan aşağısını örten yarım peçe, yaşmak" (607).
[974] Dihhuda: beġṭāḳ, beġtāḳ "elbise bohça".
[975] Krgz.Tr: bagalak, bagelek (78), Afganistan'ın Tahar İli Ağızları: balak "paça".
[976] Bkz.: pişuġ
[977] Y.Uyg.Tr: baldak "sürgü" (29).
[978] Y.Uyg.Tr: boġursaḳ "yağda pişirilmiş hamur" (46).
[979] Afganistan'ın Tahar İli Ağızları: bavursak "bir çeşit hamur yemeği".
[980] Y.Uyg.Tr: bayliḳ "zenginlik" (33), Krgz.Tr: bay "zengin" (100).
[981] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[982] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[983] Y.Uyg.Tr: başmaltaḳ "başparmak" (32).

...; **bıyıḳ**[984] ve **buyuḳ:** borūt ey mū-yė leb **bıyıġ** miṣluhu; **poḳ**[985] (evvel ve do^{v}yom-ė Fārsī)**:** **(219a-14)** gūh ey nėcāset ve ḳeẕer; **boḳ**[986]**/ buḳ:** bār-ė bestė ve tenė-ė dereḫt ey sāḳ-ė dereḫt; **(219a-15) poşaḳ**[987]**:** ḳėşr-ė ḫerbozė[988]; **boyaḳ**[989]**/ buyaḳ**[990]**:** rengīn ve nīl ve reng kerden ve bė me‘nī-ė īn kenār **boyaluḳ: (219b-1)** rengīn miṣluhu; **boḫaḳ**[991]**:** gerden; **boḳaḳ**[992]**:** ġebġeb; **başaḳ**[993]**:** pėykān[994]-ė tīr ve destė ve ḫūşė **(219b-2)** ve nām-ė borc-ė sonbolė; **başdaḳ:** ḫo^{v}d-re’y ve ḫo^{v}d-fėkr; **balaḳ**[995]**:** pāyçė-ė ėzār; **baslıḳ:** lenger-ė deryā **(219b-3)** ve çūb-ė kelān; **basruḳ:** ho^{v}cūm ve menkūb şodė ve peḫs şodė ve hezīmet ḫo^{v}rdė; **baslıḳ: (219b-4)** zengār-zedė; **busraḳ:** ḳėsmī ez şīrīnī; **bayraḳ:** ‘elem-ė ḫo^{v}rd; **bulġaḳ**[996]**:** fėtnė ve āşūb; **baraḳ: (219b-5)** nām-ė pād(ė)şāhī; **boġaḳ**[997]**:** āmās-ė gelū; **puşaḳ:** kīsė-bor; **batlaḳ:** mekān-ė lāy ve gėl [kė] ḥeyvān **(219b-6)** forū reved Hėndī (...); **balḳaḳ** ve **badḳaḳ**[998] (bė feṯḥ-ė evvel)**:** mekān-ė gėl ve lāy miṣluhu; **bayramlaḳ: (219b-7)** ‘īd-gāh; **boġuzdaḳ:** ḥolḳūm; **bu çaḳ**[999]**:** īn-ḳeder ve bė me‘nī-ė īn-veḳt; **bacanaḳ** (bė feṯḥ-ė evvel ve żemm-ė cīm **(219b-8)** ve nūn-ė memdūdė)**:** hem-zolf Hėndī (...); **burundaḳ**[1000]**:** sābėḳ ve evvelīn ve bīnī ve zėmām-ė **(219b-9)** şotor Hėndī (...) çūbekī ḫo^{v}rd kė der bīnī-ė şotor endāzend; **baş aġrıḳ:** derd-ė ser; **bışlaḳ**[1001]**: (219b-10)** penīr ve bė me‘nī-ė poḫt-gāh; **boşlaḳ/ buşlaḳ**[1002]**:** ḫālī-gāh ey ḫelvet ve penīr; **burḳınlıḳ:**

---

[984] Azb.Tr: bığ, Kzk.Tr: mıyık, Ttr.Tr: mıyık, Bşk.Tr: mıyık “bıyık”.
[985] Y.Uyg.Tr: poḳ “bok, gübre, necaset” (325).
[986] DLT: bog “bohça, heybe” (592).
[987] Afganistan’ın Tahar İli Ağızları: poçaḳ “kavun kabuğu”.
[988] خورپزه
[989] Y.Uyg.Tr: boyaḳ “boya” (49).
[990] Y.Uyg.Tr: buyaḳḳa “bu yana” (53).
[991] DLT: bokuk “boğaz çıkıntısının iki tarafında bulunan et bezi” (593).
[992] Bkz.: boḫaḳ
[993] DLT: başak “okun ve mızrağın uç kısmındaki demir, temren” (557).
[994] پکان
[995] Bkz.: bılaḳ
[996] DLT: bulgak “düşman gelmesinden dolayı halk arasına düşen kargaşa; halk arasındaki fitne” (601).
[997] Güncel: boğak “anjin”.
[998] Y.Uyg.Tr: patḳaḳ “balçık, çamur” (316).
[999] پوچاق
[1000] DLT: burunduk “dizgin, burunluk” (603), Moğ.: buruntag “burunduruk, burunsalık, yular; devenin ağzına bağlanan ip” (224).
[1001] Derleme: bışlak “peynir”.
[1002] Bkz.: bışlaḳ

bot-ẖānė; **batıḳ: (219b-11)** āb-ė ‘emīḳ; **bağcuḳ:** bendek ve bend-ė cāmė; **balıḳ**[1003]**/ ballıḳ:** gėl ve lāy ve bė teşdīd-ė lām māhī; **baḳraḳ: (219b-12)** şotor feryādī kė veḳthā şūr koned; **bağırsaḳ**[1004]**:** cėger-bend ve eḳrėbā ve mėhrbān ve rūdė **(219b-13)** ke-miṣluhu **ögey ana bağırsaḳ bolur** ye‘nī māyėnder mėhrbān ve cėger-bend mī-şeved; **bağılçaḳ**[1005]**: (219b-14)** pāyçė-ė boz ve gūsfend ve ṣėtāleng ve ... esp; **paltaḳ:** do^{v} engoşt ẖo^{v}d **(219b-15)** nevāẖten **pıltaḳ** morādėfė Hėndī (...) **çertek** miṣluhu; **baḳıraḳ:** feryād; **badam barmaḳ: (220a-1)** engoşt-ė sobhe ey sebbābė **tanuḳ barmaḳ** miṣluhu; **bayarsuḳ**[1006]**:** māh-ė remeżān ve ṣevm **(220a-2)** ey rūzė **bayarsuḳ** miṣluhu; **bulçaḳ**[1007]**:** noẖo^{v}d ‘Erebī ḥėmmeṣ; **baş ḳapaḳ:** bendāḳ[1008]-ė ser- **(220a-3)** gīr ey hedef ve nėşānė-ė ser; **buldıraḳ:** şeb-ė mevsėm-ė zėm-ėstān; **boḳurdaḳ**[1009]**:** nāy-ė ḥolḳūm; **(220a-4) bındaḳ** (bė kesr)**:** menn kė mānend-ė şeker est kė terencebīn nāmend **bındaḳ**[1010] ve **bınduḳ:** bė me‘nī-ė çėlġūzė hem āmedė ve bė me‘nī-ė zerdālū nīz āmedė[1011]; **bağalṭaḳ**[1012] (bė fetheteyn)**:** nev‘ī ez ẖėftān ve zīver nīz[1013] ve nev‘ī kėsvet-ė Ḫeṭāy ve **(220a-5)** boġça kė der-ū pūşāk bendend **bağalṭaḳ** ve **baḳalṭaḳ** ve **baẖalṭaḳ ~ ey bağalṭaḳ (220a-6) le‘arük ber ḳad-i ḳadr-i tu rā-st**; **bağlıḳ:** nām-ė lėbāsī; **baş ayaḳ**[1014]**:** ẖėl‘et-ė ser-tā-pā **(220a-7)** ve bė me‘nī-ė ser o pā; **bucaḳ**[1015]**:** zāviyė; **purçaḳ:** ġolūl ye‘nī ān kemān kė bėdān ġolūlė endāzend; **(220a-8) boġdaḳ:** bārīk bė me‘nī-ė lāġer; **burġalıḳ:** ulus-ė Moġol.

Feṣlo'l-kāf fi'l-ef‘āl: börk-[1016]**/ börk:** kolāh **(220a-9)** ve destār pūşīden ve kolāh-ė moṭleḳ; **bük-**[1017]**/ bük:** ẖem kon ve resen bė-tāb ve bė me‘nī-ė ẖem nīz.

[1003] Bkz.: balıġ

[1004] DLT: bagırsak; bagırsuk “merhametli; bağırsak” (570).

[1005] Krgz.Tr: bagalçak “atın tırnağının üzerindeki boğum yahut tırnakla aşık kemiği arasındaki yer” (78).

[1006] Moğ.: bayar “bayram” (122).

[1007] DLT: burçak “börülce” (602), Y.Uyg.Tr: burçaḳ “nohut, bezelye” (327).

[1008] بندوق

[1009] Derleme: boğurdak “gırtlak”.

[1010] Tarama: bunduk “fındık”, Dihhuda: bunduḳ “fındık”.

[1011] Bındaḳ...nīz āmedė| sayfa kenarında yazılmıştır.

[1012] Dihhuda: baġaltāḳ, baġaltāḳ “hırka ve buna benzer giysi”.

[1013] Baġalṭaḳ...ẖėftān ve zīver nīz| sayfa kenarında yazılmıştır.

[1014] Y.Uyg.Tr: baş-ayaḳ “giysi, elbise, üst” (32).

[1015] Güncel: bucak “kenar, köşe”.

[1016] DLT: börk “başa giyilen şey, börk” (598).

[1017] Y.Uyg.Tr: pük- “bükmek, katlamak, kıvırmak” (328).

(220a-10) Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt: bėg[1018] (bė kesr ve kāf-ė Fārsī)**:** emīr-ė kelān ve ḳevm-ė Moġol **beg** (bė feṯ) **(220a-11)** miṣluhu; **bitik**[1019]**:** kėtāb ve mektūb ve nāmė; **bitek:** kām Fārsī ḳelem ve kėlk; **bėzek**[1020]**:** zīver; **(220a-12) bėzeklig:** moreṣṣe‘; **bilmeslig:** nādānī; **biṉg**[1021] (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** hezār (Īrānī); **(220a-13) bösyük:** ‘ėzzet ve bozorg; **bölük**[1022]**:** gorūh ve ṭāyfė; **börk:** kolāh; **biliglig**[1023]**:** hūş-mend; **(220a-14) bėrküçek:** ḳofl; **buzam tülek**[1024]**:** korīz-ė evvel-ė cān(ė)ver; **bėlgülig/ bilgülig:** cā-yė ‘ėmāret ve dānā; **(220a-15) bülügülig:** cā-yė ‘ėmāret miṣluhu; **boyun sunuk:** motevāżė‘; **bülerzük** ve **bilerzük**[1025] **(220b-1)** (rā-yė mohmelė-ė zedė bė teḳdīm-ė zā-ė mo‘cemė)**:** dest-berencen kė der Fārsī yāre hem nāmend nev‘ī **(220b-2)** zīver-ė dest est; **beşik** ve **bėşük**[1026] (evvel moveḥḥedė-ė tāzī-ė meksūrė)**:** gehvārė; **böyrük**[1027]**: (220b-3)** gordė; **bögrük**[1028]**:** gordė; **bir miṉg:** yėk hezār; **bübek**[1029]**:** merdom-ė cehān-dīdė ve zāġ-ė kehenė ve bė me‘nī-ė **(220b-4)** doḫter-ė do^{v}şīze ve hod hod hem dīdė şod; **pişek** ve **pişük**[1030]**:** her do^{v} loġet **(220b-5)** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī)**:** gorbė cān(ė)ver; **bayrı dadak** ve **bayrı dıdak**[1031]**:** dāh-ė ḳedīmī; **(220b-6) bebenek:** merdomek-ė çeşm; **birlik:** yėk-cėhetī; **börek:** kolçė; **bök**[1032]**/ bük:** pehlevān ve ḫem kon ve bė-tāb; **(220b-7) pilik**[1033] (evvel-ė Fārsī-ė meksūrė)**:** fetīlė; **beynek**[1034]**:** merdomek-ė çeşm; **bişülük:** fetīlė; **bėlgürük:** pedīd şodė **(220b-8)** ve nomū-dār; **pöpek**[1035]**:** ser neyze ve ġeyrė kė ez ebrīşom-ė siyāh ve zerd ve ġeyrė sāzend Hėnd'ş **(220b-9)** (...) nāmend; **bilik/**

[1018] DLT: beg “bey (emīr)” (580).
[1019] DLT: bitig (590), Y.Uyg.Tr: bitik “mektup, kitap” (45).
[1020] DLT: bezek “bezek, nakış, süsleme” (584).
[1021] DLT: miŋ “bin” (764).
[1022] DLT: bölük “hayvan topluluğu (Sürü), insan topluluğu (grup)” (598).
[1023] DLT: biliglig “akıllı” (588).
[1024] DLT: tülek “dört ayaklı hayvanların tüylerini dökme vakti” (909).
[1025] Azb.Tr: bilerzik “bilezik”.
[1026] Krgz.Tr: beşik (110), Y.Uyg.Tr: böşük “beşik” (51).
[1027] Krgz.Tr: böyrök (140), Y.Uyg.Tr: börek (51), Özb.Tr: büyrek, Kzk.Tr: büyrek “böbrek”.
[1028] Bkz.: böyrük
[1029] Dihhuda: būbek, pūpek, pūpūvek “ibibik; bakire, kızoğlan”.
[1030] Azb.Tr: pişik, Trkm.Tr: pişik “kedi”.
[1031] Dihhuda: dādā “dadı”.
[1032] Y.Uyg.Tr: böke “güreşçi, pehlivan” (50).
[1033] Y.Uyg.Tr: pilik “fitil” (322).
[1034] Dihhuda: bīnek “göz bebeği”.
[1035] Y.Uyg.Tr: pöpük “saçak” (326).

bilig[1036] ve **bilek**[1037]**:** sā‘ėd ve sāḳ-ė dest ve me‘rėfet ve me‘rūf **(220b-10)** ve meşhūr ve ‘ėlm; **pepüşek:** hod hod; **bėrk**[1038]**:** seḫt ve ḳāyėm ve moḥkem; **pelenĝ**[1039]**:** hediyė; **pütek**[1040]**:** ḫāyėsk-ė **(220b-11)** āhen-gerān kė bėdan āhen kūbend Hėndī (...); **belüneg**[1041] (bė feṯḥ)**:** şemşīr-ė çūbīn **belünek (220b-12)** ve **belüne**[1042] (bā lām) nīz dīdė şod miṣluhu; **beknek**[1043]**:** ḥeyvān-ė dom-borīdė ; **bülkek:** āb-ė şīr-**(220b-13)** germ ye‘nī āb-ė fātėr; **bėltek:** loknet-ė zebān; **püpüvek**[1044]**:** hod hod; **biyek**[1045]**:** mādiyān; **bek: (220b-14)** pīşe ey kesb; **bidrek**[1046]**:** dest-berencen; **pündük**[1047]**:** ġonçė Hėndī (...); **bulġançuk:** ālūdė; **(220b-15) bėşlig:** espī kė der sāl-ė pencom bāşed ye‘nī ney-penc ey nev penc; **beşik:** şėkem; **(221a-1) bay çiçek:** nām-ė golī; **pölek:** rėşvet; **büyük döşek:** şādorvān ey sāye-bān **(221a-2)** ve şāmiyānė; **peltek:** şėkeste zebān ey loknet-ė zebān **çeltek** ve **kelçek (221a-3)** miṣluhu; **birçik**[1048]**:** zolf ve şāḫ-ė ḫo^{v}rd Hėndī (...) (bė żemm-ė kāf ve vāv-ė Fārsī ve nūn-ė **(221a-4)** ġonnė ve feṯḥ-ė bā-yė moveḥḥede-ė Fārsī) **birçek** miṣluhu; **beşkef:** ẓerf-ė şīrzene kė revġen **(221a-5)** ez-ū codā konend **küpi** ve **çelek** miṣluhu.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: pül-[1049]**:** pof kon **püle-** miṣluhu; **(221a-6) bol-**[1050]**/ bul/ bul-**[1051]**:** bė-şev ve īn ve bė-y-āb **bulmaḳ/ bolmaḳ:** yāften ve şoden; **bil-**[1052]**/ bėl**[1053]**:** bė-dān ve kemer; **(221a-7) badrul-:** bėryān şev; **bütül-**[1054]**:** dorost şev; **bikül-:** emr-ė ber-gerdīden-ė şemşīr ve neyze.

[1036] DLT: bilig “ilim” (588).
[1037] DLT: bilek (587), Y.Uyg.Tr: bilek “bilek” (41).
[1038] DLT: berk “muhkem, sağlam, muhafazalı, saklanmış” (583).
[1039] DLT: belek “yolcunun akrabalarına getirdiği veya bir yerden bir yere gönderilen hediye” (582).
[1040] Dihhuda: potek “demiri yassılamak için kullanılan büyük çekiş”.
[1041] Dihhuda: belūnek, belūne “tahta kılıç”.
[1042] Bkz.: belüneg
[1043] Dihhuda: beknek, begneg “kuyruğu kopmuş hayvan”.
[1044] Dihhuda: pūpuvek “ibibik, çavuş kuşu”.
[1045] Y.Uyg.Tr: biye “baytal, kısrak” (45).
[1046] Bkz.: bilerzük
[1047] Afganistan’ın Tahar İli Ağızları pündük “gonca”.
[1048] K.A.: birçek “kâkül, zülüf”.
[1049] Bkz.: 783 dipnota
[1050] Y.Uyg.Tr: bol- (47), Krgz.Tr: bol- “olmak” (126).
[1051] DLT: bul- “bulmak” (600), Krgz.Tr: bul “bu” (142).
[1052] DLT: bil- (586), Krgz.Tr: bil- (120), Özb.Tr: bil- “bilmek”.
[1053] DLT: bil (586), Krgz.Tr: bel (105), Y.Uyg.Tr: bel “bel” (34).
[1054] Krgz.Tr: bütöl- “bütünlenmek; düzelmek” (157).

(221a-8) Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt: bul/ bol-: īn ve bė-şev; **börül:** ṣendel; **bėl/ bil-:** kemer ve bė-dān; **bal: (221a-9)** şehd[1055] ey ‘esel; **pars il:** sāl-ė yūz; **biçi il**[1056]**:** sāl-ė būzėnė; **buşḳal:** rėkābī **(221a-10) buşḳab** miṣluhu; **budul:** nā-kāre ve kāhėl; **bük çigil**[1057]**:** ġolovv ve enbūh; **birgül:** nām-ė emīrī; **(221a-11) basamal:** lebrīz; **bekevül**[1058]**:** bāverçi; **pul pul** (bė żemm-ė evvel-ė Fārsī-ė do^{v} motecānės)**:** mohr-ė post-ė **(221a-12)** sīn der molk-ė bālā der ḫerīd o forūḫt revān mī-şeved aḳūlu hemūn evvel bāşed **(221a-13)** kė be‘d ez-īn nėvėştė mī-şeved mokerrer ne-bāşed ve'llāhu e‘lem; **birhül:** meḳāmī-st mer **(221a-14)** dīvān rā der Māzenderān; **baytıl**[1059]**:** mādiyān **baytal** miṣluhu; **bucul**[1060]**:** şėtāleng ey **(221a-15)** ke‘bėteyn Hėndī (...); **pul:** peşīz[1061] folūs Hėndī pīse; **baġçal:** nev‘ī ez **(221b-1)** morġābī.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt: birim: sā‘et ve zemān; **baraḳ şilim**[1062]**:** ḳėsm-ė ḥerīrė ve le’ī **(221b-2)** Hėndī kė ez ārd berāyė pėyvend pezend; **bilim:** ‘eḳl ve ḳuş-ḫānė; **bayram:** ‘īd-ė fėṭr **(221b-3)** ve māh-ė şevvāl; **bardam:** teven-ger; **bolcum:** ḳābū; **botum**[1063]**:** şotor-beççė-ė men ve ferzend; **pėgim** ve **bėgem (221b-4)** ve **bėgim:** zenān-ė meḥrem-ė pād(ė)şāhān ve zenān-ė ‘omde ve bė me‘nī-ė dīv emīr-ė men ve ser-dārem **(221b-5)** Nevāyī gūyed ~ **çün perī çavdur atıŋ bėgim//sür‘at içre bu ėrür (221b-6) ėrtiŋ bėgim**; **baḫsum:** nām-ė ḫo^{v}rdenī.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: bėgen-: (bė kāf-ė Fārsī)**: (221b-7)** pesend kon; **boḫsan-**[1064]**:** ġoṣṣė kon; **bulun-**[1065]**:** nomū-dār şev ve ẓāhėr şev ve ḳeyd ve zėndān **(221b-8)** nīz; **sun-:** te‘ẓīm ve tevāżo‘ kon ve ser rā forūd ār; **bulġan-:** ālūdė şev; **bilin-:** ‘elem **(221b-9)** şev; **bėzen-:** bė mobāleġė bė-y-ārā; **bidlen-:** emr-ė ḫoşk şoden-ė mordė ve ġeyrė ye‘nī **(221b-10)** ḫoşk şev;

[1055] شهید

[1056] DLT: bīçin yılı “maymun yılı” (586).

[1057] DLT: bük “sık ağaçlık, çalılık” (606).

[1058] Dihhuda: bekāvol, bekāvel “aşçı”.

[1059] Trkm.Tr: baytal, Y.Uyg.Tr: baytal “kısrak” (33).

[1060] Dihhuda: bocol, bocūl “aşık kemiği”.

[1061] پشیر

[1062] Y.Uyg.Tr: şilim “undan yapılmış yapıştırıcı, tutkal” (378).

[1063] Krgz.Tr: boto (133), Y.Uyg.Tr: bota “köşek, deve yavrusu” (49).

[1064] Bkz.: boḫsa-

[1065] DLT: bulun “tutsak, esir” (602).

bütün-: kemāl kon; **bürken-**[1066]**:** pūşīdė şev; **ban:** herās deh; **balın-:** zenbūr-**(221b-11)**ẖānė bė-sāz; **biçin-:** bā kerr o fer ve ẖo^{v}d-nomā bė-şev.

Feṣl'n-nūn fi'l-mofredāt: bilen[1067]**:** bā-ū, **(221b-12)** hem-rāh ey bā-yė elṣāḳiyė **bile** ve **ile** miṣluhu; **bėgen:** pesend ve āẖėret; **palan:** donyā; **(221b-13) ben** (bė feṭḥ)**:** men (Īrānī) **mėn** miṣluhu; **ben-ben:** menem (Īrānī); **bökten: ‘erėż**; **boyun:** gerden ve nām-ė **(221b-14)** şe‘bān; **bar-sėn:** hestī; **bar-mėn:** hestem; **burun kün:** rūz-ė ezel; **boġun**[1068]**:** bend; **balan**[1069]**:** dėhlīz; **(221b-15) buçın:** mėhmān; **batman**[1070]**:** ḳābėl ve seng-ė veznī Hėndī (...) ve men-ė çėhėl ėstār[1071] **patman** miṣluhu; **(222a-1) batan:** mellāḥ; **bėn/ bin:** men ve hezār (Īrānī); **bugün:** ėmrūz; **bu yan:** īn-cānėb; **bütün**[1072]**: (222a-2)** dorost; **buldurçun** ve **buldurçın:** vertec[1073] Hėndī (...) **bödene**; **patangan**[1074]**:** bādencān; **(222a-3) piçin**[1075]**:** ḥemdūnė[1076] ey būzėnė; **boġun:** gėrėh ve bend-ė e‘żā[1077] ey mefāṣėl; **bėlgürün: (222a-4)** me‘lūm; **burun:** sābėḳ ve zemānė-ė pīşīn ve ḳebl ve bīnī ey enf; **bulun: (222a-5)** ḥerām-meġz ve ḳeyd ve esīr ve zėndān; **boyḳun:** ḳālėb; **boran**[1078]**:** bād ve bārān; **(222a-6) bıḳın**[1079]**:** āşėnā[1080] ve bė me‘nī-ė tohīgāh nīz ve ostoẖ^{v}ān-ė pehlū nīz; **bilçen**[1081]**:** māş ġellė; **budan:** nīş-ė **(222a-7)** zenbūr ve donbel **çökür** miṣluhu; **burḳın** ve **burḳun**[1082]**:** bot; **paldan**[1083]**:** ẖiyār Hėndī (...); **(222a-8) bulan**[1084]**:** gāv-ė

[1066] Krgz.Tr: bürkön- “bürünmek, örtünmek” (156).
[1067] Özb.Tr: bilen “ile”.
[1068] DLT: bogun “parmak ve kamış boğumu” (593).
[1069] Dihhuda: bālān “dehliz”.
[1070] Krgz.Tr: batman “ağırlık ölçüsü; çok” (99).
[1071] چهل آثار
[1072] DLT: bütün “doğru, gerçek, sağlam” (608).
[1073] ورنش
[1074] Dihhuda: pātėngān, bādėncān “patlıcan”.
[1075] DLT: bīçin “maymun” (586).
[1076] همدونه
[1077] اعضای
[1078] Y.Uyg.Tr: boran “burağan, fırtına, şiddetli rüzgâr” (48).
[1079] DLT: bıkın “böğür” (585).
[1080] آشیا
[1081] Derleme: bölcen “fasulye”.
[1082] DLT: burxan “put” (604).
[1083] Özb.Tr: bádriŋg, Dihhuda: bādreng “hıyar”.
[1084] DLT: bulan “çok iri cüsseli, tek boynuzlu, oyuk boynuzunda su ve kar biriken yabani bir hayvan” (600), Krgz.Tr: bulan “bir nevi ceylan” (143).

şeḥrāyī Hėndī (...); **basḳın:** zīr-ė pā ve menkūb şoden ve hezīmet **(222a-9)** ḫoᵛrden; **bursun:** fevc-ė dest-ė rāst-ė pād(ė)şāh **burunġar** miṣluhu; **basḳan:** ėṣṭėlāḥ-ė **(222a-10)** ḳevm; **bulvan**[1085]**:** dīvār-ė kėrd-ė kėşt Hėndī (...) (doᵛyom teḥtāniyė-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė **(222a-11)** ve dāl-ė Hėndī); **padayan**[1086]**:** çūpān; **bobırçın**[1087]**:** mādė-ė āhū kė nereş rā **hona** gūyend; **(222a-12) borçın**[1088]**:** mādė-ė morġābī; **balḳan:** veṭen-ė Türkān; **bozlan:** esp-ė şeş sālė; **bıçlıġan: (222a-13)** forcė-ė engoştān Hėndī; **bir çalġan:** moṣṭefā; **bulçın:** mėḥmān **buçın** mėhmān miṣluhu.

(222a-14) Feṣlo'l-vāv fi'l-ef‘āl: boġu-: ḫefė kon **boġ** miṣluhu; **batru:** emr-ė bāz īstāden.

Feṣlo'l-vāv fi'l-(222a-15) mofredāt: bu: īn; **bilev**[1089]**:** seng-ė ārd ey fesān **ḳayraḳ**[1090] miṣluhu; **bidev:** esp; **(222b-1) buzav**[1091]**:** gūsālė-ė ner ey beççė-ė gāv; **bolsa bolur mu:** āyā şodė bāşed; **bėrkitgü:** ḳofl; **boynaġu: (222b-2)** gerden-kėş ve gerden nėhāden; **bularḳu:** çīz-ė bī-ḫāvend[1092] ve bī-vārėṣī; **(222b-3) bėlgü**[1093]**:** nėşān; **baltu**[1094]**:** teber nām-ė sėlāḥī; **bellü** (bė kesr-ė evvel ve lām-ė moşedded-ė mežmūm **(222b-4)** ve vāv-ė me‘rūf)**:** me‘lūm; **birev**[1095]**:** yegānė ve bīgānė īn loġet bālā żėdd-ė ū est **(222b-5)** ve bė me‘nī-ė şeḫṣī; **bayḳav** ve **bayḳu:** zencīr; **boġuzlaġu:** nāy-ė ḥolḳum; **baġdu:** şo‘ā‘-ė āftāb **(222b-6)** ve ġeyrė; **biregü**[1096]**:** şeḫṣī; **petev**[1097]**/ bitev:** āftāb-rūyė ve hemvār ve bī-sūrāḫ; **(222b-7) busu:** kemīn ve kemīn-gāh; **bübü:** doḫter-ė dūşīzė; **bürgü**[1098]**:** pessu ye‘nī keyk **(222b-8) bürge** (بورکا - بورکه) miṣluhu;

[1085] Dihhuda: polvān “arazinin etrafındaki an, tümsek, set”.
[1086] Dihhuda: pāde-bān “çoban”.
[1087] K.A.: burçin “dişi geyik”.
[1088] Moğ.: borçin “bir ördek türü” (193).
[1089] Y.Uyg.Tr: biley “bileği taşı” (41).
[1090] Krgz.Tr: kayrak “bileği taşı” (423).
[1091] Kzk.Tr: buzav, Ttr.Tr: bozav, Azb.Tr: buzov “buzağı”.
[1092] بی خواوند
[1093] DLT: belgü “işaret, alamet” (582).
[1094] Y.Uyg.Tr: palta (314), Krgz.Tr: balta “balta” (85).
[1095] Y.Uyg.Tr: birav “birisi, bir kimse” (43).
[1096] Tarama: biregü “bir kimse, başkası”.
[1097] Dihhuda: betev, petev “güneş bakan yer”.
[1098] Y.Uyg.Tr: bürge “pire” (55).

pālū[1099]**:** zeẖ; **bularḳu:** çīz bī-ẖāvend[1100]; **pıġu**[1101] ve **pigü**[1102]**:** nām-ė şėkerė-ė nev‘ī **(222b-9)** ve molkī-st bė ṭeref-ė çīn; **baraġu:** mādė-gāv; **pehlev**[1103]**:** nām-ė velāyetī kė pehlevī zebān **(222b-10)** mensūb bėdū est; **burġu**[1104]**:** kernā[1105] nām-ė sāzī Hėndī (...); **pākü**[1106]**:** ostorė-ė **(222b-11)** mūy sėtorden; **bolgu:** şodenī; **bunġaru**[1107]**:** fevc-ė dest-ė rāst-ė pād(ė)şāh; **baturu: (222b-12)** mozd; **barġalu:** reftė; **buġu**[1108]**:** ner-ė gevezn rā gūyend **buġı** miṣluhu çonān-çė mādėeş rā **maral (222b-13)** nāmend; **puladu:** cān(ė)ver-ė kūhī; **boġurlaġu**[1109]**:** nām-ė gūşt-ė donbė ez cā-yė mo‘eyyen; **baharlu: (222b-14)** ulus-ė Türkmen; **boḳġu:** ġol ey ṭevḳ; **beregü**[1110] (bė feṯḥėteyn ve kāf-ė Fārsī)**:** hemė ve hemė-gī **(222b-15) berelü:** ber vezn ve me‘nī-ė ṣedr.

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt: pise (bė kesr-ė evvel ve sokūn-ė teḥtāniyė **(223a-1)** ve feṯḥ-ė sīn-ė mohmelė)**:** bād-ban; **biçe**[1111]**:** zen ve zen-ė ‘omdė; **pile**[1112] (bė tefẖīm-ė kesrė-ė Fārsī)**:** kėrm-ė **(223a-2)** ebrīşom ve bė terḳīḳ **fėle** Hėndī (...); **baḳra:** kėrm-ė şeb-tāb ve eṭfāl; **buyra: (223a-3)** esp-ė çeh-keşī; **bılġur-ẖāne:** lenger-ẖānė; **barçe**[1113]**:** hemė; **başḳa:** ‘elāhėdė ve bė me‘nī-ė bė ser; **bosaġa**[1114]**: (223a-4)** der-gāh ve āstānė ve dėhlīz; **baca:** ġorfė ve derīçė ve sūrāh ve hem-zolf Hėndī **(223a-5)** (...); **biribirine:** bė-hem ve yėk-dīger; **buḳa**[1115]**:** gūsāle ve gāv-ė mest Hėndī (...); **(223a-6) bola**[1116]**/ böle:** beççė ve şodė ve çonīn ve īn-çonīn; **bıyuġanda:**

[1099] Dihhuda: bālū, pālū “siğil”.
[1100] بی خواوند
[1101] Derleme: puğu “baykuş”, Dihhuda: peyġū “Türkistanda bir yer; baykuş”.
[1102] Dihhuda: pīgū “Hindistan tarafında bir yer adı”.
[1103] Dihhuda: pehlev “Partların mensup olduğu bir şehir adı”.
[1104] Dihhuda: borġū “boynuzdan yapılan küçük zurna”.
[1105] گرّنا
[1106] Dihhuda: pākī “ustura”.
[1107] Bkz.: burunġar
[1108] Krgz.Tr: bugu “geyiğin yahut maralın erkeği” (141).
[1109] Bkz.: böğür
[1110] Özb.Tr: beri, Kzk.Tr: beri “hepsi”.
[1111] Krgz.Tr: baybiçe “ilkin karı, birinci karı” (100).
[1112] Y.Uyg.Tr: pille “ipek böceği” (322).
[1113] Y.Uyg.Tr: barçe “hepsi, bütün, hep” (30).
[1114] Y.Uyg.Tr: bosuġa “eşik” (48).
[1115] Özb.Tr: buḳa, Krgz.Tr: buka “damızlık öküz, boğa” (141).
[1116] Y.Uyg.Tr: bala (28), Krgz.Tr: bala “çocuk” (82).

bīnī-ė nėşestė; **böyle:** çonīn ve īn-çonīn; **(223a-7) bödene**[1117]**:** vertec[1118] Hėndī (...); **bunda**[1119] ve **burda:** īn-cā; **baba**[1120]**:** pėder-ė mādėr Hėndī (...); **(223a-8) bürge** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė ve fetḥ-ė kāf-ė Fārsī)**:** keyk ye‘nī pessu kė şeb mī-gezed; **(223a-9) paẖse**[1121]**:** dīvār-ė ẖām ve gėl-ė ter-sāẖtė Hėndī (...) nāmend; **bala** ve **bola:** bė me‘nī-ė **(223a-10)** ‘ėyāl ve beççė ; **bugine:** īnek; **baybiçe**[1122]**:** zen-ė ‘omdė **biçe** miṣluhu; **boġça**[1123]**:** bar-ė bestė; **buyrakça: (223a-11)** tesme-ė ser-keş; **basturma:** fevcī kė ‘eḳėb-ė fevc-ė meded; **barḳa:** perdė-ė bārīk kė ber **(223a-12)** gūşt bāşed ye‘nī līf Hėndī (...); **burça:** kāvek-ė dīvār ve ġeyrė; **boġma**[1124]**: (223a-13)** ẖonāḳ; **borta:** esp-ė ebreş; **baġa**[1125]**:** ġebġeb; **beye**[1126] ve **biye:** mādiyān; **bota**[1127]**:** beççė-ė şotor **(223a-14)** ve beççė-ė şīr-ẖᵛār; **bu sara**[1128]**:** zīn sū; **basra:** zīr; **baḳa**[1129] (باقا-باقه)**:** çoġr ey ġūk ve seng-**(223a-15)** poşt nīz; **baẖa:** seng-poşt; **behle**[1130] (bė feṭḥ)**:** dest-gīr-ė cān(ė)verān kė ez çerm ve ġeyrė **(223b-1)** sāzend ve ber dest pūşend ve ber ān bāz ve ġeyrė rā bė-nėşānend; **(223b-2) balbalana:** ḥelvā ey **balbala:** ḥelvā; **berme**[1131]**/ barma-:** berme-ė sūrāẖ kerdenī ve bė me‘nī-ė me-rev īn lefẓ-ė berme der Hėndī **(223b-3)** ve Fārsī moste‘mel est; **bastura:** peẖs konāndė ve ez gūş tā gerden bār kerdė ve **(223b-4)** pīş-ė şotor-ė ner şotor-ė mādė ẖᵛābāndė **basturma** miṣluhu emmā loġet-ė āẖėr nām-ė **(223b-5)** fevcī-st kė bālā meẕkūr şod; **basma/ basma-:** çīt-ė ḳelem-kārī kė **(223b-6)** ber-cāmė-ė reng Hėndī (...) (cīm-ė Fārsī-ė meksūr ve hā-yė èşmām ve nūn-ė ġonnė **(223b-7)** ve tā-ė fevḳāniyė-ė Hėndī ve bė me‘nī-ė peẖs me-kon **çāpla-** miṣluhu; **bilbüre:** şūre; **barda:** ẖiyār-ė **(223b-8)** deştī Hėndī (...);

[1117] Y.Uyg.Tr: bödüne “bıldırcın” (50).
[1118] ورتش
[1119] Kzk.Tr: bunda, mında, Krgz.Tr: mında “burada” (565).
[1120] Kzk.Tr: baba, Özb.Tr: bábá, Ttr.Tr: babay, Azb.Tr: baba “dede”.
[1121] Dihhuda: pāẖse “kale duvar, duvar”.
[1122] Krgz.Tr: baybiçe “ilkin karı, birinci karı, hatun” (100).
[1123] Özb.Tr: boğçe, Azb.Tr: boğça “bohça”.
[1124] Y.Uyg.Tr: boġma “anjin, boğak” (46).
[1125] Bkz.: boḳaḳ
[1126] Bkz.: biye
[1127] Y.Uyg.Tr: bota “köşek, deve yavrusu” (49).
[1128] Bkz.: o sara
[1129] Y.Uyg.Tr: baḳa, paḳa “kurbağa” (313).
[1130] Dihhuda: behle “yırtıcı kuş eldiveni”.
[1131] Dihhuda: berme “burgu”.

bağala:...; **bāçile**[1132]**:** pātābė; **palaġda**[1133]**:** gendė çonān-çė gūyend **(223b-9)** beyżė bulġada şod; **paẖare**[1134]**:** nėşest-gāhī Hėndī (...); **puna:** ẖėzānė ve gencīnė; **paġra: (223b-10)** ān reḥmet kė ez reḥmet-ė dīger motevellėd şeved Hėndī (...); **paġa** (bė evvel-ė Fārsī)**: (223b-11)** pūnyė penbė rīsīden; **bėraġıça:** movāfėḳ ḥāl; **bögrükçe** ve **bögritçe:** lūbiye ġellė; **(223b-12) pātıla**[1135]**:** tāve.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt: beri[1136]**:** hemė; **börri**[1137] (bė teşdīd-ė rā-ė mohmelė-ė **(223b-13)** meksūrė)**:** gorg ey ẕīb ve ulus-ė Moġol; **bar ėdi:** būd; **bėri**[1138]**/ biri:** īn-ṭeref ve yėkī ‘eded[1139]; **(223b-14) bayrı:** ḳedīm ve ezel; **bir yolı:** yėk-bār; **bacı:** hemşīrė ve ẖ[v]āher ve merdomek-ė çeşm; **buġday: (223b-15)** gendom; **bösyük artḳanınŋ zayġurı:** noktė-ė ‘ėzzet-efzā; **boy:** ḳedd ve mocerred ve reng **(224a-1)** ve dūdmān ey ḳebīlė ve pehnā Hėndī (...) (bā evvel-ė Fārsī ve sėyo[v]m Hėndī) **(224a-2)** ve bė me‘nī-ė māl-dār hem āmedė; **birinci:** yėkom[1140]; **başçı:** ser-dār **başlıġ** miṣluhu; **pezetgüçi: (224a-3)** ārāyendė[1141]; **körçi:** bīnā ey bīnendė; **balḳı**[1142]**:** pertov ey ‘eks ve pertovė; **burnaġı**[1143]**: (224a-4)** sābėḳ ve evvelīn ve noẖostīn; **bilçi**[1144]**:** vāḳėf; **bodı:** per-ė tīr; **barlı:** devlet-mend; **(224a-5) bilevli:** tīz kerdė şodė ve ostorė ve seng-ė kārd Hėndī (...); **borbay (224a-6)** (her do[v] bā-yė moveḥḥedė)**:** pāçė ve cāyė... çonān-çė gūyend **borbayım aġraydur** ye‘nī **(224a-7)** pāçeem derd mī-koned; **bėzgeki**[1145]**:** teb-lerzė; **bostançı:** bāġ-bān; **bölgüçi:** ḥėṣṣė konendė; **(224a-8) bözçi**[1146]**:** bāfendė-ė kerbās; **pulçı**[1147] (bė żemm)**:** merd-ė ẖer-mohrė-forūş ye‘nī ṣerrāf; **(224a-9) boyaçı:** reng-rīz;

[1132] Dihhuda: pāçėle, pāçīle “ayağa sarmak için kullanılan bandaj, sargı”.
[1133] Dihhuda: peleġde “bozulmuş ve kokmuş olan yumurta”, Y.Uyg.Tr: palaḳ “yumurtanın çürük hali” (313).
[1134] Dihhuda: pāẖere “sofa”.
[1135] Dihhuda: pātīl, pātėle, pātīle “tencere”.
[1136] Bkz.: beregü
[1137] Y.Uyg.Tr: böri “kurt” (51).
[1138] Y.Uyg.Tr: bėri “bu yana” (38).
[1139] يكعدد
[1140] يَكم
[1141] ارايندە
[1142] K.A.: balkı “ışık, şimşek”.
[1143] Y.Uyg.Tr: burnaḳı “evvelki, önceki, bundan önceki” (53).
[1144] Tarama: bilici “bilgin, hakim”.
[1145] DLT: bezgek “titreten sıtma” (584), Krgz.Tr: bezgek “malarya, sıtma” (114).
[1146] Bkz.: böz
[1147] Dihhuda: polçī, poljī “eşeğin boynuna takılacak boncuk”.

başaḳçı: ḫūşe-çīn; **padaçı**[1148]**:** gāv-bān ān kė bė mozdūrī gāv **(224a-10)** çerāned; **bayaḳı:** sābėḳ; **bizniki** (bė kesr-ė nūn ve kāf)**:** ez ān-ė mā; **bunıñgniki:** ez ān-ė **(224a-11)** īn; **bėgler bėgi:** emīro'l-omerā ey ḫān-ė ḫānān; **büdri:** sėkenderī **(224a-12)** est ye'nī pīş-ė pā ḫo^{v}rden-ė esp Hėndī (...); **biy** (bė kesr-ė evvel ve sokūn-ė tehḥtāniyė-ė **(224a-13)** me'rūfė)**:** 'omdė; **boyançı:** reng-rīz; **biçi**[1149]**:** būzėnė; **boyunı:** fėrḳė-ė ulus-ė Moġol; **biteduġan (224a-14) kişi:** nėvīsendė; **bėreduġan kişi:** dehendė; **bay/ bey:** 'omdė [ve] ḫ^{v}ācė **(224a-15)** ve teven-ger ve dāv-ė ḳomāriyā [ve] vezīr ve zen-ė 'omdė ve moḫtāro'l-molk; **baḳçı:** fevcī kė kemīn **(224b-1)** kerdė bāşed; **bidevi:** çehār-çūb-ė dervāzė Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī **(224b-2)** ve vāv-ė zedė ve feṭḥ-ė kāf-ė tāzī ve hā-ė hevvez ve fevḳāniyė-ė Hėndī); **barnı:** bėyġūlė-ė **(224b-3)** çeşm; **peçişki:** merdomek-ė çeşm; **burun tüni:** revzen-ė bīnī; **baḫtı**[1150] (bė feṭḥ-ė evvel)**:** şotor-ė **(224b-4)** ner-ė eṣīl ve velāyet-zā; **bibi** (bė kesr-ė do^{v} motecānės)**:** zen-ė 'omdė; **bar mı:** āyā hest yā **(224b-5)** nīst; **burḳuncı:** bot-perest; **bāverçi**[1151]**:** ṭe'ām-pez; **paltarçı**[1152]**:** reḫt-bān; **boyaḳçı: (224b-6)** reng-rīz ey ṣebbāġ; **bıçaḳçı:** kārd-sāz; **bolġulı:** şodenī; **bayramlı:** 'īdī; **biki**[1153]**:** ḫātūn; **(224b-7) bükri**[1154]**:** poşt-ḫem; **bay bėrdi:** ye'nī der ḳėmār bāḫt[1155] Hėndī (...); **bıçḳı:** erre[1156] **(224b-8)** Türkī-ė ehl-ė Rūm; **bir ḳaysı:** her-yėk ve her-kodām; **buġı**[1157]**/ boġı:** ner-ė gevezn ve bė me'nī-ė ḥelḳeş; **(224b-9) bıġrı:** zenī kė bā yėk-dīger tesāḥuḳ koned ve ān hem zėnā est Hėndiyān (...) (bė feṭḥ-ė evvel-ė **(224b-10)** cīm-ė Fārsī ve do^{v}yom moveḥḥedė-ė Fārsī-ė zedė ve fevḳāniyė-ė Hėndī-ė meksūr) ve īn zėnā **(224b-11)** der-īn zemānė bėsyār ėştėhār dāred allāhümme ihdihinne; **balıġ aġı:** şest-ė māhī Hėndī **(224b-12)** cāl; **pişaveri:** ulus-ė Moġol-ė pėşāverī; **balçıġçı:** gėl-kār.

[1148] Y.Uyg.Tr: padiçi "çoban, sığırtmaç" (312).
[1149] Bkz.: biçi il
[1150] Dihhuda: boḫtī "bir çeşit deve".
[1151] Dihhuda: bāverçi "aşçı".
[1152] Bkz.: paltar
[1153] Derleme: bike "Kadın, hanım".
[1154] Krgz.Tr: bükür (154), Özb.Tr: bükür, bükri "kambur".
[1155] درباخت درقمار
[1156] آرَه
[1157] Bkz.: buġu

Bābo't-tā-ė moşennā-ė fevḳāniyė (224b-13) me'e-ė feşlo'l-elėf fi'l-ef'āl: tüşe-: rāh bė-cū; **tabla-:** bė-tāb emr-ė tāften; **tübile-: (224b-14)** bīḫ gīr[1158]; **tizzençle-:** ṭe'ne bė-zen; **tanĝırġa-**[1159]**:** te'ccob kon; **toḳḳala-** (bė teşdīd-ė ḳāf)**: (224b-15)** ne'l bend; **tuşa-**[1160]**/ töşe-**[1161]**/ tüşe-**[1162]**:** pā-yė esp bė-bend ve ferş kon ve ḫᵛāb bė-bīn ey roᵛyā; **(225a-1) töne-:** perhīz kon; **tanla-:** pesend kon ve ḫoᵛş kon ve ėntėḫāb kon ve ber-gozīn; **topla-: (225a-2)** teh kon; **topla-:** bė-rem; **toyla-** ve **ṭoyla-:** şādī-ė ked-ḫodāy kon; **kümenle-:** dāġ kon; **(225a-3) taraġla-:** pīş kon; **torġa-:** rīzė kon **torġala-** miṣluhu; **tala-**[1163]**:** tārāc kon; **tonḳumla-:** zīr-ė **(225a-4)** leb āhėstė ġoṣṣė kerdė soḫen kon Hėndī (...); **tebitle-:** çūb ber dervāzė **(225a-5)** bė-keş; **tülekle-:** şėkāf kon; **toġuşla-:** cor'et kon; **tor avla-:** bė dām şėkār kon; **(225a-6) torḳula-:** dām-bāzī kon; **tavuşla-:** ṣedā kon; **toḫta-**[1164]**:** yārī nomā ve īstādė şev **(225a-7)** ve teḥemmol kon ve pāydār şev ve ṣebr kon; **tofraḳla-:** ḫāk kon; **tėrisle-**[1165]**:** vājgūn şev; **(225a-8) talla-**[1166]**:** ėntėḫāb kon; **tanĝla-**[1167] (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** te'eccob kon ve şėgoft bė-mān **(225a-9)** ve ferdā; **tėpre-**[1168]**:** bė-conb ve revānė şev ve moteveccėh şev ve bė-kār şev; **tutuḳla-:** mezzė bė-deh; **topuġla-: (225a-10)** ādāb bė-cā āver ādėb kon; **tabuġla-**[1169]**:** ḫėdmet kon ve teslīm kon; **tuyukla-:** ḫeber-dār **(225a-11)** kon; **tayna-:** tekyė kon; **tėzikle-**[1170]**:** sėrgīn kon; **tėşükle-:** sūrāḫ kon; **tişle-:** bė-gez, emr-ė gezīden **(225a-12)** be[1171] dendān; **tėre-**[1172] (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** bė-çīn; **talmala-**[1173]**:** tārāc kon; **tirke-**[1174]**:** zendė kon ve ber **(225a-13)** dereḫt sevār şev ve bė-

---

[1158] پیخ گیر

[1159] Krgz.Tr: tanğırka- "taaccup etmek, hayret etmek" (707).

[1160] Krgz.Tr: tuşa- "kösteklemek" (763).

[1161] DLT: töşe- "döşemek" (897).

[1162] DLT: tüşe- "rüya görmek" (912).

[1163] Krgz.Tr: tala- "soymak, yağma etmek" (700).

[1164] Y.Uyg.Tr: toxti- "durmak" (416).

[1165] Kzk.Tr: teris "ters".

[1166] Y.Uyg.Tr: talli- "seçmek" (387).

[1167] DLT: taŋla- "şaşırmak" (856), Y.Uyg.Tr: tañla "yarın" (389).

[1168] DLT: tepre- "hareket etmek" (870).

[1169] DLT: tapug "hizmet" (855).

[1170] تیریکلا

[1171] از

[1172] Krgz.Tr: ter- "dermek, toplamak" (727).

[1173] Krgz.Tr: talmalan- "taşkınlık etmek, kudurmak" (702).

[1174] Krgz.Tr: tirgiz-; tirke- "diriltmek; takmak" (739).

çesp; **tonḳa-**[1175]**:** emr-ė tāften; **tavla-:** bė-tāb, emr-ė tāften; **taşla-: (225a-14)** seng bė-y-endāz ve dūr pertāb bė-kon; **tara-:** şāne kon; **tėpre-:** bė-lerz, emr-ė lerzīden; **(225a-15) tėrle-** (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** ‘ereḳ kon; **tüte-:** dūd kon ey boḫūr kon; **tınĝla-:** gūş bė-gozār; **(225b-1) tuzla-:** nemek bė-zen; **tırna-:** nāḫon bė-zen; **tüne-**[1176]**/ tona-/ töne-:** şeb bāş ve bėrehnė kon ve perhīz kon; **(225b-2) tasmala-:** tesme kon; **tolġa-**[1177]**:** emr-ė tāften.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt: torġa: zāġ; **tıġa:** oştor; **(225b-3) tomaġla**[1178]**:** kolāh-ė bāz; **tanĝla** ve **taġna** ve **tanġla:** her sė loġet bė me‘nī-ė ferdā; **törtle** (bė sokūn-ė **(225b-4)** tā-ė fevḳāniyė)**:** her çehār; **tuş tuşige:** gėrdāgėrd; **talvasa**[1179]**:** ṭepėş-ė dėl; **tanġna**[1180] (bė nūn-ė ġonnė **(225b-5)** ve ġeyn-ė mo‘cemė-ė zedė)**:** ferdā-yė ḳiyāmet; **toġa:** mādiyān-ė zāyendė; **tana:** perrė-ė bīnī; **(225b-6) tigde:** cevāhėr; **toġa ḳara:** kūr-ė mādėr-zād ānkė der tāzī gūyend.

Feṣlo'l-bā-ė moveḫḥedė fi'l-ef‘āl: (225b-7) tėp-: leged bė-zen ve ḳedem bė-zen; **tap-:** bė-tāb.

Feṣlo'l-bā fi'l-mofredāt: tüşeb (şīn-ė mo‘cemė-ė **(225b-8)** meftūḫė) ve **tüyşeb** (bā-ė moveḫḥedė-ė evvel-ė Fārsī-ė zedė)**:** şāl ve do^{v}-şālė; **tüşüb: (225b-9)** şāl-bāf ve do^{v}-şālė mėṣl-ė ṣedr; **top** (bė bā-ė moveḫḥedė-ė Fārsī ve bė tefḫīm-ė żemmė)**: (225b-10)** çevgān ve fevc ve ḳehr ve tūp-ė gūlė zeden[1181] ve hove me‘rūf; **tüp:** pīş ve teh ve bīḫ **(225b-11) tip/ tėp:** bīḫ miṣluhu ve bė me‘nī-ė goftė; **talatop:** hengāmė çonān-çė gūyend **ėter talatop tüşti (225b-12)** ye‘nī bes hengāmė oftād; **tap tüp:** pīş o pes; **taḳrap:** serāsīmė.

Feṣlo't-tā-ė (225b-13) fevḳāniyė fi'l-ef‘āl: tarḳat- ve **tarġat-**[1182]**:** emr-ė moteferrėḳ gerdānīden ey moteferrėḳ **(225b-14)** kon; **toḳalat-:** ne‘l bė-bendān; **toḳtat-**[1183]**:** nėgāh-dār; **tanĝat-:** ṣobḥ şev; **tanat-**[1184]**:** monkėr **(225b-15)** kon; **tat-** (bė medd)**:** bė-çeş; **tilet-:** bė-ṭeleb, emr-ė

[1175] Bkz.: tolġa-
[1176] DLT: tüne- “bir gece gecelemek” (909).
[1177] DLT: tolga- “(yün çilesi) dolamak” (890).
[1178] Moğ.: tomuga “taç” (1270).
[1179] Krgz.Tr: dalbasa “boşuna uğraşma, olmayacak hayallere kapılmak dolayısıyla telâş” (294).
[1180] Bkz.: tanĝla
[1181] کلّه زدن
[1182] Krgz.Tr: tarkat- “dağıtmak” (711).
[1183] Y.Uyg.Tr: toxtat- “durdurmak” (416).
[1184] Krgz.Tr: tan- “inkâr etmek” (705).

ṭelebīden; **tozat-:** roḫṣet kon; **tart-:** bė-keş **(226a-1)** ve emr-ė sencīden ān hem ber terāzū keşīden est; **tut-:** bė-gīr; **tėrbet-:** bė-conbān ve **(226a-2)** bė-ṭepan; **tit-**[1185]**:** rīze kon.

Feṣlo't-tā fi'l-mofredāt: tanĝgut: ulus-ė Özbek; **(226a-3) tut:** mīvė-ė tūt ve emr-ė gėrėften; **tamirat:** ʻėmāret; **tört:** çehār; **tint** (bė kesr-ė **(226a-4)** evvel ve yā-ė teḥtāniyė bė teḳdīm-ė nūn-ė ġonnė)**:** dereḫt-ė serv; **toḳsan tört:** neved o çehār; **(226a-5) tėmür ḳanat:** nevʻī ez morġābī.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt: tilmaç[1186]**:** tercomān[1187]; **tac:** mendīl-ė **(226a-6)** morebbeʻ; **tuġunç**[1188]**:** pėser-ė evvelīn; **tutġuç:** ḳebžė-ė şemşīr ve ġeyrė **tutḳun** ve **tutḳa (226a-7)** miṣluhu; **timeç**[1189]**:** çermī-st rengīn ḫoᵛş-bū kė der şeb-ė soheyl ān rā reng ve bū ḥāṣėl **(226a-8)** şeved[1190] kė ān rā bū-dar nāmend; **telaç**[1191] (bė feṭḥ)**:** şūr o ġevġā; **tüyeç**[1192]**:** leblāb yeʻnī ʻeşeḳė **(226a-9)** nām-ė giyāhī est; **tutmaç:** dest-māl; **tıḳlıç:** hocūm ʻevāmm **tıḳlıs** gūyend; **(226a-10) titregüç:** lerzān ve zėlzėlė ve reʻşe kė ser ve eʻżā ḫoᵛd-bė-ḫoᵛd bė-lerzed ve nām-ė perī kė **(226a-11)** serdārān ve zenān nīz berāyė zīb ber ser goẕārend ve ān per bė-lerzed ve ḫoᵛş **(226a-12)** nomāyed; **tanĝatgaç:** bė-mocerred-ė ṣobḥ demīden; **tinç** (doᵛyom ve çehārom-ė Fārsī ve **(226a-13)** nūn-ė gonnė)**:** ārām[1193] ve ḳerār; **toḳsan üç:** neved o sė; **tayanç:** ėʻtėmād; **tuyunç:** īmān; **(226a-14) turrac**[1194] (rā-ė mohmelė-ė moşeddedė-ė meftūḥė)**:** tėyhū Hėndī levė (bė feṭḥėteyn) nāmend; **(226a-15) tutmaç:** ḳėsmī aş; **tuc:** rūy ey rūyīn nām-ė fėlėzī-st.

Feṣlo'l-ḫā-ė moʻcemė (226b-1) fi'l-mofredāt: turḫ: ṭerḥ; **tamaḫ:** kām Hėndī (...) (Īrānī) **tamaḳ** miṣluhu; **tırnaḫ: (226b-2)** nāḫon (Īrānī) **tırnaġ** miṣluhu; **tansuḫ**[1195]**:** ʻecāyėb.

Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-mofredāt: tünd (bė żemm **(226b-3)** ve nūn-ė ġonnė)**:** bė-dev

---

[1185] DLT: tıt- "ditmek, parçalamak" (878).
[1186] Krgz.Tr: tilmeç (738), Y.Uyg.Tr: tilmaç "tercüman" (412).
[1187] ترجمه
[1188] Y.Uyg.Tr: tunġuç, tunci "ilk, ilk doğan çocuk, ilk oğul" (426).
[1189] Tarama: timeç "sahtiyan".
[1190] کوید
[1191] Dihhuda: telāc "kavga, dalaşma, tartışma".
[1192] Dihhuda: tūyec "sarmaşık".
[1193] ارام
[1194] Güncel: turaç, Dihhuda: torrāc, dorrāc "francolin".
[1195] Krgz.Tr: tanğsık "taaccuba değer, nadir olan" (707).

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: tėgşür-[1196]**:** mo‘āvėžė bė-kon; **tumdur**[1197]**:** bė āb forū **(226b-4)** ber; **tuşatur-**[1198]**:** pā-yė esp bė-bendān; **tületür-** ve **tiletür-:** emr-ė ṭelebānīden; **tėlmür-**[1199]**: (226b-5)** nėgerān ve bė ḥesret ṭeref-ė me‘şūḳ bė-bīn; **tiktür- ve tikdür-**[1200]**/ tėk tur-**[1201]**/ tėgtür-**[1202]**:** ḫeymė īstādė **(226b-6)** konān ve ḫāmūş şev[1203] ve (bė kā-ė Fārsī) bė-resān, emr-ė resānīden; **(226b-7) tükür-:** tof kon; **tuşatur-:** emr-ė besten-ė... esp[1204]; **tizleb oltur-**[1205]**:** do^{v}-zānū şodė bė-nėşīn; **tönĝter-**[1206]**:** ser-nėgūn kon; **(226b-8) tüskür-**[1207]**:** ‘eṭsė kon; **tapşur-** ve **tafşur-**[1208] (bė sokūn-ė fā)**:** bė-sėpor, emr-ė sėporden; **tėlber-:** dīvānė **(226b-9)** şev; **tonĝdur-**[1209]**:** sermā kon ve yeḫ bė-bendān; **tökdür-**[1210]**:** bė-rīzān; **tur-/ -tur:** bė-īst ve bė-bāş **(226b-10)** ve bė-mān ve est ye‘nī hest; **tavur:** ṭevr ve ṭerḥ.

Feṣlo'r-rā-yė mohmelė fi'l-mofredāt: tėnĝir (226b-11) (bė nūn-ė ġonnė ve kesr-ė kāf-ė Fārsī)**:** nām-ė ḫodāy te‘ālā **tėnĝri** miṣluhu; **-tur / tur-/ tor**[1211]**/ tör**[1212] (bė terḳīḳ-ė **(226b-12)** żemmė)**:** est ey hest ve bė-mān ve (bė tefḫīm) dām ve pīş-gāh Hėndī (...) **(226b-13)** ve ġerbāl Hėndī (...); **turur:** est ve hest ve mī-bāşed ve īstādė **(226b-14)** mī-şeved; **tansuḳlar**[1213]**:** nādėrāt; **tanĝlıġlar:** ‘ecā’ėbāt; **tuyarġançılar:** nāḳėlān; **(226b-15) tengār**[1214]**:** sehākė; **tėsker:** vājgūn; **tüşer:** şerāret; **tėmür:** āhen[1215] ve ėsm-ė Ḥeżret-ė **(227a-1)** Ṣāḥėb-ḳėrān küreken; **tabur:** rīşė;

[1196] Tarama: değşür- “değiştirmek, değişmek”.
[1197] Derleme: tum-, dum- “suya dalmak, suya batmak”.
[1198] Krgz.Tr: tuşa- “kösteklemek” (763).
[1199] Krgz.Tr: telmir- “imrenmek, intizarla bakmak” (723).
[1200] Y.Uyg.Tr: tiktür- “diktirmek” (411).
[1201] Krgz.Tr: tek dur- “rahat durmak, susmak” (721).
[1202] DLT: tegür- “ulaştırmak, iletmek” (866).
[1203] خاموش گردان
[1204] Tuşatur...esp| sayfa kenarında yazılmıştır.
[1205] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1206] Y.Uyg.Tr: tönĝker- “devirmek, yıkmak” (424), Krgz.Tr: tönğkör- “devirmek, altını üste çevirmek” (755).
[1207] Y.Uyg.Tr: çüçkür-, çüşker- “aksırmak, hapşırmak” (89).
[1208] Y.Uyg.Tr: tapşur- “teslim etmek, vermek, emanet etmek” (389).
[1209] Y.Uyg.Tr: toñdur- “dondurmak, üşütmek” (419).
[1210] Y.Uyg.Tr: töktür- “döktürmek” (423).
[1211] Krgz.Tr: tor “ağ” (750).
[1212] Krgz.Tr: tör “başköşe” (756).
[1213] Krgz.Tr: tanğsık “nadir olan” (707).
[1214] Dihhuda: tenkār, tengār “boraks”.
[1215] اهن

tavar[1216]**:** çār-pāyė ve mevāşī; **tabır:** ‘eyb; **(227a-2) taḳır:** şūr ve nemekīn-ė bėsyār ve torş-rū ve zomoḫt Hėndī (...); **tegir**[1217]**: (227a-3)** ‘ėyār; **tėnĝ ḳur:** hem-kofv; **tiş ḳaḳar:** ḫėlāl-ė dendān; **tün ḳatar:** der-bān ve ḥācėb-ė **(227a-4)** şeb-geşt ve ḳel‘e-dār **tün ḳaṭar** miṣluhu; **törükler:** erkān ve omerā; **tanımaslar: (227a-5)** nā-şėnāsān; **tar**[1218] (bė medd)**:** gol-ė sorḫ ye‘nī verd ve teng żėdd-ė ferāḫ ve tārīk ve ḥelḳė-ė **(227a-6)** dām; **tālār:** kėlle ez kāh ve ġeyrė der kėştī ve ġeyrė sāzend ve (...) kė ez sofāl-ė **(227a-7)** gėlīn sāzend ve hove me‘rūf; **taḳar**[1219]**:** covāl-dūz ey sūzen-ė kelān ve bė me‘nī-ė covāl **(227a-8)** Hėndī (...) āmedė emmā me‘nī-ė evvel eṣeḥḥ est ve możārė‘-ė soften; **tamur: (227a-9)** reg ...; **tėr** (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** ‘ereḳ ey pesīnė kė bė sebeb-ė germī ez benden-ė **(227a-10)** ādem ber-āyed; **toḳsan:** neved[1220]; **taşḳılar**[1221]**:** merdomān-ė bīrūn; **tėnĝri(227a-11) niṅĝ ėrenleri:** merdān-ė ḫodā; **töker**[1222]**:** esp-ė māh-pīşānī; **taḫır:** telḫ; **toġur/ toġur-:** nėşīmen-ė çerġ **(227a-12)** ve şāhīn ve bė me‘nī bė-zāyān mote‘eddī-ė emr-ė zāyīden ve możārė‘[1223]-ė zāyīden ey **(227a-13)** mī-zāyed.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl fi'l-mofredāt: tilsiz: bī-zebān; **tügüz/ tü köz: (227a-14)** ser-encām ve ėṣṭėlāḥ ve ḫīre-çeşm; **taz**[1224] (bė medd)**:** kel Hėndī (...) ey ser-ė bī-mū ve sėfle ve **(227a-15)** esp-ė ebreş; **tünür:** ḫ[v]īşāvendān-ė zen; **tensiz:** nā-pesend; **tüz/ tuz/ toz/ tüz-:** çīzī kė mānend-ė **(227b-1)** tīr ve neyzė rāst bāşed ve deşt-ė hemvār ve bė me‘nī nemek ve gerd o ġobār ve tertīb ve emr-ė **(227b-2)** ārāsten ve emr-ė der miyān do[v] kes ṣolḥ endāḫten ve nīz **töz** meclės rā gūyend; **(227b-3) toluḳsız:** meḥrūm ve nā-ommīd; **tėnĝiz:** deryā; **tivsiz**[1225]**:** bī-ṭāḳet; **tamuz**[1226]**:** germā; **topaz**[1227]**: (227b-4)** koroz nām-ė sėlāḥī; **tüptüz:** hemvār; **tiz/ tėz** (bė terḳīḳ-ė kesrė)**:** zānū ve (bė tefḫīmeş) şėtāb; **toṅĝuz: (227b-5)** ḫūk; **töresiz:** bī-nėşān; **toḳsan**

[1216] DLT: tawar “mal, eşya” (863).
[1217] DLT: tegir “değer” (866).
[1218] Y.Uyg.Tr: tar “tel, kiriş; dar” (390), Dihhuda: tār “karanlık”.
[1219] DLT: tagar ~ tagār “hububat çuvalı” (847), Y.Uyg.Tr: taġar “çuval” (384).
[1220] نود و یک
[1221] Y.Uyg.Tr: taşḳı “dış, harici” (393).
[1222] DLT: töküz “alnında beyazlık olan, akıtmalı (at)” (758).
[1223] مزارع
[1224] Y.Uyg.Tr: taz “kel; uyuz” (395).
[1225] Dihhuda: tīv “takat, güç, derman, kuvvet”.
[1226] Dihhuda: temūz “aşırı sıcaklık”.
[1227] Y.Uyg.Tr: topuz “çomak, topuz” (420).

sėkiz: neved o heşt; **toḳsan toḳḳuz:** neved o noh; **(227b-6) tört yüz:** çehār ṣed; **taşaḳsız:** ẖ^{v}ācė ey bī-ẖāyė kė ẖ^{v}ācė-serā nīz gūyend; **tapınmış-(227b-7) sız:** nā-peydā; **toḳḳuz:** noh ‘eded-ė moṭleḳ ve noh ‘eded ve noh (...) kė bė mėhmān dehend ve nīz **(227b-8)** ṭe‘ām ne cėns kė der ẖ^{v}ānhā-yė tevre bāşed; **topuz**[1228]**:** gūy-ė ço^{v}gān...; **tar aġız:** teng-**(227b-9)** dehen.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: tas-: pūsīdė şev ey [fersūdė] şev ve monderės **(227b-10)** şev pārçė ve ġeyrė; **tos-**[1229]**:** rāh bend kon.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt: tımulḳas: ebrū-yė kem-**(227b-11)** mū; **tanımas:** nā-şėnās; **tėrs** ve **türs:** vājgūn ey seḳef; **tınmas:** bī-ārām; **(227b-12) tės:** ber vezn ve me‘nī-ė tīz ey şėtāb ve zūd **tėrk**[1230] miṣluhu.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-(227b-13) ef‘āl: toplaş-: fevc bė-bended; **taş-:** emr-ė ez ser reften-ė dīg ye‘nī cūş zeden-ė dīg **(227b-14)** ve bė me‘nī-ė demīden nīz āyed ve bė me‘nī-ė seng; **tėş-** (bė tefẖīm-ė kesrė)**:** sūrāẖ ve şėkāf **(227b-15)** kon; **tolġaş:** emr-ė pīçīdėn şėkem ve derd kerden-ė şėkem ve pīçėş-ė şėkem; **tarmaş-**[1231]**:** gāv-zūrī **(228a-1)** kon; **teŋgiş-**[1232]**:** hemvār kon ve ‘ėdl; **taş-:** pād(ė)şāh şev **taşmaḳ** meṣder; **toḳuş-: (228a-2)** rū-bė-rū şev; **talaş-:** koştī gīr; **tüş-:** emr-ė fer āmeden ve oftāden ve **tüş-** bėsyār **(228a-3)** me‘ānī dāred der mofredāt mī-āyed.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: tėŋgiş: ‘ėdl ve hemvār ve **(228a-4)** berāber ve emr-ė hemvār kerden; **türkünüş:** ẖerç; **tėmürtaş:** mėḳnāṭīs; **tutaş otlaş:** bā **(228a-5)** yėk-dīger ẖermestī kerden; **taş**[1233]**:** ebrė-ė rėžāyī ve ġeyrė ve seng ve bīrūn; **taḳa ḳaş**[1234]**: (228a-6)** peyvestė-ebrū; **tatış:** mezzė-ė te‘ām ve ġeyrė; **toẖtamış:** īstādė ve ārām-yāftė **(228a-7)** ve ėsm-ė leşker-keş-ė deşt-ė ḳıpçaḳ; **tigiş:** dūẖtė; **toḳunuş:** rū-bė-rū; **tüş/ tuş**[1235]**/ töş/ tüş- (228a-8)** (bė tefẖīm-

[1228] Bkz.: topaz
[1229] Y.Uyg.Tr: tos- “yolunu kesmek, engel olmak, set çekmek”.(421).
[1230] DLT: terk “çabuk, acele, hemen” (871).
[1231] DLT: tırmaş- “(birbirini) tırmalamak” (878).
[1232] DLT: teŋeş- “denkleşmek” (868).
[1233] Y.Uyg.Tr: taş “elbisenin dış tarafı” (393).
[1234] تاقه تاش
[1235] Dihhuda: tūş “takat, derman, hal, kuvvet”.

ė żemmė): ẖ^{v}āb ve tevānā'ī ve sīnė ve nīm-rūz ve cā-bė-cā ve gėrdāgėrd ve moḳābėl (228a-9) ve (bė terḳīḳeş) emr-ė oftāden ve fer āmden; **tirtiş:** 'ellāmė; **tavuş:** ṣedā-yė cān(ė)ver ve (228a-10) ġeyrė ve āvāz-ė pā-yė ādāmī ve ġeyrė; **toḳuş:** [bė] yėk-dīger resīden-ė eẖter ye'nī ḳėrāno's-se'deyn (228a-11) ve bė me'nī-ė cor'et nīz; **toḳsan bėş:** neved o penc; **tın ḳış:** ṣe'vė nām-ė ṭāyėrī (228a-12) ẖo^{v}rd est Hėndī (...); **tutaş:** hem-rāh; **tor ḳaş:** reng-ė komeyt; **tügün kėlmiş:** çūn (228a-13) māh ez şems rū-gerdān şeved bedīn nām ẖ^{v}ānend ye'nī ėnḥėṭāṭ-ė māh ey gom şoden-ė (228a-14) māh rā **tügün kėlmiş** gūyend; **tigiş:** nīk-zebān; **tüşneş:** zen-ė ṭebībė; **tınmış:** (228a-15) īstādė ve ārāmīdė ve āsūdė; **tilbe ḳuş:** cān(ė)ver-ė şeḥrāyī.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo'cemė fi'l-(228b-1) **ef'āl: toġ-:** bė-zā, emr-ė zāyīden.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[1236]**: tanġlıġ:** te'eccob; **tabuġ**[1237]**:** ke'bėteyn ve ẖėdmet ve edeb ve teslīm; **tubuġ:** edeb; (228b-2) **tunaġ:** perhīz; **tėlmüruġ**[1238]**:** neẓẓārė-ė ḥesret; **tayrımlaġ:** cā-yė leġzendė; **tuġ**[1239]**:** 'elem ve lėvā (228b-3) ve nėşān ve nām-ė hėyzomī-st kė āteş-ė ū seẖt tīz est ve peşm-ė şotor ve yasavul (228b-4) ḥākėm; **tuzuġ:** ābād; **turlaġ** ve **turumlaġ:** bāġ; **toşmaġ:** ferş-ė moṭleḳ ve ferş-ė ẖ^{v}āb (228b-5) nīz; **taġ:** kūh; **tartıġ**[1240]**:** pīş-keş-ė nezr[1241]; **tamuġ**[1242]**:** dūzeẖ; **tamaġ:** kām Hėndī (...); **toġdaġ:** çerz; (228b-6) **tuşaġ**[1243]**:** ėşkėyl ey ... esp ey resenī kė der pā-yė esp berbendend; **tırnaġ:** (228b-7) nāẖon; **turmuġ:** torob Hėnd'eş (...) nāmend **turma**[1244] miṣluhu; **taġ taġ:** gėrān gėrān ve enbār (228b-8) enbār; **toruġ/ turuġ:** esp-ė komeyt ve ḥāżėr ve īstādė ve mevcūd; **toraġ:** rīsmān ve nīz esp-ė (228b-9) komeyt; **tuzaġ:** ḥelkė-ė dām; **tavuġ:** ẖorūs **tavuḳ** ve **taẖaḳuy**[1245] miṣluhu; **taraġ:** şānė-ė (228b-10) mūy **taraḳ** miṣluhu; **tarıġ**[1246]**:** dānė-ė ẖerdel; **tolaġ:** pāytābė; **topnaġ** (bė nūn-ė ġonnė)**:**

[1236] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo'ceme fi'l| sayfa kenarında yazılmıştır.
[1237] Y.Uyg.Tr: topuk "topuk, ayak bileği" (420), DLT: tabug "hizmet; itaat" (855).
[1238] Bkz.: tėlmür-
[1239] Dihhuda: tūġ "bir çeşit odun".
[1240] Y.Uyg.Tr: tartuḳ "armağan, hadiye" (392).
[1241] نذر پیکش
[1242] Kzk.Tr: tamuk "cehennem".
[1243] DLT: tuşag "atın ön ayaklarını bağlamak için kullanılan köstek" (903).
[1244] DLT: turma "turp" (902).
[1245] DLT: takagu "horoz ve tavuğun genel adı" (848).
[1246] DLT: tarıg "akdarı" (856).

kolāh-ė **(228b-11)** cān(ė)ver **tomaġa** miṣluhu; **tümluġ:** sūrāẖ-ė ẖānė; **topuçaġ:** nev‘ī ez esp ve esp-ė çālāk.

(228b-12) Feṣlo'l-fā fi'l-mofredāt: tulf[1247] (bė sokūn-ė lām)**:** dord ey ḳefl kė be‘d-ė efşorden-ė engūr ve **(228b-13)** ġeyrė bė-māned.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-ef‘āl: tıḳ-: bė-sėpūz ey çīzī rā der çīzī bė zūr der-ār, **(228b-14)** emr-ė sėpūzīden ve sėpūẖten; **tuzuḳ-:** rāst bė-şev; **taḳ-:** rėştė der sūzen kon **(228b-15)** ye‘nī emr-ė soften ve goẕerānīden; **tarıḳ-**[1248]**:** por-gūyī kon ey bīhūdė-gūyī kon ve bė-terḳan **(229a-1)** nīz āmedė.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt: tışamıḳ: moreṣṣė‘; **toluḳ:** ommīd; **tansuḳ: (229a-2)** nādėr ve kemyāb ve şāẕẕ; **tavġıḳ**[1249]**:** morġ-ė ẖānė-gī; **tutruḳ:** rīzė-ė hėyzom; **tusaḳ:** mādė-ė gūsfend; **(229a-3)**

tıḳlıḳ: ...; **tumraḳ:** vābėst ey ‘ėyāl ve eṭfāl; **tumṭaraḳ**[1250] (bė feṭḥ-ė ṭā-ė mohmelė) ve **(229a-4) tumtaraḳ** miṣluhu esāse-ė ẖānė **ṭumṭuraḳ** ve **ṭumṭuraḳ** miṣluhu ve der ėstė‘māl bė me‘nī-ė **(229a-5)** şān ve şevket ve ḥėşmet ārend; **tėpraḳ:** dāyėrė-ė nevāẖten **tėprek**[1251] miṣluhu; **tuġlaḳ/ toġlaḳ: (229a-6)** cā-yė zāyīden ve cā-yė nėşān; **tolaşuḳ:** kemān-ė nerm ey kebbādė ve pīç; **tıspalaḳ**: **(229a-7)** nef‘ ve tālė-ė ġellė kė Hėnd'eş (...) nāmend; **topurçuḳ:** mekān-ė pest o bolend; **(229a-8) tanış barmaḳ** ve **tanuḳ barmaḳ:** engoşt-ė çehārom ey engoşt-ė şehādet; **(229a-9) tutḳuḳ:** ḳebżė-ė şemşīr ve ġeyrė; **tuḳrıḳ** ve **tıġrıḳ:** kūçė ve kemān-ė celd; **tayançuḳ**[1252]**: (229a-10)** tekyė-gāh; **tėnĝiz taşlıḳ:** ṭoġyānī deryā ve kerānī deryā; **toġuşluḳ:** ehl-ė cor’et; **tatuḳ: (229a-11)** mezzė-ė ṭe‘ām ve ġeyrė **tatış** miṣluhu; **tayaḳ:** ‘eṣā; **tarıḳ:** erzen Hėndī (...); **tamaḳ: (229a-12)** kām Hėndī (...) **tamaẖ**[1253] miṣluhu; **tatlıḳ:** mezzė-dār; **toḳlıḳ:** sīrī; **toġanaḳ:** gėreh-dār mānend-ė **(229a-13)** neyşeker; **temür ḳoḳ**[1254]**:** sėtārė-ė ḳoṭb; **taşaḳ** ve

[1247] Dihhuda: tolf “üzüm tortusu, çökelti, rüsup”.
[1248] Krgz.Tr: tarık- “sıkıntı ve zorluk hissetmek” (710).
[1249] تاوعیق
[1250] Dihhuda: ṭumṭurāḳ “gösteriş, debdebe”.
[1251] Trkm.Tr: deprek “tef”.
[1252] Y.Uyg.Tr: tayançuḳ, tayanç “dayanak” (394).
[1253] ماخ
[1254] Y.Uyg.Tr: tömür ḳozuḳ “kutup yıldızı” (424).

toşaḳ: ḫāyė ey ḫoşyė; **turuḳ/ toruḳ:** ḥāżėr **(229a-14)** ve mevcūd ve ĭstādė [ve] komeyt; **tolġaḳ**[1255]**:** derd-ė zėh ey meḫāż; **tılaḳ:** soporz ve noḫoᵛdek-ė **(229a-15)** zenān Hėndĭ (...) nāmend (bė feṯḥėteyn ve evvel-ė fevḳāniyė-ė Hėndĭ) est; **topraḳ** ve **tofraḳ (229b-1)** ve **torpaḳ:** ḫāk emmā me'nĭ-ė **torpaḳ:** gėl ve lā nĭz āmedė; **taylaḳ:** beççė-ė şotor; **toḳmaḳ/ toḳumaḳ:** mĭḫ-**(229b-2)**kūb ve eger bė teḥrĭk-ė ḳāf ḫᵛānend bė me'nĭ-ė bāften mĭ-şeved; **tumşuḳ:** ḳollė-ė kūh ve zāġ **(229b-3)** Hėndĭ (...) ve mėnḳār-ė cān(ė)ver; **tatıḳ:** mezzė; **topuḳ** ve **topaḳ:** şėtāleng; **topçaḳ: (229b-4)** esp-ė eṣĭl-ė çālāk ve ferbėh ve tevānā; **toynaḳ** ve **tuyaḳ:** somm-ė çārvā[1256]; **talaḳ:** şotor-ė **(229b-5)** yėk-sālė ve bė me'nĭ-ė ferḳ-ė ser; **tırzıḳ:** gūsfend-ė kūteh-dom ve ṭe'ne ey ṭenz **tırzaḳ** ṭe'ne **(229b-6)** miṣluhu; **tavuḳ:** ḫorūs; **taşlıḳ:** sengdān-ė morġ; **tuyuḳ:** eş'ār-ė tecnĭs ve şė'r-ė motleḳ **(229b-7)** nĭz; **tunġluḳ** (bė nūn-ė ġonnė ve ġeyn-ė mo'cemė-ė zedė)**:** ... Hėndĭ (...); **tıḳ** (bė kesr)**:** ey **(229b-8)** ser-pūşĭdė doḫter; **tutaḳ:** mādiyān kė ḥeml-ė evvel dāştė bāşed; **toḳluḳ:** mevācėb-ė **(229b-9)** çĭz-ė mo'eyyen ve bė me'nĭ-ė sĭrĭ; **tarıḳlıḳ:** kėşāverzĭ; **taraḳ**[1257] ve **talaḳ**[1258]**:** ferḳ-ė ser **tėpe** miṣluhu **(229b-10)** emmā loġet-ė **taraḳ** bė me'nĭ-ė şānė-ė mū nĭz āmedė Hėndĭ (...); **tulaḳ**[1259]**:** mādiyān-ė ner-zād; **(229b-11) tėmür ḳazuḳ:** sėtārė-ė ḳotb; **toḫmaḳ:** çūb-dest; **talıḳ:** ḫoᵛş-ẕāyėḳė **tatlıḳ (229b-12)** miṣluhu; **toġmazaḳ:** zen-ė 'eḳĭmė ey nā-zā; **topurçuḳ:** mekān-ė pest o bolend; **tar közlıḳ** (bė medd-ė evvel)**: (229b-13)** teng-çeşm; **tobuġsaḳ** (bė żemmė teyn)**:** fermān-ber-dār; **tudaḳ:** leb (Ĭrānĭ) **ṭudaḳ** miṣluhu.

Feṣlo'l-(229b-14) kāf fi'l-ef'āl: tik-/ tėk-[1260]**:** ḫeymė ĭstādė şev ve ḫāmūş bāş; **tüg-/ tög-:** gėrėh **(229b-15)** zen ve bė-rĭz; **tonĝ-:** serdĭ ḫoᵛrdė yeḫ bė-bend; **tilek-:** emr-ė ḥāṣėl kerden ve morād **(230a-1)** ve ḥācėt-ė moṭleḳ.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt: türlüg türlüg: eḳsām eḳsām **(230a-2)** ve rengāreng; **tirsek:** ārėnc ey mėrfeḳ; **tanĝ:** 'eceb ve ṣebāḥ ve nemāz-ė ṣobḥ; **tėzik** (zā-ė **(230a-3)** mo'cemė -ė meksūrė)**:**

[1255] Y.Uyg.Tr: tolġaḳ (418), Krgz.Tr: tolġok "doğum sancısı" (745).
[1256] چاورا
[1257] Dihhuda: tārek "başın tepesi".
[1258] Dihhuda: tālāḳ "başın tepesi".
[1259] Bkz.: tutaḳ
[1260] Bkz.: tėk tur-

nėcāset ve pāçek; **tiletik:** teḳāżā; **tėrk** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** zūd **(230a-4)** ve şėtāb ve ebelehā-yė dīg kė ez cūş-ė poḫten berāyed; **türtük:** cān(ė)verī-st ḫūb-**(230a-5)** reftār-ė āteş-ḫāᵛr; **tebük**[1261]**:** nev‘ī ẓerfī ve ṭebeḳī est pehn ekşer honūdān der ān ṭe‘ām **(230a-6)** ḫoᵛrend Hėndī (...); **tülk**[1262]**/ tilk**[1263]**:** nām-ė ġellė Hėndī lūbiyė ve ḳīlė bė me‘nī-ė zencėbīl ve edrek; **(230a-7) tölük**[1264]**:** ṣorāhī ... ez zer ve sīm bė ṣūret-ė cān(ė)ver; **tebük**[1265]**:** moḫārecė-ė ‘ėmāret ey ber-āmedė; **(230a-8) tübtük al:** engūşt-ė ėbhām ve sebbābė ve veseṭī, gėrėften-ė çīzī ḫoᵛrdenī der **(230a-9)** veḳt ... Hėndī (...); **tegerg**[1266]**:** jālė; **tėpük** ve **tėpek:** tūşek-ė çermī-ė neddāfī **(230a-10)** Hėndī (...); **teyn̂g** (moşennā-ė teḥtāniyė bė teḳdīm-ė nūn ve kāf-ė Fārsī)**:** şeb **tün (230a-11)** mişluhu; **tülek/ tölek**[1267]**:** korīz-ė evvel-ė cān(ė)ver ve tāvān; **tünlüg**[1268]**:** seḳf; **tėprek** ve **tügrek**[1269]**:** def **(230a-12)** ey dāyėrė **tėpraḳ** mişluhu; **tişük/ tėşük:** mo’enneş ve sūrāḫ; **tirek/ tėrek**[1270]**:** sotūn ve dereḫt-ė ėsfīdār **(230a-13)** ve nūk-ė pėstān ey ser-ė pėstān Hėndī (...); **tilek/ tilek-:** monācāt ve ḥācet ve **(230a-14)** emr-ė ḥāṣėl kerden; **tigrük**[1271]**:** modevver; **tülük:** şeftālū; **türbek:** gerdānėkī dervāzė **(230a-15)** Hėndī çūl dervāze **tübin yıġaçı** mişluhu; **törelig:** selṭenet ve çīz-ė ḫūb; **töşek: (230b-1)** ferş ve ferş-ė ḫᵛāb; **tobuġsızlig:** bī-edebī; **tutaşlig:** gėrėftār; **turġag:** ḥāżėr **(230b-2)** ve pās-ė rūz ve şeb ve mevcūd **turuġ** mişluhu; **tüşrük:** serā; **tuyug:** ḫeber; **terinçik**[1272]**:** ḫeymė; **(230b-3) tal yafraḳ dėk:** mānend-ė berg-ė bīd; **tinek**[1273]**:** sencāb nām-ė cānėverī est kė ez **(230b-4)** pūsteş pūstīn sāzend; **tillig:** gūyāyī; **tük/ tök-:** mū-yė ḫoᵛrd ve emr-ė rīḫten; **(230b-5) taş tülek:** der kūh korīz yāftė; **tėn̂glig:** merd-ė bī-nėḫvet; **tükrük:** āb-ė dehen; **tizlik: (230b-6)** sėlāḥī-st rāk-nām kė ber rānhā

[1261] Dihhuda: tebūk “tabak”.
[1262] Dihhuda: tolk “fasulye”.
[1263] Dihhuda: tėlk “zencefil”.
[1264] Dihhuda: tolūk “su ve şarap içmek için kullanılan sürahi”.
[1265] Dihhuda: tābūk “ikinci kattaki oda; sundurma, balkon”.
[1266] Dihhuda: tegerg “dolu”.
[1267] Y.Uyg.Tr: tölen̂g “tazminat” (423).
[1268] Y.Uyg.Tr: tüñlük “keçe çadırın tepesini kapatan keçe” (431).
[1269] Y.Uyg.Tr: tügürek “daire” (430).
[1270] Y.Uyg.Tr: tėrek “kavak ağacı” (409).
[1271] Bkz.: tügrek
[1272] DLT: terinçek “Oğuzcada ince kadın çarşafı” (871).
[1273] Y.Uyg.Tr: tiyin “sincap” (415).

berbendend; **türük**[1274] ve **tirkük:** sotūn **tirek (230b-7)** miṣluhu; **tik/ tėk:** rāst ve ḫāmūṣ; **tüynek:** ḫerbozė-ė ḫām[1275]; **tirig [lig küni]:** rūz-ė ḳiyāmet; **(230b-8) tört miñg:** çehār hezār; **tüynük:** tābdān; **timçik** ve **temçik**:...; **tileklüg: (230b-9)** kāmgār; **tėzek:** nėcāset; **tüpçük:** mordār; **tereñg**[1276]**:** ġerḳāb Hėndī (...); **tozañg**[1277]**: (230b-10)** seng-rīzė; **tüzük:** törė-ė leşker ey resm ve ḳā'ėdė ve tertīb-ė leşker; **tirgek: (230b-11)** şotorhā [rā] kė dom-bė-dom ḳeṭār bendend ve zėmām ve bė me'nī-ė nez'-ė cān ey cān kenden nīz **(230b-12)** āyed; **tirgik** ve **tirgek:** nez'-ė cān; **tiriglig:** zėnde-gī; **terik:** sėrgīn; **tüglük: (230b-13)** ḫerbozė-ė ḫām[1278]; **tirlig**[1279]**:** nām-ė kėsvetī-st mer zenān rā Hėndī pīşvāz ve **tilek**[1280] (bė kesr-ė evvel ve feṭḥ-ė **(230b-14)** do^{v}yom) nīz ḫ^{v}ānend ve bė me'nī-ė mozd ve mozdūrī; **tüşkürük** (bė żemm-ė şīn-ė mo'cemė **):** 'eṭsė; **tili tiltek**[1281]**: (230b-15)** şėkestė-zebān; **tişliñg:** dendān-ė kelān; **tütsük:** āmed bė-ḫo^{v}r; **tüñglük**[1282] (bė nūn-ė ġonnė)**: (231a-1)** sūrāḫ ve tābdān-ė ḫānė ve revzen-ė dūd-keş; **tinek**[1283]**:** yāḳūt ve dīvānė; **(231a-2) tėlfek** ve **tėlpek**[1284]**:** kolāh; **toḳak** (bė feṭḥ-ė ḳāf)**:** nām-ė cozv-ė zīn est **toḳum**[1285] **(231a-3)** miṣluhu.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef'āl: tüñgül-[1286]**:** nā-ommīd şev; **til-**[1287]**/ til:** çāk kon ve pārė kon **(231a-4)** ve doşnām deh ye'nī zebān kon ve ḳeṭ' kon ve bė me'nī-ė zebān-ė moṭleḳ; **tol-/ tul-/ tul:** por şev **(231a-5)** ve bīvė şev ve bė me'nī-ė bīvė-ė moṭleḳ; **tiril-:** zėndė şev; **tökül-:** rīḫtė şev; **töşel-: (231a-6)** ferāver; **tayrıl-** ve **tayıl-:** emr-ė leḫşīden ve emr-ė leġzīden; **tėşil:** şėkāftė şev;

[1274] Y.Uyg.Tr: tüvrük "direk, sütun" (432).
[1275] خورپزه
[1276] Krgz.Tr: tereñg "derin" (727).
[1277] Y.Uyg.Tr: tozañ "toz, duman" (422).
[1278] خورپزه
[1279] Dihhuda: tėrlėk "kadınların giydiği kolu kısa ve önü aç bir çeşit elbise".
[1280] Dihhuda: tėlek "kadınların giydiği kolu kısa ve önü açık bir çeşit elbise".
[1281] Bkz.: peltek
[1282] DLT: tüŋlük "baca deliği" (909).
[1283] Krgz.Tr: tentek "delice" (726), Y.Uyg.Tr: tentek "kaprisli" (400).
[1284] Y.Uyg.Tr: telpek "kadın börkü" (399).
[1285] Y.Uyg.Tr: toḳum "eyerin altındaki keçe, yamçı" (417).
[1286] DLT tüŋül- "ümit kesmek" (909).
[1287] DLT: til- "boylamasına kesmek, dilmek" (180).

(231a-7) tutul-: gīrāndė şev ve gėrėftė şev; **türül-:** pīçīdė şev ve teh şev ṭūmār ve ġeyrė; **(231a-8) tartıb al-:** bė zūr bė-sėtān ey keşīdė bė-sėtān.

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt: til/ til-: (231a-9) zebān ve bė me‘nī-ė emr-ė ḳeṭ‘ kerden ve borīden çonān-çė gūyend **munı tilni til** ye‘nī **(231a-10)** zebān-ė īn rā ḳeṭ‘ kon; **tal**[1288] (bė medd)**:** bīd ve bārīk ve rūyīn nām-ė fėlėzzī-st **(231a-11)** Hėnd'eş (...) nāmend; **tumrul:** ḥelāl; **tözel**[1289]**:** bī-tābī; **talmal:** moteferrėḳ ve zīr **(231a-12)** o zeber ve ġāret[1290]; **tenbel**[1291] (bė feṭḥ ve sokūn-ėnūn ve feṭḥ-ė bā[1292]-ė moveḥḥedė)**:** ḫāmūş ve **(231a-13)** hīç-kārė ve mesḫerė ve bī-kārī ve mekr ve ḥīlė; **tegül**[1293]**:** nev‘ī ṣorāḥī der **tölük**[1294] nėvėştė **(231a-14)** şod; **tamal:** dīvār; **tanġıl:** merḥebā ve āferīn ve şābāş; **taġal:** şerṭ; **tükel: (231a-15)** zeneḫ; **time ḥelal:** ḫᵛāh-me-ḫᵛāh ḥelāl; **tul/ tol-:** bīvė ve por şev; **tel**[1295] (bė feṭḥ)**:** poştė ve bolendī; **(231b-1) tusḳavul:** ān kė rāh ber-bended ve der cāyī bė sīn-ė mo‘cemė ve vāv-ė meftūḥė **tuşḳaval** nīz **(231b-2)** bė me‘nī-ė rāh bend-konendė dīdė şod; **taşcıl:** seng-rīzė; **tavuşḳan il:** sāl-ė ḫergūş; **(231b-3) taḫaḳuy il:** sāl-ė ḫorūs; **tonġuz il:** sāl-ė ḫūk; **teyül**[1296] (bė feṭḥ-ė evvel)**:** cāgīr ve ‘olūfė; **(231b-4) tütük çal:** ney nevāzī; **targıl**[1297]**:** zerd-ė māyėl bė siyāhī; **tuşmal:** ‘emel-dār; **taḫal:** ġellė Hėndī **(231b-5)** (...).

Feṣlo'l-mīm fi'l-ef’āl[1298]**: taḳım-:** der āb forū rev; **tam-**[1299]**:** bė-çek, emr-ė çekīden ve bām ve dīvār.

[1288] Y.Uyg.Tr: tal “söğüt ağacı” (386), Dihhuda: tāl “altın, gümüş ve tunçtan yapılan tabak”.
[1289] Y.Uyg.Tr: töz- “sabıretmek, dayanmak” (425).
[1290] بغارت
[1291] Dihhuda: tembel; tombol, tembol “tembel, işsiz; maskara; aldatma, hile”.
[1292] بتا
[1293] Dihhuda: tekūl “altın ve gümüşten yapılan içki içmek için kullanılan sürahi”.
[1294] Bkz.: tölük
[1295] Dihhuda: tel “çok yüksek olmayan tepe, yüksek set”.
[1296] Dihhuda: tīvl, teyūl “padişah tarafından verilen arazi, tımar”.
[1297] DLT: targıl “alaca; sırtında beyaz siyah, alacalı çizgiler bulunan (hayvan)” (856).
[1298] Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt.
[1299] Krgz.Tr: tam- “damlamak” (703).

Feṣlo'l-(231b-6) mīm fi'l-mofredāt: taḳım: ḫem-ė zānū; **tam**[1300]**:** dīvār **tamal** miṣluhu; **turum:** dereḫt; **tėlim**[1301]**/ tilim:** bėsyār **(231b-7)** ve pārė-ė ḫerbozė[1302]; **tulum:** ḫīk ey meşk-ė āb ve bė me'nī-ė esleḥe nīz dīdė şod; **taḳturum: (231b-8)** kerr o ferr; **tutum** ve **tutam**[1303]**:** somāḳ (mīvė) ve zėrėşk ve mėḳdār-ė çehār engoşt aḳūlu **tutam (231b-9)** ve **tutum:** mėḳdār-ė çehār engoşt Hėndī (...) emmā somāḳ ve zėrėşk ... [mī]-tevān **(231b-10)** goft ėntėhī-ė kelāmī; **tım:** ḳeṭre; **toġum:** ferzend-ė nerīnė; **toḳum:** cozv-ė zīn-ė esp kė nāmeş **(231b-11)** der Fārsī ne-y-āmedė ve cehāz-ė şotor ey kecāvė-ė şotor ve pālān-ė ḫer ve ġeyrė; **telim tigim:** rīzė **(231b-12)** rīzė aḳūlu **tilim tilim** şeḥīḥ est; **term**[1304] (bė kesr ve sokūn-ė dovom)**:** boḫārī mānend-ė ebr boved ve nezdīk **(231b-13)** bāşed ve ān mėṣl-ė dūd est kė hevā rā tārīk gerdānėd aḳūlu ekṣer der sermā-yė seḫt **(231b-14)** pedīd āyed Hėndī (...) bė żemmė teyn.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef'āl: tolġan- ve **çolġan-**[1305]**:** bė-pīç, emr-ė pīçīden; **(231b-15) tüken-:** ḫerc kon ve bė me'nī-ė emr-ė ḫetm şoden nīz; **tan-:** monkėr şev; **tın-/ tın** (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** bė-y-āsā **(232a-1)** ve dem gīr ve bė-y-ārām ve nefes-ė moṭleḳ ye'nī dem; **tölen-**[1306]**:** emr-ė āremīden miṣluhu; **tėrben-: (232a-2)** bė-conb, emr-ė conbīden; **tiñgin-:** şėkāf kon; **tolġan-:** emr-ė pehlū geşten; **talpın-**[1307]**: (232a-3)** bāl ve per bė-conbān ey bė-ṭep; **toḳun-**[1308]**:** bė-y-efşān per ve ġeyrė; **tapın:** emr-ė perestīden-ė **(232a-4)** bot ve ġeyrė ve emr-ė ṭepīden.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt: tuyarġan: beyān ve ẓāhėr; **tavuşḳan: (232a-5)** ḫergūş; **tılḳan** ve **tılḫan**[1309]**:** pėst (bė kesr-ė evvel-ė Fārsī ve do^{v}yom mohmelė-ė zedė)**:** Hėndī **(232a-6)** (...) ḳėsmī ḫo^{v}rdenī est; **tėgrün:** gėrdāgėrd ve eṭrāf; **tostuġan** ve **tastuġan: (232a-7)** ... deryā ve

[1300] DLT: tām ~ tam "duvar" (850).
[1301] DLT: telim "çok" (867).
[1302] خورپزه
[1303] Dihhuda: tutum, tutrī "sumak".
[1304] Dihhuda: term "buhar".
[1305] DLT: tolgan- "(ağrı yüzünden) kıvranmak" (890).
[1306] Tarama: dölen- "huzura kavuşmak, sükûnet bulmak".
[1307] DLT: talpın- "çırpınmak, kanat çırpmak" (849).
[1308] Derleme: tok- "dökmek, saçmak; tüy dökmek".
[1309] DLT: talkan "kavut (kavrulmuş ve dövülmüş tahıl ununa şeker veya tatlı yemiş katılarak yapılan yiyecek)" (848).

pėymānė; **tuġan**[1310]**:** bend-ė āb; **tiren:** rīşė; **tigermin:** ‘ėmāret; **taraḳunan:** cevāhėr; **tilin**[1311]**:** **(232a-8)** sencāb ... sencāb nām-ė cān(ė)verī miṣluhu; **tarḫan:** ulus-ė Moġol ve bė me‘nī-ė **(232a-9)** ḫūn-rīz ne‘nā‘ ye‘nī pūdīnė; **tümen:** hezār cā-yė ṣeḥīḥ dīdė şod ve deh hezār **(232a-10)** nīz āmedė ve bė me‘nī-ė bėsyār ve meşhūrīst ‘eded rā gūyend ve pāyān-ė āb Hėndī (...); **(232a-11) tutḳun:** moḳeyyed; **turġan:** bėrėnc **gürünc** miṣluhu; **tan/ tan-** (bė medd)**:** pesend ve emr-ė mokėr şoden; **taban (232a-12)** ve **tavan**[1312]**:** ṭeref ve cānėb ve pāşnė; **tumḳan**[1313]**:** ṣorāḥī; **ton/ tün/ tun**[1314]**:** cāmė ve şeb ve zėhdān; **tabılgen: (232a-13)** ḥāṣėl; **tiben:** nėgūn **ḳuy** miṣluhu; **toy tügün:** ‘eḳd-ė nėkāḥ; **tın/ tin** (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** ey nefes **(232a-14)** ve (bė terḳīḳ) ez bė me‘nī-ė mėn **din** miṣluhu; **tügün:** gėrėh ve ‘eḳd; **tüsün**[1315]**:** ṣūret; **tėlatin** ve **(232a-15) tėlatün**[1316]**:** bolġār ye‘nī bū-dār ḳėsmī çerm-yė ḫoᵛş-bū; **tevākün**[1317] (bė fetḥėteyn)**:** ġėlīvāz Hėndī çīl; **(232b-1) topalan:** gerd o bād; **tebin**[1318]**:** sūzen-ė bozorg ey covāldūz; **titgen:** ḳe‘r-ė deryā; **talan: (232b-2)** ġāret; **toḳsan:** neved; **tögen:** dāġ; **tėgermen:** āsiyāb Hėndī (...); **tübün:** zīr; **tėpün: (232b-3)** leged; **tiken/ tigen:** ḫār ve (bė kāf-ė Fārsī)**:** żāyė‘; **toḳḳan:** berāder-ė ḥeḳīḳī ve zādė ve hem-zād ve māh; **türkmen (232b-4)** (bė sokūn-ė kāf)**:** ḳevmī ez Özbek; **tovın:** mādiyān kė nā-zā bāşed Hėndī (...); **(232b-5) türte kėtmen:** kolend ey zāġ-nūl Hėndī (...); **tutaġan:** torenc Hėndī (...) **(232b-6)** ve mezzė-ė ān torş ve şīrīn bāşed aḳūlu mezzė-ė ḫām-ė ān seḫt torş bāşed emmā be‘d-ė **(232b-7)** resīden-ė temām endekī şīrīn gerded; **taḫlan:** ḫiyār, bādreng; **taḫaran** (bė medd-ė ḫā-ė mo‘cemė)**: (232b-8)** nīz ḫiyār miṣluhu; **tüglen:** ḫiyār-ė zėh Hėndī (...); **teksin** (bė kesr...)**:** ... ve her beççė-ė **(232b-9)** Türk rā **teksin** nāmend; **tulan:** esp-ė şeş sālė; **timsen:** nām-ė...; **tümgeren: (232b-10)** nām-ė māh-ė comādė'ṣ-ṣānī; **tolun:** temām moḳābėl şoden-ė māh ey māh-ė şeb-ė çehārdeh ve me‘mūr[1319]; **(232b-11) tuyġun:**

[1310] Y.Uyg.Tr: tuġan “bend” (425).
[1311] Bkz.: tinek
[1312] Y.Uyg.Tr: taman “yan, taraf, yön” (387).
[1313] Krgz.Tr: kumğan (520), Kzk.Tr: kumğan, Bşk.Tr: komğan, Ttr.Tr: komğan “ibrik”.
[1314] Dihhuda: tūn “rahim”.
[1315] Y.Uyg.Tr: tüs “renk, sima, görünüm, görüntü”.
[1316] Güncel: telâtin “bir tür sağlam, yumuşak dana veya öküz derisi”.
[1317] Dihhuda: tevākon “av kuşu”.
[1318] Kzk.Tr: teben “çuvaldız”.
[1319] ماه چهارده شب

bāz-ė sefīd ve her perendė ve ġeyrė sefīd-ė berrāḳ kė toḥfegī est ve ġeyr-ė ādem der hemė (232b-12) cān-dār **tuyġun** ḳiymet efzāyed ve der ėnsān ‘eyb est; **taḳıran:** zemīn-ė hemvār; (232b-13) **tayatıvgen:** tekyė-gāh; **tarlan:** çerġ cān(ė)ver (Īrānī) est ve bė me‘nī-ė rengāreng nīz āmedė; (232b-14) **tavlan:** esp-ė sė-sālė; **tanışḳan:** āşėnā; **turuġ boyun:** yūġ Hėndī (...); (232b-15) **toġdan:** nev‘ī cān(ė)ver-ė şeḥrāyī; **taşlaġan:** endāẖtė-gī; **taġan:** tābė (Īrānī).

Feṣlo'l-vāv fi'l-(233a-1) ef‘āl: toẖu- ve toḳu-: bė-tāb, emr-ė tāften; **tumtu-:** ṭeleb kon; **tarıḳu-:** ṭāḳet dār ve (233a-2) tāb āver.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt: tabu: teslīm; **tumav**[1320]**:** zokām; **törtegü:** her çehār; **törtevü:** (233a-3) her çehār; **toḳtav:** sākėn ve īstādė-gī; **tegü**[1321]**:** mū-yė zengiyānė Hėndī (...) (233a-4); **tutuşu:** gėrėftė; **tāngu** ve **tıngu**[1322]**:** ḥeccām; **teŋgü**[1323]**:** nām-ė pād(ė)şāh-ė ẖeṭā ve ẖoten; **taşnu** (233a-5) ve **taşnav:** āb-rīz ey nāvdān; **tigü:** şāmėl; **talav:** tārāc; **tolu** ve **ṭolu:** tegerg ey (233a-6) jālė; **teklü:** ḳevm-ė Moġol; **teyü** (bė feṯḥ-ė evvel ve żemmė-ė do^{v}yom-ė teḥtāniyė)**:** dīger; **tev:** ẖeber; **tübü** (bė żemmė teyn (233a-7) ve do^{v}yom-ė moveḥḥedė)**:** zīr ve nėgūn; **tėgrü:** gėrd; **turḳun su:** āb-ė īstādė; **tėpengü** (bė terḳīḳ-ė (233a-8) kesrė ve sėyo^{v}m ve şeşom-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** dāmen-ė zīn bė me‘nī-ė ve zenbīl-ė ḥėcām (233a-9) ve sebed Hėndī (...) ve şendūḳ hem dīdė şod; **toġru:** rū-bė-rū; **tuşnu:** (233a-10) kefş-gāh; **tatu**[1324]**:** nev‘ī esp-ė ẖo^{v}rd **yabu** miṣluhu.

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt: toḳa: (233a-11) ne‘l ve kemer-sāz ve ṭe‘ām ne cėns kė der orf töre nāmend ve ḥelḳė-ė bīnī-ė şemşīr (233a-12) ve ġeyrė kė Hėnd'eş (...) nāmend; **tamġa** ve **taġma:** nėşān ve mohr ey çehār-pāyė-ė (233a-13) pād(ė)şāhī kė ez çūb ve ġeyrė bāşed; **tuşaẖa:** do^{v}-şāẖe; **tutḳa:** ḳebżė ey gėrėft-ė (233a-14) şemşīr ve ġeyrė; **temine** ve **tėbine**[1325]**:** sūzen-ė kelān ey covāldūz Hėndī (233a-15) (...); **tile:** ṣedemė; **tolġama:** fevcī kė ez ‘eḳėb-ė ġenīm

[1320] Y.Uyg.Tr: tumu (426), Krgz.Tr: tumoo “nezle, grip” (759).
[1321] Dihhuda: tekū “dolaşık saç”.
[1322] Dihhuda: tāngū, tānger, tevengū, tevāngū “hacamatçı, berber”.
[1323] Dihhuda: tengü “Hotan padişahının adı”.
[1324] Dihhuda: tātū “bir tür at”.
[1325] Krgz.Tr: temene “çuvaldız” (723).

der-āyed; **terçe:** derīçė; **tasıma:** çetr; **(233b-1) toḳutḳa:** rāh-ė āteş-dān; **tügme:** gėrėh-bend-ė cāmė ve hovė me‘rūf; **tėgre:** gėrd ve devrė; **tüte:** neyī **(233b-2)** nevāḫten **tütük** miṣluhu; **toġum ana:** ‘emmė ve ḫālė; **tėlbe:** dīvānė; **tėve:** şotor; **time:** ḫᵛāh-ne-ḫᵛāh; **(233b-3) torḳa**[1326]**:** rīzė ve cāmė-ė zer; **türükçe:** ehl-ė Türk; **taḳayça:** tā, hem; **tėnĝri istese:** ėnşāāllāhu te‘ālā; **(233b-4) tėgene:** sūzen-ė kelān ey covāldūz; **tarna:** tābdān ve mīzāb ey nāvdān; **tėpe: (233b-5)** poştė ve ferḳ-ė ser ey tārek-ė ser; **turma/ turma-:** torob Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė me-bāş ve me-īst; **(233b-6) töre** (bė tefḫīm-ė żemmė)**:** āy’īn ve selṭenet ve resm ve ḳā‘ėdė ve bė me‘nī-ė ḳorrė-ė nāy hem dīdė şod; **(233b-7) turna:** koleng; **tekke** (bė feṭḥ-ė kāf-ė tāzī-ė moşedded)**:** boz-ė ner; **tanḳara:** ebreş-ė siyāh; **tola**[1327]**:** bėsyār ve nām-ė **(233b-8)** vezn-ė meşhūr; **tayḳama:** esp-ė perverdė; **tikke** (bė feṭḥ-ė kāf-ė tāzī-ė moşedded)**:** morġānī; **(233b-9) taşbaḳa:** seng-poşt Hėndī (...); **tėgirme:** gėrd **tėgre** ve **tėgrün** miṣluhu; **taşaḳ debbe: (233b-10)** āmāsīden-ė ḫoşyė [1328]; **tütüle**[1329]**:** ān kė ḥerf gėrėftė soḫen koned ey **hekele** ve **tütüle** der Hėndī **(233b-11)** hem moste‘mel; **taġara**[1330]**:** şeḥnek; **tėgme**[1331]**:** her; **sayım**[1332] miṣluhu çonān-çė gūyend **tėgme biri**[1333] ye‘ni her yėk; **(233b-12) tekele**[1334]**:** nev‘ī ez ḫėftān-est **baġaltaḳ** ve **dekele** miṣluhu.

Feṣlo'l-yā-ė moşşenā-ė teḥtāniyė (233b-13) fi'l-ef‘āl: tay- (bė medd)**:** ėbā kon ve rū bė-tāb ve bė-leġz; **tuy-/ toy-:** ė‘tėbār kon ve sīr şev ve bīzār şev **(233b-14)** bė ṭerīḳ mecāz ve bė-fehm ve derk kon; **teli-**[1335]**:** bė-nāl, emr-ė nālīden; **tamşı-:** endek endek mezzė **(233b-15)** gėrėftė bė-nūş; **tanĝı-**[1336]**:** esp bė-bend ve ġālėb şev; **tarı-** (bė terḳīḳ-ė feṭḥė)**:** zėrā‘et kon; **(234a-1) taşı-:** esbāb bė-keş ye‘nī bār kon Hėndī (...); **tanĝı-:** meżbūṭ bė-bend **tanĝımaḳ (234a-2)**

[1326] Krgz.Tr: torko “bir çeşit ipekli kumaş” (750).
[1327] Y.Uyg.Tr: tola “çok” (418).
[1328] خُصیه اماسیدن
[1329] Afganistan'ın Tahar İli Ağızları: tütüle “kekeme”.
[1330] Dihhuda: teġāre “çamurdan yapılan leğen”.
[1331] DLT: tegme “her biri, her, her türlü” (866).
[1332] Krgz.Tr: sayın “her” (641).
[1333] تیلمه
[1334] Tarama: teğele “tekele”.
[1335] Krgz.Tr: telin-“yalvarmak” (723).
[1336] Krgz.Tr: tanğ- “bağlamak” (706).

mežbūṭ besten meṣderė; **targı-**[1337]**:** perāgendė şev; **tonḳay-**[1338]**:** teʻẓīm kon ve rokūʻ **(234a-3)** kon ve teslīm kon; **tanı-:** bė-şėnās; **tė-/ ti-** (bė tefẖīm-ė kesrė)**:** bė-gū, emr-ė goften ve (bė yā-ė meʻrūf) **(234a-4)** emr-ė cemʻ kerden-ė ferzend ve ġolām rā ve nėgāh-dāşten-ė dest ve zebān rā çonān-çė **(234a-5)** Türkān güyend **közüñg aġrısa eliñg ti** yeʻnī eger çeşmet derd koned ẖelḳ **(234a-6)** ẖoᵛd rā nėgāh-dār yeʻnī perẖīz kon; **tonat ḳoy-:** loç nomūdė bė-goẕārī, borehnė kerdė **(234a-7)** bė-goẕār.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniye fi'l-mofredāt: tėñgri: ẖodāy teʻālā; **tuyarġançı:** nāḳėl; **taḳay:** nīz ve hem **(234a-8)** bė meʻnī-ė eyżen **daġay** miṣluhu; **toġı:** biyābān; **tülki:** rūbāh; **tėri:** pūst; **(234a-9) tolẖı:** leʻl ḳėsmī ez cevāhėr est; **tiriglig bulaḳı:** çeşmė-ė zėndė-gī; **tėskeri:** vājgūn **(234a-10) tėrs** miṣluhu; **toẖı**[1339]**:** mākiyān **yuzuġ** merādėfė; **tėñgri öneri:** rėżā-yė ḥeḳḳ; **(234a-11) tilmaçı:** tercomān ān kė zebānhā-yė moḫtelėf dāned; **torġı:** goncėşk; **türkī**[1340]**:** mensūb **(234a-12)** bė Türk ve esp-ė Türkī kė meşhūr est ve ẖār-endāz cān(ė)verī est **(234a-13)** ẖezendė; **toḳay**[1341]**:** cengel ve şeḥrā; **tayaḳçı** (bė fetḥėteyn ve sokūn-ė ḳāf)**:** çūb-dār ve ʻeṣā berdār; **(234a-14) toraġay**[1342]**:** cel ṭāyėrī Hėndī (...); **tişi:** moʼenneṣ ve mādė; **tıyaġı:** nā-ẖelef; **(234a-15) tüpçi:** bend-ė sūzenī; **turumtay**[1343], **turumtı:** ṭāyėr-ė şėkār-gīr-ė meʻrūf est; **tileçi: (234b-1)** cāsūs ve dellāl metāʻ; **toñgı:** ulus-ė Moġol; **toḳbay:** ulus-ė Moġol; **toḳlay: (234b-2)** beççė-ė boz yeʻnī berrė; **tuġçı:** ʻelem-berdār; **taraġay:** bāşė cān(ė)ver ve bė meʻnī-ė dereẖt-ė **(234b-3)** serv nīz āyed; **toḳa bay:** mīr-ė tüzük; **tolı** (bė tefẖīm-ė żemmė-ė evvel ve kesr-ė lām)**:** nām-ė pėser-ė **(234b-4)** Çengiz ẖan ve bė meʻnī-ė por ve jālė; **tėli:** dīvānė; **taḳı:** kolāh; **tėpreçi:** nāv-dān; **tübin (234b-5) yıġaçı:** gerdānėk-ė dervāzė[1344] Hėndī çūl-ė dervāzė; **toẖlı:** gūsfend; **toḳumçı:** ẖoᵛgīr-**(234b-6)** dūz; **taşḳarı** ve **taşı:** bīrūn; **tebilgeri sözi:** ḥāṣėl-ė kelām; **tuzgı:** nemek-dān; **(234b-7) tārı** (bė medd)**:** ẖodāy teʻālā; **toġrı:** rū-bė-rū; **tübi:** bīẖ-ė dereẖt; **tuzuḳluḳı:** teyyārī;

[1337] Y.Uyg.Tr: tarḳi- “dağılmak” (391), Kırgız Sözlüğ: tarka-“ayrılmak, saçılmak, dağılmak” (711).
[1338] Krgz.Tr: tonğkoy- “kıçını yukarı kaldırarak eğilip durmak” (747).
[1339] Y.Uyg.Tr: toxu “tavuk”.
[1340] Dihhuda: turkī “kirpi”.
[1341] Trkm.Tr: tokay, Krgz.Tr: tokoy “orman” (743).
[1342] Y.Uyg.Tr: torġay “çayır kuşu” (420).
[1343] DLT: turumtay “yırtıcı ve avcı kuşlardan biri” (903).
[1344] گردانگی دروازه

(234b-8) tüşrükçi: serā-bān; **tėgresi:** gėrdāgėrd ve nevāḥī-ė ū[1345]; **taçayḳa:**...ye‘nī şeḫṣī kė merdom **(234b-9)** mertebeeş şėnāḫtė bė cāyeş nėşāned; **törtünçi:** çehārom; **tėgme biri:** her yėk; **(234b-10) talay:** moddet; **tabuḳçı:** ḫādėm ve ḫėdmet-kār; **tilevli:** ṭeleb-kār; **toġur ay** ve **toġar ayı:** māh-ė **(234b-11)** āyendė; **tamuzġı:** māyė-ė şotor; **toḳsan ikki:** neved o do^{v}; **toḳsan altı:** neved o şeş; **(234b-12) toḳsan yėti:** neved o heft; **taġay** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė ġeyn-ė mo‘cemė)**:** bė me‘nī-ė hem ve **(234b-13)** nīz ve belk ve (bė medd-ė ġeyn-ė mo‘cemė) berāder Hėndī (...) **ṭaġay** bė me‘nī-ė oḫer miṣluhu; **(234b-14) torpı:** beççė-ė gāv (ner); **topazı:** gorz **topaz** miṣluhu; **toḳaçı:** ne‘l-bend; **tıḳşı** ve **tışı: (234b-15)** rėkābī; **tulumçı:** seḳḳā’[1346]; **tivi**[1347]: bīḫ-ė dereḫt ve ḳodret ve ṭāḳet **tip:** bīḫ miṣluhu; **(235a-1) taşkendi:** fėrḳė-ė ez aymaḳiyyė; **toḳagüçi:** ne‘l-bend; **toḫı:** mākiyān Hėndī morġī **(235a-2) yuzuġ** miṣluhu; **tėmürçi:** āhen-ger; **tėñgi:** deryā **tėñgiz** miṣluhu; **toġlı:** boz-ė şeş-māhė **(235a-3)** ve gūsfend-ė do^{v}-sālė nīz āmedė; **tay:** esp-ė yėk-sālė ve do^{v}-sālė; **tarmaġçı** ve **tarbuġçı: (235a-4)** esp-ė kāmrev ve bė me‘nī-ė zėrā‘et-konendė nīz; **tuzlıḳı:** nemek-āb; **tuy/ toy:** hoş-yār ve **(235a-5)** fehm ve şādī-ė ked-ḫodāy; **tapınçı:** bė me‘nī-ė me‘rūf ve meşhūr; **töşekçi:** cāmė-dār; **(235a-6) tėgermençi:** āsiyābān; **tapunçı:** yābendė; **tėñgri ėlçi:** peyġember; **tėñgri öy:** ke‘bė ve mescėd; **(235a-7) tuşḳunçı:**... perendė; **tükli:** rūbāh; **tolun ay:** māh-ė çārdeh-şebe ve māh-ė **(235a-8)** por; **topçı başı:**... sėyo^{v}m bė me‘nī-ė tūpçiyān ve dārūġė-ė tūp-ḫānė; **toḫum tadarı:** boz ve gūsfend; **(235a-9) tögri**...**:**gėrd-bād **ḳuyun**[1348] miṣluhu; **tuy tuy:** bė-fehm ve derk kon ve efsūn-ė **(235a-10)** gūsfend ve mīṣ **tuy tuy** gūyend tā mīṣ rām şodė mėhr āverdė ṣīr ferāred; **(235a-11) tuzlı/ tozlı:** melīḥ ve nemekīn ve ġobār-ālūdė; **toġdarı:** morġ-ė sorḫ-reng-ė ābī est kė şėkār-ė **(235a-12)** bāz ve corrė koned bė tāzīeş ḥobārā nāmend ve bė Fārsī çerz (bė fetḥ-ė cīm-ė Fārsī) ve ān **(235a-13)** ḳėsmī ebleḳ hem dīdė şod siyāh ve sefīd ve sorḫ gūyend ḳėsmī ez koleng est; **(235a-14) toġuşlı:** merd-ė ėḳbāl-mend ve beḫtāver; **töretgüçi:** ḫālėḳ ve peydā konendė; **torġamçı:** gūşt-ė **(235a-15)** rīzė-gī; **tėgeneçi:** velī‘ehd kė mohr mevrūṣī bė dest-ė ū bāşed;

[1345] نواح
[1346] سقه
[1347] Bkz.: tivsiz
[1348] Krgz.Tr: kuyun “kasırga” (532).

tėpçi-[1349]**:** kelān kelān **(235b-1)** kūk zeden ve rāh-ė rāst dūẖten ve emr-ė īn kār kė rāst bė-dūz; **tilençi:** gedā ve ṭālėb; **(235b-2) tilçi:** zebān-gīr ez ṭeref-ė ġenīm ve bė me‘nī-ė zebān-dān nīz āmedė; **tıñgçı:** merd-ė gūş-ẖeber **(235b-3)** kė ez bīrūn-ė ẖānė merdom [rā] gūş dāred kė çė mī-gūyend; **tekey** (bė fetḥėteyn)**:** bė me‘nī-ė tā meşelen **ḳıyamet (235b-4) tekey** ye‘nī tā ḳiyāmet; **taşaḳı debbe boldı:** ẖoşyė verem-nāk şod; **titti titti** (tā-ė fevḳāniyė-ė **(235b-5)** şāniyė-ė moşeddedė-ė meksūrė bė do^{v} motecānės)**:** bė me‘nī-ė rīzė rīzė; **toḳı:** ḳollė-ė koh ve leẖt; **tayançı: (235b-6)** tekyė-gāh; **türki:** sūrāẖ ve tābdān-ė dūd-keş; **topi** (bė kesr-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** nām-ė **(235b-7)** lėbāsī; **toḳay:** cān(ė)ver-ė kūhī.

Bābo'l-cīm feşlo'l-elėf fi'l-ef‘āl:...: endāz **(235b-8)** ve şohret deh ve herzė-gūyī kon; **çeyne-:** bė-ẖāy ve...; **çayḳa-:** der ẓerf āb bė-gerdān **(235b-9)** ve bė-conbān berāyė pāk şoden ye‘nī bė-şoy; **çaġla-:**...;...ve ḳeṣd-ė resīden-ė **(235b-10)** tīr-ė ẖo^{v}d bė sīnė yā bė nėşānė kon tā ẖetā ne-koned ve der teh-ė neẓer gėrėftė bė-y-endāz; **çalla- (235b-11)** (bė teşdīd-ė lām) ve **çarla-:** bė-pīçān ve bė-nevāz ve bė-ṭeleb ve bāng deh, emr-ė ṭepīden ve nevāẖten; **(235b-12) can oyna-:** cān nėşār kon ve cān-bāzī kon; **çuḳla-:** kondaḳ kon[1350] ve lefāfe kon **(235b-13)** beççė ve cān(ė)ver ve ġeyrė **çuḳ** miṣluhu; **çine-**[1351] (bė tefẖīm-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī)**:** gez bė-kon ve pėymānė kon **(235b-14)** ve bė ḳedrī gėrėftė endāzė kon[1352] ve bė-ḳiyās mėḳdār ve vezn kerdė bė-dān ve bė-gū; **çıda-**[1353] **(235b-15)** (bė tefẖīm-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī)**:** sākėn şev ve tāb bė-y-ār ve ṭāḳet kon; **çömçe-:** ber ser-ė do^{v}**-(236a-1)**zānū bė-nėşīn ve zānū fevḳ dāşten Hėndī (...); **çarẖla-:** çerẖ **(236a-2)** kon ey bė-gerd; **çinle-:** āzordė kon; **çanḳa-**[1354]**:** tėşnė şev; **çirge-**[1355]**:** çīrė şev ey ġālėb **(236a-3)** şev; **çımçıla-**[1356]**:** ḳoş‘erīrė bė-zen; **çiçerge-:** emr-ė sorfė āmeden ez çīz-ė ẖo^{v}rdenī **(236a-4)** ve ġeyrė kė der veḳt-ė ẖo^{v}rden ve nūşīden der memerr riyė ofted ve ez ān sorfė peydā **(236a-5)** şeved ve gūyend eger sėrkė der ān-cā reved mohlėk

[1349] Krgz.Tr: tepçi- “teyellemek” (726).
[1350] غندک کن
[1351] Moğ.: çine- “ölçmek, tartmak” (301).
[1352] قدر
[1353] Krgz.Tr: çıda- “tahammül etmek, katlanmak, dayanmak” (264).
[1354] Y.Uyg.Tr: çañḳi- “susamak” (70).
[1355] Dihhuda: çīr, çīre “galip”.
[1356] Krgz.Tr: çımçıla- “çimdiklemek” (268).

est ez Cenāb-ė Seyyid Mīrzā Ṣāḥėb **(236a-6)** sellemehu'llah kė tāzė-ė velāyet ve ez ş̱eḳāt būdend mesmū‘ dārem ve **çiçergemaḳ** meṣder-ė **(236a-7)** ān est Hėndī (...); **çurġla-** ve **çuġla-** ve **çulġa-**[1357]**:** bė-pīç, emr-ė pīçīden emmā **(236a-8) çulġa** loġet-ė sėyo^{v}m bė me‘nī-ė verzėş hem āmedė; **çaşla-**[1358]**:** ḫermen kon; **cönle-:** revānė şev; **(236a-9) çaya-:** meżmeżė kon; **çizekle-:** neḳḳāşī kon; **çökirle-:** kūzė-poşt şev; **çıla-:** penāh gīr; **(236a-10) çurġa-** ve **çırma-** ve **çurma-**[1359]**:** bė-pīç; **çurmama-:** me-pīç; **çoḳla-:** dest bė-bor; **çilekle-: (236a-11)** emr-ė tār bāften; **cörge-** (bė terḳīḳ-ė żemmė cīm-ė tāzī)**:** emr-ė pārçė besten der pā ve ġeyrė; **çėrte-**[1360]**: (236a-12)** engoşt bė-zen ey do^{v} engoşt ḫo^{v}d bė-nevāz Hėndī (...); **çiçle-:** zenbūr bė-gīr; **(236a-13) carla-** (bė medd-ė cīm-ė tāzī)**:** monādī kon; **çırla-** (evvel-ė Fārsī)**:** bāng kon ve bė-pīç **carla- (236a-14)** miş̱luhu.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt: ça (cīm-ė Fārsī)**:** berāber ve bė me‘nī tā-yė ġāyet; **çonta: (236a-15)** kīsė ey der orf cīb nāmend; **cėrge:** gorūh ve ṭāyėfė ve ḳetār ve ẕeyl; **çaġda:** fi'l-ḥāl; **(236b-1) cėrde**[1361]**:** esp-ė sereng ve esp-ė çīrgė Hėnd'eş (...) nāmend; **çepe** (bė feṭḥėteyn)**:** feṣd ve nīş; **(236b-2) çapa çapa** (evvel ve sėyo^{v}m-ė Fārsī do^{v} motecānės)**:** tāḫtė tāḫtė; **çala** (bė evvel-ė Fārsī)**: (236b-3)** āsib[1362] ve endek ke-miş̱luhu **yarlını ve carlını bir toygeni çala bayıgeni bar** ye‘nī **(236b-4)** ġerīb rā ve moḥtāc rā yėk-bār sīr-şėkem şoden fi'l-comlė ye‘nī endek devlet-mend şoden-ė **(236b-5)** ū-st; **cabılġa:** dereḫt-ė gez Hėndī (...); **cıva:** sīmāb ve çelġūzė nām-ė mīvė; **(236b-6) çabulḳa** ve **cabalsa**[1363]**:** do^{v} şehr-ė ė‘ẓem ender ser-ḥedd-ė meşrėḳ ve ābādānī nīst; **çirge: (236b-7)** ḳėṣṣė; **çırġında:** gėlmė-ė gūşt ḳıyma der-ū por kerdė; **çotḳara:** tīşė; **çuḫa:** cāmė-ė peşmīn-ė **(236b-8)** bī-āstīn kė dervīşān pūşend; **çaḳa:** bonā-gūş; **ėmçekni uḳla-:** pėstān-ė ū **(236b-9)** bė-māl; **caburġa:** nām-ė muçė-ė gūşt-ė gūsfend; **çöreke:** nev‘ī morġābī; **cubra:** pārçė Hėndī **(236b-10)** (...); **çigre:** çėrk-ė beden ve ġeyrė; **çaya:** ḫendeḳ.

[1357] Y.Uyg.Tr: çulġa- “bürümek, sarmak” (88), Krgz.Tr: çulğa- “yürümek arzusuyla başını sallamak” (286).
[1358] Dihhuda: çāş “harman”.
[1359] Krgz.Tr: çırma- “bükmek, sarmak” (272).
[1360] Krgz.Tr: çert- “fiske vurmak” (262).
[1361] Dihhuda: cerde “babası Arap, annesi Arap olmayan ata denir”.
[1362] اسیب
[1363] Dihhuda: cābalsā, cābolsā “doğuda efsanevi bir şehir”.

Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė fi'l-ef‘āl: çap-: (236b-11) bė-tāz ve bė şemşīr bė-zen ve tārāc kon ve gerden bė-zen.

Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė fi'l-(236b-12)mofredāt: çıḳrab: āb-ė zīr-ė ḫāk; **callab**[1364]**:** kīsė-dār; **çėp**[1365]**:** ḫendeḳ-ė ḳel‘ė ve bė me‘nī-ė **(236b-13)** bāşė-ė ner nīz āmedė; **cėb** (bė evvel ve sėyo^{v}m-ė tāzī) nīz bė me‘nī-ė ḫendeḳ; **çalap (236b-14)** (bė feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī)**:** dūġ-ė tonok; **çap/ çap-** (evvel-ė Fārsī)**:** mohr ve nėgīn kė ber ān nām kendė **(236b-15)** bāşend ve bė me‘nī-ė şemşīr bė-zen ve bė-tāz; **çüp:** ḥerf-ė me‘ḳūl ve monāsėb ve ḫūb **cüp (237a-1)** (bė cīm-ė tāzī) nīz āmedė bė me‘nī-ė meẕkūrė; **çıḳıp:** şāḫ ve bė me‘nī-ė ber-āmedė.

Feṣlo't-tā-ė moşennā-ė (237a-2) fevḳāniyė fi'l-ef‘āl: çeynet-: bė-ḫāyān ve bė-cāvān[1366], emr-ė mote‘eddī-ė ḫā’īden **(237a-3)** ve cāvīden[1367]; **çarçat-:** māndė kon; **çat-** (bė medd-ė evvel-ė Fārsī)**:** kefīl bė-deh ve bė-hem resān ve peydā **(237a-4)** kon ve bestė bė-mān ve bė me‘nī-ė rān ve do^{v}-şāḫ-ė ādem ve ḥeyvān; **çarlat-:** bė ṭelebān **(237a-5)** ve monādī bė-konān ve bė-sūzān; **çireyni çıt-**[1368]**:** rū-yė ḫo^{v}d torş kon; **cıt-:** emr-ė gerdānīden **(237a-6)** ve torş-rūyī kerden; **çıgıt-:** emr-ė dūr efgenden **taşla-** mişluhu; **çömüt-**[1369]**:** bė-ġūṭān; **(237a-7) çoġlat-:** keşret kon ey bėsyār kon; **çuçut-/ çüçüt-:** emr-ė mote‘eddī-ė rīden ve şīrīn kon; **(237a-8) carlat-** (bė medd)**:** monādī konān ve bė-ṭelebān; **çırmat-:** emr-ė pīçānīden **çırnat-** (bė nūn) **(237a-9)** miṣluhu dīdė şod; **çėrt-** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī ve sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** ṣevt kon **(237a-10)** ye‘nī āvāz deh[1370].

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-mofredāt: çitit: perī ḳėsmī cėnn; **çat**[1371] (bė medd-ė evvel-ė **(237a-11)** Fārsī)**:** rān ve do^{v}-şāh-ė ādem ve ḥeyvān ve āhū-berrė ve ġolām ve bė me‘nī-ė kefīl dāden; **(237a-12) çalġırt** (evvel-ė Fārsī ve sokūn-ė lām ve rā-ė mohmelė)**:** merd-ė zebān-dān-

[1364] Dihhuda: cellāb “köleleri satmak için bir şehirden diğer şehire götüren kişi”.
[1365] Krgz.Tr: çep “sığınak” (261).
[1366] بچاوان
[1367] چاویدن
[1368] Krgz.Tr: çıtı-“kaş çatma, surat asmak” (273).
[1369] Krgz.Tr: çömüt- “batırmak” (283).
[1370] اواز ده
[1371] Krgz.Tr: çat “bacakların birleştiği yer” (255).

ė hemė-ė merdom; **(237a-13) çayġut:** kohnė-letė ve peẖtė-ė kohnė mosteʻmel Hėndī (...); **cut**[1372] (bė cīm-ė tāzī-ė meżmūm)**:** **(237a-14)** zėm-ėstān-ė seẖt serd kė berf bėsyār īsted ve mevāşī bė-mīrend ve eger **çot**[1373] (bė cīm-ė **(237a-15)** Fārsī) ẖᵛānend tīşė-ė neccārān Hėndī (...); **çort**[1374] (cīm-ė Fārsī ve sokūn-ė **(237b-1)** rā-ė mohmelė-ė zedė)**:** doroşt-gū ve pīnekī yeʻnī kesī rā kė pīnekī[1375] bėsyār āyed ve ān ṣāḥėbān-ė **(237b-2)** efyūn rā peydā āyed; **cıt**[1376] (bė cīm-ė tāzī-ė meksūrė)**:** bū ve çīn-ė pīşānī ve **çėt**[1377] (bė cīm-ė **(237b-3)** Fārsī) kenārė ve gūşė; **çigit:** penbė-dānė; **çaḳır ḳanat:** nevʻī morġābī; **çıġat:** merd-ė **(237b-4)** bāzī-dehendė.

Feṣlo'l-cīm fi'l-efʻāl: çanç-[1378]**:** bė-ẖelān, emr-ė ẖelānīden; **çıç-** (bė terḳīḳ-ė **(237b-5)** kesrė ve her doᵛ cīm-ė Fārsī)**:** emr-ė rīden ey ġāyėṭ kerden **sıç-** miṣluhu; **çırç-**[1379] (bė terḳīḳ-ė **(237b-6)** kesrė-ė Fārsī ve sokūn-ė rā-ė mohmelė ve āẖėr nīz Fārsī)**:** māndė şev ve moẖteṣṣ bė rāh.

Feṣlo'l-(237b-7) cīm fi'l-mofredāt: cuvac (bė żemm-ė evvel ve feṭḥ-ė doᵛyom)**:** sāye-bān ve tāc-ė pād(ė)şāh **(237b-8)** ve **ḥuvac** (bė ḥā-ė hoṭṭī-ė evvel) hem dīdė şod; **çömüç**[1380]**:** kefgīr kė ʻāmm **çömçe** gūyend; **çaç**[1381] (bė medd-ė **(237b-9)** her doᵛ cīm-ė Fārsī)**:** ẖermen ve tūdė ve enbār ve **caç**[1382] (evvel-ė tāzī ve āẖėr-ė Fārsī) nām-ė **(237b-10)** şehrī est der Türkistan; **çeç**[1383] (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī ve doᵛyom-ė tāzī)**:** ġellė-ber-**(237b-11)** efşān[1384] Hėndī (...); **çepüç**[1385] (evvel ve sėyoᵛm-ė Fārsī)**:** boz-ġālė tā yėk-sālė; **(237b-12) çeküç:** tīz kerdė-gī seng-

[1372] Y.Uyg.Tr: cut “soğuk ve kardan dolayı hayvanların ölüm olayı” (65).
[1373] Y.Uyg.Tr: çot “bir tür küçük balta” (86).
[1374] Derleme: çort “kaba, görgüsüz, uyuşuk”, Dihhuda: çort “uykulu”.
[1375] پینک
[1376] Krgz.Tr: cıt “koku” (214).
[1377] Krgz.Tr: çet “kenar, uç” (262).
[1378] Krgz.Tr: çanç- “sançmak” (250).
[1379] Y.Uyg.Tr: çarçi- “yorulmak” (71).
[1380] Y.Uyg.Tr: çömüç “kepçe” (86).
[1381] Dihhuda: cāç ve cāş “harman”.
[1382] Dihhuda: çāç “Türkistan'da bir şehir”.
[1383] Dihhuda: çeç, Güncel: çeç “tahıl elenen kalbur”.
[1384] غله افسان
[1385] Güncel: çebiç “bir yaşındaki keçi yavrusu”.

ė āsiyā[1386]; **çınaç**[1387]**:** enbān **sanaç**[1388] miṣluhu; **ḳırlaġaç:** ferāştok **(237b-13)** ye‘nī ebābīl; **çın ḳılıç:** şemşīr-ė rāst-ė dėrāz Hėndī (...); **(237b-14) çırlaġuç**[1389]**:** sereṭān.

Feṣlo'l-ẖā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: çıẖmaẖ[1390]**:** āteşzenė ve ber-āmeden.

Feṣlo'd-dāl-ė (237b-15) mohmelė fi'l-mofredāt[1391]**: çırġınd:** çėrāġ ve çėrāġ-dān.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: çar- (cīm-ė **(238a-1)** Fārsī)**:** dāmen ber kemer ostovār kon; **çaḳır-** ve **çaġır-** ve **çaġar-** ve **çagar-:** āvāz kon ve sorūd **(238a-2)** kon ve ṭeleb kon ve feryād kon; **çevür-:** çerẖ bė-gerdān; **çaşır-:** perīşān ve perāgendė **(238a-3)** kon; **çüşḳur-** ve **çişkür-**[1392]**:** ‘eṭsė kon; **çalḳayır-**[1393]**:** emr-ė ber poşt ẖᵛābīden ey ber poşt **(238a-4)** bė-ẖᵛāb; **çaḳur-:** bė-gezān; **çır-:** terāş-ė nėgīnė ey ḥekk kon; **çılbar-:** bī-selīḳė şev; **(238a-5) çıġır-:** feryād kon; **çimkir-**[1394]**:** bīnī ṣāf kon ey bė-y-efşor; **çırdur-:** bė-terāşān ey **(238a-6)** ḥekk konān-ė nėgīnė ve ġeyrė; **çeyür-:** rū bė-gerdān **çevür-** miṣluhu; **çadır ur-:** ẖeymė bė-zen, **(238a-7)** ber-ār; **çıġdur-:** bė-ġūṭān ve gėl ve lāy; **çökür-**[1395]**:** bė-ġūṭān, emr-ė ġūṭānden miṣluhu.

(238a-8) Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt: car (bė medd)**:** monādī; **çayır** ve **çayar:** çemen; **çevür: (238a-9)** sā‘et ve emr-ė gerdānīden-ė esp; **çonçayıp oltur:** bė pīş bė-nėşīn; **çamġur:** şelcem; **(238a-10) çadır** (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī ve sėyoᵛm dāl-ė mohmelė-ė meksūrė)**:** ẖeym€ ve şāmiyānė; **çėber**[1396]**/ çiber (238a-11)** (evvel ve doᵛyom-ė Fārsī ve sėyoᵛm-ė moveḥḥedė)**:** honer ve merd-ė honer-mend ve bė me‘nī-ė bārān-ė rīzė **(238a-12)** Hėndī (...ve...) Hėndī (...); **çapdır** (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī ve sėyoᵛm dāl-ė **(238a-13)** mohmelė-ė meksūrė)**:** ẖeymė ve şāmiyānė; **(238a-14) çapdar**[1397]**(238a-15)** (bė feṭḥ-ė evvel ve doᵛyom

---

[1386] آسیا تیز کردن
[1387] Krgz.Tr: çanaç “tulum” (250).
[1388] DLT: sanaç kesirgü “kırmızı dağarcık” (802).
[1389] Derleme: çırlagaç “Ağustos böceği”.
[1390] چیحماچ
[1391] Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė mofredāt.
[1392] Y.Uyg.Tr: çüşker- (89), Krgz.Tr: çüçkür-“aksırmak” (288).
[1393] Y.Uyg.Tr: çalkay-“arkaya yaslanmak” (69).
[1394] Krgz.Tr: çimkir- “sümkürmek” (275).
[1395] Y.Uyg.Tr: çökür-, çöker- “batırmak” (86).
[1396] Krgz.Tr: çeber “iyi el işi yapan kadın” (257).
[1397] Krgz.Tr: çopdor “bir çeşit ayakkabı” (280).

moveḥḥedė-ė Fārsī-ė zedė ve feṯḥ-ė dāl-ė mohmelė): esp-ė reng-ė çėhr Hėndī (238b-1) korrė nāmend (bė evvel-ė Fārsī-ė meftūḥė ve do^{v}yom mohmelė-ė moşeddedė-ė meftūḥė) ve kefşī kė bālā-yė mūzė (238b-2) pūşend kė ān [rā] ser-mūzė gūyend bedīn me'nī (bė kesr-ė evvel) nīz āmedė; **çelper:** bī-selīkė; (238b-3) **çaġur**[1398]: ḥo^{v}şelė-ė morġān; **çider**[1399]: çīzī kė bā[1400] rīsmān dest o pā-yė esp (238b-4) bendend; **çuḳundur** ve **çuġundur** ve **çügündür**[1401]: terė-īst meşhūr īn loġet Türkī (238b-5) kė eṣl der Fārsī ḳāf ne-y-āmedė; **çanbur**[1402]: ḳevd-keş ye'nī ḳėṣāṣ-keş; **çöreler**[1403]: (238b-6) ġolāmān; **çır çır:** şūr o ġevġā; **çoḳmar** ve **çıḳmar** (evvel-ė her do^{v} Fārsī): gorz nām-ė (238b-7) sėlāḥī; **çıġçır:** nām-ė Türkī; **çaġır:** şerāb ve ezreḳ-ė çeşm ve şīşė ve şīşė-ė mohrė (238b-8) ve ḫencer ve emr-ė ṭelebīden ve feryād kerden **çaḳır** miṣluhu ve çerġ cān(ė)ver; **çapar**[1404] (bā evvel (238b-9) ve sėyo^{v}m-ė Fārsī): ḳāṣėd ve celd ve tond ve tīz ve dāk-ė çūkī kė lefẓ-ė Hėndī-st (238b-10) ān kė berāyė ser-dārān der rāh esp ve fīl ve ġeyrė mevcūd dārend tā zūd bė menzėl-ė meḳṣūd (238b-11) resend ve ḫānė-ė ḫesī kė Hėnd'eş (...) gūyend ve ān [rā] ez kāh ve ney sāzend ve eger (sėyo^{v}m (238b-12) moveḥḥedė-ė tāzī) ḫ^{v}ānend ye'nī **çabar** bė me'nī-ė bārān-ė rīzė mī-şeved; **çaḳar:** meḥellāt ḥemāsī (238b-13) ve ḫevāṣ ve gāv-ḫānė-ė şāhān ve meḥell-ė serā ve çoġolī ve esp-ė ādem-çeşm ve çerġ ve bārgāh (238b-14) ve bė me'nī-ė możārė'-ė gezīden; **çotur**[1405]: ḫo^{v}rd-bīnī; **çaraçar:** berāber zeden ve ġelṭīden; **car car** (238b-15) (bė do^{v} motecānės): efsūn-ė mėhr-engīz boz ve mīş tā şīr ferāred; **çuḳur:** zemīn-ė pest o bolend (239a-1) ve meġāk ve gū **çaḳır** miṣluhu; **çobur**[1406]: esp-ė yabu ve bār-berdār kė lāyėḳ-ė dāġ ne-bāşed (239a-2) **kölek**[1407] miṣluhu; **çökür**[1408]: rīşė ve sīḫ ve nīş ve ḫār-ė kelān ve nev'ī sāz ve emr-ė (239a-3) ġūṭānden; **çor**[1409] (bė żemm-ė evvel-ė

[1398] Dihhuda: cāġar "tavuk kursağı, havsala".
[1399] Krgz.Tr: çider "atı kösteklemek için kullanılan kayış köstek" (274).
[1400] از
[1401] Dihhuda: çokondar, çoġondar ve çogondar "pancar", Derleme: çukundur, çügündür "pancar".
[1402] Dihhuda: çombūr, çembūr "yular".
[1403] Y.Uyg.Tr: çöri "kadın köle" (87).
[1404] Y.Uyg.Tr: çapar "postacı, ayakçı" (70).
[1405] K.A.: çotur "yassı".
[1406] Krgz.Tr: çobur "adi, hiçbir özelliği olmayan (hayvan)" (277).
[1407] DLT: kölük "yük hayvanı" (736).
[1408] Derleme: çükür "eski bir çeşit nefesli saz".
[1409] Krgz.Tr: çor "katılaşan şiş, ur" (280).

Fārsī): zeẖm-ė nāṣūr; **çılbur**[1410]: ṭenāb ve kemend; **curunġar (239a-4)** ve **curanġar** ve **cuvalġar**[1411] (bė sokūn-ė lām) ve **curulġar** (bė żemm-ė rā-ė mohmelė ve sokūn-ė lām): **(239a-5)** ez-Īn her çehār loġet her-yėk bė me‘nī-ė fevc-ė dest-ė çep-ė pād(ė)ṣāh **cunġaru** ve **cursun (239a-6)** miṣluhu; **çup çuḳur:** pestī pestī ey bėsyār pestī-ė zemīn der ṣėfet-ė mobāleġė; **çoḳ (239a-7) tumraḳ saẖlar:** vāyėst-ė bėsyār dāred; **çıḳar:** cān(ė)verī kė per-ė kelekī[1412] ez-ū ber-āyed **(239a-8)** ve jālė; **çaḳmur:** ẖendė ve mesẖerė ve beẖīl; **çıḳar yėr:** meşrėḳ; **calayır:** ulus-ė **(239a-9)** Moġol ve nīz ulus-ė Özbek; **çir:** zeng-ė āhen ve ġeyrė ve zeng-ė dėl ve lūbiyė ġellė; **(239a-10) çider:** bend-ė pā-yė esp kė der pā bendend; **çumur** ve **çamur:** gėl ve lāy; **çor:** nev‘ī **(239a-11)** ez ‘ėllet ve merež.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: çiz-: ẖeṭṭ bė-keş ve leṭīfė ve neẓm; **çöz-: (239a-12)** dėrāz keş ve emr-ė goşāden-ė pārçė ve ġeyrė; **çıḳġuz-:** ber-āverān mote‘eddī-ė **(239a-13)** ber-āmeden.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: cansız: bī-cān; **çalpaz** (bė evvel ve çehārom-ė **(239a-14)** Fārsī): merd-ė sost-ė nā-kārė ve bī-ṣo‘ūr ve sādė; **çüz**[1413]: cān(ė)ver-ė tülek nā-kerdė **(239a-15)** ey korīz nā-kerdė ye‘nī beççė kė çūzė hem nāmend ve ber vezn ve me‘nī-ė çūt hem āmedė **(239b-1)** kė çūt lefẓ-ė Hėndī est ferc-ė zen emmā der lefẓ-ė Türkī būden īn çūz şek est **(239b-2)** çonān-çė Sūzenī gūyed ~ ‘ożv do[v] est çūz ve kūn//nīst der-īn çerā o çūn

(239b-3) canbuz (bė nūn-ė ġonnė): nāf **kindek** miṣluhu; **çizgelisiz:** nā-ḳābėl; **çıtıġ üz:** torş-pīşānī; **(239b-4) çėn̂giz/ çin̂giz:** meleẖ ve āftāb ve berāder-ė ḥeḳīḳī emmā der tārīẖ mėr‘āt-ė cehān-nomā bė me‘nī-ė şehen-şeh **(239b-5)** nėvėştė ve bė ḳiyās nezdīk est kė Çengiz H̱an nām-ė pād(ė)ṣāh ‘ālīşān **(239b-6)** būdė ve nām-ė pād(ė)ṣāh-ė Moġān ṣeri‘et ū rā töre gūyend.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė (239b-7) fi'l-ef‘āl: çörgüs-: ḳeṭ‘ kon ve nām-ė bāzī.

[1410] Krgz.Tr: çılbır “yular, dizgin” (267).

[1411] Bkz.: burunġar

[1412] قلکی

[1413] Dihhuda: çūz “bir yaşını doldurmayan ve tülemeyen avcı kuş”.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt: çaḳlas: (239b-8) ẖoᵛrd-ter ve kem-ter; **çörgüs/ çörgüs-:** nām-ė bāzī kė ez pīş-ė ẖoᵛd perīdė gozeşten ne-dehend **(239b-9)** (...) nāmend ve emr-ė ḳeṭ‘ kerden; **çalpas:** sost-rev; **coras:** ulsu-ė **(239b-10)** Moġol; **çoḳus:** ‘eyb.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: çapḳulaş-[1414]**:** zed o gīr ve kārd-**(239b-11)**bė-kārd ve şemşīr-bė-şemşīr şev ve bedīn ṣėfet der-āmedė ceng kon; **çaḳış-: (239b-12)** coft şev ve çoġolī kon; **çarpış-:** bė yėk-dīger dest o gėrībān şodė çeng **(239b-13)** kon; **can talaş-:** emr-ė cā kenden ve cān kenī; **çapuş-:** emr-ė doᵛ kes bā-hem **(239b-14)** cengīden; **çapış-:** cėhād kon ve bā yėk-dīger bė-tāz; **çöke tüş-** (bė feṭḥ-ė kāf-ė tāzī)**:** ber zānū **(239b-15)** bė-nėşīn **çök-** miṣluhu; **cengleş-:** bā yėk-dīger moḥārėbė kon ey ceng kon; **çolġaş-** ve **çoġlaş-**[1415]**: (240a-1)** bā yėk-dīger bė-pīç; **çaş-:** bė-pāş ve ẖermen ve tūdė şev.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: çaş (240a-2) (bė medd)**:** tūdė-ė pāk şodė der ẖermen ve ser-bė-mohr; **çaş çaş** (bė medd-ė doᵛ motecānės)**:** tūdė **(240a-3)** tūdė ve enbār enbār; **çoġaş**[1416] (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė Fārsī)**:** tāb-ė āftāb Hėndī (...) **(240a-4)** ve semūm Hėndī (...); **çapḳalaş**[1417] (evvel ve sėyoᵛm-ė Fārsī ve feṭḥ-ė ḳāf) ve **çapḳulaş: (240a-5)** ceng-ė şemşīr ve der ‘orf enbūh ve hocūm-ė bėsyār rā gūyend kė şānė-bė-şānė sūdė şeved; **(240a-6) çamuş**[1418]**:** esp-ė ser-keş; **ẖaceş**[1419] (bė feṭḥ)**:** ‘ėllė-ė ġor mānend-ė kedū der gelū-yė merdom ber-āyed; **(240a-7) çalış**[1420]**:** reftār ez tekebbor ve nāz bė moḳābėlė-ė ḥerīf der kār o zār; **çekeş**[1421] (bė feṭḥėteyn)**:** çūb-ė āhen-**(240a-8)** zedė bāz[1422] ve ġėyrė rā ber ān nėşānend ‘āmm **çekes** ẖᵛānend (bė sīn-ė mohmelė); **çėpiş (240a-9)** ve **çėpüç**[1423]**:** mādė-boz-ė doᵛ-sālė ve boz-ė mādė-ė yėk-sālė hem dīdė şod; **çavış** (bė medd)**:** ḥācėb **(240a-10)** ve neḳīb ve piyādė ve çūb-dār; **çıḳış:** meẖrec ve bolend ve ber-āmed-ė āb ve kotel-ė kūh Hėndī **(240a-11)** (...) kūh ve

---

[1414] چایقولاش
[1415] Bkz.: çolġan-
[1416] Derleme: çoğaç “boğucu sıcak”.
[1417] چایقالاش
[1418] Derleme: çamış “huysuz hayvan, katır”.
[1419] Dihhuda: ẖeceç, ẖoceç, ẖacş “boynun alt kısmında meydana gelen şişkinlik”.
[1420] Dihhuda: çālėş, çālīş “nazlı ve tekebbürlü davranış”.
[1421] Dihhuda: çekse, çekes “avcı kuşları üstüne oturtmak için duvara çakılan uzun çivi”.
[1422] پاز
[1423] Bkz.: çepüç

ṣoḥbet-ė movāfėḳ ve movāfėḳet ve sāzvārī; **çüriş**[1424]**:** çīn-ė pīşānī **(240a-12)** ve ġeyrė ‘āmm **çüris** (bė sīn-ė mohmelė) nāmend; **ciş**[1425]**:** bīḫ-ė dereḫt ve ġeyrė ve boz nīz.

Feṣlo'l-(240a-13) ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: çaġ- (bė medd-ė evvel-ė Fārsī)**:** çoġolī kon ve veḳt ve ṣėḥḥet ve bė me‘nī-ė ḫerç **(240a-14)** kon; **çoġ-:** pūşīdė ve pėnhān şev.

Feṣlo'l-ġeyn fi'l-mofredāt: çaġ[1426]**/ çaġ-:** veḳt ve neġz ve **(240a-15)** endek ve bė-gez ve nīş zen ve çoġolī kon **çan** miṣluhu bė me‘nī-ė evvel; **cazaġ** ve **cızıġ:** ḫeṭṭ **(240b-1)** ey neḳş; **çalçıġ:** gėl ve lā **balçıġ** miṣluhu; **çumçuġ**[1427]**:** goncėşk; **cozuġ:** kūçė-ė teng ey rāh-ė **(240b-2)** bārīk Hėndī (...); **çıġ/ çıġ-:** perdė-ė der[1428] ve perdė-ė ḫesī Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė... kė Hėndī **(240b-3)** (...) nāmend ve bė me‘nī-ė emr-ė ber-āmeden ve feryād kon **çıḳ** miṣluhu; **çuġuġ:** būm; **çılıpuġ: (240b-4)** bī-ḥeyāyī ve...; **çanaġ**[1429] (bė feṭḥ)**:** cėnsī ez māhī ve nīz ostoḫᵛān-ė sīnė-ė morġān kė īn **(240b-5)** rā merdom yād o ferāmūş konend aḳūlu ve ān rā der ‘orf ‘āmm **zanaḫ** güyend ve yā her kė **(240b-6)** yād ve ferāmūş şerṭ kerdė ān ostoḫᵛān rā bā yėk-dīger gėrėftė bė-goslend ān rā **zanaḫi** güyend **(240b-7)** ve hāzā mote‘ārėf; **çoġ:** leḫçė-ė āteş ey eḫger ve bėsyār ve kāġeẕ ve ḥerāret ve te’ṣīr-ė āftāb **(240b-8)** Hėndī (...); **çeraġ:** der Fārsī hem çėrāġ; **çıbıllıġ:** perdė... ḫānė; **(240b-9) çaḳçıġ:** cān(ė)ver-ė ṣeḥrāyī; **çonuġ:** vereşė ve terekė; **çıġlaġ:** nāvė-ė āsiyā ye‘nī cāyī **(240b-10)** kė mānī bāşed; **cıduġ:** mū-yė merkeb ey peşm Hėndī (...); **çıçalaḳ:** mekān-ė żerūr **(240b-11)** ey mosterāḥ; **çuçuġ**[1430]**:** goncėşk **çumçuġ** miṣluhu.

Feṣlo'l-fā fi'l-mofredāt: cif[1431]**:**... çėllė-ė kemān.

[1424] Krgz.Tr: çürüş “buruşuk, kıvrılmış” (289).
[1425] Bkz.: çepüç, çėpüç
[1426] Y.Uyg.Tr: çaġ “çağ, vakit; az; hoşnut, memnun” (77).
[1427] Özb.Tr: çumçuḳ “serçe”.
[1428] درپرده
[1429] Dihhuda: çanāġ “bir çeşit balık”.
[1430] Bkz.: çumçuġ
[1431] Y.Uyg.Tr: jip (183).

Feṣlo'l-(240b-12) ḳāf fi'l-ef‘āl: çaḳ-: bė-gez ve nīş zen mār ve gejdom ve ġeyrohā ve çoġolī kon; **çıḳmaḳ** [ve] **(240b-13) çaḳ-:** berḳ bė-zen; **çıḳ-:** emr-ė ber-āmeden; **çınḳ-**(bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī ve nūn-ė **(240b-14)** ġonnė)**:** nāz kon.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt: çalpaḳ (evvel ve sėyoᵛm-ė Fārsī)**:** dest-ār; **çaḳ (240b-15)** (bė medd)**:** veḳt ve ṣėḥḥet ve neġz ve ḳedr ey endek ve āvāz-ė zeḫm ve emr-ė gezīden ve nīş zeden **(241a-1)** ve çoġolī kerden **çaġ** miṣluhu; **çınnaḳlıḳ:** teḳdīr; **çoḳraḳ:** bėsyār-ter; **çirgenlıḳ:** el-ḳėṣṣė; **çardaḳ: (241a-2)** bālā-ḫānė; **çoḳluḳ:** bėsyār ve tevāfor; **çanaḳ** (bė nūn-ė ġonnė)**:** kāsė; **cumultaḳ:** māl; **çıçaḳ: (241a-3)** rīyendė Hėndī (...) **sıçaḳ** miṣluhu; **çonaḳ**[1432] (evvel-ė Fārsī)**:** gūş-borīdė ve gūş-ė **(241a-4)** ḫoᵛrd; **çolaḳ** (evvel-ė Fārsī)**:** dest-borīdė Hėndī (...); **çınçılaḳ** ve **çımçılaḳ:** engoşt-ė **(241a-5)** ḫoᵛrd; **çınçıḳ** ve **çınçuk**[1433] (her doᵛ cīm-ė Fārsī ve nūn-ė zedė)**:** goncėşk; **canlıḳ**[1434]**:** cān-dār; **çanaḳ** (bė feṭḥ)**:** keşef ey seng-poşt **(241a-6) taşbaḳa** miṣluhu; **çakmaḳ:** bė-zen ve āteş-zenė ve meṣder-ė gezīden[1435]; **çıḳmaḳ:** āteş-zenė ve meṣder-ė ber-āmeden **çıḳmaḫ** miṣluhu; **çocuḳ:** beççė-ė ḫūk ve beççė-ė ḫėrs[1436] [nīz] āmedė; **çıḳ:** perdė-ė ḫesī **(241a-7)** ve feryād kon ve ber-āy; **çalıḳ**[1437]**:** āsīb ve ṣedemė resīden ve bā mėḳdār ve menzėlet **(241a-8)** soḫen zeden; **çatıḳ:** doᵛ esp rā bė yėk rīsmān bestė bė çerā goẕāşten ve kefīl **(241a-9)** dāden; **çatıḳlıḳ:** żāmėn der żāmėn ve kefālet ve bestė-gī doᵛ ḥeyvān bā yėk **(241a-10)** resen; **çizuḳ**[1438]; esbāb-ė żerūriyāt-ė sefer ve ėstė‘dād ve serencām[1439] ve ḫerçī-ė rāh; **(241a-11) çapçaḳ:** ṣėḥḥet o selāmet ve movāfėḳ-ė ḳedd o ḳāmet; **çaḳrıḳ:** cān(ė)ver-ė şeb-bīdār **(241a-12)** ve feryādī kė der şeb-ė beresāt ve bārendė-gī feryād kerde der pervāz bāşed aḳūlu mānend-ė **(241a-13)** meleḫ der mevsėm-ė bārėş per ber-āred ve mī-pered Hėnd'eş (...) nāmend ve nām-ė engūr-**(241a-14)** ḫᵛār cān(ė)verī-st kė mo‘cėzė-ė Ḥeżret-ė Şeyş ‘eleyhė's-selām est ve bė me‘nī-ė çerḫė; **(241a-15) çavluḳ:** merd-ė bolend

[1432] Y.Uyg.Tr: çonak (85), Krgz.Tr: çunak “kulaksız, kesik kulak” (287).
[1433] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1434] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1435] Çakmaḳ**:** bė-zen ve āteş-zene ve meṣder-ė gezīden| sayfa kenarında yazılmıştır.
[1436] Çocuḳ: beççe-ė ḫūk ve beççe-ė ḫėrs| Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1437] Güncel: çalık “koyunlarda çiçek hastalığı”.
[1438] Derleme: çiz “çeyiz, cihâz”.
[1439] سرنجام

kė bė nām-ė gol-bāng dāred; **çapaḳ:** merd-ė kec-beẖt ve nīşter-ė **(241b-1)** feṣṣād[1440] ve esp-ė devendė; **çapalaḳ:** ṭepāngė ve sīlī; **camşaḳ:** ṭe'ām-ė kem ve ḥāżėrī **(241b-2)** kė meşhūr est; **çaḳçuḳ:** nev'ī cān(ė)ver kė **çekik** nīz gūyend; **çaġurçıḳ:** nām-ė cān(ė)verī **(241b-3)** est engūr-ẖᵛār kė mo'cėze-ė Şeyş 'eleyhė's-selām est ve ān rā **çaḳrıḳ** nīz **(241b-4)** nāmend ve gozeşt; **çaḳıldaḳ**[1441]**:** çūbī kė bė cėhet-ė moḥāfeẓet-ė zėrā'et ve dereẖt-ė tūt **(241b-5)** ve ġeyrė ber-bestė her sā'et bė-nevāzend tā ez ṣedā-yė ān goncėşkān bė-remend ve mīvė **(241b-6)** ve dānė-ė zėrā'et ne-ẖoᵛred ve nām-ė ān çūb-ė ẖoᵛrd kė ez ān rāh der āsiyā gendom **(241b-7)** rīzend Hėnd'eş (...) nāmend **çaḳçaḳ**[1442] miṣluhu bė me'nī-ė evvel; **çıçıḳ:** ser-ė pėstān **(241b-8)** Hėndī (...) ve bė me'nī-ė ẖerbozė[1443] nīz; **çalaḳ palaḳ** (evvel ve çehārom-ė Fārsī-ė meftūḥė ve her doᵛ **(241b-9)** lām-ė zedė)**:** hekke bekke şoden-ė çeşm ve çeşm-siyāh şoden; **çımıltaḳ:** hīç ... **(241b-10)** hīç-kārė, çīz ve ġeyrė; **çoḳ:** bėsyār ve fevc-ė kem ve ġonçe şoden-ė cān(ė)ver ve bė me'nī-ė bānāt **(241b-11)** ve sėḳėrlāṭ; **çoḳ çoḳ:** fevc fevc, **sancıḳ sancıḳ**; **çuḳuraḳ:** zemīn-ė seẖt ve ẖoşk-ė **(241b-12)** bī-kāh ve merd-ė kūsė-ė kem-rīş kė der tāzī kūsec nāmend; **çupaḳ:** bāzī-ė ṭėflān**(241b-13)** kė her doᵛ leb rā bestė por-bād konend ve be'dehu her doᵛ cānėb-ė roẖsār ber doᵛ moşt zenend; **(241b-14) çaçı barmaḳ:** engoşt-ė bėnṣėr[1444] ey engoşt-ė çehārom **yan barmaḳ** miṣluhu; **çoçaḳ: (241b-15)** ālė-ė rocūliyet-ė merd **sik** miṣluhu aḳūlu **çoçaḳ** ālė-ė rocūliyet-ė ṭėfl rā gūyend Hėnd'eş **(242a-1)** (...ve...); **çaġanaḳ:** çār-bend; **çırçıḳ:** penc-pāyė ey sereṭān ve nām-ė borc-ė **(242a-2)** sereṭān-ė feleḳ; **çaşaḳ:** şotorī kė pā ez pādė zedė revān şeved; **çıġrıḳ: (242a-3)** ḥellācī ye'nī çerẖī; **çıtuḳ:** der-hem-keşīdė ve torş-rū; **çumalaḳ:** donbel; **çaydaḳ**[1445]**: (242a-4)** esp-ė çehār-māhė ; **çanġlaḳ:** belġem; **çaġanaḳ:** sebed-ė ẖoᵛrd Hėndī (...); **ceherlıḳ** ve**(242a-5) cehāzlıḳ**[1446]**:** ẖoᵛ-gīr ve kejcāvė-ė şotor; **çılpıḳ**[1447]**:** çėrk-ė çeşm; **çılıḳ** (evvel-ė Fārsī ve sokūn-ė **(242a-6)** lām)**:** zeġen nām-ė ṭāyėrī-st aḳūlu nām-ė

[1440] فساد

[1441] Derleme: çakıldak "rüzgârda ses çıkararak kuşları kovalamağa yarayan bir alet; buğdayı değirmen taşının dönüş hızına uygun olarak değirmen taşının deliğine aktaran tahta düzen".

[1442] Derleme: çakçak "değirmende buğdayın bittiğini haber veren bir aygıt".

[1443] خورپزه

[1444] بنصره

[1445] Derleme: caydak "bir yaşındaki hayvan".

[1446] Dihhuda: cehāz, cėhāz "devenin semeri".

[1447] Krgz.Tr: çılpak "göz çapağı" (268).

goncėşkī-st siyāh-reng ḫo^{v}rd-ter ez zāġ **(242a-7)** Hėnd'eş (...) nāmend ve ān der feṣl-ė enbė kė nām-ė mīvė-ė Hėnd est ber-āyed ve āvāz-ė **(242a-8)** ḫo^{v}ş zened ve be‘dehu hergīz āvāzeş kesī ne-şėneved belk kem-tereş bīnend; **çaḳruḳ: (242a-9)** cān(ė)ver-ė şeḥrāyī; **çıḳaḳ:** renc; **çuzmalaḳ:** şedemė Hėndī (...); **çıbıḳ**[1448]**:** çėrk-ė çeşm; **(242a-10) çoġurçıḳ**[1449]**:** şārek Hėndī meynā ṭāyėrī meşhūr est kė soḫen mī-āmūzed; **çomaḳ: (242a-11)** kotek ye‘nī... ve gorz; **çıplaḳ:** bėrehnė ve ‘oryān **yalanĝ** miṣluhu; **çaruḳ:**... Hėndī **(242a-12)** (...) ve ḳėsmī pāpūş est kė ber ān tesme ber-bendend ve bė me‘nī-ė cūrāb nīz dīdė şod **(242a-13) çarıḳ** nīz bė me‘nī-ė pāpūş miṣluhu.

Feṣlo'l-kāf fi'l-ef‘āl: çök-: ber zānū **(242a-14)** bė-nėşīn ādem ve ḥeyvān **çöke tüş-** miṣluhu ve be‘ż ḫāṣṣ nėşesten-ė şotor rā **(242a-15) çökmaḳ** ve **çöke tüşmaḳ** gūyend; **çürük-:** bė-sūz; **çag-:** bė-gez, emr-ė gezīden **çaḳ-** miṣluhu; **(242b-1) çirik-:** fėkr kon; **çėk-:** bė-keş.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[1450]**: çıraylig:** ḫūb-ṣūret; **(242b-2) çeknek:** ḥeḳīḳet; **çiçelig** ve **çiçek:** gol-ė her nebāt ve gol-ė nā-şėgoftė emmā **çėçek**[1451]**: (242b-3)** nām-ė bīmārī kė ḥeṣbė ve coderī nāmend Hėndī (...) ve sorḫekān kė dānė-ė sorḫ **(242b-4)** beççė hā rā ber-āyed; **çek çek** (bė feṭḥ-ė do^{v} motecānės-ė evvel-ė cīm-ė Fārsī)**:** āvāz-ė zeden-ė şemşīr **(242b-5)** ve gorz ve moşt ve āvāz-ė çekīden-ė āb; **çıŋĝ çıŋĝ** (bė tekrār-ė evvel-ė cīm-ė Fārsī-ė **(242b-6)** meksūrė ve nūn-ė ġonnė)**:** ġeyr-ė veż‘ ve soḫenī kė fehmīdė ne-şeved ve āvāz-ė feṭīlė-ė ter şodė **(242b-7)** ve zebān-ė morġān; **çuġuk**[1452]**:** sorḫāb perendė-īst ābī ve der Ḥabībü's-Siyer āverdė **(242b-8)** kė **çuġuk** ṭāyėrī est dānė mī-çīned ve bī ān kė nāḫon-ė derendė dāştė bāşed **(242b-9)** mėṣāl-ė sėbā‘ gūşt ḫo^{v}red be‘ż nėvėştėend kė tā hezār sāl zendė māned ve be‘ż **(242b-10)** gūyend bė sebeb-ė keṣret-ė mocāme‘et ziyādė ez yėk sāl ‘omr ne-mī-yābed; **çiçeklig: (242b-11)** gol-zār; **çörçek**[1453]**:** efsānė; **çüçüklüg**[1454]**:** şīrīnī; **çaŋĝ:** ġobār ve nām-ė kāġeẓ-ė bādī

[1448] Bkz.: çılpıḳ
[1449] Güncel: çoğurcuk “sığırcık”.
[1450] Feṣlo'l-kāf mofredāt.
[1451] Krgz.Tr: çeçek “çiçek hastalığı” (258).
[1452] Dihhuda: çoġūk, çoġok, çogūk “bir çeşit kuş”.
[1453] DLT: sürçek, sürçük “gece yapılan sohbet meclisi” (841).
[1454] Yeni Uyur Türkçesi Sözlüğü: çüçük “tatlı, şekerli” (88).

(242b-12) kė mī-perānend ve ān bāzī bėsyār meṭbū‘ est ehl-ė Hėnd peteng ve gudī nāmend; **(242b-13) cilik:** meġz-ė ostoẖᵛān Hėndī (...); **çig/ çėg-:** ẖām żėdd-ė poẖtė ve derd-ė kemer ve emr-ė **(242b-14)** keşīden **çiy** miṣluhu bė me‘nī-ė evvel; **çörük** (evvel-ė Fārsī ve āẖėr-ė tāzī)**:** nān ey şīr-**(242b-15)** māl ve kolçė ḳėsmī nān est ve bė kāf-ė Fārsī **çürüg:** pūsīdė ve kohnė; **çarmak: (243a-1)** çūbek-ė doᵛ-şāẖė kė dūk rā der dehān ū goẕārend tā bī-mānė‘ gerdān şeved **(243a-2)** (...) Hėndī (...) dūk ve emr-ė dāmen ber kemer ostovār kerden; **cülek: (243a-3)** goncėşk-vār ṭāyėrī-st ẖoᵛrd-ter bė ṣūret ve hem-çend-ė goncėşk-ė mādė kė sū-yė hevā **(243a-4)** pervāz nomāyėd bā leḥn ve ṣevt-ė ẖoᵛş ve āvāz konān bāz ẖoᵛd rā bė ẖāk ġeltāned **(243a-5)** ve ān ekṣer der ṣehrāhā bāşed Hėnd'eş (...) nāmend; **çek**[1455]**/ çeg:** sūrāẖ ve teḥḳīḳ **(243a-6)** ve eger (bė kāf-ė Fārsī) ẖᵛānend rīg mānend-ė **ḳum** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė ḳāf); **çeltik** ve **çeltük**[1456]**: (243a-7)** şālī Hėndī (...) bė hā-ė ėşmām; **çevk:** endāz eṣluhu **çevk** (bė feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī)**: (243a-8)** kė çevk-ė bāzār rā nāmend Türkī est; **çarçak:** māndė; **çardak:** mekān kė bė cėhet-ė **(243a-9)** germī ve te‘effon hevā ez şeş sotūn yā çār sotūn...kerdė ber ser-ė ū ẖᵛāb **(243a-10)** konend; **çelek**[1457]**:** çūb-ė peşm-rīşī ve ẓerf-ė şīr-zenė kė der ān dūġ endāẖte revġen **(243a-11)** codā konend kübbi ve...miṣluhu ve nīz bė me‘nī-ė çerẖ-ė āb-keşī ber ser-ė çāh; **çeltek: (243a-12)** tütülė ey zebān-gėrėftė-gī Hėndī (...); **çaġrak:** şeẖṣī kė engoştān dest yā **(243a-13)** ner-engoşt ū kūtāh bāşed tunde ve şutuk morādėfė; **çetik**[1458]**:** gorbė ve çend ḳevm-ė **(243a-14)** ẖelā ve melā mottefėḳ; **çavlig:** bolend-āvāze ve meşhūr; **çekik**[1459]**:** nev‘ī cān(ė)ver kė **çaḳçuḳ** ve **(243a-15)** şaẖdu nīz gūyendeş; **cipek** ve **çüpek:** ner-ė bāşė **çip** miṣluhu; **çek (243b-1)** (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī)**:** ḳebālė-ė emlāk ve ġeyrė ve ẖeṭṭ; **çük pük** (bė evvel ve çehārom-ė Fārsī)**: (243b-2)** por ve ẖālī ve kėnāyė ez nīk o bed-ė ‘ālem ve āfet[1460] ve ẖeyr; **çirinĝ pirinĝ** (cīm ve bā-ė **(243b-3)** moveḥḥedė her doᵛ Fārsī ve her doᵛ nūn-ė ġonnė) der ṭerfeto'l-‘eyn[1461] ġāyėb şoden-ė şey; **(243b-4) cinek:** ġonçė sūẖtė pūst şoden; **çük**[1462]**/**

[1455] Y.Uyg.Tr: çek “çatlak” (73), Dihhuda: çāk “yarık, yırtık”.
[1456] Tarama: çeltük “kabuklu pirinç”.
[1457] Dihhuda: çelek “ahşaptan yapılan tabak; kuyudan su çıkarmak için kullanılan kova”.
[1458] DLT: çetük “Oğuzca'da kedi, dişi kedi” (620).
[1459] DLT: çekik “kayalıklarda yaşayan, serçeye benzer alacalı bir kuş” (618).
[1460] افت
[1461] ظرفة العين
[1462] Dihhuda: çūk “baykuşgiller cinsinden bir kuş”.

çök-: nām-ė morġī-st kė ḫoᵛd rā ez dereḫt **(243b-5)** nėgūn āvīzed ve çendān bāng koned kė ez ḥolḳeş ḫūn rīzed ve bė me‘nī-ė zānū ve ālė-ė **(243b-6)** tenāsol[1463] ve bė me‘nī-ė derd-ė kemer ve nā-ḥeḳḳ ve emr-ė bė zānū nėşesten **çig:** derd-ė kemer miṣluhu ve bė me‘nī-ė **(243b-7** ḫām nīz; **çeynek:** beççė-ė ḫergūş ve bė me‘nī-ė āb-rīz ve āb-gorīz nīz āmedė kė Hėnd'eş **(243b-8)** (...) gūyend; **çarpak** ve **çalapak** ve **çalapak:** ṭepāngė ve **çapmak (243b-9)** nīz ṭepāngė ve bė me‘nī-ė tāḫten nīz; **çėrik**[1464]**:** leşker-ė şāhī çonān-çė **ḳara çėrik: (243b-10)** leşker-ė komekī ve mededī ve me‘nī-ė **çėrik** leşker-ė moṭleḳ nīz; **çinçilik:** ṣe‘ve ey memūlā[1465]; **(243b-11) çüçük/ çoçuk**[1466]**:** şīrīn ve beççė-ė ḫūk; **çişek:** beççė-ė ḫergūş; **çābük**[1467] (cīm-ė Fārsī ve moveḥḥedė-ė **(243b-12)** mežmūmė)**:** ḳemçī; **çileglig** (evvel ve her doᵛ kāf-ė Fārsī)**:** mesṭer; **çeklülek:** ṣe‘ve Hėndī **(243b-13)** memūla[1468]; **çedük**[1469]**:** gorbė; **ciyünĝ** (bė kesr-ė evvel)**:** ḫālėṣė; **çöntük**[1470]**:** kīsė ve cīb **çomta** ve **yançuḳ (243b-14)** miṣluhu; **çėrtek** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė Fārsī-ė evvel ve sokūn-ė rā-ė mohmelė ve feṭḥ-ė fevḳāniyė)**:** bė me‘nī-ė fetek **(243b-15)** (bė feṭḥėteyn) ve fortek (bė żemm-ė fā) ve engoşt-ek Hėndī (...) nevāḫten ey doᵛ engoşt-ė ḫoᵛd **(244a-1)** nevāḫten **çėrtmek** (bė sokūn-ė tā-ė fevḳāniyė) nīz miṣluhu doᵛ engoşt-ė ḫoᵛd nevāḫten **bıltaḳ (244a-2)** morādėfė; **çüşük:** ‘eṭsė; **çigrelik:** çėrkīn; **çeynik** (cīm-ė Fārsī-ė meftūḥ ve bė terḳīḳ-ė **(244a-3)** kesrė-ė nūn)**:** āb-rīz kė ān rā āb-gorīz nāmend Hėnd'eş...(bė tefḫīm-ė żemm-ė hemzė **(244a-4)** ve lām-ė zedė ve kesr-ė fevḳāniyė ve teḥtāniyė-ė me‘rūfė) ḫᵛānend **çenek** miṣluhu ve der ėstėmāl-ė **(244a-5)** Moġolhā der Fārsī nīz moste‘mel est; **ciziltek:** zencebīl; **çüppek** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė cīm-ė Fārsī **(244a-6)** ve bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī moşeddedė-ė meftūḥė)**:** beḥrī ṭāyėrī-st şėkārī meşhūr **(244a-7)** ve bė me‘nī-ė corrė ve ner-bāşe nīz āmedė; **çekek**[1471]**:** ostoḫᵛān-ė rūy; **cönk:** cehāz ve kėştī-ė **(244a-8)** kelān ve şeṭrencī ve çīz-ė możeḫḫem; **çinçik** (her doᵛ cīm-ė Fārsī-ė meksūr ve nūn-

[1463] آله تناسب

[1464] Krgz.Tr: çerik “asker” (262).

[1465] ممولە

[1466] DLT: çoçuk “domuz yavrusu” (626).

[1467] Dihhuda: çābok, çābok “kamçı”.

[1468] ممولە

[1469] DLT: çetük “Oğuzcada kedi” (620).

[1470] Y.Uyg.Tr: çöntek “cep, kese” (87).

[1471] Y.Uyg.Tr: çėke “şakak” (75).

ė zedė)...(244a-9) nebātī est ve dānė-ė beng; **çençik** (her do^{v} cīm-ė Fārsī, evvel-ė meftūḥ, āḫėr-ė (244a-10) meksūr): ḫārḫesek; **çürnek:** mėnḳār ve lūlė-ė ėbrīḳ ve ġeyrė; **çilek:** nėşānė.

Feṣlo'l-(244a-11) lām fi'l-ef'āl: çav sal-: āvāzė endāz ve şohret deh ve **çavla-** miṣluhu; (244a-12) **çaḳ sal-**[1472]: kem endāz; **çevrül-:** emr-ė gerdīden; **çapa ḳıl-:** feṣd kon[1473] ve nīş zen; (244a-13) **çayḳal-**[1474]: emr-ė conbīdė eşer bė rīḫten Hėndī (...) ve emr-ė devānden-ė esp; (244a-14) **çermel-**[1475]: dest o āstīn ber-zen **yeşmel-** miṣluhu; **çubul-:** emr-ė pīçėş oftāden-ė tār-ė (244a-15) ḫām ber dūk kė mānend-ė ġonçė pīçend ve emr-ė ser-rėştė gom şoden ve ser-gom şoden (244b-1) ve tār ber-hem ḫo^{v}rden; **coyul-**[1476]: ḳetl şev ve nā-būd şev; **cac ḳıl-**[1477]: ḫermen kon **çaşla** miṣluhu; (244b-2) **çürgül-:** nīm-sūḫtė şev; **çömül-**[1478]: ġūṭė zen ve ġosl kon; **çil-** (bė kesr-ė evvel): bė-pāş, emr-ė (244b-3) pāşīden; **çaḳıl-**[1479]: emr-ė lāmė' şoden ve doreḫşīden ve āteş zeden.

Feṣlo'l-lām (244b-4) fī'l-mofredāt[1480]: **çöl** (bė tefḫīm-ė żemmė-ė Fārsī): şeḥrā; **cidel:** seng-tāb; **çal**[1481] (bė medd-ė evvel-ė Fārsī): (244b-5) do^{v}-mūyė ve sāz ve nām-ė reng-ė esp ve nām-ė perendė-īst hemço^{v} zāġ ve ḥerām est ve (244b-6) gūşt-ė ū çūn gūşt beṭṭ est ve nev'ī reng-ė golgūn-ė espān ve bė me'nī-ė (244b-7) āşiyān-ė morġān nīz dīdė şod; **çavul**: çorre **çavlı** miṣluhu; **çıġıl:** ġellė-efşān (244b-8) Hėndī (...) (her do^{v} cīm-ė Fārsī, evvel-ė meftūḥ) miṣluhu; **çapavul** (evvel ve do^{v}yom-ė Fārsī-ė meftūḥ): (244b-9) fevcī kė berāyė tāḫten te'yīn bāşed[1482]; **çaġal:** rīzė-ė şāḫçehā-ė zīr-ė beġel-ė dereḫt; (244b-10) **çülbel** (bė żemm-ė evvel-ė Fārsī ve sėyo^{v}m-ė moveḥḥedė): nānī kė ber revġen pezend; **çaġdavul:** rānendė-ė (244b-11)

[1472] Y.Uyg.Tr: çaġ "az" (77), Krgz.Tr: çaḳ "ölçülü" (244).
[1473] فسد كن
[1474] Krgz.Tr: çayḳa- "çalkanmak, sallanmak" (256).
[1475] DLT: çermel- "(kamçı ucu) bükülüp kıvrılmak" (620).
[1476] Krgz.Tr: coyul- "yok olmak" (226).
[1477] Derleme: çaç "buğday yığını", Dihhuda: cāç "tahıl harmanı".
[1478] Krgz.Tr: çömül- "dalmak, yıkanmak, banyo yapmak" (283).
[1479] DLT: çaḳıl- "(çakmak, taş vb.) çakılmak, çakılma sonucu kıvılcım çıkmak" (612).
[1480] Feṣlo'l-lām mofredāt.
[1481] Krgz.Tr: çal "kır (kül rengine çalan beyaz); kır kuyruklu (at)" (246), Y.Uyg.Tr: çal "ağarmış, ak saçlı" (69), Dihhuda: çāl "bir çeşit ördek; siyah beyaz at; tavuk kümesi".
[1482] تعين

leşker; **celācil**[1483]**:** zengūlė-ė sīnė-bend-ė espān-ė mobārėzān; **çul** (bė żemm)**:** coll-ė esp **(244b-12)** ve ġeyrė Hėndī (...) (bė hā-ė ėşmām ve vāv-ė me‘rūf); **çuġul**[1484]**:** merd-ė bed-gūy **(244b-13)** ve bed-ḫ^{v}āh-ė merdom; **çandavul** (bė feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī ve sokūn-ė nūn ve dāl-ė mohmelė ve bė terḳīḳ-ė**(244b-14)** żemmė-ė vāv)**:** fevc-ė pes ey fevc-ė ‘eḳėb-ė pād(ė)şāh **çandavul** ve **çandavul** (bė feṭḥ-ė dāl-ė **(244b-15)** mohmelė) fevc-ė ‘eḳėb miṣluhu; **çaḳıl:** cān(ė)ver-ė kūhī; **çat maral:** āhū-berrė; **çurbul** ve **çurmul: (245a-1)** ṭenāb; **cuyrayıl**: gāv-ė ṣeḥrāyī; **çıġavul:** bend kė der gerden bāz mī-şeved.

Feṣlo'l-mīm (245a-2) fi'l-ef‘āl: çim-/ cim- (bė evvel-ė Fārsī-ė meksūr)**:** bė ser-ė engoşt gezīdė ėşāret **(245a-3)** kon ve (bė cīm-ė tāzī)**:** emr-ė ceẕb kerden ve çūşīden[1485]-ė zemīn āb rā; **çöm-**[1486]**:** ġūṭė **(245a-4)** bė-zen ve emr-ė endāḫten-ė cān(ė)ver **(245a-5)** bė şėkār.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[1487]**: com com**[1488] ve **cam cam** ve **cım cım:** her sė ḥereket **(245a-6)** bė me‘nī-ė bėsyār; **cėlim:** şemġ; **cecim**[1489]**:** gėlīm-ė do^{v}-tehī ve hove me‘rūf; **canım atım yârim atım: (245a-7)** esp-ė men cān-ė men ve yār-ė men esp-ė men der veḳt-ė molāyėm kerden-ė esp bė veḳt-ė **(245a-8)** gerdānīden mī-gūyend tā esp rām şeved; **çarım:** bohtān; **çalım** (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī)**: (245a-9)** şebāhet ve endāz-ė movāfėḳ; **çilim**[1490]**:** me‘rūf ḥoḳḳė ve kolāh-ė ḥoḳḳė; **çaydam**[1491]**:** cāmė-ė nemed.

Feṣlo'n-(245a-10) nūn fi'l-ef‘āl: çapın-[1492]**:** ḥemlė kon ve bė-dev ve emr-ė devīden; **çamlan-:** bā kesī der ġoṣṣė şev**(245a-11)** ve der ḳehr ve ġeżeb şev; **çalın-**[1493]**:** āsīb ve gezend ve der veḳt-ė morden dest o pā bė-y-endāz; **(245a-12) çarman-:** emr-ė dest o pā zeden veḳt-ė morden; **çiçeklen-:** emr-ė gol āverden; **cıġan-: (245a-13)** ḫeṭ kon ve āsūdė şev; **çürgen-:** kohnė

[1483] Celācėl “kayışa dikilerek atın boynuna veya beline takılan küçük çan”.
[1484] Dihhuda: çoġul “casus”.
[1485] جوشيدن
[1486] DLT: çöm- “suya dalmak” (628).
[1487] Feṣlo'l-mīm mofredāt.
[1488] Derleme: com com “bol bol”.
[1489] Tarama: cecim “ince dokunmuş nakışlı kilim”; Dihhuda: cācīm, cācėm “yünden yapılmış kilim”.
[1490] Y.Uyg.Tr: çilim “pipo ile içilen tütün” (81).
[1491] DLT: çaydam “yağmurluk yapmaya ve yatak doldurmaya yarayan ince bir keçe” (617).
[1492] Tarama: çapın- “hızlı hareket etmek, atılmak, saldırmak, süratle koşmak”.
[1493] Derleme: çalın- “inme inmek; deli olmak; cin çarpmak; ölmek üzere olan hastanın dili peltekleşmek”.

ve pūsīdė şev; **çayḳan-:** emr-ė āb gerdānīden **(245a-14)** der ẓerf berāyė şosten **çayḳanmaḳ** meṣderė Hėndī (...); **çapḳun-:** emr-ė doreẖşīden; **(245a-15) çalan-:** nomū-dār ve ‘eyān şev; **cürgen-:** gėrd-ā-gėrd bė-pīç ve gėrd-ė ser bė-gerd; **çėkin- (245b-1)** ve **çekin-:** emr-ė ḥeẕer kerden; **çėçen-**[1494]**/ çėçen:** zīrek ve dānā şev ve dānā-ė moṭleḳ; **çerkin-: (245b-2)** reḳṣ kon.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[1495]**: çın/ çin** (bė yā-ė me‘rūfė ve evvel-ė Fārsī)**:** ḥerf-ė rāst **(245b-3)** żėdd-ė dorūġ ve żėdd-ė kec ve nām-ė şehrī pāyteẖt-ė ẖetā ve bė me‘nī-ė feżlė; **cėrün** ve **cėren**[1496]**: (245b-4)** çekārė-ė veḥşī ve kūteh-pāçė[1497]; **çüçük aytadagan:** şīrīn-goftār; **çinçilen:** gol-ė sorẖ; **(245b-5) çan:** veḳt **çaḳ** miṣluhu; **çırmaşgan**[1498]**:** pīçīdė; **culan**[1499]**:** ḥelḳė-ė āhen kė der pā-yė gonāh-kārān **(245b-6)** endāzend Hėndī (...) emmā **çulan** (bė cīm-ė Fārsī) bė me‘nī-ė zencīr nīz āmedė **bayḳu** miṣluhu; **çoyun**[1500] **(245b-7)** ve **çoyan:** āhen[1501]-ė ẖām; **çilan:** ser-ė mūzė ye‘nī kefşī kė ber mūzė pūşend ve **cilan**[1502]**/ ceylan** (bė cīm-ė tāzī) **(245b-8)** ‘onnāb ve cān(ė)ver-ė şeḥrāyī; **cıvan:** donbė; **çılman:** bī-ḥeyāyī ve gostāẖī[1503]; **çemin**[1504] (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī)**: (245b-9)** bevl ve ġāyėṭ; **çevürtgen** (evvel-ė Fārsī ve çehārom mohmelė-ė zedė ve moṣennā-ė fevḳāniyė nīz zedė)**: (245b-10)** meleẖ kė der tāzīeş cerād ẖ[v]ānend **çögürtgen** meleẖ miṣluhu; **çolpan** (evvel ve çehārom-ė Fārsī)**: (245b-11)** sėtārė-ė kārvān ve sėtārė-ė zohrė; **çėçen/ çiçen:** dānā ve zīrek ve gol-ė her nebāt; **çımġan:** gėşnīz **(245b-12)** Hėndī (...); **çapḳun**[1505]**:** bād-ė tond me‘ė-ė bārėş-ė tond ey şā‘ėḳė ve bė me‘nī-ė şemşīr nīz **(245b-13)** dīdė şod; **çaḳın**[1506]**:** çoġolī ve berḳ; **cuzun:** ḳevmī ez aymaḳiyyė; **çıḳḳan**[1507] (bė kesr-ė cīm-ė

[1494] Y.Uyg.Tr: çėçen “zihni çevik, hazırcevap” (75).
[1495] Feṣlo'n-nūn mofredāt.
[1496] Derleme: ceren “ceylan”.
[1497] کوته پایچه
[1498] Y.Uyg.Tr: çirmaş- “sarılmak, dolanmak” (83).
[1499] Dihhuda: cūlān “suçluların ayağına takılan zincir”.
[1500] Krgz.Tr: çoyun “dökme demir, font” (282), Y.Uyg.Tr: çoyun “font, dökme demir” (86).
[1501] اهن.
[1502] Y.Uyg.Tr: çilan “iğdegillerden, koyu kahve renkli bir meyve” (80), Dihhuda: cīlān, çīlān “iğdegillerden bir çeşidi”.
[1503] شتاخی
[1504] Dihhuda: çemīn “idrar”.
[1505] Y.Uyg.Tr: çapḳun “tipi, yağışlı hava” (71).
[1506] Güncel: çakın “kıvılcım, şimşek”.
[1507] Y.Uyg.Tr: çiḳan “çıban” (78), Güncel: çıkkın “kabarık, şişkin”.

Fārsī **(245b-14)** ve ḳāf-ė moşedded-ė meftūḥ)**:** şeġāl ve zeḫm-ė donbel ve şerīr ve çālāk ve bė me‘nī-ė donbė hem **(245b-15)** dīdė şod; **çalġan:** boz-ė bozorg; **çıbun** ve **çıbın**[1508]**:** peşşė ve meges; **çıtlaḳan:** sė-bergė; **(246a-1) çılaġun:** bon-ė kūh; **çaḳan:** ezreḳ-ė çeşm ve şeġāl ve gezīdė-gī ve çoġol[1509] ve dīvānė; **(246a-2) çaman:** esp-ė kāhėl ve sost ve kāhėl ve bī-kār; **çapan**[1510]**:** cāmė-ė kohnė-ė penbė-dār[1511] ve cāmė-ė **(246a-3)** beḫyė ve merd-ė bāzārī **çepen** miṣluhu; **çüygün** (bė tefḫīm-ė żemmė-ė Fārsī ve sokūn-ė tehtāniyė ve **(246a-4)** kāf-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** yomn ve şogūn-ė nīk ve mobārek çonān-çė Türkān gūyend **(246a-5) çüygün bolsun** ye‘nī meymenet ve mobārek bād; **çigin**[1512]**:** gėrėh ve tokmė ve kėtf; **çıyan/ çiyen**[1513] **(246a-6)** (bė kesr-ė evvel-ė Fārsī ve do^{v}yom teḥtāniyė-ė memdūdė)**:** ‘eḳreb ey gejdom ve ‘eḳreb nām-ė borc-ė **(246a-7)** felek ve donbel ve pėser-ė ‘emmė ey berāder-ė ‘emme-zād; **çekmen**[1514] (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī ve mīm)**:** cāmė ve **(246a-8)** kebel[1515] kė pūşėş-ė şeḥrā-nėşīnān boved ye‘nī pelās; **çanḳaġan**[1516]**:** şeḫṣ-ė tėşnė; **conn**[1517]**/ cün** (bė teşdīd-ė **(246a-9)** nūn)**:** ostoḫ^{v}ān-ė verek ey sorīn ve peşm ve (bė cīm-ė Fārsī) nīz āmedė; **cursun:** fevc-ė **(246a-10)** dest-ė çep-ė pād(ė)şāh **curunġar** miṣluhu; **cevşen**[1518]**:** nām-ė sėlāḥī; **çiven:** çėlġūzė **(246a-11)** mīvė **cive** miṣluhu; **çevürdgen**[1519] (evvel ve pencom-ė Fārsī ve rā ve dāl[1520]-ė mohmelėteyn-ė sākėneyn)**:** meleḫ; **çılaḳan**[1521]**: (246a-12)** zāġ ve kef-ė dest ve mūş-gīr nām-ė ṭāyėrī; **çavdun:** bārān-ė reḥmet; **çorġaşun:** gol-ė nāfermān; **(246a-13) çavun**[1522]**:** şohret; **çalaḳan**[1523]**:** ġėlīvāz; **çoġan:** ḫāk-ė şūr Hėndī (...) (bė tefḫīm-ė kesrė-ė rā-ė **(246a-14)**

[1508] Krgz.Tr: çıbın, çımın “sinek” (269).
[1509] چغول
[1510] Krgz.Tr: çapan “kaftan” (251).
[1511] کهنه جامه پنبه دار
[1512] Y.Uyg.Tr: çig, çigiç, çigik “düğüm” (78), Derleme: çeyin, çiyin “omuz”.
[1513] Y.Uyg.Tr: ciyen “yeğen” (64).
[1514] Y.Uyg.Tr: çekmen “Asya modası bir tür kışlık pamuklu palto ve bu palto için kullanılan pamuk kumaş. Kaşgar, el tezgâhı ile dokulan bu kumaşı ve bu paltosu ile ünlüdür” (74).
[1515] کنبل
[1516] Y.Uyg.Tr: çaŋ̂gḳi- “susamak” (70).
[1517] Krgz.Tr: con “omurga kemiği” (221).
[1518] Dihhuda: cevşen, coşen “bir çeşit silah”.
[1519] Krgz.Tr: çegirtke (159), Kzk.Tr: şegirtke “çekirge”.
[1520] ve dāl| sayfa kenarında yazılmıştır.
[1521] Derleme: çalağan “doğan, atmaca gibi avcı kuş”.
[1522] Derleme: çavun “şan, şöhret”.
[1523] Derleme: çalağan “kartal; çaylak; atmaca”.

mohmelė) kė gāzorān bė kār berend; **ciyen:** hemşīrė-zādė; **çüçün:** nėfret; **çörtelen**[1524]**: (246a-15)** māhī ve ṣerīḥ; **çüçüman:** ṭe‘ām-ė bī-mezzė ve bed-būy; **çayın:** neheng; **çalaġan:** mūş-gīr **(246b-1)** ve nevāzendė.

Feṣlo'l-vāv fi'l-ef‘āl: çapḳu-: bė şemşīr bė-zen; **culdu-**[1525]/ **culdu** (bė żemm)**:** ėn‘ām kon ve **(246b-2)** beḫşėş kon ve beḫşėş-ė moṭleḳ; **çöprü-:** ‘eṣā bė-zen; **çürü-** (bė cīm-ė Fārsī)**:** codā şev ve **(246b-3)** pūsīdė şev ve **cürü-** (bė cīm-ė tāzī)**:** bė-sūz.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[1526]**: çoḳu**[1527]: şeḳīḳė **çoḳa (246b-4)** miṣluhu; **çemelü**[1528]**:** mūrçė **çimeli** miṣluhu; **çilav**[1529]**:** ḫoşkė-ė bėrėnc kė bī-revġen pezend ey ṭe‘ām-ė **(246b-5)** bėrėnc-ė bī-revġen ve rencek-ė bondūḳ **çülav** ḫoşkė-ė bėrėnc feḳeṭ miṣluhu; **cılav**[1530] (bė kesr-ė evvel ve **(246b-6)** lām-ė meftūḥ)**:** ‘ėnān; **çıḳmaḳu:** āteş-zenė; **çav çav:** şėkāf şėkāf ve āvāz-ė goncėşk; **(246b-7) çav**[1531]**:** āvāz ve şohret ve efvāh ve şėkāf ve sūrāḫ ve dėrem-ė kāġeẕī-ė morebbe‘ **(246b-8)** ber ān kelėmė-ė şehādet bė ḫeṭṭ-ė ḫeṭā nėvėştė Kemalu Ḫan der molk-ė Īrān bė cā-yė dėrem-ė **(246b-9)** eṣlī çendī cārī kerde būd ān rā nīz **çav** nām goẕāşte būd; **çaḳu** (cīm-ė **(246b-10)** Fārsī-ė meftūḥ ve ḳāf-ė meżmūm)**:** kārd bī-destė-ė şėkārī; **çū**[1532] (bė żemm-ė Fārsī)**: (246b-11)** ḫāmūş būden ve āvāz-ė dūr; **çarġav:** ġījīden-ė ṭėfl bė zūr-ė sorīn ve zānū **(246b-12)** Hėndī (...); **çū**[1533] (vāv-ė evvel-ė moşedded)**:** ġevġā; **cayav:** doşmen mānend-ė **yav**[1534] **(246b-13)** ve bė cīm-ė Fārsī **çayav:** piyādė mānend-ė **yayaḳ**; **çatlav:** zenbūr-ė āhen; **çaḳlav:** şūr **(246b-14)** o şer; **cunġaru** (bė nūn-ė ġonnė ve ġeyn-ė mo‘cemė-ė zedė ve rā-ė mohmelė-ė meżmūmė)**:** fevc-ė dest-ė **(246b-15)** çep-ė pād(ė)şāh **curunġar** miṣluhu;

[1524] Derleme: çörtlen “pınar veya damdan su akıtan ağaç veya teneke oluk”.
[1525] Dihhuda: coldu “bağış”.
[1526] Feṣlo'l-vāv mofredāt.
[1527] Krgz.Tr: çoku “kafa tepesi kemiği” (278).
[1528] Özb.Tr: çümeli, Y.Uyg.Tr: çümüle “karınca” (89).
[1529] Derleme: çilāv “pirinç çorbası”.
[1530] Trkm.Tr: cılav, Özb.Tr: ciláv “dizgin”.
[1531] Güncel: çav “ses, ün”, Dihhuda: “Moğolların İran coğrafyasını ele geçirdikleri zaman kullandığı kâğıt para”.
[1532] Krgz.Tr: çuu “çığlık, gürültü” (288). Dihhuda: çū, çūb “sessiz”.
[1533] Krgz.Tr: çuu “çığlık, gürültü” (288).
[1534] Bşk.Trn: yav, Kzk.Tr: jav “düşman”.

conġarav: sāz-ė çeng-ė nevāẖten; **çekav**[1535]**:** sorẖāb; **(247a-1) çürgü:** meclės; **cigrü:** nām-ė coz ve zīn-ė esp; **caldu:** vesīlė; **culdu** (bė żemm ve kesr)**:** nīz ėn‘ām **(247a-2)** kė be‘d ez feṭḥ ve ḳār-ė şāyėstė dehend ye‘nī ‘eṭiyė ve ‘eveż-ė ẖėdmet; **çümedü**[1536]**:** mūrçė; **(247a-3) çala uyḳu:** ẖᵛāb-ė pīnekī[1537]; **cav**[1538]**/cev**[1539]**:** revġen ve (bė feṭḥ-ė cīm) zeẖmė-ė sāz ve bė me‘nī-ė ġellė-ė **(247a-4)** meşhūr kė der Türkī **arpa** güyendeş; **cadu**[1540] (bė medd)**:** sėḥr; **çatu**[1541]**:** rīsmān.

Feşlo'l-hā fi'l-mofredāt[1542]**: (247a-5) çırma:** pīç-ė destār ve ġeyrė; **çiçe**[1543]**:** ẖālė; **cola**[1544]**:** forşet; **citke:** şūẖ; **çaġa:** beççė kė der **(247a-6)** gehvārė bāşed yā beççė kė ez beyżė bīrūn āmedė bāşed; **cılḳa:** māhī **balıġ** miṣluhu **(247a-7)** ve bė me‘nī-ė mehż ve teh-ė çīz nīz āmedė; **çüdde:** mohrė-ė ser ve (bė evvel ve doᵛyom-ė Fārsī ve sėyoᵛm **(247a-8)** mohmelė-ė moşeddedė-ė meftūḥė) ān mū-yė şotor kė ber ser-ė poşt-ė şotor bolend mī-bāşed; **(247a-9) çene:** ostoẖᵛān-ė meneh ye‘nī kele-ė zīrīn ey fek-ė esfel; **çiçele**[1545]**:** ẖelāb kė pā bė-leġzed; **(247a-10) çāçele**[1546]**:** pāpūş-ė moṭleḳ; **çeġāne**[1547] (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī)**:** nām-ė sāzī Hėndī (...); **(247a-11) çülbüle**[1548] (bė żemm-ė evvel-ė Fārsī ve bā-ė moveḥḥedė-ė meżmūmė)**:** şėtāb-kār ve możterėb; **cāla**[1549]**:** meşkhā **(247a-12)** ve çūbhā kė bā-hem ber-bendend ve ber ān nėşestė ez deryā ‘obūr nomāyėnd emmā **çala** (bė cīm-ė Fārsī)**: (247a-13)** pīnekī ye‘nī no‘ās; **cota:** ez zānū tā rān; **çayra:** ẖār-poşt ḳėsmī mūş est **(247a-14)** kė hemçoᵛ kūh bāşed ve ber poşt ū hemė ẖārhā bāşed Hėnd'eş (...) nāmend **(247a-15)** ve testī cān(ė)verī-st kė çūn ādem rā bīned per-ė ẖoᵛd bė-y-efşāned ve mānend-ė tīrhā pereş **(247b-1)** efşāndė şeved ve ān rā

[1535] Dihhuda: çekāv “serçeye benzer ve başında ibiği olan bir çeşit kuş; bir çeşit ördek”.
[1536] Y.Uyg.Tr: çümüle “karınca” (89).
[1537] پنکی خواب
[1538] Kzk.Tr: jav “yağ”.
[1539] Dihhuda: cev “arpa”.
[1540] Y.Uyg.Tr: çadu “büyücülük, sihirbazlık” (56).
[1541] Derleme: çatu “çuvalların ağzına bağlanan ip”.
[1542] Feşlo'l-hā mofredāt.
[1543] Derleme: çiçe “teyze”.
[1544] Y.Uyg.Tr: çola “boş vakit, serbest zaman, müsait zaman” (85).
[1545] Dihhuda: çīçelė “kar veya çamurdan dolayı kaygan hale gelen yer”.
[1546] Dihhuda: çāçelė “ayakkabı”.
[1547] Dihhuda: çeġānė “bir müzik aleti”.
[1548] Dihhuda: çolbolė “ızdıraplı, telaşlı, perişan, aceleci”.
[1549] Dihhuda: cālė “sandal, tekne”.

Hėndiyān (...) gūyend (bė kesr-ė sī̆n-ė mohmelė ve teḥtāneyė-ė me‘rūf **(247b-2)** ve hā-ė hevvez-ė zedė); **çöke** (bė tefḫī̆m-ė żemmė-ė Fārsī̆ ve sėyoᵛm tāzī̆-ė meftūḥ)**:** sī̆nė-ė şotor; **çalma** [ve] **(247b-3) çılma:** destār emmā **çalma**[1550] (bė feṯḥ)**:** sergī̆n-ė boz ve ġeyrė hem nėvėştė dī̆dė şod; **çe** (bė feṯḥ-ė **(247b-4)** cī̆m-ė Fārsī̆)**:** mānend ve berāber ve bė me‘nī̆-ė tā-ė ġāyėt ve ḫoᵛrd ve kem-ter çonān-çė **bağçe** ve ḳės **(247b-5)** ‘elā-hāẕā; **çükne** (bė terḳī̆ḳ-ė żemmė-ė Fārsī̆ ve feṯḥ-ė nūn)**:** kond żėdd-ė tī̆z; **cigde:** sėncėd nām-ė mī̆vė; **(247b-6) çekene** (bė feṯḥ-ė evvel-ė Fārsī̆ ve nūn)**:** cėns ey eşyā żėdd-ė neḳd; **çoġdaġa:** ‘ėşret; **çaḳa çaḳa (247b-7)** (bė cī̆m-ė Fārsī̆ ve ḳāf-ė meftūḥ)**:** gezī̆dė gezī̆dė; **çoçḳa**[1551] (her doᵛ cī̆m Fārsī̆ ve feṯḥ-ė ḳāf)**: (247b-8)** beççė-ė ḫergūş; **çurpa** (evvel ve çehārom-ė Fārsī̆ ve sėyoᵛm-ė mohmelė)**:** beççė-ė ḫūk; **çoḳa:** şeḳī̆ḳė; **(247b-9) çıda** (evvel-ė Fārsī̆)**:** sėylāb ve neyzė; **çıḳça:** vezn-ė bondūḳ; **çirgüne** ve **çirgene:** ḳėṣṣė; **(247b-10) camça:** zenbūr; **cuma:** belī̆ ve ārī̆; **çekse** (cī̆m-ė Fārsī̆ ve sī̆n-ė mohmelė-ė meftūḥė)**:** rī̆g **ḳum (247b-11)** miṣluhu; **çomçurġa:** ser-ė ḳemçi kė Hėnd'eş (...) nāmend; **çüşpere**[1552]**:** çārpārė ez meydė **(247b-12)** sāḫtė pezend; **çaġa:** beççė-ė ḫūk-ė zenendė; **çara**[1553]**/ çare** (bė medd-ė evvel-ė Fārsī̆ ve sėyoᵛm mohmelė-ė **(247b-13)** meftūḥė)**:** ‘elef-ė şotor ve ġeyrė ve şeh-kāsė ve ‘ėlāc ve dermān ve pėşkėl berrė[1554] ve **(247b-14)** bozġālė-ė şī̆r-mek; **çelke** (evvel-ė Fārsī̆ ve sokūn-ė lām)**:** kem-şī̆r; **çayḳama/ çayḳama-** (bė evvel-ė Fārsī̆)**: (247b-15)** lo‘āb-ė aş ve bė me‘nī̆-ė āb der ẓerf me-conbān; **çekke:** bonāgūş ve ‘eḳėb-ė gūş ve şeḳī̆ḳė **(248a-1)** ey ṣodġ ve ‘ėllet-ė reg keşī̆den-ė pā-yė esp; **cımılġa:** teṣdī̆‘[1555] ve derd-ė ser; **(248a-2) çurra**[1556] (rā-yė mohmelė-ė zedė doᵛyom-ė meftūḥė)**:** ber-āmeden-ė rūdė[1557] ez zī̆r-ė nāf kė ‘ėllet-ė mohlėk **(248a-3)** est; **cübe**[1558]**:** bāzār-ė ġellė kė ehl-ė Hėndī̆ (...) gūyendeş; **cüşe:** cūşė-ė Ḫeṭāy kė şengerf **(248a-4)** gūyend; **cüncü lete:** kī̆sė-ė

[1550] DLT: çalma “koyun ağıllarında ve deve ağıllarında toplanıp kesilen ve kışın yakıt olarak kullanmak üzere kurutulan tezek” (613).
[1551] Derleme: çoçka “bebek, çocuk; domuz”.
[1552] Dihhuda: çūşperė “bir çeşit yemek ”.
[1553] Krgz.Tr: çara “büyük çanak” (252).
[1554] بشكيل بره
[1555] تصديعه
[1556] Krgz.Tr: çura “bir hastalığın adıdır” (287).
[1557] روده برآمدن
[1558] Dihhuda: cūbė “tahıl ve diğer eşyaların satıldığı pazar”.

monekḳeş-ė nėsā kė ez pīş āvīzend ye‘nī dūl-miyān ve ġeyrė; **(248a-5) çüçüme:** mīve ve gūşt-ė bī-nemek ve bī-mezzė; **çömçe:** çemçė-ė aş-ḫāᵛrė[1559]; **coyurta:** bė me‘nī-ė **(248a-6)** meḥż; **çöre** ve **çöhre**[1560]**:** her doᵛ loġet bė żemm-ė evvel-ė Fārsī menṣeb-dār-ė sāyėr ve bė me‘nī-ė **(248a-7)** ġolām ve ḫevāṣṣ; **çilġuze**[1561]**:** nām-ė mīvė-ė me‘rūf; **çüttigine** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė Fārsī **(248a-8)** ve moşennā-ė fevḳāniyė-ė meksūrė-ė moşeddedė)**:** endek ve kem-ter ve ḫoᵛrd-ek; **cumcuma:** ėttėfāḳ; **(248a-9) çırḳa çırḳa:** āvāz ve ṣedā-yė goncėşkān; **çigine:** errābė-ė gendom-keşī; **çöçe**[1562] (her doᵛ **(248a-10)** cīm-ė Fārsī)**:** beççė-ė morġ; **çoġlama:** kebāb-ė āteşīn; **çayle:** kāzė-ė dest-efzārī **(248a-11)** est mer ṣeyyādān rā kė ez şāḫhā-yė sebz-ė dereḫtān dorost sāḫtė **(248a-12)** der pes-ė ān meḫfī şodė şėkār konend ve kāzė bėsyār me‘ānī dāred īn-cā **(248a-13)** hemīn morād est kė nėvėştė şod; **cılġa:** cān(ė)ver-ė kūhī; **çapla** (evvel-ė Fārsī **(248a-14)** ve moveḥḥede-ė Fārsī-ė zedė)**:** kėsmī pārçė est kė ez çāpe būtė-dār konend **(248a-15)** ve ehl-ė Hėnd (...) güyendeş ve ān rā basma nīz der Türkī güyend emmā **çit (248b-1)** hem der moḥāverė[1563]-ė Fārsī ve Türkī āmedė; **çurpa:** mādė-ė ḫūk ve beççė-ė ḫūk nīz dīdė şod; **(248b-2) cırġulanġa:** ‘omr-ė esp-ė şėş-sālė; **cėbe**[1564]**:** nām-ė sėlāḥī; **çıġala** (bė evvel-ė Fārsī)**:** bādām **(248b-3) sınaḳ** miṣluhu; **çeraġle**[1565]**:** kėrm-ek-ė şeb-tāb.

Feṣlo'l-yā-ė moşennā-ė teḫtāniyė fi'l-ef‘āl: çapulı-[1566]**: (248b-4)** emr-ė tāḫten der beyān ye‘nī soḫen-ė ziyādė ‘ebeş gūyī kon Hėndī (...ve...); **(248b-5) çay-:** emr ez ḳevl ber-geşten; **çapçı-**[1567]**:** emr-ė bed-fė‘lī kerden ve çėrāġ-pā **(248b-6)** şoden-ė esp; **coy-**[1568]**:** ḳetl-ė ‘ām kon çonān-

[1559] آش خورده
[1560] Y.Uyg.Tr: çöre, çöri “çevre; kadın köle” (87).
[1561] Dihhuda: çėlġūze “bir çeşit fıstık”.
[1562] Y.Uyg.Tr: cöce “civciv” (64).
[1563] مهاوره
[1564] Güncel: cebe “silah”.
[1565] Dihhuda: çėrāġlė “geceleri ışık veren yeşil renkli solucan soyundan olan bir kurt”.
[1566] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1567] Krgz.Tr: çapçı- “ön ayağıyla, tırnağıyla yere vurmak” (251).
[1568] Krgz.Tr: coy- “yok etmek” (226).

çė **coyul-:** ḳetl-ė ‘ām şev; **cirki-:** doroşt-**(248b-7)** rūy kon; **çonçay-:** ber ser-ė pā bė-nėşīn; **çarçay-**[1569] (bė her do^{v} cīm-ė Fārsī)**:** māndė şev **(248b-8)** ez rāh reften.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[1570]**: çıray**[1571]**:** rū ve şem‘; **çinçilen suwı:** golāb ey **(248b-9)** ‘ereḳ-ė gol-ė sorḫ; **cinciki:** dāstān ve ḥėkāyet; **çallakçı** (bė evvel-ė Fārsī ve lām-ė **(248b-10)** moşedded ve sokūn-ė kāf)**:** sāzendė ve nevāzendė; **çütti** (evvel Fārsī-ė meżmūm **(248b-11)** ve tā-ė fevḳāniyė-ė moşeddedė-ė meksūrė) ve **çüddi** (bė dāl-ė moşeddedė bė ė‘rāb-ė ṣedr)**: (248b-12)** her do^{v} loġet bė me‘nī-ė endek ve ḫo^{v}rd-ek ve kem-ter; **çalpı** (evvel ve çehārom-ė Fārsī)**:** mīrzā; **(248b-13) cudı:** ḫāṣṣ; **can ėrdiçi** (bė kesr-ė dāl-ė mohmelė)**:** cān-goẕār; **çapḳuçı:** tāzendė ve bė me‘nī-ė **(248b-14)** cėlād; **çaḳanlıġı:** dīvānė-gī; **çaruḳçı:** ne‘leyn-sāz; **çümeli:** mūrçė **çimeli:** mūrçė **(248b-15)** miṣluhu **çemelü** morādėfė; **çıġġay**[1572] (bė kesr-ė evvel-ė Fārsī ve ġeyn-ė mo‘cemė-ė moşeddedė-ė meftūḥė)**:** gedā **(249a-1)** ve feḳīr; **çılpuġı:**... ve bī-ḥeyāyī; **çirki:**...meḥellāt-ė pād(ė)şāhān çūkī-dārī[1573] **(249a-2)** ve feryād; **çibeçi:** zėrėh-pūş[1574]; **çemançi**[1575]**:** kūzė-ė tong; **çapati**[1576]**:** nān-ė tonok-ė **(249a-3)** pehn; **cümri:** mofterī ye‘nī fotūr konendė ve ḳomār-bāz ve tond-mėzāc; **çılġı:** eḥmeḳ; **(249a-4) çilinçi:** ṭeşt-ė dest-şūy kė ‘āmm **çilimçi** (bė mīm) gūyend ve **sılabçı**[1577] miṣluhu; **(249a-5) çindi**[1578]**:** dīvānė lindi miṣluhu; **çavlı**[1579]**/ çavuli**[1580]**:** corrė ve bė me‘nī-ė ġellė-efşān Hėndī (...) **(249a-6)** hem dīdė şod; **çişki** (evvel-ė Fārsī ve sėyo^{v}m-ė mo‘cemė)**:** ėbrīḳ Hėndī (...); **(249a-7) caduçı**:... **cuñgı** (bė terḳīḳ-ė żemmė ve nūn-ė ġonnė ve kesr-ė kāf-ė Fārsī)**:** ḳevmī **(249a-8)** ez aymaḳiyyė ve ḥėṣṣė-ė mozdūrān kė ān rā **çuñgı** hem (evvel ve çehārom-ė Fārsī ve nūn-ė **(249a-9)** gonnė) ḫ^{v}ānend bė me‘nī-ė feḳeṭ ḥėṣṣė-ė mozdūrān-ė ġūzė-çīn ve yegān

[1569] Krgz.Tr: çarça- “yorulmak” (253).
[1570] Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė mofredāt.
[1571] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1572] DLT: çıgay “yoksul, fakir” (621).
[1573] جوکداری
[1574] روزه پوش
[1575] Dihhuda: çemāngī “içki testisi”.
[1576] Dihhuda: çāpātī “lavaşa benzer ince ekmek”.
[1577] Krgz.Tr: çılapçın “demir leğen” (267).
[1578] Y.Uyg.Tr: cindi “deli” (63).
[1579] Derleme: çavlı “şahin kuşu”.
[1580] Dihhuda: çāvūlī “elek”.

moşt gėrėften-ė **(249a-10)** ġellė-dānė ez genc-ė ġellė; **çiçeli** ve **çöçeli** (bė her do^{v} cīm-ė Fārsī)**:** mākiyān Hėnd'eş **(249a-11)** (...) nāmend; **çıġı:** meşveret nomūden bė kesī der emr **çınġı** (bā nūn-ė ġonnė) miṣluhu; **(249a-12) çėrik başlıġı:** sėpeh-sālār; **çay**[1581]**:** sāyėl ve cāyī [der] Ḫeṭā ve ġėlīvāz mānend-ė **(249a-13)** kelçāt; **çaḳlı:** merd-ė bā mėḳdār ve bā menzėlet ve teḫmīnī ḳiyās-konendė[1582] kė der tehānė **(249a-14)**hā dāngçi gūyend ḫoṣūṣen[1583] der etek ve der her...pārçė-ė dāngçi bāşed...**(249a-15)** pārçėhā-yė toccār rā ḳiyāsen vezn kerde ḫerācāt bė-gīred **çaḳçı** miṣluhu; **carçı**[1584] **(249b-1)** (bė medd-ė evvel ve çehārom Fārsī-ė meksūr)**:** moḫbėr-ė ṣādėḳ ve monādī-ė leşkeriyān ve neḳīb ve ṭelāyė **(249b-2)** ey ṭelī'e-ė leşker, çūkī-dār-ė leşker; **çay** (bė medd)**:** cām berdār-ė şāhān; **çapçı**[1585] **(249b-3)** (evvel ve sėyo^{v}m ve çehārom-ė Fārsī)**:** bed-fė'lī kerden[1586] ve çėrāġ-pāyė şoden-ė esp; **(249b-4) çaġatay**[1587]**:** ḳevm-ė Moġol ve Türkiye; **çavlulı:** sebzī kė Hėnd'eş (...) nāmend; **(249b-5) çalġı:** ḫemīr-ė tonok ve zeḫmė-ė ḳānūn ve ġeyrė; **caşı**[1588]**:** eḥvel ey do^{v}-bīn; **caġılġay:** cān(ė)ver-ė **(249b-6)** tālābī-ė sefīd **ḳalbuġı** miṣluhu; **çapçılaġay:** teẕebẕob ve bī-ḥelāvetī ve fotūr; **çalġuçı**[1589]**:** **(249b-7)** neḳḳāreçi; **carlı**[1590] (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** ġerīb ve moḥtāc-ė yārī;...(evvel-ė **(249b-8)** Fārsī-ė meżmūm)**:** perverėş kerden-ė cān(ė)ver-ė şėkārī; **çoḳumtay:** merd-ė doroşt-gūy; **(249b-9) çoḳu:** ṣodġ ye'nī şeḳīḳė-ė ser ve bonāgūş; **çomtay** ve **çontay:** cīb-ė cāmė ve ġeyrė; **çöre aġası:** hemė-başī sāyėr; **çöre başı:** dārūġė-ė menṣeb-dār; **çüki** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel-ė Fārsī ve kāf-ė tāzī-ė meksūr)[1591]**:** emmā pehlī poḫtė-ė lūbiyė ve ġeyrė **(249b-10)** emmā pehlī (bė feṭḥ-ė evvel ve bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī ve hā-ė **(249b-11)** ėşmām ve kesrė-ė lām) lefẓ-ė Hėndī-st Fārsīeş me'lūm ne-şod çīzī dėrāz mānend **(249b-12)** ġėlāf der dereḫtān ve nebāt peydā āyed ve der-ū şemer ve ġellė-ė dānė ve ġeyrė bāşed **(249b-13)**

[1581] Derleme: çay "akarsu".
[1582] teḫmīn ḳiyās konendė.
[1583] خصوص
[1584] Kırgız Türkçesi Sözlüğü: carçı "münadi, çığırtkan" (180).
[1585] Krgz.Tr: çapçı- "ön ayağıyla, tırnağıyla yere vurmak (at, yabani hayvan hakkında)" (251).
[1586] بدفعلی کردن
[1587] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1588] Trkm.Tr: çāşı "şaşı".
[1589] Güncel: çalgıcı "çalgı çalmayı kendine meslek edinmiş kimse".
[1590] Krgz.Tr: cardı "fakir" (180), Derleme: carlı "yoksul, zavallı".
[1591] çöre aġası...tāzī-ė meksūr| sayfa kenarında yazılmıştır.

mānend-ė ẖiyār şenber ve şemer-ė māş ve mong[1592] ve ġeyrohā ve ḳės ‘elā-hāzā; **çöri**[1593]**:** kenīz-ek-ė **(249b-14)** ser-pūşīdė ve doẖter-ė bākėrė ve kenīz-ė ẖānė-zād[1594], doẖter-ė ġolām; **cı** (bė tefẖīm-ė kesrė-ė **(249b-15)** cīm-ė tāzī)**:** kėnāyė ez bėsyār ẖūb goften kė Hėnd'eş ber-sebīl-ė te‘eccob gūyend kė **(250a-1)** behelā lefẓ-ė Hėndī-st (bė fetḥ-ė bā-ė moveḥḥedė ve hā-ė ėşmām) lefẓ-ė est mer Hėndiyān rā **(250a-2)** ber-sebīl-ė te‘eccob; **çi** (bė terḳīḳ-ė kesrė ve teḥtāniyė-ė me‘rūfė)**:** bārī goften kemişluhu **(250a-3) ḳılçı** ye‘nī bė-kon bārī ve **kėlçi** ye‘nī bė-yā bārī ye‘nī ne-bīnem kė çėṭevr ẖ^{v}āhī **(250a-4)** kerd ve çėṭevr ẖ^{v}āhī āmed emmā **çi** (evvel-ė Fārsī-ė meksūr ve do^{v}yom-ė me‘rūf) nėsbet-ė ḥėrfė, **(250a-5)** pīşė ve ėẓhār-ė menşeb ey bė me‘nī-ė ger ve bān ve ‘ohdė-dār-ė ān çīz mėşāl-ė ger **tėmürçi: (250a-6)** āhen-ger; **oḳçı:** tīr-ger; mėşāl-ė bān **tüşrükçi:** serā-bān; **tėveçi:** şotor-bān; **(250a-7)** mėşāl-ė ‘ohdė-dār **töşekçi:** ‘ohdė-dār-ė tūşė-ẖānė; **ẖazaneci**[1595]**:** ‘ohdė-dār-ė ẖėzānė **(250a-8)** ve ḳės ‘elā-hāzā ve **çi** bė me‘nī-ė ẖām żėdd-ė poẖte ėẖtėşār-ė **çig** nīz āmedė ve **çi**[1596] bė me‘nī-ė **(250a-9)** şebnem nīz teḥḳīḳ kerde şod; **çizgüy** (bė sokūn-ė zā-ė mo‘cemė ve żemm-ė kāf-ė Fārsī)**: (250a-10)** merd-ė ẖo^{v}ş-ṭeb‘ ve leṭīfe-gū ve ḳāfiyė-gū; **çıraylı:** şāḥėb-ė ḥosn; **cirki:** soẖen-ė doroşt-**(250a-11)** rūy; **çulburı** ve **çılpurı** (evvel ve çehārom-ė Fārsī)**:** merd-ė ‘eyyārī-pīşė ve çāplūs **(250a-12)** ve...; **çılpuzçı:** nām-ė ḳevmī kė hemė bāfendeend; **çerāġçı:** meş‘elçi ve fāl-bīn, **(250a-13)** çėrāġ-koş; **çinekçi:** mozdūr-ė ġūzė-çīn; **çinegüçi:** rāh-peymā ve gez-konendė; **(250a-14) çipereşçi:** merd-ė perhīz; **çirli:** zebūn ve nā-kārė; **culdı:** ulus ve ėn‘ām ve şėlė-ė **(250a-15)** mocrā-ė kār-ė dest-bestė-ė behādorān **culdu** mişluhu; **cimilçi:** bī-mezzė; **çėri başı: (250b-1)** serdār-ė leşker ey sėpeh-sālār; **çirgeli:** ḳābėl; **cici** (bė kesr-ė cīm-ė tāzī ve do^{v}yom-ė **(250b-2)** me‘rūf bė do^{v} motecānės)**:** sėrkė der tāzī ẖell nāmend ve eger movāfėḳ-ė ḳiyās cīm-ė **(250b-3)** do^{v}yom rā Fārsī ẖānėnd ye‘nī **çiçi:** bė me‘nī-ė sėrkė-forūş mī-şeved ve bė me‘nī-ė **(250b-4)** ser-ė pėstān Hėndī (...) nīz **cici** āmedė; **çankı**[1597] (bė nūn-ė ġonnė)**:** şelāḥ

[1592] مونک
[1593] Y.Uyg.Tr: çöri “kadın köle” (87).
[1594] خانه زادی
[1595] Dihhuda: ẖėzāne “hazine”.
[1596] DLT: çī “çiy” (624).
[1597] Tarama: cankı “danışık kurulu”.

ve meşveret **(250b-5)** ve tedbīr; **çavladı:** herzė-gerd; **çavı:** ḫeber; **çolay:** ḳebīlė-ė ez ḳebāyėl-ė Çaġatay.

Bābo'l-ḥā-ė mohmelė (250b-6) feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[1598]**: ḥinnā**[1599]**:** zīn-ė nā-pūşīdė ve zīn-ė ḫoşk o ḫālī ez pey ve pūst **(250b-7)** ḥā-ė hoṭṭī ḥinnā ‘eveż-ė hinnā hā hevvez est ne eṣlī.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-mofredāt[1600]**: (250b-8) ḥeyit**[1601] (bė feṭḥ ve kesr-ė hemzė)**:** ‘īd-ė fėṭr esluhu **heyit** hā-ė hevvez est.

Feṣlo'l-(250b-9) cīm fi'l-mofredāt[1602]**: hevc**[1603] (bė feṭḥ-ė evvel ve żemm-ė vāv)**:** çetr-ė şāhī ve tāc **cevac** (bė her do^{v} **(250b-10)** cīm) nīz āmedė.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: ḥirkin-: reḳṣ kon eṣluhu **hirkin-**.

Feṣlo'n-(250b-11)nūn fi'l-mofredāt[1604]**: ḥarun**[1605]**:** esp-ė ser-keş **harun** eṣluhu.

Bābo'l-ḫā-ė mo‘cemė feṣlo'l-elėf (250b-12) fi'l-ef‘āl: ḫahla-[1606]**:** bė-ḫ^{v}āh.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[1607]**: ḫana**[1608]**:** ḳelem; **ḫına** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve feṭḥ-ė **(250b-13)** nūn)**:** ḥenā kė bė dest ve pā çespānend.

[1598] Bābo'l-ḥā-ė mohmelė feṣlo'l-elėf mofredātė.
[1599] Dihhuda: ḥennā “eyerin kaşı, eyer”.
[1600] Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė mofredātė.
[1601] Y.Uyg.Tr: hėyit “bayram” (156).
[1602] Feṣlo'l-cīm mofredāt.
[1603] Dihhuda: cevc “ibik”.
[1604] Feṣlo'n-nūn mofredāt.
[1605] Dihhuda: herūn “azgın at”.
[1606] Özb.Tr: ḫahle- “istemek”.
[1607] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[1608] Dihhuda: ḫāme “kalem”.

Feṣlo'l-cī̄m fi'l-mofredāt[1609]**: ẖamuc:** ẖāk-ė **(250b-14)** kėrm Hėndī̄ (...); **ẖalanc**[1610]**:** ulus-ė Moġol; **ẖac**[1611]**:** ṣelī̄b ey çelī̄pā; **ẖanc**[1612]**:** nāz **(250b-15)** ve ṭereb **ġanc**[1613] miṣluhu; **ẖuc**[1614]**:** kellė-ė morġān ve (bė cī̄m-ė Fārsī̄) **ẖuç**[1615]**:** gol-ė tāc-ė ẖorūs ve dereẖt-ė **(251a-1)** şeftālū (bė her do^{v} ẖā-ė mo‘cemė teyn) nī̄z dī̄dė şod; **ẖalac**[1616] (bė feṯḥ)**:** nām-ė velāyetī̄ ez Türkistan.

(251a-2) Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: ẖaber köndür-: rėsālė-ė peyġām.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1617]**: (251a-3) ẖoraz:** morġ-ė ner.

Feṣlo's-sī̄n-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1618]**: ẖarlis:** dānė kė ber beden mī̄-şeved **(251a-4)** ey donbel.

Feṣlo'ş-şī̄n-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: ẖarẖaşalaş-: monāḳeşė kon.

Feṣlo'l-ġeyn-ė (251a-5) mo‘cemė fi'l-mofredāt[1619]**: ẖurmalıġ:** ẖormā-zār ve neẖl-ėstān.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-ef‘āl: ẖına yaḳ-: (251a-6) ḥenā çespān.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[1620]**: ẖācelıḳ:** serf-erāzī̄.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[1621]**: ẖötük (251a-7)** ve **ẖödük**[1622]**:** beççė-ė ẖer; **ẖınçek:** meġz-ė her mīvė; **ẖırtek:** gerden.

[1609] Feṣlo'l-cī̄m mofredāt.
[1610] Bkz.: ẖalac
[1611] Güncel: haç “salip”.
[1612] Dihhuda: ẖenc “naz, cilve, sevinç”.
[1613] Dihhuda: ġenc “naz, cilve”.
[1614] Dihhuda: ẖūç “horozibiği”.
[1615] Dihhuda: ẖūc, ẖevẖ “armut ağacı; şeftali”.
[1616] Dihhuda: ẖeleç “Türkistanda bir şehir adı”.
[1617] Feṣlo'z-zā-ė mo‘ceme mofredātė.
[1618] Feṣlo's-sī̄n-ė mohmelė mofredātė.
[1619] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme mofredātė.
[1620] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[1621] Feṣlo'l-kāf mofredātė.
[1622] Krgz.Tr: ködik (477).

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[1623]**: ẖarezm (251a-8)** (bė feṭḥ-ė rā-ė mohmelė bė teḳdīm-ė zā-ė mo‘cemė-ė zedė)**:** nām-ė pād(ė)ṣāhī būdė.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[1624]**: (251a-9) ẖatun:** zen; **ẖaan**[1625] (bė feṭḥ-ė evvel ve medd-ė hemzė)**:** pād(ė)ṣāh-ė ‘ālī-ṣe’n ve elḥāl her **(251a-10)** emīrī rā belkė her ṣāhī[1626] rā ‘omūmen ve ḳevm-ė efġān ve kelānevet ḳevmī ez serāyendė **(251a-11)** rā ẖoṣūṣen **ẖan** gūyend.

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[1627]**: ẖane:** ḳelem **ẖana**; **ẖına** (bė feṭḥ) ḳīle **(251a-12)** (bė kesr-ė evvel ve teḥtāniyė-zedė) ḥena **ẖına** miṣluhu; **ẖāce:** vezīro'l-memālėk ve seyyėd ve ṣāḥėb-ė **(251a-13)** ėẖtiyār ve serf-erāz ve der Boẖārā Seyyėd rā bėdīn leḳeb ẖᵛānend; **ẖımçe:** ṣāẖ-ė dereẖt.

(251a-14) Feṣlo'l-yā-ė moṣennā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[1628]**: ẖuşı bay**[1629]**:** fėrḳė-ė aymaḳiyyė; **ẖuyaşı:** ulus-ė Moġol; **(251a-15) ẖaṭay:** ulus-ė Moġol eṣluhu **ẖatay**; **ẖanĝı:** ulus-ė Moġol.

Bābo'd-dāl-ė mohmelė (251b-1) me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: daḳla-: der-bė-der bė-gerd, emr-ė der-bė-der geşten; **dikle-**[1630]**: (251b-2)** ẖoᵛd rā ber kesī bė-y-endāz; **donġaya-** (bė nūn-ė ġonnė)**:** emr-ė nā-şokrī kerden; **dökülde-:** bī-ḳerār **(251b-3)** şev; **daġla-:** dāġ kon; **dadla-:** feryād kon; **dümükle-**[1631]**:** meşġūl şev; **doġra-:** rīz kon (Īrānī).

(251b-4) Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[1632]**: dėgenre:** gūyā; **da:** der bė me‘nī-ė fī; **dada**[1633]**:** ġolām-ė pīr ve kenīz kė **(251b-5)** ẖėdmet-ė eṭfāl koned; **duġba**[1634]**:** ān-çė ez coġrāt pezend; **düş üze:** ber-ṭeref çonān-çė **(251b-6)** gūyend **düş üze ḳıldı:** ber-ṭeref kerd.

[1623] Feṣlo'l-mīm mofredātė.
[1624] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[1625] Güncel: kağan “hanların bağlı olduğu devlet başkanı, hakan, imparator”.
[1626] سیاهی
[1627] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[1628] Feṣlo'l-yā-ė moṣennā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[1629] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1630] Derleme: dikle- “dayatmak”.
[1631] Tarama: dümük ol- “bir işle yakından meşgul olmak, bir işin üzerine düşmek”.
[1632] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[1633] Dihhuda: dādā “bebek bakan cariye”.
[1634] Dihhuda: dūġbā “ayran ve yoğurtan yapılan bir tür yemek”.

Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė fi'l-mofredāt[1635]**: dolab: (251b-7)** ẖėzānė.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-ef‘āl: dürüt-[1636]**:** bėd‘et kon ve īcād **(251b-8)** kon (Ī́rānī); **digrilet-:** emr-ė ġeltānī́den mānend-ė ke‘bėteyn ‘Erebī dėḥrāc Hėndī (...).

(251b-9) Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-mofredāt[1637]**: dat** (bė medd)**:** ṣīrī́n (Ī́rānī); **dört** (bė żemm)**:** çehār (Ī́rānī); **(251b-10) doġlat:** ulus-ė Moġol.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: döndür-: esp [rā] bė-gerdān **(251b-11)** ez ėṣārė-ė lėcām ve monḳeleb ṣev ve telāfī kon; **dolandur-:** bė-gerdān ser-ė esp miṯluhu **çevür-** morādėfė **(251b-12)** (Ī́rānī); **doldur-:** por kon (Ī́rānī) **toldur-** miṯluhu; **dir-** (bė terḳīḳ-ė kesrė)**:** bė-zen (Ī́rānī) **ur-** miṯluhu **(251b-13)** ve eger **dėr-**[1638] (bė tefẖīm-ė kesrė) ẖ[v]ānend emr-ė çī́den ve możārė‘-ė goften mī-ṣeved; **dör-**[1639]**/ dur-/ -dur:** emr-ė neverdī́den **(251b-14)** ey ṭeyy ve ḳeṭ‘ kerden-ė mesāfet ve ġeyrė ve bė me‘nī́-ė bė-ī́st ye‘nī́ ī́stādė bāş **(251b-15)** ve bė-pāş (Ī́rānī) ve bė me‘nī́-ė est ye‘nī́ hest **-tur** miṯluhu.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1640]**: daşur: (252a-1)** roẖṣet ve ėcāzet ve vėdā‘; **demür:** (bė feṭẖ ve bė kesr) nī́z āhen (Ī́rānī); **-dur/ dur-:** hest ey **(252a-2)** est ve bāş ve bė-ī́st, emr-ė ī́stāden **durur** miṯluhu; **damar:** reg **tamur (252a-3)** miṯluhu; **duġur**[1641]**:** donbel; **dadur**[1642]**:** berāder-ė ẖo[v]rd **ini** miṯluhu; **dar** (bė medd)**:** teng; **desmer**[1643]**:** nām-ė ġellė Hėndī **(252a-4)** erher.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: düz-[1644]**:** bė-y-ārā ve zemī́n bė-ken **tüz-** miṯluhu.

[1635] Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė mofredātė.
[1636] Derleme: dürüt- “meydana getirmek; aslı olmayan bir şeyi uydurmak”.
[1637] Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė mofredātė.
[1638] Y.Uyg.Tr: termek “toplamak, bir araya getirmek” (403).
[1639] Derleme: dör- “dolaşıp durmak”.
[1640] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredāt.
[1641] Derleme: düğür “kabarcık”.
[1642] Dihhuda: dāder “erkek kardeş”.
[1643] Dihhuda: desmer “bir çeşit baklagil”.
[1644] DLT: tüz- “düzenlemek” (914).

Feṣlo'z-zā-ė (252a-5) mo‘cemė fi'l-mofredāt[1645]**: doḳḳuz** (bė teşdīd-ė ḳāf)**:** noh ‘eded (Īrānī); **doṉguz**[1646]**:** ḫūk (Īrānī); **dil(252a-6)siz:** lāl ey gong (Īrānī); **dalpuz**[1647]**:** nev‘ī ferāştok; **dāmvez**[1648]**:** alė-ė sergīn rānden **(252a-7)** Hėndī (...); **diz:** zānū (Īrānī); **dėṉgiz:** deryā (Īrānī); **düp dümüz:** bėsyār hemvār **(252a-8)** (Īrānī).

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: daş-: emr-ė oftādėn (Īrānī); **duruş-:** ėctėhād **(252a-9)** kon ey cėhād kon (Īrānī).

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1649]**: diş:** dendān (Īrānī); **düş/ döş**[1650]**: (252a-10)** ḫᵛāb ve sīnė ve rū-bė-rū; **davuş**[1651]**:** āvāz **tavuş** miṣluhu; **dindürmiş**[1652]**:** ārām-**(252a-11)** yāftė; **dekdaş**[1653]**:** hem-çeşm ve ḳebīlė ve kofv (Īrānī); **daş:** tenūr ve seng ve sofāl (Īrānī).

(252a-12) Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1654]**: duyuruġ:** belvā[1655] ve ġėl ve şūr; **daġ** (bė medd)**:** kūh (Īrānī); **(252a-13) daşaġ:** hemsāyė; **doynuġ:** ferbėh ve kutāh kerden; **dusaġ:** ḳeyd; **daşaġ:** ḫoşyė **(252a-14)** (Īrānī); **dudaġ:** ser-pūş-ė ẓorūf ve leb; **duydaġ:** şotor-morġ; **dabuġ:** ḫerbozė[1656]-ė **(252a-15)** hėndėvānė; **damuġ:** ‘ānė Hėndī (...) ve **damuḳ** miṣluhu.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-ef‘āl: daḳ-: (252b-1) emr-ė bāften ve soften (Īrānī).

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[1657]**: dırındıḳ:** ḳofl; **duzaḳ:** dām-ė **(252b-2)** māhī; **doḳluḳ:** sīrī ve erzānī (Īrānī); **dal barmaḳ:** ḫėnṣėr[1658] ey engoşt-ė pencom **(252b-3) çımçılaḳ** miṣluhu; **dıġrıḳ:** kūtāh-gerden; **duruḳ:** nām-ė sėlāḥī; **dolaḳ**[1659]**:** pāytābė **(252b-4)** (Īrānī); **damuḳ:** ‘ānė Hėndī

[1645] Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė mofredātė.
[1646] Krgz.Tr: donğuz “yabani domuz” (311), Y.Uyg.Tr: toṉğguz “domuz” (419).
[1647] Dihhuda: dālpūz “bir tür kırlangıç”.
[1648] Dihhuda: dāmvez “tezek taşımak için kullanılan büyük sepet; kürek”.
[1649] Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘ceme mofredātė.
[1650] Tarama: döş “göğüs, sine; karşı, mukabil”.
[1651] Y.Uyg.Tr: tavuş “ses” (394).
[1652] Güncel: dindirmek “dinmesini sağlamak”.
[1653] Tarama: denkdaş “denktaş”.
[1654] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė mofredātė.
[1655] بلوه
[1656] خورپزه
[1657] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[1658] خنصره
[1659] Güncel: dolak “tozluk yerine bacaklara ayak bileğinden dize kadar dolanan ensiz ve uzun kumaş parçası”.

(...); **daşlıḳ:** sofāl-ger ve tenūr-sāz (Ī rānī); **dasuḳ: (252b-5)** meṣānė; **davaḳ:** āletī kė der şeb-ė ‘erūsī ber rū-yė ‘erūs mī-gėrend kė ‘āmm mėḳne‘ gūyendeş; **(252b-6) daḳ** (bė fetḥ)**:** kereḫt.

Feṣlo'l-kāf fi'l-ef‘āl: dek-: emr-ė dūḫten ve emr-ė nėşānden **(252b-7)** ve emr-ė soften (Ī rānī); **dök-:** emr-ė rīḫten (Ī rānī); **dik-:** emr-ė nėşānden ve ḫeb būden **(252b-8)** (Ī rānī).

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[1660]**: dönük:** ėnṣāf; **dalḫak** ve **dalḳak**[1661]**:** mesḫerė ve nām-ė **(252b-9)** mesḫerė-ė būdė; **deçek**[1662]**:** gūşvārė; **defnük**[1663]**:** zīn-pūş; **deylemek**[1664]**:** co‘el cān(ė)ver-ė sergīn **(252b-10)** Hėndī (...) ye‘nī (...); **deşek**[1665] (bė fetḥėteyn)**:** gėrėh kė der rėştė ez tāb-ė ziyād **(252b-11)** ofted Hėndī (...); **dadak**[1666]**:** dāh ey kenīz ve bė me‘nī-ė dāyė hem dīdė şod; **dibek: (252b-12)** covāz (bė fetḥ-ė cīm-ė tāzī ve fetḥ-ė vāv ve sokūn-ė zā-ė mo‘cemė) āletī est mer revġen-**(252b-13)**gerān rā kė der ān koncėd ve serşef endāḫtė revġen codā konend Hėnd'eş (...) **(252b-14)** nāmend ve bė me‘nī-ė hāven nīz āmedė; **dek:** ‘ėllet ve mānend ve tā; **degnek:** çūb-destī; **(252b-15) dük**[1667]**:** ālet-ė tār-rīşī Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė şėkāf; **dik/ dik-:** mānend ve mėṣl ve bė me‘nī-ė **(253a-1)** bė-nėşan **dek** miṣluhu; **dülek**[1668]**:** sefçe ey ḫerbozė[1669]-ė ḫām Hėndī (...); **dunĝ/ dönĝ**[1670]**: (253a-2)** āvāzė ve bolendī; **dinĝek:** dīg-dān-pāyė ve nėşānė-ė ḥedd-ė zemīn şorekā kė menārė **(253a-3)** kerde der mevsėm-ė rebī‘ ber bālā-yė ān ber-āmedė ez zėrā‘et-ė ḫoᵛd goncėşkān rā **(253a-4)** perānend ve voḳūfāt-ė ḳėrānī ve menzėl ve meḳām-ė şeb-bāş toccār ve mosāfėrān; **(253a-5) delük:** neḳb kė der ḳel‘e ve ġeyrė dehend; **dilek:** ḫᵛāst ve morėdd (Ī rānī) ve noḫoᵛd-ek-ė **(253a-6)** zenān Hėndī (...)

[1660] Mofredātė| sayfa kenarında yazılmıştır.
[1661] Dihhuda: delḳek “maskara, bir maskaranın adı”.
[1662] Dihhuda: dāçek, dācek “küpe”.
[1663] Dihhuda: defnūk “eyerin altına konan örtü”.
[1664] Dihhuda: deylemek “tarantula örümceği”.
[1665] Dihhuda: deşk, deşg “her hangi bir şeyi dikmek için iğneye geçirlen ip”.
[1666] Bkz.: dada
[1667] Y.Uyg.Tr: dük “iğ” (107).
[1668] دودولاک
[1669] خورپزه
[1670] Krgz.Tr: dönğ “tepe, yüksek yer” (312).

tılaḳ[1671] miṣluhu; **dulunĝ**[1672]**:** şeḳīḳė; **düdük**[1673]**:** nāy ey nėy (Ī́rānī); **(253a-7) döşek:** cām-ė ḫᵛāb (Ī́rānī); **direk:** çūb; **dėnk**[1674]**:** ḫėtāb çonān-çė gūyend **(253a-8) dėnk boldı** ye‘nī ḫėṭāb şod; **dindik:** ṭelāḳ; **dümük**[1675]**:** meşġūl; **(253a-9) denek**[1676]**:** kenek.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: dalḫak bol-: mesḫerė şev; **dil-:** pārė kon **(253a-10)** ve bė me‘nī-ė zebān (Ī́rānī); **döptül-:** emr-ė ḫāmūş mānden ez ḫeṣm şermendė şodė **(253a-11)** der ḥerf zeden[1677] ye‘nī molzem şoden; **düzül-**[1678]**:** perdāḫtė şev (Ī́rānī).

Feṣlo'l-lām fi'l-(253a-12) mofredāt[1679]**: dülmül**[1680]**:** nīm-poḫtė ve noḫoᵛd-ė sebz-ė bėryān Hėndī (...); **doḳmal:** tīr-ė **(253a-13)** bī-pėykān kė çūb-ė bozorg der donbāl ū bė cā-yė pėykān konend ve bė me‘nī-ė tokė kė ḳėsmī **(253a-14)** tīr-est; **domcul:** mādė-ė zāyendė; **dengel**[1681]**:** rū-bė-rū nėşesten; **dal:** şāḫ **(253a-15)** aḳūlu eger (...) Hėndī gūyend lefẓ-ė Hėndī mī-şeved; **dul/ döl**[1682]**/ dol**[1683]**:** bīvė, beççė-ė ḥeyvānāt **(253b-1)** ve doᵛ konc-ė nezdīk der ḫānė; **degül** (bė żemm-ė kāf-ė Fārsī)**:** bė me‘nī-ė nīst (Ī́rānī) **yoḳ (253b-2)** miṣluhu; **dasmal:** tūr-yė terkārī; **dil:** zebān (Ī́rānī); **daşḳal:** çiçek-ė rū.

Feṣlo'l-mīm fi'l-(253b-3) mofredāt[1684]**: dahım**[1685]**:** kolāh-ė moreṣṣe‘; **dirim:** seng-ė vezn Hėndī (...).

[1671] Dihhuda: tėlāḳ “kadının cinsel organının üst kısmında bulunan küçük dil”.
[1672] DLT: tuluŋ “gözle kulak arası” (899).
[1673] Tarama: düdük “ney”, Azb.Tr: düdük “düdük”.
[1674] Krgz.Tr: teŋ̆ “denk”.
[1675] Tarama: dümük “meşgale, iş güç”.
[1676] Krgz.Tr: danek “çekirdek” (296).
[1677] حرف زن
[1678] Tarama: düzül- “hazırlanmak”.
[1679] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[1680] Krgz.Tr: dümbül “olmamış (meyveler ve taneler hakkında)” (316).
[1681] Tarama: dengel “yüz yüze oturmak”.
[1682] Y.Uyg.Tr: töl “hayvanların yeni doğurdukları yavrular” (423).
[1683] Derleme: tol “tarla, bağ sınırı”.
[1684] Feṣlo'l-mīm mofredātė.
[1685] Dihhuda: dāhīm “mücevher ile süslenmiş olan bir çeşit şapka”, Derleme: tahım “kadınların takındıkları değerli süs eşyası, mücevher”.

Feṣlo'n-nūn (253b-4) fi'l-ef‘āl: dolan-: pīç ve tāb ḫo^{v}r ve çerḫ zen; **düzen-**[1686]**:** emr-ė pīrāyė kerden **(253b-5)** ve nāzīden; **depren-**[1687]**:** emr-ė ėhtėzāz kerden ve conbīden; **deklen-:** emr-ė ber-cestėn ve remīden-ė **(253b-6)** cān(ė)ver; **dön-**[1688]**:** emr-ė ber-gerdīden ve morācė‘et kerden.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[1689]**: -dan (253b-7)** ve **-dın:** ez bė me‘nī-ė mėn ve ‘en emmā **dın**[1690]**/ din-** (bė tefḫīm-ė kesrė) dem ey nefes ve emr-ė āsūden; **(253b-8) dulbarçın:** teḫt-ė selṭenet; **deyyün** (bė feṭḥ-ė evvel ve do^{v}yom teḥtāniyė-ė moşeddedė-ė meżmūmė)**: (253b-9)** ḳāżī; **daban**[1691]**:** cānėb ve ṭeref ve pāşnė; **doġan:** ḫ^{v}īş ve tebār; **darġan**[1692]**:** şehrī-st sū-yė **(253b-10)** Semerḳend; **damġan**[1693]**:** şehrī-st sū-yė Ṭeber-ėstān; **düdün**[1694]**:** dūd (Ī rānī); **doḳsan: (253b-11)** neved ‘eded; **don/ tün/ dön-:** cāmė ve şeb ve emr-ė gerdīden; **dönen**[1695]**:** sė-sālė esp ve çehār-sālė **(253b-12)** nīz dīdė şod; **dürmen** (bė feṭḥ-ė mīm)**:** ḳevmī ez Özbek; **dalan**[1696]**:** eyvān-ė ḫānė; **(253b-13) dolan/ dolan-:** dīvār ve dėhlīz-ė hānė ve emr-ė pīç ve tāb ḫo^{v}rden; **dėgermen:** āsiyāb (Ī rānī); **dizmen: (253b-14)** ġem-nāk; **dözen:** mādė-gāv; **dubdurun:** şedā-yė somm-ė devābb ve ġeyrė; **dumanlı kün: (253b-15)** rūz-ė yėk-şenbė; **döndeli kün:** rūz-ė do^{v}-şenbė; **düklene degen:** tā bė hemė (Ī rānī).

Feṣlo'l-vāv fil-mofredāt: (254a-1) döltü: keftār (bė feṭḥ) nām-ė cān(ė)verī est şeḥrāyī kė ber ān zen-ė sāḥėrė sevār **(254a-2)** şeved ve ān rā ehl Hėndī (...) gūyend ve ẕėkr-ė ān mofeṣṣel der ḳėsm-ė evvel **(254a-3)** der loġet-ė keftār goẕeşt; **delü:** kėtf ey şānė ve dīvānė; **dav** (bė medd)**:** ḫ^{v}ānden-ė **(254a-4)** merd-ė cengī ve ḳomār ve ṭelebīden-ė ḥerīf; **du:** est ye‘nī hest ėḫṭėṣār-ė **-dur (254a-5)** ve **durur**; **doḳtav**[1697]**:** īstādė-gī ve ḳāyėmī; **debengü:** dāmenė-ė zīn;

[1686] Derleme: düzen- “süslenmek”.
[1687] Güncel: depren- “kımıldamak, hareket etmek”.
[1688] Güncel: dön- “geri dönmek”.
[1689] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[1690] DLT: tīn ‹ tın “nefes, ruh” (877), Y.Uyg.Tr: tin- “rahat etmek” (413).
[1691] Y.Uyg.Tr: taman “yan, taraf, yön” (387), Krgz.Tr: taman “taban” (703).
[1692] Dihhuda: derġān “Semerkant yakınlarında bir şehir”.
[1693] Dihhuda: dāmġān “şehir adı”.
[1694] Derleme: tütün “duman”.
[1695] Derleme: dönen “üç yaşını bitirip dört yaşına basan tay, sığır”.
[1696] Y.Uyg.Tr: dalan “dış oda, bekleme odası” (92), Dihhuda: dālān “koridor”.
[1697] Kzk.Tr: toktav “durmak işi”.

dürlü: motenevvė‘ė ve reng **(254a-6)** reng; **deydü**[1698]**:** kūçė-gerd; **doġdu:** mėḥnet-keş; **dangu**[1699]**:** ḥelīm-ė ḫo^{v}rdenī kė ekşer der ‘āşūrė **(254a-7)** pezend kė aş-ė morekkeb est heft-ġellė; **div:** pīç ve tāb; **daḳu:** pūstīn-ė şeb-**(254a-8)**pūşī ve kīş kė bė cā-yė çarḳeb bāşed.

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[1700]**: dolana:** jālė; **doḫma: (254a-9)** ḫānė-zād (Īrānī); **dėdse:** āvāzė; **deste**[1701]**:** destė-ė **(254a-10)** hāven ve ġeyrė ve īn lefẓ-ė Fārsī est der Türkī hem moste‘mel est; **dobulġa: (254a-11)** ḫo^{v}d nām-ė sėlāḥ-ė ser est kė der rūz-ė ceng ber ser goẕārend ve der ‘Erebī mėġfer ḫ^{v}ānendeş; **(254a-12) daruġa**[1702]**:** moşrėf-ė ḥokkām ve ḳāyėm-mekām ve ḥākėm-ė ėnām; **dıvça** ve **davça:** ġūre ey engūr-ė ḫām **(254a-13)** ve zerdālū-yė ḫām kė henūz torş bāşed; **debbe**[1703]**:** merdī kė der ḫosye verem dāred; **(254a-14) deşne**[1704]**:** ḫencer (Īrānī) be‘żī deşne rā Fārsī dānėnd ve bāşed; **deppe** ve **dėppe (254a-15)** (bā-yė moveḥḥedė-ė Fārsī-ė moşedded)**:** tārek-ė ser ve poştė (Īrānī); **dörme:** tīr (Īrānī); **(254b-1) dökne:** nā-ḥeḳḳ; **derşe:** rīzė-ė kāh Hėnd'eş (...) kė gāv ve ġeyrė ḫo^{v}rend; **dörpe**[1705] **(254b-2)** (bė feṭḥ-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** borrānī-ė şemşīr ve ġeyrė Hėndī (...).

Feṣlo'l-yā-ė (254b-3) teḥtāniyė fi'l-efāl: dimdi- (bė terḳīk-ė kesrė-ė evvel ve moşennā-ė teḥtāniyė-ė do^{v}yom kė āḫėr **(254b-4)** est Fārsī)**:** cehd ve kūşėş kon; **dė-** (teḥtāniyė-ė Fārsī)**:** emr-ė goften ye‘nī bė-gū; **(254b-5) duy-:** emr-ė fehmīden (Īrānī); **darı-**[1706] (teḥtāniyė-ė me‘rūfė)**:** emr-ė dāḫėl şoden.

Feṣlo'l-(254b-6) yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[1707]**: dancı:** zen ye‘nī ‘evret; **daḳı:** ehl hemço^{v} gūyend **ol vaḳt(254b-7) daḳı** ye‘nī ehl-ė ān veḳt **daḳı:** ehl mişluhu ve bė me‘nī-ė bābet çonān-çė gūyend **falan ḫan (254b-8) deki** ye‘nī bābet-ė folān ḫan; **döşekçi:** reḫt-bān ey dārūġė-ė

[1698] Özb.Tr: deydi “serseri”.
[1699] Dihhuda: dāngū “aşure”.
[1700] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[1701] Dihhuda: deste “kabza”, Özb.Tr: deste “kabza, sap”.
[1702] Derleme: daruğa “askerî vali”.
[1703] Dihhuda: “erkeklerin erkeklik organlarında meydan gelen fıtık, şişlik”.
[1704] Dihhuda: deşne “hançer”.
[1705] Bkz.: törpü
[1706] Tarama: darı- “musallat olmak, arız olmak”.
[1707] Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė mofredātė.

tūşė-**(254b-9)** ẖānė (Ī́rānī); **dalpay:** çīzī kė ez perhā dorost kerdė[1708] morġ-ė şėkārī rā bė ān ṭeleb **(254b-10)** konend ve bė me‘nī-ė meşt-ė per; **dülki:** rūbāh (Ī́rānī); **donbay:** çārpāy-ė bozorg ve fīl emmā **(254b-11)** teḥḳīḳ ān-est kė **donbay** ve **dombay**[1709] mānend-ė fīl cān(ė)verī dīger est; **(254b-12) döltü:** keftār cān(ė)ver; **divan bėgi**[1710]**:** ḥokm-ė vezīr dāred; **deri** (bė feṭḥ-ė evvel ve kesr-ė do^{v}yom)**:** ḳevmī **(254b-13)** ez Özbek; **doḳı:** poẖtė-gī-ė ‘eḳėb-ė gūş est; **degnekçi:** çūb-dār; **deli:** dīvānė ve eḥmeḳ **(254b-14)** ve ‘āşėḳ; **daġay:** bāz ve dīger **daġı** miṣluhu ve bė me‘nī-ė nėşānė-dār ve māl-ė pād(ė)şāhī; **(254b-15) dügi**[1711]**:** bėrėnc; **dınġı** (bė nūn-ė ġonnė)**:** şebīnė ve dūşīnė ve ḥedd-ė zemīn kė menārė kerdė **(255a-1)** ve ber ān nėşestė goncėşkān ve ġeyrė rā ez zėrā‘et-ė ẖo^{v}d bė-rānend mėṣl-ė **dinĝek**; **(255a-2) desmal ḳabaḳı:** sebzī kė der Turān **yoġuç** ve der Hėnd (...) gūyend ve ān rā **(255a-3)** poẖtė ẖo^{v}rend **desmal** miṣluhu; **dünbeki:** dom-dār ḳevm-ė Özbek; **degley:** nām-ė lėbāsī; **(255a-4) demri** (bė feṭḥ)**:** def (Ī́rānī); **diri/ dėri:** zėndė ve pūst; **dişi:** mādė ve dendānėş **(255a-5)** (Īranī); **dögli:** hemė (Ī́rānī) **barı** miṣluhu; **deve ḳuşı:** şotor-morġ; **duşanḳurı:** sāres **(255a-6)** nām-ė ṭāyėrī; **dulay:** ulus-ė Moġol.

Bābo'r-rā-ė mohmelė feṣlo'l-ḳāf fi'l-(255a-7) ef‘āl: ruḳ-: emr-ė īstādė-gī kerden ve ercelī ve hārūnī kerden.

Feṣlo't-tā fi'l-(255a-8) mofredāt[1712]**: rabat**[1713]**:** serā ve kervān-serā.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt[1714]**: revenc**[1715] **(255a-9)** (bė feṭḥėteyn)**:** rūdė-ė gūşt por-kerdė ḳėsmī ṭe‘āmī est ‘Erebī ‘eṣīb; **rīvāc**[1716]**: (255a-10)** nām-ė mīvė-ė ẖo^{v}ş-bū-ė nāzek.

[1708] راست کرده
[1709] Güncel: dombay “manda, su sığırı”.
[1710] Y.Uyg.Tr: beg “bey” (34).
[1711] Güncel: düğü “elendikten sonra geriye kalan en ince bulgur; pirinç”.
[1712] Feṣlo't-tā mofredātė.
[1713] Dihhuda: rėbāt, rėbāṭ “konaklama yeri, han, kervansaray”.
[1714] Feṣlo'l-cīm mofredātė.
[1715] Dihhuda: revenc “bağırsaktan yapılan bir çeşit yemek”.
[1716] Dihhuda: rīvāc “büyük yapraklı ve ekşi meyveli bir bitki”.

Feṣlo's-sī̄n-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1717]**: runus:** moşterī̄ **(255a-11)** sėtārė.

Feṣlo'ş-şī̄n-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1718]**: reş**[1719]**:** dīvār-ė nehr ve pol.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-(255a-12) mofredāt[1720]**: rutuḳ:** besten.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[1721]**: röçük:** ġonçė-ė tārī̄ kė bė dūk **(255a-13)** pī̄çend Hėnd'eş (...) nāmend; **rag** (bė medd-ė kāf-ė Fārsī̄)**:** nām-ė sėlāḥī̄.

(255a-14) Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[1722]**: ran**[1723]**:** dereḫt-ė engūzė; **remkan**[1724]**:** mū-yė zėhār.

Feṣlo'l-(255a-15) vāv fi'l-mofredāt[1725]**: rumlu:** ḳevm-ė Ḳızılbaş;

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[1726]**: raḳuna:** bė vezn-ė **(255b-1)** bābūnė bė me‘nī̄-ė ne‘nā‘ ey pūdī̄nė kė ān rā ḫām ḫo^{v}rend.

Feṣlo'l-yā-ė moşennā-ė (255b-2) teḥtāniyė fi'l-mofredāt[1727]**: rabatçı:** serā-bān; **roza ayı**[1728]**:** māh-ė remeżān.

Bābo'z-zā-ė mo‘cemė (255b-3) feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-mofredāt[1729]**: zıngırt** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī̄-ė meksūrė ve rā-ė mohmelė-ė **(255b-4)** zedė)**:** ḫergūş bė lefẓ-ė Oġuz; **zımzırt:** yėk nev‘ bāzī̄-st ṭėflān rā kė eṭfāl **(255b-5)** do^{v} ḳėsm şodė yėk-cāyī̄ mī̄‘ād kerde her-yėk **zım** goftė bė-devend ve yėk-dī̄ger rā bė-gī̄rend **(255b-6)** ve ṭeref-ė ḫo^{v}d keşend Hėndī̄ (...).

[1717] Feṣlo's-sī̄n-ė mohmelė mofredātė.
[1718] Feṣlo'ş-şī̄n-ė mo‘cemė mofredātė.
[1719] Dihhuda: reş “set, yerden biraz yükseklikte olan tepe”.
[1720] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė mofredātė.
[1721] Feṣlo'l-kāf mofredātė.
[1722] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[1723] Dihhuda: rān “şeytantersi ağacı”.
[1724] Dihhuda: remkān “erkek veya kadınların cinsel organlarının etrafındaki kıl”.
[1725] Feṣlo'l-vāv mofredātė.
[1726] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[1727] Feṣlo'l-yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[1728] Y.Uyg.Tr: roza “oruç” (335).
[1729] Bābo'z-zā-ė mo‘cemė feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė mofredātė.

Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1730]**: jund** (bė evvel-ė Fārsī **(255b-7)** ve nūn-ė ġonnė)**:** cehān ve ʻālem.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1731]**: zaygır:** pārçė-ė kettān; **(255b-8) zeygir:** şeṣt-ė tīr-endāzī.

Feṣlo'l-ġeyn-ė moʻcemė fi'l-mofredāt[1732]**: zaġzaġ** (bė feṭḥ-ė do^{v} motecānės)**: (255b-9)** āvāz-ė çāvīden-ė çīzī ve āvāzī kė bė sebeb-ė keṣret-ė sermā dendān ber dendān resed; **(255b-10)**

zemaruġ[1733]**:** nām-ė rostenī kė çetrmār gūyendeş Hėndī (...) (bė żemm-ė kāf-ė tāzī ve hā-ė **(255b-11)** èşmām ve nūn-ė ġonnė ve kesr-ė bā-ė moveḥḥedė ve teḥtāniyė-ė meʻrūfė).

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[1734]**: zinçek: (255b-12)** nebātī est kė şotor ḫo^{v}red bė tāzī żerīʻ ve Hėnd'eş (...) nāmend mezzė-ė telḫ dāred; **(255b-13) zanĝ** (bė nūn-ė ġonnė)**:** ulus-ė Ḳızılbaş; **junlüg**[1735]**:** cehān-dār; **zereng**[1736]**:** ḫerdel ve bė meʻnī-ė zerd-çūbė **(255b-14)** Hėndī (...) hem dīdė şod.

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt[1737]**: zaġıl:** ġer-dėl **(255b-15)** ey boz-dėl[1738]; **jul**[1739]**:** nā-hemvār; **zaḫıl**[1740]**:** dereḫt...

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[1741]**: zım:** nām-ė **(256a-1)** yėk nevʻ bāzī-st mer ṭėflān rā kė **zımzırt** hem nāmend ve beyān-ė ān goẓeşt.

[1730] Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė mofredātė.
[1731] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[1732] Feṣlo'l-ġeyn-ė moʻceme mofredātė.
[1733] Dihhuda: zemārūġ, Özb.Tr: zemburuğ “mantar”.
[1734] Feṣlo'l-kāf mofredātė.
[1735] DLT: ajun “dünya, âlem” (545).
[1736] Dihhuda: zereng “zerdeçal”.
[1737] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[1738] بزدله
[1739] Dihhuda: jūl “karmakarışık, dağınık, birbirine girmiş”.
[1740] Dihhuda: zāḫėl “zıkkım ağacı”.
[1741] Feṣlo'l-mīm mofredātė.

(256a-2) Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[1742]**: jun** hemço^{v} **jund:** cehān ve ‘ālem; **zinān**[1743]**:** ecvāyėn ey **(256a-3)** nānẖ^{v}āh.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[1744]**: zav**[1745]**:** derrė-ė bolend ve gėlkār ye‘nī bennā; **zilü**[1746]**:** şeṭrencī[1747] **(256a-4)** ve besāṭ; **zelü**[1748]**:** dīvçė Hėndī (...).

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[1749]**: jıva**[1750] (bė kesr-ė evvel-ė Fārsī)**: (256a-5)** sīmāb **çıva** miṣluhu; **zuvala**[1751]**:** ġolūlė ve pergālė-ė ārd-ė ẖemīr kerdė Hėndī (...); **zilüçe**[1752]**: (256a-6)** şeṭrencī-ė ẖo^{v}rd; **zelle**[1753] (bė kesr ve't-teştīd)**:** kėrmī-st mānend-ė meleẖ kė per nīz dāred ve nīm-ė şeb **(256a-7)** ve ġeyrė feryād koned Hėndī (...); **zaṅġġa:** ulus-ė ḳızılbaş; **zayça:** tentonī.

Feṣlo'l-(256a-8)yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[1754]**: zayġurı:** noktė ve noḳṭė hem dīdė şod; **jundnıṅġ eyesi: (256a-9)** ṣāḥėb-ė ‘ālem.

Bābo's-sīn-ė mohmelė me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: satanla-[1755]**:** ḳīmet ve behā kon; **(256a-10) sanuḳla-:** herzė-gerdī kon; **suḳla-:** bed-neẓerī kon ve emr-ė yėk-çeşm şoden; **(256a-11) seyre-**[1756]**:** revān şev; **sökde-**[1757]**:** doşnām deh; **salmala-:** kemend bė-y-endāz; **suda-:** emr-ė endūẖten **(256a-12)** ey bė-y-endūz ve bend kon; **sayḳa-:** pālūdė kon[1758]; **susa-:** tėşnė şev; **sayla-**[1759]**/ sıla-**[1760] (bė feṭḥ-ė **(256a-13)** evvel ve sokūn-ė teḥtāniyė)**:** pesend kon ve (bė kesr-

[1742] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[1743] Dihhuda: zīniyān, zīnān “anason”.
[1744] Feṣlo'l-vāv mofredātė.
[1745] Dihhuda: zāv “vadi; inşaat ustası, duvarcı”.
[1746] Dihhuda: zīlū “bir çeşit nakışlı kilim”.
[1747] شطرنج
[1748] Dihhuda: zelū “sülük”.
[1749] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[1750] Azb.Tr: cive, Dihhuda: jīve “cıva”.
[1751] Derleme: zuvala “hamur pazısı”, Dihhuda: zevāle “hamur pazısı”.
[1752] Dihhuda: zīlūçe “küçük kilim”.
[1753] ‘Emīd Sözlüğü: zelle “çekirgeye benzeyen yeşil renkli ve çok ses çıkaran bir böcek”.
[1754] Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[1755] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1756] Güncel: seyretmek “ilerlemek, yol almak, devam etmek”.
[1757] Krgz.Tr: sök- (664), Y.Uyg.Tr: sök- “azarlamak, sövmek” (362).
[1758] پالوده شو
[1759] Y.Uyg.Tr: sayli- (343), Özb.Tr: seyle-, Trkm.Tr: sayla- “seçmek”.
[1760] Krgz.Tr: sıla- (649), Y.Uyg.Tr: sili- “sıvamak, sıvazlamak, okşamak” (353).

ė evvel) dest-keşī ez meḥebbet kon ve ber ser **(256a-14)** ve poşt-ė ādem yā ḥeyvān ez meḥebbet dest bė-māl Hėndī (...) kerden ve emr-ė gerdānīden-ė ebrū bė **(256a-15)** ḫeşm nīz āmedė **sılamaḳ** meṣderė emmā **sıla-** (bė yā-ė me‘rūf)**:** emr-ė ebrū kerdān **(256b-1)** est ey ‘ėzzet kon; **surumla-:** ėn‘ām kerden; **südre-**[1761]**:** keşālė kon; **saba-**[1762]**:** bė-y-efşān **(256b-2)** peşm ve penbė; **saba-:** neddāfī kon; **sayra-:** emr-ė ḫoᵛş ḫᵛānden-ė ṭāyėr ey nevā **(256b-3)** ve ḫoᵛş-āvāz kerden-ė ṭāyėr; **sıngre-:** emr-ė ṣėrf eşkīden ye‘nī gėrīsten-ė bī-**(256b-4)** āvāz ye‘nī feḳeṭ eşk bė-rīz; **susta-:** dėrāz şev ve emr-ė ġelṭīden ve sost şoden **(256b-5)** ve kem ḳovvet şoden ve der kār ḫoᵛd-bė-ḫoᵛd; **sıḫta-** ve **sıḳta-**[1763]**:** emr-ė gėrīsten-ė bėsyār **(256b-6)** pey-hem[1764] bā āvāz; **sanla-:** bend bend codā kon; **sına-:** emr-ė ezmūden; **sözle-:** soḫen kon; **(256b-7) su uzla-** ve **su uza-:** ṣėnāverī kon; **saḳla-** ve **saḫla-**[1765]**:** nėgeh-dār; **sayıḳla-:** ḥerf **(256b-8)** nā-fehmīdė soḫen zen mānend-ė soḫen zeden der ḫᵛāb **sayıġla-** miṣluhu; **sayḳada-:** tonok kon; **(256b-9) söyle-:** soḫen ve ḥerf kon **sözle-** miṣluhu; **saçra-**[1766]**:** emr-ė cehīden; **sayla-**[1767] (bė tefḫīm-ė fetḥė)**:** peyvend **(256b-10)** kon; **sayda-:** hemvār kon; **sıḳla-:** emr-ė sėpūzīden ey çīzī rā der çīzī bė ‘onf der-āverden.

(256b-11) Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[1768]**: sanġa** (bė fetḥ-ė evvel ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** bė toᵛ; **sirke**[1769] (bė terḳīḳ-ė **(256b-12)** kesrė ve fetḥ-ė kāf-ė tāzī)**:** beyżė ve beççė-ė sopoş ye‘nī beyżė-ė ḳeml kė mānend-ė ḫeşḫāş sefīd **(256b-13)** sefīd der mū-yė ser ve ġeyrė mī-şeved Hėndī (...); **sėnġe** ve **sanġa:** bė toᵛ miṣluhu; **(256b-14) sizge:** bė şomā; **surġa:** ṭāvūs[1770]; **sara:** zerd-reng ve ḳevmī ez Özbek; **süzme:** nām-ė ḫoᵛrdenī; **(256b-15) sumda:** sornāy nām-ė sāzī-st; **sarıġ buġa:** nām-ė emīrī ve zerd-çūb.

[1761] Özb.Tr: südre- “sürüklemek”.
[1762] سایا
[1763] Krgz.Tr: sıkta- “acı acı ağlamak, tasalanmak” (649).
[1764] پهم
[1765] Y.Uyg.Tr: saḳli- “korumak” (338).
[1766] DLT: saçra- “sıçramak” (798).
[1767] Derleme: sayla- “teyellemek”.
[1768] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[1769] Y.Uyg.Tr: sirke (356), Krgz.Tr: sirke “bit yumurtası” (656).
[1770] طاؤس

Feṣlo'l-bā-ė (257a-1) moveḫḥede fi'l-ef‘āl: sėp-[1771]**:** emr-ė pāşīden; **siki ḳop-:** emr-ė no‘ūẓ şoden.

Feṣlo'l-(257a-2) bā-ė moveḫḥedė fi'l-mofredāt[1772]**: sap:** destė-ė kārd ve ġeyrė **saf** miṣluhu; **sėp**[1773]**/ sėp-:** cehīz-ė doḫterān **(257a-3)** ve emr-ė pāşīden; **süp**[1774]**:** cārūb **süpürgi** miṣluhu.

Feṣlo't-tā-yė fevḳāniyė fi'l-(257a-4) ef‘āl: soḫnat-: mo‘eṭtel kon **soḫtar-** miṣluhu; **soḳlat-:** āzād kon; **saçrat-:** emr-ė cehānden; **(257a-5) sėkrit-**[1775]**:** emr-ė cehānden miṣluhu ve mote‘eddī-ė emr-ė cesten; **savut-:** ḫonok kon ye‘nī serd **(257a-6)** kon; **sat-:** bė-forūş; **soġat-:** emr-ė zārī kerden.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-mofredāt[1776]**: süt: (257a-7)** şīr; **saġat**[1777]**:** ḳiyāmet ey ḥeşr; **sinit** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve nūn)**:** sėrr ve rāz; **(257a-8) sėksen tört:** heştād o çeḫār; **sursat:** ġellė; **salḳut:** ulus ye‘nī **(257a-9)** pes-ḫo^{v}rde; **savut**[1778]**/ savut-** (bė żemm-ė hemzė)**:** zėrėh ve derrė-ė kābol ve ġeyrė ve emr-ė serd kerden; **sult** (bė sokūn-ė **(257a-10)** lām)**:** dereḫt-ė bīd **tal** miṣluhu; **saġıt:** ḥeyā; **sart:** ehl-ė Fārs ve Fārsī-zebān **(257a-11)** ve tācīk ye‘nī do^{v}-ġellė ve ġėlīvāz; **sebset** (bė feṭḥ-ė her do^{v} sīn-ė mohmelė)**:** perīşān; **(257a-12) salcut:** ulus-ė Özbek; **soġat**[1779]**:** hediyė; **sat/ sat-:** metā‘ ve emr-ė forūḫten; **sünĝüt**[1780]**: (257a-13)** ḫiyānet; **surḳut:** cor‘ė; **sırġut** ve **suḳut:** pes-māndė ve pes-ḫo^{v}rdė.

[1771] Krgz.Tr: sep- (644), Trkm.Tr: sep- “saçmak”.
[1772] Feṣlo'l-bā-ė moveḫḥedė mofredātė.
[1773] DLT: sep “gelinin çeyizi”(814), Krgz.Tr: sep “çeyiz”.
[1774] Trkm.Tr: sübse “süpürge”.
[1775] Y.Uyg.Tr: sekret- “sıçratmak” (344).
[1776] Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė mofredātė.
[1777] Dihhuda: sā‘et “kıyamet günü”.
[1778] Y.Uyg.Tr: savut “zırh” (342).
[1779] Y.Uyg.Tr: soġat (357).
[1780] DLT: siŋüt, süŋüt “karşılığı verilmeyen ve geri gönderilmeyen armağan” (494).

(257a-14) Feṣlo'l-cīm fi'l-ef‘āl[1781]**: savuc-:** emr-ė ẖelīden ve bė-sūz gėryė kon; **sapınç-:** teḳlīd kon; **sunç-:** dehen **(257a-15)** keç kon[1782] Hėndī (...) ve ėstėhzā’ kon ve teġellob kon **sunçı-** miṣluhu; **(257b-1) sıç-:** emr-ė rīden; **saç-:** bė-y-efṣān ve bė-pāṣ ve bė me‘nī-ė mūy.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt[1783]**: (257b-2) savuc:** mehr-ė ‘erūs; **sapınç:** ṭebeḳ; **saç:** mūy ve kākol; **sėksen üç:** heştād **(257b-3)** o sė; **sumuç**[1784] (bė żemmė teyn)**:** cāyī rā gūyend kė der kūh yā zemīn mī-kenend movāfėḳ-ė ḳedd-ė ādem **(257b-4)** yā esp ve der ān cā ehl-ė ceng ve şebānān penāh gīrend; **saġarç**[1785]**:** nām-ė şehrī; **(257b-5) saraġuç**[1786]**:** pārė-ė cāmė kė zenān zīr-ė dāmen efgenend Hėndī (...); **seramac**[1787]**:** ‘eżm Hėndī **(257b-6)** (...); **sulıġ ḳılıç:** şemşīr-ė āb-dār; **saḳunç**[1788]**:** endīşė; **sanaç**[1789]**:** enbān Hėndī (...);**(257b-7) süzġuç**[1790]**:** ṣāfī; **serinç**[1791]**:** keppė-ė revġen; **suç:** gonāh ve teḳṣīr **suẖtan** miṣluhu; **sevinç: (257b-8)** nīk-zemān; **arınc** ve **urunc:** per o bāl.

Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1792]**: sırġud:** kėyf-ė şerāb; **(257b-9) saburd:** ẖėrmen ye‘nī hālė ve resenī kė bāzī-gerān der pā bendend; **sind**[1793] (bė kesr)**:** ḥerām-**(257b-10)** zādė kė ez gūyėş ber-dārend ve nām-ė rūdī; **sard**[1794]**:** āhek-ė ẖākėster āmīẖtė ‘Erebī **(257b-11)** ṣārūc aḳūlu şāyed sārū bė vāv[1795] bāşed īn-cā dāl-ė mohmelė der āẖėr-ė sārd ġeleṭ est **(257b-12)** ve'llāhu e‘lem.

[1781] Feṣlo'l-cīm mofredātė.
[1782] کچ دهن کن
[1783] Feṣlo'l-cīm mofredātė.
[1784] Dihhuda: somc “yerin veya dağın altında kazılan sığınak, korunak”.
[1785] Dihhuda: sāġerç “Semerkant civarında bir şehir”.
[1786] DLT: saraguç “kadının yaşmağı” (804).
[1787] Dihhuda: serāmāc “boyunduruk”.
[1788] DLT: sakınç “kaygı” (800).
[1789] DLT: sanaç kesirgü “kırmızı dağarcık” (802).
[1790] Y.Uyg.Tr: süzgüç “süzgeç” (371).
[1791] Derleme: serinç “kova”.
[1792] Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė mofredātė.
[1793] Dihhuda: sėnd “piç, haramzade; ırmak adı”.
[1794] Dihhuda: sārū “kireç taşının kül ile karıştırılmış hali”.
[1795] بوا

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: sızġur-: cem‘ kon; **sinĝür-:** heżm kon; **sunçıdur-: (257b-13)** ėstėhzā konān; **sırḳır-:** te‘effon kon ve bed-bū şev; **salmur-:** ḥesret ḫo^{v}r; **sėver-: (257b-14)** emr-ė perestīden-ė bot ve ġeyrė ve możārė‘-ė dūst dāşten; **sançur-:** ḫelė bė-zen; **(257b-15) sömür-**[1796]**:** āb cor‘ė bė-keş ey āhėstė āhėstė mezzė gėrėftė bė-nūş żėdd-ė **sıpḳarmaḳ**[1797]; **(258a-1) sildür-:** emr-ė robūden; **sıḳar-:** emr-ė yėk-bār ve yėk-dem nūşīden-ė āb ve forū borden żėdd-ė **(258a-2) sömürmaḳ** ve der be‘ż-ė cā **sıpḳarmaḳ** bė ziyādetī bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī hem bė hemīn **(258a-3)** me‘nī dīdė şod aḳūlu hāẕā şeḥīḥ ve **sıḳarmaḳ** bė ḥezf-ė moveḥḥedė ġeleṭ **(258a-4)** bāşed **sıpḳar-** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī ve feṭḥ-ė ḳāf)**:** emr-ė efşorden ve **(258a-5)** forū borden ve nūşīden-ė āb yėk-dem żedd-ė **sömürmaḳ** hāẕā şeḥīḥ; **soḫtar-:** mo‘eṭṭel **(258a-6)** kon **soḫtat-** miṣluhu; **siçkir-:** ‘etsė kon; **sikdür-:** bė-gāyān, emr-ė mote‘eddī-ė gā’īden; **(258a-7) sor-:** bė-pors; **suġar-**[1798]**:** emr-ė āb dāden-ė esp ve keşīden-ė şemşīr ez ġėlāf ve ṭe‘ām ber-**(258a-8)** āverden ez dīg **saġur-** miṣluhu; **savur-:** ber-bād kon; **sarġar-**[1799]**:** zerd şev **sırġur-**[1800] miṣluhu; **(258a-9) sinĝir-:** emr-ė pėy kerden; **su deyür-:** şėnāverī kon; **sir-:** emr-ė tālān şoden; **(258a-10) süpür-:** bė-rūb; **sus boldur-:** bī-ḫo^{v}d konān; **sėmiz boldur-:** żeḫāmet bė-deh ey ferbėhī deh; **(258a-11) saḳar-**[1801]**:** emr-ė şėḥḥet yāften; **sildir-:** emr-ė robūden.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1802]**: saġar**[1803]**:** piyālė-ė **(258a-12)** şerāb; **sėvenler:** eṣḥāb **alışlar** miṣluhu; **sinĝir/ sinĝir-:** pėy-ė moṭleḳ ye‘nī ‘eṣeb ve emr-ė **(258a-13)** pėy kerden; **sėksen bir:** heştād o yėk; **sefir** (bė terḳīk-ė feṭḥė-ė evvel ve kesrė-ė fā)**: (258a-14)** çīn-ė roḫsārė kė ez pīrī mī-şeved; **soḫsar:** nām-ė cān(ė)ver-ė kūhī ḫo^{v}ş-ḳedd ve **(258a-15)** ḳėsmī morġābī ve doḫter-ė bākėrė **soḳsar** ve **soḳsur** miṣluhu; **sunḳur**[1804]**:** perendė-īst **(258b-1)** kė bėdān şėkār konend ve ān siyāh ve sefīd mī-bāşed sefīd rā **aḳ sunḳar (258b-2)** ve siyāh rā

[1796] Y.Uyg.Tr: sümür- (368), DLT: sömür- “(su, süt vb..şeyleri) içine çekmek” (832).
[1797] Krgz.Tr: şıpḳa- “dibine kadar içmek” (687).
[1798] Y.Uyg.Tr: suġur-, suġar- “su içirmek, sulamak; çekmek, çıkarmak ” (365).
[1799] Y.Uyg.Tr: sarġar- “sararmak” (341).
[1800] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1801] Y.Uyg.Tr: sarkay- “iyileşmek” (337).
[1802] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[1803] Dihhuda: sāġer “kadeh, içiki bardağı”.
[1804] Tarama: ak sunkur “doğan cinsinden bir kuş”.

ḳara sunḳur nāmend; **saḳsar:** dellė Hėndī (...); **sönĝer**[1805] (nūn-ė ġonnė ve **(258b-3)** kāf-ė Fārsī)**:** ostoḫ^{v}ān-ė nerm ye‘nī ġożrūf ve ostoḫ^{v}ān-ė moṭleḳ nīz dīdė şod; **(258b-4) soḳur**[1806] ve **soḳar** ve **saḳur:** yėk-çeşmė [ve] vāḥėdo'l-‘eyn ve bė me‘nī-ė kūr-ė mādėr-zād ve şėkestė-**(258b-5)**zebān ye‘nī elken hem dīdė şod; **sıyır**[1807] (bė kesr-ė evvel ve feṯḥ-ė hemzė)**:** mādė-gāv-ė şīr-dār; **(258b-6) sıġır:** gāv-ė şīr-dār; **saġar:** devā-yė meşṭekī; **salbar:** çūb-destī kė ber ṭenbūr **(258b-7)** zenend; **saḳanḳur**[1808]**:** rīg-māhī[1809]; **sėver:** perestėş; **sur:** ḳāz; **senĝer:** ġeyb; **saġır:** gāv **(258b-8)** ve ker ye‘nī nā-şėnevā; **sıġçır:** engūzė; **su-yėr:** āb-dān ye‘nī āb-dār-ḫānė; **sıḳır: (258b-9)** sėnd.

Feşlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: sız-/ sėz- ve **soz-**[1810]**/ süz-:** gūş-mālī kon ve ṣāf kon **(258b-10)** ve ṣāfī kon ve bė-keş ve bė-goẕār ve emr-ė fehmīden ve emr-ė āsūden ye‘nī bė-y-āsā; **sıḳız-: (258b-11)** çerb şev; **saz-**[1811]**/ sez-** ve **sız-/ sėz-:** emr-ė godāḫten ve engāşten (Īrānī); **sėmiz-**[1812]**:** ferbėh **(258b-12)** şev ve ferbėh-ė moṭleḳ.

Feşlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1813]**: siz/ sėz-**[1814]**:** şomā ve bė-ġeyr ve bī ve emr-ė fehmīden; **(258b-13) sansız**[1815]**/ sėnsiz:** bī-şomār ve bė me‘nī-ė bī-to^{v}; **söz/ soz-**[1816]**:** soḫen ve ḥerf ve emr-ė keşīden; **saġsız: (258b-14)** bī-ḫūş; **sėkiz:** heşt ‘eded; **sarıġ yüz:** zerd-rū; **saḳalsız:** emred ey **(258b-15)** bī-rīş; **sėmiz**[1817]**:** ferbėh ve emr-ė ferbėh şoden; **sėksen sėkiz:** heştād o heşt ‘eded; **(259a-1) sėksen toḳḳuz:** heştād o noh; **sanġaz** (bė nūn-ė ġonnė)**:** şāh-ė ‘erūs ey şāh-ė **(259a-2)** (...) Hėndī; **sinĝiz:** ġodūd; **saġaz:** devā-yė meşṭekī **saġar** (bė rā-ė mohmelė) **(259a-3)** hem āmedė miḫluhu; **saḳışsız:** bī-ḥėsāb; **solduz:** ḳevmī ez aymaḳiyyė;

[1805] Y.Uyg.Tr: söŋek “kemik” (362).
[1806] Krgz.Tr: sokur “kör” (658).
[1807] Ttr.Tr: sıyır “sığır”.
[1808] Dihhuda: seḳenkūr “skink”.
[1809] ماهی ریگ
[1810] Krgz.Tr: soz- (663), Y.Uyg.Tr: soz- “çekmek”.
[1811] DLT: sız- “erimek” (822).
[1812] Y.Uyg.Tr: semir- (345), Krgz.Tr: semir- “semirmek” (S.644).
[1813] Feşlo'z-zā-ė mo‘ceme mofredātė.
[1814] Y.Uyg.Tr: sez- “sezmek, hissetmek” (349).
[1815] Krgz.Tr: sansız “sayısız” (637).
[1816] Bkz.: sozmak
[1817] Krgz.Tr: semiz “yağlı” (645).

süliz: ḥennā Hėndī **(259a-4)** (...); **sėkiz yulduz:** heşt sėtārė-ė neḥs Hėndī (...) (bė feṯḥ-ė moveḥḥedė ve hā-ė **(259a-5)** ėşmām ve dāl-ė mohmelė-ė zedė); **sınsız**[1818]**/ sėnsiz:** ādem-ė bed-nomā ve bė me'nī-ė bī-to[v]; **sançuḳ söz**[1819]**:** ḥerf-ė **(259a-6)** telḫ-āmīz kė der dėl ḫeled ye'nī neṣīḥet-ė telḫ ve doroşt; **saḳız:** ṭe'ām-ė çerb; **(259a-7) sulu söz:** soḫen-ė tāzė.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-ef'āl: sıs-: şāşė kon ey bevl **(259a-8)** kon; **süs-**[1820]**:** te'ām rā ez dīg bė-kėş ve emr-ė şāḫ zeden-ė gāv ve ġeyrė.

Feṣlo's-sīn fi'l-(259a-9) mofredāt[1821]**: sis**: gendė ve bed-bū; **sabus**[1822]**:** espġūl **sıbus** miṣluhu; **sübüs**[1823]**:** cārūb **(259a-10) süpürgi** miṣluhu.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo'cemė fi'l-ef'āl: sıġış-: emr-ė bā-hem goncīden ve penāh **(259a-11)** gėrėften ey ḫezīden; **sıḳarmış:** forū-bordė; **suge tüş-:** ġosl kon **kirin-**[1824] miṣluhu; **(259a-12) saḳış-:** bā-hem ceng kon; **söküş-:** bā yėk-dīger doşnām deh; **sınaş-:** bā yėk-dīger **(259a-13)** bė-y-āzmā.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[1825]**: saḳış**[1826]**/ saḳış-:** ḥėsāb ve emr-ė bā-hem cengīden; **sėksen bėş: (259a-14)** heştād o penç; **sılıḳış:** bondūḳ **mıltık**[1827] miṣluhu; **su yetmiş:** zemīn-ė çeşmė-sār; **(259a-15) süniş**[1828]**:** rīzė-ė āhen ve ġeyrė; **sart ḳuş:** ġėlīvāz ve bė me'nī-ė kemīnė-ė ṭāyėr; **sırdaş: (259b-1)** hem-rāz aḳūlu eṣluhu sėr-daş est kė sėr bė kesr-ė lefẓ-ė tāzī bė me'nī-ė rāz; **saruş** ve **(259b-2) suruş**[1829]**:** fėrėştė; **sızış:** terāvoş; **suluġ taş:** elmās cevhėrī est.

[1818] Bkz.: sınlıġ
[1819] Y.Uyg.Tr: sançiḳ söz: iğneli söz (340).
[1820] Güncel: süs- "tos vurmak".
[1821] Feṣlo's-sīn mofredātė.
[1822] Dihhuda: sābūs "atkulak otuna benzeyen bir çeşit yabani bitki".
[1823] Trkm.Tr: sübse "süpürge".
[1824] DLT: kirin- "bizzat girmek" (721).
[1825] Feṣlo'ş-şīn-ė mo'ceme mofredātė.
[1826] DLT: sakış "sayma, sayış" (800).
[1827] Krgz.Tr: mıltık "tüfek" (S.565).
[1828] Dihhuda: sūnėş "demir tozu".
[1829] Dihhuda: sorūş "melek".

Feṣlo'l-(259b-3) ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: sıġ-[1830]**:** emr-ė goncīden ve penāh gėrėften ve der-āverden; **saġ-:** bė-dūş, **(259b-4)** emr-ė dūşīden.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1831]**: sanaġ**[1832]**:** şomār; **sunuġ:** te‘ẓīm; **soruġ/ süruġ**[1833]**/ süruġ-: (259b-5)** so^{v}’āl ve porsėş ve çūb-ė heymė ve rānden **soruḳ/ süruḳ** miṣluhu; **savuġ:** serd; **sarıġ: (259b-6)** zerd ve fėrḳė-ė aymaḳiyyė; **suluġ:** āb-dār **sulu** miṣluhu; **sasıġ**[1834]**:** bed-bū ve gendė; **saġdaġ**[1835]**: (259b-7)** ter-keş; **samaruġ:** çetrmār meẕkūr kė Hėnd'eş (...) nāmend; **satıġ:** çīzī rāst-**(259b-8)** īstādė çūn sotūn ve rāst bė ḳedd ve ḫerīd o forūt; **susalıġ: (259b-9)** tėşnė-gī; **sarıġ yaġ:** revġen-ė zerd; **sıġ/ sıġ-:** ẕeḳen ve emr-ė goncīden; **sabıġ:** būryā; **(259b-10) saç baġ:** mūy-bāf Hėndī (...); **sadaġ**[1836]**:** ter-keş; **saġ**[1837] (bė medd)**:** nādėr ve ṣėḥḥet **(259b-11)** ve neġz ve hūş; **saġlıġ**[1838]**:** mīş ve bė me‘nī-ė behā ve ḳiymet hem dīdė şod; **sap sarıġ: (259b-12)** zerd-zerd ey nīk-zerd der ṣėfet-ė mobāleġė; **saçuġ:** ān zer kė ber gehvārė-ė **(259b-13)** ‘erūs bāşend; **sılıġ**[1839]**:** ḫo^{v}ş-rū ve ḳiyāfė ve āb-ė serd; **suḳaġ**[1840]**:** cān(ė)ver-ė kūhī; **(259b-14) soraġ**[1841]**:** nėşān-ė ḳedem-ė rāh Hėndī (...) ve nėşān-ė moṭleḳ **(259b-15)** ve porsėş; **sėvaġ:** meḥebbet; **sıbuġ:** şeh-bāz; **sonġ:** be‘d **sonĝ** ve **sonġra** miṣluhu; **(260a-1) sayaġ**[1842]**:** bīhūdė-gerd ve bī-pervā; **salıġ:** būzė; **saçaġ:** rīşė.

Feṣlo'l-fā fi'l-(260a-2) mofrdāt[1843]**: saf:** destė-ė kārd ve ġeyrė **sap** miṣluhu.

[1830] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1831] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme mofredātė.
[1832] Özb.Tr senak “hesap”, Ttr.Tr: sanav “hesap”.
[1833] Özb.Tr: süruk “sırık, dayak ”.
[1834] Krgz.Tr: sasık “pis koku” (640).
[1835] Bkz.: sadaġ
[1836] Derleme: sadağ “ok koymaya yarayan meşin torba”.
[1837] DLT: sag “sağlık; akıl” (798).
[1838] Y.Uyg.Tr: saġlıḳ “yavrusu olan dişi koyun, dişi koyun” (337).
[1839] Y.Uyg.Tr: sinliḳ “güzel, görkemli” (354).
[1840] DLT: sukak “ak geyik” (835).
[1841] Dihhuda: sorāġ “ayak izi”.
[1842] Krgz.Tr: sayak (641), Y.Uyg.Tr: sayaḳ “serseri” (343).
[1843] Feṣlo'l-fā mofrdāte.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-ef‘āl: sıḳ-: (260a-3) bė-y-efşor şīrė-ė engūr ve bīnī bė-y-efşor ve peẖs kon; **soḳ-**[1844]**/ suḳ:** bārīk şev ve bė-zen **(260a-4)** ve emr-ė ẖelīden bė me‘nī-ė ḥesed; **satıḳ-:** bė-forūş **sat-** miṣluhu.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[1845]**: soruḳ/ süruḳ: (260a-5)** so^v’āl ve porsėş[1846] ve rānden; **sınuḳ**[1847]**:** şėkestė; **saẖlaḳlıḳ:** nėgāh-bānī; **(260a-6) soġuḳ:** serdī; **sançaḳ:** lėvā ye‘nī ‘elem; **saruḳ:** ser-pīç; **sınaḳ:** bādām mīvė **(260a-7) sabaḳ** miṣluhu dīdė şod; **sınduḳ:** şėkestė; **sıçaḳ:** selsel Hėndī (...) **(260a-8)** ve bė me‘nī-ė rīdė ey fā‘ėl-ė rīden Hėndī (...); **sıçuḳ:** çerb-rūdė; **(260a-9) sarımsaḳ:** sīr ey fūm Hėndī (...) **sırsıḳ** miṣluhu dīdė şod; **saġaḳ (260a-10)** ve **saḳaḳ**[1848]**:** ġebġeb ve ġebġebė ve şeġāl hem āmedė; **sumaḳ**[1849] ye‘nī **sumaḳ** mīvė der **(260a-11)** eṣl **sumaḳ** Türkī-st der Fārsī ḳāf ne-y-āmedė **tütüm** miṣluhu; **saġlıḳ:** mīş; **(260a-12) soḳmaḳ:** rāh-ė bārīk ey kūçė-ė teng ve ẖelīden; **saçıḳ:** nėşān-ė nėsbet **(260a-13)** kė evvel ārend resm-ė zer-nėṣār der ẖānė-ė ‘erūs bė-fėrėstend ve bė me‘nī-ė ḳorbān **(260a-14)** ve teṣeddoḳ ve çerb-rūde nīz; **sınĝraḳ:** somm-ė gāv; **saḳurçuḳ** (bė feṭḥ-ė evvel ve ḳāf-ė **(260a-15)** meżmūm)**:** bāz ṭāyėr-ė şėkārī; **saḳaḳ:** āhū; **saḳsaḳ:** şeġāl; **sunġurçuḳ: (260b-1)** morġ kė sār-nām bāşed Hėnd'eş (...) nāmend; **sıġraḳ**[1850]**:** piyālė; **sıraḳ: (260b-2)** sāḳ-ė pā çonān-çė **yėlig**[1851]**:** sāḳ-ė dest; **saḳ**[1852] (bė medd)**:** bīdār; **suyuḳ**[1853]**:** reḳīḳ[1854]; **(260b-3) sopaḳ:** ḳāmet-ė bārīk **sinĝirdek** miṣluhu; **sınçlaḳ** (bė sokūn-ė nūn ve cīm-ė **(260b-4)** Fārsī)**:** pāşnė; **sılıḳ:** bā ḳiyāfė ve āb-ė serd **sınlıḳ** bė ziyādetī nūn hem **(260b-5)** dīdė şod ve īn şeḥīḥ bāşed; **saçaḳ** ve **saçuḳ:** dest-māl; **suḳ**[1855]**/ sok-: ḥ**esed ve emr-ė **(260b-6)** ẖelīden; **saḳnaḳ:** çerīde çonān-çė gūyend **saḳnaḳ kėldi** ye‘nī çerīde

[1844] Krgz.Tr: sok- (657), Y.Uyg.Tr: sok- “vurmak, dövmek” (358).
[1845] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[1846] پرستش
[1847] Krgz.Tr: sınık (650), Y.Uyg.Tr: sunuḳ “kırık” (366).
[1848] DLT: sakak “çene” (800), Tarama: sakak “çenenin altındaki sarkık et, gerdan”.
[1849] Güncel: sumak “Antep fıstığıgillerden, sıcak bögelerde yetişen, kabuğu hekimlikte, yaprakları dericilikte kullanılan bir ağaç”.
[1850] Derleme: sağrak “bardak, kadeh”.
[1851] DLT: elig “el” (637).
[1852] DLT: saḳ “uyanık ve kıvrak zekâlı olan” (800).
[1853] Y.Uyg.Tr: suyuk “sıvı” (367).
[1854] رفيق
[1855] Kırgız Sözlüğ: suk “kıskanç, hasetçi; kıskançlık, haset” (667).

āmed; **(260b-7) sarsıḳ**[1856]**:** nā-kārė; **sayaḳ:** bī̈hūdė-gerd ve bī̈-pervā; **sarmuḳ:** şelġem; **sarı̂gsaḳ: (260b-8)** destė-ė mėḳrāż; **suvaḳ** (bė żemm-ė evvel)**:** ṣāḫ-ė āhū; **sundaḳ:** zeneḫ-dān ve rencek-dān; **(260b-9) salınçaḳ:** gūşvārė ez seng ve şī̈şė ve ġeyrė Hėnd'eş (...) ve āvī̈zė ve bė me‘nī̈-ė **(260b-10)** nerd-bān ve mėḳrāz ve leb-ė forūhėştė ve gāz kė ez kāh sāzend ve sāyė-ė ser nomāyėnd **(260b-11)** ve çī̈zī̈ kė āvī̈zān bāşed ve der ān ṭe‘ām ve ġeyrė nėgāh-dārend der Fārsī̈ gāz ve **(260b-12)** der Hėndī̈ (...) nāmend; **sançıḳ sançıḳ:** çoḳ çoḳ ye‘nī̈ fevc fevc; **(260b-13) saḳuḳ:** şūrbā ve dord ey feżlė; **sançuḳ** ve **sançaḳ:** nev‘ī̈ ez sūzen; **sap saḳ: (260b-14)** bėsyār tendorost ve ḫūb; **suġraḳ:** sebzėk Hėndī̈ (...).

Feṣlo'l-kāf fi'l-ef‘āl: (260b-15) sinĝ-[1857] (bė terḳī̈ḳ-ė kesrė-ė evvel ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī̈)**:** emr-ė heżm şoden; **(261a-1) sik-/ sik:** emr-ė gā’īden ey mobāşeret kerden ve īr ye‘nī̈ ālė-ė rocūlī̈yet-ė **(261a-2)** moṭleḳ; **sök-:** doşnām deh ve hecv kon.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[1858]**: soĝ: (261a-3)** be‘d ve dest-ė çeb; **sėknek sėknek** (bė do^{v} motecānės her do^{v} kāf-ė tāzī̈ **(261a-4)** ve nūn-ė meftūḥ)**:** āhėstė āhėstė; **sürçek:** efsānė; **söltük:** şāh-zādė; **(261a-5) sömük:** kelān ve ‘eẓī̈m; **siz dek:** mānend-ė şomā; **süzük/ suzuk:** āb-ė ṣāf ve tėşnė; **(261a-6) seĝek**[1859]**:** sebū-yė kelān ve kūzė; **seçük** ve **süçük:** goncėşk; **sik/ sik-:** (Ī̈rānī̈) **(261a-7)** ālė-ė rocūlī̈yet-ė moṭleḳ ye‘nī̈ ẕeker ve emr-ė mocāme‘et kerden (Ī̈rānī̈); **sanullüg:** fėkr-mend; **(261a-8) sidük**[1860]**:** bevl; **sürüg**[1861] (bė rā-ė mohmelė ve kāf-ė Fārsī̈)**:** remė; **savuḳ üzlüg:** ḫonek-**(261a-9)** rūyī̈; **seĝrik:** bādrī̈sė[1862]-ė dūk ve poşt-ė bī̈nī̈; **süyek**[1863]**:** ostoḫ^{v}ān; **söĝek:** ostoḫ^{v}ān **(261a-10)** miṣluhu ve **sümek**[1864] (bė mī̈m) hem dī̈dė şod bė me‘nī̈-ė ostoḫ^{v}ān miṣluhu ve **süpek** (bė bā-ė moveḥḥedė-ė **(261a-11)** Fārsī̈) hem ostoḫ^{v}ān dī̈dė şod miṣluhu; **sėtük** ve **setük:** mercān; **siĝirdek: (261a-12)** ḳāmet-ė bārī̈k **sopaḳ**

[1856] Derleme: sarsık “sersem, ahmak”.
[1857] Tarama: siŋ- “hazmolunmak”.
[1858] Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredātė.
[1859] DLT: seŋek “su içilen testi ve küp”(814).
[1860] Y.Uyg.Tr: sidik (352), Krgz.Tr: siydik “sidik, idrar” (656).
[1861] Özb.Tr: sürüv, Azb.Tr: sürü, Trkm.Tr: süri “sürü”.
[1862] بادریشه
[1863] Y.Uyg.Tr: süyek, sönĝek “kemik” (362).
[1864] Azb.Tr: sümük “kemik”.

miṣluhu; **suyuŋĝ**[1865]**:** moḥkem ve meżbūṭ; **saŋĝ**[1866]**:** pīḫāl-ė cān(ė)ver **(261a-13)** ve nām-ė cān(ė)verī kūhī; **sayaŋĝ:** cān(ė)verī kūhī; **sülik** ve **sülük**[1867]**:** zelū ey **(261a-14)** dīvçė Hėndī (...); **siçek:** goncėşk; **sik**[1868] (bė kesr)**:** sėrkė ye'nī ḫel; **(261a-15) sėksėk** (bė kesr-ė do^{v} motecānės)**:** espī kė rāh ne-dāred; **sinek** ve **siŋĝek**[1869]**:** peşşė; **(261b-1) sivli**[1870] miṣluhu; **sedük**[1871]**:** bevl; **sıḳırlig:** sėndī; **sözi sıḳırlig:** soḫen-ė **(261b-2)** sėndī.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef'āl: sançıl-[1872]**:** ḫelīdė şev; **silberil-:** pūst-**(261b-3)** māl şev; **sal-:** kemend bė-y-endāz ve emr-ė endāḫten-ė moṭleḳ; **saġıl-**[1873]**:** emr-ė ṣeḥīḥ şoden **(261b-4)** bė me'nī-ė çāḳ ve bėh şoden-ė zeḫm **saġal-** miṣluhu; **sayġul-:** tārāc kon; **sınal-:** ėḥsān **(261b-5)** kon; **sögel-**[1874]**:** bėryān kon; **satḳun al-:** emr-ė ḫerīden **satḳın al-** miṣluhu; **sanul-**[1875]**/ sanul:** endīşė **(261b-6)** kon ve endīşė-ė moṭleḳ; **savrul-:** ber-bād şev; **soḳul-:** dorost ve teyyār kon; **sıvrul-: (261b-7)** emr-ė leġzānīden, ḫo^{v}d rā nėşestė ez bālā-yė çīzī[1876] leġzān 'emden bė ṭevrī kė **(261b-8)** żerb ne-resed belk bė ṭerīḳ-ė bāzī ve ḫendė Hėndī (...ve...); **(261b-9) saçıl:** rīḫtė şev berg der[1877] ḫezān hemço^{v} **açıl-:** emr-ė şėgoften-ė ġonçėhā der behār; **soyul-: (261b-10)** emr-ė ḫerāşīden; **süril-:** emr-ė fersūden; **sus bol-:** bī-ḫo^{v}d şev; **sėmiz bol-:** ẕī żeḫāmet **(261b-11)** şev ey ferbėh şev; **soḳul-:** ḫelīdė şev ey emr-ė ḫelīdė şoden çonān-çė ber rūpiyė **(261b-12)** ez żerb-ė sėkkė ḥorūf hoveydā gerded Hėndī (...).

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt[1878]**: sanul: (261b-13)** fėkr ve endīşė-ė moṭleḳ; **sonġısuġal:** āḫėr **sonġal** miṣluhu; **sünçel:** cėnsī ez nemek; **sekel: (261b-14)** doşmenī ve ḫoşūmet; **sal**[1879]**/ sal-:**

[1865] Bşk.Tr: suy "sert".
[1866] DLT: saŋ "kuş pisliği" (803).
[1867] Y.Uyg.Tr: sülük (367), Kzk.Tr: sülik, Krgz.Tr: sülük "sülük"(671).
[1868] Dihhuda: sėk "sirke suyu".
[1869] DLT: siŋek "yerleşik olanların dilinde sivrisinek, göçebelerde ise karasinek" (824).
[1870] Bşk.Tr: sibin "sinek".
[1871] Bkz.: sidük
[1872] DLT: sançıl- "saplanmak" (803).
[1873] Güncel: sağal- "sağlığa kavuşmak, iyileşmek".
[1874] DLT: sögül- "(eti) ızgara yapmak" (830).
[1875] Güncel: sanıl- "düşünülmek".
[1876] چیز
[1877] از
[1878] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[1879] Güncel: sal "birçok kalın direk yan yana bağlanarak yapılan, düz ve korkuluksuz deniz ve ya ırmak taştı".

ṭevḳ ve kėştī ve emr-ė endāḫten; **suyal**: ḥāsėd **suḳçı** miṣluhu; **(261b-15) saḳal:** rīş; **sarġıl:** esp-ė sor-reng; **son ḳol:** dest-ė çep; **soyurġal**[1880]**:** cāgīr ve pergenė; **(262a-1) suçḳan il:** sāl-ė mūş; **sinĝil**[1881]**:** ḫᵛāher-ė ḫoᵛrd; **sıġal:** ġāret; **sidül: (262a-2)** bevl; **sögel**[1882]**:** āzārī kė der dest ve pā bīrūn āyed ve ġodūd ve ārūġ; **(262a-3) sursal:** ẕeḫīrė; **suysuġal:** bend o best; **sünĝül:** bolbol; **sömrül:** ḥerām; **sümül: (262a-4)** ṣemer-ė dėrāz kė der ġelāf-ė ān dānėhā-yė ġellė ve ġeyrė bāṣed mānend-ė ṣemer-ė mong[1883] **(262a-5)** ve māş ve lūbiyė ve ḫiyār-ė ṣenber Hėnd'eş (...) nāmend (bė feṭḥ-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī **(262a-6)** ve hā-ė ėşmām ve kesr-ė lām ve yā-ė me'rūf) Fārsīeş me'lūm ne-şod; **sigil**[1884]**: (262a-7)** ṣo'lūl kė ber roḫsārė ve ġeyrė mī-şeved bė Fārsī zeḫ ve bė Hėnd'eş (...) nāmend; **(262a-8) suġal:** cėsm-ė ādem.

Feṣlo'l-mīm fi'l-ef'āl: sam-[1885]**:** ḫeyāl kon.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[1886]**: sayım**[1887] **(262a-9)** her çonān-çė gūyend **sayım kişi:** ye'nī her-kesī; **sım** (bė tefḫīm-ė kesrė)**:** āhėstė; **sım sım**[1888] **(262a-10)** (bė doᵛ motecānės)**:** āhėstė āhėstė; **soḳum**[1889]**:** loḳmė ve esp-ė ferbėh kė berāyė ẕebḥ kerden **(262a-11)** nėgeh-dārend ve esp-ė yal ve dom-borīdė ve bė me'nī-ė ḫoᵛş-pesend nīz; **saydam: (262a-12)** ṣāf, bī-kodūret; **siperem**[1890]**:** rėyḥān; **susum**[1891]**:** koncėd; **sirüm:** sāye-bān; **(262a-13) süküm:** ṭebī'et.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef'āl: sun-[1892]**:** dėrāz kon ve te'ẓīm kon **(262a-14)** ve pīş-keş kon; **sıḳtan-:** bė-y-efşor līmūn ve ġeyrė; **silkin-:** dāmen bė-keş; **(262a-15) sisken-:** perīdė ve cehīdė bī-dār

[1880] Moğ.: soyurhal "lütuf, ihsan, bağış" (1123).
[1881] Y.Uyg.Tr: sinĝil "küçük kız kardeş" (355).
[1882] Y.Uyg.Tr: sögel "siğil" (361).
[1883] مونک
[1884] Bkz.: sögel
[1885] Tarama: san- "tasavvur, şüphelenmek".
[1886] Feṣlo'l-mīm mofredātė.
[1887] Krgz.Tr: sayın "her" (641).
[1888] Derleme: sim sim "yavaş yavaş, sessizce".
[1889] Y.Uyg.Tr: soḳum "kışlık et tedariki için kesilen hayvan" (358).
[1890] Dihhuda: sėperem "reyhan çiçeğinin bir türü".
[1891] Güncel: susam
[1892] Krgz.Tr: sun- "uzatmak" (668).

şev; **sın-**[1893]**/ sėn:** bė-şėken ẓorūf ve ġeyrė ve bė-yāz **(262b-1)** ve bė me‘nī to^{v}; **süyün-**[1894]**:** ẖo^{v}ş-ḥāl şev; **saġın-**[1895]**:** bė-y-endīş ve yād kon ve moştāḳ şev **(262b-2)** ve bė-ters **saḳın-**miş̱luhu; **san-**[1896]**/ san/ sen:** bė-şėmor ve şomār ve bė me‘nī-ė to^{v}; **sürten-**[1897]**:** emr-ė ġejīden-ė **(262b-3)** ṭėfl bė-zūr-ė sorīn ve zānū (Īrānī); **sirken-:** ṭūfān kon; **silen-:** emr-ė reg-ė **(262b-4)** sor̲ der çeşm peydā şoden; **soġran-:** kūzė-poşt şev[1898]; **suġan-:** bė-ḫāṭėr ār; **(262b-5) sinĝüp ḳan-**[1899]**:** emr-ė govārīden (Īrānī); **sürin-:** fersūdė şev **süril-**[1900] miş̱luhu.

Feṣlo'n-(262b-6) nūn fi'l-mofrdāt[1901]**: san**[1902]**/ sen/ san-:** şomār ve to^{v} ve emr-ė şėmorden ve bė med rān ve **(262b-7)** mevcūdāt-ė sėpāh ey ‘erż-ė sėpāh; **sorun:** şūr ve ġėl; **savun:** gevezn; **(262b-8) sıḳıban:** efşordė; **sırġın**[1903]**:** nāy Hėndī (...); **savan**[1904]**:** teẕerv; **sapan:** felāẖen **(262b-9)** dāyė kė beççė rā[1905] şīr bāz kerdė bāşed; **severben:** ẖo^{v}ş ve şād; **suçın:** teḳṣīr; **(262b-10) savrun:** neẕrānė; **saġ ėsen:** ẖeyr o ‘āfiyet; **suburġun:** menārė **subuzġun** (bė zā-ė **(262b-11)** mo‘cemė)**:** nīz bė me‘nī-ė menārė dīdė şod; **setgin**[1906] (kāf-ė tāzī)**:** piyālė-ė şerāb; **saçı ḳırḳgen: (262b-12)** mū-yė ser-terāşīdė der ḥālet-ė ġeżeb bė zen gūyend Hėndī (...); **(262b-13) sarġaran:** ze‘ferān; **sėn/ sın-** (bė terḳīḳ-ė kesrė)**:** to^{v} ve emr-ė şėkesten; **sėksen: (262b-14)** heştād; **saman**[1907]**:** kāh; **saġ-sėn:** ṣėḥḥet ve tendorost hestī; **surman:** şelcem ey şelġem; **(262b-15) suçḳan** ve **sıçḳan** ve **sıçın:** mūş; **sėkin**[1908]**:** āhėstė ve sost; **soġan: (263a-1)** nīlė-gāv ve bė me‘nī-ė piyāz kė der tāzī beṣel ẖ^{v}ānend; **sangen:** şomār; **sartalan**[1909]**: (263a-2)** keftār nām-ė

[1893] DLT: sın- (819), Krgz.Tr: sın- “kırılmak” (650).
[1894] Krgz.Tr: süyün- (675), Y.Uyg.Tr: söyün-, süyün- “sevinmek” (370).
[1895] DLT: sakın- “sakınmak; düşünmek” (800), Krgz.Tr: sağın- “özlemek” (629).
[1896] DLT: san- “sayılmak” (802), Krgz.Tr: san “sayı, miktar, hesap” (635).
[1897] DLT: sürtün- “(bir yere) sürtünmek” (841).
[1898] کوژه پشت شو
[1899] سیکوب قان
[1900] DLT: sürül- “ezilmek” (842).
[1901] Feṣlo'n-nūn mofrdāte.
[1902] Krgz.Tr: san “but, kalça; sayı, miktar, hesap” (635).
[1903] Dihhuda: serġīn, serğėn “zurna”.
[1904] Derleme: sağan “hızlı uçan, uzun dar kanatlı küçük kuş”.
[1905] زار
[1906] Dihhuda: sātgīn “kadeh”.
[1907] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[1908] Özb.Tr: sekin “yavaş”.
[1909] Güncel: Sırtlan “sırtlangillerden, genellikle leşle beslenen, etçil, postu benekli bir hayvan”.

cān(ė)ver **döltü** miṣluhu; **sutun** ve **satan** (bė feṭḥėteyn)**:** ḳiymet ve behā; **(263a-3) saḳızġan** ve **saḳsıġan** ve **saġsaġan**[1910]**:** ‘ekke (bė żemm-ė ‘eyn-ė **(263a-4)** mohmelė ve kāf-ė moşeddedė) nev‘ī ez ġorāb est dom-ė dėrāz ve der-ū sefīd **(263a-5)** ve siyāh reng est ve ber ser mānend-ė hod hod tāc dāred Hėndī (...) **(263a-6) saḳsan** miṣluhu; **siren:** nām-ė sencāb; **su ürün:** āb-dār-ḫānė; **sėrün**[1911]**:** serd **(263a-7)** o germ; **sürkelen** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė ve feṭḥ-ė kāf)**:** sebzėk ṭāyėrī-st **(263a-8)** Hėnd'eş (...) nāmend; **soġulġan**[1912]**:** ḫoşkī-ė āb; **soluġan:** pejmordė; **sėlten: (263a-9)** ketf; **soġun:** nīle-gāv ve gevezn **saġun** ve **saḳun** miṣluhu; **saban: (263a-10)** ẕerrė ve ġobār; **sıpḳan** ve **sıḳḳan**[1913]**:** felāḫen kė ez āvāz-ė ān cān(ė)verān **(263a-11)** perend; **sayḳın:** bād-ė germ ey semūm; **sülün:** nev‘ī ez āhū ve nām-ė ṭāyėrī **(263a-12)** nīz dīdė şod kė Hėnd'eş (...) nāmend; **sunġan:** dėrāz-konendė[1914] çonān-çė **(263a-13) ėlig sunġan:** dest-dėrāzī-konendė; **saġın**[1915]**/ saġın-:** gūspend-ė şīr-dār ve endīşė **(263a-14)** ve emr-ė endīşīden; **soyḳun:** gevezn Hėndī (...); **solḫan:** çoᵛgān; **salḳın: (263a-15)** bongeh-ė kāhī[1916] ve ġeyrė kė ḫānė-ė çehār-terkė ve ez kāh ve ney sāzend; **siz degen:** tā-bė-şomā; **(263b-1) sıḳan:** pīş-āb[1917] ey bevl; **süyen**[1918]**:** ṣo’lūl[1919] Hėndī; **soḳulçan**[1920]**: (263b-2)** kėrm-ė şėkem; **san san** (bė medd-ė doᵛ motecānės)**:** pārçė pārçė ve **sen-sen** (bė terḳīḳ-ė feṭḥė)**:** bė me‘nī-ė **(263b-3)** tūyī; **söklen:** ṭāyėrī-st çūn hod hod.

Feṣlo'l-vāv fi'l-ef‘āl: solu-: (263b-4) pejmordė ve bī-āb şev; **sėv-:** dūst dār; **sürü-:** bė-rān, emr-ė rānden.

[1910] Krgz.Tr: sağızğan (629), Y.Uyg.Tr: sėġizxan “saksağan” (349).
[1911] Krgz.Tr: serüün “mutedil sıcaklık, serin” (648).
[1912] DTL: sogulgan “devamlı emilen (su vb..)” (827).
[1913] Özb.Tr: sápḳán “sapan”.
[1914] درازی کننده
[1915] Y.Uyg.Tr: sėġin “sağmal, sağımlı” (349), Derleme: sağın “sağmal hayvan”.
[1916] بنکه کاه
[1917] پشاب
[1918] Bkz.: süyel
[1919] ثولول
[1920] Azb.Tr: soğulcan “solucan”.

(263b-5) Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[1921]**: su:** āb; **savuġ su:** āb-ė serd ve ẖonok; **(263b-6) saġat küninin̂g utru:** pī̇şvā[1922]-yė rūz-ė ḳiyāmet; **sanîgu** (bė nūn-ė ġonnė ve żemm-ė kāf-ė **(263b-7)** Fārsī̇ nī̇z)**:** ve ḳevm-ė ḳızılbaş; **silgü:** pāk; **salmısaġu:** sī̇r Hėndī̇ (...); **(263b-8) sırġu**[1923]**:** nāy Hėndī̇ (...); **sanaġu** ve **saġu** ve **saḳu:** pėymānė ey **(263b-9)** mėkyāl ve bāng-ė ṭāvūs; **saḳav**[1924]**:** āzār-ė esp; **sarıġ su:** zerd-āb; **sün̂gü**[1925]**: (263b-10)** kārd; **sözlegegü:** soẖen goften; **saman uġru**[1926]**:** kehkeşān; **sayḳu:** endī̇şė; **(263b-11) sayru**[1927]**:** bolbol ve ẖestė ey āzordė; **saylav** ve **saylu:** ser-efrāz ve ṣāḥėb-ė **(263b-12)** ʻėzzet; **soraġu:** sāyėl ve porsėş **sorġu** miṣluhu.

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[1928]**: sonġra: (263b-13)** beʻd; **salma**[1929]**:** kemend; **sėnçe:** tā to-rā; **saç tėpe:** ferḳ-ė ser ve kākol; **(263b-14) sėne** (bė terḳī̇ḳ-ė kesrė)**:** to-rā; **sunı dudaġı üzresiçe:** tā-bė-leb-ė āb; **sıpçaġana: (263b-15)** koleng; **serçe:** ṣārek cān(ė)verī̇ ve nām-ė cāy; **süle:** bendė-ė ẖānė ve sorriyet **(264a-1)** ve ẖāṣṣė; **sarġbuġa:** zerçūbė; **süse**[1930]**:** kėrm-ė gendom; **süyürme:** ʻābėd; **sunna**[1931] (nūn-ė **(264a-2)** moşedded-ė meftūḥė)**:** morġābī̇-ė ner çonān-çė mādėeş rā **burçın**[1932] **(264a-3)** ve morġābī̇-ė **çend ḳanat** ve **tėmür ḳanat** ve **ala buġa** ve **ala pöke** ve **(264a-4) baġçal** ve ġeyrė ve nezd-ė ḳuşçıhā-yė Türk ī̇n nāmhā-yė meşhūr est **(264a-5)** ve hemçonī̇n heftād nev morġābī̇ est ve ehl-ė Fārs coz morġābī̇ çī̇z-ė dī̇ger **(264a-6)** ne-nāmend; **sitkertime:** cān(ė)ver-ė kūhī̇; **sırça**[1933]**/ sėrçe:** ābgī̇nė[1934] ey hemī̇şė ve goncėşk; **(264a-7) sumda** (bė sokūn-ė mī̇m ve feṭḥ-ė dāl-ė mohmelė)**:** sornāy nām-ė sāzī̇ **sumda (264a-8)** miṣluhu; **salḳma:** ẖūşė-ė engūr; **sėrme:** sūzenī̇; **sadırġa:** mohmel ve bė meʻnī̇-ė gomān hem

[1921] Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredātė.
[1922] پشوا
[1923] Bkz.: sırġın
[1924] Derleme: sakav "hayvan nezlesi, çoğunlukla atlarda görülen bir çeşit hayvan hastalığı".
[1925] Güncel: süngü "tüfek namlusunun ucuna takılan küçük kılıç biçiminde delici silah".
[1926] Tarama: saman uğrusu "kehkeşan, samanyolu".
[1927] Derleme: sayrı, sayru "hasta".
[1928] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[1929] Y.Uyg.Tr: salma, salġa "laso, kement" (339).
[1930] Dihhuda: süse "buğday kurtu".
[1931] Güncel: suna "erkek ördek".
[1932] Derleme: burçin "dişi ördek".
[1933] Tarama: sırça "cam".
[1934] ابکینه

(264a-9) āmedė; **sėrinçe:** çerġ-ė ner; **semüçe** (bė feṭḥ-ė evvel ve żemm-ė mīm ve feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī)**: (264a-10)** fāḫtė **müsiçe**[1935] miṣluhu.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-ef'āl: sunçı-: ėstėhzā kon **(264a-11)** ve kec dehen kon **sunç-** miṣluhu; **soy-**[1936]**:** ẕebḥ kon ve pūst bė-keş; **si-:** bevl **(264a-12)** kon **sis-** miṣluhu; **sası-**[1937]**:** būy gīr ey gendė şev; **sėkri-**[1938]**:** emr-ė cesten **(264a-13)** ey cehīden; **sayrı-**[1939]**:** emr-ė āvāz-ė ḫoᵛş kerden tāyėr çonān-çė **sayrı-: (264a-14)** nevā-yė moṭleḳ hem āmedė ve **sayrımaḳ** meṣder-ė ān-est.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniye fi'l-(264a-15) mofredāt[1940]**: savçı:** peyġember; **sarı:** ṭeref ve cānėb ve sū ve zerd; **satḳunçı:** sevdā-ger **(264b-1)** ve beḳḳāl; **sı/ -si/ si-** (bė yā-ė me'rūf)**:** 'ėzzet [ve] żemīr-ė ġeyr yenī eş ve emr-ė şāşīden; **sayrı**[1941] (bė feṭḥ ve bė tefḫīm-ė kesrė)**:** nīz ye'nī nevā ve ṣedā ve elḥān ve bīmār; **sinĝveri:** kerāmāt; **suḳçı:** ḥāsėd **süyel** miṣluhu; **saġariçi**[1942]**:** kīmoḫt-ger; **süyünçi**[1943]**:** mojdė; **songı:** pesīn ve be'd; **su sıġırı:** gāv-mīş; **süpürgi:** ḫāk-rūb; **sėninĝniki:** ez ān-ė toᵛ; **sizninĝniki:** ez ān-ė şomā **sizinĝniki** miṣluhu; **sėksen ikki:** heştād o doᵛ; **sėksen altı:** heştod o şėş; **sėksen yėti:** heştād o heft; **soragüçi:** porsendė; **süki:** şefḥė Hėndī (...); **saġari:** kīmoḫt; **saġat küni:** rūz-ė ḳiyāmet; **selmani:** fėrḳė-ė aymaḳiyyė; **saḳlaçı:** pās-bān; **satuḳçı:** sevdā-ger[1944]; **saġırı:** piyālė; **suḳtı**[1945]**:** senbūsė[1946]-ė ḫoᵛrdenī; **say**[1947] (bė medd)**:** deryā ve beḥr ve derrė-ė kūh **(264b-2)** ve cān(ė)ver-ė kūhī; **söyleçi:** jājḫāy; **sırḳırı:** ḫoᵛrden-ė

[1935] Özb.Tr: müsiçe "kumru".
[1936] Krgz.Tr: soy- "deri yüzmek; kesmek" (662).
[1937] Krgz.Tr: sası- "pis kokmak" (639).
[1938] DLT: sekri- "zıplamak" (813).
[1939] DLT: sayra- (812), Y.Uyg.Tr: sayri- "ötmek" (343).
[1940] Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[1941] Güncel: sayrı "hasta".
[1942] Dihhuda: saġerī "atın veya eşeğin işlenmiş derisi".
[1943] Krgz.Tr: süyünçü (675), Y.Uyg.Tr: süyünçe "müjde" (370).

[1944] Beḳḳāl...satuḳçı: sevdā-ger| sayfa kenarında yazılmıştır.
[1945] DLT: suktu "içine ciğer, et, baharat konup pişirilerek yenen bağırsak" (835).
[1946] سموسه
[1947] Y.Uyg.Tr: say "nehrin yatağı, dere, çay" (342), Krgz.Tr say "nehrin yatağı" (640).

yėk-bārī; **sıġrınçı:** ulus-ė **(264b-3)** Moġol; **sivli:** peşşė **sinek** miṣluhu; **salburı:** ostorė; **sılı** (moṣennā-ė teḥtāniyeteyn ve **(264b-4)** me‘rūfeteyn)**:** merd-ė ‘ezīz; **sütli:** şīr-ḫ^{v}ārė.

Bābo'ş-şīn-ė mo‘cemė me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-(264b-5) ef‘āl: şıpḳa-: emr-ė şeplīden ey (bė kesr) ye‘nī fėşorden; **şatra-:** emr-ė şėkem nerm şoden; **(264b-6) şuba-** ve **şıba-**[1948]**:** emr-ė şeplīden[1949] (bė żemm) ye‘nī kehgėl kerden Hėndī (...) **(264b-7)** ve bė me‘nī-ė līsīden nīz; **şaşa-:** ḥeyrān şev; **şuşda-:** perīşān şev; **şaldıra-**[1950]**: (264b-8)** emr-ė āvāz ber-āmeden **şaldırla-**[1951] miṣluhu.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[1952]**: şişte**[1953]**:** ṭenbūr, sāz.

(264b-9) Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė fi'l-mofredāt[1954]**: şarlıb:** rīzėş-kerdė; **şub şub** (bė żemmė teyn)**:** zūd zūd **(264b-10)** soḫen goften.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-ef‘āl: şaşat-: ḥeyrān kon; **şişit-:** ḫo^{v}d rā **(264b-11)** bā deh kėnāyė ez fożūlī kerden.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-mofredāt[1955]**: şut:** necār Hėndī **(264b-12)** (...).

Feṣlo'l-cīm fi'l-ef‘āl: şimip iç-[1956]**:** pėstān gėrėftė şīr bė-nūş.

Feṣlo'l-(264b-13) ḫā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1957]**: şamaḫ:** çėken ey kār-ė rīşemī.

Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1958]**: (264b-14) şadd** (bė teşdīd-ė dāl)**:** neẓm żėdd-ė neṯr.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: şaştur-: ġeleṭ **(264b-15)** konān.

[1948] Krgz.Tr: şıba- “sürmek, sıvamak” (684).
[1949] شپلیدن
[1950] Krgz.Tr: şıldıra- “hışırdamak” (685).
[1951] Y.Uyg.Tr: şaldirli- “hışırdamak” (373).
[1952] Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė mofredātė.
[1953] Tarama: çeşte “uzun saplı büyük tekneli bir çeşit musiki aleti”.
[1954] Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė mofredātė.
[1955] Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė mofredātė.
[1956] Krgz.Tr: şimin- “emmek” (689).
[1957] Feṣlo'l-ḫā-ė mo‘ceme mofredātė.
[1958] Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė mofredātė.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[1959]**: şunḳar**[1960] (bė żemm-ė evvel ve sokūn-ė nūn ve **(265a-1)** fetḥ-ė ḳāf)**:** ṭāyėrī est[1961] ṣeyyād ve ḫāṣṣ merg-ė şāhān rā **şunḳar** gūyend **(265a-2)** ve şerḥ-ė īn mofeṣṣel der ḳėsm-ė evvel der loġet-ė **şunḳar** goẕeşt; **şımır: (265a-3)** elāyçī; **şaġar**[1962] (bė fetḥėteyn)**:** ān-çė ez keşret-ė kār der dest o pā ofted Hėndī **(265a-4)** (...) (bė fetḥ-ė kāf-ė Fārsī ve hā-ė ėşmām ve fetḥ-ė fevḳāniyė-ė Hėndī-ė moşeddedė); **şagar**[1963]**: (265a-5)** kār-ė bī-mozd kė kesī rā bė ān vā-dārend ye'nī[1964] bė-zūr kār konānīden **(265a-6)** ye'nī bī-gār...miṣluhu; **şengür**[1965]**:** bādrīsė-ė ḫeymė[1966]; **şer:** tā hemço[v] **rer** ye'nī **ikkişer**[1967]**: (265a-7)** bė me'nī-ė do[v]-tā ye'nī do[v] 'eded ve ḳės 'elā-hāẕā; **şar şar** (bė do[v] motecānės)**:** āb-ė cārī **(265a-8)** ve āvāz-ė āb-ė cārī.

Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė fi'l-ef'āl: şimiz- ve **şimüz-**[1968]**:** emr-ė **(265a-9)** çūşānīden[1969] hemço[v] mekānīden ve mezzė gėrėften.

Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[1970]**: şalvaz (265a-10)** (bė fetḥ)**:** āvend-ė çerḫ-ė çāh Hėndī (...) (bė żemm-ė evvel-ė fevḳāniyė-ė Hėndī ve nūn-ė **(265a-11)** zedė ve kesr-ė dāl-ė Hėndī).

Feṣlo'ş-şīn-ė mo'cemė fi'l-ef'āl: şeş-[1971]**/ şaş-:** bė-goşā **(265a-12)** ve ġeleṭ kon ve şėtābī kon; **şiş-:** bė-y-āmās ey verem şev ve bė me'nī-ė āhen.

[1959] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.

[1960] Tarama: şunkar "şahin, laçin", Krgz.Tr: şumkar "sungur (kuş)", (692), Dihhuda: şunḳar "padişahın ölümü".

[1961] طایر است

[1962] Dihhuda: şeġer "çok çalışmaktan dolayı el ve ayaklarda oluşan kabarık, nasır".

[1963] Dihhuda: şākār, şāgār "iş ücreti vermeden birini veya birilerini zorla çalıştırmak".

[1964] مزد بموازنه کارکردن دادن یا کلی مزدوری ندادن و

[1965] Dihhuda: şenkūr, şengūr "çadır ağırşağı".

[1966] بادریشه خیمه

[1967] ایگی

[1968] Bkz.: şimip iç-

[1969] جوشانیدن

[1970] Feṣlo'z-zā-ė mo'ceme mofredātė.

[1971] DLT: şeş- "çözmek" (845).

(265a-13) Feṣlo'ş-şī̂n-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1972]**: şeş /şaş-:** āhen[1973] ve ṣėtābī kon; **şuş**[1974]**:** nām-ė şehrī; **(265a-14) şüneş** mėṣl-ė **süneş**[1975] rīzė-ė āhen; **şiş/ şiş-:** sī̲h̲-ė kebāb-ė āhenī ve emr-ė āmāsī̲den[1976].

(265a-15) Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[1977]**: şılaġ**[1978]**:** çėrāġ **yaruḳ** miṣluhu; **şüşuġ**[1979]**:** āmās **şişuġ** miṣluhu.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[1980]**: şaltaḳ:** ẖarẖaşa ve tohmet; **şaldraḳ:** kāġez̲ **ḳaḳraḳ** miṣluhu; **şunĝlaḳ: (265b-1)** ḳolḳās terḳārī-st Hėndī (...) ve be‘ż ḳolḳāş (bė ṣī̲n-ė mo‘cemė) der lefẓ-ė **(265b-2)** Türkī nėvėṣtėend; **şamaḳ:** ṣālī; **şaltuḳ:** ḳebāḥet; **şırdaḳ**[1981]**:** nev‘ī ez **(265b-3)** lėbās; **şalıḳ/ şallıḳ** (bė teẖfīf-ė lām)**:** pelās Hėndī (...) kė ez ān covāl ve ġeyrė **(265b-4)** teyyār konend ve merdom-ė kūhī pūşend ve (bė teşdīd-ė lām) ṭepānçė emmā be‘ż pelās **(265b-5)** rā Türkī nėvėştė ve me‘nī-ė z̲ī-konbol nėvėştėend kė kūhiyān ve şāhān **(265b-6)** pūşend ez peşm-ė siyāh ve ġeyrė mī-bāşed; **şallaḳ:** ẖo^{v}ş-ṭeb‘ **(265b-7)** ve kūtek ve ṭepānçe ve żerb **şalaḳ** ve **şılaḳ** miṣluhu; **şıḳraḳ:** ḥīlė-ger; **(265b-8) şaḳaḳ:** şeġāl.

Feṣlo'l-kāf-fi'l-ef‘āl: şök-/ şük[1982]**:** bė-gosel, emr-ė gosesten ve bė me‘nī-ė **(265b-9)** ẖāmūş.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[1983]**: şişek**[1984]**:** eḥmeḳ ve gūsfend-ė cevān-ė yėk-sālė; **(265b-10) şortanĝ** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** cān(ė)ver-ė kūhī; **şüdrünĝ:** şeb-nem; **şeleng**[1985]**:** **(265b-11)** cest o ẖīz; **şeng:** kenek; **şevpelek**[1986]**:** şeb-perek ye‘nī ẖoffāş; **şekanek**[1987]**: (265b-**

[1972] Feṣlo'ş-şī̂n-ė mo‘ceme mofredātė.
[1973] اهن
[1974] Dihhuda: şūş “şehir adı”.
[1975] Bkz.: süneş
[1976] اماسیدن
[1977] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme mofredātė.
[1978] Derleme: şılak “ışıklı, aydınlık, parlak”.
[1979] Krgz.Tr: şişik “şiş, yumru”(690).
[1980] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[1981] Dihhuda: şīrdāġ “kısa kollu, önü açık bir çeşit elbise”.
[1982] Y.Uyg.Tr: şük “sakin, sessiz” (383).
[1983] Feṣlo'l-kāf mofredātė.
[1984] Krgz.Tr: şişek “ikinci yaşına basan idiş edilmiş koç” (690).
[1985] Dihhuda: şeleng “sıçrayıp atlama, oyuncuların attıkları perende, takla”.
[1986] Y.Uyg.Tr: şiperek, şepirenĝ (376), Özb.Tr: körşepelek “yarasa”.
[1987] Dihhuda: şekānek “havsala, tavuk kursağı”.

12) sengdān-ė morġān; **şekeşek**[1988]**:** āvāz-ė pāy veḳt-ė reftār; **şaşang**[1989]**: (265b-13)** robāb-ė çehār-tār; **şetek**[1990] (bė feṯḥ): şāḫ-ė nev kė ez dereḫt ber-āyed Hėndī **(265b-14)** (...); **şülük:** zelū Hėndī (...); **şekek:** ḥelḳė-ė engoşterī Hėndī **(265b-15)** (...); **şük:** ḫāmūş; **şeltük**[1991]**:** şālī Hėndī (...) (bė feṯḥ-ė dāl ve hā-ė **(266a-1)** èşmām); **şenĝülek:** somm-ė gāv; **şütük:** şeḫṣī kė engoştān-ė dest-ė ū yā **(266a-2)** ner-engoşt-ė ū kūtāh bāşed **çaġzak** miṣluhu.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef'āl: şurġul-: (266a-3) şoġl kon; **şıpıl-:** bė-y-efşār, emr-ė efşorden; **şıppal-** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve bė bā-ė **(266a-4)** moveḥḥedė-ė Fārsī-ė moşedded-ė meftūḥ)**:** emr-ė tīr bārīden.

Feşlo'l-lām fi'l-mofredāt[1992]**: (266a-5) şalḫşul** ve **şaḫşul:** pāytābė ve der teh-ė mūzė mī-pūşend mānend-ė cūrāb; **(266a-6) şanĝul:** somm-ė gāv; **şalşul:** pejmordė; **şal:** cāmė kė ez mū-yė gūsfend ve mīş **(266a-7)** sāzend; **şaḫul**[1993]**:** ġellė-ė erher **şaḫıl** miṣluhu; **şukul**[1994]**:** celdī ve şėtābī; **şengül**[1995]**: (266a-8)** merd-ė rāh-zen;...ān kė der gėrev borden der bāzī-ė nerd ve ġeyrė zerī **(266a-9)** kė bė merd-ė ḥāżėr dehend.

Feṣlo'l-mīm fi'l-ef'āl: şim-[1996]**:** bė-çūş, emr-ė çūşīden hemço[v] mekīden **(266a-10)** ve mezzė gėrėften.

[1988] Dihhuda: şekāşek, şekşek "yolda yürürken, ayağın sürtünmesinden çıkan ses".
[1989] Dihhuda: şāşeng "dört telli, uzun saplı saz".
[1990] Dihhuda: şetāk "ağacın ince dalı".
[1991] Tarama: çeltük "kabuklu pirinç, çeltik".
[1992] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[1993] Dihhuda: şāḫūl, şāḫol, şāḫel, şāhėl "baklagillerden yenilebilen bir bir bitki; bir çeşit börülce".
[1994] Dihhuda: şokūl "süretli, acele, tez, ivedi".
[1995] Dihhuda: şenkūl, şengūl "milletin yolunu kesip parasını alan kişi, yol hırsızı".
[1996] Bkz.: şimimek

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[1997]**: şilim**[1998]**:** mūm; **şutulum**[1999]**:** te‘eddī ve zūr; **şim**[2000]**:** nām-ė **(266a-11)** deryāyī ve māhī-ė derem-dār ve gūyend kė ān māhī-ė mėhter yūnos rā forū-bordė **(266a-12)** būd; **şecām**[2001]**:** sermā-yė seḫt[2002] kė mīvė-ė dereḫtān bė-rīzed.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: (266a-13) şursan-: emr-ė pīçīden; **şaylan-:** emr-ė ārāsten.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2003]**: şişgen: (266a-14)** bondūḳ; **şeben**[2004]**:** teḫtė-ė aş kė Hėnd'eş (...) nāmend; **şiṅgen:** bondūḳ-ė **(266a-15)** kelān ey....ve dėrāzī pā tā saḳ Hėndī (...); **şavḳun**[2005]**:** ġoᵛġā; **(266b-1) şügün:** fāl-ė nīk ve yomn; **şırılġan**[2006]**:** revġen-ė koncėd; **şıḳın:** sėylāb; **şalayın: (266b-2)** senc Hėndī (...) terāzū çonān-çė gūyend kė **şalayın üze ḳoyduruṅg (266b-3)** ye‘nī ber dendī terāzū bė-nėhend; **şölen:** te‘ām-ė ‘āmm-ė teṣerrofī ve destār-ḫᵛān ve sofrė **(266b-4)** ve ḫᵛān-ė ṭe‘ām **şilen**[2007] miṣluhu; **şüdrün:** şeb-nem; **şeṅgin:** dereḫt-ė serv ve dozd-ė rāh-zen; **(266b-5) şadurvan**[2008]**:** ser-ā-perdė ve perdė-ė bozorg mānend-ė şāmiyānė; **şıçḳan:** mūş **(266b-6) sıçḳan** (bė sīn-ė mohmelė) miṣluhu.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[2009]**: şultu:** şeḫār Hėndī (...); **(266b-7) şunḳu:** mīrzā; **şekü**[2010]**:** çevterė; **şatu**[2011]**:** nerdbān Hėndī (...).

Feṣl(266b-8)o'l-hā fi'l-mofredāt[2012]**: şaḳa şaḳa** (ḳāf-ė moşedded-ė meftūḥ [bė] doᵛ motecānės)**:** āvāz-ė pāşīden-ė **(266b-9)** āb; **şıpḳa:** tesbīḥ; **şekerpure**[2013]**:** senbūsė kė mī-

[1997] Feṣlo'l-mīm mofredātė.
[1998] Y.Uyg.Tr: şilim “undan yapılmış yapıştırıcı” (378).
[1999] Dihhuda: şotolom, oştolom “halka karşı zulüm ve kanun dışı hareket ve davranışta bulunmak”.
[2000] Dihhuda: şīm “sırtı benekli olan bir çeşit balık; Yunus Peygamberi yutan balığın adı”.
[2001] Dihhuda: şecām “ağaçları kurutacak soğuk hava, buzlu hava”.
[2002] گرمای سخت
[2003] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2004] Derleme: seben “üstünde yufka açılan tahta”.
[2005] Y.Uyg.Tr: şavḳun “gürültü, yaygara” (375).
[2006] Güncel: şırlağan “susam yağı”.
[2007] Tarama: şilen “şölen”.
[2008] Dihhuda: şādorvān “padişahların şadırvanı, çadır, padişahların büyük çadırı”.
[2009] Feṣlo'l-vāv mofredātė.
[2010] Dihhuda: sekkū, sokkū “Bahçelerde ağaçların altında oturmak için çamur yapılan sofa”.
[2011] Krgz.Tr: şatı “el merdiveni” (681).
[2012] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[2013] Dihhuda: şekerbūre, şekerpūre, şekerpāre “şekerpare”.

pezend; **şaġana** (bė fetḥ)**:** morġī-st **(266b-10)** bozorg-ter ez ġėlīvāz sereş çehār reng dāred; **şoḳma:** ḥelḳė-ė tīr ey çėhlė-ė tīr **(266b-11)** ve çėhlė-ė engoşt ve ġeyrė; **şunġla** (bė nūn-ė ġonnė ve ġeyn-ė moʻcemė-ė zedė ve fetḥ-ė lām)**:** esp-ė **(266b-12)** būz; **şamakça** ve **şamaḫça**[2014]**:** sīnė-bend-ė zenān Hėndī (...) **samaḫa** miṣluhu; **şıralġa**[2015] **(266b-13)** ve **şılarġa** ve **şalırġa:** ṣeyd; **şelle**[2016] (bė fetḥ ve lām-ė moşedded-ė meftūḥ)**:** ferc-ė zen **am (266b-14)** miṣluhu.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-efʻāl: şardı-: emr-ė tevānā şoden **şardıdı** māżī ān-est.

(266b-15) Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[2017]**: şimdi/ şim-di:** elḥāl ve māżī-ė çūşīden[2018] ve mekīden; **(267a-1) şılarçı**[2019]**:** ḳeṣṣābī kė der bāverçi-ḫānė-ė pād(ė)şāh gūşt resāned; **şaṭrenci**[2020]**:** besāṭ-ė moneḳḳeş; **(267a-2) şaġali:** ulus-ė aymaḳiyyė; **şehr-i sebzi:** ulus-ė aymaḳiyyė; **şeyḫ ʻömeri:** ulus-ė Moġol; **şamay: (267a-3)** kāḳol; **şilençi:** ḫ^{v}ān ber-dār ve ʻohdė-dār-ė bāverçi-ḫānė.

Bābo'ṣ-ṣād-ė mohmelė bedel sīn-ė (267a-4) mohmelė meʻe-ė feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-efʻāl[2021]**: żurt-** (bė żemm)**:** emr-ė gomāşten (İrānī).

Feṣlo'l-cīm fi'l-efʻāl: şıç-: (267a-5) emr-ė efşānden (İrānī).

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-efʻāl: ṣur ṣür-: emr-ė dāmīden ey zeber[2022]-ė **(267a-6)** çizī şoden ve berāber şoden (İrānī).

[2014] Dihhuda: şāmākçe, şāmāḫçe "sütyen".
[2015] Dihhuda: şīrālġe, şīrālġū "ganimet veya av etinden birine düşen pay, hisse".
[2016] Dihhuda: şolle "kadının kaba dişilik organı".
[2017] Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[2018] جوشيدن
[2019] Bkz. şıralġa
[2020] Dihhuda: şeṭrencī "nakışlanmış kumaş".
[2021] Fi'l-efʻāl| sayfa kenarında yazılmıştır.
[2022] زير

Feṣlo'zā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: ṣuz-: emr-ė terāvīden-ė **(267a-7)** āb ez ẓerf (Ī́rānī); **ṣu ṣız-** (bė kesr-ė ṣād-ė mohmelė-ė do^{v}yom)**:** emr-ė zėhī́den (bė kesrėteyn) ye‘nī **(267a-8)** cūşīdė bī́rūn...poḫt ve ġeyrė (Ī́rānī).

Feṣlo'l-ḳāf (267a-9) fi'l-ef‘āl: ṣaḳ-: emr-ė efşorden ey bė-y-efşar.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: (267a-10) ṣal-: emr-ė endāḫten (Ī́rānī).

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: ṣalın-: gorāzīden **(267a-11)** (bė żemm-ė kāf-ė Fārsī) ye‘nī godāḫten ve ḫorāmī́den (Ī́rānī).

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[2023]**: (267a-12) ṣumda** (bė żemm)**:** şeh-nāy nām-ė sāzī (Ī́rānī) **sumda** miṣluhu.

Feṣlo'l-yā-ė moṣennā (267a-13) fi'l-ef‘āl: ṣoġlay-[2024] (bė żemm-ė evvel)**:** emr-ė sepūḫten ey sepūzī́den (Ī́rānī).

Feṣlo'l-yā-ė (267a-14) moṣennā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[2025]**: ṣuratçı** (bė feṭḥ-ė rā-ė mohmelė)**:** moṣevvėr ey ṣūret-ger (Ī́rānī).

(267a-15) Bobo'ṭ-ṭā-ė mohmelė bedel tā-ė fevḳāniyė me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl[2026]**: ṭoyla-**[2027]**:** emr-ė şādī-ė ked-ḫodāy kerden **(267b-1)** (Ī́rānī); **ṭırna-:** bė-ḫār ve nāḫon bė-zen (Ī́rānī); **ṭırımla-:** emr-ė ḫerāşīden ve ḫesten (Ī́rānī).

(267b-2) Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2028]**: ṭamġa:** ḫālū[2029].

Feṣlo'ṭ-tā-ė fevḳāniyė fi'l-ef‘āl: ṭuṭlat-: emr-ė mengī́den **(267b-3)** ye‘nī āhėstė āhėstė soḫen kerden zī́r-ė leb.

[2023] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[2024] Tarama: sokla- “sokuşturmak, sokmak”.
[2025] Feṣlo'l-yā-ė moṣennā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[2026] Ef‘āl| sayfa kenarında yazılmıştır.
[2027] Ṭoyla-| sayfa kenarında yazılmıştır.
[2028] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[2029] خاتو

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-ef‘āl: ṭaḳ-: emr-ė **(267b-4)** sepūẖten (Ī̆rānī̆).

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[2030]**: ṭoġluḳ** (bė sokūn-ė ġeyn-ė mo‘cemė)**:** mevācėb ve çīz-ė **(267b-5)** mo‘eyyen (Ī̆rānī̆).

Feṣlo'l-kāf fi'l-ef‘āl: ṭök-: emr-ė efsorden ve fersūden ve emr-ė rīẖten **(267b-6)** (Ī̆rānī̆).

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt[2031]**: ṭuġrul**[2032]**:** nām-ė pād(ė)ṣāhī̆ ve nām-ė cān(ė)ver-ė perendė[2033] **(267b-7)** (Ī̆rānī̆).

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: ṭapın-: emr-ė perestī̆den-ė bot ve ġeyrė (Ī̆rānī̆); **(267b-8) ṭırıġın-:** emr-ė toroncī̆den (bė żemm-ė evvel) keşī̆den ... şoden (Ī̆rānī̆); **(267b-9) ṭalapın-**[2034]**:** emr-ė ṭepī̆den (Ī̆rānī̆).

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2035]**: ṭaġun:** ẖūk-ė ẖānė-gī̆ (Ī̆rānī̆).

(267b-10) Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[2036]**: ṭamġana:** ẖālė ve ‘emmė.

Feṣlo'l-yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[2037]**: ṭoy**[2038]**:** ked-ẖodāy; **(267b-11) ṭaġay** (bė medd-ė ġeyn-ė mo‘cemė)**:** ẖāl ey berāder-ė mādėr Hėndī̆ (...).

Bābo'l-‘eyn-ė mohmelė (267b-12) feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[2039]**: ‘oşmanlu:** ḳevm-ė ḳızılbaş.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[2040]**: ‘arż bėgi**[2041]**: (267b-13)** beẖşī̆-ė pād(ė)şāh.

[2030] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[2031] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[2032] Güncel: tuğrul “çakırdoğan”.
[2033] پرند
[2034] DLT: talpın- “çırpınmak” (849).
[2035] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2036] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[2037] Feṣlo'l-yā-ė moşennā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[2038] Ṭoy| sayfa kenarında yazılmıştır.
[2039] Bābo'l-‘eyn-ė mohmelė feṣlo'l-vāv mofredātė.
[2040] Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[2041] ‘arż bėgi|sayfa kenarında yazılmıştır.

Bābo'l-ġeyn-ė mo‘cemė me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: ġıcıla-: emr-ė zecr kerden; **ġazla-: (267b-14)** emr-ė tār besten; **ġurla-:** emr-ė ġorrīden ebr ve şīr.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2042]**: -ġa:** bā**; (267b-15) ġırbile** ve **ġarbile**[2043]**:** nāz ve ‘ėşve ve neḫrā[2044]; **ġışa:** kāhī kė ān[2045] rā der Fārsī **(268a-1)** ferezd ve ferzė nāmend bė tāzīeş lėḥyetü't-tīs ḫ^{v}ānend Hėndī (...);**(268a-2) ġuşa**[2046]**:** pāçek-ė deştī; **ġurba**[2047] (bā rā-ė mohmelė)**:** mo^{v}ḳūfė ḳeliyė-ė engūr-ė ḫām.

Feṣlo'l-cīm (268a-3) fi'l-ef‘āl: ġıç-: emr-ė ḫā’īden **ġaç-** miṣluhu; **ġanç-**[2048]**:** emr-ė nāzīden **ḳanç-** miṣluhu; **(268a-4) ġılġıç-**[2049]**:** emr-ė do^{v} engoşt ḫelānīden der beġel ve ġeyrė Hėndī (...).

Feṣl(268a-5)o'l-cīm fi'l-mofredāt[2050]**: ġanç**[2051]**:** nāz ve ‘ėşvė ve neḫrā[2052] **ḳanç** miṣluhu; **ġarec**[2053] (bė sokūn-ė **(268a-6)** rā-ė mohmelė)**:** şerāb-ė bām-dād; **ġufc**[2054] (bė sokūn-ė fā)**:** sėndān-ė āhen-ger[2055]; **ġalc**[2056]**:** ber vezn-ė **(268a-7)** ferc gėrėhī kė āsān goşāyed; **ġalġalıç** ve **ġamlıç** ve **ġılġılıç**[2057]**:** her sė loġet **(268a-8)** bė me‘nī-ė engoşt der beġel ve gerden ve pehlū ḫelānīden bė tevrī kė ḫendė āyed Hėndī **(268a-9)** (...).

[2042] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[2043] Dihhuda: ġerbīle “kadınların dansta kalça ve belden aşağı bölgesinin oynatması”.
[2044] نخره
[2045] ان
[2046] Dihhuda: ġūşā “kurutulmuş sığır tezeği”.
[2047] Dihhuda: ġūrbā “olgunlaşmamış ya da yetişmemiş üzümden yapılan yemek”.
[2048] Bkz.: ġanç
[2049] Bkz.: ġılġılıç
[2050] Feṣlo'l-cīm mofredātė.
[2051] Dihhuda: ġenc, ḳenc “naz, cilve, eda”.
[2052] نخره
[2053] Dihhuda: ġārec, ġārėc “sabaha doğru içilen içki”.
[2054] Dihhuda: ġofc “örs”.
[2055] اهن گر
[2056] Dihhuda: ġelc, ġelç “kolay çözülmeyen düğüm”.
[2057] Dihhuda: ġelġeliç, ġėlġėliç, ġėlmėç, ġėlġėç “birini gıdıklayarak güldürmek”.

Feṣlo'l-ẖā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2058]**: ġabuẖ**[2059]**:** şerāb-ė şebān-gāhī tāzī ġebūḳ[2060] **(268a-10)** (bė teḥtāniye ve ḳāf).

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: ġaçur-: bė-ẖāyān, emr-ė mote‘eddī-ė **(268a-11)** ẖā’īden; **ġaldur-:** bī-cā şūr kon.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2061]**: ġur** (bė żemm)**:** cėnsī ez **(268a-12)** Türkān ve ḳevmī kė mėlk-ė Ḫorāsān gėrėfteend der ‘ehd-ė melėk-şāh ve ān-çė der **(268a-13)** gelū-yė merdom ber-āyed kė şėkāften-ė ān ẖeṭer-ė cān est Hėndī (...) ve bė feṭḥ **(268a-14) ġar**[2062]**/ ġur**[2063]**:** bė me‘nī-ė bed-dėl ve zen-ė ḳeḥbe bė dergāh ve debbė-ẖāyė ve āvāzī kė bād der dehen kerdė **(268a-15)** bė ser-ė engoştān bė her do^{v} ṭeref-ė roẖsārė moşt zenend ve bād bė āvāz ve ān lehv-ė **(268b-1)** eṭfāl est; **ġancar**[2064]**:** ān sorẖī kė zenān ber rū mālend tā ẖūb nomāyend.

(268b-2) Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2065]**: ġalamus** (bė feṭḥ)**:** cū‘o'l-beḳer nām-ė merežī **(268b-3)** est ve bė me‘nī-ė moflės.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2066]**: ġavuş**[2067]**:** ẖūşė-ė engūr-ė ẖām **(268b-4)** kė henūz ẖo^{v}rd ve torş bāşed; **ġarmanuş**[2068]**:** ‘āḳėrḳerḥā nām-ė devāyī; **ġayraş:** ādem-ė **(268b-5)** sehv-ger.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2069]**: ġoduġ**[2070]**:** korė-ė ẖer-ė kūr[2071].

[2058] Feṣlo'l-ẖā-ė mo‘ceme mofredātė.
[2059] Dihhuda: ġebūḳ “gece şarabı”.
[2060] غيوق
[2061] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[2062] Dihhuda: ġer “hayat kadını”.
[2063] Dihhuda: ġor “taşak fıtığı”.
[2064] Dihhuda: ġencār “kadınların süslenmek için kullandıkları makyaj”.
[2065] Feṣlo's-sīn-ė mohmelė mofredātė.
[2066] Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘ceme mofredātė.
[2067] Dihhuda: ġāvoş, ġāveş “tohumluk için saklanan olgunlaşmış üzüm”.
[2068] Dihhuda: ġermānūş “akırı karha bitkisi”.
[2069] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme mofredātė.
[2070] Y.Uyg.Tr: xotek (167), Krgz.Tr: kodik (477), Kzk.Tr: kodık “sıpa”.
[2071] كورخر

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[2072]**: ġuḳ**[2073]**: (268b-6)** ġūk; **ġumalçaḳ:** lāf-çi ye‘nī lāf-zen; **ġayaḳ:**...; **ġurnuḳ**[2074] **(268b-7)** (bė kesr ve ḳīle bė żemm)**:** bet ve cevān-ė ḫoᵛş-şekl; **ġarmıḳ:** nev‘ī morġābī.

Feṣlo'l-kāf fi'l-(268b-8) mofredāt[2075]**: ġıçek**[2076]**:** zeḫmė nām-ė çūb-ek-ė hoᵛrd kė bėdān robāb ve ġeyrė nevāzend ve **(268b-9)** nām-ė sāzī-st kė kemān-çė hem nāmend ve hāẕā ṣeḥīḥ **ġıçik** miṣluhu ~ **ġıçik nāliş (268b-10) ḳılıb baġrımnı sever**; **ġasek**[2077] ve **ġaçek** (bė fetḥėteyn)**:** kėrmī est kė der vo(e)ṣl-gāh-ė **(268b-11)** peleng ve serīr-ė ḫoften peydā āyed ve bė-gezed ve ḫūn-ė merdom bė-ḫoᵛred Hėndī (...) (bė fetḥ-ė **(268b-12)** kāf ve hā-ė ėşmām ve fevḳāniyė-ė Hėndī-ė zedė ve fetḥ-ė mīm ve lām-ė zedė) emmā **ġıçek**[2078] **(268b-13)** bė me‘nī-ė āvāz bā gėryė ve feryād der gelū hem āmedė; **ġarçek:** debbė-ḫāye; **ġuşak**[2079]**:** sergīn-ė **(268b-14)** ḫoşk-ė ṣeḥrā ye‘nī pāçek-ė deştī Hėndī (...); **ġavşeng**[2080]**:** çūbī kė bėdān gāv **(268b-15)** rānend; **ġang**[2081]**:** çūbī bāşed dėrāz kė ‘eṣṣārān der kār-gāh seng der ān āvīzend tā gėran gerded ve revġen ez kūbīn bīrūn āyed[2082] Hėndī (...) (bė sokūn-ė **(269a-1)** fevḳāniyė-ė Hėndī-ė zedė ve hā-yė eşmām); **ġılk**[2083]**:** meṣṭekī-ė rūmī nām-ė devāyī; **ġultik: (269a-2)** ḫūbānī **ġulan** miṣluhu; **ġunĝnak:** çėrk; **ġurçunĝ:** nev‘ī şotor.

[2072] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.

[2073] Dihhuda: ġūk, ġūḳ “kurbağa”.

[2074] Dihhuda: ġornūḳ “egretta saçra balıkçılgiller familyasından bir kuş türü; beyaz yakışıklı genç, yakışıklı genç”.

[2075] Feṣlo'l-kāf mofredātė.

[2076] Y.Uyg.Tr: ġicek “müzik aleti” (142), Dihhuda: ġīçek, ġėçek, ġėjek, ḳėçek “kemençe”.

[2077] Dihhuda: ġesek “insanın kanını emen, bitten ve pireden büyük bir hayvan”.

[2078] Dihhuda: ġėçek “Çok ağlandığında çıkan ses, hıçkırık”.

[2079] Dihhuda: ġūşāk “kuru tezek”.

[2080] Dihhuda: ġāvşeng “sığır gütmek için kullanılan dayak”.

[2081] Dihhuda: ġen, ġeng “yağ fabrikalarında üzerinde ağırlıklar yükleyerek, yağ çıkartmak için kullanılan, ucu oka benzeyen kalın havan tahtası”.

[2082] آن چوب گران سنگ که عصاران دارند

[2083] Dihhuda: ‘ėlk “bazı bitkilerde, özellikle çamlarda oluşan, katı veya yarı akışkan organik salgı maddesi, ağaç sakızı, reçine”.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl[2084]**: (269a-3) ġudal-:** emr-ė nāṣūr oftāden; **ġumal-/ ġumal:** emr-ė lāf zeden ve lāf-ė moṭleḳ; **(269a-4) ġoçal**[2085]**:** ez pīrī nā-kārė şev; **ġal-:** bė-mān, emr-ė mānden **ḳal-** miṣluhu.

Feṣlo'l-lām (269a-5) fi'l-mofredāt[2086]**: ġumal:** lāf; **ġırġıl:** rīş-ė kelān; **ġol** (bė tefẖīm-ė żemmė)**:** fevc-ė ḳelb-gāh **(269a-6)** ve (bė terḳīḳ)...kerden; **ġoçal:** veḳt-ė kohūlet; **ġızıl:** ṭelā.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[2087]**: (269a-7) ġarım**[2088]**:** ẖendeḳ; **ġulum**[2089]**:** zerd-ālū.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: ġuṣṣalan-[2090]**:** ġoṣṣė kon; **ġun-: (269a-8)** emr-ė ġonūden.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2091]**: ġaḳın:** ẖėzānė; **ġulan**[2092]**:** ẖūbānī; **ġunaçin**[2093]**:** gāv-ė do^{v}-sālė **(269a-9)** ve gāv-ė mādė-ė nev-zā; **ġunun** ve **ġunan**[2094]**:** do^{v}-sāle yā sė-sālė beççė-ė esp; **ġann**[2095] **(269a-10)** (bė feṭḥ ve ve't-teşdīd)**:** çūb-ė gėrān-ė seng ‘eṣṣārān Hėndī (...); **ġuman:** ḥorem **(269a-11)** ey zen-ė menkūḥė; **ġarnan:** esp-ė sė-sālė.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[2096]**: ġırav** ve **ġarav**[2097]**: (269a-12)** şeb-nem-ė mevsėm-ė behār **ḳırav** miṣluhu; **ġarḳu:** ḳevm-ė Türk kė Ḫorāsān [rā] gėrėftend.

Feṣlo'l-hā (269a-13) fi'l-mofredāt[2098]**: -ġa:** bā **-ġa** miṣluhu; **ġalġala** (bė feṭḥ-ė her do^{v} ġeyn-ė mo‘cemė)**:** ān-çė resenhā [rā] mānend-ė **(269a-14)** covāl rāst mī-konend ve kah ve emṣāl-ė ān der ān por kerdė ber-dāştė mī-forūşend **(269a-15)** Hėndī kehārė ve kehār (bė hā-ė

[2084] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[2085] Derleme: gocal- “kocalmak, yaşlanmak, ihtiyarlamak”, Azb.Tr: gocal- “kocamak”.
[2086] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[2087] Feṣlo'l-mīm mofredātė.
[2088] Derleme: garim “handek”.
[2089] Afganistan Farsçasında ġuling “kuru kaysı”.
[2090] Y.Uyg.Tr: ġusse “kasvet, hüzün, iç sıkıntısı” (146), Trkm.Tr: gussa “üzüntü, gam”.
[2091] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2092] Bkz.: ġulum
[2093] Moğ.: ġunaci(n) “üç yaşındaki inek” (586).
[2094] Moğ.: ġuna(n) “üç yaşındaki hayvan” (586).
[2095] Bkz.: ġang
[2096] Feṣlo'l-vāv mofredātė.
[2097] Krgz.Tr: kıroo “kırağı” (460), Y.Uyg.Tr: ḳirav, ḳiro “kırç, kırağı” (237).
[2098] Feṣlo'l-hā mofredātė.

ėşmām); **ġarça**[2099] (bė feṯḥ)**:** nādān ve moḫnneṣ ve nīz eṣlī **(269b-1)** est ve yėk nefer Ġercėstānī rā hem **ġarça** gūyend; **ġuma:** ḥorem...; **ġına:** ‘elāmet-ė **(269b-2)** teṣġīr hemço^{v} der Fārsī kāf; **ġalança:** āb(ė)le; **ġırvana:** nev‘ī ez şotor; **ġuyalġa:** ādem[2100]-ė mechūl; **(269b-3) ġarımsa** (bė feṯḥ-ė sīn-ė mohmelė)**:** ādem-ė mechūl miṣluhu; **ġunḳa:** nėgūn çonān-çė gūyend **ġunḳa (269b-4) yatıb** ye‘nī nėgūn ḫoftė Hėndī (...) (bė feṯḥ-ė evvel ve nūn-ė ġonnė ve hā-ė ėşmām); **(269b-5) ġuja**[2101] (bā do^{v}yom ve sėyo^{v}m-ė Fārsī)**:** penbė kė poḫtė ne-şeved ve henūz ne-şėgoftė bāşed **(269b-6)** ve sebz bāşed; **ġora**[2102]**:** engūr ve zerdālū-yė ḫām-ė nā-resīdė ve gūyend ġūrė lefẓ-ė **(269b-7)** Fārsī est Türkī **davça** est; **ġafa** (bė feṯḥėteyn)**:** dorūġ; **ġıra** (bė terḳīḳ-ė kesrė)**: (269b-8)** pes-ė poşt ve ‘eḳėb ve be‘d **ḳıra** ve **soŋĝ** miṣluhu.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-ef‘āl: (269b-9) ġıçı-: por-gūyī kon[2103].

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[2104]**: -ġalı:** berāyė -**geli** miṣluhu; **ġumalçı:** lāf-zen; **(269b-10) ġançı:** ėhtėmām konendė ve çūbān.

Bābo'l-fā me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: füle-: emr-ė demīden; **(269b-11) fermanla-:** fermān kon.

Feṣlo't-tā fi'l-ef‘āl: fület-: bė-demān.

Feṣlo't-tā fi'l-ef‘āl[2105]**: fur ėt-: (269b-12)** āvāz-ė per-ė cān(ė)ver kon.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: fehledür-: bė-fehmān aḳūlu **fehledür-** bāşed ḳiyās **(269b-13)** der-īn cā mīm mī-ḫ^{v}āhed; **faydalandur-:** fāyėdė-mend gerdān; **fiŋĝir:** bīnī bė-y-efşār **(269b-14)** ve golgūnė-ė zenān[2106];

[2099] Dihhuda: ġerçe “cahil; bilgisiz; ahmak; deyyus”.
[2100] ادم
[2101] Dihhuda: ġūje, Y.Uyg.Tr: ġoza “koza” (145).
[2102] Y.Uyg.Tr: ġura, ġora (146), Özb.Tr: ġore “çağla”, Dihhuda: ġūre “üzüm çağlası”.
[2103] پرگوی کن
[2104] Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė mofredātė.
[2105] Feṣlo't-tā ef‘āl.
[2106] زبان

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2107]**: fiṅgir/ fiṅgir-:** golgūnė-ė zenān kė ber rū mālend ve emr-ė **(269b-15)** bīnī efşorden; **fur:** āvāz-ė per-ė cān(ė)ver Hėndī (...) (bė żemm-ė moveḥḥedė-ė Fārsī ve hā-ė ėşmām); **(270a-1) faġır**[2108]**:** gol-ė çenpe[2109].

Feṣlo'ş-şīn-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[2110]**: fıhıldaş:** vedā'.

Feṣlo'l-ḳāf (270a-2) fi'l-mofrdāt[2111]**: futuḳ**[2112]**:** goşāden-ė bārān kė pey-ė hem bāred Hėndī (...); **(270a-3) fıstuḳ:** pėstė.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef'āl: fehle-[2113]**: (270a-4)** emr-ė fehmīden aḳūlu **fehmle-**[2114]**:** emr-ė fehmīden bāşed.

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt[2115]**: figel:** zėrā'et; **ferġul**[2116]**:** lėḥāf **(270a-5)** Kortė-ė bārānī[2117].

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2118]**: fiṅgen:** me'şūḳ ṣorāḥī-dār kerden; **(270a-6) fasan:** gorbė-ė ner Hėndī (...) (bė kesr-ė moveḥḥedė-ė tāzī ve medd-ė lām).

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[2119]**: (270a-7) ferġana:** nām-ė şehr; **faġye**[2120]**:** gol-ė ḥenā.

Feṣlo'l-yā fi'l-mofredāt[2121]**: fitne ḳoparçı:** fėtnė-engīz.

(270a-8) Bābo'l-ḳāf me'e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef'āl: ḳalınla-: ġefṣ kon; **ḳoyuġla-**[2122]**:** tīrė **(270a-9)** kon ve ġefṣ kon; **ḳıḳla-:** feryād kon ve ne'rė kon ve āvāz-ė ḫendė **(270a-10)** kon der veḳt-

---

[2107] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[2108] Dihhuda: fāġėr "hoş kokulu, sarımtırak çiçekleri bulunan ve genellikle Hindistan'da yetişen bir çiçek adı".
[2109] چنبه
[2110] Feṣlo'ş-şīn-ė mo'ceme mofredātė.
[2111] Feṣlo'l-ḳāf mofrdāte.
[2112] Dihhuda: fotūḳ "az yağan yağmur".
[2113] Bkz. fehmle-
[2114] Dihhuda: fehm "anlayış, idrak".
[2115] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[2116] Dihhuda: ferġol "yorgan, kaban, cübbe".
[2117] کرده بارانی
[2118] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2119] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[2120] Dihhuda: fāġye "kına çiçeği".
[2121] Feṣlo'l-yā mofredātė.
[2122] Y.Uyg.Tr: ḳoyuḳli- "koyulaşmak, yoğunlaşmak" (246).

ė engoşt ẖelānīden der beġel ve pehlū ve ġeyrohā kė Hėnd'eş godgodī (270a-11) nāmend; **ḳakşa-**[2123]: ez sermā kereẖt şev Hėndī (...ve...) ve bė me‘nī-ė ẖoşk (270a-12) şev nīz kė feḳeṭ pūst ve ostoẖᵛān bāḳī māned kė ḳaḳ-ė ẖoşk ez ān-est; **ḳımla-:** (270a-13) emr-ė conbīden-ė āb ve ġeyrė; **ḳapsa-:** emr-ė cem‘ şoden ve gėrd āmeden; **ḳorukla-:** moḥāṣėrė (270a-14) kon; **ḳaba-**[2124]: moḥāṣėrė kon ve bė me‘nī-ė hedef; **ḳıravla-:** errė kon; **ḳurala-**[2125]: sūhān kon; **ḳuçaḳla-:** (270a-15) beġel-gīrī kon ve doᵛ dest berāber kon ve zeġnez zen[2126] Hėndī (...) (bė żemm ve (270b-1) nūn-ė ġonnė); **ḳarsekle-:** dest-ek bė-zen; **ḳıçla-:** emr-ė ẖārīden; **ḳına-**[2127]: şėkencė kon ve ‘eẕāb (270b-2) kon ve teng-gīr; **ḳısta-**[2128] (bė sokūn-ė sīn-ė mohmelė ve feṭḥ-ė fevḳāniyė): teng-gīr ve teng (270b-3) şev der mo‘āmelė; **ḳana-:** emr-ė ẖūn şoden;...: rem kon;...: rėżā-mend şev; (270b-4) ...: emr-ė çīden-ė hīzom berāyė efrūẖten-ė āteş;...ve...: emr-ė conbīden-ė (270b-5) āb der ẓerf Hėndī (...) (bė hā-ė ėşmām ve feṭḥ-ė evvel ve lām);...ve...: (270b-6) bė-nāz, emr-ė nāzīden;...: neṣb-ė nėşānė kon;...: der ġolāmān bė-rev ye‘nī der ġolāmān (270b-7) reften;...(bė şīn-ė mo‘cemė): emr-ė ẖᵛīşāvendī kerden **ḳışan** miṣluhu;...: bė-rān (270b-8) ve āvārė kon[2129];...: der dest kon;...: perīşān kon ve emr-ė kāvīden;...: (270b-9) teḳāżā kon **ḳısta-** miṣluhu;...: tīz kon ey ṣeyḳel kon kārd ve ġeyrė;...: (270b-10) emr-ė ber-hem ẖoᵛrden-ė çeşm;...(bė sokūn-ė şīn-ė mo‘cemė ve cīm-ė Fārsī ve nūn-ė (270b-11) meftūḥ): fāl bė-bīn, emr-ė fāl dīden;...: meṣleḥet kon;...: dest-gīrī kon; (270b-12)...: gendė şev ve bed-bū şev ve zecr kon ve bė-rān ve bė-tāz ve devādev kon... (270b-13) miṣluhu;...: bed-do‘ā kon;...: bė-cūş;...: nėgāh kon ve siyāh şev ve nomū-dār şev (270b-14) ve kemīn kon;...: sorūd kon ebyāt rā;...: teh kon;...: der şerbet nān ter (270b-15) kon;...: kec bė-nėger Hėndī (...) (bė kesr-ė moveḥḥedė ve hā-ė ėşmām ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī) ve (271a-1) (...) (bė kesr-ė dāl-ė Hėndī ve hā-ė ėşmām ve teḥtāniyė-ė Fārsī); **ḳapla-** (sėyoᵛm-ė Fārsī): (271a-2) bė-pūş; **ḳarışla-:** der-hem bė-rīz; **ḳama-:** ḳebūl kon **ḳamamaḳ:** ḳebūl kerden (meṣder)

[2123] Y.Uyg.Tr: ḳaxşi- “zayıflamak” (216).
[2124] Y.Uyg.Tr: ḳami- “hapsetmek; kuşatmak” (218).
[2125] Krgz.Tr: kurçu- “keskinleşmek, bilenmek” (524).
[2126] زغند زن
[2127] DLT: kına- “işkence etmek, cezalandırmak” (712).
[2128] Krgz.Tr: kısta- “icbar etmek, zorlamak” (462).
[2129] اواره کن

(271a-3) ḳamamamaḳ: ḳebūl ne-kerden (meṣder-ė menfī); **ḳarma-:** pencė ve çengāl bė-zen ve bė-gez, emr-ė gezīden **(271a-4) ḳarmama-:** pencė me-zen ve me-gez nehy-ė gezīden; **ḳırala-:** bė ṭeref-ė poşt rū bė-gerdān; **ḳatra-: (271a-5)** ḳor‘ė bė-zen; **ḳurşa-:** ėḥāṭė bė-kon.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2130]**: ḳayda** ve **ḳanda: (271a-6)** ko-cā; **ḳalma** (bė feṭḥ)**:** felāḫen; **ḳaçangaça:** tā-bė-key; **ḳara:** nėgāh ve siyāh ve folūs Hėndī **(271a-7)** pīse ve...ve ulus-ė aymaḳiyyė; **ḳā** (bė medd)**:** vezīr; **ḳalla:** bār ve mertebė; **ḳuda**[2131]**:** pėser-ė **(271a-8)** ḫosor ve doḫter-ė ḫosor[2132] Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė sīn-ė mohmelė ve mīm-ė zedė ve kesr-ė dāl ve hā-ė **(271a-9)** ėşmām ve teḥtāniyė-ė me‘rūf); **ḳayın ata:** ḫosor; **ḳayın ana:** ḫov̈şdāmen; **ḳatlama: (271a-10)** nev‘ī nān-ė revġenī-ė bėryān-kerdė der revġen Hėndī (...) (evvel ve dov̈yom **(271a-11)** ve çehārom-ė meftūḥ ve hā-ė ėşmām, evvel moveḥḥedė-ė Fārsī ve çehārom fevḳāniyė-ė Hėndī); **(271a-12) -ḳa:** bė me‘nī-ė bā mānend-ė **-ġa** ve **-ġa** ve **-ḳa**; **ḳına:** ḥenā **ḫına** miṣluhu; **ḳaya** (bė feṭḥ-ė evvel ve teḥtāniyė)**: (271a-13)** bė gūşė-ė çeşm nėgāh kerden ve bė me‘nī-ė pehlū ve gūşė ve kemer-ė kūh kė cā-yė geşten **(271a-14)** ne-bāşed ve bė me‘nī-ė kūh-ė moṭleḳ ve ḳollė-ė kūh hem āmedė; **ḳaşurda:** der ḫārėş kerden; **(271a-15) ḳorşarna:** zen-ė hem-‘omr; **ḳoşşa** (şīn-ė mo‘cemė-ė moşeddedė-ė meftūḥė)**:** motteṣėl.

Feṣlo'l-bā-ė (271b-1) moveḥḥede fi'l-ef‘āl: ḳop-: ber-ḫīz; **ḳap-:** emr-ė gezīden ve pūst endūden ve robūden.

(271b-2) Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė fi'l-mofredāt[2133]**: ḳabab:** nerge[2134]; **ḳab** (bė bā-ė tāzī)**:** ḫerīṭė-ė kelān ve rėkābī-ė **(271b-3)** kelān ve bė pā-ė Fārsī **ḳap:** bė me‘nī-ė covāl Hėndī gun (bā evvel ve dov̈yom-ė Fārsī) **(271b-4)** çīzī-st kė ber gāv ve ġeyrė bār konend.

Feṣlo't-tā fi'l-ef‘āl: ḳat-[2135]**:** seḫt ve kereḫt **(271b-5)** şev; **ḳorġat-:** bė-remān; **ḳarat-**[2136]**:** siyāh kon; **ḳanat-:** ḫūn kon ve feṣd kon; **ḳot-: (271b-6)** emr-ė berg rīḫten-ė dereḫt; **ḳurut-:** ḫoşk

[2130] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[2131] Y.Uyg.Tr: ḳuda “dünür” (247), Krgz.Tr: kudağıy, kuda “dünür” (515).
[2132] خسرپسر و خسردختر
[2133] Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė mofredātė.
[2134] نرغه
[2135] Y.Uyg.Tr: ḳat- “donmak, buz kesilmek, sertleşmek” (226).
[2136] Krgz.Tr: karart- “siyahlatmak” (406), Y.Uyg.Tr: karayt- “karartmak” (222).

kon; **ḳozġat-:** bė-kāvān ve perīşān kon; **ḳızıt-:** sorẖ kon ve germ kon ve bė-sūzān[2137]; **ḳaḳşat-:** zebūn kon.

Feṣlo't-tā fi'l-mofredāt[2138]**: ḳat**[2139]**:** ṭėbeḳ **(271b-7)** ve teh çonān-çė gūyend **ḳat ḳat** ye'nī teh-bė-teh ve pūrī-ė revġenī Hėndī (...) **(271b-8)** kė sābėḳ tevżīḥ-ė e'rāb īn kerdė şod ḳėsmī nān-est ve emr-ė seẖt şoden **(271b-9) ḳat ḳat:** teh-bė-teh; **ḳanat:** bāzū-yė cān(ė)ver-ė ṭāyėr ve ser-ā-perdė ve ḳanathā-yė **(271b-10)** ẖeymė kė me'rūf est; **ḳanatġa ḳanat:** bāzū-bė-bāzū ye'nī ṣeff-bė-ṣeff; **ḳut: (271b-11)** teberrok ve hūş; **ḳart**[2140] (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** pīr-merd kė der bār-gāh-ė pād(ė)şahān **(271b-12)** bālā-nėşīn bāşed ve pīr-ė monẖenīn ve dervīş ve gez-ė peymāyėş[2141]; **ḳırḳ tört:** çėhėl o çehār; **(271b-13) ḳanıt:** bāzū; **ḳurt**[2142] (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** kėrm-ė rūdė ve cor'ė-ė āb Hėndī **(271b-14)** (...) (evvel-ė Fārsī-ė meżmūm ve hā-ė ėşmām ve nūn-ė ġonnė ve fevḳāniyė-ė Hėndī); **(271b-15) ḳurut** (vāv-ė do^{v}yom me'rūf)**:** coġrāt-ė ẖoşk nām-ė ẖo^{v}rdenī; **ḳoldıt:** bāzū; **(272a-1) ḳapıt:** bė do^{v} nāẖon gėrėften-ė gūşt Hėndī (...) gėrėften (bė żemm-ė cīm-ė Fārsī **(272a-2)** ve fevḳāniyė-ė Hėndī-ė zedė ve kesr-ė kāf ve teḥtāniyė-ė me'rūfė) ve ān rā der Fārsī nīlek **(272a-3)** ve nėşkonc gūyend (bė kesr-ė nūn ve sokūn-ė şīn-ė mo'cemė ve feṭẖ-ė kāf-ė Fārsī ve nūn, **(272a-4)** cīm-ė zedė); **ḳabat** (bė feṭẖ)**:** ulus-ė Moġol; **ḳısġırat:** ulus-ė Özbek; **ḳayra at: (272a-5)** pes-endāzī-ė pes-ė poşt; **ḳanġrat:** esp-ė semend.

Feṣlo'l-cīm fi'l-(272a-6)ef'al: ḳıç-: bė-ẖār[2143], emr-ė ẖārīden; **ḳaç-:** bė-gorīz; **ḳuç-:** beġel-gīrī.

[2137] ẖoşk kon...bė-sūzān| sayfa kenarında yazılmıştır.
[2138] Feṣlo't-tā-ė mofredātė.
[2139] Y.Uyg.Tr: ḳat "kat; alt, bodrum" (225).
[2140] Tarama: kart "yaşlı, ihtiyar".
[2141] پمایش
[2142] Dihhuda: ḳort "bir yudum su".
[2143] بخا

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt[2144]**: (272a-7) ḳorḳunç:** ters ve ẖevf ve bīm; **ḳılıç:** şemşīr; **ḳanç:** nāz[2145] **ġanç** ve **ġunç**[2146] miṣluhu; **(2712a-8) ḳaşavuç**[2147]**:** ẖerẖerė-ė esp Hėndī (...); **ḳonç**[2148]**:** dīvār-ė mūzė ve sāḳ-ė **(272a-9)** pā; **ḳırḳ üç:** çėhėl o sė ‘eded; **ḳavurmaç:** ġellė-ė bėryān Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė **(2712a-10)** cīm-ė Fārsī ve kesr-ė moveḥḥedė ve teḥtāniyė-ė Fārsī ve feṭḥ-ė nūn); **ḳoltaç:** şeṭrencī; **(272a-11) ḳımaç:** her do^{v} gūşe-ė çeşm ve neẓer kerden bė gūşė-ė çeşm; **ḳaç:** bėsyār; **ḳallaç (272a-12)** (bė feṭḥ ve't-teşdīd)**:** moflės ve kem-zūr ve kem-zer; **ḳavuç**[2149]**:** seḳīm ve bīmār; **ḳartaḳaç** ve **(272a-13) ḳarḳaç** ve **ḳırḳıç** ve **ḳaralġaç** ve **ḳalduvaç** ve **ḳaldugaç** ve **ḳırlaġaç**[2150]**: (272a-14)** ferāştok ve ferāştok ye‘nī ebābīl ve perestūk kė ebābīl ve ẖeṭṭāf **(272a-15)** nāmend der kemer-ė ū endekī sefīdī bāşed **ḳaraştek** miṣluhu; **ḳulaç:** cest ber **(272b-1)** cest zeden ve mesāfet miyān-ė do^{v} dest ve ‘erż-ė dest; **ḳurç**[2151]**:** fūlād; **(272b-2) ḳıġaç** ve **ḳayġaç:** rėdā ve ḳeṣṣābe emmā **ḳayġaç** bė me‘nī-ė bāz-geştī tīr zeden **(272b-3)** nīz āmedė kė bė ṭeref poşt gerdīdė zīr-nėşānė zenend; **ḳırḳanç:** mādė-gāv; **(272b-4) ḳaşaġuç:** ẖerẖerė-ė esp.

Bābo'l-ẖā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2152]**: ḳısmaẖ**[2153] (bė sokūn-ė sīn-ė mohmelė)**: (272b-5)** teh-dīgī Hėndī (...) (bė żemm-ė kāf ve hā-ė ėşmām ve sokūn-ė rā-ė mohmelė ve feṭḥ-ė **(272b-6)** cīm-ė Fārsī ve nūn-ė zedė) **ḳızmaẖ** (bė sokūn-ė zā-ė mo‘cemė)**:** teh-dīgī miṣluhu; **ḳoltuẖ:** beġel; **(272b-7) ḳaymaẖ:** ser-ė şīr Hėndī melā’ī (bė feṭḥ-ė mīm ve medd-ė lām ve kesr hemzė ve teḥtāniyė-ė me‘rūfė).

(272b-8) Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-mofredāt: ḳarud: nām-ė ḥelvāyī; **ḳazagand** ve **ḳazaḳand** ve **ḳazaġand**[2154]**: (272b-9)** çėltė ve nev‘ī lėḥāf.

[2144] Feṣlo'l-cīm mofredātė.
[2145] نار
[2146] Dihhuda: ġunc “naz, cilve”.
[2147] Bkz.: ḳaşaġuç
[2148] Güncel: konç “ayağa giyilen şeylerde ayak bileğinden baldıra doğru olan bölüm”.
[2149] Derleme: kavuç “fıtık hastalığı ve bu hastalığa tutulmuş olan; zayıf, hastalıklı”.
[2150] Y.Uyg.Tr: ḳaliġaç, ḳalġaç (217), Kzk.Tr: karlığaç, Özb.Tr: kaldirğaç “kırlangıç”.
[2151] DLT: kurç temür “çelik” (747).
[2152] Bābo'l-ẖā-ė mo‘ceme.
[2153] Y.Uyg.Tr: ḳasmaḳ, ḳismaḳ “pişirilmiş sütün kazana yapışmış kısmı” (238).
[2154] Dihhuda: ḳezāgend, ḳezāġend “savaşta giyilen bir çeşit zırh”.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: ḳoyġur-: serė kon ve kem kon Hėndī **(272b-10)** (...) (bė feṭḥ-ė kāf-ė Fārsī ve hā-ė ėşmām ve fevḳāniyė-ė Hėndī-ė memdūdė); **ḳavundur-: (272b-11)** emr-ė māl-dār kerden; **ḳavşar-**[2155]**/ ḳavşar:** ḳebāḥet kon ve ḳebāḥet-ė moṭleḳ; **ḳayır-** ve **ḳayar-**[2156]**: (272b-12)** pertāb kon ve vā-pes kon; **ḳavuştur-:** ver-ḫo^{v}rān; **ḳıçḳar-**[2157]**:** feryād kon; **ḳur-:** kemān **(272b-13)** rā çėllė kon; **ḳudur-** ve **ḳadur-**[2158]**:** mest şev ve dīvānė şev; **ḳabar-/ ḳabar:** emr-ė āb(ė)lė oftāden **(272b-14)** ve āb(ė)lė-ė moṭleḳ; **ḳaşı dur-:** bė-ḫārān; **ḳıyındur-** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė teḥtāniyė)**:** mėḳrāż **(272b-15)** konān; **ḳavar-**[2159]**:** emr-ė sorḫ şoden-ė çėhrė ez ġeżeb ve emr-ė bėryān kerden-ė **(273a-1)** gūşt-ė sorḫ[2160] bė ṭevrī kė āb ne-māned **ḳavur-**miṣluhu; **ḳamşur-:** rū-bė-rū kon; **ḳır-** (bė yā-ė teḥtāniyė-ė **(273a-2)** me‘rūfė)**:** ḳetl kon ve bė-ḫerāş; **ḳar-:** emr-ė resīden-ė dendān bė yėk-dīger ve āmīzėş **(273a-3)** kon[2161]; **ḳamḳar-:** māhī gīr ye‘nī emr-ė māhī gėrėften; **ḳantur-** ve **ḳanṭur-**[2162]**:** emr-ė besten-ė lėcām-ė **(273a-4)** esp bė ḳaş-ė zīn; **ḳanġar-** (bė nūn-ė ġonnė)**:** ġergerė kon ve tīz kon merkūb rā; **(273a-5) ḳopar-:** bė-ḫīzān; **ḳutḳar-:** ḫelāṣ kerden; **ḳızar-** (bė feṭḥ-ė zā-ė mo‘cemė)**:** sorḫ şev; **ḳıçḳır-: (273a-6)** ṭeleb kon ve feryād kon **ḳıçḳar-** miṣluhu; **ḳaldur-:** ber-dār ve bė-y-eferāz, emr-ė efrāşten (Īrānī); **(273a-7) ḳuġuştur-:**...besten; **ḳayġur-:** ġoṣṣė kon ve ġeżeb kon ve ġem kon ve fėkr kon ve **(273a-8)** ġem ḫo^{v}rān ve ġem ḫo^{v}r; **ḳuşantur-:** teyyārī konān; **ḳuvvetlendür-:** emr-ė teḳviyet dāden **(273a-9)** ey ḳovvet deh; **ḳurdur-:** çėllė-ė kemān bė-konān; **ḳayır-:** peydā kon, emr-ė āferīden emmā **(273a-10)** der Özbekī emr-ė gerdānīden āyed.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2163]**: ḳayur:** ḫiyāl; **ḳama tapḳuçılar: (273a-11)** bār yābān; **ḳabır**[2164]**:** āb(ė)lė kė ez mėḥnet kār der dest ve pā ve ġeyrė ofted; **ḳaçar: (273a-12)** neṣr żėdd-ė neẓm ve ḳevm-ė ḳızılbaş ve ester ye‘nī ḫaçir ve roḫsār; **ḳoçḳar:** gūspend-ė **(273a-13)** ner;

[2155] Derleme: kavşar- “iki kişiyi birbirine düşürmek”.
[2156] Y.Uyg.Tr: ḳayir- “geri göndermek; döndürmek, çevirmek” (228).
[2157] Y.Uyg.Tr: ḳiçḳir- “çağırmak, davet etmek, seslenmek” (234).
[2158] Y.Uyg.Tr: ḳutur- “kudurmak” (250).
[2159] Krgz.Tr: kabar- “kabarmak” (378).
[2160] امرکوشت سرخ و بریان کردن
[2161] امیزش کن
[2162] Y.Uyg.Tr: ḳanġtar-, ḳanġtur- “atın dizginini geri çekerek eyerin kaşına takmak” (220).
[2163] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[2164] Derleme: kabar “kabarmış yara”.

ḳomur: engėşt ey zoġāl; **ḳırḳır:** ze‘ferān; **ḳanḳur:** māl-ė...nām-ė devāyī; **(273a-14) ḳarçġar** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė ve cīm-ė Fārsī ve ġeyn-ė mo‘cemė-ė meftūḥė)**:** donbė-ė ner; **ḳallaşlar (273a-15)** (bė teşdīd-ė lām)**:** mocerredān ve bī-nengān; **ḳutlar:** teberrokāt; **ḳotur/ ḳutur:** bīmārī-ė ḫārėş **(273b-1)** ve seg-ė gergīn ve dīvānė ve donbel; **ḳıŋġır**[2165]**:** eḥvel[2166] ey do^{v}-bīn ve bė me‘nī-ė kel Hėndī **(273b-2)** (...) hem āmedė; **ḳısır** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve sīn-ė mohmelė)**:** zen-ė nā-zā ey seterven **(273b-3)** ve ‘eḳīmė; **ḳar:** berf; **ḳavşar** ve **ḳavşar**[2167]**:** ḳebāḥet ve şerr; **ḳırḳ bir:** çėhėl o yėk ‘eded; **(273b-4) ḳıŋġşar:** zerdek Hėndī kācer (kāf-ė Fārsī ve cīm-ė tāzī-ė meftūḥ); **ḳıŋġşar** (bė nūn-ė **(273b-5)** ġonnė ve şīn-ė mo‘cemė-ė meftūḥ)**:** perrė-ė bīnī Hėndī (...); **ḳatır** ve **ḳıtar:** ester ey **ḫaçir**[2168], **ḳatır** ve **ḳatar** miṣluhu[2169]; **(273b-6) ḳaraçur:** yėkkė-tāz; **ḳalġur:** sebīl; **ḳaḳar:** ḫėlāl; **ḳayır:** ‘eḳėb; **ḳolar:** esp-ė korrė; **(273b-7) ḳır:** poştė-ė kūh ve mekr ve ḥīlė; **ḳor**[2170]**/ ḳur:** ṣeff ve meydān ve...sėlāh **(273b-8)** ve kemer ve nām-ė lėbāsī ve ḫėşt; **ḳapar:** mėnḳār-ė cān(ė)ver **tumşuḳ** miṣluhu; **ḳanşır**[2171]**: (273b-9)** pestī-ė bīnī; **ḳantar**[2172]**:** celev-yė esp; **ḳundhar:** āş-ė beççė-gān nām devāyī ve bė me‘nī-ė **(273b-10)** seglābī **ḳunduz** (bė zā-ė mo‘cemė) miṣluhu; **ḳuçur**[2173]**:** eḥmeḳ.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-(273b-11)ef‘āl: ḳayız-: emr-ė tāb dāden; **ḳaz-:** emr-ė kāvīden-ė çāh ve ġeyrė bė me‘nī-ė beṭṭ nīz **(273b-12)** āyed; **ḳopaz-**[2174]**:** emr-ė ber-dāşten; **ḳız-:** germ şev ve sorḫ şev ve bė me‘nī-ė doḫter.

Feṣl(273b-13)o'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2175]**: ḳuz**[2176]**:** gėrān der ḳiymet ey bīş-behā ve ḫākėster-ė germ Hėndī **(273b-14)** (...) (bė żemm-ė bā-ė moveḥḥedė-ė evvel ve hā-ė ėşmām ve vāv-ė me‘rūf ve feṭḥ-ė moveḥḥedė-ė **(273b-15)** do^{v}yom ve hā-ė ėşmām ve sokūn-ė lām);

[2165] DLT: kıŋır “şaşı” (712).
[2166] احوال
[2167] Bkz.: ḳavşar
[2168] Y.Uyg.Tr: xėçir “katır” (165), Özb.Tr: ḫaçir “katır”.
[2169] ḳatır ve ḳatar miṣluhu| sayfa kenarında yazılmıştır.
[2170] Derleme: kor “sıra, dizi”.
[2171] Y.Uyg.Tr: ḳaŋġşar “burnun kökü” (220).
[2172] Bkz.: ḳantur-, ḳanṭur-
[2173] Krgz.Tr: kucur “konuşmalarla, ricalarla, gürültü ile bıktırmak” (515).
[2174] Y.Uyg.Tr: kopar- “koparmak, çekip çıkarmak” (243).
[2175] Feṣlo'z-zā-ė mo‘ceme mofredātė.
[2176] Ttr.Tr: kuz “kor”.

ḳalavuz ve **ḳulavuz:** sevārānī kė berāyė **(274a-1)** moḥāfeẓet-ė leşker bīrūn-ė leşker berāyė çūḳī bāşend ve bė me‘nī-ė rāhber-ė moṭleḳ; **(274a-2) ḳırḳ sėkkiz:** çėhėl o hşet; **ḳırḳ toḳḳuz:** çėhėl o noh; **ḳılıḳsız** (bė teşdīd-ė **(274a-3)** lām-ė meksūr)**:** bė me‘nī-ė bed-ḫūy; **ḳırız** ve **ḳarız:** ḫerbozė-ė telḫ[2177]; **ḳopuz:** berbeṭ nām-ė sāzī **(274a-4)** ve cemī‘-ė mezāmīr rā gūyend; **ḳutsız:** ġāfėl ve bī-ḫūş; **ḳıl köz:** ḫomār-çeşm; **ḳap ḳaz: (274a-5)** beṭṭ-ė bėsyār sefīd; **ḳatıġsız:** bī-ġem; **ḳarpuz** (bė medd-ė evvel)**:** terboz[2178] Hėndī (...);**(274a-6)...:** ṣeḥrā-yė bī-ḫes o ḫāşāk; **ḳızıl yüz:** sorḫ-rū; **ḳız:** bākėrė **(274a-7)** ve doḫter-ė moṭleḳ; **ḳulaġuz:** rehber; **ḳımız:** nām-ė ḫo^{v}rdenī; **ḳaz** (bė medd)**:** bė me‘nī-ė beṭṭ; **ḳunduz: (274a-8)** seglābī.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: ḳıs-: teng gīr... kon; **ḳavus-: (274a-9)** emr-ė rānden-ė seg ve ġeyrė; **ḳus-:** ḳey kon.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2179]**: ḳuḳnus**[2180]**: (274a-10)** ḳeḳnos hem nevīsend nām-ė cān(ė)verī-st ṭāyėro'ṭ-ṭeyr elleẕī lehü ṣelāṣūnė re’s **(274a-11)** ye‘nī perendė-īst kė ū rā sī ser est ve be‘żī gūyend sī o şeş **(274a-12)** sūrāḫ der mėnḳār dāred ve meskeneş kūh-ėstān-est ve ḳevī-heykel est **(274a-13)** ve ‘omr-ė hėzār sālė dāred ve ṭāḳ est coft ne-dāred çūn bė-ḫ^{v}ānī resed **(274a-14)** vey rā cūş o ḫorūş-ė mestī ḥādėṣ gerded hėymė bėsyār cem‘ koned ve ber ān **(274a-15)** bė-nėşīned ve ez ġelebė-ė mestī ez derūn-ė hėymė āvāzī dehed ve ez her sūrāh-ė **(274b-1)** mėnḳār-ė vey nālė ġeyr-ė mokerrer ber-ḫīzed ez ān āvāz ḫo^{v}d bī-ḫo^{v}d gerded ve per zeden gīred **(274b-2)** ve ez ān dūdī ber-āyed ve ez dūd āteşī ḫīzed ve der ān hīzom ofted ve ū rā **(274b-3)** bė-sūzed ve ḫākėster gerdānėd der veḳtī kė bārān bāred ez ān ḫākėster beyżė **(274b-4)** peydā gerded ve der ėntėhā-ė moddet ez ān beyżė beççė-ė bīrūn āyed bė[2181] ḥokm-ė ḫālėḳ-ė ber-ḥeḳ **(274b-5)** ve çūn ān beççė bė bolūġet resed hemīn ḥāl ṭārī-ė eṭvār-ė ū gerded ve ‘ālėmān-ė **(274b-6)** ‘ėlm-ė mūsīḳī ez āvāz-ė ḳeḳnos sorūd ėḳtėbās nomūdeend ve der Hėndūstān **(274b-7)** kė şeş rāg ve sī rāgnī ėştėhār dāred ez hemān sī o şeş sūrāḫ-ė **(274b-8)**

[2177] خورپزه تلخ
[2178] تربوز
[2179] Feṣlo's-sīn-ė mohmelė mofredātė.
[2180] Dihhuda: ḳeḳnos, ḳeḳnūs, ḳūḳnūs “efsanevi bir kuş”.
[2181] از

mėnḳār-ė vey est ve der mūyed āverdė kė der mėnḳār-ė vey sī-ṣed o ṣeṣt sūrāẖ (274b-9) est ve ez her sūrāẖ-ė vey āvāz-ė sorūd dīgergūn ber-āyed ve bė destūr-ė meẕkūr (274b-10) bė-mīred ve beççė ber-āvered ve nāmeş hėzār āvāz nīz gūyend ve der Menṭėḳo'ṭ-ṭeyr est kė (274b-11) movāzėnė-ė ṣed sūrāẖ der mėnḳār ū-st ve mādė ne-dāred ve ‘ėlm-ė mūsīḳī ez āvāzeş (274b-12) gėrėfteend çūn mevteş resed mėḳdār-ė ṣed poştārė hīzom cem‘ koned ve ez ān (274b-13) neḳbhā-yė sūrāẖ āvāzhā-yė leṭīf ber-āred bėsyārī[2182][ez] cān(ė)verān ez āvāz-ė ū (274b-14) ḥāżėr āyend ve ekşerī ez ān comlė bė-mīrend āẖėro'l-emr[2183] ez bāl-ė ū āteş cehed ve der ān (274b-15) hīzom bė-hem sūẖtė ẖāḳ şeved ve bāz bė destūr-ė meẕkūr ez ān ẖākėster beyżė ve beççė (275a-1) ber-āyed bė ḥokm-ė ẖālėḳo'l-ẖelḳ te‘ālā ve teḳeddes neḳelto mėn eşhero'l-logāt.

(275a-2) **Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: ḳavuş-:** emr-ė koncolek şoden der ferş ye‘nī çīn (275a-3) şoden der ferş; **ḳoldaş-:** dest-gīrī kon; **ḳayış-**[2184]**:** emr-ė cūşīden; **ḳarġaş-:** (275a-4) bed-do‘ā kon; **ḳoş-/ ḳuş/ ḳoş:** hem-rāh şev ve ṭāyėr ve ẖeymė-ė kelān ve coft-gāv-ė ḳolbė-rān; (275a-5) **ḳarış-:** berāberī kon; **ḳaş-**[2185]**:** emr-ė gėrīẖten ye‘nī bė-gėrīz **ḳaç-** miṣluhu ve **ḳaş-** (275a-6) bėsyār me‘ānī dāred der mofredāt mī-āyed; **ḳamaş-:** ẖīrė-çeşm şev; (275a-7) **ḳalış-**[2186]**:** nā-rāżī kon ve bė-cūş; **ḳantarış-:** kār-sāzī kon.

Feṣlo'ş-şīn-ė (275a-8) mo‘cemė fi'l-mofredāt[2187]**: ḳardaş** ve **ḳarındaş:** hem-şėkem berāder-ė ḥeḳīḳī ve to^{v}’emān ve eḳrėbā (275a-9) ve ẖ^{v}īş; **ḳulḳaş**[2188] (bė żemm-ė evvel)**:** nām-ė rostenī est hemço^{v} şelġem ve torob Hėndī (275a-10) (...) aḳūlu der Toḥfeto'l-Mūmīnīn-ė Tėbb **ḳalḳas** (bė feṭḥ)**:** bė me‘nī-ė mesṭūr es-sīn (275a-11) mohmelė nėvėştė est; **ḳallaş** (bė feṭḥ)**:** bīhūdė ve yāvė; **ḳuş/ koş-**[2189]**:** cān(ė)ver ve ẖeymė-ė kelān (275a-12) ve coft-gāv-ė ḳolbė-rān

[2182] بسیار
[2183] اخرالامر
[2184] Derleme: kayış- “karşı gelmek”.
[2185] Tarama: kaş- “kaçmak”.
[2186] DLT: kalı- “taşkınlık yapmak” (679).
[2187] Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘ceme mofredātė.
[2188] Dihhuda: ḳolḳas “kereviz, gölevez”.
[2189] Krgz.Tr: koş “çift, çifte; iğreti keçe ev” (491).

ve emr-ė hem-rāh şoden; **ḳurtaş:** cemāl; **ḳorḳuş**[2190]**:** ters **(275a-13)** ve ẖevf ve bīm **ḳorḳunç** miṣluhu; **ḳış**[2191] (bė tefẖīm-ė kesrė)**:** ẖ^{v}īş ve ẖ^{v}īşāvend ve bė terḳīḳeş **(275a-14)** zėmėstān ey sermā; **ḳırḳ bėş:** çėẖėl o penc; **ḳaş** (bė medd)**:** ebrū ve nėgīn ve **(275a-15)** pārė-ė terāşīdė ẖerbozė[2192] Hėndī (...) (bė fetḥ-ė moveḥḥedė-ė Fārsī ve hā-ė ėşmām **(275b-1)** ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė tāzī) ve nezd çonān-çė gūyend **ḳaşıġa:** bė nezd vey ve **ḳaşımġa: (275b-2)** bė nezd-ė men ve bė me‘nī-ė gūşė-ė dehenė-ė zīn ve emr-ė gėrīẖten; **ḳara baş**[2193]**:** dāh-ė ḳedīm ve **(275b-3)** bė me‘nī-ė siyāh-ser; **ḳayış:** tesme; **ḳar ḳarındaş** (bė fetḥ her do^{v} ḳāf)**:** berāder-ė kelān; **(275b-4) ḳaruş:** kenīz-ek ve dāh ve çīzī dėrem ve ġeyrė bāşed kem-erz ve kem-ḳedr **(275b-5) ḳaruş** mṣluhu; **ḳaranış:** neẓārė; **ḳamḳuş:** goşādė; **ḳartış:** donbālė-ė ġājė; **ḳoldaş: (275b-6)** dest-yār; **ḳoġuş:** nāv-dān; **ḳonuş:** der eyyāmī kė pervīn cānėb-ė ġorūb forūd **(275b-7)** āyend Türkān **ḳonuş** gūyend; **ḳavuş:** beġel-gīrī; **ḳamış** ve **ḳımış:** ney **(275b-8)** ve kėlk ve ney-ė būryā; **ḳuyaş:** āftāb ve ser-dār ve bė me‘nī-ė berdār-ė ẖeḳīḳī hem dīdė **(275b-9)** şod; **ḳara ḳuş:** cān(ė)ver-ė şeẖrā’ī est; **ḳartış:** refāḳet; **ḳarış:** veceb **(275b-10)** ey bė-dest ve bėlėst kė cohelā bāleşt gūyendeş; **ḳıllış** (bė teşdīd-ė lām-ė **(275b-11)** meksūr)**:** fė‘l.

Feṣlo'ṭ-tā-ė mohmelė bedel-ė tā-ė ḳereşet fi'l-mofredāt[2194]**: ḳuṭ ḳuṭ** (bė żemm-ė do^{v} motecānės)**:** nān **(275b-12)** der revġen poẖtė ḳėsmī ez **çelpek** est.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: ḳozġa-[2195] (bė sokūn-ė **(275b-13)** zā-ė mo‘cemė)**:** emr-ė kāvīden **ḳozġat-** mote‘eddiyė.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2196]**: ḳattıġ**[2197]**/ ḳatıġ** (bė teşdīd-ė **(275b-14)** moṣennā-ė fevḳāniyė-ė meksūrė)**:** seẖt ve ġem ve (bė teẖfīfeş) coġrāt ve torşī ve nān-**(275b-15)**ẖo^{v}rėş kė der tāzī ėdām ve der Hėndī (...) gūyend **ḳatıḳ** ve **ḳartuḳ (276a-1)** miṣluhu; **ḳulaġ:** gūş ve

---

[2190] قورتوش

[2191] Y.Uyg.Tr: xiş “akraba” (166).

[2192] خورپزه

[2193] DLT: kara baş “erkek veya dişi köle” (684).

[2194] Feṣlo'ṭ-tā-ė mohmelė bedel-ė tā-ė ḳereşet mofredātė.

[2195] قوزغ

[2196] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme mofredātė.

[2197] Y.Uyg.Tr: ḳattiḳ “katı, sert” (226).

gūşė-ė kemān; **ḳavatlıġ:** mekkār; **ḳutullaġ:** ḫelāṣī; **ḳoltuġ: (276a-2)** beġel; **ḳapuġ:** der ye‘nī[2198] dervāzė **ḳamuġ:** hemė ve comlė ve bėsyār; **ḳaraluġ:** siyāhī; **(276a-3) ḳulpaġ:** kolāh-ė çehār-gūşė ve kāḳol; **ḳıllıġ** (lām-ė moşedded-ė meksūrė)**:** roḫşet **(276a-4)** ve kėrdār; **ḳuyruġ:** dom-ė cān(ė)ver; **ḳonaġ**[2199]**:** mozd-ė moḥeṣṣel ye‘nī çīzī kė bė moḥeṣṣėl dehend **(276a-5)** ve bė me‘nī-ė mėhmān ve dānė-ė bācėrė nīz; **ḳarlıġ** ve **ḳarluġ:** ulus-ė aymaḳiyyė; **(276a-6) ḳara ḳulaġ:** siyāh-gūş; **ḳançıġ**[2200]**:** seg-ė mādė[2201]; **ḳırḳ ayaġ:** çėhėl-pāy[2202]; **ḳırçıġ**[2203]**:** kenārė; **(276a-7) ḳara ḳamuġ:** ḫelāyīḳ[2204]; **ḳıḳraġ:** ne‘re ve feryād ve āvāz-ė bolend; **ḳabarçıġ:** āb(ė)lė; **(276a-8) ḳulaġ baġ:** gūş-bend; **ḳara ḳuyruġ:** çekārė; **ḳoflaġ**[2205]**:** ḳayėl; **ḳumlaġ:** rīg-ėstān; **(276a-9) ḳonġuraġ**[2206]**:** derāy ve ceres Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė kāf-ė Fārsī ve hā-ė ėşmām **(276a-10)** ve nūn-ė zedė ve fevḳāniyė-ė Hėndī-ė memdūdė); **ḳarmaġ:** çengol-ė bāz ve ġeyrė ve şest-ė **(276a-11)** māhī ye‘nī dām-ė māhī; **ḳavurdaġ:** gūşt-ė bėryān; **ḳaṉġrıġ**[2207]**:** demāġ; **ḳara yaġ (276a-12)** (bė feṭḥ)**:** revġen-ė çėrāġ ey revġen-ė siyāh; **ḳaġ**[2208]**:** ḥevż ve tālab **ḳaḳ (276a-13)** miṣluhu; **ḳıġ:** poşek Hėndī (...) (bė tefḫīm-ė kesrė-ė mīm ve nūn-ė evvel-ė ġonnė ve kāf-ė **(276a-14)** zedė ve nūn-ė do^{v}yom-ė meksūr ve teḥtāniyė-ė āḫėr-ė me‘rūf); **ḳıraġ**[2209]**:** kenārė; **ḳoşnuluġ: (276a-15)** hem-sāye ye‘nī cėvār ve gėrd o novvāḥ; **ḳıl ḳuyruġ:** cān(ė)ver-ė şeḥrāyī; **ḳarçanaġ:** beḫīl; **ḳayraġ: (276b-1)** seng-ė kārd; **ḳasuġ:** nāf.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-ef‘āl: ḳaḳ-/ ḳaḳ: neddāfī kon ve bė-y-efşān **(276b-2)** ve bė-kūb mīḫ ve ġeyrė ve ḫoşk-ė moṭleḳ feḳeṭ ostoḫ^{v}ān ve pūst; **ḳırḳ-/ ḳırḳ: (276b-3)** emr-ė sotorden-ė mūy ey ḥėcāmet kerden ve bė me‘nī-ė çėhėl ‘eded **ḳırıḳ** miṣluhu; **ḳoḳ-: (276b-4)** būy gīr ey gendė

[2198] بعضی

[2199] DLT: konak “akdarı” (727).

[2200] DTL: kançık “dişi köpek” (682).

[2201] ماده سک

[2202] چلپایه

[2203] Bkz. ḳırçaḳ

[2204] هلک

[2205] Derleme: koflak “abartıcı, yalancı”.

[2206] Y.Uyg.Tr: ḳoṉġuraḳ “zil” (243).

[2207] DLT: kaŋrak “damak” (683).

[2208] Krgz.Tr: kak “çorak yerde küçük bataklık” (384).

[2209] Bkz.: ḳırak

şev ve zecr kon; **ḳorḳ-:** bė-ters; **ḳıḳ-:** āvāz kon; **ḳalḳ-** (bė sokūn-ė **(276b-5)** lām)**:** emr-ė conbī̇den ve cehī̇den; **ḳoltuḳ-/ ḳoltuḳ:** pencė bė-gī̇r ve bė meʿnī̇-ė beġel-ė moṭleḳ.

Feṣlo'l-ḳāf (276b-6) fi'l-mofredāt[2210]**: ḳartuḳ:** coġrāt ve torş ve nān-ḫoᵛrėş **ḳattıḳ/ ḳatıḳ** (bė teşdī̇d-ė moşennā-ė fevḳāniyė-ė **(276b-7)** meksūrė)**:** seḫt ve (bė teḫfī̇feş) coġrāt ve torşī̇ ve nān-ḫoᵛrėş **ḳatıġ** miṣluhu; **(276b-8) ḳorḳunçluḳ:** ters-nāk ve ḫevf-nāk; **ḳıḳ:** perdė-ė ḳāf ve kūhī̇ kė moḥī̇ṭ-ė donyā est **(276b-9)** ve āvāz-ė doroşt ve bolend ve neʿrė; **ḳulunduḳ:** ḳofl ve bė meʿnī̇-ė kėlī̇d hem āmedė çonān-çė gūyend **(276b-10) ḳulunduḳnı birge alıp** yeʿnī̇ kėlī̇d rā hem-rāh gėrėftė; **ḳaḳraḳ:** kāġeẕ; **ḳayġuluḳ: (276b-11)** ġem-gī̇n ve ġem-nāk ve endūh-gī̇n; **ḳurtaşlıḳ:** ṣāḥėb-ė cemāl; **ḳorḳ/ ḳurḳ/ ḳorḳ-:** menʿ ve ḥeẕer **(276b-12)** ve ters ve bī̇m ve ḫoşk żėdd-ė ter ve emr-ė tersī̇den; **ḳıraḳ:** kenārė-ė deryā ve gūşė; **(276b-13) ḳayraḳ:** şendūḳ; **ḳabarcuḳ:** zolf; **ḳopluḳ:** ḥobāb; **ḳayınlıḳ:** nām-zed; **ḳan ḳarşuḳ: (276b-14)** ḫūn-ālūd; **ḳaraḳ**[2211]**:** çeşm ve merdomek-ė çeşm ve nūr ve nėgāh ve dī̇debān; **ḳuzluḳ:** ḳiymetī̇ **(276b-15)** ey bī̇ş-behā; **ḳaylıḳ**[2212]**:** nevʿī̇ çādor Hėndī̇ dopettė (fevḳāniyė-ė Hėndī̇-ė meftūḥ); **(277a-1) ḳabuḳ:** ḳālėb ve kėştī̇-ė ḫoᵛrd **ḳabıḳ** morādėfė emmā **ḳabıḳ:** bė meʿnī̇-ė pūst-ė dereḫt **(277a-2)** ve ḳėşr-ė ḫerbozė[2213] ve ġeyrė ve bālā-pūş hem āmedė; **ḳaḳ/ ḳaḳ-:** tālāb ve ḫoşk feḳeṭ kė **(277a-3)** ostoḫᵛān ve pūst bāḳī̇-māned Hėndī̇ (...) (dāl-ė Hėndī̇-ė memdūdė ve nūn-ė **(277a-4)** ġonnė ve kāf-ė Fārsī̇-ė meftūḥ) ve emr-ė gėrėften; **ḳayuḳ**[2214]**:** kėştī̇-ė ḫoᵛrd ey zevreḳ **ḳayıḳ (277a-5)** miṣluhu; **ḳara ḳoşuḳ:** nāḫon-ė şotor; **ḳoşuḳ:** neḳş goften ve ebyāt der sorūd ḫᵛānden **(277a-6)** ve neḳş (bė feṭḥ-ė nūn ve ḳāf-ė zedė) Hėndī̇ (...) (bė żemm-ė dāl ve hā-ė ėşmām **(277a-7)** ve rā-ė zedė ve feṭḥ-ė moveḥḥedė-ė Fārsī̇) ḳėsmī̇ sorūd est meḳeffā[2215]; **ḳıltıḳ:** mū-yė ḫūşė **(277a-8)** ve bė meʿnī̇-ė zāyçė; **ḳoyuḳ:** ġefṣ ey ġėleẕ; **ḳoşnaḳ** ve **ḳoşcaḳ:** fāl-bī̇n **ḳoşnaḫ (277a-9)** miṣluhu; **ḳalpaḳ** (bė feṭḥ)**:** kolāh-ė çehār-gūşė ve kāḳol nī̇z; **ḳalıḳ:** bėsyār; **ḳıllıḳ** (lām-ė **(277a-10)** moşedded-ė meksūr)**:** kėrdār ve ḫėṣlet ve fė'l ve ḫoᵛş-ḫū'ī̇ ve ṭevr-ė honer ve sī̇ret

[2210] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[2211] Tarama: karak "göz, gözbebeği, bakış, nazar".
[2212] Derleme: kaylık "aba, pelerin, palto".
[2213] خورپزه
[2214] قالوق
[2215] مقفه

(277a-11) ḳıllıġ miṣluhu; **ḳırḳ/ ḳırḳ-:** çehèl ‘eded, emr-è terāṣīden; **ḳapaḳ:** ser-pūş; **ḳışlaḳ: (277a-12)** cā-yè būden-è zèm-èstān; **ḳonaḳ:** dānè-īst ez ġellè Hèndī (...ve...) **(277a-13)** dānè ve bè me‘nī-è mèhmān ve moṣāḥèb ve ber ye‘nī beġel ve kenār ve āş(è)nā[2216] ve hem-sāyè; **(277a-14) ḳuyruḳ:** dom ey donb-è cān(è)ver; **ḳuduḳ/ ḳoduḳ:** borc-è cevzā ve çāh ve korrè-è ẖer; **ḳorumsaḳ/ ḳurumsaḳ**[2217]**: (277a-15)** ḳorbān-è kemān ve momsèk ve żāmèn-è ter-keş ve ḳeltebān ey ḳevvād Hèndī **(277b-1)** (...) (bè feṭḥ-è bā-è moveḥḥedè ve hā-è èşmām ve rā-è Hèndī-è zedè ve feṭḥ-è vāv); **ḳolumsaḳ: (277b-2)** ḳorbān-è kemān miṣluhu; **ḳorşuk**[2218]**:** temāşā ye‘nī lo‘bet (bè feṭḥ-è lām) Hèndī (...) (bè żemm-è **(277b-3)** kāf-è Fārsī ve rā-è Hèndī-è zedè ve feṭḥ-è teḥtāniyè) kè doẖterān ez pārçè bè ṣūret-è **(277b-4)** ādemī sāẖtè bāzend; **ḳabaḳ:** ḳālèb ve hedef ve nèşānè ve poşt ve kāsè-è çeşm **(277b-5)** Hèndī (...) (bè tefẖīm-è żemmè-è moveḥḥedè-è Fārsī-è evvel ve do^{v}yom moveḥḥedè-è Fārsī-è zedè ve **(277b-6)** fevḳāniyè-è Hèndī-è memdūdè); **ḳotuḳ** ve **ḳotaḳ**[2219]**:** ẖoşyè ey ẖāyè **taşaḳ** miṣluhu; **ḳandaḳ: (277b-7)** çè-ḳèsm; **ḳanġrık** (bè nūn-è ġonnè ve sokūn-è ġeyn-è mo‘cemè)**:** poşt-è bīnī Hèndī **(277b-8)** (...); **ḳarın yaruḳ:** èspġūl; **ḳaşuḳ:** çomçè; **ḳazuḳ:** mīẖ; **ḳasmaḳ** ve **ḳazmaḳ:** teh-**(277b-9)**dīgī Hèndī (...) ye‘nī çīzī kè der poẖten-è ṭe‘ām teh-è dīg çesped **ḳısmaẖ** ve **(277b-10) ḳızmaẖ** ve **ḳızmak** miṣluhu; **ḳasḳaḳ** (bè sokūn-è sīn-è mohmelè)**:** pīr-zen; **ḳalınlık:** nām-zed **(277b-11)** kerden bè ẖ^{v}īşī ve kelānī-è ṭūl ve ‘erż; **ḳonaḳlık:** mèhmānī; **ḳısraḳ** (bè sokūn-è sīn-è **(277b-12)** mohmelè)**:** mādiyān-è nā-zā ey seterven ve bè me‘nī-è mādiyān-è motleḳ nīz āmedè; **ḳaltaḳ: (277b-13)** behādor-è ser-kèş ve bī-ḥeyā ve gīdī; **ḳalık**[2220]**:** nā-morād; **ḳasuḳ**[2221]**:** tohīgāh; **ḳayık**[2222] (bè kesr-è teḥtāniyè)**: (277b-14)** çādor-è zenān ey mè‘cer ve ḳelb ye‘nī nā-serè żèdd-è serè ve eṣīl mānend-è cevāhèr **(277b-15)** ve ġeyrè ḳelb çonān-çè gūyend **akça ḳayık bar** Hèndī (...) (bè vāv-è Fārsī ve hā-è èşmām **(278a-1)** ve fevḳāniyè-è Hèndī) ve (...) (her do^{v} hā-è èşmām ve fevḳāniyè-è Hèndī) ve **ḳayık: (278a-2)** bè me‘nī-è

[2216] اشنا

[2217] Tarama: kurumsak “deyyus, pezevenk”.

[2218] Y.Uyg.Tr: ḳoçaḳ, ḳorçaḳ “kukla, çocuk oyuncağı” (244).

[2219] Derleme: kotak “erkeğin cinsiyet organı”.

[2220] Sayfa kenarında yazılmıştır.

[2221] Güncel: kasık “vücudun karın ile uyluk arasındaki bölümü”.

[2222] Krgz.Tr: kabık “kabuk” (378).

zevreḳ ve ne‘rė ve kūh-ė ḳāf nīz āmedė; **ḳançuḳ:** ẖezendė; **ḳuçaḳ:** beġel; **ḳızlıḳ: (278a-3)** doẖterī ve çīz-ė pehlū-dār; **ḳarnaḳ:** mesẖerė; **ḳurunluḳ:** penbė-dār; **ḳınaḳ:** beççė-ė cān(ė)ver; **(278a-4) ḳar ḳonaḳ:** morġ-ė zerrīn; **ḳurçuḳ:** zolf; **ḳarıḳ:** ẖīrė-gī-ė çeşm; **ḳalaḳ**[2223] (bė feṯḥ ve sokūn-ė **(278a-5)** lām)**:** ėżṭėrāb ve ẖereket; **ḳaraḳ** (bė feṯḥ-ė evvel ve do^{v}yom-ė mo‘cemė)**:** ulus-ė Özbek; **ḳaynaḳ**[2224]**: (278a-6)** çengol-ė ṭoyūr; **ḳulluḳ/ kolluḳ:** bendė-gī ve sā‘ėd-ė āhen-īn; **ḳolçaḳ:** sā‘ėd-ė āhen-īn ey **(278a-7)** destānė[2225]-ė āhen-īn[2226] **ḳolluḳ** miṣluhu; **ḳattıġlıḳ:** ġem-nāk; **ḳarḳaraḳ** (bė feṯḥ-ė ḳāfeyn ve **(278a-8)** sokūn-ė rā’eyn-ė mohmelėteyn)**:** bāz ṭāyėr-ė şėkārī **ḳarçaġay** miṣluhu; **ḳışġıldaḳ**[2227]**: (278a-9)** nev‘ī ez morġābī; **ḳurmaḳ**[2228]**:** çengol-ė cān(ė)ver ve seşt-ė māhī; **ḳaraşuḳ:** ‘ėḳāb; **(278a-10) ḳursaḳ**[2229]**:** mė‘dė; **ḳazamuḳ** ve **ḳızamuḳ**[2230]**:** sorẖekān kė dānė-ė sorẖ ber çėhrė der **(278a-11)** cevānī ekşer mī-şeved Hėndī (...) (bė żemm-ė mīm ve feṯḥ-ė hā ve sīn-ė mohmelė) ve nīz **(278a-12)** bė me‘nī-ė kėrm-ė çār-pāy kė mī-gezed ve ẖūn-ė merdom ẖo^{v}red Hėndī (...) **(278a-13)** (bė feṯḥ-ė evvel ve hā-ė ėşmām ve fevḳāniyė-ė Hėndī-ė zedė ve mīm-ė meftūḥ); **ḳıpçaḳ:** ulus-ė **(278a-14)** aymaḳiyyė ve eṣl deşt-ė Türkān, deşt-ė ẖālī **ẖafçaḳ** (bė feṯḥ) miṣluhu; **ḳutluḳ:** hūş-mend **(278a-15)** ve mobārek; **ḳulḳ:** ẖo^{v}rsendī dīdė şod; **ḳuşaḳ:** destār; **ḳuyaḳ/ ḳoyaḳ: (278b-1)** cibe ve bekter ve çār-āyėnė ve ḳebāyī kė Hėnd'eş (...) nāmend ve ṭāḳ-ė ẖānė; **(278b-2) ḳazıḳ:** tefsān Hėndī (...); **ḳar ḳonaḳ:** kellė-ẖo^{v}rek ye‘nī şīr-goncėşk Hėndī **(278b-3)** (...) (bė feṯḥ-ė lām ve fevḳāniyė-ė Hėndī) (...) (bė feṯḥ-ė lām ve fevḳāniyė-ė Hėndī ve vāv-ė **(278b-4)** Fārsī ve rā-ė mohmelė-ė memdūdė); **ḳırnaḳ**[2231]**:** kenīz-ek; **ḳançıḳ:** seg-ė mādė; **ḳuḳ**[2232]**:** āb-dān; **(278b-5) ḳamışlıḳ:** ney-ėstān; **ḳapuluḳ:** perdė-ė der[2233]; **ḳuymaḳ**[2234]**/ ḳoymaḳ:** nām-ė ẖo^{v}rdenī ve

---

[2223] Dihhuda: ḳeleḳ “ızdırap; hareket”.
[2224] Derleme: kıynak “yırtıcı kuş ve hayvanlarda tırnak, pençe”.
[2225] داستانه
[2226] اهن
[2227] Krgz.Tr: kaşkaldak “su tavuğu” (414), Tarama: kışkıldak “karabatak denilen su kuşu”.
[2228] Krgz.Tr: kayrırmak “olta iğnesi” (422), Kzk.Tr: karmak “olta”.
[2229] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2230] Güncel: kızamık “genellikle küçük yaşlarda görülen, kuluçka dönemi bir iki hafta süren, bulaşıcı, ateşli ufak kızıl lekeler döktüren hastalık”.
[2231] DLT: kırnak “cariye” (714).
[2232] DLT: kak “çukurdaki su birikintisi” (677).
[2233] درپرده
[2234] Derleme: kuymak “bir çeşit helva”.

nėhāden; **ḳaymaḳ: (278b-6)** ser-ė şīr Hėndī melā'ī (bė feṯḥ-ė mīm ve lām-ė memdūdė ve teḥtāniyė-ė me'rūfė); **ḳundaḳ: (278b-7)** hemān ġundak kerden-ė ṭėfl; **ḳorçaḳ**[2235]**/ ḳurçaḳ:** lo'bet ve ḳėşr ye'nī pūst-ė her dānė; **(278b-8) ḳulçaḳ** (bė sokūn-ė lām ve cīm-ė Fārsī)**:** kemīnė; **ḳurşaḳ**[2236]**:** fūṭė ey kemer-bend; **ḳurdaḳ: (278b-9)** germ ye'nī dūdė; **ḳartaḳ:** der ḫānė-ė tārīḳ kė şeḫṣī pėnhān şeved; **ḳasḳaḳ: (278b-10)** mīḫ-ė dīvār; **ḳadaḳ**[2237]**:** pėyvend-ė ẓorūf şāyed māşė bāşed kė der ẓerf-ė çīnī **(278b-11)** ve ġeyrė bend mī-dehend; **ḳavuḳ:** meşānė.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[2238]**: ḳara kiyik: (278b-12)** mėşk-ė nāfė; **ḳanlüg:** ḫūn-īn; **ḳızmak** (bė zā-ė mo'cemė)**:** teh-dīgī **ḳasmaḳ** miṣluhu **(278b-13)** emmā **ḳırmak:** bė me'nī-ė teh-dīgī meẕkūr bė rā-ė mohmelė hem dīdė şod; **ḳızlig:** bekāret-ė **(278b-14)** nėsvān ey doḫterān; **ḳonĝ:** sorīn; **ḳınĝ:** sā'et; **ḳaraglig:** ẓolm; **ḳaraştek: (278b-15)** ebābīl ey ḫeṭṭāf **ḳarḳaç** miṣluhu; **ḳırmak** (bė rā-ė mohmelė)**:** çengol-ė cān(ė)ver ve nām-ė sėlāḥī **(279a-1)** ve şest-ė māhī ve bė me'nī-ė ḫerāşīden ve ḳetl kerden **ḳur** miṣluhu; **ḳarasık:** ṭepānçė; **(279a-2) ḳara çėrik** (bė feṯḥėteyn)**:** leşker-ė komekī[2239] ey leşkerī kė bė meded-ė pād(ė)şāh āmedė **(279a-3)** bāşed ve leşker-ė omerā ve ġeyrė ye'nī leşkerī kė pād(ė)şāhān der veḳt-ė mohėmm **(279a-4)** ez eṭrāf ṭeleb fermāyend ān rā **ḳara çėrik** nāmend ve leşker-ė şāhī rā **çėrik (279a-5)** ve **aḳ çėrik**; **ḳatḳık:** nīm-ḫīz şoden; **ḳırak:** kenāre **ḳıraḳ** miṣluhu; **ḳalçanĝ**[2240]**: (279a-6)** ādem-ė bī-ṣebr ve esp-ė çost-pā Hėndī (...) (bė żemm-ė cīm-ė Fārsī ve lām-ė **(279a-7)** evvel-ė zedė ve żemm-ė moveḥḥedė ve lām-ė do^{v}yom-ė memdūdė); **ḳarsak:** āvāz-ė do^{v} dest **(279a-8)** Hėndī (...) (fevḳāniyė-ė memdūdė ve kesr-ė lām ve teḥtāniyė-ė me'rūfė); **ḳarançak (279a-9)** (bė feṯḥėteyn)**:** kābūs ye'nī dīv sīnė kė der ḫ^{v}āb fėşāred; **ḳartanĝ: (279a-10)** ėbtėdā-yė pīrī; **ḳaşlanĝ** (bė feṯḥ-ė lām)**:** zen-ė mo'ālecė konendė-ė beççė-gān morād **(279a-11)** ez ḳābėlė bāşed; **ḳaşanĝ**[2241] (bė feṯḥ-ė şīn-ė mo'cemė ve nūn-ė ġonnė)**:** bī-ḥeyā, bī-rū.

[2235] Bkz. korşaḳ

[2236] Tarama: kurşak "kuşak".

[2237] Derleme: kadak "ilinti, eğreti dikiş".

[2238] Feṣlo'l-kāf mofredātė.

[2239] کوموکی

[2240] Krgz.Tr: kalçanğ "aptal, budala" (388).

[2241] DLT: kaşaŋ "köleye sövüldüğü zaman kullanılan, "ey aşağılık" anlamında bir söz" (691).

(279a-12) Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: ḳadıl-[2242]**:** emr-ė ẖezīden ve ẖelīden ve ver-ẖo^{v}rden ve **(279a-13)** bā-hem şoden; **ḳatıl-:** emr-ė deẖl kerden der kār ve kesī rā gėrėften der soẖen **(279a-14)** ve ġeyrė Hėndī (...) (bė tefẖīm-ė kesrė-ė cīm-ė Fārsī ve hā-ė ėşmām ve rā-ė mohmelė-ė Hėndī-ė **(279a-15)** zedė ve nūn-ė memdūdė); **ḳurul-:** emr-ė dorost nomūden; **ḳayzıl-:** şėgoftė şev ve bė me‘nī-ė **(279b-1)** tābīdė şev; **ḳılal-:** emr-ė mī-tevān kerden; **ḳozġal-:** perīşān şev ve bė-der kon; **(279b-2) ḳumral-:** ẖāk şev; **ḳaḳşal-:** ẖoşk şev; **ḳal-:** bė-mān; **ḳavrul-:** bėryān şev; **ḳutul-: (279b-3)** ẖelāṣ şev; **ḳoşul-:** hem-rāh şev; **ḳıl-:** bė-kon; **ḳusal-:** bī-edebī kon; **ḳaġıl-:** te‘yināt[2243] **(279b-4)** kon merdom rā ber kārī; **ḳarşu bol-:** rū-bė-rū şoden; **ḳoḳu al-:** būy gīr ey ėstėşmām **(279b-5)** kon; **ḳoḳul-:** emr-ė ėstėnşāḳ ye‘nī der bīnī āb kon; **ḳoparıl-:** engīẖtė şev; **ḳutlul-: (279b-6)** emr-ė tehniyet ve mobārek-bād dāden; **ḳozul-:** teyyārī kon ve ārāstė kon; **(279b-7) ḳol-**[2244]**:** bė-ẖ^{v}āh, emr-ė ẖ^{v}āsten ve bėsyār me‘ānī dāred der mofredāt mī-āyed; **(279b-8) ḳoyul-:** ġelīẓ şev.

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt[2245]**: ḳol/ ḳul/ ḳol-** (bė tefẖīm-ė żemmė)**:** dest ve cerr ve nāmė **(279b-9)** ve pā-yė tuġ ye‘nī merdomān-ė gėrd-ė teẖt-ė pād(ė)şāh ve fevc-ė ḳelb-gāh ve emr-ė ẖāsten **(279b-10)** ve (bė terḳīḳ-ė żemmė) ġolām; **ḳızıl** ve **ḳazıl:** sorẖ; **ḳayal** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė evvel ve **(279b-11)** teḥtāniyė)**:** kemīnė; **ḳaytul** (bė fetḥ)**:** poşt; **ḳulḳul**[2246] (bė żemmė do^{v} motecānės)**:** merd-ė sebok **(279b-12)** ve ẓerīf ve āvāz[2247]-ė ṣorāḥī-ė şerāb ve āb ve ġeyrė bė veḳt-ė rīẖten-ė şerāb **(279b-13)** ve āb ve ġeyrė; **ḳırtaġıl:** poştė; **ḳırġavul:** tederū; **ḳayın sinĝil:** hemşīrė-ė ẖo^{v}rd-ė **(279b-14)** zen; **ḳoçımal** ve **ḳoçmal:** māl-ė zādī; **ḳaşḳal:** nev‘ī morġābī; **ḳap ḳızıl: (279b-15)** sorẖ sorẖ ey nīk sorẖ; **ḳıl** (bė yā-ė me‘rūf)**:** mū-yė rīş ve yāl-ė **(280a-1)** esp ve mū-yė dėrāz; **ḳara pul:** folūs-ė siyāh; **ḳarḳal:** dāġ-ė kāġeẓ; **ḳayġul: (280a-2)** mokedder; **ḳaramtul:** siyāh-reng; **ḳaltal:** poşt-ė zīn; **ḳasıl**[2248]**:** ẖ^{v}īd (bė żemm) kė **(280a-3)** espān ẖo^{v}rend;

[2242] Krgz.Tr: kadal- “saplanmak” (382).

[2243] تعينات

[2244] DLT: kol- “istemek” (726).

[2245] Feṣlo'l-lām mofredātė.

[2246] Dihhuda: ḳolḳol “çabuk ve zarif olan adam; sürahiden bardağa şarap koyarken çıkan ses”.

[2247] اواز

[2248] Derleme: kasıl “başak tutmamış arpa, buğday vb. tahıllar”.

ḳaravul (bė feṯḥėteyn)**:** mīr-ė şėkār ve dīd-ė-bān ve fevcī kė **(280a-4)** berāyė te‘yīn[2249]-ė mėkān-ė ceng te‘yīn[2250] şeved; **ḳırġıl**[2251]**:** do^{v}-mūy; **ḳaba saḳal (280a-5)** (bė feteḥāt)**:** rīş-ė kelān; **ḳaçmal** (bė feṯḥ)**:** ẖārėş-nāk; **ḳumal:** lāf zeden; **(280a-6) ḳoruḳmal:** pās-bān.

Feṣlo'l-mīm fi'l-ef‘āl: ḳam-: ėḥāṭė kon ve bė-y-āsā **(280a-7)** ve kāmyāb şodė āsūdė ve bė-y-ārām.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[2252]**: ḳatım**[2253]**:** şūr-çeşm **(280a-8)** ve ebrīşem-ė tāftė ve tār; **ḳam:** sėtām ye‘nī ‘ėnān ve domçi nīz dīdė **(280a-9)** şod; **ḳulum:** selẖė Hėndī (...) (bė feṯḥ-ė hā-ė evvel ve sokūn-ė fevḳāniyė ve hā-ė **(280a-10)** do^{v}yom-ė ėşmām ve teḥtāniyė-ė memdūdė ve rā-ė mohmelė-ė zedė); **ḳum:** rīg; **ḳurġaşum**[2254]**: (280a-11)** sorb **ḳurġaşun** ve **ḳurġaşım** miṣluhu; **ḳuru üzüm:** mevīz ey engūr-ė ẖoşk; **ḳaraġım (280a-12) ḳaraġım:** nūr-ė çeşm-ė men; **ḳırım:** çāh.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: ḳısḳan-[2255]**:** kūtāh **(280a-13)** kon; **ḳıpın-:** goncān bė-nėşīn; **ḳayın-** (bė feṯḥ-ė evvel ve nūn-ė ġonnė)**:** mėḳrāż kon **(280a-14)** ve **ḳayınçı-** (bė feṯḥ) fā‘ėl-ė īn-est ye‘nī borendė; **ḳatlan-:** se‘y kon ve tehemmol kon; **ḳabarçuḳlan-: (280a-15)** cerāḥet şev; **ḳapın-:** emr-ė der-gėrėften-ė āteş; **ḳavun-**[2256]**:** emr-ė nāzīden ve **ḳuvan-** (bė żemm-ė **(280b-1)** evvel) miṣluhu ve ẖo^{v}ş-veḳt şev **ḳavan-** morādefė; **ḳışan-:** h^{v}īşāvendī kon **(280b-2) ḳışa-** miṣluhu **ḳışanmaḳ** ve **ḳışamaḳ** meṣderė; **ḳınĝın-:** berāber şev; **ḳızġan-:** emr-ė **(280b-3)** şūrīden ve şek borden **ḳızġanurmışurdur:** şek mī-bered możārė‘e; **(280b-4) ḳapıban-:** kemīn kerden, emr-ė **ḳapı-** bāşed; **ḳısan-:** endāzė kon; **ḳapḳan-:** pėnhān konān; **(280b-5) ḳurşan-:** moḥkem kon ve bė-bend ve ḥelḳė kon; **ḳazan-/ ḳazan**(bė zā-ė mo‘cemė)**:** bė-y-endūz ve dīg-ė moṭleḳ; **(280b-6) ḳan-:** sīr-āb şev ez āb der tėşnė-gī çonān-çė **toy-:** sīr kerden şėkem ez ġeẕā[2257]; **(280b-7)**

[2249] تعین

[2250] تعین

[2251] DLT: kırgıl “yaşını başına almış adam” (713), Derleme: kırgıl “kır saçlı insan ya da kır tüylü hayvan”.

[2252] Feṣlo'l-mīm mofredātė.

[2253] Dihhuda: ḳetīm “kaynatılmış olan beyaz ipek”.

[2254] Krgz.Tr: korğoşun “kurşun” (488).

[2255] Krgz.Tr: kıskar- “kısalmak” (462).

[2256] Güncel: kıvan- “sevinmek, iftihar etmek”.

[2257] سیرشکم از غذا

ḳazġan-: ẕāhėr şev; **ḳon-** (bė tefẖīm-ė żemmė)**:** bė-nėşīn ve forūd ā ṭāyėr ve ġeyrė; **ḳapan-:** moḥāṣėrė **(280b-8)** şev; **ḳızġan-:** beẖīlī kon ve bė-terāş ve ẖėsset kon; **ḳosun-**[2258]**:** nīm-ẖīz şev; **ḳımsan-:** reşk **(280b-9)** ber ve ḥesret ber ve ġolāmī kon çonān-çė gūyend **ḳımsanur-mėn:** ġolāmī mī-konem **(280b-10)** ve ḥesret mī-berem, ḥesret borden ṣeḥīḥ est[2259]; **ḳazġan-**[2260]**:** bed-doʻā kon ve ẖeşm ve ġoṣṣė kon; **(280b-11) ḳaşan-**[2261]**:** bevl kon.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2262]**: ḳān** (bė medd)**:** pād(ė)şāh-ė ẕi-şe'n; **ḳıçḳırın**[2263]**: (280b-12)** feryād; **ḳaçan**[2264]**:** her-gāh ve key ve kodām veḳt; **ḳorġan**[2265]**:** tersendė ve (bė medd-ė ġeyn-ė **(280b-13)** moʻcemė) ḳelʻė; **ḳavun**[2266]**:** ẖerbozė[2267] ve ẖoᵛş; **ḳoyġan:** tārėk ey terk konendė; **ḳaġun**[2268] **(280b-14)** ve **ḳoġan**[2269]**:** serdė[2270] (mīvė); **ḳuduman:** bī-ė'tėdāl; **ḳamnan:** nām-ė velāyetī; **ḳuyun**[2271]**/ ḳoyun**[2272]**: (280b-15)** gėrd-bād Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė moveḥḥedė ve kāf-ė Fārsī ve hā-ė ėşmām ve vāv-ė **(281a-1)** meʻrūf ve lām-ė meftūḥ) ve bė meʻnī-ė beġel ve esp-ė şeş-māhė nīz dīdė şod; **ḳayan: (281a-2)** kojā; **ḳotan**[2273]**:** cā-yė gūsfend ve ḥevāṣėl ve koleng; **ḳarıpçın: (281a-3)** destānė-ė sėlāḥ; **ḳaptan**[2274] (bė sokūn-ė moveḥḥedė ve feṭḥ-ė fevḳāniyė)**:** cāmė; **ḳın**[2275] **(281a-4)** ve **ḳayın**[2276] (bė yā-ė meʻrūf)**:** ġėlāf-ė kārd ve ġeyrė ve şėkencė ve ʻeẕāb ve moşkėl; **(281a-5) ḳaltaban:** sėper; **ḳaltaban:** zen ey zevcė ve bė meʻnī-ė kef-ė pā hem dīdė şod; **ḳıflan (281a-6)** ve **ḳuflan** (bė feṭḥ-ė evvel ve fevḳāniyė ve

---

[2258] Krgz.Tr: kozğol- "hareket getirmek, kımıldamak" (495).
[2259] سست
[2260] DLT: kargan- "lanet etmek" (686), Y.Uyg.Tr: ḳargi- "lanetlemek, beddua etmek" (222).
[2261] DLT: kaşan- "(at vb. hayvanlar) işemek" (691).
[2262] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2263] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2264] DLT: kaçan "ne zaman; eğer, ne zaman ki" (673).
[2265] Krgz.Tr: korğon "kale" (487).
[2266] Güncel: kıvanç "sevinç".
[2267] خورپزه
[2268] DLT: kāgun "kavun" (677).
[2269] Y.Uyg.Tr: ḳoġun "kavun" (241).
[2270] سردا
[2271] Y.Uyg.Tr: ḳuyun "kasırga" (251).
[2272] Y.Uyg.Tr: ḳoyun "kucak" (246).
[2273] Y.Uyg.Tr: ḳotan "ağıl" (245).
[2274] DLT: kaftan "kaftan" (677).
[2275] Krgz.Tr: kın "kın" (455), Tarama: kın "işkence, ceza, eziyet, felaket".
[2276] Krgz.Tr: kıyın "güç (zor)" (466).

moveḥḥedė): ḳevvādān kė nāmūs ho^{v}d pīş-ė dīgerān (281a-7) keşed ve ocret sėtāned ey deyyūş Hėndī (...) **ḳarṭaban**[2277] ve **ḳurumsaḳ**[2278] (281a-8) miş̱luhu; **ḳıflan** ve **ḳuflan:** peleng ḳėsmī ez şīr est; **ḳarın:** şėkem ve şėkenbė ve nām-ė (281a-9) merezī; **ḳılyan**[2279]**:** ḥoḳḳė-ė tenbākū keşīden[2280] **ḳumıça** miş̱luhu; **ḳırın:** kef-ė pāy; **ḳozġalan**[2281]**:** (281a-10) gėrd-bād ve şūr ve şūrīdė-gī; **ḳumġan**[2282]**:** āftābė-ė āb ve ḳomḳomė; **ḳulun:** beççė-ė esp; (281a-11) **ḳataġan:** ḳevmī ez Özbek; **ḳoşun:** eḥşām ve fevc ve leşker; **ḳarḳaşun:** nāḫon-ė (281a-12) şotor; **ḳon:** āşiyānė-ė morġān; **ḳaltan:** gīdī (kāf-ė Fārsī ve her do^{v} (281a-13) teḥtāniyė-ė me'rūfė), bī-ḥeyā **ḳaltaḳ** miş̱luhu; **ḳoḍan:** gūsfend; **ḳalan:** bāḳī; **ḳumuzan** ve (281a-14) **ḳumuzun** (bė rā-ė mo'cemė)**:** āftābė-ė āb **latuḳ** miş̱luhu; **ḳaftan:** do^{v}-tehī ve ḳebā **ḫaftan** (281a-15) miş̱luhu; **ḳurun:** penbė; **ḳuḳun:** gėşnīz; **ḳarçaman:** beḫīl; **ḳınḳırın**[2283]**:** zemīn-ė pest o bolend; **ḳumran:** (281b-1) ḳetl şoden; **ḳızġun** ve **ḳazḳan** ve **ḳazġun** ve **ḳuzġun**[2284] (bė zā-ė mo'cemė)**:** her çehār loġet (281b-2) bė me'nī-ė zāġ-ė siyāh; **ḳıçan:** ulus-ė Moġol; **ḳazan:** dīg-ė moṭleḳ; **ḳazġan**[2285]**:** dīg-ė (281b-3) mėsīn; **ḳartḳan:** şīr-goncėşk Hėndī (...); **ḳulun:** korrė-ė esp[2286]; **ḳun** ve (281b-4) **ḳulan**[2287]**:** korrė-ḫer[2288]; **ḳuyuşḳun** ve **ḳuyaşḳın**[2289]**:** dom-çi; **ḳurġaşun:** sorb **ḳurġaşum** miş̱luhu; (281b-5) **ḳalın**[2290]**:** sėṭebr der mevḳė'-ė pārçė ve kāġez̤ ve ferş ve ġeyrė ve bė me'nī-ė bėsyār ve (281b-6) sākėn; **ḳapuşḳan:** poşt-ė dest; **ḳusḳan:** ġeş̱eyān kė dėl ber-hem zened (281b-7) bė ṭevr-ė ḳey āmeden; **ḳapḳan**[2291]**:** ser-pūş; **ḳosun:** nīm-ḫīz şoden; **ḳurşun:** sorb (281b-8) **ḳurġaşun** miş̱luhu; **ḳonaḳ alan** (bė feṯḥ-ė lām)**:** mīzbān; **ḳataġan:** monādī ve te'kīd (281b-9) **ḳadaġan** (bė feṯḥ-ė evvel ve ġeyn-ė mo'cemė)**:** monādī ve te'kīd

[2277] Dihhuda: ḳerṭebān "deyyus, pezevenk".
[2278] Tarama: kurumsak "deyyus, pezevenk".
[2279] Mū'īn Sözlüğü: ḳelyān "nargile".
[2280] حقه تماکو کشیدن
[2281] Krgz.Tr: kozğolonğ "ayaklanma, isyan" (495).
[2282] DLT: kumgan "güğüm, ibrik" (746).
[2283] Y.Uyg.Tr: ḳiṉġġir, ḳiṉġġiriḳ "eğri, eğri büğrü; düz olmayan, pürüzlü" (236).
[2284] Y.Uyg.Tr: ḳuzġun "kuzgun" (251).
[2285] Tarama: kazgan "kazan".
[2286] اسپ کره
[2287] DLT: kulan "yaban eşeği" (746).
[2288] کورخر
[2289] Krgz.Tr: kuyuşkan "kuskun" (532).
[2290] DLT: kalın "sayıca çok, kalabalık" (679).
[2291] Krgz.Tr kapkak (401), Y.Uyg.Tr: ḳapḳaḳ "kapak" (220).

miṣluhu ve fėrḳė-ė Moġol **ḳataġan (281b-10)** (bė feṭḥ-ė evvel ve ġeyn-ė moʻcemė) miṣluhu; **ḳaban** ve **ḳıban**[2292]**:** ẖūk-ė zenendė-ė ner çonān-çė mādė**(281b-11)**eş rā **mėgeçin**[2293] ve **uşaġın** nāmend; **ḳırġın:** ḳetl-ė ʻām-ė moṭleḳ ve emr-ė **(281b-12)** ḳetl kerden; **ḳalçan:** tīr-dān; **ḳaḳdan:** sebz-gāh; **ḳuban:** ẖevāṣėl nām-ė cān(ė)verī; **(281b-13) ḳuran:** hem ʻomr; **ḳuyan** (bė feṭḥ-ė teḥtāniyė)**:** ʻėrḳo'n-nėsā nām-ė merežī; **ḳıçın:** do^{v} engoşt **(281b-14)** ẖelānīden der beġel ve pehlū ve gerden ve şėkem ve ġeyrohā bė ṭevrī kė ẖendė āyed **(281b-15)** Hėndī godgodī; **ḳabun:** ḳefeş ve kėştī.

Feṣlo'l-vāv fi'l-efʻāl: ḳavġu-: teḥḳīḳ kon; **(282a-1) ḳonu-:** bė-nėşīn ve forūd ā ṭāyėr ve ġeyrė **ḳon-** miṣluhu; **ḳuru-:** ẖoşk şev; **ḳavu-: (282a-2)** emr-ė cūşīden.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[2294]**: ḳaru:** cevāb; **ḳayġu:** ġemm ve **(282a-3)** endūh ve fėrāḳ; **ḳama tapgu:** bār-yāb; **ḳarşu** ve **ḳamtu:** rū-bė-rū; **(282a-4) ḳoḳu/ ḳuḳu**[2295] ve **ḳoẖu/ ḳuẖu** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel)**:** bė meʻnī-ė bū emmā **ḳuḳu** bė her do^{v} vāv-ė **(282a-5)** meʻrūf bė meʻnī-ė āvāz-ė kebūter ve ġeyrė; **ḳayu:** ẖ^{v}īş mānend-ė **kiyö/ kiyü:** bė meʻnī-ė dāmād **(282a-6)** ve kodām ve her-kodām; **ḳorḳu:** ḳere'; **ḳutlu:** ferẖondė; **ḳatanġu:** ẖoşk feḳeṭ ostoẖ^{v}ān **(282a-7)** ve pūst-ė **ḳaḳ** miṣluhu; **ḳaranġraġu:** zengūlė Hėndī (...) ve (her do^{v} kāf-ė Fārsī **(282a-8)** ve nūn-ė ġonnė ve her do^{v} hā-ė ėşmām ve żemm-ė rā-ė mohmelė ve vāv-ė meʻrūfė) ve bė meʻnī-ė ceres **(282a-9)** ve (...) Hėndī kė der şomār-ė sāʻāt nevāzend; **ḳaruşḳu** ve **ḳaraşḳu:** gorg-ė **(282a-10)** kelān; **ḳusḳu:** ėstėfrāġ; **ḳutulu:** co^{v}şen; **ḳımtu:** hem-rāh çonān-çė gūyend **(282a-11) ḳımtu kėtür**; **ḳırçanġu**[2296] (bė nūn-ė ġonnė)**:** ẖārėş; **ḳaranġu:** tārīkī ve bīnendė ve siyāhī-ė **(282a-12)** nėvėştėnī ye'nī mėdād; **ḳoylu:** ulus-ė Türkmen; **ḳaramanlu:** ulus-ė ḳızılbaş; **(282a-13) ḳırġu:** bāşe **ḳarġu** miṣluhu; **ḳayu** ve **ḳazu:** dīg-ė motleḳ; **ḳaydu:** nām-ė şāhī; **(282a-14) ḳaḳ su:** āb-ė bārān ey āb-ė tālāb; **ḳabu:** yāften-ė veḳt ve **(282a-15)** forṣet;

[2292] Derleme: kaban "azılı erkek domuz".
[2293] Moğ.: megeci "dişi domuz" (833).
[2294] Feṣlo'l-vāv mofredātė.
[2295] Dihhuda: ḳūḳū "horoz sesi".
[2296] Derleme: kurçangı "uyuz hastalığına tutulan insan ya da hayvan".

ḳırçaġu[2297]**:** ẖārèṣ; **ḳotu**[2298]**:** nīz bė me‘nī-ė ger ye‘nī ẖārèṣ; **ḳu**[2299] (bė vāv-ė me‘ruf)**: (282b-1)** nām-ė morġī-st kė ez pereṣ tekyehā por sāzend çonān-çė der nėṣābī āmedė hovė **(282b-2)** ḳevluhu ~ **ḳu:** morġī est[2300] kez pereṣ bālėṣthā por mī-konend ve ān morġ rā **(282b-3)** der Fārsī ārec[2301] (bė feṭḥ) nāmend Ferheng-ė Cehāngīrī[2302]; **ḳuġu:** ṣeḥrā-yė bī-āb; **(282b-4) ḳırav:** şeb-nem-ė mevsėm-ė behār; **ḳaḳu:** gāv-ė ḳolbe[2303] ey... Hėndī (...) (bė tefẖīm-ė **(282b-5)** kesrė-ė mīm ve kesr-ė fevḳāniyė ve hā-ė ėşmām ve teḥtāniyė-ė āẖėr-ė me‘rūfė); **ḳarançḳu:** nomūnė-ė **(282b-6)** siyāh kė der zėrā‘et berāyė cān(ė)verān īstādė konend.

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[2304]**: ḳanda: (282b-7)** kojā; **ḳuyḳa:** beden ve bė me‘nī-ė poşt ey ẓehr hem bė neẓer āmedė; **ḳarġa/ ḳarġa-:** zāġ ve emr-ė bed-do‘ā **(282b-8)** kerden; **ḳızılça**[2305]**:** eşrefī ve ‘ėllet-ė eṭfāl mānend-ė āb(ė)le-ė sorẖ kė sorẖ-bādeeş **(282b-9)** nāmend; **ḳuyma/ ḳoyma-:** ezl ve nehy-ė nėhāden; **ḳararma:** kosūf ey gėrėften-ė āftāb Hėndī **(282b-10)** (...) (bė feṭḥėteyn ve evvel-ė Fārsī); **ḳarça:** şėker-ẖo^{v}re ṭāyėrī-st ẖo^{v}rd coşşė; **ḳaturma**[2306]**: (282b-11)** nān-ė tonok kė Hėnd'eş çepātī nāmend; **ḳançuġa**[2307]**:** fetrāk ey şėkār-bend; **ḳumuruşḳa**[2308]**: (282b-12)** mūrçė; **ḳumḳa:** pārçė-ė kem-yāb[2309] ve ḥerīr; **ḳumuzḳa**[2310]**:** mūrçė; **ḳavurma:** bėryān; **ḳıya ḳıya** (bė kesr-ė **(282b-13)** evvel ve feṭḥ-ė do^{v}yom-ė teḥtāniyė bė do^{v} motecānės)**:** ḳėṭ‘ė ḳėṭ‘ė; **ḳulan çėke:** bonā-gūş; **(282b-14) ḳaça** (bė feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī)**:** roẖsār ey ‘ėẕār emmā eṣl-ė me‘nī-ė ‘ėẕār kenārė her do^{v} **(282b-15)** roẖsār est kė ez ‘eḳėb bė-nomāyed ye‘nī her ḳedr kenārė-ė roẖsārhā kė ez pes-ė poşt-ė kesī **(283a-1)** bė neẓer-ė bīnendė nomūdār bāşed ān rā ‘ėẕār nāmend; **ḳaba** ve **ḳaba:** kedū, hedef **(283a-2) ḳabaḳ**

[2297] Bkz.: ḳırçanġu.
[2298] Y.Uyg.Tr: ḳotur “uyuz” (245), Derleme: ḳotur “uyuz hastalığı, uyuz; kel”.
[2299] Dihhuda: ḳū “kuğu kuşu”.
[2300] است مرغی
[2301] ارج
[2302] فرهنک جهانگری
[2303] خلبه
[2304] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[2305] Krgz.Tr: kızılça “suçiçeği (hastalık)” (471).
[2306] Krgz.Tr: katırma “sütle, yağla ve yumurta ile yoğrulmuş hamurdan bir çeşit çörek” (418).
[2307] Krgz.Tr: kancığa “eğerin terkisi” (496).
[2308] Krgz.Tr: kumurska “karınca” (520).
[2309] پارچه کمخواب
[2310] Bkz.: ḳumuruşḳa

miṣluhu; **ḳumıça:** ḥoḳḳė-ė tenbākū keşīden[2311]; **ḳa** (bė feṭḥ)**:** bė me‘nī-ė bā; **ḳap ḳara** (bė bā-ė moveḥḥedė-ė **(283a-3)** Fārsī)**:** bėsyār siyāh; **ḳurbaḳa:** ġūk; **ḳaburġa**[2312]**:** ostoḫᵛān-ė pehlū ve...ve **(283a-4)** şām hem dīdė şod; **ḳadarġa**[2313]**:** kėştī; **ḳuma:** serāb[2314] kė ez dūr rīg āb **(283a-5)** nomāyed ve ne-boved; **ḳolayça:** teng-ė zīn-ė esp; **ḳançura:** sebīl; **ḳornaġa** ve **ḳonalġa: (283a-6)** ṭelebānė ve yevmiyė bė rūz gėrėften ve pīşkėş-ė coġrāt kė ehl-ė dīh bė ser-dār-ė **(283a-7)** nev vārėd gozerānend Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė dāl ve tefḫīm-ė kesrė-ė hā ve nūn-ė **(283a-8)** ġonnė ve dāl-ė doᵛyom mohmelė-ė Hėndiyė ve teḥtāniyė-ė āḫėr-ė me‘rūfė); **ḳafese**[2315]**:** moşebbek-ė ‘ālī-dār; **(283a-9) ḳarta:** yāl-ė esp ey mū-yė gerden est; **ḳuraça:** çehār-pāyė[2316] ey serīr-ė **(283a-10)** ḫoften ulaḳ; **ḳararġa** (bė feṭḥėteyn)**:** ḫosūf ye‘nī gėrėften-ė māh Hėndī (...);**(283a-11) ḳamurġa** (bė feṭḥ)**:** kem-ḫᵛāb; **ḳurça**[2317]**:** delv; **ḳavra**[2318]**:** sūhān; **ḳayraḳça**[2319]**:** sengī-st kė ber ān **(283a-12)** kārd ve şemşīr ve ġeyrė tīz şeved Hėnd'eş (...) (bė żemm-ė evvel ve feṭḥ-ė doᵛyom ve nūn-ė **(283a-13)** zedė ve dāl-ė Hėndī); **ḳayra** ve **ḳıyra:** ‘eḳėb; **ḳama** ve **ḳamrala** ve **ḳarla** ve **ḳurla (283a-14)** ve **ḳamarḳa** ve **ḳula** ve **ḳalla** (bė teşdīd-ė lām-ė meftūḥė) ve **ḳatla:** me‘nī-ė her vāḥėd bār **(283a-15)** ve mertebė çonān-çė gūyend **bir ḳama:** yėk-bār ve yėk-mertebė ‘elā-hāẕā; **ḳırġa**[2320]**:** bāşė **(283b-1) ḳırġu** miṣluhu; **ḳırḳıra:** ciġe **~ afetidür çıḳa öydin başḳa sançıp ḳırḳıra**; **(283b-2) ḳoşa:** coftī[2321] her cėnsī ez cān(ė)ver yā merdom; **ḳarçıġa**[2322] (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė rā-ė mohmelė **(283b-3)** ve cīm-ė Fārsī ve feṭḥ-ė ġeyn-ė mo‘cemė)**:** bė me‘nī-ė bāz ṭāyėr-ė şėkārī-st meşhūr **ḳarçıgay (283b-4)** miṣluhu; **ḳamurḳa**[2323]**:** mūrçė; **ḳısḳa:** tūlė ve kūtāh; **ḳavġa**[2324]**:** delv ve nām-ė borc-ė delv; **ḳaba** (bė

[2311] حقه تماکو کشیدن

[2312] Derleme: kaburga “et, üzüm ve soğanla yapılan pirinç ya bulgur pilavı”.

[2313] Güncel: kadırga “hem yelken hem de kürekle yol alan bir savaş gemisi”.

[2314] سراب

[2315] قفه

[2316] چهارپائی

[2317] Derleme: kurça “küçük sepet”.

[2318] Derleme: kavra “büyük eğe”.

[2319] قیلقچه

[2320] Derleme: kırgı “şahin kuşu”.

[2321] جفت

[2322] Y.Uyg.Tr: ḳarçiġay, ḳarçiġa “aladoğan” (222).

[2323] Bkz. kumuruṣḳa.

[2324] Kzk.Tr: kavğa “kova”.

fetḥèteyn **(283b-5)** ve doᵛyom-è moveḥḥedè)**:** enbūh ve rīş-è kelān **ḳaba** miṣluhu; **ḳırışma:** cān(è)ver-è kūhī; **ḳurtḳa**[2325] **(283b-6)** (bè sokūn-è rā-è mohmelè ve fevḳāniyè)**:** bè me‘nī-è keftār ey żeb‘e cān(è)verī-st ve zen-è pīr-zāl **(283b-7)** ve gorg-è pīr ve bè me‘nī-è kèrm ey dūdè nīz āmedè; **ḳopġa** (bè sokūn-è bā-è moveḥḥedè-è Fārsī)**: (283b-8)** delv Hèndī (...) (evvel-è Hèndī ve doᵛyom-è Fārsī ve lām-è zedè) **ḳavġa** miṣluhu; **ḳulapurġa: (283b-9)** cān(è)ver-è şeḥrāyī; **ḳulġuna:** āzār-è ḫènzīr ve encīr ve bè me‘nī-è belā; **ḳoşarta:** zen-è nīm-‘omr; **ḳarınçaġa: (283b-10)** mūr-è kelān-è ner; **ḳolça:** gūspend-è kūhī; **ḳabarma:** ḥobāb; **ḳaşḳa:** ādem-è şūm ve **(283b-11)** sefīdī-è pīşānī[2326]-è esp ve nèşān ḳaşḳa-è honūd kè ber pīşānī[2327] dehend ve ān **(283b-12)** ‘elāmet-è honūd est der be‘żī[2328] velāyet te’kīd est kè honūd bè-ġeyr ḳaşḳa ez ḫānè **(283b-13)** bīrūn ne-ber-āyed tā èmtiyāz-è moselmān ve honūd peydā bāşed.

Feṣlo'l-yā fi'l-ef‘āl: (283b-14) ḳay- (bè feṭḥ)**:** mèḳrāż kon; **ḳıy-** (bè kesr ve't-teşdīd)**:** ḳıyma kon gūşt ve **ḳıyma** lefẓ-è **(283b-15)** Türkī est; **ḳorukşı-:** ḳadaġan kon; **ḳaşı-/ ḳaşı:** emr-è ḫārīden ve nezd ye‘nī nezdīk; **ḳarrı-/ ḳarrı (284a-1)** (rā-è mohmelè-è moşeddede-è meksūrè)**:** pīr şev, emr-è pīr şoden ve pīr-è moṭleḳ; **ḳoy-/ ḳuy- (284a-2)** (bè vāv-è Fārsī)**:** bè-goẕār ve bè-nèh ve bè-rīz; **ḳızı-:** emr-è sotorden-è mūy (Īrānī).

Feṣlo'l-yā (284a-3) fi'l-mofredāt[2329]**: ḳayılçı** (bè terḳīḳ-è fetḥè ve teḥtāniyè ve lām-è zedè ve kesr-è cīm-è Fārsī **(284a-4)** ve teḥtāniyè-è doᵛyom-è me‘rūfè)**:** bè me‘nī-è nāyèb; **ḳuraltay** ve **ḳurıltay** (bè rā-è mohmelè ve mo‘cemè **(284a-5)** nīz āmedè) bè me‘nī-è ceşn-è ḫāṣṣ; **ḳırıptay** (bè terḳīḳ-è fetḥèteyn ve bā-è moveḥḥedè-è **(284a-6)** Fārsī-è zedè ve fevḳāniyè-è meftūḥè)**:** ye‘nī meḥfèl ve meclès; **ḳoy**[2330]**/ ḳuy**[2331]**/ḳoy-** (bè vāv-è Fārsī)**: (284a-7)** gūspend ve pā’īn ve nègūn ve çāh ve emr-è goẕāşten ve nèhāden ve bè me‘nī-è **(284a-8)** beġel ve

[2325] DLT: kurtga “kocakarı” (749).
[2326] پشانی
[2327] پشانی
[2328] بعض
[2329] Feṣlo'l-yā mofredātè.
[2330] DLT: koy “koyun” (732).
[2331] DLT: kuy “vadinin dibi” (752).

kenār nīz āmedė; **ḳulluḳnı büktensi:** ‘erż-ė bende-gī; **ḳoşuḳçı:** serāyendė; **(284a-9) ḳonı:** beġel ve kenār; **ḳavunlıḳı:** ḫo^{v}şī; **ḳalya putı:** ḳeliyyė kė ez cėger pezend; **ḳazçı:** bīl-dār; **(284a-10) ḳarrı/ ḳarrı-:** pīr ve pīr şev ve z̲er‘e ye‘nī gez-ė peymāyėş[2332]-ė pārçė ve ġeyrė kė ez çūb ve āhen **(284a-11)** ve ġeyrė bāşed; **ḳoparçı:** bā‘ės̲; **ḳonsı** ve **ḳaysı:** kodām; **ḳarçıġay**[2333]**:** bāz ṭāyėr; **(284a-12) ḳanlu yaşı:** eşk-ė ḫūnīn; **ḳuyma küni:** rūz-ė ezel; **ḳazançı:** dīg-sāz; **ḳan şaşı: (284a-13)** ḫūn-behā; **ḳupuḳçı** ve **ḳapuḳçı:** der-bān; **ḳaltaġı:** deġā-bāz; **ḳoya bėrdi: (284a-14)** ser-dād; **ḳudaġuy**[2334]**:** ḫo^{v}şdāmen-ė pėser ve doḫter Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė **(284a-15)** sīn-ė mohmelė ve mīm-ė zedė ve feṭḥ-ė dāl-ė mohmelė ve hā-ė ėşmām ve nūn-ė zedė); **(284b-1) ḳarşı**[2335]**:** ḳeṣr ve kūşk ve nām-ė şehrī ve meḥell-ė kelān; **ḳanġlı**[2336] (bė nūn-ė ġonnė ve ġeyn-ė **(284b-2)** mo‘cemė-ė zedė)**:** errābe kė ‘errābė (bė ‘eyn) hem gūyend Hėndī (...) (bė feṭḥ-ė cīm-ė Fārsī ve hā-ė **(284b-3)** ėşmām ve kāf-ė zedė ve feṭḥ-ė rā-ė Hėndī) ve fėrḳė-ė ulus-ė Moġol **ḳanĝlı:** errābė **(284b-4)** miṣluhu; **ḳırḳ ikki:** çėhėl o do^{v}; **ḳayın ėgeçi**[2337]**:** hemşīrė-ė kelān-ė zen; **ḳayın ini:** berāder-ė **(284b-5)** ḫo^{v}rd-ė zen ye‘nī ḫosor-pūrrė-ė ḫo^{v}rd; **ḳırḳ altı:** çėhėl o şeş; **ḳırḳ yeti:** çėhėl o heft; **(284b-6) ḳanlüg tüzi:** ṣeḥrā-yė ḫūnīn; **ḳaşı:** nezd çonān-çė gūyend **ḳaşıġa** ye‘nī bė nezd-ė **(284b-7)** vey bė me‘nī-ė ‘ėnd ve bė me‘nī-ė emr-ė ḫārīden; **ḳursaḳı:** ḥāmėlė; **ḳaraḳçı:** dervāzė-zen; **(284b-8) ḳurı:** ḫālī **boş** miṣluhu; **ḳoçı:** ulus-ė aymaḳiyyė; **ḳarışı:** ulus-ė aymaḳiyyė; **ḳoyun isi: (284b-9)** gende-beġel[2338] ey bū-yė beġel; **ḳıtarçı:** ḫėcėrr-bān; **ḳozzı** (zā-ė mo‘cemė-ė moşedded-ė meksūr)**: (284b-10)** berrė-ė mīş ve berrė-ė gūsfend ve berrė-ė şīr-mest ve nām-ė borc-ė ḥemel; **ḳaraçavlı:** şemşīr-ė rāst **(284b-11)** Hėndī (...) (dāl-ė mohmelė ve bė hā-ė ėşmām ve vāv, bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī) **çın** ([cīm]-ė Fārsī) **(284b-12) çın ḳılıç** miṣluhu; **ḳallı**[2339] (lām-ė moşedded-ė meksūr)**:** çė-gūnė; **ḳabuy:** merdomek; **ḳaşavçı:** sā’ės; **(284b-13) ḳırṭı:** māhī-ḫ^{v}ār; **ḳara ḳoçı:** ulus-ė Moġol; **ḳoḳçı:** ‘āṭėr; **ḳan saḳçı:** ḫūn-efşān **(284b-14)** ve ḫūn-rīz; **ḳuşçı:** ulus-ė Moġol ve bāz-dār ve ġeyrė ve hovė me‘rūf; **ḳaġunçı:**

[2332] پمایش
[2333] Bkz.: ḳarçıġa
[2334] Krgz.Tr: kudağıy “gelinin ve güveyin annneleri ve onların yaşlı kadın akrabaları” (516).
[2335] DLT: karşı “hakan sarayı” (689), Dihhuda: ḳerşī “Türkistan'da bir şehir adı”.
[2336] DLT: kanlı “üzerinde yük taşınan araba” (683).
[2337] Derleme: egeçi “abla”.
[2338] بغل گند
[2339] DLT: kalı “nasıl” (679).

fevcī (284b-15) kė berāyė teʻāḳob-ė ġenīm moḳerrer şeved; **ḳarımçı:** ḥesūd; **ḳanı:** kū; **ḳazzı** (zā-ė moʻcemė-ė moşeddedė-ė (285a-1) meksūrė)**:** gėlmė-ė gūşt ve ferbėhī-ė şėkem Hėndī (...) (bė tefḫīm-ė żemm-ė fevḳāniyė ve nūn-ė (285a-2) ġonnė ve dāl-ė zedė); **ḳılmaḳı:** do^{v}-tehī ḳėsmī lėbās est; **ḳıtvı** (bė kesr-ė evvel ve sokūn-ė (285a-3) fevḳāniye ve kesr-ė vāv)**:** kerges; **ḳurçı:** dārūġė-ė sėlāh-ḫānė ey ḳur-ḫānė; (285a-4) **ḳoyçı**[2340]**:** şebān; **ḳonşı:** hemsāyė; **ḳıçı**[2341]**:** āhūrī ey ḫerdel Hėndī (...) (285a-5) kė ekşer der āçār-ė şelġem endāzend; **ḳulluḳçı:** erzel-pīşė ve no^{v}ker ve ḫėdmet-kār; (285a-6) **ḳabuçı**[2342]**:** veḳt-cūyendė; **ḳonaḳçı:** mėhmān-dār; **ḳılıç ḳurçı:** şemşīr-perdāz ve şemşīr-(285a-7)sāz; **ḳırmızı:** bėsyār sorḫ; **ḳurban ayı:** māh-ė żi-ḥėccė; **ḳurçı başı**, **ḳur bėgi** ey dārūġė-ė (285a-8) sėlāḥ-ḫānė; **ḳapı:** dervāzė ve teḫtė **ḳapu** miṣluhu; **ḳamçı:** tāziyānė; **ḳarıçı:** (285a-9) nām-ė sėlāḥī; **ḳazçı:** nėgāh-dārendė ḳāz ey ḳāz-bān hem-çonīn ber nām-ė her cān(ė)verī (285a-10) ḳiyās bāyed kerd; **ḳalay** (bė feṯḥ)**:** ḳelʻī kė fėlėzzī est meşhūr mānend-ė mės ve ġeyrė; (285a-11) **ḳutı:** ẓerf; **ḳavançı:** şefīʻ; **ḳonġşı:** dāyė; **ḳoş öküzi:** coft-gāv-ė ḳolbė; (285a-12) **ḳanġı:** rū-bė-rū; **ḳız ḳızı:** nebesė Hėndī (...); **ḳız oġlu**[2343]**:** pėser-ė doḫter kė ān-rā[2344] nīz (285a-13) der Fārsī nebesė gūyend Hėndī nevāsė ve (...); **ḳayçı:** mėḳrāż; **ḳayınçı** (285a-14) (bė feṯḥ-ė evvel ve nūn-ė ġonnė)**:** mėḳrāż miṣluhu; **ḳolluḳçı:** ṣānėʻ; **ḳavḳay** (bė feṯḥ her do^{v} ḳāf ve vāv-ė (285a-15) zedė)**:** bė meʻnī-ė şeḫṣ-ė motekebbėr ve meġrūr; **ḳayzı/ ḳayzı-** (bė kesr-ė zā-ė moʻcemė)**:** cond-ė bīdester nām-ė devāʼī (285b-1) ve bė meʻnī-ė tāb-dāden.

Bābo'l-kāf me'e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-efʻāl: gürle-: emr-ė (285b-2) ġorrīden-ė ebr ve ġorrīden-ė şīr ve ġeyrė; **koḳla-:** emr-ė demīden ve pof kerden; **küçle-/ köçle-:** (285b-3) zūr kon ve kūç kon; **kevle-** (bė terḳīḳ-ė feṯḥ-ė kāf-ė Fārsī ve sokūn-ė vāv)**:** emr-ė kāften-ė (285b-4) zemīn ey kenden ve şėkāften ve kenden-ė zemīn bā[2345] nāḫon; **göñġşe-** (her do^{v} kāf-ė (285b-5) Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** emr-ė noşḫār kerden-ė cān(ė)ver Hėndī (...) (bė żemm-ė cīm-ė tāzī,

---

[2340] قویچی

[2341] DLT: kıçı “hardal” (709).

[2342] Dihhuda: kābū “fırsat”.

[2343] Ḳır oğlu.

[2344] انرا

[2345] از

kāf-ė **(285b-6)** Fārsī ve kesr-ė lām ve teḥtāniyė-ė me‘rūfė); **köşe-**[2346]**:** noşḫār kon; **kişiṅgle-** ve **kişille-**[2347] **(285b-7)** (lām-ė moşeddedė)**:** emr-ė zencīr kerden ye‘nī bė zencīr ḳeyd kon; **kişne-** (bė sokūn-ė şīn-ė mo‘cemė **(285b-8)** ve feṯḥ-ė nūn ve ḳīle bė cā-ė nūn-ė fevḳāniyė)**:** emr-ė feryād ve ġevġā kerden-ė esp ye‘nī **(285b-9)** şehīl-ė esp; **gaçla-**[2348] (bė medd-ė kāf-ė Fārsī ve cīm-ė Fārsī-ė zedė)**:** emr-ė ṭepāngė zeden; **(285b-10) kirşe-:** çėllė kon kemān rā; **kevişle-:** teġellob ve ḫiyānet kon ve teḳlīd kon; **kökre-**[2349]**: (285b-11)** emr-ė ġorrīden-ė şīr ve ebr **gürle-** miṣluhu Hėndī (...) (bė fetḥėteyn ve evvel-ė Fārsī **(285b-12)** ve cīm-ė zedė ve feṯḥ-ė nūn); **könüşe-:** rāżī bāş; **köz ḳaşa-:** çeşm ber-hem zen; **gizle- (285b-13)** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī ve sokūn-ė zā-ė mo‘cemė)**:** sėyr kon ye‘nī temāşā kon ve **(285b-14)** pėhān kon ve mālėk şev ve emr-ė gerdīden; **köse-** (bė sīn-ė mohmelė)**:** emr-ė goẕerānīden; **(285b-15) köz yumçıla-:** çeşm bend kon ve ėġmāż kon; **kümenle-:** dāġ kon; **kiyerge-:** pūşāk bė-pūş **kiyer- (286a-1)** miṣluhu; **kündele-**[2350] (nūn ve dāl-ė zedė)**:** emr-ė ġolūlė-ė gūşt ber endām şoden Hėndī **(286a-2)** (...); **küngüre-**[2351] (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė do^{v}yom-ė Fārsī ve rā-ė mohmelė)**: (286a-3)** emr-ė borc [ve] ḥėṣār sāḫten; **günĝüre-**[2352] (bė her do^{v} kāf-ė Fārsī ber vezn-ė ṣedr)**: (286a-4)** bė me‘nī-ė emr-ė āvāz kerden-ė gāv-ė mest ‘eḳėb-ė gāv-ė mādė; **közle-:** bed-neẕerī kon **(286a-5)** ve ‘āşėḳ şev ve bė-bīn.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2353]**: kersege:** cārūb; **körse: (286a-6)** semūm; **keleçe**[2354] (bė feteḥāt)**:** ḥėkāyet ve dāstān; **kimçe:** tā kė; **küye**[2355] (bė terḳīḳ-ė **(286a-7)** żemmė)**:** sopoş ey ḳeml ve bė me‘nī-ė dāmād ve sūḫtė; **künde:** her-rūz ve hemīşė ve her-rūz; **(286a-8) kele:** gāv-ė mādė-ė şīr-dār; **kümā**[2356]**/ küme** (bė żemm-ė evvel)**:** bė me‘nī-ė rān ye‘nī cāvėtrī nām-ė **(286a-9)**

[2346] Y.Uyg.Tr: köşi- “geviş getirmek” (208).
[2347] Y.Uyg.Tr: kişenli- “zincir vurmak” (200).
[2348] Dihhuda: kāc, kāç “şaplak, tokat”.
[2349] DLT: kökre- “(gök gürlemek)” (735).
[2350] Derleme: künde “beze”.
[2351] Dihhuda küngür “burç”.
[2352] Krgz.Tr: künggürön- “boğuk sesle böğürmek” (535).
[2353] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[2354] DLT: keleçü “konuşma ve söz” (701).
[2355] DLT: küye “keçe vb. şeyleri yiyen güve” (758), Y.Uyg.Tr: küyo “damat” (214).
[2356] Dihhuda: komāy, komā “şeytantersi türünden bir bitki”.

devā-yė ḫoᵛş-bū; **kemrā**[2357] (bė feṯḥ-ė evvel ve sokūn-ė mīm ve rā-ė mohmelė-ė memdūdė)**:** cā-yė **(286a-10)** gūsfendān ve ṭāḳ ve dīvār; **kim ėrse** ve **kimirse:** kesī ye‘nī kes; **-ge:** bā-ė ėlṣāḳiyė **(286a-11) -ġa** miṣluhu; **görge** (her doᵛ kāf-ė Fārsī ve rā-ė mohmelė-ė zedė)**:** şerāb ve cā-yė şerāb ey **(286a-12)** mey-ḫānė ve ḫemmār-ḫānė ve şīşė ve ṣeḥnek-ė şerāb; **kākā**[2358] (bė medd-ė doᵛ motecānės)**:** ġolām; **(286a-13) göge** (her doᵛ kāf-ė Fārsī)**:** ḫer-meges ey meges-ė kelān.

Feṣlo'l-bā fi'l-mofredāt[2359]**: könib: (286a-14)** rāżī; **köp** (evvel-ė tāzī doᵛyom ve sėyoᵛm-ė Fārsī)**:** bėsyār; **güb**[2360] (evvel-ė Fārsī, āḫėr **(286a-15)** moveḥḥedė-ė tāzī)**:** ḫom-ė şerāb; **kilib**[2361]**/ kėlib:** ḳofl ve bė me‘nī-ė āmedė; **köleb:** ḳevmī ez aymaḳiyyė.

Feṣl(286b-1)o't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-ef‘āl: kehet-: endūh-gīn şev; **közet-:** bė-çerān **(286b-2)** ve nėgeh-bānī kon; **kėrt-**[2362] (bė terḳīḳ-ė kesrė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** emr-ė ḫetnė kerden; **gümit- (286b-3)** (bė żemm-ė evvel-ė Fārsī ve bė terḳīḳ-ė kesrė-ė mīm)**:** emr-ė gom kerden ve mefḳūd kerden aṣluhu **güm (286b-4) ėt-**[2363]; **kiyit-/ kėt-** (teḥtāniyė-ė me‘rūfė)**:** emr-ė pūşānden-ė lėbās mote‘eddī-ė pūşīden **(286b-5)** ve (bė terḳīḳ-ė kesrė) bė-rev; **körset-:** bė-nemā; **kesmek at-: ...**; **(286b-6) keyin ḳayt-:** bāz-geştī tīr bė-zen, ‘eḳėb bė-gerd, emr-ė ‘eḳėb gerdīden.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-mofredāt[2364]**: közet/ közet-: (286b-7)** me‘rekė ve bė me‘nī-ė emr-ė nėgeh-bānī kerden; **küt müt** (bė terḳīḳ-ė żemmė -ė kāf ve mīm)**:** bė me‘nī-ė **(286b-8)** hū hū ey bė-‘eyne kė ‘evāmm hū-bė-hū gūyend; **kelḫat** (bė feṯḥ-ė evvel)**:** ġėlīvāz; **günĝrüt (286b-9)** (her doᵛ kāf-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** tīre-āb ve ġeyrė Hėndī (...); **körlet:** māl-dār; **(286b-10) kört** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** nev‘ī şotor.

[2357] Dihhuda: kemrā “hayvanların geceleri barındığı çit veya duvarla çevrili yer; yüksek tavan; yüksek duvar”.
[2358] Dihhuda: kākā “evde yaşlanmış eski köle”.
[2359] Feṣlo'l-bā mofredātė.
[2360] Bkz. küp.
[2361] Güncel: kilit.
[2362] Krgz.Tr: kert- “kesmek” (442).
[2363] Dihhuda: gom “kayıp”.
[2364] Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė mofredātė.

Feṣlo'l-cīm fi'l-ef‘āl: köç-/ küç: sefer **(286b-11)** kon ve bīzār şev ve bė me‘nī-ė zūr; **kėç-/ kėç:** emr-ė goẕeşten ve bė me‘nī-ė dīr.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt[2365]**: güc (286b-12)** (evvel-ė Fārsī ve cīm-ė tāzī)**:** beççė-ė seg emmā **küç/ köç-** (bā do^{v}yom ve sėyo^{v}m-ė Fārsī)**:** bė me‘nī-ė zūr **(286b-13)** ve bī-dād ve ḳovvet ve dīg-ė mėsīn ve bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel emr-ė kūç kerden ey ez cāyī[2366] **(286b-14)** bė cāyī[2367] reften emmā **köc**[2368] (bė vāv-ė Fārsī ve kāf ve cīm-ė tāzī)**:** bė me‘nī-ė ḫatun ey **(286b-15)** zen; **keleç**[2369]**:** bī-ḥāṣėl; **kėç/ kėç-** (do^{v}yom ve sėyo^{v}m-ė Fārsī)**:** dīr ve bī-gāh ey şām **(287a-1)** ve emr-ė goẕeşten; **kėnĝeç**[2370] (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė do^{v}yom ve cīm-ė Fārsī)**:** meşveret; **(287a-2) kömeç**[2371]**:** nev‘ī nānī bė kālbod mī-pezend; **kulanc**[2372]**:** mereż-ė ḳūlenc ve nām-ė ḥelvāyī Hėndī **(287a-3)** (...) (moveḥḥedė-ė zedė ve rā-ė mohmelė-ė Hėndī-ė meksūr ve teḥtāniyė-ė me‘rūfė); **keşnic**[2373]**: (287a-4)** gėşnīz; **külüc**[2374] (bė żemmė teyn)**:** bedel[2375]; **kelç**[2376]**:** rīm; **gürünc**[2377] (bė nūn-ė ġonnė)**:** şeb-nem ve bėrėnc; **(287a-5) -gac/ gāc**[2378] (evvel-ė Fārsī)**:** der fė‘l sor‘et ėrādė kerdė mī-şeved çonān-çė gūyend **kėlgec (287a-6)** ye‘nī bė mocerred-ė āmeden ve bė me‘nī-ė eḥvel[2379] ye‘nī do^{v}-bīn ve bė medd ve cīm-ė Fārsī ye‘nī **kāç**[2380]**: (287a-7)** bė me‘nī-ė ḳefā ve ṭepānçė; **kürme saç:** rīsmān-ė peşm; **körtüc:** mo‘cėzė; **közelmeç: (287a-8)** nān-ė ḫemīrī żėdd-ė fetīrī **yazalmaç** miṣluhu; **kėrpiç:** ḫėşt **kėrpüç** miṣluhu; **kėkeç: (287a-9)** gėrėftė-gī-ė zebān.

[2365] Feṣlo'l-cīm mofredātė.
[2366] جاي
[2367] جای
[2368] Y.Uyg.Tr: köç “kadın” (202).
[2369] Derleme: kelez “verimsiz”.
[2370] DLT: keŋeş “istişare” (703).
[2371] DLT: kömeç “küle gömülen yuvarlak ekmek” (737).
[2372] Dihhuda: kūlānc “bir çeşit helva; kulunç”.
[2373] Özb.Tr: keşniç “maydanoz”.
[2374] Dihhuda: kolūc “bedel, karşılık”.
[2375] بدل
[2376] Dihhuda: kelç “irin”.
[2377] Y.Uyg.Tr: gürünc, gürüç “pirinç” (138).
[2378] Dihhuda: kāc, gāc “şaşı”.
[2379] احوال
[2380] Dihhuda: kāc “şaplak, tokat”.

Feṣlo'l-ẖā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2381]**: kuẖ**[2382] (bė żemm)**:** ān-çė[2383] ez ṣūret-ė zėşt **(287a-10)** eṭfāl rā bė-tersāned tā ne-gėryėd ve ṣūẖī ne-koned Hėndiyān (...) nāmend; **kıẖ kıẖ**[2384] **(287a-11)** (bė kesr-ė do^{v} motecānės) kelėmė-īst veḳt-ė nėfret ve Feḳīh-ė Ebo'L-Leyṣ-ė Semerḳendī **(287a-12)** der Bostān-ė ẖo^{v}d der bāb-ė tefżīl-ė logėt-ė Türkī ḥedīṣī sened āverdė est kė peygember[2385]-ė **(287a-13)** Ḫodā ṣellellāho ‘eleyh bė zebān-ė Türkī bėdīn kelėmė motekellėm geştė ve bė me‘nī-ė āvāz-ė ẖendė **(287a-14)** nīz **kıẖ kıẖ**[2386] āmedė; **küllaẖ**[2387] (lām-ė moşedded-ė meftūḥ)**:** gol-ẖen Hėndī (...).

Feṣlo'd-dāl-ė (287a-15) mohmelė fi'l-mofredāt[2388]**: kėnd** (bė terḳīḳ kesrė ve nūn-ė ġonnė)**:** dīh **kėnt** miṣluhu.

Feṣlo'r-rā-mohmelė fi'l-ef‘āl: (287b-1) kömür-/ kömür: sūẖtė zoġāl ve engėşt bė-şev ve emr-ė çāvīden nīz ve bė me‘nī-ė zoġāl-ė motleḳ; **(287b-2) gizer-:** seyr konān mote‘eddī-ė seyr kerden ey temāşā; **köndür-:** şebānī konān ve behānė **(287b-3)** konān ve moḳerrer konān; **kendür-:** ṭerḥ bė-deh; **kiyer-:** bė-pūşān; **genĝser-** (her do^{v} kāf-ė **(287b-4)** Fārsī ve nūn-ė ġonnė ve sīn mohmelė-ė meftūḥė)**:** emr-ė mechūl ve cāhėl şoden; **kikir-** ve **kekir-: (287b-5)** ārūġ bė-zen; **gönĝser-/ gönĝser** (her do^{v} kāf-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė ve sīn-ė mohmelė)**:** eh bė-keş **(287b-6)** ve āh-ė moṭleḳ; **kigür-:** emr-ė der-āverden ve teẖtė kerden; **kėtür-:** bė-y-ār; **köter-:** ber-dār, emr-ė **(287b-7)** ber-dāşten; **kör-:** bė-bīn; **kördür-**[2389]**:** bė-nomā, emr-ė nomūden; **kir-** (bė terḳīk-ė evvel-ė tāzī)**:** der-ā, emr-ė **(287b-8)** enderūn āmeden; **köker-**[2390]**:** emr-ė demīden-ė sebzė ve ġeyrė; **köz ur-:** çeşm bė-zen; **könendür-: (287b-9)** do^{v}-çār şev; **kėter-:** emr-ė borden

[2381] Feṣlo'l-ẖā-ė mo‘ceme mofredātė.
[2382] Dihhuda: koẖ “çocukları korkutmak için yapılan şekil”.
[2383] انچه
[2384] Dihhuda: kėẖkėẖ “bir şeyden nefret ederken kullanılan kelimedir”.
[2385] پغمبر
[2386] Derleme: kih kih “kıs kıs gülmeyi anlatır”.
[2387] Dihhuda: kūlāẖ, gūlāẖ “hamamın ateş ocağı”.
[2388] Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė mofredātė.
[2389] Krgz.Tr: kördür- “göstermek” (507).
[2390] Krgz.Tr: kögür- “yeşillenmek” (497).

ey mote‘eddī-ė reften; **kėṅgsür-** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė **(287b-10)** do^{v}yom-ė Fārsī)**:** ferāḫ kon.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt: kir: çėrkīn[2391] Hėndī (...);**(287b-11) kibür:** ser-ferāz; **göṅgser:** āh; **kefter:** kebūter; **kimdi dili var** ve **kimti tili var (287b-12)** ve **kimti tili bar:** me‘nī-ė her sė loġet zebān-ė kī-st; **kėrektür:** mī-bāyed; **-gür (287b-13)** (bė terḳīk-ė evvel-ė Fārsī)**:** āḫėr-ė emr elḥāḳ konend ve ez-ū te’kīd ve mobāleġė ėrādė konend **(287b-14)** çonān-çė gūyend **kėlgür**[2392] ye‘nī elbettė bė-yā; **keşir**[2393]**:** zerdek **havug** miṣluhu; **köter/ köter-: (287b-15)** dīvār-sāz Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė ber-dār; **keykir**[2394]**:** nev‘ī rostenī; **kiyfer**[2395]**:** seng kė ber kongore-ė **(288a-1)** ḥėsār nėhend berāyė def‘-ė doşmen ‘Ereb mėtrās[2396] ḫ^{v}ānendeş Hėndī (...); **gavur (288a-2)** (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī)**:** Hėndū; **kempir:** zen-ė pīr; **köṅgül tar:** dėl-teng; **kömür: (288a-3)** engėşt ye‘nī zoġāl-ė hīmė Hėndī (...); **kündeşler:** enbāzān ey yārīhā **(288a-4)** Hėndī (...); **kör tükür:** bī-nemek; **kün batar:** meġrėb; **kün toġar:** meşrėḳ; **(288a-5) kölbar:** meşkīzė-ė ġellė.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: kirgüz-: der-āver ve teḫtė kon; **(288a-6) küdez-**[2397]**:** nėgeh dār ve meḥfūẓ dār zebān ve gūş ve ġeyrė ez nā-mesmū‘ ve nā-**(288a-7)**kerdenī çonān-çė der kėtāb-ė şer‘ āmedė kė **tilni ve ḳulaġnı ve közni ḥaramdan (288a-8) küdezmaḳ kėrek** ye‘nī zebān ve gūş ve çeşm rā ez corm nėgāh bāyed **(288a-9)** dāşt; **körgüz**[2398]**:** bė-nomā ve nomūdār şev ve nėşān bė-deh; **gaz-** (evvel-ė Fārsī) ve rūdė **(288a-10)** bė-kāv ve bė-ken, emr-ė kāften mėṣl-ė **ḳaz-**.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2399]**: köz/ küz:** çeşm ve eḫīr-ė behār **(288a-11)** ey ḫezān ye‘nī tīrmāh; **kölsiz:** bī-cān; **kėlez** (bė sokūn-ė lām)**:** çelpāsė; **körmez: (288a-12)** nā-bīnā;

[2391] چیرکین
[2392] کیله کور
[2393] Derleme: keşir “havuç”.
[2394] Dihhuda: keykīz, keyfīr “tere”.
[2395] Dihhuda: kėyfer “kale duvarlarının en üst kısmı”.
[2396] مقرس
[2397] DLT: küḍez- “saklamak, korumak, sakınmak” (754).
[2398] Krgz.Tr: körgöz- “göstermek” (507).
[2399] Feṣlo'z-zā-ė mo‘ceme mofredātė.

küçsiz: nā-tevān; **gez** (bė terḳīḳ-ė evvel-ė Fārsī)**:** bār ve nevbet **ḳala** miṣluhu; **(288a-13) kök köz:** çeşm-ė kebūd; **körüksiz:** bī-neẓīr ve bī-ḥosn çonān-çė **körük:** bė me‘nī-ė **(288a-14)** neẓīr ve ḥosn est; **kişisiz:** bī-kes; **körĝneksiz:** bī-cān; **kėsüksiz:** bė-ġeyr-ė **(288a-15)** ḫetnė; **kiyiz** (bė yā-ė teḥtāniyė-ė me‘rūfė)**:** nemed; **kerĝiz:** şeḫṣ-ė moddemmeġ ve meġrūr şeḫṣī **(288b-1)** kė ez rāh-ė demāġ soḫen koned Hėndī (...); **körümsiz:** nā-bīnā **(288b-2)** ve nā-dīdė.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: küs-: ḳehr kon; **kiris-:** emr-ė **(288b-3)** çevreş oftāden der pārçė ey koncolek oftāden Hėndī (...); **kės-: (288b-4)** emr-ė borīden.

Feṣlo's-sīn fi'l-mofredāt[2400]**: kizes:** gol-nār; **körĝüs:** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė **(288b-5)** do^{v}yom-ė Fārsī)**:** merd-ė moteḥeyyėr ve motefekkėr; **kerkes:** nām-ė morġī-ė meşhūr; **keles:** sūsmār; **(288b-6) keles** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė do^{v}yom kė lām est)**:** kerbeş cān(ė)verī-st kerīho'ṣ-ṣūret **(288b-7)** Hėndī (...); **kögüs** ve **köges:** sīnė.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė (288b-8) fi'l-ef‘āl: kevüş- (bė feṭḥ-ė evvel ve żemm-ė do^{v}yom)**:** teḳlīd kon; **kėmiş-:** bė-keş, emr-ė keşīden **tart (288b-9)** miṣluhu; **kėrĝeş-** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** meşveret kon; **körpeşleş-: (288b-10)** bālā-pūş ve lėḥāf bė-sāz; **körüş-:** molāḳāt kon; **kėriş:** ḫemyāzė kon[2401].

Feṣlo'ş-şīn-ė (288b-11) mo‘cemė fi'l-mofredāt[2402]**: kümüş:** noḳrė; **köriş:** bīnėş; **künüş/ könüş:** āftāb ve bė me‘nī-ė rāżī **küneş (288b-12)** miṣluhu; **külüş:** ḫendė; **köz eş:** āşėnā; **körüş:** dīden-ė hem-dīger; **kėmeldeş: (288b-13)** hem-ṣoḥbet ve yār; **küreş-:** koştī kerden; **kiş**[2403] (bė yā-ė Fārsī)**:** pūst-ė semūr **(288b-14)** ve semūr-ė motleḳ; **köriniş:** teslīm kerden ve mocrā kerden ve dīden-ė bozorgān; **kükrüş: (288b-15)** ġorrėş-ė şīr; **kökeldaş** ve **kökeltaş:** kūkė-ė pād(ė)şāh ve der ‘orf berāder-ė rėżā‘ī **(289a-1)** ey hem-şīr; **kötmiş:** cem‘ şodė; **kuyaş:** āftāb; **kiriş:** çėllė-ė kemān; **(289a-2) kişimiş:** engūr-ė ḫoşk; **küş:** merdom-ė nāzok; **kündeş:** çend zen yėk **(289a-3)** şevher kė Fārsiyān yārī nāmend Hėndī (...).

[2400] Feṣlo's-sīn mofredātė.

[2401] خمیاره کن

[2402] Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘ceme mofredātė.

[2403] DLT: kīş “samur” (723).

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė (289a-4) fi'l-mofredāt: kėçlaġ: dīr-gāh; **künuġ:** sā‘et morād ez (...) Hėndī bāşed; **(289a-5) kiyölıġ:** dāmādī; **kėreklıġ:** bāyėstenī; **küllaġ:** gol-ḫen Hėndī (...) **küllaḫ (289a-6)** miṣluhu; **kiymaġ/ kaymaġ** (bė kesr)**:** ḫėl‘et ve pūşīden-ė motleḳ ve (bė feṯḥ) ser-ė şīr kė der tāzī **(289a-7)** şemer ve Hėnd'eş (...) nāmend; **katıġ:** coġrāt-ė ḫoşk.

Feṣlo'l-ḳāf (289a-8) fi'l-mofredāt: gėristaḳ (bė kesr-ė evvel-ė Fārsī ve doᵛyom-ė mohmelė-ė meksūrė ve sokūn-ė sīn-ė mohmelė)**: (289a-9)** ḫemyāzė; **kel barmaḳ** (bė kesr-ė evvel ve feṯḥ-ė moveḥḥedė)**:** engoşt-ė ḫėnṣėr ey engoşt-ė pencom.

(289a-10) Feṣlo'l-kāf fi'l-ef‘āl: kenĝ- (bė feṯḥ-ė evvel ve oḫer-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** olfet **(289a-11)** gīr; **körek-:** şekl ve ḫūb-ṣūret şev; **köz tik-** ve **köz dik-:** tereḳḳob kon ey **(289a-12)** çeşm der rāh bė-dūz ey monteẓėr-ė āmeden-ė kesī bāş.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[2404]**: kenĝlig: (289a-13)** mīvė-ė nev ber-āmedė; **kündük:** nāf **kümek**[2405] nāf miṣluhu; **kevşek**[2406]**:** beççė-ė şotor; **(289a-14) gül avlunĝ:** sebzė-zār; **kirlig:** çėrkīn; **kėlig:** ḫeṭrė; **kökçek**[2407]**:** ḫūb-ṣūret; **(289a-15) köynek:** pīr(e)hen; **kürdik** ve **kürdek:** meleḫ; **kirig** (āḫėr-ė Fārsī)**:** bīḫ; **kendürük**[2408]**: (289b-1)** sofrė ye‘nī dester-ḫᵛān; **günĝ**[2409] (her doᵛ kāf-ė Fārsī ve nūn-ė ġonnė)**:** kenīz ve esīr; **(289b-2) közlig:** mobṣėr ve bīnā; **kök**[2410] (bė vāv-ė Fārsī ve her doᵛ kāf-ė tāzī)**:** ās(ė)mān **(289b-3)** ve kebūd-reng ve mīḫ ve nīlė ve sīnė ve sebzī ve nėgendė ey dereḫt-ė dūrdūr **(289b-4)** ve bend-ė ẓorūf-ė çīnī kė ān [rā] māşė gūyend; **köpölök**[2411]**:** pervānė; **kirk:** giyāh-ė ḫār o **(289b-5)** ḫesek Hėndī (...); **kėrek:** bāyed; **kiyik** (bė yā-ė teḥtāniyė-ė Fārsī)**:** āhū; **közük: (289b-6)** sormė; **köklük:** kebūter-ė nīlė; **kişinĝ** (bė kesrėteyn ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė āḫėr-ė Fārsī)**: (289b-7)** zencīr**; kėrçek**[2412]**:** bīdencīr Hėndī (...); **körşük:** temāşā; **körüklüg:** ṣāḥėb-ė ḥosn; **(289b-8) kiçik:** ḫoᵛrd **küçük:** ḫoᵛrd

[2404] Feṣlo'l-kāf mofredātė.
[2405] Derleme: künük “insan göbeği”.
[2406] Derleme: göşek “deve yavrusu”.
[2407] Derleme: kökçek “güzel”.
[2408] Derleme: kendürük “deriden, çadır bezinden yapılan ve hamur tahtasının altına serilen yaygı, sofra örtüsü”.
[2409] DLT: küŋ “cariye” (756), Krgz.Tr: küŋ̆ “köle kadın, cariye” (538).
[2410] Afganistan Tahar İli Ağızları: köke “mıh, çivi”.
[2411] Krgz.Tr: köpölök “kelebek” (505).
[2412] Dihhuda: kerçek “bir çeşit incir ağacı”.

miṣluhu ve bė me‘nī-ė seg-beççė nīz āmedė; **köpük:** kef-ė **(289b-9)** dehen; **kömük** ve **kömek:** meded ve cem‘-ė yāver; **köprük:** pol ve ṣėrāṭ; **künlüg: (289b-10)** rūzānė; **kiṅgrülüg:** erzānī-ė ġellė; **gözellig:** ḥosn; **gindek** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė **(289b-11)** evvel-ė Fārsī ve sokūn-ė nūn)**:** nāf; **köpçük**[2413]**:** bālėşt-ė zīn Hėndī (...ve...) **(289b-12)** zīn; **gerig** (bė her do^{v} kāf-ė Fārsī)**:** nāzok-mėzāc; **kėç dėk:** tā dīr; **(289b-13) keltik**[2414]**:** çūb-destī; **künik**[2415]**:** kāsnī; **kölek**[2416] (bė sokūn-ė lām)**:** esp-ė yābū-ė bār berdār **(289b-14)** kė lāyėḳ-ė dāġ ne-bāṣed; **köpelek** ve **köplek** (bė sokūn-ė moveḥḥedė-ė Fārsī ve feṭḥ-ė **(289b-15)** lām)**:** pervānė ve zenbūr-ė siyāh-ė kelān kė ber golhā nėşīned ve bė-lerzed ve āvāz-ė pereş **(290a-1)** ber-āyed Hėnd'eş (...) nāmend ve gūyend **köpelek** ṭāyėr-ė ḫo^{v}rd est mānend-ė **(290a-2)** pervānė Hėnd'eş (...) gūyend; **körük**[2417]**:** şān ve ḥosn ve neẓīr ve enbān-ė **(290a-3)** āhen-ger ve ‘erėż-ė sėpāh dīden; **ketek**[2418]**:** ḫānė-ė morġān ey āşiyān-ė morġān; **(290a-4) kitük**[2419]**:** pūstīn-ė dest o pā eġleb destānė ve cūrāb bāşed; **kicek: (290a-5)** ḫārėş; **gėriştiṅg** (bė kesrėteyn ve evvel-ė Fārsī ve do^{v}yom-ė mohmelė ve sėyo^{v}m mo‘cemė-ė zedė **(290a-6)** ve çehārom fevḳāniyė-ė meksūrė ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** ḫemyāzė **gėristaḳ (290a-7)** miṣluhu; **kötlük:** pārçė kė zīr-ė kūn-ė beççė nėgāh dārend Hėnd'eş (...) nāmend; **(290a-8) kėsmelek:** ḳofl-ė çūbī; **kölek:** ṭūfān ve şūrėş-ė deryā ve cān(ė)ver-ė kūhī; **(290a-9) kėpçik:** dāyėrė ve def; **kenk**[2420]**:** deng; **köpek:** sebūs ve bė me‘nī-ė seg-ė **(290a-10)** peşmīn-ė şėkārī ve nāf ve dāmād hem dīdė şod ve ḳevm-ė ez Özbek; **kėpik**[2421] **(290a-11)** (bė kesrėteyn) ve **kėpük**[2422]**:** sebūs ve dāmād; **kėpenek:** cāmė; **kelte kėsek**[2423]**:** çelpāsė[2424] **(290a-12) kelte** miṣluhu; **kėşik:** çūkī ve pās-dārī ve sėpāh-ė çūkī ve der-bār; **kirpik (290a-13)** ve **kiprik** ve **kifrik** ve **kirfik:** me‘nī her vāḥėd mojgān; **könlüllüg:**

[2413] DLT: köpçük “eyer yastığı” (739).
[2414] Krgz.Tr: keltek “değnek” (435).
[2415] Derleme: günek “güneğik, hindiba”.
[2416] DLT: kölük “yük hayvanı” (736).
[2417] Y.Uyg.Tr: körük “demirci körüğü”.
[2418] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2419] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2420] Derleme: kenk “dokumada iplik sıkıştırmaya yarayan alet”.
[2421] كييک
[2422] كيوک
[2423] Özb.Tr: keltekėsek “kertenkele”.
[2424] چلباسه

behādor **(290a-14)** ve dėl-āver; **kepklik:** dorrāc Hėndī (...) ve kebk; **kiyimsi girmenlüg:** pūşākeş **(290a-15)** devlet-mendānė; **gönĝnek** (kāf-ė evvel ve kāf-ė doᵛyom Fārsī ve nūn-ė evvel ġonnė)**:** cāmė[2425]; **(290b-1) küçlüg:** zūr-dār; **kelzek:** mordārī ey çelpāsė Hėndī (...); **kėnĝ (290b-2)** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė oẖer-ė Fārsī)**:** ferāẖ; **köm kök:** nīlė nīlė; **kėsüg (290b-3)** (kāf-ė āẖėr Fārsī)**:** ẖetnė; **kişilig:** ādemiyet; **kėsek:** kolūẖ ve bė meʿnī-ė dīh ve **(290b-4)** ḳeryė hem āmedė; **güreg** (her doᵛ kāf-ė Fārsī)**:** bīl-ė çūbīn Hėndī (...); **köylek (290b-5)** ve **könĝlek** (bė nūn-ė ġonnė)**:** pīr(e)hen; **kürünĝ:** esp-ė cerdė; **küşek:** coġrāt-ė ẖoşk; **(290b-6) kişlinĝ** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** mūş-ẖᵛār ṭāyėrī yeʿnī lerzānek **(290b-7)** kė der ṣeḥrā mūş mī-gīred; **kökrek:** sīnė **kögüs** miṣluhu; **keḳlik:** kebk kė cān(ė)ver-ė **(290b-8)** ẖoᵛş-reftār est; **kėkertük** ve **kėkürtek**[2426]**:** nāy-ė ḥolḳūm[2427] Hėndī (...);**(290b-9) közlig:** merd-ė bīnā; **köyenek:** kortė; **kürdük:** meleẖ; **külek:** rėşvet; **kürklük (290b-10)** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** ẖūk-ė ner; **kemtik** ve **kemşik**[2428]**:** kem-leb; **kelçik:** şėkestė-**(290b-11)**zebān; **künek:** delv nām-ė borc; **gizik:** seyr ve temāşā; **küzek:** tīr-māh ve ẖerīf; **(290b-12) kölmek** (bė feṭḥ-ė evvel)**:** tālāb-çė.

Feṣlo'l-lām fi'l-efʿāl: kiril- (bė kāf-ė tāzī)**:** emr-ė **(290b-13)** şūrė ẖoᵛrden-ė dīvār ve sost şoden-ė bīẖ-ė dīvār; **gėril-** (bė kāf-ė Fārsī)**: (290b-14)** ẖemyāzė kon **gėrül-** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī)**:** ẖemyāzė kon **gėril-** miṣluhu; **kül- (290b-15)** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel)**:** ẖendė kon; **kün tutul-:** emr-ė gėrėften-ė āftāb ey kosūf **(291a-1)** şev; **kėl-:** bė-yā; **kėyin al-**[2429]**:** ʿeḳėb gīr ey teʿāḳob kon.

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt[2430]**: könĝül (291a-2)** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė doᵛyom-ė Fārsī)**:** dėl; **gözel:** ẖūb ve nāzenīn der şekl ve **(291a-3)** şemāyėl ve ḥosn; **kül/ kül-/ göl:** ẖākėster ve emr-ė ẖendīden ve bė evvel ve doᵛyom-ė Fārsī nādān **(291a-4)** ve eḥmeḳ ve ebleh; **gül/ köl:** gol-

[2425] جان
[2426] Y.Uyg.Tr: kėkirtek “boğaz” (196).
[2427] حلقوم نای
[2428] Y.Uyg.Tr: kemtük “kusur, noksan, eksiklik” (194).
[2429] Y.Uyg.Tr: kėyin “arka” (199).
[2430] Feṣlo'l-lām mofredātė.

ė kenūl ve bė sokūn-ė vāv bė me‘nī-ė cān ve tālāb ve ġedīr; **(291a-5) kötel** ve **kötel** (do^{v}yom-ė Fārsī ve fetḫ-ė fevḳāniyė)**:** merkeb; **kırġavul:** dorrāc.

Feṣl(291a-6)o'l-mīm fi'l-ef‘āl: köm-: defn kon.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[2431]**: köndüm:** ‘esel; **kevḳarum (291a-7)** (bė feṭḥ-ė evvel)**:** dorost-gū ve rāst-gū; **kiyim/ kim** (bė yā-ė me‘rūf)**:** pūşāk ve bė terḳīḳ-ė **(291a-8)** kesrė bė me‘nī kė ve kodām kes; **kām:** mūrād; **külüm:** me‘rekė ve bė me‘nī-ė ḫendem; **kėçrim:** ehl-ė **(291a-9)** çėlėm; **kėçim**[2432]**:** ber-gostvān Hėndī (...); **kiçik-kirim:** ḫo^{v}rd-rīzė Hėndī (...);**(291a-10) küçüm:** zūr; **güdem** (bė żemm-ė evvel-ė Fārsī)**:** moşkėl çonān-çė gūyend **güdemiñgizni (291a-11) oñgay ėter-mėn** ye‘nī moşkėl şomā rā āsān mī-konem.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: kön-: (291a-12) moḳerrer kon ve behānė kon ve şebānī ve pāsbānī kon; **künen-**[2433]**:** āsūdė şev; **kiren-: (291a-13)** der-ā; **kölpün-:** ḳehr kon; **küyün-**[2434]**:** ġem-nāk şev; **köpüklen-:** kef kon; **körün-:** nomūdār **(291a-14)** şev; **külümsün-:** tebessom kon ve ḫo^{v}ş şev; **köñgül oyun-**[2435]**:** emr-ė ṭepīden-ė dėl; **(291a-15) küyen-:** sūḫtė şev.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2436]**: kürün:** behīr ve bon-gāh-ė leşker ve kernāy sāzī **(291b-1)** est; **kün/ gön:** rūz ve āftāb ve tārīḫ ve germā ve bė kāf-ė Fārsī bė me‘nī-ė çerm Hėndī (...)[2437]; **girmen** (bė terḳīk-ė kesrė-ė evvel Fārsī)**:** devlet; **(291b-2) künde kün:** her-rūz; **kėçin**[2438]**:** ber-gostvān **kėçim** miṣluhu; **kitrün:** torenc (mīvė); **kevelan**[2439]**:** giyāhī **(291b-3)** kė ber āb rūyed ve ez ān būryā bāfend; **kerzen**[2440]**:** pīrāyė-ė ferḳ est ez cevāhėr sāzend **(291b-4)** Hėndī (...); **gürleġan:** ġorrān; **kezen:** nevbet ve bārī; **kişen:** zencīr **kişiñg (291b-5)** miṣluhu; **kėyin**[2441] (bė

[2431] Feṣlo'l-mīm mofredātė.
[2432] Bkz. kėçin.
[2433] Derleme: günen- “mutlu ve rahat bir hayat yaşamak”.
[2434] Y.Uyg.Tr: köyün- (209), Krgz.Tr: küyün- “müteessir olmak” (545).
[2435] كونلول اويون
[2436] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2437] Ve bė kāf-ė Fārsī...Hėndī (...)| sayfa kenarında yazılmıştır.
[2438] Derleme: keçim “eyer örtüsü”.
[2439] Dihhuda: kevelān “hasır otu”.
[2440] Dihhuda: kerzen “mücevherden yapılan, eski padişahların alnına takmak için kullanılan sü eşyası”.
[2441] Y.Uyg.Tr: kėyin “sonra; arka, geri” (199).

tefẖīm-ė kesrė): pes ve be‘d ve tāc-ė pād(ė)şāh; **gilen** (evvel-ė Fārsī ve do^{v}yom-ė **(291b-6)** me‘rūf): ḥelāl żėdd-ė ḥerām; **gilen toḳḳan:** ḥelāl-zādė; **körsen** ve **kersen**[2442]**: (291b-7)** şeḥnek ve teġār-ė çūbīn; **kögen**[2443]**:** rīsmān-ė ḥelḳė ḥelḳė; **kėtmen**[2444]**:** kolend; **küreken (291b-8)** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve fetḥ-ė rā-ė mohmelė ve nūn-ė ġonnė ve her do^{v} kāf-ė tāzī): bė me‘nī-ė **(291b-9)** selāṭīn ve şāh-zādė kė ez her do^{v} cānėb bāşed ve ẖ^{v}īş ve dāmād aḳūlu **(291b-10) küreken:** dāmād ve ẖ^{v}īş rā gūyend ve Ḥeżret-ė Emīr Timur Ṣāḥėb-ḳėrān kė moleḳḳeb[2445] **(291b-11)** bė **küreken** şodėend vecheş ān-est kė her memleket rā kė zīr kerdend doẖter-ė **(291b-12)** ān molk rā der ḥėbālė-ė nėkāh ẖo^{v}d āverdend bėnā’en-‘eleyh moleḳḳeb bė **küreken** şodend; **(291b-13) küden**[2446]**/ kevden**[2447] (bė terḳīḳ-ė żemmė): pārçė ve (bė fetḥ ve sokūn-ė vāv) dīvānė ve eḥmeḳ; **köngen**[2448]**: (291b-14)** rīsmān-ė kār āmedė-gī; **kömgen:** medfūn; **körçin:** kebūter; **kögerçin** ve **kevürçegen (291b-15)** ve **kögerçekgen:** kebūter miṣluhu; **küçmen:** ṣāḥėb-ė māl ve sėpāh ve sevdā-ger; **kėlen (292a-1)** (evvel-ė tāzī ve teḥtāniyė-ė Fārsī): zen-ė pėser Hėndī (...); **kişin:** zencīr; **kėşkin**[2449]**: (292a-2)** gorz-ė gėrān; **güzen** (evvel-ė Fārsī-ė meżmūm ve bė fetḥ-ė zā-ė mo‘cemė): rāsū ye‘nī mīr-ė **(292a-3)** mūşān Hėndī (...); **kör̂gevün**[2450]**:** meges kė nėşestė zeẖm rā fāsėd konend; **kellebān: (292a-4)** ḳevmī ez aymaḳiyyė; **kerşen** (bė şīn-ė mo‘cemė): rāh-ė rāst; **köndelen:** cėnsī ez ẖeymė; **(292a-5) kürreken** (bė żemm-ė evvel ve do^{v}yom mohmelė-ė moşeddedė-ė meftūḥė): bīl-ė çūbīn-ė sergīn **(292a-6)** rānden Hėndī (...); **kėmin:** kėştī **kėme** miṣluhu; **gönen** (bė fetḥ-ė nūn-ė **(292a-7)** evvel): cān; **köten**[2451]**:** meṣānė ve rūdė-ė meḳ‘ed kė ber-mī-āyed şāyed mė‘ā’-ė

[2442] Derleme: karsan, kersen “yuvarlak ve derin hamur teknesi”.
[2443] Krgz.Tr: kögön “uzun urgan (keçi, bk.) dan ve ona bağlanan küçük ipler (buurçak, bk.) dan ibaret olan koyun bağlanacak yer” (497).
[2444] Y.Uyg.Tr: ketmen “çapa” (196).
[2445] لقب
[2446] Y.Uyg.Tr: küden “bir çeşit ipek kumaş” (211).
[2447] Dihhuda: kevden “akılsız, aptal”.
[2448] Bkz. kögen.
[2449] Dihhuda: keşkīn “yünlü elbise”.
[2450] Krgz.Tr: kögöön “at sineği, büvelek” (497).
[2451] Krgz.Tr: kötön “makat, göden” (510).

mosteḳīm **(292a-8)** bāşed; **kėldi kün:** penc-şenbė; **kölün:** ėḳtėrān-ė sėtārėgān ey **(292a-9)** ḳėrāno's-seʿdeyn.

Feṣlo'l-vāv fi'l-efʿāl: köbü-: bė-y-efşān **köbi-**[2452] miṣluhu.

Feṣlo'l-vāv (292a-10) fi'l-mofredāt[2453]**: kirev:** pes; **küyünüklü:** dėl-sūz; **kilü**[2454]**/ kėlü:** ḥėzānė-ė āb ve gerdėş; **(292a-11) kiṅgrü:** mīvė-ė ḥoᵛş-bū; **köndü/ kündü**[2455]**/ gündü** (bė żemm-ė evvel-ė tāzī ve nūn-ė zedė ve żemm-ė dāl-ė **(292a-12)** mohmelė)**:** bė meʿnī-ė ḥoᵛd (Īrānī) **öz** ve bė meʿnī-ė ẓerfī est mānend-ė ḥom Hėndī (...) ve bė kāf-ė **(292a-13)** Fārsī bė meʿnī-ė ġūl-ė biyābānī āmedė; **gübürgü** (bė terḳīḳ-ė żemm-ė evvel-ė Fārsī ve bā-ė **(292a-14)** moveḥḥedė ve sokūn-ė rā-ė mohmelė ve kāf-ė doᵛyom nīz Fārsī-ė meżmūm ve vāv-ė meʿrūf)**: (292a-15)** neḳārė; **küyev:** dāmād **kiyö**[2456] dāmad miṣluhu; **kiyegü** (bė kesr-ė evvel ve kāf-ė doᵛyom-ė Fārsī)**: (292b-1)** şevher; **ketev**[2457]**:** bīmārī-ė selʿ ve ḥonāḳ hem dīdė şod; **körgü** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**: (292b-2)** çeşm **köz** miṣluhu; **getü** (bė żemmė teyn)**:** kondor nām-ė devāyī; **kāliv**[2458]**:** eḥmeḳ; **kelilü:** gerdėş; **(292b-3) körüklü:** ḥoᵛş-rū; **közgü:** āyėnė; **külgü:** ḥendė; **kara şegü** (kāf-ė āḫėr Fārsī)**:** kerk **(292b-4)** (bė feṭḥ) Hėndī (...) nām-ė cān(ė)verī est meşhūr; **kösev:** āteş-kāv **(292b-5)** mīḫ-ė āhenī bāşed kė bā[2459] ān āteş bė-kāvend; **künlü:** beḫtiyār; **köne su**[2460]**:** sīmāb.

(292b-6) Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt: küpe: gūşvārė çonān-çė gūyend **küpe bağlab çığdı (292b-7)** yeʿnī gūşvārė bestė ber-āmed; **küppe**[2461] (bė terḳīk-ė żemm-ė evvel-ė tāzī ve moveḥḥedė-ė Fārsī-ė **(292b-8)** moşedded-ė meftūḥ)**:** Hėndī (...) yeʿnī ḫānė kė ez kāh ve ney sāzend; **közçe: (292b-9)** eḫger; **kün yükene:** yevmiyė; **közene** (zā-ė moʿcemė -ė zedė)**:** rāsū; **kökçe:**

[2452] Moğ.: göbi- “silkmek, silkelemek, vurarak tozunu silkmek” (616).
[2453] Feṣlo'l-vāv mofredātė.
[2454] Dihhuda: kīlū “küçük göl”.
[2455] Dihhuda: kondū “içine tahıl konulacak büyük sürahi, hum; kır devi”.
[2456] Krgz.Tr: kiyöö “güveyi, damat” (544).
[2457] Dihhuda: ketev “at, eşek vb. hayvanların boğaz hastalığı, difteri”, Derleme: ketav “atın solunum yollarında olan bir hastalık”.
[2458] Bkz. kālive.
[2459] از
[2460] Ttr.Tr: küne suvı “cıva”.
[2461] Krgz.Tr: kepe “evcik, salaş, kulübe” (439); Dihhuda: kume “kamıştan yapılmış kulübe, güme”.

māş-ġellė; **gėvde**[2462]**:** coş̲şė; **(292b-10) keye:** kedū-ė şīrīn; **kekre**[2463]**:** ʻāḳėrḳerḥā-ė devāyī; **güşe**[2464]**:** pāçek-ė deştī; **(292b-11) kālive**[2465]**:** nā-dān ve eḥmeḳ **kāliv** miş̲luhu; **kāsgine**[2466] (bė sokūn-ė sīn-ė mohmelė ve kāf-ė **(292b-12)** do^{v}yom Fārsī-ė meksūr ve nūn-ė meftūḥ)**:** ṭūṭī ey ṭūṭ; **kirme:** teh-ḫānė; **köhe: (292b-13)** nām-ė sėlāḥī; **kefçe** ve **kepçe** (bė feṭḥ-ė evvel ve do^{v}yom moveḥḥedė-ė Fārsī-ė zedė ve sėyo^{v}m **(292b-14)** nīz Fārsī-ė meftūḥ)**:** kefgīr (Īrānī); **köse** (bė vāv-ė Fārsī)**:** kūsec ey kem-rīş ve **(292b-15)** bī-rīş lefẓ-ė **köse** der Fārsī moste‘mel est belk Fārsī bāşed Türkī'ş **(293a-1) geme** est kė be‘d ez-īn mī-āyed; **köterme:** eḥmeḳ ve kec-fehm ve dīvār-sāz Hėndī **(293a-2)** (...); **kette** (tā-ė fevḳāniyė-ė moşeddedė-ė meftūḥė)**:** şeḫş bī-ḥedd cesīm ve der ‘orf **(293a-3)** şemşīr-ė cesīm ve ‘erīż rā **kette** ḫ^{v}ānend; **künde**[2467]**:** çūb-ė sūḫten; **kökele: (293a-4)** ġūzė-ė penbė; **köme/ küme:** defīnė ve ān-çė[2468] ez kāh sāzend berāyė sāyė Hėndī **(293a-5)** (...); **keppe**[2469] (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī ve do^{v}yom Fārsī-ė moşedded-ė meftūḥ)**:** (...) ey **(293a-6)** ḫānė-ė kāh ve ney **küppe** miş̲luhu; **kök ḳarġa:** sebzėk Hėndī (...) nām-ė ṭāyėrī **(293a-7)** est meşhūr; **kelte:** çelpāsė ve bė me‘nī-ė borīdė-per nīz; **küreke:** neḳārė-ė kelān; **(293a-8) körpe:** lėḥāf **kirpe** lėḥāf miş̲luhu; **kėnçe**[2470]**:** ferzend-ė ḫo^{v}rd-terīn ve ḫo^{v}rd-ė moṭlḳ; **(293a-9) gize gize** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel-ė Fārsī bė do^{v} motecānės)**:** gerdīdė gerdīdė; **kimirse: (293a-10)** kesī ve kesī; **kölegge** (kāf-ė āḫėr Fārsī-ė moşedded-ė meftūḥ) ve **kölenĝe**[2471] (bė nūn-ė ġonnė **(293a-11)** ve kāf-ė āḫer-ė Fārsī-ė meftūḥ)**:** sāyė; **kėtgen kėçe:** gozeştė-şeb[2472]; **kėçe** (bė terḳīḳ-ė **(293a-12)** kesrė-ė evvel)**:** şeb ey leyl ve der be‘żī noseḫ **kėçig** nīz bė me‘nī-ė şeb nėvėştė; **(293a-13) -gine** (bė terḳīḳ-ė kesr-ė evvel-ė Fārsī)**:** ‘elāmet-ė teşġīr; **-ge** (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī)**: (293a-14)** bė me‘nī-ė

[2462] Y.Uyg.Tr: gevde “gövde, vücut” (133).
[2463] DLT: kekre “develerin yediği acı bir bitki” (700), Dihhuda: kākere “ilaç olarak kullanılan bir bitki”.
[2464] Dihhuda: ġūşā, ġūşād, ġūşāy, ġūşāk “kuru tezek”.
[2465] Dihhuda: kālīv, kālīve “cahil, bilmez, bilgisiz, ahmak”.
[2466] Dihhuda: kāskīne “kırmızıya çalan yeşil renkli kuş”.
[2467] Dihhuda: konde “iri ve kalın ağaç gövdesi”.
[2468] انچه
[2469] Bkz. küppe.
[2470] Krgz.Tr: kence “en küçük çocuk” (437).
[2471] Y.Uyg.Tr: kölenĝke (204), Özb.Tr: kölenke “gölge”.
[2472] آینده شب

bā çonān-çė gūyend **sizge** ye‘nī bė şomā **-ge** miṣluhu; **kāze**[2473]**:** ḫānė-ė neyī Hėndī **(293a-15)** (...); **gėcige**[2474] (her do^{v} kāf ve cīm-ė Fārsī)**:** pes-ė ser ey ḳefā Hėndī (...); **geme (293b-1)** (bė kāf-ė Fārsī)**:** kūsec Hėndī (...); **kėme:** kėştī; **kölmekçe:** āb-ė endek kė cā-yė **(293b-2)** cem‘ şeved Hėndī (...); **koġa:** delv-ė kelān Hėndī (...); **köke:** berāder-ė rėżā‘ī **(293b-3)** ey hem-şīr.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-ef‘āl: köbi- ve **kibi-**[2475]**:** emr-ė efşānden **(293b-4)** ey bė-y-efşān **köbü-** miṣluhu; **küy-** (bė tefḫīm-ė żemmė-ė evvel-ė tāzī)**:** bė-sūz; **kiy-** (bė yā-ė **(293b-5)** me‘rūf)**:** bė-pūş lėbās ve ġeyrė.

Feṣlo'l-yā fi'l-mofredāt[2476]**: kök uy:** nīlė-gāv; **(293b-6) kėçi:** boz; **köpek üzümi:** seg-engūr Hėndī (...); **kürdi**[2477]**:** nīmė-āstīn; **(293b-7) köñgi** (bė nūn-ė ġonnė)**:** kām Hėndī (...); **keltey** (bė feṭḥ)**:** ulus-ė Moġol; **keltegi:** ulus-ė **(293b-8)** Özbek; **küçey**[2478]**:** moşkėl; **kėreyli:** ulus-ė Özbek; **küni:** tārīḫ; **küni küni:** tārīḫ **(293b-9)** tārīḫ; **kėçegi:** şebīnė; **kendüri**[2479] (bė feṭḥ-ė evvel)**:** dester-ḫ^{v}ān; **kėçligi:** goẕeştė-gī; **(293b-10) -geli:** berāyė ve vāsėtė ve cėhet emmā īn rā mocerred ez fė‘l ėstė‘māl ne-tevān **(293b-11)** kerd ve ḳed mer ẕėkruhu fi'l-moḳeddemė; **kişi:** kesī; **göndürçi:** bā‘ėş; **köterçi:** ḥāmėl; **(293b-12) közçi:** pās-bān; **kėli**[2480]**:** hāven; **köz ḳaraḳı:** nūr-ė çeşm; **kökçi:** nīl-ger; **köz çirli: (293b-13)** ḫīrė-çeşm; **köteni**[2481]**:** rūdė-ė ber-āyendė ez meḳ‘ed Hėndī (...); **geppi**[2482] (bė feṭḥ-ė evvel-ė Fārsī **(293b-14)** ve do^{v}yom nīz Fārsī-ė moşedded-ė meksūr)**:** būzėnė ey meymūn; **kömekey**[2483]**:** molāzė Hėndī **(293b-15)** (...); **kėrki**[2484]**:** tīşė Hėndī (...) neccārān **çot** miṣluhu; **kübbi** (bė terḳīḳ-ė **(294a-1)** żemmė-ė evvel-ė tāzī ve bā-ė moveḥḥedė-ė moşedded-ė meksūrė)**:** şīr-zenė kė revġen **(294a-2)** ez-ū

[2473] Dihhuda: kāze “kamıştan yapılmış kulübe, salaş, güme”.
[2474] Moğ.: gecige “ense” (608).
[2475] Bkz. köbi-
[2476] Feṣlo'l-yā mofredātė.
[2477] Dihhuda: kūrdī “yünden dokunmuş elbise”.
[2478] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2479] Dihhuda: kendūre, kendūrī “sofra”.
[2480] Özb.Tr: keli “havan”.
[2481] Bkz. köten.
[2482] Dihhuda: kebī, kepī, gopī “maymun”
[2483] Krgz.Tr: kömöy, kömököy “dilcik” (501).
[2484] Azb.Tr: kerki, Trkm.Tr: kerki “keser”.

codā konend ve çūb-ė peşm rīşī **çelek** miṣluhu; **könçi:** çerm-gėr[2485]; **kögi: (294a-3)** ḥeḳīḳet; **köreẖçi**[2486]**:** rāh-zen; **közgi:** ā'īnė **közgü** miṣluhu; **görgeçi** (her do^{v} kāf **(294a-4)** ve cīm-ė Fārsī ve rā-ė mohmelė-ė zedė)**:** sāḳī ve meḥbūb; **köz aḳı:** sefīdī-ė çeşm **(294a-5)** ey nāẖonė ve ẓeferė; **kėsmek atı:** bāz-geştī tīr; **kirpi** (bė kesr-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**: (294a-6)** ẖār-poşt ey mūş-ė şeḥrāyī; **kölegey** (bė teḥrīk-ė lām ve kāf-ė do^{v}yom-ė Fārsī)**: (294a-7)** sāyė; **kendükçi**[2487]**:** kendū-ger[2488]; **gāzi**[2489] (bė kāf-ė Fārsī)**:** nām-ė golī-st Hėndī (...); **(294a-8) köz uçı:** gūşe-ė çeşm; **kemki:** kem-leb; **kürekçi:** bīl-sāz ve kār-ė bīl konendė-ė bāġ-bān **(294a-9)** ve ġeyrė; **kėligli:** cebrė'īl; **küllaẖçı** (bė teşdīd-ė lām)**:** golẖenī ey golẖen-dār ye'nī **(294a-10)** kennās ey ẖāk-rūb; **köçi** (do^{v}yom ve sėyo^{v}m-ė Fārsī)**:** zen **köç** miṣluhu.

(294a-11) Bābo'l-lām feṣlo'l-elėf fi'l-ef'āl: lecile-: lecācet kon; **laġla-:** cāy **(294a-12)** kon.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2490]**: lā:** ḥeyf ve derīġ; **lala**[2491]**:** ġolām.

Feṣlo't-tā-ė (294a-13) fevḳāniyė fi'l-mofredāt[2492]**: lut-put**[2493]**:** eḳsām-ė meṭ'ūmāt.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt[2494]**: lilenc**[2495]**:** nīl.

(294a-14) Feṣlo'l-ẖā-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[2496]**: -laẖ** (bė medd-ė evvel)**:** gāh ve cāy çonān-çė **senglaẖ (294a-15)** ye'nī seng-ėstān ve cā-yė seng-gāh.

[2485] چرم کیر

[2486] Afganistan'ın Tahar İli Ağızları: göreẖçi "hırsız".

[2487] DLT: kendüg "yarım küp" (703).

[2488] کندی کر

[2489] Dihhuda: kāẕī, gāzī "hoş kokulu, pembe ve kırmızı çiçekler açan bir çiçek".

[2490] Feṣlo'l-elėf mofredātė.

[2491] Dihhuda: lālā "köle, hizmetkâr".

[2492] Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė mofredātė.

[2493] Dihhuda: lūt-pūt "çeşitli lezzetli yiyecekler".

[2494] Feṣlo'l-cīm mofredātė.

[2495] Dihhuda: līlec, nīlec, līlenc "suyu sıkılıp boya olarak kullanılan bir bitki".

[2496] Feṣlo'l-ẖā-ė mo'ceme mofredātė.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2497]**: liçar**[2498]**: (294b-1)** ṭe‘āmī-st ez coġrāt; **lar:** lefẓ-ė cem‘ kė delālet ber cem‘ koned.

Feṣlo'ş-şīn-ė (294b-2) mo‘cemė fi'l-mofredāt[2499]**: laş:** ten-ė mordė.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2500]**: -laġ** (bė medd-ė evvel)**:** cāy ve **(294b-3)** gāh çonān-çė **avlaġ**: şėkār-gāh ve hezl ve yāve rā nīz **lāġ** gūyend; **lalıġ:** nā-merd; **(294b-4) -lıġ:** ‘elāmet-ė yā-yė nėsbetī **-lıḳ** miṣluhu **-luġ** miṣluhu.

Feṣlo'l-fā fi'l-mofredāt[2501]**: lekef (294b-5)** (bė fetḥėteyn)**:** ketf.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[2502]**: latuḳ**[2503] ve **lalaḳ:** āftābė[2504]-ė **(294b-6)** āb Hėndī (...); **-lıḳ:** yā-ė nėsbetī **-lıġ** ve **-lig** miṣluhu; **laġaltaḳ:** zīver.

Feṣlo'l-kāf (294b-7) fi'l-mofredāt[2505]**: lürek**[2506]**:** kemān-ė neddāf; **leçek** (bė fetḥėteyn ve do^{v}yom-ė Fārsī)**:** mė‘cer ey çādor-ė **(294b-8)** zenān; **ledek** (bė fetḥėteyn)**:** dest **ėlig** miṣluhu **ledük:** dest miṣluhu; **(294b-9) -lig** ve **-lüg** (bė kāf-ė Fārsī)**:** yā-yė nėsbetī **-luġ**, **-lıġ**; **lök** (bė kāf-ė tāzī)**: (294b-10)** nev‘ī ez şotor; **lök lök** (bė żemm-ė her do^{v} motecānės)**:** cān(ė)ver-ė ṣeḥrāyī; **lümük:** şem‘.

(294b-11) Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt[2507]**: luy il:** sāl-ė neheng.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt[2508]**: lizem**[2509] **(294b-12)** (do^{v}yom teḥtāniyė-ė Fārsī ve sėyo^{v}m mo‘cemė-ė meftūḥė)**:** kemān-ė nerm.

[2497] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[2498] Dihhuda: rīçār, līçāl, līçār “süt ve yoğurttan yapılan bir çeşit yemek”.
[2499] Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘ceme mofredātė.
[2500] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme mofredātė.
[2501] Feṣlo'l-fā mofredātė.
[2502] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[2503] Derleme: latka, latıka “testi”.
[2504] افتابه
[2505] Feṣlo'l-kāf mofredātė.
[2506] Dihhuda: lūrek “yünü veya pamuğu kabartmak için kullanılan yay şekilindeki alet, atımcı yayı”.
[2507] Feṣlo'l-lām mofredātė.
[2508] Feṣlo'l-mīm mofredātė.
[2509] Dihhuda: līzom “yayda kullanılan esnek lastik”.

Feṣlo'n-nūn (294b-13) fi'l-mofredāt[2510]**: laçın:** şāhīn.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt[2511]**: -lu** (bė vāv-ė me‘rūf)**:** yā-yė **(294b-14)** nėsbetī mānend-ė **-luġ**; **lav**[2512]**:** bāzī-ė ṭėflān nev‘ī kė bā do^{v} çūb-ė ḫo^{v}rd **(294b-15)** bāzend Hėndī (...) ve ān eṭfāl-ė eşrāf rā memnū‘ est.

Feṣlo'l-hā (295a-1) fi'l-mofredāt[2513]**: latuḳça:** kūzė ve āftābė[2514]-ė āb; **lüng-bere**[2515] (bė żemm-ė evvel ve nūn-ė ġonnė)**: (295a-2)** dest-māl nām-ė ḫo^{v}rdenī Hėndī (...); **löle** (do^{v}yom-ė Fārsī)**:** nāyzė **(295a-3)** ve yėk moşt-ė bestė-ė ārd-ė ḥemīr kerdė ve nūl-ė her ẓorūf; **lükçe:** ġelīẓ.

Feṣlo'l-yā-ė (295a-4) teḥtāniyė fi'l-ef‘āl: lay-: bė-dehed; **lamay-:** ne-dehed aḳūlu māżī ve emr ve meṣder-ė īn **(295a-5)** bė neżer ne-goẕeşt.

Feṣlo'l-yā fi'l-mofredāt[2516]**: lüri:** ḥevāṣėl-ė cān(ė)ver; **ları:** toḥfė **(295a-6)** ve bė me‘nī-ė lefẓ-ė cem‘; **luy:** neheng; **-li:** yā-yė nėsbetī; **lezgi**[2517]**:** ḳevmī ez **(295a-7)** ḳızılbaş; **lūlī**[2518]**:** gedā-yė kūçė-gerd ve sorūd-gū elḥāl pīr-zen-ė **(295a-8)** serāyendė rā **lūlī** gūyend.

Bābo'l-mīm me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: menĝze-[2519] (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė **(295a-9)** Fārsī ve zā-ė mo‘cemė)**:** emr-ė mānend şoden; **muşla-:** ḥemīr kon; **makla-:** te‘rīf kon; **mıġda-: (295a-10)** emr-ė rosten-ė mūy ve emr-ė rosten-ė mūy-ė borūt[2520]; **maḳta-** (bė sokūn-ė ḳāf)**: (295a-11)** te‘rīf kon; **munĝla-** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** ġem-gīn şev; **mıra-**[2521]**:** pey

[2510] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2511] Feṣlo'l-vāv mofredātė.
[2512] Dihhuda: lāv “çelik çomak oyunu”.
[2513] Feṣlo'l-hā mofredātė.
[2514] افتابه
[2515] Dihhuda: lėng-berre “buğday unundan ve etten yapılan bir çeşit yemek”.
[2516] Feṣlo'l-yā mofredātė.
[2517] Dihhuda: lezgī “eskiden kafkaslarda yaşayan bir Türk kabilesi”.
[2518] Dihhuda: lūlī “sokaklarda şarkı söyleyip karşılığında para isteyen kadın dilenci”.
[2519] DLT: meŋze- “benzemek” (764).
[2520] موت بروت
[2521] Krgz.Tr: mara- “dikkatle bakmak, gizlice bakmak” (554).

kon ve **(295a-12)** kemīn kon; **mısḳara-**[2522]**:** tebessom kon **mıḳara-** (bė-ġeyr-ė sīn-ė mohmelė) hem bė meʻnī-ė meẕkūrė dīdė **(295a-13)** şod.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2523]**: mürre** (bė terḳīḳ-ė evvel ve rā-ė mohmelė-ė moşeddedė-ė meftūḥė)**: (295a-14)** ser-ė ḥėsāb yeʻnī mānend-ė ėmām-ė tesbīḥ; **mine/ mına** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel)**:** ḥerf-ė nėdā ve (bė tefḫīm **(295a-15)** ve yā-ė meʻrūfė) bė meʻnī-ė mīrzā; **manĝa** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** bė men; **mönĝre**[2524] **(295b-1)** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī-ė zedė)**:** feryād-ė gāv; **manġra** (bė sokūn-ė ġeyn-ė moʻcemė)**:** feryād-ė **(295b-2)** gūsfend; **munda:** īn-cā; **me** (bė terḳīḳ-ė feṭḥ)**:** bė meʻnī-ė hem ve nīz ey ėyż'en **taḳay** miṣluhu **(295b-3)** ve **-me** bė meʻnī-ė ʻelāmet-ė nehy hem āmedė; **maḳta** (bė sokūn-ė ḳāf)**:** ḫ^{v}od-nemā; **mama:** ceddė Hėndī **(295b-4)** (...); **muda:** tār-ė pārçė żėdd-ė pūd **arış**[2525] miṣluhu.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-efʻāl: (295b-5) münĝrit- (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī-ė zedė)**:** ḫelāṣ kon; **mazġulat** (bė feṭḥ-ė evvel **(295b-6)** ve sokūn-ė do^{v}yom-ė moʻcemė)**:** pejmordė kon.

Feṣlo't-tā fi'l-mofredāt[2526]**: mat** (bė medd)**:** ėlzām ve molzem; **(295b-7) mėrvet**[2527]**:** morvārīd **incü** miṣluhu; **manġıt** (bė feṭḥ-ė evvel)**:** ḳevmī ez Özbek.

Feṣlo'l-cīm fi'l-(295b-8)mofredāt: māç[2528] (bė medd ve cīm-ė Fārsī)**:** būsė; **maḳtagaç:** bė mocerred-ė teʻrīf kerden; **(295b-9) maş gürünc:** yeʻnī mong[2529] ve bėrėnc Hėndī (...).

Feṣlo'l-ḫā-ė moʻcemė fi'l-mofredāt: maḫ: ʻelāmet-ė **(295b-10)** meṣder (Īrānī).

[2522] Krgz.Tr: maskarala- "alay etmek, terzil etmek, kepaze etmek" (555).
[2523] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[2524] DLT: müŋre-"böğürmek" (766).
[2525] DLT: arış "dokuma tezgâhının uzunlamasına telleri" (555).
[2526] Feṣlo't-tā mofredātė.
[2527] Krgz.Tr: merbet "inci, sedef" (562), Y.Uyg.Tr: mervayit "inci" (268).
[2528] Dihhuda: māç "öpücük".
[2529] مونک

Feṣlo'd-dāl fi'l-mofredāt: murud[2530]**:** nāşpātī; **mirdād**[2531]**:** nām-ė fėrḳė **(295b-11)** ve nām-ė māḫī ez devāzdė māh.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef'āl: maynar-: gėlė-mend şev ve gėlė **(295b-12)** kon; **mur-**[2532]**:** destār bė-pīç, emr-ė destār besten; **munĝlaşur-:** dīvānė ve ḥėyrān **(295b-13)** şev; **mışḳar-**[2533]**:** emr-ė bīnī efşorden.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2534]**: manḳır:** borādė-ė mės; **(295b-14) maylatur:** bī-tekellofānė; **maḳar:** cevān **igit** miṣluhu; **maynar:** gėlė; **mir:** ser-dār; **(295b-15) maşur:** nām-ė cān(ė)verī; **muşur:** çīnī ve mūş-ḫ^{v}ār nām-ė ṭāyėrī; **maşḳur:** cāmė-ḫānė.

(296a-1) Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė fi'l-ef'āl: mahız-: ḥemmālī kon; **mitiz-:** zūd şev.

Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė (296a-2) fi'l-mofredāt[2535]**: mėnġız**[2536] (bė nūn-ė ġonnė ve ġeyn-ė mo'cemė-ė meksūrė) ve **mėnġaz** ve **mėnĝiz** ve **menĝiz** ve **(296a-3) menĝez** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** me'nī-ė her-yėk roḫsār emmā **mėnĝiz**[2537]**: (296a-4)** bė me'nī-ė mānend hem āmedė der İrānī ve bė me'nī-ė çėhrė nīz āyed; **muz:** yeḫ ve bė me'nī-ė mā; **miz (296a-5)** (bė terḳīḳ-ė kesrė)**:** mā **biz** miṣluhu; **münĝüz**[2538]**:** şāḫ-ė gāv ve ġeyrė Hėndī (...); **(296a-6) munduz:** sālėm; **maz:** 'elāmet-ė możārė'-ė menfī (İrānī).

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2539]**: macıs: (296a-7)** zebūn ye'nī kem-zūr; **-mas:** 'elāmet-ė możārė'-ė menfī; **munas:** fėrkė-ė Özbek.

[2530] Dihhuda: morūd "armut".
[2531] Deh-ḫodā zölüğü: mordād "yaz mevsiminin ikinci ayı".
[2532] Krgz.Tr: bur- "döndürmek, çevirmek" (146).
[2533] Y.Uyg.Tr: mişḳar- "sümkürmek" (274).
[2534] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[2535] Feṣlo'z-zā-ė mo'ceme mofredātė.
[2536] Y.Uyg.Tr: menĝiz; menĝza "yüz, çehre, sima" (267).
[2537] Trkm.Tr: menĝzeş "benzer".
[2538] Y.Uyg.Tr: münĝüz "boynuz" (282).
[2539] Feṣlo's-sīn-ė mohmelė mofredātė.

(296a-8) Feṣlo'ş-şī̂n-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2540]**: mügdaş:** çehār-zānū; **miniş:** sevārī̂; **malvaş: (296a-9)** mūrçė ey neml; **miş:** est ve ‘elāmet-ė hā-ė veḳfī̂ çonān-çė gūyend **kėlmiş (296a-10)** ye‘nī̂ āmedė est ve āmedė; **mün̂güş**[2541]**:** konc ve gūşė çonān-çė gūyend **tört mün̂güşiġa (296a-11)** ye‘nī̂ bė çehār gūşė-ė ū.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: mėrt uruġ: nām-ė fėrḳė; **manġırt uruġ: (296a-12)** nām-ė fėrḳė; **min̂g uruġ:** nām-ė fėrḳė; **mun̂gluġ:** ġem-nāk; **(296a-13) mıġ**[2542]**:** borūt; **men̂glıġ:** ḫāl-dār ey **men̂g** ḫāl-ė kelān ve jeḫ ve ṣo’lūl **(296a-14)** rā gūyend Hėndī̂ (...); **man̂glay açuġ:** goşādė pī̂şānī̂[2543]; **mıġ:** mū-yė leb **(296a-15)** ey seblet; **marıġ** seblet miṣluhu; **mızraġ:** neyzė-ė ḫo^{v}rd kė Hėnd'eş (...) **(296b-1)** nāmend.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt: manġluḳ: pī̂şānī̂[2544]; **muştuluḳ** ve **muştulıḳ: (296b-2)** şokrānė ve mojdė ve ḫo^{v}ş-ḫeber; **mamuḳ**[2545]**:** penbė; **mıltıḳ:** bondūḳ ey tofeng; **(296b-3) munduḳ:** ẓorūf-ė şėkestė; **mılıḳ:** mėzāj-ė zen ve merd bā yėk-dī̂ger; **maḳ:** ‘elāmet-ė meṣder; **(296b-4) monçuḳ** ve **mınçaḳ:** mohrė-ė ḫo^{v}rd Hėndī̂ (...); **marıḳ:** selbet ey mū-yė leb **(296b-5) mıġ** miṣluhu; **mışıḳ:** çėrk; **mayruḳ**[2546]**:** ez pā me‘yūb ye‘nī̂ şel; **moġulyaḳ:** kākol; **mapaḳ: (296b-6)** ṭepāḳ; **mün̂gsüluḳ**[2547]**:** kėfāyet; **mızraḳ:** neyzė-ė ḫo^{v}rd **mızraġ** miṣluhu.

Feṣlo'l-kāf fi'l-(296b-7)mofredāt: mertük: sėfāl-ė şėkestė; **merçük:** māş; **mama çüçük:** nām-ė golī̂-st; **mışḳurduk: (296b-8)** ġėlāẓet-ė bī̂nī̂; **möçek**[2548]**:** peşşė; **mun̂g:** moflės; **maḳralan̂g:** cān(ė)ver-ė kūhī̂; **mėn̂gizlig:** mānend; **(296b-9) min̂g:** hezār ‘eded ve fėrḳė-ė Özbek; **meşk** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė şī̂n-ė mo‘cemė)**:** peşşė; **(296b-10) miyen̂g** (bė terḳī̂ḳ-ė kesrė-ė evvel ve feṭḥ-ė moṣennā-ė teḥtāniyė ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė **(296b-11)** Fārsī̂)**:** meġz-ė ser

---

[2540] Feṣlo'ş-şī̂n-ė mo‘ceme mofredātė.
[2541] Bşk.Tr: möyöş “köşe”.
[2542] Azb.Tr: bığ “bıyık”.
[2543] پشانی
[2544] پشانی
[2545] Bşk.Tr: mamık, Ttr.Tr: mamık “pamuk”.
[2546] Krgz.Tr: mayrık (559), Y.Uyg.Tr: maytuḳ “eğri bacaklı, paytak, çarpık bacaklı” (263).
[2547] Krgz.Tr: mün “kusur, eksiklik” (579).
[2548] Trkm.Tr: mőçek “böcek”.

miye miṣluhu; **minek:** pėymānė[2549]; **menĝ** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** ḫāl **(296b-12)** ve jeḫ ye‘nī ṣo’lūl Hėndī (...) ve bė me‘nī-ė sebū-yė ḫo^{v}rd nīz; **münsek** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė **(296b-13)** evvel ve sokūn-ė nūn ve bė terḳīḳ-ė feṭḥ-ė sīn-ė mohmelė)**:** nev‘ī ḳebā kė mī-pūşend ve hovė **(296b-14)** fī zemānohā me‘rūf Hėndī (...); **möşük**[2550] (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve sokūn-ė **(296b-15)** şīn-ė mo‘cemė)**:** gorbė cān(ė)ver-ė derendė poşek[2551] miṣluhu; **merek:** merdomek-ė çeşm; **müçük:** būsė; **(297a-1) maylig:** çerb-dār; **miñg miñg:** hezār hezār Hėndī korūr.

Feṣlo'l-lām fi'l-(297a-2)mofredāt: mürkümal: ‘edes; **marul:** kāhū nām-ė devā-yė meşhūr; **mektül:** esp-ė **(297a-3)** reng-ė so^{v}r; **moġol** (bė żemmė teyn) ve **moġol:** fėrḳė-ė ‘omdė-ė Türk ve bė me‘nī-ė sādė-dėl; **(297a-4) mul:** ḳeṭrė ve moḥtāc ve īn; **munı tili til** ve **munı dili dil:** ye‘nī zebān-ė īn rā **(297a-5)** bė-bor; **müçün il**[2552]**:** sāl-ė būzīnė; **maral** (bė feṭḥėteyn)**:** mādė-ė gevezn ve bė me‘nī-ė āhū-berė[2553] **(297a-6)** nīz āmedė.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt: megem: meger; **muġarım** ve **maġarım:** māh-ė ṣefer.

(297a-7) Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: mıtḳın-: ‘ėşvė kon; **mışḳaran-:** bīnī bė-y-efşor; **muñglan-: (297a-8)** ġem-gīn şev; **manĝıban:** soḫen der bīnī goftė **manĝımaḳ** meṣder bāşed; **min-/ mėn:** sevār **(297a-9)** şev ve sevār-yė moṭleḳ ber esp ve fīl ve ġeyrohā ve bė me‘nī-ė men.

Feṣlo'n-nūn (297a-10) fi'l-mofredāt: müşün: (...) Hėndī nām-ė ġellė ḳėsmī ez māş est; **mışḳın:** ġėlāf; **(297a-11) muytan:** fėrḳė-ė Özbek; **miñg tümen:** hezār hezār Hėndī (...); **malun:** gorbė-ė **(297a-12)** şeḥrāyī; **mėniñg bilen:** bā men; **maḫtan** ve **maḫtagan** (bė sokūn-ė ḫā-ė mo‘cemė ve **(297a-13)** fevḳāniyė)**:** şān ve ṣėfet ve sėtāyėş ve medḥ; **min** ve **men:** men ve hezār ‘eded; **(297a-14) mėn mėn:** menem; **mıtın:** zāġ-nūl Hėndī (...); **mayrun:** lenc ve lāġer ve nėzār; **(297a-15) mavlun:** ḳėsmī pārçė-ė ebrīşomī; **mundın:** ez-īn; **miñgçin** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė **(297b-1)** Fārsī)**:** gevezn; **munun:** gorbė-ė deştī **munan** miṣluhu ve pīr-ė bī-‘eḳl ey ḫeref;

[2549] پمانه

[2550] Y.Uyg.Tr: möşük “kedi” (276).

[2551] Dihhuda: poşīk “kedi”.

[2552] DLT: bīçin yılı “maymun yılı” (586).

[2553] اهوبره

mün[2554]**/ mun: (297b-2)** ʻėyb ve bė meʻnī īn; **mėgeçin**[2555]**:** mādė-ḫūk; **mėrgen**[2556]**:** merd-ė şėkārī ve kemān-dār ve **(297b-3)** bondūḳ-endāz bī-ḫetā; **miçin** ve **müçün:** meymūn ey būzėnė.

Feṣlo'l-vāv (297b-4) fi'l-mofredāt: munu: gorbė; **muṣallu:** ḳevm-ė ḳızılbaş; **mu:** āyā yeʻnī hel-ė **(297b-5)** ėstėfhāmī ve bė meʻnī īn ve torenc (mīvė); **maraşu** (bė feṭḥėteyn ve şīn-ė moʻcemė-ė meżmūmė)**:** ḫākşī[2557] yeʻnī **(297b-6)** ḫūb-kelān; **meṅgü** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī) ve **müṅgü:** āb-ė ḥeyāt ve ḥeyāt-ė **(297b-7)** moṭleḳ; **māku**[2558]**:** ālė-ė cūlāhegān Hėndī (...); **mantu:** nām-ė ḫoᵛrdenī; **mundın ötrü: (297b-8)** ez-īn cėhet; **mılcıġu:** rosvā; **maḫu** ve **maḫav:** coẕām nām-ė merežī aʻūẕu'bi'llāhi min **(297b-9)** ẕālik; **münlü:** ʻėyb-dār; **malu:** mūrçė ve şāḫ-ė āhū kė cūkīyān nevāzend Hėndī **(297b-10)** (...ve...).

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt: mına (bė yā-ė meʻrūf)**:** mīrzā; **(297b-11) maysa**[2559] (bė feṭḥ-ė evvel ve yā-ė teḥtāniyė-ė zedė ve feṭḥ-ė sīn-ė mohmelė)**:** sebzė-ė giyāh; **miṅ (297b-12) yaraş bile:** bā hezār zīb; **maya:** şotor-ė mādė; **meme** (bė feṭḥėteyn)**:** pėstān **ėmçek (297b-13)** miṣluhu; **mahra:** poşte-ė teber ve şemşīr ve ġeyrė; **miṅge**[2560] (bė kesr-ė evvel ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**: (297b-14)** meġz-ė ser; **māhiçe**[2561]**:** dest-mal kė ez meydė sāzend Hėndī (...); **māçe**[2562] (bė medd-ė **(297b-15)** evvel ve cīm-ė Fārsī-ė meftūḥ)**:** mādė-ḫer; **müççe** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė evvel ve cīm-ė Fārsī-ė moşedded-ė **(298a-1)** meftūḥ)**:** tėkkė-ė gūşt; **mine**[2563] (bė kesr-ė evvel ve feṭḥ-ė nūn)**:** zeneḫ **ėṅgek**[2564] miṣluhu; **maṅġa** (bė nūn-ė ġonnė **(298a-2)** ve kāf-ė Fārsī)**:** rūdė.

[2554] Krgz.Tr: mün “kusur, sakatlık, eksiklik” (579).
[2555] Moğ.: megeci “dişi domuz” (833).
[2556] Moğ.: mergen “iyi nişancı” (839).
[2557] خاکسی
[2558] Dihhuda: mākū “dokuma tezgâhında ipin yer aldığı aygıt”.
[2559] Y.Uyg.Tr: maysa “yeşillik, çayır, çimenlik” (263).
[2560] Y.Uyg.Tr: miṅge “beyin” (273).
[2561] Dihhuda: māhīçe “hamırdan yapılan bir çeşit yemek”.
[2562] Dihhuda: māçe “dişi”.
[2563] Dihhuda: meneh “çene”.
[2564] Trkm.Tr: eŋek “çene”.

Feṣlo'l-yā-ė teḫtāniyė fi'l-mofredāt: mi (bė yā-ė me‘rūf)**:** (298a-3) ḥerf-ė nėdā ve bė me‘nī hel-ė ėstėfhām; **mündi:** kūzė-ė şėkestė-ser; **möri**[2565]**:** şėkāf-ė dūd-ber (298a-4) mānend-ė tābdān kė der bāverçī-ḫānė nėgāh-dārend tā dūd ez ān ber-āyed ve (298a-5) bed-rev-ė āb ehl-ė Hėnd nīz mūrī nāmend; **matçı:** molzem; **murad işlici:** kāmrān; (298a-6) **murad bulıcı:** kāmiyāb; **murad bağışlıcı:** kām-beḫş; **murad köriçi:** kām-bīn; **murad işliçi:** (298a-7) kām-gār; **may:** çerb ve pih; **mıltıḳçı:** bondūḳ-sāz; **menin̂gniki** (bė kesrėteyn (298a-8) ve nūn-ė do^{v}yom-ė ġonnė ve kāf-ė zedė ve kesrė-ė nūn-ė sėyo^{v}m ve kāf-ė tāzī (298a-9) ve yā-ė me‘rūf)**:** ez-ān[2566]-ė men; **man̂glay** (nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** pīşānī[2567] (298a-10) **manġlay** miṣluhu; **mėnim işim ilgeri:** kār-ė men pīş bād; **mılġı** ve **mılı:** (298a-11) tebessom ve mėzāc-ė şevher ve zen bā yėk-dīger; **macı** ve **meçi**[2568] (bė kesr-ė cīm-ė Fārsī)**:** būsė (298a-12) ve ehl Hėnd nīz (...) ve meçi nāmend.

Bābo'n-nūn me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: noḳla-[2569] (298a-13) (bė sokūn-ė ḳāf)**:** ḥerş kon; **naḳşa-** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė kāf ve feṭḥ-ė şīn-ė (298a-14) mo‘cemė)**:** sorūd kon.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2570]**: naşta**[2571] (bė medd ve sokūn-ė şīn-ė (298a-15) mo‘cemė)**:** şėkem-ė ḫālī; **ne yėrde:** her-kojā; **nėçeme:** tā key; **ne:** çė; **nėge:** çėrā; **nimerse:** çīzī; (298b-1) **nėmege:** berāyė çė ey çėrā **nėmege** miṣluhu.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: (298b-2) **nurlandur-:** revşenī ve nūr bė-deh.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt[2572]**: nėrseler:** eşyā (298b-3) ey çīzhā; **nėsseler** (bė kesr-ė nūn ve sīn-ė mohmelė-ė moşeddedė-ė meftūḥė)**:** eşyā miṣluhu; (298b-4) **nekir**[2573]**:** ‘eyyār;

[2565] Y.Uyg.Tr: mora (275), Özb.Tr: mori “baca”.
[2566] ازان
[2567] پشانی
[2568] Dihhuda: māç “öpücük, buse”.
[2569] Y.Uyg.Tr: noḳu- “dürtmek” (291).
[2570] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[2571] Dihhuda: nāşţā, nāşėtā “kahvaltı etmemiş olan kişi, aç”.
[2572] Feṣlo'r-rā-ė mohmelė mofredātė.
[2573] Dihhuda: nekėr “açıkgöz, akıllı”.

naḳır[2574]**:** çeng nām-ė sāz; **nar** (bė medd)**:** enār (mīve); **nėlür:** çė ḫ^{v}āhed kerd aṣluhu **(298b-5) nė ėylür**; **nöker**[2575]**:** çākėr.

Feṣlo's-sīn mohmelė fi'l-mofredāt: nā'us[2576]**:** ʻėbādet-ḫānė-ė **(298b-6)** Moġān; **naymus:** nām-ė sāzsī-st; **naḫḫas**[2577] (ḫā-ė moʻcemė -ė moşeddedė)**:** bāzār-ė **(298b-7)** motleḳ ve fī zemānohā **naḫḫas** ḫāṣṣ bāzār-ė esp forūşī rā gūyend; **nöküs: (298b-8)** fėrḳė-ė Özbek.

Feṣlo'ş-şīn-ė moʻcemė fi'l-mofredāt[2578]**: navş:** enār (mīve); **nėmiş:** çė būdė aṣluhu **(298b-9) nė imiş**.

Feṣlo'l-ġeyn-ė moʻcemė fi'l-mofredāt: nevġ (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė vāv)**:** nevʻ ve ḳėsm **(298b-10)** ve ṭevr aṣluhu nevʻ est Türkān der moḥāvere ḫo^{v}d ʻeyn-ė mohmelė rā moʻcemė gerdānīdend.

(298b-11) Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt: nekirlig: ʻeyyārī; **nėçük:** çė-gūnė; **nėlük:** çė nevʻ**(298b-12)** ve çė-ḳėsm ve çė-gūnė; **nesk**[2579] (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė sīn-ė mohmelė)**:** ʻedes nām-ė ġellė; **(298b-13) nak:** emrūd (mīvė); **nėrse nėçük:** her-gāh; **nök:** ḳevmī ez aymaḳiyyė; **nineg**[2580]**:** dīdė **(298b-14) ninev:** merdomek-ė çeşm[2581]; **nillük/ nilük** (bė yā-ė meʻrūf ve lām-ė moşedded ve moḫeffef nīz)**:** deryā-yė nīl; **(298b-15) nėtük:** çė-gūnė.

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt: nev ḳal: nev ked-ḫodā.

Feṣlo'l-mīm fi'l-(299a-1)mofredāt: nunum: māhī **balıġ** miṣluhu; **nėteg kim:** çė-gūnė kė ve çonān-çė **(299a-2)** kė.

Feṣlo'n-nūn fi'l-efʻāl: nazlan-: nāz kon.

[2574] Dihhuda: nāḳėr "kopuz".
[2575] Yeni Uugur Türkçesi Sözlüğü: nöker "hizmetkâr, uşak" (292).
[2576] Dihhuda: nāos, nāvos, nā'os "kâfirlerin ibadethanesi".
[2577] Dihhuda: neḫḫās "köle, at vb. hayvanların satmak için götürüldüğü pazar".
[2578] Feṣlo'ş-şīn-ė moʻceme mofredātė.
[2579] Dihhuda: nesk "mercimek".
[2580] Derleme: nini "göz bebeği", Dihhuda: nīnī "göz bebeği".
[2581] مرمک چشم

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2582]**: (299a-3) nėçün** ve **nėme üçün:** çėrā; **noyan**[2583] (yā-ė teḥtāniyė-ė meftūḥė)**:** ‘omūm’en pād(ė)ṣāh **(299a-4)** emmā ḫoṣūṣ’en ḫėṭāb-ė selāṭīn-ė Türkān est; **noman** (bė mīm)**:** vezīr; **nuḳan: (299a-5)** mevsėm ve feṣl kė mī-āyed ve mevsėm-ė ġellė nīz; **nayrun:** ulus-ė Çengiz ḫan; **(299a-6) nayman:** fėrḳė-ė enseb ez Özbek; **nėrse kün:** her-rūẓ; **naġuçın:** hemşīre-zādė **(299a-7)** Hėndī (...); **nėler körer ėkin:** çėhā ḫᵛāhend dīd; **nesteren**[2584]**:** nām-ė **(299a-8)** golī kė Hėnd'eş (...) nāmend.

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt: naġu: çėrā; **(299a-9) neve**[2585] (bė feṭḥ) ve **ḳuyal** (bė żemm)**:** nebīrė ve nevāsė **neve** (bė feṭḥėteyn) miṣluhu; **naru:** kenārė ve **(299a-10)** ān ṭeref[2586].

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt: nė/ ne (bė kesr ve bė feṭḥ nīz)**:** bė me‘nī-ė çė; **nėmene** ve **nemine: (299a-11)** her-çė ve çė ve çė mėḳdār; **neve** (bė feṭḥėteyn)**:** nevāsė ve nebīrė; **nimerse:** çīzī; **(299a-12) nėrse** ve **nėsse** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve sīn-ė mohmelė-ė moşeddedė-ė meftūḥė)**: (299a-13)** şey ve çīz; **nola** (doᵛyom-ė Fārsī)**:** çė şeved aṣluhu **ne ola**; **naġaça** (bė feṭḥėteyn **(299a-14)** ve cīm-ė Fārsī-ė meftūḥ)**:** ḫᵛāher-zādė ve bė me‘nī-ė nevāsė hem dīdė şod; **nilge (299a-15)** (bė sokūn-ė lām ve kāf-ė Fārsī)**:** çėhrė; **noġulça** (bė sokūn-ė lām)**:** sūfārė; **(299b-1) noḫta** (doᵛyom-ė Fārsī ve sokūn-ė ḫā-ė mo‘cemė)**:** efsār est Hėndī (...); **nėççe (299b-2)** (cīm-ė Fārsī-ė moşedded-ė meftūḥ)**:** çend; **nikende**[2587]**:** beḫyė ḳėsmī dūḫt.

Feṣlo'l-yā-ė (299b-3) teḥtāniyė fi'l-mofredāt: narı[2588]**:** kenārė ve ān ṭeref çonān-çė gūyend **(299b-4) narı taşla** ey kenārė endāz; **nėmeni** (bė sokūn-ė mīm)**:** çė-çīz; **nė** (doᵛyom-ė Fārsī)**: (299b-5)** çė; **noġı** ve **noġay:** nām-ė velāyetī der şėmāl; **nėtti** (tā-yė fevḳāniyė-ė moşeddedė-ė **(299b-6)** meksūrė)**:** çė şod aṣluhu **ne ėtti:** bė me‘nī çė kerd; **niki** (bė terḳīḳ-ė kesrė ve kāf-ė tāzī **(299b-7)** ve yā-ė me‘rūf)**:** bė me‘nī ez-ān çonān-çė gūyend **mėnniki:** ez-ān-ė men ve ḳės ‘elā-**(299b-8)** hāzā.

[2582] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2583] Derleme: nuyan, noyan “başkomutan; bey”.
[2584] Derleme: nesteren “ağustos gülü, yaban gülü”.
[2585] Azb.Tr: neve “torun”, Dihhuda: neve “torun”.
[2586] انطرف
[2587] Dihhuda: nėgende, nėkende “dikiş”.
[2588] DLT: naru “öte, öte taraf” (768), Krgz.Tr: narı, arı “ötede, öte yanda” (43), Y.Uyg.Tr: nėri “öte”.

Bābo'l-vāv me‘e-ė feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: uvala-[2589] ve **uvula-:** bė-māl, emr-ė mālīden.

(299b-9) Feṣlo't-tā fi'l-ef‘āl: vüt-[2590]**:** temām kon (Īrānī) **büt-** miṣluhu.

Feṣlo't-tā fi'l-mofredāt[2591]**: vürküt**[2592]**: (299b-10)** ‘oḳāb (Īrānī) **bürküt** miṣluhu; **vat vat:** ṣėtāb ṣėtāb ve zūd zūd **(299b-11) (**Īrānī) **bat bat** miṣluhu; **vulut:** ebr (Īrānī) **bulut** miṣluhu.

Feṣlo'l-cīm (299b-12) fi'l-ef‘āl: vanç- (bė cīm-ė Fārsī)**:** teḳlīd kon.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt[2593]**: vėlec**[2594] (bė kesr)**:** morġī **(299b-13)** est ḫo^{v}rd Hėndī (...); vertīc[2595]**:** būdenė ve vertiş miṣluhu Hėndī (...).

Feṣlo'r-rā-ė (299b-14) mohmelė fi'l-ef‘āl: vėr-: bė-deh, emr-ė dāden **bėr-** miṣluhu.

Feṣlo'z-zā-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2596]**: (299b-15) vosaġıŋġız**[2597]**:** āstānė-ė ṣomā **bosaġıŋġız** miṣluhu.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: (300a-1) vertiş[2598]**:** būdenė Hėndī (...) tāyėrī ḫo^{v}rd-ė meşhūr.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė (300a-2) fi'l-mofredāt: varlıġ: hestī **barlıġ** miṣluhu.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt: vuşuḳ[2599]**: (300a-3)** rūdek nev‘ī ez pūstīn; **vaḳ**[2600]**:** ‘endelīb ey bolbol-ė hezār-dāstān; **(300a-4) vuşaḳ:** ḫėdmet-kār; **vaḳ vaḳ**[2601]**:** nām-ė kūhī est me‘rūf

[2589] Ttr.Tr: uu, ıvalau, Bşk.Tr: ıvalav, ıvıv, Kzk.Tr: uvkalav, Y.Uyg.Tr: uvuli- “ovmak” (441).
[2590] Krgz.Tr: büt- “bitirmek” (156).
[2591] مفرداته
[2592] Krgz.Tr: bürküt (156), Özb.Tr: bürgüt (kartal).
[2593] Feṣlo'l-cīm mofredātė.
[2594] Dihhuda: veleç, vėleç, velec, vėlec “bıldırcın”.
[2595] Dihhuda: verdīc, vertīc “bıldırcın”.
[2596] Feṣlo'z-zā-ė mo‘ceme mofredātė.
[2597] Y.Uyg.Tr: bosuğa “eşik” (48), Özb.Tr: boseğa “eşik”.
[2598] Bkz. vertic
[2599] Güncel: vaşak “kedigillerden, kulakları sivri, dişleri ve tırnakları keskin, kürkünden yararlanılan çok yırtıcı bir hayvan”.
[2600] Dihhuda: vāḳ “andelip kuşu, bülbül”.
[2601] Dihhuda: vāḳ vāḳ “Hindistan'da bulunan efsanevi bir ağaç; altın ve gümüş madeninin bulunduğu bir dağın adı”.

me‘den-ė zer ve cā-yė **(300a-5)** dīvān est ve nām-ė cezīrė-īst kė der ān-cā derḫtī est şemer-ė ū bė ṣūret-ė **(300a-6)** ādemī-st ve soḫen gūyed ve bė-conbed ve çūn bė-şėkenend bė-mīred ve bė ṣūret-ė cān(ė)verān-ė **(300a-7)** dīger hem māned.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt: valaṅg (bė fetḥėteyn ve nūn-e ġonnė **(300a-8)** ve kāf-ė Fārsī): deşt ve biyābān; **vak**[2602]: morġī-st kebūd-reng ber kenārė-ė āb **(300a-9)** nėşīned ‘evāmm **vaḳ** gūyend; **verkek**[2603]: nām-ė perende-īst derendė Fārsī **(300a-10)** şīr-goncėşk Hėndī (...); **venek**[2604]: cān(ė)ver-īst gez ḫo^{v}rd-ter ez gorbė dom **(300a-11)** ne-dāred.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: vızıl-[2605]: emr-ė āvāz kerden peşşė Hėndī **(300a-12)** (...).

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: vasan: ḫ^{v}āb-ė sebok-bīn ey pīnekī **(300a-13)** kon[2606] kė moḳeddemė-ė ḫ^{v}āb est.

Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt: valan[2607]: rāziyānė ye‘nī **(300a-14)** sūnef.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt: varı[2608]: hemė.

Bābo'l-hā me‘e-ė (300a-15) feṣlo'l-elėf fi'l-ef‘āl: hırca-[2609]: tebessom kon; **hürke-**[2610]: rem kon ve dėl bė-keş; **(300b-1) himre-** (bė sokūn-ė mīm): cem‘ kon; **hayda-:** merkeb ve ġeyrė rān; **himere-:** bė-pīç; **hadıra-:** āgāh şev; **(300b-2) hüle-**[2611]: meded kon.

Feṣlo'l-yā-ė moveḫḥedė fi'l-mofredāt: hap hup (āḫėr-ė Fārsī): ro‘b **(300b-3)** ve dāb ve debdebė ve dehşet.

[2602] Bkz. vaḳ

[2603] Dihhuda: verkāk “arıkuşu”.

[2604] Dihhuda: venek “kuyruğu olmayan kendi benzer bir hayvan”.

[2605] Özb.Tr: vizille- “vızıldamak”, Derleme: vızıla- “arı, sinek vb. uçarken sürekli vızzz diye ses çıkarmak”.

[2606] پنکی کن

[2607] Dihhuda: vālān “rezene bitkisi”.

[2608] Bkz. barı.

[2609] Krgz.Tr: ırcay- “sırıtmak” (357).

[2610] Özb.Tr: hürk- “ürkmek”, Y.Uyg.Tr: ürkü- “ürkmek” (446).

[2611] DLT: üle- “paylaştırmak, dağıtmak” (932).

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-ef‘āl: hort- (300b-4) (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** forū ber; **hadırlat-: ā**gāh konān; **harat-**[2612]**:** māndė kon.

(300b-5) Feṣlo't-tā fi'l-mofredāt: heyit[2613] (bė feṭḥ-ė evvel ve kesrė-ė do^{v}yom)**:** ‘īdo'l-fėṭr ve māh-ė şevvāl; **(300b-6) hurt purt** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** cėdd o cehd.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt: havıç: (300b-7) zerdek Hėndī kācr; **havuç:** kef-ė dest ve zerdek miṣluhu.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė (300b-8) fi'l-ef‘āl: hör-/ hür-: destār bė-pīç ve mūy bė-bāf ve mū-yė ser gėrėh kon ve bė-dem, emr-ė **(300b-9)** demīden ve ‘ev‘ev kon ey āvāz-ė seg; **hayḳır-:** feryād kon; **har-/ her-:** māndė şev **(300b-10)** ve bė me‘nī-ė olfet gīr nīz dīdė şod; **hanġar-** (bė nūn-ė ġonnė)**:** moteḥeyyėr şev; **högür-**[2614] (bė kāf-ė **(300b-11)** Fārsī)**:** der gėryė ve feryād kon.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt: hayḳır: ġo^{v}ġā **(300b-12)** ve emr-ė feryād kerden; **hadır**[2615]**:** govāh ve şāhėd; **hürde hür** (bė sokūn-ė her do^{v} rā-ė mohmelė)**: (300b-13)** dem-bė-dem; **hülker/ hulkār:** pervīn kė heft sėtārė-est ve levend [ve] evbāş; **hürür: (300b-14)** seg ‘ev‘ev mī-koned; **hür/ hör-:** bād-ė dehān ey dem ve nefes ve emr-ė demīden; **hular**[2616]**: (300b-15)** kebk-ė derī; **hünḳar:** būtīmār ṭāyėrī-st kė der Fārsī ġem-ḫo^{v}rek[2617] nāmend Hendī **(301a-1)** (...).

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: havuş: zerdek Hėndī (...).

(301a-2) Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt: hölpaġ (bė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** espġūl.

Feṣlo'l-ḳāf (301a-3) fi'l-mofredāt: hürḳaḳ: ‘ev ‘ev konendė; **horbaḳ:** kebāb.

[2612] Özb.Tr: hári- “yorulmak”.
[2613] Y.Uyg.Tr: hėyit “bayram” (156).
[2614] Y.Uyg.Tr: höküri- “bağırmak, hıçkırarak ağlamak” (157).
[2615] Dihhuda: hāżėr “şahit”.
[2616] DLT: ular “erkek keklik” (920).
[2617] غمخوارک

Feṣlo'l-kāf (301a-4) fi'l-ef‘āl: hök-: emr-ė ber-ḫ^{v}āsten-ė şotor.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt: hanĝ manĝ[2618]**:** şėşder; **(301a-5) hük çük:** ḥeḳḳ nā-ḥeḳḳ; **hülek:** pervīn **hülker**[2619] miṣluhu; **hadırlig:** tenbīh ve gūvāhī; **(301a-6) hevzük:** lūlī zen-ė ḫīnā-ger; **höpüpük**[2620] (her do^{v} bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** hod hod **(301a-7)** ṭāyėrī-st meşhūr-ė tāc-dār; **hurek** ve **herük**[2621]**:** kūje-poşt; **hük:** ḥeḳḳ; **hing**[2622] **(301a-8)** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** şūḫ; **hükük:** ḥeḳīḳet **hüküki** miṣluhu; **hüçük: (301a-9)** emānet.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: hömsül- (bė sokūn-ė mīm ve żemm-ė sīn-ė mohmelė)**:** emr-ė hėccė **(301a-10)** kerden-ė ḳorān-ė şerīf ye‘nī hėccė kon; **hakāril-:** levendī kon; **höl-:** ter şev ez āb **(301a-11)** ve ġeyrė ve ter-ė moṭleḳ żėdd-ė ḫoşk.

Feṣlo'l-lām fi'l-mofredāt: höl (bė do^{v}yom-ė Fārsī)**: (301a-12)** ter żėdd-ė ḫoşk; **haravul** (bė feṭḥėteyn) ve **harav(ı)l** (bė feṭḥ-ė evvel ve do^{v}yom) **hayravul** (bė feṭḥ-ė **(301a-13)** evvel ve sokun-ė do^{v}yom-ė teḥtāniyė ve żemm-ė vāv)**:** fevc-ė pīş[2623] veḳt-ė ceng; **höp höl: (301a-14)** bėsyār ter; **hel:** elāyçi ye‘nī ḳāḳolė.

Feṣlo'l-mīm fi'l-mofredāt: hünüm[2624] (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė **(301a-15)** evvel kė sėyo^{v}m est)**:** bė me‘nī-ė henūz.

Feṣlo'n-nūn fi'l-ef‘āl: hören-[2625]**:** āgāh kon.

(301b-1) Feṣlo'n-nūn fi'l-mofredāt[2626]**: harun:** esp-ė gīr[2627] kė cāy-bė-cāy māned **(301b-2)** Hėndī (...) ve ān bed-ter-īn ‘oyūb-ė merkūb est; **hin** (do^{v}yom teḥtāniyė-ė me‘rūfė)**: (301b-3)** bė me‘nī-ė belī ve ārī; **hülin:** soheyl.

[2618] Y.Uyg.Tr: hanĝ-tanĝ “şaşakalma” (148).
[2619] DLT: ülker “ülker yıldızı, süreyya yıldızı” (932).
[2620] Y.Uyg.Tr: höppüp “hüthüt, çavuş kuşu” (158).
[2621] Y.Uyg.Tr: hurrek “yumru” (158).
[2622] Dihhuda: heng, hėng “irinli ve kanlı ishal”.
[2623] پش
[2624] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2625] Bkz. öğren-
[2626] Feṣlo'n-nūn mofredātė.
[2627] اسب که گیر

Feṣlo'l-vāv fi'l-mofredāt: hav: ārī ve belī; **haru**[2628]**: (301b-4)** eloft; **havuç su:** moşt-ė āb ey ġorfė Hėndī (...).

Feṣlo'l-hā fi'l-mofredāt[2629]**: hüre: (301b-5)** feryād-ė segān[2630]; **heyva**[2631]**:** ābī ey bėhī (mīvė); **hona:** ner-ė āhū çonān-çė mādė-ė āhū rā **(301b-6) bubarçın** gūyend; **hivre:** herzė; **höle höle:** gāh gāh ve gāhī gāhī; **hinne** (bė kesr-ė evvel **(301b-7)** ve nūn-ė moşedded-ė mefṭūḥ)**:** ḳerbūs-ė zīn; **her ne:** her-çė; **her nėçe:** her-çend; **hava:** ārī ve belī; **(301b-8) hide:** ġebş; **handa:** kojā.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-ef'āl: hildi-: ber-ār **hildimaḳ (301b-9)** meṣderohā; **hormı-**[2632]**:** sėtīzė kon.

Feṣlo'l-yā-ė teḥtāniyė fi'l-mofredāt[2633]**: höri: (301b-10)** cān(ė)ver-ė veḥşī[2634]; **hüküki:** ḥeḳīḳet; **harı:** ṣemġ Hėndī (...); **hansı**[2635]**:** kodām; **hakāri:** ḫo^{v}d-nomā **(301b-11)** ve bānkė ve ṣon' ve levend [ve] evbāş ve tīz ve çālāk ve ārāstė ve hārūn-ė ser-ḳeş; **(301b-12) hüki**[2636]**:** būm tāyėr-ė menḥūs; **helelli-telelli**[2637] (bė fetḥėteyn ve lām-ė do^{v}yom moşedded-ė meksūrė)**:** vāh **(301b-13)** vāh Hėndiyān elelli-telelli gūyend; **hey:** feryād ve nėdā.

Bābo'l-hemzė fi'l-mofredāt: il (301b-14) (do^{v}yom-ė me'rūfė)**:** sāl **yaş** miṣluhu.

Bābo'l-yā-ė teḥtāniyė me'e-ė feṣlo'l-elėf (301b-15) fi'l-ef'āl: yupḳa- (bė sokūn-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** tonok kon żėdd-ė sėṭebr ye'nī bārīk **(302a-1)** kon; **yassıla-** (sīn-ė mohmelė-ė moşeddedė-ė meksūrė)**:** pehn kon; **yınaġla-**[2638]**:** moṣāḥėbet **(302a-2)** kon; **yumuşla-**[2639]**:** ḫėdmet kon; **yunçıla-:** çeşm bė-bend; **yaşa-:** çeşm por-āb kon ve kelān-sāl

[2628] Derleme: arı "ağrı, sızı, acı".
[2629] Feṣlo'l-hā fi'l-mofredātė.
[2630] Feryādhā-yė segān.
[2631] Azb.Tr: heyva "ayva".
[2632] DLT: orıla- ~ orla- "bağırıp sesini yükseltmek, feryad etmek" (777).
[2633] Feṣlo'l-yā-ė teḥtā mofredātė.
[2634] وحشی جانور
[2635] Azb.Tr Sözlüğü: hansı "hangi".
[2636] DTL: ügi "baykuş" (930), Krgz.Tr: ükü "puhu kuşu, baykuş" (794).
[2637] Dihhuda: yellelī "birinin müjdeli bir haber karşılığında sevençten gösterdiği sesli reaksiyon".
[2638] Derleme: inak "gerçek dost, arkadaş, sırdaş".
[2639] Tarama: yumuş "hizmet".

(302a-3) şev ve emr-ė resī̆den; **yanala-:** emr-ė şāfė kerden der kūn-ė ṭėflān **(302a-4)** ve ġeyrė; **yeñge-:** zen-ė berāder-ė kesī̆ şev; **yalañga-:** bėrehnė kon; **yarlıḳa-:** ḥokm kon; **yamaḳla-: (302a-5)** pėyvend kon; **yavsavla-:** ṣeff bė-y-ārā; **yamanla-:** emr-ė ḫeşmī̆den ye'nī̆ zebūn ber; **yaḳala-: (302a-6)** kenāre gī̆r; **yaḳınla-:** nezdī̆k şev; **yumuşa-:** nerm şev; **yama-:** emr-ė pėyvend dūḫten **(302a-7) yamaḳ**[2640] meṣderohā **yamamaḳ** meṣder-ė menfī̆ mėnho; **yoḳla-** ve **yoḫla-:** bė-cū ve yād kon; **(302a-8) yuvala-:** por kon tī̆r rā der nėṣāb āverdė hovė ḳevle ~ **oḳnı ol (302a-9) yuvaladı:** ān tī̆r rā por kerd[2641]; **yaḫıġla-:** emr-ė ḥenā besten; **yala-:** emr-ė lī̆sī̆den; **yede-: (302a-10)** men' kon ve bāz dār; **yükle-:** bār kon; **yıġla-:** gėryė kon; **yara-:** emr-ė bė-kār āmeden ve zeḫmī̆ **(302a-11)** şev ve çāk şev ve emr-ė kefī̆den; **yaġla-:** çerb şev; **yumruḳla-:** moşt bė-zen; **(302a-12) yasa-:** bė-sāz; **yalañglaçla-**[2642]**:** bėrhenė kon; **yayra-:** perī̆şān şev; **yėlpe-**[2643] (bė tefḫī̆m-ė **(302a-13)** kesrė-ė evvel ve sokūn-ė lām ve bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī̆-ė meftūḥ)**:** bād kon ey bād-keş **(302a-14)** bė-zen; **yaġmala-** (bė feṭḥ-ė evvel): tārāc ve ġāret kon; **yırla-:** neḳş ḫ^{v}ān ve **(302a-15)** sorūd kon; **yazıla-:** şeḥrā bė-gerd ye'nī̆ ġāyėṭ kon; **yaşla-:** ter kon; **yeñgle-**[2644] (bė nūn-ė ġonnė)**: (302b-1)** sebok şev; **yavla-:** doşmen kon; **yavuzla-:** şūḫī̆ kon; **yüçele-:** bolend şev **üçele-**[2645] miṣluhu; **(302b-2) yarġuça-:** āsiyā kon; **yanşa-**[2646] (bė nūn-ė ġonnė)**:** bėsyār gū'ī̆ kon.

Feṣlo'l-elėf fi'l-mofredāt[2647]**: yaya (302b-3)** (bė feṭḥėteyn-ė yāyeyn-ė teḥtāniyeteyn)**:** piyādė żėdd-ė sevār **yayaḳ (302b-4)** miṣluhu; **yana:** bāz ve dī̆ger **yene** miṣluhu; **yeñgme** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī̆)**:** zen-ė 'emm ve 'emm-ek Hėndī̆ (...); **yöre:** ḥerī̆m ve şeḥn **(302b-5)** ve feżā; **yañgla** (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī̆)**:** tāzė; **yuḳa:** ḳehr; **yan üze:** ber ṭeref; **yelge (302b-6)** (bė sokūn-ė lām ve kāf-ė Fārsī̆) ve **yėlge**[2648]**:** ḳefā Hėndī̆ (...); **yesne** (bė sokūn-ė **(302b-7)** sī̆n-ė mohmelė)**:** fāzė **esne** miṣluhu; **yarma:** ġelūr Hėndī̆ (...); **yuva** (evvel-ė

[2640] Y.Uyg.Tr: yamaḳ "yama" (457).
[2641] آن پر مرتیر را
[2642] Y.Uyg.Tr: yalañġġaçli- "çıplak hale getirmek" (455).
[2643] Y.Uyg.Tr: yelpü- "yelpazelemek" (463).
[2644] Krgz.Tr: ceñgil, ceñgil- "hafif, hafiflemek" (202), Özb.Tr: yeñgil "hafif".
[2645] Azb.Tr: uca "yüce".
[2646] DLT: yaŋşat- "baş ağrıtacak kadar çok konuşmak" (949).
[2647] Feṣlo'l-elėf mofredātė.
[2648] Y.Uyg.Tr: yelke "omuz" (463).

meżmūm **(302b-8)** ve doᵛyom-ė meftūḥ)**:** lānė ey āşiyānė-ė morġān ve zenbūrān ve ġeyrė; **ya:** kemān yeʿnī **(302b-9)** ḳevs **yay** miṣluhu.

Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥedė fi'l-efʿāl: yap- (āḫėr-ė Fārsī)**:** bė-pūş **(302b-10)** ez neẓer; **yıp-:** emr-ė ʿėmāret benā kerden.

Feṣlo'l-bā-ė moveḥḥede fi'l-mofredāt: yamşab[2649] (bė sokūn-ė mīm **(302b-11)** ve feṭḥ-ė şīn-ė moʿcemė)**:** doᵛ-şālė; **yėb:** monāsėb ve bė meʿnī-ė şostė; **yip** (āḫėr-ė Fārsī)**: (302b-12)** tār-ė ḫām Hėndī (...) **ip** miṣluhu.

Feṣlo't-tā-ė fevḳāniyė fi'l-efʿāl: yut-: forū ber **(302b-13)** ey belʿ kon; **yumşat-**[2650]**:** nerm kon; **yit-**[2651] (bė kesr-ė evvel ve doᵛyom nīz teḥtāniyė-ė meʿrūfė)**:** gom şev **(302b-14)** yeʿni mefḳūd şev; **yėt-**[2652] (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel yeʿnī teḥtāniyė-ė doᵛyom-ė mechūlė)**:** bė-res, **(302b-15)** emr-ė resīden; **yarat-:** emr-ė āferīden; **yalat-:** bė-līsān; **yırt-** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel **(303a-1)** ve rā-ė mohmelė)**:** pārė pārė kon; **yat-** (bė medd)**:** ḫoften; **yarut-:** revşen kon; **yazat-: (303a-2)** bė-nėvīsān; **yücelet-:** bolend kon (Īrānī); **yurut-/ yürüt-**[2653]**:** revşen kon ve moḥkem kon ve emr-ė **(303a-3)** borden ey revāne kon; **yurt-/ yort-** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** pārė kon ve ḳeṭrė kon.

(303a-4) Feṣlo't-tā fi'l-mofredāt: yurt/ yort (bė terḳīḳ-ė żemm ve sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** menzėl ve mėlk (bė kesr-ė **(303a-5)** mīm) ve bė meʿnī-ė ḳeṭrė kon; **yat**[2654] (bė medd)**:** bīgānė żėdd-ė āşėnā; **yaz bulut:** ebr-ė behār; **yut**[2655]**/ yut-: (303a-6)** sāl-ė bī-ʿelef ve ḳeḥṭ ve vebā ve helāk-ė ḥeyvānāt der sermā ve bė meʿnī-ė forū ber; **(303a-7) yoġurut** ve **yoġrat** (bė sokūn-ė ġeyn-ė moʿcemė)**:** coġrāt ve māst; **yunt** (bė nūn-ė **(303a-8)** ġonnė)**:** esp **at** miṣluhu; **yigirme tört:** bīst o çehār; **yetmiş tört:** heftād o çehār; **(303a-9) yanġı igit** (bė nūn-ė ġonnė)**:** nev-cevān.

[2649] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2650] يومشاب
[2651] يئيب
[2652] Sayfa kenarında yazılmıştır.
[2653] Tarama: yürüt- "sevk etmek", Derleme: yürüt- "götürmek".
[2654] Y.Uyg.Tr: yat "yabancı" (461).
[2655] DLT: yut "hayvanları ve çiftlik hayvanlarını kışın soğuk ile öldüren afet" (991).

Feṣlo'l-cīm fi'l-ef‘āl: yanç- (bė nūn-ė **(303a-10)** ġonnė)**:** bė-ceng ve bė-kūb ve ḫelīden-ė teber ye‘nī neḫl.

Feṣlo'l-cīm fi'l-mofredāt: yalavuç (303a-11) ve **yolbaç** (bė bā-ė moveḥḥedė) ve **yolaḳuç** ve **yolvaç**[2656]**:** her-yėk bė me‘nī-ė peyġember; **yalanġaç:** bėrehnė; **(303a-12) yalaç:** bā-ḥāṣėl; **yuyanç** (bė nūn-ė ġonnė ve cīm-ė Fārsī)**:** meṣġūlī; **yuġuç:** nām-ė sebzī **(303a-13)** kė Hėnd'eṣ (...) nāmend ve bė me‘nī-ė āb-ė moste‘mel-ė ṭebeḳ ey āb-ė dīg ṣoste-gī; **(303a-14) yıġaç** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve cīm-ė Fārsī)**:** dereḫt ve çūb ve korūh ey ferseḫ; **(303a-15) yigirme üç:** bīst o sė; **yėtmiş üç:** heftād o sė; **yanġaç (303b-1)** ve **yanĝaç**[2657]**:** roḫsārė ve çār-meġz; **yėlpevüç** ve **yėlpegüç**[2658] (bė feṭḥ-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**: (303b-2)** bād-keṣ Hėndī (...); **yazalmaç:** nān-ė ḫemīrī żėdd-ė fetīrī ve bė me‘nī-ė nān-ė **(303b-3)** tonok hem dīdė ṣod.

Feṣlo'l-ḫā-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: yaḫ-: bė-sūz (Īrānī).

Feṣlo'l-ḫā-ė (303b-4) mo‘cemė fi'l-mofredāt[2659]**: yėlpeç** (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel ve sokūn-ė lām ve feṭḥ-ė moveḥḥede-ė Fārsī)**: (303b-5)** bād-keṣ Hėndī (...).

Feṣlo'd-dāl-ė mohmelė fi'l-mofredāt: yoḳad: eṣer; **yıḍ:** ḫo^{v}ṣ-bū; **(303b-6) yad** (bė medd)**:** bīgānė żėdd-ė āṣėnā **yat** miṣluhu.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-ef‘āl: yaşar-: çeşm **(303b-7)** por-āb kon ve kelān-sāl şev ve pīr şev **yaşa-** miṣluhu; **yėr-:** bė-godāz, emr-ė godāḫten **(303b-8) ėr-** miṣluhu; **yanġır-:** codā kon; **yalbar-:** ‘ācėzī ve zārī kon; **yançdur-:** bė-kūbān ve āzār **(303b-9)** dehān; **yarlaḳar-:** reḥm kon; **yazġur-:** te‘zīb ve ġoṣṣė kon; **yėzdür-:** bė-sāyān; **(303b-10) yaşa tur-:** bė-resān ve sāl resīdė konān; **yiber-:** rāh pīş gīr ve emr-ė fėrėstāden; **(303b-11) yar-:** çāk şev ve revşen şev; **yügür-:** bė-dev, emr-ė devīden; **yaşur-:** pėnhān kon; **(303b-12) yıġıştur-:** ber-çīn; **yapıştur-:** bė-

[2656] DLT: yalavaç “peygamber” (945).
[2657] Y.Uyg.Tr: yaṉgaḳ “ceviz; yanak” (S458, 459).
[2658] Y.Uyg.Tr: yelpügüç “yelpaze”.
[2659] Feṣlo'l-ḫā-ė mo‘ceme mofredātė.

çespān; **yėter-:** bes kon; **yaḳtur-:** eṣer konān; **(303b-13) yorġar-** ve **yoġar-** ve **yoġur-:** ḫemīr kon.

Feṣlo'r-rā-ė mohmelė fi'l-mofredāt: yėr: zemīn **(303b-14)** ve cāy; **yaşar:** sālė; **yoḳtur:** nīst; **yebir** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė evvel ve kesr-ė bā-ė moveḥḥedė **(303b-15)** ve teḥtāniyė-ė me'rūfė)**:** tāḫt; **yesir** (bė kesr-ė sīn-ė mohmelė) ber vezn-ė ṣedr**:** bė me'nī-ė tārāc **(304a-1)** çonān-çė gūyend **onı yebir ve yesir eyledi** ye'nī ān rā tāḫt ve tārāc **(304a-2)** kerd; **yėrge yėr:** cā-bė-cā; **yır saçur:** ser-gūşī Hėndī (...); **yamġur:** bārān **(304a-3) yaġmur** miṣluhu; **yamḳır:** kėlīd; **yėtirer:** heft-gānė[2660]; **yıbar/ yiber-:** moşk-ė ḳėsmī ḫo^{v}ş-bū'ī **(304a-4)** ve bė me'nī bė-fėrėst; **yaġur:** zėşt; **yuġar:** bālā; **yol yanĝılganlar:** rāh ġeleṭ **(304a-5)** kerde-gān; **yol itürgenler:** gom-rāhān; **yaraḳlar:** żerūriyāt; **yoḳ mıdur:** āyā nīst; **(304a-6) yigirme bir:** bīst o yėk; **yėtmiş bir:** heftād o yėk; **yolġar** (bė sokūn-ė lām)**: (304a-7)** bī-rāh; **yaldur** (bė sokūn-ė rāh)**:** sā'ėd ey bend-ė dest **yalduḳ** miṣluhu; **yaşnır (304a-8)** (bė sokūn-ė şīn-ė mo'cemė ve nūn-ė meksūrė)**:** ġemm; **yolbar** (lām-ė zedė ve moveḥḥedė-ė meftūhė)**: (304a-9)** peyġember **yolvaç** miṣluhu; **yėti yaşar:** heft-sālė esp ve ġeyrė ey 'omr-ė ḳiyāsī-ė **(304a-10)** esp ve ḳės 'elā-hāẕā; **yaġır:** zeḫm-ė ḥeyvān; **yolnı bėrkütgümdür:** rāh rā gom ḫ^{v}āhem **(304a-11)** nomūd.

Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė fi'l-ef'āl: yırtġuz- (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė-ė moṣennā-ė fevḳāniyė)**: (304a-12)** pāre konān; **yaz-/ yaz** (bė medd)**:** vā kon ve 'erīż kon ve bė-nėvīs ve goneh-kār şev ve ġeleṭ **(304a-13)** şev ve nezdīk şev ve bė me'nī-ė feṣl-ė behār; **yalbarġuz-:** 'ācėzī konān; **yėz-:** bė-sā, **(304a-14)** emr-ė sūden; **yüz-** (do^{v}yom-ė me'rūfė)**:** şėnāverī kon.

Feṣlo'z-zā-ė mo'cemė fi'l-mofredāt[2661]**: (304a-15) yulduz:** sėtārė; **yalġuz:** tenhā; **yalanĝuz:** vāḥėd ve tenhā miṣluhu **yalınĝız** morādėfė; **yelmünĝüz (304b-1)** (bė terḳīḳ-ė fetḥė-ė evvel ve sokūn-ė lām ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** dīv ve cėnn; **yėltemüz (304b-2)** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve sokūn-ė lām ve fetḥ-ė fevḳāniye ve żemm-ė mīm)**:** 'ėfrīt ḳėsmī ez cėnn **(304b-3)** est; **yolbuz** (bė terḳīḳ-ė żemmė-ė bā-ė moveḥḥedė)**:** şeyṭān; **yoḳtur biz:** nīstīm mā;

[2660] هفتگان

[2661] Feṣlo'z-zā-ė mo'ceme mofredātė.

yıldız[2662] **(304b-4)** (bė sokūn-ė lām ve kesr-ė dāl-ė mohmelė)**:** rīşė-ė dereḫt ve ġeyrė; **yöndemsiz:** bī-ṭerz; **yaz/ yaz- (304b-5)** (bė medd)**:** behār ve tāb-ėstān ve ṣāḥėb-ḳėrān ve bė-goşā ve bė-nėvīs; **yavuz** ve **yavız:** şūḫ **(304b-6)** ve bed; **yarġusız:** bī-siyāset; **yüze yüz:** rū-bė-rū; **yüz:** rū ve vech çonān-çė gūyend **(304b-7) bu yüzdin:** ez-īn vech ve bė me‘nī-ė ṣed ‘eded ve fėrḳe-ė Özbek ve jālė ey tegerg; **(304b-8) yigirme sėkkiz:** bīst o heşt; **yigirme toḳḳuz:** bīst o noh; **yėti yüz:** hef ṣed; **(304b-9) yėtmiş sėkkiz:** heftād o heşt; **yėtmiş toḳḳuz:** heftād o noh; **yaruḳ köz:** çeşm-ė revşen; **(304b-10) yuḳsuz:** nā-pāk ve nā-ṣāf; **yarbuz** (bė sokūn-ė rā-ė mohmelė)**:** meymūn ey būzėnė; **(304b-11) yėlper** (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel ve lām-ė zedė ve fetḥ-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** bād-keş ey **(304b-12)** mėrveḥė ye‘nī bād-bīzen.

Feṣlo's-sīn-ė mohmelė fi'l-mofredāt: yabu kikis: ulus-ė Özbek; **(304b-13) yılıs**[2663]**:** pāk-ė bārīk-ek; **yamus:** ulus-ė ez Türkmen; **yolbars** (bė sokūn-ė lām)**: (304b-14)** bebr ve ḫėrs hem dīdė şod.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-ef‘āl: yėş-: vā kon ve vā **(304b-15)** şev; **yıġlaş-:** bā-hem gėryė kon; **yanş-** (bė nūn-ė ġonnė)**:** bė-kūb **yanç-** miṣluhu; **yėtiş-:** emr-ė resīden **(305a-1)** bā yėk-dīger; **yaraş-**[2664]**:** ṣolḥ kon ve emr-ė zībīden (Īrānī); **yapuş-:** emr-ė çespīden; **yıġlamış-: (305a-2)** emr-ė gėrīsten bī-eşk ḫ^{v}āh me-ḫ^{v}āh dehen ve çeşm-ė şūr perkendė[2665] sāḫtė **(305a-3)** Hėndī (...) **yıġlamışmaḳ** meṣderė; **yalaş-:** bā-ham bė-līs; **yatış-:** cevāb **(305a-4)** kon bā yėk-dīger.

Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2666]**: yamuş**[2667]**:** ḫėdmet ey ḫėdmetī kė bā[2668] dest **(305a-5)** o pā konend mānend-ė kār o bār ve ġeyrė; **yaḳış:** lāyėḳ ve movāfėḳ; **yėtmiş:** heftād ‘eded **(305a-6)** ve bė me‘nī-ė resīdė; **yaş** (bė medd)**:** sāl ve ‘omr ve eşk ey dem‘ ve ter żėdd-ė ḫoşk ve **(305a-7)** ṭėfl; **yarış**[2669]**:** movāfėḳ ve zīnet ve ṣolḥ ve movāfėḳet; **yüküş**[2670]**:** bėsyār **köp**

[2662] DTL: yıldız “ağacın kökü” (971).
[2663] Bkz. cılız.
[2664] DLT: yaraş- “anlaşmak” (953).
[2665] سوربركده
[2666] Feṣlo'ş-şīn-ė mo‘ceme mofredātė.
[2667] Tarama: yumuş “iş, hizmet”.
[2668] از
[2669] Bkz. yaraş.
[2670] DLT: üküş “çok” (932).

miṣluhu; **(305a-8) yam yaş:** bėsyār ter ye‘nī mobāleġė-ė terī; **yümlekeş:** mū-yė kendė şodė; **yoḳuş: (305a-9)** ferāz ey bolend ve bė me‘nī-ė neşīb hem āmedė; **yosun ḳuş:** homāy cān(ė)ver-ė meşhūr; **(305a-10) yasamış:** rėşvet; **yėmiş:** mīvė ve ṭe‘ām; **yürüş:** ġelebė; **yoldaş:** refīḳ **(305a-11)** ve hem-rāh **yoltaş:** hem-rāh; **yatış:** ḫᵛāb ve ḫᵛāb-gāh ve çūkī-ḫānė; **yad eş: (305a-12)** nā-morād; **yaġış:** bārende-gī ve bārān; **yuvaş** (bė żemm-ė evvel)**:** ādem ve ḥeyvān-ė nerm ve şāyėstė **(305a-13)** ve ḫoᵛş-ḫū ve ḳedem-ė āhėstė **yavaş** miṣluhu; **yigirme bėş:** bīst o penc; **yėtmiş bėş: (305a-14)** heftād o penc; **yanbaş** (bė nūn-ė ġonnė ve bā-yė moveḥḥedė)**:** sorīn Hėndī (...); **yaraş: (305a-15)** zīb-ė pūşāk ve ṣolḥ; **yangı bėş:** ney-penc[2671] kė der ‘orf ney-penc ‘omr-ė esp rā gūyend; **(305b-1) yüriş:** reftār; **yıḳılış:** enbūh; **yemiş:** ḫoᵛrd-sāl beççė-ė ādem ve ḥeyvān ve **(305b-2)** mīvė; **yoḳaş:** ferāz ey bālā; **yekmüş** (bė sokūn-ė kāf)**:** cāhėl.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė (305b-3) fi'l-ef‘āl: yaġ- (bė medd)**:** bė-bār, emr-ė bārīden ve revġen-ė moṭleḳ; **yıġ-:** cem‘ kon; **yarlıġ-: (305b-4)** reḥm kon.

Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘cemė fi'l-mofredāt[2672]**: yarlıġ:** ḥokm ve reḥmet; **yarĝlıġ:** meṣel (bė fetḥėteyn) **(305b-5)** ye‘nī meṣel zedenī; **yoġ/ yuġ:** nī ve çūbī kė der gerden-ė doᵛ gāv bendend Hėnd'eş (...) **(305b-6)** nāmend; **yazıġ:** goşādė ve nėvėştė ve ‘emīḳ ve gonāh; **yataġ:** veḥşet ve pāsdārī **(305b-7)** ve ḫᵛāb-gāh; **yaydaġ:** çār-cāmė; **yamuġ:** pėyvend; **yazı taduġ:** morġ-ė deştī; **yavuzluġ: (305b-8)** şūḫī ve bedī; **yoruġ:** te‘bīr; **yuvunduġ:** āb-ė moste‘mel-ė ṭebeḳ; **yarlaġ:** bī-çāre; **yabçuġ**[2673] **(305b-9)** (bė bā-ė moveḥḥedė ve cīm-ė Fārsī)**:** cīb ey[2674] kīsė **çumta** miṣluhu; **yançuġ** (bė sokūn-ė **(305b-10)** nūn)**:** kīsė miṣluhu; **yuzuġ:** mākiyān Hėndī (...); **yaylaġ/ yılaġ:** çer-ā-gāh ve bād-gāh ve kāsė-ė **(305b-11)** seg Hėndī (...); **yaġ** (bė medd)**:** revġen; **yayuġ:** ferāḫ; **yıġ:** cem‘iyet; **yortaġ:** lokkė ḳėsmī **(305b-12)** reftār-ė esp; **yapuraġ:** (bė żemm-ė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** berg-ė dereḫt; **yumruġ:** moşt-ė **(305b-13)** dest; **yėmaġ:** ṭe‘ām ve bė me‘nī-ė ḫoᵛrden; **yüz ayaġ:** şed-pāye nām-ė cān(ė)verī est; **(305b-14) yalaġ:** nām-ė pād(ė)şāhī būde ve nām-ė ġolāmān Türk ve bė me‘nī-ė kāsė-ė seg; **yamaġ:**

[2671] نوپنج

[2672] Feṣlo'l-ġeyn-ė mo‘ceme mofredātė.

[2673] DLT: yançuk “kese, küçük torba” (948).

[2674] وی

(305b-15) pėyvend-ė cāmė; **yalıġ:** ṭās-ė çūbīn kė der ān[2675] devābb āb nūşend; **yapuġ** (bė żemm-ė bā-ė **(306a-1)** moveḥḥedė-ė Fārsī)**:** pūşėş; **yasaġ:** mohėmm ve meded-ė reʿāyā ve sefer ve bėdʿet **yasaḳ** miṣluhu; **(306a-2) yurmuġ:** ḫoşyė **taşaḳ** miṣluhu; **yatıġ** (bė terḳīḳ-ė feṭḥė-ė evvel ve kesrė-ė tā-yė fevḳāniyė)**:** nemāz-ė **(306a-3)** ḫoften yeʿnī veḳt-ė nemāz-ė ʿėşā ve bė meʿnī-ė ḫᵛābīdė; **yapalaġ:** cān(ė)verī-st şeḥrāyī.

(306a-4) Feṣlo'l-ḳāf fi'l-efʿāl: yaḳ-: revşen kon[2676] ve bė-sūz ve emr-ė movāfėḳ āmeden **(306a-5)** ve movāfėḳet şoden ve lāyėḳ şev ve der tenūr nān bė-çespān ve emr-ė çespīden-ė **(306a-6)** moṭleḳ ve emr-ė verzīden ey ḳebūl ve ėḫtiyār kerden ve emr-ė nezdīk şoden **(306a-7)** hem dīdė şod; **yapraḳ-/ yapraḳ** ve **yafraḳ-/ yafraḳ:** emr-ė berg ber-āverden-ė dereḫt ve bė meʿnī-ė **(306a-8)** berg-ė moṭleḳ; **yamaḳ:** pėyvend ve pėyvend-ė cāmė; **yarlıḳa-:** bė-beḫş gonāh; **yavuḳ-:** doşmen-dār **(306a-9)** ve ġenīm şev; **yoluḳ-**[2677]**:** der-ḫoᵛr ve emr-ė molāḳī şoden-ė cėnn; **yavuḳ-:** nezdīk şev **(306a-10)** ve bė-çesp **yav-** miṣluhu; **yuḳ-** (bė tefḫīm-ė żemmė)**:** bė vey eṣer kon; **yazuḳ-/ yazuḳ:** dėrāz kon ve bė meʿnī-ė gonāh; **yıḳ-: (306a-11)** bė-y-efgen ve bė-y-oft, emr-ė oftāden; **yalḳ-** (bė sokūn-ė lām)**:** emr-ė bāz-īstāden ez soḫen **(306a-12)** ve ġeyrė.

Feṣlo'l-ḳāf fi'l-mofredāt[2678]**: yayaḳ:** piyādė żėdd-ė sevār **yaya** miṣluhu; **(306a-13) yaġtaḳ:** zėver; **yaruḳluḳ:** revşenī ve çėrāġ; **yoḳ:** nīst ve nī; **yazuḳluḳ:** goneh-kār; **yarmaḳ**[2679]**: (306a-14)** zer; **yoġsa yoḳ:** ve'llāḥi nī[2680]; **yafraḳ** ve **yarpaḳ:** berg-ė dereḫt; **pollaḳ**[2681]**:** bėsyār; **yüz açlıḳ: (306a-15)** goşādė-rūy; **yazuḳ:** goşādė ve nėvėştė ve gonāh ve ʿemīḳ; **yarunçaḳ:** şemsė-ė ḫānė **(306b-1)** yeʿnī tāb-dān; **yėrtaḳ:** zemīn-ė nerm; **yulunduḳ:** terboz[2682]; **yıltaḳ:** fetek yeʿnī doᵛ engoşt **(306b-2)** kė mī-nevāzend Hėndī (...) nevāḫten; **yumçuḳ:** çeşm-ė bī-nūr ey nā-bīnā; **yumuḳ: (306b-3)** pūşīden-ė çeşm; **yılmanaḳ:** beden-ė bī-mū; **yayuḳ:** ferāḫ; **yasmuḳ:**

[2675] ان
[2676] روشن شو
[2677] Y.Uyg.Tr: yoluḳ- “uğramak, karşılaşmak” (470).
[2678] Feṣlo'l-ḳāf mofredātė.
[2679] DLT: yarmak “dirhem, para” (954).
[2680] والاّ نی
[2681] Y.Uyg.Tr: molluk “bolluk” (274).
[2682] تربوز

‘edes; **yuluḳ:** per-kendė; **(306b-4) yıḳuḳ:** oftādė ve vīrān; **yançuḳ:** kīsė ey cīb; **yapçuḳ** (bė bā-ė moveḥḥedė-ė Fārsī-ė **(306b-5)** zedė)**:** kīsė miṣluhu; **yapaḳ:** ser-pūş ve ḫᵛān-ė pūşīdė; **yışmaḳ**[2683]**/ yėşmaḳ**[2684]**:** ḥėcāb ve perdė **(306b-6)** ve bė me‘nī-ė goşāden; **yasduḳ** ve **yastuḳ:** bālėş ve bālīn Hėndī (...); **yaraḳ: (306b-7)** żerūr ve żerūriyāt ve sėlāḥ ve monāsėb; **yatışlaḳ:** ḫᵛāb-gāh; **yanĝşaḳ**[2685] (bė feṭḥ-ė **(306b-8)** evvel ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** ādem-ė por-gū ve ziyādė-gū; **yalançaḳ:** ‘oryān ve **(306b-9)** bėrehnė; **yonturaḳ:** terāşīdė; **yaylaḳ/ yılaḳ** (bė tefḫīm-ė kesrė-ė evvel ve medd-ė lām)**:** çer-ā-gāh ve bād-gāh **(306b-10)** ve meydān ve kāsė-ė seg ve cā-yė būden-ė tāb-ėstān **yaylaġ/ yılaġ** miṣluhu; **yaruḳ:** revşen **(306b-11)** ve kefīdė ye‘nī şėkāftė; **yan barmaḳ:** engoşt-ė çehārom; **yımırsıḳ:** ḳofl çonān-çė gūyend **(306b-12) yımırsıḳnı uşatıb** ye‘nī ḳofl rā şėkestė; **yuşuġluḳ**[2686]**:** longī; **yaldaḳ:** moşt-ė **(306b-13)** şemşīr ey ḳebżė; **yumşaḳ:** nerm ve ‘eyş ve nermė-ė gūş; **yazmıḳ:** bāġ; **yoḳluḳ:** nīstī **(306b-14)** ve moflėsī; **yaġlıḳ:** rū-māl; **yıġınaḳ:** merdom-ė bī-ḥedd ey enbūh; **yarġuçaḳ** ve **yırġuçaḳ (306b-15)** (bė sokūn-ė rā)**:** dest-ė ās Hėndī (...) ḫānė-gī; **yırtuḳ:** pārė-ė moṭleḳ ve rīzė rīzė; **(307a-1) yaḫşı boyluḳ:** ḫoᵛş-ḳedd; **yarım toḳ:** nīm-sīr; **yamruḳ** ve **yumruḳ:** moşt-ė **(307a-2)** dest **yumruġ** miṣluhu; **yalduḳ:** sā‘ėd ey bend-ė dest Hėndī (...);**(307a-3) yorġalıḳ** (bė terḳīḳ-ė feṭḥė-ė ġeyn-ė mo‘cemė)**:** fėrḳė-ė ez aymaḳiyyė; **yalaḳ:** nām-ė pād(ė)şāhī **(307a-4)** būde ve nām-ė ġolāmān Türk ve kāsė-ė seg; **yırsıḳ:** ḫᵛār; **yıssıḳ** (sīn-ė **(307a-5)** mohmelė-ė moşeddedė-ė meksūrė)**:** germā **yaz** miṣluhu; **yarmasuḳ**[2687]**:** mekr ve deġā; **yaruġluḳ:** çėrāġ **şılaġ (307a-6)** miṣluhu; **yalamıḳ:** ḫoᵛş-ḫū ve ḫoᵛş-gū ve ẓerīf; **yaġrıḳ** (bė feṭḥ-ė evvel ve sokūn-ė doᵛyom-ė **(307a-7)** mo‘cemė)**:** kūtāh gerden; **yaraşuḳluḳ:** monāsėb **yaraşa** miṣluhu; **yantaḳ:** żerī‘ nām-ė giyāhī **(307a-8)** Hėnd'eş (...) nāmend ve ān ḫoᵛrāk-ė şotor est; **yalınçaḳ** (bė sokūn-ė nūn)**: (307a-9)** ḫoᵛş-āmed; **yasaḳ:** bėd‘et ve mohėmm ve sefer ve komek ve meded-ė re‘āyā kė pād(ė)şāhān **(307a-10)** fevc keşī ez re‘yet konend bė-ġeyr dāden der māhė

[2683] Güncel: yaşmak “ince yüz örtüsü”.
[2684] Y.Uyg.Tr: yeş- “çözmek” (464).
[2685] DLT: yaŋşak “geveze, hezeyan şeklinde çok konuşan” (949).
[2686] Derleme: yuşuk “kullanılıp eksimiş, yıpranmış giyisi için”.
[2687] Tarama: yaramsık “güzel görünmeye çalışan, hilekâr”.

tā ser şoden mohėmm; **yarġaḳ: (307a-11)** pūst-ė bī-mū; **yaşıḳ:** lāġer; **yėnĝsaḳ:** ye‘nī eger ġālėb şevīm; **yavlaḳ** (bė feṯḥ)**:** ‘elā-ḥėdė; **(307a-12) yėr çürüḳ:** şūrė.

Feṣlo'l-kāf fi'l-ef‘āl: yüg-/ yüg (bė kāf-ė Fārsī)**:** cem‘ kon **(307a-13)** ve bė me‘nī-ė bār-ė motleḳ; **yenĝ-** (bė terḳīḳ-ė feṯḥė-ė evvel ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** rāżī **(307a-14)** şev ve ġālėb şev.

Feṣlo'l-kāf fi'l-mofredāt[2688]**: yaḫşı çıraylig:** ḫūb-ṣūret; **(307a-15) yėgülüg:** ḫoᵛrdenī; **yeşillik** (lām-ė moşedded-ė meksūr ve kāf-ė Fārsī)**:** zomorrod nām-ė **(307b-1)** cevherī est ez cevāhėr; **yoḳaḍlık:** mo’eṣṣėr; **yėmek:** ḫoᵛrāk ve ḫoᵛrėş ve bė me‘nī-ė **(307b-2)** ḫoᵛrden; **yüklük:** bār-dār ey ḥāmėlė; **yėgdüg:** bend-ė dest aḳūlu eger **yėldüg**[2689] **(307b-3)** (bė sokūn-ė lām) bāşed bė me‘nī-ė bend-ė dest bė ḳiyās nezdīk est; **yüg/ yog-** (bė kāf-ė **(307b-4)** Fārsī)**:** bār ve nīst ber vezn ve me‘nī-ė **yoḳ-** ve emr-ė cem‘ kerden; **yillik:** nebż **(307b-5)** ve meġz-ė ostoḫᵛān **yiliñg** (bė nūn-ė ġonnė) miṣluhu; **yümdük:** ‘ānė ey zėhār mābeyn-ė ẕeker **(307b-6)** ve nāf Hėndī (...); **yörgek**[2690] (kāf-ė evvel-ė Fārsī)**:** ḳondāḳ[2691]; **yürüşlük: (307b-7)** reftār; **yapuk** (bė żemm-ė bā-ė moveḥḥedė Fārsī)**:** pūşėş-ė pencerė; **yimik**[2692]**:** miyān-ė pīşānī; **(307b-8) yesek:** ḫāl-ė ārāstė-ė neḳlī ey ‘emelī kė eṣlī ne-bāşed; **yeynek:** teh-ė nāl-ė **(307b-9)** şemşīr ve ġeyrė; **yücereg:** e‘lā ey bolend-ter; **yücelig:** ė‘tėlā ey bolendī; **(307b-10) yigreg** (bė kesr-ė evvel ve her doᵛ kāf-ė Fārsī)**:** bėh-ter (Īrānī); **yapuşuk:** āşiyān-ė **(307b-11)** kebūter; **yölek:** āmorzėş; **yig** (bė terḳīḳ-ė kesrė-ė evvel ve kāf-ė Fārsī)**:** bėh ve ḫūb **(307b-12) (**Īrānī) **yaḫşı** miṣluhu; **yözek**[2693]**:** kėrābş (bė kesr) ve kėrāvş ye‘nī çerḫ-ė revġen-gerān; **(307b-13) yalañg:** bėrehnė; **yüz miñg:** ṣed hezār ye‘nī yėk lek; **yügrük**[2694]**:** esp-ė devendė; **(307b-14) yürük** ve **yürek:** dėl ve cėger; **yüzük** (bė żemm-ė zā-ė mo‘cemė)**:** engoşterī ve nėgīn ve mohr **(307b-15)** ve ḫātem; **yėleg**[2695]**:** sā‘ėd ey bend-ė dest; **yüñg:** mū-yė ‘ānė ey mū-yė **(308a-1)** zīr-ė nāf ve peşm ve

---

[2688] Feṣlo'l-kāf mofredātė.
[2689] Bkz. elig.
[2690] Özb.Tr: yörgek “kundak”.
[2691] غندک
[2692] Tarama: imik “yeni doğmuş çocuğun tepesiyle alnı arasındaki kemiklerin kavuşacağı yerdeki açıklık”.
[2693] Bkz. özek.
[2694] Tarama: yüğrük “yürük, hızlı giden, çok koşan”.
[2695] DLT: elig “el” (637).

per-ė devābb ve ṭāyėr ve bė me‘nī-ė penbė-ė moṭleḳ; **yelek:** çārḳeb **(308a-2)** ḳėsmī ḫāṣṣ ḫel‘et-ė vezīr; **yezek**[2696] (bė feṭḥ-ė zā-ė mo‘cemė)**:** tep; **yüzek** (bė feṭḥ-ė zā-ė mo‘cemė)**: (308a-3)** esp-ė ḫėng; **yilek** (bė sokūn-ė lām)**:** dās Hėndī (...); **yėŋ̂g** (nūn-ė **(308a-4)** ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** estīn; **yeymek** ve **yeybek:** kelān dehen; **yiriŋ̂g (308a-5)** (bė kesr-ė rā-ė mohmelė ve nūn-ė ġonnė ve kāf-ė Fārsī)**:** rīm; **yėŋ̂gek**[2697] (bė nūn-ė ġonnė ve kāf-ė **(308a-6)** evvel-ė Fārsī)**:** zeneḫ; **yerik**[2698]**:** zėh-dān ey rehėm ye‘nī beççė-dān; **yan söŋ̂gek:** müççe-ė **(308a-7)** gūşt-ė donbė; **yüzerlik**[2699] (zā-ė mo‘cemė-ė meftūḥė bė teḳdīm-ė rā-ė mohmelė-ė zedė)**:** sėpend **(308a-8)** ey dānė-ė ėspend kė mī-sūzend.

Feṣlo'l-lām fi'l-ef‘āl: yol-/ yol (do^{v}yom-ė Fārsī)**: (308a-9)** mūy bė-ken ve pence zen ve pūst ez nāḫon ve bė me‘nī-ė rāh; **yasal-:** ser-encām kon; **(308a-10) yumrul-**[2700]**:** emr-ė oftāden-ė seḳef ve dīvār ve ġeyrė; **yazıl-:** emr-ė ṣėḥḥet yāften ve ez **(308a-11)** bevl ve ġāyėṭ ferāġ kerden ve emr-ė goşādė şoden ve emr-ė nėvīsānīden; **yarıl- (308a-12)** (bė rā-ė mohmelė)**:** emr-ė terḳīden; **yürül-:** revān şoden; **yeŋ̂gil-/ yaŋ̂gıl-** (nūn-ė ġonnė bė kāf-ė Fārsī)**: (308a-13)** hezīmet ḫo^{v}r ve ġeleṭ kon ve rāh ġeleṭ kon ve sehv kon; **yav ḳal-:** doşmen şev; **(308a-14) yaḳıl-** ve **yıḳıl-:** emr-ė oftāden; **yayıl-:** pehn şev ve meşhūr şev; **yötel-:** sorfė **(308a-15)** kon; **yapıl-:** bė-pūşān ve pūşīdė şev; **yoḳal-:** gom şev ey mefḳūd şev.

[2696] DLT: bezgek “titreten sıtma” (584).
[2697] DLT: eŋek “ağızın iki yanında, çeneden ağız dişlerine kadar olan bölge” (640).
[2698] Derleme: yerik “aşeren (gebe kadın)”.
[2699] DLT: yüzerlik “Oğuz lehçesinde üzerlik otu” (994).
[2700] Tarama: yumrul- “yamılmak, yamrı yumru olmak”.

3. DİZİN

aba: Babanın erkek kardeşi, amca **188b-2**, **210b-14**

abaga: Küçük, ufak **188a-14**

abar: Bir çeşit güzel kokulu misk **193b-5**

abẖaz: İl, şehir **194b-8**

abẖaz: Terazi gözlerinden her biri, kefe **194b-8**

abısun: Kuma **207b-8**

abraş: Alaca benekli at **196b-12**

abul: Şahıs adı **204b-9**

aç-: Açmak **191a-6**, **199a-4**

aça: Açılmış nesne **188a-10**

aça: Ana, anne **188a-10**

aça: Boş, ıssız **188a-10**

açanĝ: Yarı aç, yarı tok **202a-11**

açça: Parmakların arasındaki aralık, mesafe **211b-7**

aççıġ: Acı **197b-5**

aççıġ: Gam, keder, hüzün, tasa, acı **197b-5**

aççıġ taş: Boyada kullanılan bir çeşit taş **196b-8**

aççıġlan-: Gamlanmak, hüzünlenmek **206b-2**

aççıġlat-: Kederlendirmek **190a-3**

aççıġlat-: Öfkelendirmek, kızdırmak **190a-3**

açı: Acı **214b-9**

açıġ tilegüçi: Acı söz söyleyen **214b-11**

açıġlan-: Faydalanmak, yararlanmak **205b-15**

açık: Kapısız dehliz **198b-10**

açıl-: (Çiçek) açılmak **261b-9**, **204a-10**

açılmay: Açılmamış (gül) **212b-13**

açıtlaġ: Kahve **198a-5**

açkun: Anahtar **206b-15**

açma-: Açmamak **210b-3**

açma: Akarsuyun yerde oluşturduğu çukur **210b-3**

açmak: Sabun **199a-4**

açmalıḳ: Sabun **199a-3**

açrıḳ: Saman, toprak ve su karışımından meydana gelen, damın su akıtmaması için kullanılan çamur **199a-9**

açuḳ: Aç **199a-2**

açuḳ: Açık, ıssız yer, yaban yer **199a-2**

açuḳ: Sabun **199a-2**

ad: Ad, isim **192a-3**

adaġ: Ada **197a-13**

adaġ: Sınır **197a-13**

adaḳ: Ada **198b-3**

adalaḳ: Küçük gemi yani kayık **200a-4**

adaş: Adları aynı olanlardan her biri, adaş **196a-6**

adaş: Dost, arkadaş **196a-6**

adaş eşlig: Vefalı dost **201a-14**

adaş-: Yol arkadaşlığı etmek **196a-3**

adaş-: Yolunu şaşırmak, yolunu kaybetmek **196a-3**

aḍıḳ: Ayı **200a-5**

aḍıḳ: Ayık **200a-5**

aḍıḳ: Küçük gemi **200a-5**

aḍıḳ: Yol **200a-5**

adıḳ-: Ünlü olmak, meşhur olmak, ün kazanmak **198a-12**

adın: Hiç **208a-15**

aḍın kimerse: Hiç kimse **211a-15**

aḍır: Demir tozu **194a-2**

aḍra: Parça **211b-2**

ādine: Cuma günü **211a-13**

adu-: Dikkat etmek **208b-10**

aduġ: Ada **197a-14**

aduġ: Sınır **197a-14**

afraḳ: Elbise yırtığı **199a-1**

afraḳ ḳılıḳ: Gezegen **200a-15**

afraḳ ḳılıḳ: Yıldız **200a-15**

afşar: Kızılbaş ulusu **194a-5**

aġ: Ağ, kuş ağı **197b-7**

aġ-: Ağır gelip aşağı meyletmek **197a-8**

aġ-: Akmak **197a-8**

aġ: Amca **197b-10**

ağ: Apışlık, ağ **197a-8**

ağ: Apışlık, ağ **197b-7**

ağ: Çarpık, eğri **197b-7**

ağ-: Dökülmek **197a-8**

ağ-: Yukarıya doğru çıkmak, yükselmek **197a-8**

ağ-: Yük vb. şeyler bir yana eğilmek, ağmak **197b-7**

ağ-: Yükselmek **197b-7**

ağa: Ağabey, abi **188b-5**

ağa: Sokakta dans eden fahişe kadın **188b-5**

ağa mama: Çocuk bakıcısı **188a-13**

ağacal: Ağaç **205a-4**

ağaç: Ağaç **191a-14**

ağaç: Odun **191a-14**

ağaç dübi: Ağaç dibi **214b-13**

ağaç tübi: Ağaç dibi **214b-13**

ağalıḳ: Kumandanlara, serdarlara, ganimetten hizmet karşılığı olmaksızın herhangi bir sebeple meccanen verilen pay, ganimetten kumandanlara, serdarlara maaşı dışında verilen pay **199b-3**

ağar: Ağaç **193a-8**

ağaz: Lokma **194a-12**

ağıl: Ayla, hale **204b-3**

ağıl: Evcil büyük ve küçükbaş hayvanların barındığı çit veya duvarla çevrili yer, ağıl **204b-3**

ağıl: İltifat **204b-3**

ağıl: Komşu **204b-3**

ağın-: Ağnamak **206a-4**

ağın: Örümcek ağı **207a-13**

ağır: Ağır **193a-15**

ağır-: İncinmek **192a-14**

ağır: Narh **193a-15**

ağır: Türkmen ulusu **193a-15**

ağırlıgı: Ağırlık **212b-2**

ağırlıḳ: Ağırlık **199b-1**

ağırsıḳlı: Moğol ulusu **214b-13**

ağış: Biçilip tarlada bırakılmış ekin demeti **196b-10**

ağız: Ağız **194a-12**

ağız çayḳ-: Abdest alırken, ağza su almak, ağzı su ile çalkalamak **198a-11**

ağız çayḳadur-: Abdest alırken ağzı su ile çalkalamak **192a-8**

ağızı payış: Ağzı bozuk, küfürbaz **196b-11**

ağızla: Gem, dizgin **189a-9**

ağızla-: Ağzına almak **187a-5**

ağızlaġu: Gem, dizgin **209b-11**

aġḳan: Alçak gönüllü **208b-1**

aġlaḳ: Ağlayıcı, ağlayan **199b-12**

aġlaḳ: Az **199b-12**

aġna-: Ağlamak **187b-12**

aġnıḳ: Develerin debelendiği tozlu, topraklı yer **199b-13**

aġra: Aymakiyye ulusu **188b-6**

aġram: Ağır **205a-9**

aġramla-: Bir nesnenin ağırlığını elle kıyaslamak, karşılaştırmak, mukayese etmek **187a-1**

aġrıḳ: Ağrı **195a-3**, **198b-7**

aġrıḳsızlıḳ: Dertsizlik, ağrısızlık **200b-4**

aġrılıḳ: Hasta, hastalıklı **199a-7**

aġrım: İp, halat **205b-1**

aġrın: Dertli, kederli **207b-11**

aġrıt-: İncitmek **189b-15**

aġruḳ: Keçe çadır, büyük bir kimsenin çadırı **200b-7**

aġu: Ağı, zehir **209a-5**

aġu: Zihin **209a-5**

aġuluḳ: Zehirli diş **200a-13**

aġuluḳ: Zehri olan her hangi bir şey **200a-13**

aġuz: Yeni doğurmuş memelilerin ilk sütü, ağız **194b-7**

aġzan-: Hatırlamak, anmak, söz etmek **205b-13**

aha: Silah adı **211b-1**

aẖız: Ağız **194b-6**

aẖşam: Akşam **205a-6**

aẖşam: Akşam namazı vakti **205a-6**

aẖşic: Dört elementten her biri **191a-13**

aẖta: İğdiş (at) **210b-9**

aẖtaçı: Hayvan ahırından sorumlu kimse **213a-10**

aẖtaçı: İğdişçi **213a-10**

aẖtar-: Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak, aramak **192a-15**

aẖtat-: İğdiş etmek **189b-13**

aẖtıḳ: Torun **199b-4**

ahuz: Yeni doğurmuş memelilerin ilk sütü, ağız **194b-9**

aḳ: Beyaz, ak **198b-4**

aḳ: Türkmen ulusu **198b-4**

aḳ: Hükümdarların yaşadığı Saray **198b-4**

aḳ burya: Özbek uluslarından biri **189a-7**

aḳ çėrik: Padişahın güvenliğini sağlayan ordu kanadı **203b-2**

aḳ kögürçün: Kartal **208a-15**

aḳ saḳal: Ak sakallı **204b-5**

aḳ sunḳar: Şahin **193b-8**

aḳ sunḳar: Türkler tarafından, akıllı kölelere verilen bir unvan **193b-8**

aḳ süt dek: Ak süt gibi **201a-8**

aḳ-: (Suya) batmak, boğulmak **198a-10**

aḳ-: Beyazlaşmak, ağarmak **198b-1**, **198b-4**

aḳa: Ağabey, abi **188b-14**

aka: Ağabey, abi **188a-5**

aḳa: Kendisine hizmet edilen kimse, efendi **188b-14**

akab: Yanak **189b-2**

aḳala: Kalp para **211b-5**

aḳar su: Akarsu **209b-3**

aḳar sugine: Küçük akarsu **211a-3**

aḳar-: Ağarmak **192a-7**

aḳargu: Sabun **209a-10**

aḳart-: Ağartmak, beyazlatmak **190a-1**

aḳartur-: Ağartmak **192a-7**

aḳça: Altın para, akçe **210b-7**

aḳça: Yer adı **210b-7**

aḳın-: Akın etmek, saldırmak **206b-5**

aḳız-: Akıtmak **194a-6**

aḳız-: Mahvetmek **194a-6**

aḳlanĝ: Temiz hava, duru hava **202a-11**

aḳlıç: Suyun altındaki çamur, balçık **191a-12**

aḳlıġ: Gövdesi Hindistan cevizi kabuğundan yapılmış uzun saplı saz, rebap **198a-4**

aḳma: Fistül **211a-14**

aḳrın: Feragat **207a-4**

aḳrın aḳrın: Yavaş yavaş **207a-3**

aḳrınla-: Yavaş gitmeye başlamak, yavaşlamak **187a-6**

aḳru: Yavaş **209a-13**

aḳsan: Topal, aksak **199a-14**

aḳsır-: Aksırmak, hapşırmak **192b-5**

aḳşam: Akşam **205a-7**

aḳşam: Akşam namazı vakti **205a-7**

aḳunḳuç: Merdiven **191b-3**

aḳuş-: Tohum toplamak **196a-4**

aḳuşaḳ: Değirmende düğür haline getirilen pirinç veya buğday **200b-9**

aḳuşaḳ: Pirinç kırıntısı **200b-9**

al: Al **204b-14**

al: Boz (at) **204b-14**

al: El **204b-14**

al: Hile, aldatma, al **204b-14**

al: Hükümdarlık damgası **204b-14**

al: Şeftali **204b-14**

al ḳıl-: Hile yapmak, aldatmak **204a-14**

al tamġa: Tuğra, ferman mührü **189a-6**

al-: Almak **202b-5**, **203b-12**, **204b-14**, **205a-14**

al-: Satın almak **203b-12**

ala: Ala, alaca **210b-13**

ala buġa: Bir tür ördek **211a-15**

ala bula: Alaca, renkli, renk renk **211a-4**

ala ḳaraḳ: Katarakt, akbasma, aksu **199b-8**

ala köz: Alaca gözlü **194a-15**

ala ḳurdaḳ: Kilimde işlenen bir tür nakış **199b-2**

ala pöke: Bir tür ördek **211b-1**

ala sayaş: Bir tür ördek **196b-12**

ala toġanaḳ: Bir tür kuş **199a-9**

ala-: Rengarenk olmak **187b-1**

alaça: Alaca, ala **210b-5**

alaçuḳ: Alaçık, çardak **198b-9**, **199b-6**

alaḳa: Sarık saçağı **210b-8**

alaḳış-: Karşı çıkmak, muhalefet etmek **195b-11**

alaḳış-: Oyunu hatalı kullanmak **195b-11**

alamçaḳ: Ala, alaca, benekli, abraş **200b-10**

alan: Haram **207a-8**

alanĝ: Alan, düz ve açık yer **201b-6**

alanĝ: Alın **201b-6**

alan tuzligi: Nankörlük **212b-5**

alanĝġırt: Bir tür büyük fare, sıçan **190b-8**

alanġu: Ben **209a-4**

alanġu: Çiçek çalısı **209a-4**

alanġut: Bir tür yırtıcı kuş **190b-15**

alar-: Ala olmak, alacalaşmak **192b-10**

alar-: Muhalefet etmek, karşı çıkmak **192b-2**

alas: Çöl, çorak arazi vb. yerlerde atmosferdeki ışık kırılması ve sıcaklık sebebiyle ortaya çıkan su görüntüsü **195a-13**

alas alas: Azar azar **195a-11**, **195a-12**

alaşa: İnce, zayıf ve kısa boylu (kimse) **211a-4**

alav: Alev, ateş yığını **209a-9**

alcı-: Boş boş konuşmak, gevezelik etmek **212a-9**

alçag: Kutlama şöleni **201a-12**

alçaḳlıḳ: Alçak gönüllülük **198b-12**, **199b-3**

alçaḳlıḳ: Çaresiz kalma, çaresizlik, mecburiyet **198b-12**

alçaş: Unutulmaya yüz tutan servet **196b-9**

alçıḳ: Askerin alacağı malzeme **200b-10**

alçıḳ: Fotoğraf **200b-10**

alçın: Ansızın ölme, veba **208a-13**

alçın: Bir kabile ismi **207b-6**

alçoġ: İçine ateş koyup bir yerden başka bir yere götürmek için kullanılan demir araç **198a-1**

alçur: Çadır **194a-5**

ald: Ön, kat, huzur **202b-5**, **205a-14**

ald: Ön, ön taraf **191b-15**

ald gürz: Hükümdar adı **194b-12**

aldamçı: Aldatan, kandıran, aldatıcı **215a-2**

aldar-: Huzursuz olmak, tedirgin olmak **192a-8**

aldavuç: Aldatıcı **191a-15**

aldı: Kat, huzur **212b-1**

aldı: Ön, ön taraf **212b-1**

aldım ḳaçtım: Halkın malını ve hakkını yiyen (kimse) **205a-10**

aldın: Ön taraf **207b-6**

aldın-: Önüne katmak **206b-4**

aldıra-: Takati kalmamak, tükenmek, bitmek **187a-4**

alġın: Cemiyet, toplum **208b-2**

alġu: Alacak, borç **209b-10**

alġuluḳ: Borçlu **200b-4**

alġunçek: Salıncak beşiği **203b-5**

alġurdı: Düzenbaz **212a-12**

alġurdı: Şarkıcı **212a-12**

alġurdı: Yabancı **212a-12**

alı: Ön, ön taraf **212b-1**

alıdaş: Aymakiyye ulusu **196b-13**

alıf: Alp, cesur, yiğit **198a-9**

alıġ salıġ: Değiş tokuş, takas **197b-11**

alımsaḳ: Alıcı **199a-15**

alımsaḳ: Hırslı erkek, açgözlü erkek **199a-15**

alın: Alan, düz ve açık yer **207a-11**

alın: Alın **207a-11**

alın: Ön **207a-11**

alınĝ: İçinde tütsü yakılan kap, tütsü kabı, buhurluk **203a-14**

alıp: Yiğit, kahraman, bahadır, alp, yiğitçe, mertçe **189a-13**

alısġa: Güçsüz **210b-9**

alış: Karşılık, bedel, **196a-8**

alış: Sözünde durma, verilen sözü yerine getirme, vefa **196a-8**

alış bėriş: Bir şey verip karşılığında başka bir şey alma, değiş tokuş, takas **197a-1**

alış çalış: Alım satım, alışveriş **196b-5**

alış-: Karşılıklı alıp vermek, değiştirmek, değiş tokuş yapmak **195b-7**

alışḳılig: Alkış **202a-4**

alışsız: Vefasız, dönek **194a-13**

alḳar: Bir tür yırtıcı hayvan **193b-4**

alḳın-: Çaresizlikten şaşırıp dili tutulmak **206a-5**

alḳış: Teselli **196b-3**

alḳundı: Sabun **212b-14**

allıġ: Kılıç sapı **197b-6**

alma: Anadan kör doğan kimse, âmâ **210b-4**

alma: Elma **210b-4**

alma baş: Bir tür ördek **197a-5**

alma tüglüg: Ayva **202b-4**

alma-: Almamak **210b-4**

almaġut: Hayvan yemi, ot **190b-14**

almaġut: Uğurlu olarak bilinen Zühre (Venüs) ve Müşteri (Jüpiter) yıldızlarının aynı burç ve aynı derecede oldukları kutlu zamanda doğan kimse, böyle bir zamanda tahta çıkan çok başarılı hükümdar **190b-14**

almaġut: Yiğit, cesur **190b-14**

almavut: Hayvan yemi, ot **190b-14**

almavut: Uğurlu olarak bilinen Zühre (Venüs) ve Müşteri (Jüpiter) yıldızlarının aynı burç ve aynı derecede oldukları kutlu zamanda doğan kimse, böyle bir zamanda tahta çıkan çok başarılı hükümdar **190b-14**

almavut: Yiğit, cesur **190b-14**

altav: Altısı **209a-11**

altı: Beşten sonra gelen sayının adı, Altı **213a-4**

altı aşuḳ: Altı aşık kemiğinden oluşan bir oyun **200a-6**

altı miŋg: Altı bin **202a-9**

altı yaşar: Altı yaşındaki at vb. hayvan **193b-14**

altı yüz: Altı yüz **194b-3**

altıla: Altı sayısının üleştirme sıfatı, altışar **189a-9**

altmış: Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı, altmış **196a-9**

altmış altı: Altmış altı **213a-7**

altmış bėş: Altmış dörtten sonra gelen sayının adı, altmış beş **196b-2**

altmış bir: Altmış bir **193b-3**

altmış ikki: Altmış iki **213a-6**, **213a-7**

altmış mi̇ŋ: Altmış bin **202a-10**

altmış sėkkiz: Altmış yediden sonra gelen sayının adı, altmış sekiz **194b-5**

altmış toḳḳuz: Altmış sekizden sonra gelen sayının adı, altmış dokuz **194b-5**

altmış tört: Altmış dört **190b-7**

altmış üç: Altmış üç **191a-13**

altmış yėti: Altmış yedi **213a-8**

altun: Altın, altın para **206b-11**

ālū: Erik **209a-11**

aluġçı: Haraççı, haraç alımcısı **212b-14**

aluḳ: Hükümdar tarafından halktan alınan aylık maliye **199b-13**

alup: Yiğit, kahraman, bahadır, alp, yiğitçe, mertçe **189a-13**

alvaz: İlaç, çare **194a-12**

amaḳ: Kirpik **200a-15**

amarı: Bazı, birtakım, kimi **214b-6**

āme: Divit **210a-3**

amġa: Dağ keçisi **188b-8**

amı: Hüneri olmayan, hünersiz **214b-3**

amlık: Hevenk **203b-1**

amraḳ: Dost **198b-2**

amrul-: Sakinleşmek, yatışmak, durgunlaşmak **203b-13**

amrul-: Sakinleşmek, yatışmak, durgunlaşmak **203b-14**

amrut: Armut **190b-11**

an: Ant, yemin **207a-7**

an: Uzağı gösteren işaret zamiri, o **207a-8**

aŋġ-: Anlamak **202a-13**

aŋġ-: Anmak **200b-14**, **202a-13**

an ḳalan: Bakiyesi **208b-5**

aŋġ maŋġ: Şaşırma, şaşkınlık **202a-5**

aŋ̂gal: Ok veya mızrak ucu **204b-6**

ana: Ana, anne **188a-6**

ana siŋ̂gil: Annenin kız kardeşi, teyze **204b-12**

aŋ̂gaça: Her ne kadar, gerçi **189a-8**

aŋ̂gaça: Ona kadar **189a-8**

anage: Sütnine, dadı, taya **188a-6**

anaḫtar: Anahtar **193a-7**

analig: Üvey ana, analık **202a-15**

anb: Kadın üreme organının dış kısmı, ferç **189b-2**

ançaḳ: O kadar, o derecede, ancak, fakat **198b-15**

and: Ant, yemin **192a-1**

anda: Orada **188a-13**

anda kėḍin: Ondan sonra **207b-8**

andaġuḳ: Öyle, onun gibi, o şekilde, ona benzer **198b-2**

andaḳ: Öyle, onun gibi, o şekilde, ona benzer **198b-2**

andan soŋ̂g: Ondan sonra **201a-8**

andican: Özbekistan'ın illerinden biri **207b-6**

andigan: Özbekistan'ın illerinden biri **207b-6**

aŋ̇ada-: İşitmek için birinin sesine kulak vermek, dinlemek **187b-3**

aŋ̇al: Ok veya mızrak ucu **204b-5**

aŋ̇ır-: Anırmak **192b-13**

aŋ̂ġırt: Ördeğe benzer kızıl renkli bir kuş, angıt **190a-15**

aŋ̂ı al: Al yanak **204b-3**

aŋ̇ıt: Ördeğe benzer kızıl renkli bir kuş, angıt **190a-13**

aŋ̂lat-: Anlatmak **190a-1**

aŋ̂ırı: O taraf, karşı taraf **212b-12**

aŋ̂sız: Aklı kıt, ahmak, bön **194b-10**

aŋ̂şırt-: Anlatmak **190a-2**

aŋ̇ut: Ördeğe benzer kızıl renkli bir kuş, angıt **190a-14**

anıdın kün: Yarın değil bir sonraki gün **207b-15**

anıŋ̂: Onun **202a-11**

anınĝnıki: Onun olan, onunki **213a-4**

anıtı: Durum, vaziyet **212b-5**

anḳa-: Yorulmak, yorgunluktan eli kolu tutmamak **187b-9**

anḳut: Ördeğe benzer kızıl renkli bir kuş, angıt **190a-14**

ant: Ant, yemin **190b-1**

ant iç-: Ant içmek, yemin etmek **191a-5**

anuḳ: Hazır, anık **200b-1**

anuḳla-: Hazırlamak **187a-6**

anuḳluḳı: Hazırlık **212a-14**

ap aḳ: Bembeyaz, apak **199b-5**

ap-: (Kumaş) katlamak, bükmek **189a-12**

apa: Büyük kız kardeş, abla **188a-13**, **210b-2**

apadan: Güzel yüzlü **208b-8**

apçuḳ: Apaçık **200b-5**

apıl-: Kumaş katlanmak **203b-13**

apış: İki bacak arası, apış **196b-7**

apla: Kuş gagası **211a-14**

apla-: Abluka etmek, kuşatmak **187a-3**

app aḳ: Bembeyaz, apak **199b-6**

apşaḳ: Arka bacaklarını açarak yürüyen deve, ayrık bacaklı deve, arka bacaklarını çekerek yürüyen deve **200b-1**

ar-: Yorulmak **192b-2**

ara: Ay takviminin on birinci ayı **188b-15**

ara: İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, ara **188b-15**

ara ḳonu-: Geceyi konaklamak **208b-12**

ara-: Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak, aramak **187a-2**

arab: Arap **189a-15**

aral: Ada **204b-1**

arala-: Ara bulmak, barıştırmak **187a-2**

arala-: İyice, etraflıca araştırmak, tecessüs etmek, tetkik etmek **187a-2**

aralaş-: İki nesne birbirine karışmak **195b-9**

arap ḱesme: Türklerin arasında, herkesçe bilinen yöresel bir çeşit oyun **188a-15**

araş-: Arkada kalmak **195b-5**

araş-: Yolunu kaybetmek, yanlış yola gitmek **195b-5**

aravul: Savaşlarda en önde giden ordu kanadı **204b-9**

arbaḳ: Büyü, sihir **198b-7**

arbak: Süs için buruna takılan halka **203b-3**

arban-: Aldanmak, kanmak **205b-7**

arbat-: Büyületmek **189b-15**

arcal: İlerleyeceği yerde huysuzluk edip geri geri giden (at), harın, inatçı (at) **204b-6**

arça: Perde, örtü **189a-5**

arça: Sandal ağacı **210b-14**

arça: Sulh, barış **189a-5**

arçaḳ: Duvarın üst kısmı **199b-14**

arçı-: Kabuğundan arındırmak, temizlemek **211b-13**

ard: Arka, art, geri **211b-3**, **188a-14**, **192a-2**

ard ḳıra: Arka taraf, art taraf **211b-4**

arda: Yanlış, hata **188a-2**

arda-: Çirkinleşmek, bozulmak, kötüleşmek **187a-4**

ardıgı: Hünerli, usta **213b-4**

ardınça: Arka, art, geri **210a-2**

ardsız: Hünersiz **194b-11**

ardunḳuç: Sarmaşık **191b-11**

arfa: Arpa **210a-8**

arġa: Büyük ırmak **188a-4**

arġaç: Dokuma tezgâhında enlemesine atılan ipler **191a-13**

arġada-: Çocuğu oyalamak, avutmak **187a-11**

arġada-: Öfkelenmek, kızmak, hiddetlenmek **187a-11**

arġadal: Bozkır adı **204b-8**

arġadal: Çakır çukur **204b-8**

arġaġ: Taharet **198a-6**

arġaldaḳ: Çakır çukur **199b-12**

arġalıḳ: Ev içinde giyilen kolsuz, kalınca bir tür kısa hırka, arkalık **199b-9**

arġamçı: Halat, urgan **212b-2**

arġan-: Yorulmak **206b-4**

arġandaḳ: Çakır çukur **199b-13**

arġas: Ne tam şişman ne tam zayıf olan hayvan **195a-14**

arġaş-: Köpek çiftleşmek **195b-10**

arġın-: Öfkelenmek, kızgınlaşmak, kızgın bir biçimde konuşmak **206b-4**

arġış: Şehirler arasında mal getirip götürüp satan kervancı **196b-5**

arġumaġ: Dişi at, kısrak, Soylu at **197b-13**

arġumaġ: İlk yaratılan insan, insan **197b-13**

arġumaḳ: Bir tür soylu kısrak at **199a-11**

arġumaḳ: İnsan, adam **199a-11**

arġumaḳ toḳḳan: İnsanoğlu, insan **207b-1**

arġun: Aymakiyye kabilelerinden biri **207b-8**

arġun: Herhangi bir şeyin yüzü **207b-8**

arġun: Zayıf, argın **207b-8**

arḫalıḳ: Ev içinde giyilen kolsuz, kalınca bir tür kısa hırka, arkalık **199b-10**

arḥı: Fikri ve davranışı benimsenen ve örnek alınan kimse **212b-13**

arı: Arı **212b-13**

arı: Taze **212b-13**

arı: Temiz, arı **200b-7**

arı-: Temizlemek **212a-8**

arıġ: Irmak, nehir **197b-2**

arıġ: Temiz **197b-2**

arıġ: Zayıf, etsiz, arık **197b-2**

arıġ suwı: Irmak suyu **212b-4**

arıḳ: Irmak **198b-5**, **212b-3**

arıḳ: Temiz **198b-5**

arıl-: Arınmak, temizlenmek **203b-13**

arınc urunc: Kanat **257b-8**

arış: Ahşaptan yapılan iki tekerlekli araba **197a-4**

arış: Arış, dokuma tezgâhının uzunlamasına telleri **197a-4**

arıt-: Temizlemek, arıtmak **189b-14**

arıtḳuluḳ: Temizlenecek şey **199a-14**

ārī̄: Evet, peki, hay hay **214b-11**

arḳa: Arka **189a-2**, **210a-5**

arḳa: Koyunun sırt bölgesini oluşturan et kütlesi **189a-2**

arḳaḳ: Dokuma tezgâhında enlemesine atılan ipler **199a-14**

arḳalıḳ: Ev içinde giyilen kolsuz, kalınca bir çeşit kısa hırka, arkalık **199b-9**

arḳan-: Halat **207b-5**

arḳan: İnsanın bir şeye karşı duyduğu istek, dilek, arzu **208b-7**

arḳan-: Sırtüstü yatmak **207b-5**

arḳan: Urgan, Kement **207a-15**

arḳançı: Halat, urgan **212b-2**

arḳanla-: Sırtını savaş meydanına çevirmek, hezimete uğramak, bozguna uğramak **187b-7**

arḳış: Kervan **196b-15**

arḳudaḳ: Civciv **200a-7**

arlat: Aymakiyye kabilelerinden biri **190b-8**

armaġan: Armağan, hediye **207b-14**

arman: Yazık, eyvah **206b-7**

armut: Armut **190b-11**

arna: İnleme, inilti **188a-10**

arna: Oluk **188a-10**

arpa: Arpa **210a-8**

arpaçıḳ: Bir çeşit ağaç **199b-12**

arrıḳ: Zayıf, cılız **198b-5**

arrıḳlat-: Zayıflatmak **190a-4**

arruġ: Zayıf, arık **197b-4**

arruġlat-: Zayıflatmak **190a-4**

arruḳ: Zayıf, cılız **198b-11**

ars: Deniz ismi **195a-11**

arsalan: Aslan **206b-8**

arsalan: Aslan burcu **206b-8**

arsalan-: Hazırlamak **206b-3**

arsalan: Hazırlık **206b-8**

arşun: Karış **207b-4**

arşun: Kumaşı ölçmek için kullanılan araç, arşın **207b-4**

art: Art, arka **188a-14**, **208b-1**

art-: Yüklemek **190a-5**, **191b-12**

arta-: Çoğalmak, artmak **197b-11**

arta-: Yük yüklemek **197b-11**

artamaġ: Allah'ın evi, Kabe **197b-11**

artamaġ: Dağarcık, torba, kese **197b-11**

artamaġ: Heybe **197b-11**

artamaġ: Kabe'nin bulunduğu yön, kıble **197b-11**

artıl-: Yüklenmek **203b-10**

artınça: Arka, art, geri **210a-2**

artḳan: Fazla, çok **207a-6**

artmaḫ: Heybe, kese, dağarcık, torba **191b-12**

artmaḫ: Müslümanların kıblesi ve ziyaret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes bina **191b-12**

artmaḳ: Heybe **200a-1**

artmaḳ: Kabe **200a-1**

artmaḳ: Kese, dağarcık, torba **200a-1**

artmaḳ: Kıble **200a-1**

artuḳ: Altıncı parmak **199a-12**

artuḳ: Bayındırlık, ümran **199a-12**

artuḳ: Büyük ben **199a-12**

artuḳ: Daha çok, artık **199a-12**

aru: Arı **209b-4**

aru: Temiz **209b-4**

aruġ: Geğirme **197b-5**

arvad: Kadın, avrat **192a-2**

arvaḳ: Ruh **198b-8**

arvana: Dişi deve **211a-2**

arvat: Kadın, avrat **190b-2**

'arż bėgi: Padişahın kâtibi **267b-12**

arzı-: Değmek **211b-12**

arzula-: Şaşırmak, şaşırıp kalmak **187b-10**

as: Avrupa ve Asya'nın kuzey bölgelerinde yaşayan, sansar ve gelinciğe benzer, uzunluğu 30, kuyruğu 10 santim, kendi beyaz tüylü, kuyruğu siyah, kürkü çok makbul etçil memeli hayvan, kakım **195a-15**

as-: Asmak **195a-5**

asa-: (Bir şeyi) dizlerin altına gizlemek, saklamak **187b-10**

asa-: Sessiz olmak, susmak **187b-3**

asa-: Yaratmak **187b-12**

asal-: Boylanmak, yetişmek, büyümek **204a-1**

asap: Ay takviminin yedinci ayı, recep **189b-1**

asġır-: Aksırmak, hapşırmak **192b-5**

asġur-: Aksırmak, hapşırmak **192b-5**

asıġ: Fayda, yarar **197a-12**

asıġ: Netice **197a-12**

asıġlan-: Faydalanmak, yararlanmak **205b-15**

asıġlig: Faydalı, yararlı **201b-3**

asılma: Asılı, asılan **211b-10**

āsī̇: Sokaklarda dolaşıp hekimlik yapan kimse, sokakta oturup tabiplik yapan kimse **214b-12**

aṣḳar-: Aksırmak, hapşırmak **192b-10**

aslan: Aslan **207a-15**

asmak: Asık suratlı

asp: Ay takviminin yedinci ayı, recep **189a-15**

asra: Asla, katiyen, hiçbir vakit, hiçbir şekilde **188a-2**

asra: Ferç, dişilerde üreme organının dış kısmı **188a-2**

asra-: Beslemek, yetiştirmek **196b-4**

asran-: Beslenmek, yetiştirilmek **196b-4**

asrat-: Besletmek **189b-14**

asrı: Kaplan **213b-4**

asrıg: İpek kozası kurdu **202a-3**

asru: Çok, fazla **209a-9**

asru-: Fazlalaşmak, çoğalmak **208b-15**

ast: Ayak tabanı **191a-2**

astcalav: Kızılbaş ulusu **209b-12**

astın: Alt, zir **206b-10**

astın: Esre **206b-10**

aş: Yemek, bir çeşit hamur yemeği **196b-2**

aş-: Haddinden fazla tecavüz etmek **195b-3**

aş-: Yukarıya geçmek **195b-3**

aşaç: Tencere, kazan **191a-14**

aşaġa: Aşağı **211b-2**

aşaḳ: Aşağı, alçak **198b-5**, **199b-9**

aşalmaḳ: Boylanmak, yetişmek, büyümek **204a-2**

aşat-: Yemek yedirmek, doyurmak **190a-10**

aşçı: Aşçı **212b-15**

aşha: Üzerinde bası yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş, basma **188b-1**

aşıḳ: Demir tolga, miğfer **200b-6**

aşḳa: Üst, üst taraf **211b-6**

aşḳı-: Aşı yapmak için aşı dalı kesmek **212a-1**

aşla-: Bir ağaca cinsini islah etmek, daha iyi meyve veya çiçek vermesini sağlamak için diğer bir ağaçtan alınan kalem, göz, tomurcuk gibi parçaları eklemek, aşı vurmak **187a-5**

aşla-: Sepilemek, tabaklamak **187a-5**

aşlav: Hamur açmak için oklava altında kullanılan büyük tahta **209a-11**

aşlıḳ: Topraktan alınan ürün, zahire, aşlık **199b-14**

aştur-: Aşırmak, geçirmek **192b-7**

aşuġluġ: Koyunun aşık kemiği ile baldır arasındaki kas kütlesi **200b-5**

aşuḳ: Aşık, aşık kemiği **199b-15**

aşuḳ-: Acele etmek **198a-13**

aşur-: Geçirmek, Aşırmak **192b-7**

at: At **190a-11**

at: İsim, ad **190a-11**

at ḳazan-: Meşhur olmak, ün kazanmak, tanınmak **205b-15**

at kişne-: At kişnemek **192b-10**

at tonı: Şavaşlarda atlara giydirilen zırh, at zırhı **214b-10**

at-: At koymak, adlandırmak **189b-10**

at-: Ok veya bir cismi bir yöne doğru fırlatmak, atmak **190a-11**, **192b-6**, **189b-10**, **190a-9**

ata: Baba **187a-6**, **188a-6**

ata aġa: Babanın büyük kardeşi, büyük amca **188b-13**

ata ini: Babanın küçük kardeşi, küçük amca **214b-4**, **214b-5**

ata-: Ad koymak, isim vermek, adlandırmak **187a-6**

atage: Tayanın kocası, dadının kocası **189a-1**

atalıġ: Gerçekte babası olmadığı halde baba sayılan kimse, manevi baba **197b-14**

atalıġ: Üstat, yol gösteren kimse, kılavuz **197b-14**

atalıġ: Vezir **197b-14**

atalıḳ: Manevi baba **200a-3**

atalıḳ: Vezir **200a-3**

atalıḳ: Yol gösteren kimse, kılavuz **200a-3**

atan: İğdiş edilmiş deve **207b-6**

atan-: Meşhur olmak, ün kazanmak, tanınmak **205b-15**

atanaḳ: Köy odalarında misafirlerin elbise ve paltolarını asmaları için iki direk arasına yatay uzatılmış ağaç **199b-5**

atar-: Ata bindirmek **192b-6**

atı: Yoğurt karıştırmak için kullanılan aygıt **215a-3**

atıla-: (Ayran veya yoğurdu) karıştırmak **187a-15**

atıla-: Ortalığı karıştırmak için tatsız sözler söylemek **187a-15**

atḳu: Bir tür ok **209a-12**

atḳuçı: Hallaç, atımcı **213a-1**

atḳulaş-: Karşılıklı ok atmak **195b-11**

atla-: Büyük adımlarla yürümek **187a-3**

atlan-: Ata binmek **205b-11**

atlantur-: Ata bindirmek **192b-6**

atlıḳ: Atlı, süvari **199a-12**

atuglu: Namlı, meşhur, ünlü **209b-13**

av: Araştırma, soruşturma **209a-2**

av: Av **209a-2**

av: Evet, hay hay, peki **209a-2**

av: Somut **209a-2**

av sėvek: Avlamayı seven kimse **202b-4**

av-: İvmek, acele etmek **208b-10**

ava: Amca **188b-2**, **210b-6**

ava: Kuş yuvası **210b-6**

ava: Ova **210b-6**

avadan: Güzel yüzlü **206b-7**

avala-: Ovalamak **187a-2**

avalad: Bal mumu **192a-3**

avçı: Avcı **213b-4**

avçı ḳuş: Avcı kuşu **197a-3**

avġun: Ağaç **206b-9**

avı: Âşık **201a-6**, **212a-15**

avıġ: Amca **197b-11**

avın-: Avunmak, meşgul olmak **205b-4**

avın-: Bitmek **205b-4**

avın-: Var olmak, hazır bulunmak **205b-4**

avır: Yükseklik, tümsek, uzunlamasına çıkıntılı yer **194a-2**

avlaḳ: Avlak, av yeri **198b-3**

avlak: Başkaldırıp çöllere karışan adam veya at **199a-4**

avlaḳ: Herkesin giremediği halvet olunan yer **198b-3**

avlat-: Âşık olmasına sebep olmak **189b-5**

avnaḳ: Vahşi, yabani **200a-7**

avrak: Ruh **198b-8**

avuç: Avuç içi, avuç **191b-11**

avul: Bedevilerin içinde yaşadığı konut **204b-7**

avul: Mahalle **204b-7**

avul: Türk sipahilerinin evi **204b-7**

avun-: Avunmak, meşgul olmak **205b-4**

avun-: Bitmek **205b-4**

avun-: Var olmak, hazır bulunmak **205b-4**

avunç: Dostluk, muhabbet, ahbaplık **191a-7**

avurt: Aksak, topal, çolak **190b-7**

avurt: Hazine **190b-7**

avuş-: Kederli olmak, kederlenmek, dertlenmek, dertli duruma gelmek **195b-11**

avut-: Bir kimsenin acısını veya sıkıntısını yatıştırmak için nasihatte bulunmak, avutmak, teselli etmek, oyalamak, meşgul etmek **189b-9**

avut-: Oyalanmak, meşgul olmak **189b-8**

ay: Ay **212a-10**

ay: İşkembe, mide **212a-10**

ay baltu: Eskiden savaş aleti olarak kullanılan ve eyere asılan küçük balta, ay balta **209b-3**

ay başı: Ay başı **213a-9**

ay ḳonuş-: Ay tutulmak **196a-1**

ay ḳonuşmaġ: Ay tutulması **197b-8**

ay ḳonuşmaḳ: Ay tutulması **199b-1**

ay yükene: Aylık gelir **211b-5**

ay-: Söylemek **191a-9**, **192b-5**, **211b-14**

aya: Avuç içi, aya **188a-15**

aya: Vücudun iki yanından her biri **188a-15**

aya-: Elde etmek **188a-8**

aya çap-: Alkışlamak **189a-11**

ayab: Kalın kumaş **189a-14**

ayaġ: Ayak **197a-14**

ayaġ: Gece veya günün dörtte biri, bir şeyin dörtte bir **197a-14**

ayaġ: İçki kadehi **197a-14**

ayaġ: Kap, küçük çanak, sahan **197a-14**

ayaġ: Sınır **197a-14**

ayaġ: Türk kabilelerinden biri **197a-14**

ayaġ astı: Ayağın alt kısmı **213a-15**

ayaġçı: Hizmetçi **212b-14**

ayaḳ: Ayı **200a-5**

ayaḳ: Ayık **200a-5**

ayaḳ: Küçük gemi **200a-5**

ayaḳ: Yol **200a-5**

ayaḳçı: İçki meclisinde içki dağıtan, kadehlere içki koyan kimse, saki **212b-13**

ayaḳur: Evin güneş penceresi **193b-14**

ayalġu: Görenek, usul **209a-13**

ayalġu: Tef zilleri **209a-13**

ayan: Kibir, gurur **208b-6**

ayan: Kötü **208b-6**

ayan: Zalim **208b-6**

ayas: Açık, bulutsuz hava **195a-9**

ayas: Boğa burcu **195a-9**

ayas: Güneş doğacak yönün duruluğu **195a-9**

ayas: Güneşin Koç ile Boğa burcunun ortasında bulunduğu mevsim **195a-9**

ayas: Köle adı **195a-9**

ayaz: Açık, bulutsuz hava **194b-1**

ayaz: Gazneli Mahmut'un kölelerinden biri **194b-1**

ayaz: Güneş doğacak yönün duruluğu **194b-1**

aydın: Ay ışığı, ay aydınlığı **207a-15**

ayġaḳ: Söz taşıyan, söz getirip götüren, dedikoducu, kovcu, gammaz **199b-2**

ayġar: Huysuz erkek at, aygır **193a-13**

ayġır: Dağınık bir şekilde yaşayan uluslar **194b-10**

ayġır: Huysuz erkek at, aygır **193a-13**

ayı: Aya **212a-10**

ayıġ: Ayı **197b-15**

ayıġ: Küçük gemi, bir tür küçük yelkenli gemi **197b-15**

ayıġ: Töre, yol **197b-15**

ayıḳ: Ayı **200a-5**

ayıḳ: Küçük gemi **200a-5**

ayıḳ: Yol **200a-5**

ayıḳ-: Aklı başına gelip gerçeği görmek, ayılmak **198b-1**

ayıl: Eyeri atın sırtına bağlamak için kullanılan kayış kemer **204b-10**

ayıl-: Aklına getirmek **204a-11**

ayıl-: Ayılmak **203b-14**

ayın: Avuç içi **208b-6**

ayır-: Ayırmak **192a-11**

aylaḳ: Hükümdarların yaz mevsimindeki oturma yeri, yayla **199a-8**

aylan-: Dönmek **205b-13**

aylançaḳ: Dönemeç **199b-8**

aylıġ: Aylık olarak verilen ücret, aylık **197b-9**

aylıġ: Hamile, gebe, aylı **197b-9**

aylıġda: Ayda **188b-1**

aylıḳ: Aylık **199b-8**

aylıḳ: Kemençe **200a-6**

aylıt-: Esir etmek, alıkoymak **189b-12**

aymaḳ: Kölelerden ve hizmetçilerden oluşan bir kabile adı **199b-11**

aymaḳiyye: Moğol kavimlerinden biri **210b-10**

aymırsıḳ: Az konuşan kimse **200a-14**

aymış: Söz, kelam **193a-8**, **196a-11**

aynuḳsı: Mümtaz **214a-11**

aynuḳsı: Özellikle, bilhassa **214a-11**

aynuḳsı: Tek **214a-11**

ayraḳ: Yılan yiyen ceylan, karaca, gazal, ahu **199b-4**

ayralıḳ: Ayrılık **199b-9**

ayran: Ayran **207b-13**

ayravul: Savaşlarda en önde giden ordu kanadı **204b-9**

ayrı: Ayrı **213b-7**

ayrı: Başka **213b-7**

ayrı: Çatal **213b-7**

ayrıl-: Ayrılmak **203b-15**

ayrış-: Ayrılmak **195b-7**

ayrışlig: Ayrılık **203b-5**

ayru: Ayrı **209b-12**

ayru: Başkası **209b-12**

ayruḳ: Ayrı **200a-14**

ayt-: Söylemek **189b-7**

aytġaḳçı: Dedikoducu **212b-8**

aytġaḳçılıḳ: Dedikoduculuk **198b-10**

aytı bile: Sözünde duran **188a-8**

aytḳaḳ: Söz taşıyan, söz getirip götüren, dedikoducu, kovcu, gammaz **199b-2**

ayttız: Çimle kaplanmış saha, alan **194b-9**

aytuġ: Yanıt, cevap **197a-10**

aytuglu: Namlı, ünlü **209b-13**

ayuk: Hava, hava yuvarı **200b-1**

ayur-: Ayırmak **192b-5**

ayuruşur-: Birbirine düşürmek **192a-8**

ayva: Ayva **210b-3**

ayvan: Koridor **208b-5**

az az: Az az **194a-11**

az-: Bayılmak **194a-9**

az-: Doğru yoldan sapmak, doğru yoldan ayrılmak **194a-9**

aza: Yas, matem **189a-1**

aza-: Azalmak **187b-13**

aza-: Bilincini yitirmek, bayılmak, kendinden geçmek **187b-13**

azaçıḳ: Acıcık **199b-2**

azaḳ-: Azalmak **198a-15**

azam: Erkek çocuk, oğul **205a-14**

azġaç: Orman sarmaşığı **191a-15**

azġad: Hoşnutluk **192a-3**

azġaş-: Arkada kalmak **195b-4**

azġaş-: Yolunu kaybetmek, yanlış yola gitmek **195b-4**

azġun: Esassız, temelsiz, asılsız **208b-6**

azġur: Günah **193b-5**

azġur-: Günaha girmek, günah işlemek **192a-4**

azıġ: Birinin söz veya davranış biçiminden insanın içine doğan nefret **197a-10**

azıġ-: Nefret etmek **197a-10**

azıḳ: Günah işleyen, günah işlemiş kimse **200b-3**

azıl-: Halsizleşmek **204a-12**

azıl-: Kötü gözle bakmak **203b-7**

azız: Gök gürlemesi, gök gürültüsü **194b-7**

azız: Tencere kaynarken çıkan ses **194b-7**

azḳa: Sırtın iki omuz arasındaki bölge **188a-4**

azḳa: Yıkanılacak yer, hamam, ısıdam **188a-4**

azḳaçı: Hamam işleten kimse, hamamcı **213b-6**

azmış: Günah işlemiş olan, günahlı **197a-5**

azrıl-: Ayrılmak **203b-15**

azuḳ: Azık **199a-9**

azuḳ: Azık **199b-9**

ba: Şaşma, şaşırtma ünlemi **215b-8**

baba: Babaanne **223a-7**

bābūnec: Papatiye çiçeği **216b-1**

babür: Hükümdar adı **217a-15**

babür: Kuvvetli, çevik ve kaplana benzeyen bir tür hayvan **217a-15**

baca: Bacanak **223a-4**

baca: Cumba **223a-4**

baca: Delik **223a-4**

baca: Pencere **223a-4**

bacanaḳ: Bacanak **219b-7**

bacı: Bacı, kız kardeş **223b-14**

bacı: Göz bebeği **223b-14**

bāçile: Dolak **223b-8**

badaġ: At kösteği **218b-12**

badam barmaḳ: İşaret parmağı **219b-15**

badḳaḳ: Balçıklı ve çamurlu yer **219b-6**

badrul-: Kavrulmak **221a-7**

bağ: Bağ **218b-10**

baġa: Çenenin alt kısmı, çene altındaki ikinci gerdan **223a-13**

bağalṭaḳ: Bir çeşit kaftan, bir çeşit Çin giysisi **220a-4**

bağalṭaḳ: Giyim bohçası **220a-4**

bağcuḳ: Bağcık, giysi bağı **219b-11**

bağçal: Bir tür ördek **221a-15**

bağdaş: Bağdaş **218b-3**

bağdu: Güneş ışını **222b-5**

bağılçaḳ: At tırnağının üzerindeki boğum yahut tırnakla aşık kemiği arasındaki yer **219b-13**

bağılçaḳ: Kasaplık hayvanlarının kesilmiş ayağı, paça **219b-13**

bağır: Ciğer, bağır **217a-8**

bağırsaḳ: Akraba **219b-12**

bağırsaḳ: Bağırsak **219b-12**

bağırsaḳ: Çok sevilen kimse, evlat **219b-12**

bağırsaḳ: Şefkatli, merhametli **219b-12**

bağış: Bağış **218a-15**

bağışla-: Bağışlamak, dağıtmak **215a-7**

bağla-: Bağlamak **215a-9**

bağlıḳ: Elbise adı **220a-6**

bağra: İki hörgüçlü deve **215b-6**

bağra: Sürünün en önde bulunan turna kuşu **215b-6**

bağrı siya: Bağrı kara olan bir tür ördek **215b-3**

bağṭaḳ: Giyim bohçası **219a-5**

bağuç: Elbise boğumu **216a-14**

baġuç: Yay boğumu **216a-14**

baḫ-: Bakmak **216b-3**

baḫa: Kaplumbağa **223a-15**

baharlu: Türkmen ulusu **222b-13**

baḫsum: Yiyecek adı **221b-6**

baḫtı: Bir tür erkek deve **224b-3**

baḳ: Bakma, bakış **218b-15**

baḳ-: Bakmak **218b-15**

baḳa: Kaplumbağa **223a-14**

baḳa: Kurbağa **223a-14**

baḳçı: Pusuda yatan askeri birlik **224a-15**

baḳına-: Bakmak **215a-11**

baḳına-: İtaat etmek **215a-11**

baḳır: Bakır **216b-14**, **217b-1**

baḳır-: Bağırmak **216b-14**, **217b-1**

baḳıraḳ: Bağırtı, haykırış **219b-15**

baḳış: Bakış, bakma **218a-13**

baḳra: Ateş böceği **223a-2**

baḳra: Çocuklar **223a-2**

baḳraḳ: Bağıran, haykıran, feryat eden **219a-8**, **219b-11**

bal: Bal **221a-8**

bala: Çocuk **223a-9**

bala: Çoluk çocuk **223a-9**

balaḳ: Paça **219b-2**

balan: Üstü kapalı, uzun ve dar geçit, bina içindeki uzun koridor **221b-14**

balbalana: Helva **223b-2**

balçıġ: Balçık, çamur **218b-7**

balçıġçı: Mimar **224b-12**

baldaḳ: Kabza, tutak, sap **219a-11**

baldaḳ: Kabza, tutak, sap **219a-8**

baldır: Baldır **217a-11**

baldur: Baldır **217a-11**

balduz: Baldız **217b-13**

balıġ: Balçık, çamur **218b-12**

balıġ aġı: Balık ağı **224b-11**

balıḳ: Balçık, çamur **219b-11**

balın-: Arı yuvası yapmak **221b-10**

balḳaḳ: Balçıklı ve çamurlu yer **219b-6**

balḳan: Türklerin yurdu, Balkan **222a-12**

balḳı: Işık, parlaklık, ışık parlamasından meydana gelen çizgi biçimindeki geçici ışık **224a-3**

ballıġ: Balık **218b-12**

ballıġ: Balık burcu **218b-12**

ballıḳ: Balık **219b-11**

baltu: Eskiden savaşlarda silah olarak kullanılan balta, balta **222b-3**

bamus: Bir tür mercimek **218a-7**

ban-: Korkutmak, ürkütmek **221b-10**

banĝa: Bana **215b-4**

bancar: Ölüyü gömecek katı ve sert yer **217b-1**

bar: Var **217a-6**, **217a-7**

bar ėdi: Var idi **223b-13**

bar mı: Var mı? **224b-4**

bar-: Gitmek **216b-13**, **217a-6**, **219a-7**

bārāc: Ebe **216a-13**

baraġu: İnek **222b-9**

baraḳ: Hükümdar adı **219b-4**

baraḳ şilim: Hasta için undan yapılan bir tür yemek **221b-1**

baraḳ şilim: Undan yapılmış yapıştırıcı, tutkal **221b-1**

barçe: Hepsi, bütün, hep **223a-3**

barda: Yabani hıyar **223b-7**

bardam: Zengin, varlıklı **221b-3**

barġalu: Gitmiş, giden **222b-12**

barış: Giden **218b-2**

barış: Gidiş, yürüyüş **218b-2**

barış: Kumarbazların kumarda ortaya para sürme ve ortaya konan paranın bir mislini ileri sürdüğünü bildirme sözü **218b-2**

barış kėliş: Gidip gelme, gidiş geliş **218b-3**

barış-: Gitmek **218b-2**

barış-: Karşılıklı gelip gitmek, birbirine gitmek **218a-8**

barḳa: Etin aralarında bulunan ince perde, lif **223a-11**

barla-: Bir yereden başka bir yere taşınması için birine yük teslim etmek **215a-10**

barla-: Yoklamak, denetlemek **215a-10**

barlas: Aymakiyye ulusunun fırkalarından biri **218a-2**

barlı: Varlıklı **224a-4**

barlıġ: Varlık, servet **218b-7**

barlıḳ: Varlık, servet **219a-3**

barma-: Gitmemek **223b-2**

barmaḳ: Parmak **219a-7**

barnı: Gözün uç kısmı **224b-2**

bar-sėn: Var mısın? **221b-14**

bas: Demir pası **218a-3**

bas-: Basmak **217b-15**

bas-: Dayanmak **217b-15**

basamal: Taşacak kadar dolmuş, ağzına kadar dolu **221a-11**

basḳaḳ: Kale bekçisi, gözcü **219a-3**

basḳan: Kavim adı **222a-9**

basḳın: Ayak altında kalmak, felakete uğramak, hezimete uğramak **222a-8**

basla-: Gizlemek, saklamak **215a-12**

baslıḳ: Büyük ağaç gövdesi **219b-2**

baslıḳ: Gemi demiri **219b-2**

baslıḳ: Paslanmış, paslı **219b-3**

basma: Üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş, basma **223b-5**

basma-: Basmamak **223b-5**

basmala-: Vücut ağırlığını verecek şekilde ayak tabanını bir şeyin üzerine koyarak ezmek, üstüne basarak ezmek **215a-11**

basra: Alt, alt taraf **223a-14**

basruḳ: Ağır yenilgiye uğramış olan, felakete uğramış olan, ızdırap çekmiş olan, perişan olan **219b-3**

basruḳ: Saldırı **219b-3**

basruḳ ber-: Bir şeyin üzerine ağırlığını vermek, bir şeyin üzerine ağırlığını vererek ezmek **217a-5**

bastur-: (At, eşek gibi hayvanlara) sağlam yük yüklemek **217a-2**

bastur-: Dişi deveyi erkek devenin önüne çökmesini sağlamak, çöktürmek **217a-2**

bastur-: Ovdurmak **217a-2**

bastur-: Vücut ağırlığını verecek şekilde ayak tabanını şeyin üzerine bastırarak ezdirmek **217a-2**

bastura: Askeri birliklerden biri **223b-3**

bastura: Erkek devenin önüne dişi deveyi çöktürme **223b-3**

bastura: Sağlam yükleme **223b-3**

basturma: Destek amaçlı gönderilen birliklerin ardından giden askeri birlik **223a-11**

baş: Adı geçen, sözü edilen **218b-3**

baş: Baş, kafa, ser **218b-3**, **223a-3**

baş: Başak **218b-3**

baş: Bir şeyin başlangıcı **218b-3**

baş: Bir şeyin en yüksek noktası **218b-3**

baş ağrıḳ: Baş ağrısı **219b-9**

baş ayaḳ: Giyisi, elbise, üst **220a-6**

baş ayaḳ: İlk ve son **220a-6**

baş bağ: Sarık **218b-8**

baş çıḳar-: Başkaldırmak, isyan etmek **217a-5**

baş ḳapaḳ: Dervişlerin giydiği, tiftikten yapılmış ince külah, arakiye **220a-2**

başab: Şal **215b-11**

başaḳ: Başak burcu **219b-1**

başaḳ: Başak, başak demeti **219b-1**

başaḳ: Okun ucundaki sivri demir, temren **219b-1**

başaḳçı: Başakçı **224a-9**

başçı: Kumandan, başkumandan **224a-2**

başdaḳ: Kendi reyi ile iş gören, dik kafalı (kimse) **219b-2**

başḳa: Başka **223a-3**

başḳa-: Ayırmak **215a-12**

başḳar-: Ayrılmak **216b-7**

başḳar-: Saçı kazımak **216b-7**

başḳar-: Yoluna koymak **216b-7**

başḳar-: Yönlendirmek, yönetmek **216b-7**

başla-: Başlamak **215a-9**

başla-: Yol göstermek **215a-9**

başmaḳ: Ayakkabı, başmak **219a-3**

başmaldaḳ: Başparmak **2 19a-10**

başmardaḳ: Başparmak 2 19a-10

başmır: Bakla 217a-10

bat-: Gözden kaybolmak 216a-1

bat-: Güneş batmak 216a-1

bat-: İnmek 216a-1

bat-: Suya batmak 216a-1

batan: Gemici, kaptan 222a-1

batar yėr: Güneşin battığı yer veya güneşin battığı yön, batı 217b-4

bataş: Moğol kavimlerinden biri 218a-12

batıḳ: Derin su 219b-10

batıl-: Batmak 218a-14

batlaḳ: Balçıklı ve çamurlu yer 219b-5

batman: Ağırlık ölçü birimi, batman 221b-15

batman: Çok 221b-15

batru-: Durmak 222a-14

baturu: Ücret 222b-11

bāverçi: Aşçı 224b-5

bavla-: Hazırlamak, hazır hale getirmek 215b-1

bavursaḳ: Hurma biçiminde un, şeker ve yağdan yapılan bir hamur yemeği 219a-8

bay: Kumarbazların kumarda ortaya para sürme ve ortaya konan paranın bir mislini ileri sürdüğünü bildirme sözü 224a-14

bay: Zengin, bay 224a-14

bay bėr-: Kandırmak, aldatmak 216b-10

bay bėr-: Kumarda kaybetmek 224b-7

bay çiçek: Bir çeşit gül 221a-1

bayad: Anlamazlıktan, bilmezlikten gelme 216b-7

bayaḳı: Evvelki, Eski 224a-10

bayar: Bir iş için önceden belirtilen, kararlaştırılan yer 217b-1

bayarsuḳ: Ramazan ayı, oruç ayı 220a-1

bayat: Moğol ulusu 215b-11

baybiçe: Bir erkeğin ilk kadını, ilk karısı 223a-10

bayḳara: Moğol ulusu 215b-9

bayḳav: Zincir 222b-5

bayḳu: Zincir 222b-5

bayḳula-: Zincirle bağlamak, zincirlemek **215a-15**

bayḳuş: Baykuş **218a-15**

bayla-: Bağlamak **215a-8**

baylıḳ: Dişi hayvanlarda üreme organının dış bölümü **219a-9**

baylıḳ: Rahim, döl yatağı **219a-9**

baylıḳ: Zengin, mal sahibi, varlıklı **219a-9**

bayraḳ: Bayrak **219b-4**

bayram: Ramazan bayramı, şevval ayı, bayram ayı **221b-2**

bayramlaḳ: Bayram yeri **219b-6**

bayramlı: Bayramlık **224b-6**

bayrı: Kadim, eski, ezel **223b-14**

bayrı dadak: Cariye, halayık, taya **220b-4**

bayrı dıdak: Cariye, halayık, taya **220b-4**

baytıl: Dişi at, kısrak **221a-14**

bazbud: Tarçın rengi **216b-7**

bebenek: Göz bebeği **220b-6**

bėg: Başkumandan **221b-3**

bėg: Büyük bey, emir **220a-10**, **221b-3**

bėg: Moğol kavimlerinden biri **220a-10**

beg yaruḳ: Birinin yanında bulunan, maiyetinde olan kimse, hizmetçi, hizmetçi köle **219a-6**

bėgem: Hükümdarların mahreminde yaşayan kadınların unvanı **221b-3**

bėgem: Padişahın ilk karısı **221b-3**

bėgen: Beğenme **221b-12**

bėgen: Öbür dünya, ahiret **221b-12**

bėgen-: Beğenmek **221b-6**

bėgim: Hükümdarların mahreminde yaşayan kadınların unvanı **221b-4**

bėgim: Padişahın ilk karısı **221b-4**

bėgler bėgi: Beylerbeyi **224a-11**

behle: Yırtıcı kuş eldiveni **223a-15**

bek: Meslek, iş **220b-13**

bekevül: Aşçı **221a-11**

bėkmez: İçki misafirliği **217b-6**

bėkmis: Üzüm şırasından yapılmış pekmez **218a-7**

beknek: Kuyruğu kopmuş hayvan **220b-12**

bėkter: Zırh **217a-13**

bėl: Bel **204b-12**, **221a-6**, **221a-8**

bėl bag: Kuşak **218b-10**

bėlgü: Alamet, nişan **222b-3**

bėlgülig: Bayındır yeri **220a-14**

bėlgürük: Belli olan, görünen, bilinen, belli **220b-7**

bėlgürün: Bilinen, belli, malum **222a-3**

bėlgüsiz: Bayındır olmayan yer, ıssız yer **217b-10**

bėlgüt: Kabile ismi **216a-10**

bellü: Belli, bilinen, malum **222b-3**

bėltek: Peltek **220b-13**

belüç: Aymakiyye fırkalarından biri **216a-12**

belüneg: Tahta kılıç **220b-11**

ben: Ben **221b-13**

bėn: Ben **222a-1**

bėr-: Vermek **216b-10**, **217a-7**, **217b-7**

bėrağıça: Duruma uygun **223b-11**

bėredugan kişi: Verecek olan kimse, verici **224a-14**

beregü: Hep, hepsi **222b-14**

berelü: Hepsi **222b-15**

bėri: Bu yana **223b-13**

beri: Hep, hepsi **223b-12**

bėrk: Sağlam, muhkem, kuvvetli, dayanıklı **220b-10**

bėrkit: Kilit **216a-5**

bėrkitgü: Kilit **222b-1**

bėrküçek: Kilit **220a-14**

bėrkünç: Kilit **216a-12**

bėrküt: Kilit **216a-5**

bėrküt-: Korumak, saklamak, gizlemek **215b-15**

bėrküt-: Sağlamlaştırmak **215b-15**

berme: Burgu **223b-2**

bėş: Beş **218a-13**

beşik: Beşik **220b-2**

beşik: Karın **220b-15**

beşkef: Yoğurttan yağını ayırmak için kullanılan küp **221a-4**

bėşlig: Beş yaşındaki at **220b-15**

beşter: Mikâil meleğinin adı **217a-10**

bėşük: Beşik **220b-2**

bėt: Yüz, çehre **216a-8**

bey: Bir erkeğin ilk kadını, ilk karı **224a-14**

bey: Büyük, yüce, efendi **224a-14**

bey: Ülkeyi yöneten kimse **224a-14**

bey: Vezir, bey **224a-14**

beye: Dişi at, kısrak **223a-13**

beynek: Göz bebeği **220b-7**

bėz: Bayrak bezi, sancak bezi **217b-8**

bėz: Etle deri arasında bulunan bez, mide bezi, bez **217b-8**

bėz-: Bezemek, süslemek, nakışlamak **217b-5**, **217b-8**

bėzek: Bezek, süs **220a-11**, **220a-12**

bėzen-: Bezenmek, süslenmek **221b-9**

bėzetme: Sıtma titremesi **215b-7**

bėzgeki: Sıtma titremesi **224a-7**

bıçaḳ: Bıçak **219a-4**

bıçaḳçı: Bıçak vb. kesici araçlar yapan veya satan kimse, bıçakçı **224b-6**

bıçḳı: Bıçkı **224b-7**

bıçlıġan: Parmaklar arasındaki yarık **222a-12**

bıġrı: Sevici, lezbiyen **224b-9**

bıḳın: Bildik, tanıdık, yakın **222a-6**

bıḳın: Böğür, vücudun iki yanında bulunan kemik **222a-6**

bılaḳ: Paça **219a-6**

bıldır: Baldır **217a-11**

bılġur: Bulgur yemeği **217a-14**

bılġur-ḫāne: Fakir fukaraya hergün yemek dağıtılan yer **223a-3**

bıltur: Geçen yıl **217a-11**

bıltur: İşlenmiş deri **217a-11**

bındaḳ: Bazı ağaçlar üzerinde oluşan bal kıvamında yapışkan madde, ağaç zamkı **220a-4**

bındaḳ: Himalaya çam fıstığı **220a-4**

bındaḳ: Kaysı 220a-4

bınduḳ: Himalaya çam fıstığı 220a-4

bınduḳ: Kaysı 220a-4

bışlaḳ: Peynir 219b-9

bışlaḳ: Yemek pişirilen yer, mutfak 219b-9

bıyıġ: Bıyık 218b-9

bıyıḳ: Bıyık 219a-13

bıyuġanda: Yassı burun 223a-6

bıyuġla-: Parmak göstermek 215a-6

bızlamac: Bazalmaç ekmeği 216b-1

bızlamac: Çocuk oku ve yayı 216b-1

bibi: Bir erkeğin ilk kadını, ilk karı 224b-4

biçe: Bir erkeğin ilk kadını, ilk karı 215b-9, 223a-1

biçi: Maymun 224a-13

biçi il: Maymun yılı 221a-9

biçin-: Kendini büyük gösterip övmek 221b-11

bidev: Bir tür at 222a-15

bidevi: Kapı çerçevesi 224b-1

bidlen-: (Ölü vb. şeyler) bitlenmek 221b-9

bidrek: Bilezik 220b-14

bidüle-: Menteşe yapmak 215a-6

bigiz: Ayakkabıcıların ayakkabıyı dikmek için kullandıkları iğne 217b-11

bigüs: Bir tür bitki 218a-3

bigüs: Kıyamete yakın bir zamanda ortaya çıkıp pek çok kötlük yapacaklarına ve çok kısa boylu olduklarına inanılan iki kavimden biri 218a-3

bikbigüç: Diren, dirgen, yaba 216a-13

bike: Bir erkeğin ilk kadını, ilk karı 215b-7

biki: Kadın, hatun 224b-6

bikiş: Bahtiyar kadın, talihli kadın 218b-4

bikiş: Bildik, tanıdık 218b-4

bikül-: (Mızrak veya kılıç) bükülmek 221a-7

bil-: Bilmek 221a-6, 221a-8

bilbüre: Bazı toprakların yüzünde beyaz bir katman durumunda toplanan ve

eskiden barut yapmakta kullanılan potaslı, sutlu tuz, çorak 223b-7

bilçen: Bir çeşit börülce 222a-6

bilçi: Bilici, bilen 224a-4

bile: Birlikte 215b-1

bile: İle 215b-1

bilek: İlim 220b-9

bilek: Kolun dirsekten bileğe kadar olan kısmı, bilek 220b-9

bilek: Ünlü, meşhur 220b-9

bilen: Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, beraberlik, araç, neden veya durum anlatan cümleler yapmaya yarayan bir söz, İle 221b-11

bilerzük: Bilezik 220a-15

bilev: Bileği taşı 222a-15

bilevli: Bileği taşı 224a-5

bilevli: Bilenmiş olan 224a-5

bilgülig: Bilgili 220a-14

bilgüsiz: Bilgisiz, cahil 217b-10

bilig: İlim 220b-9

biliglig: Akıllı, uyanık 220a-13

bilik: Kolun dirsekten bileğe kadar olan kısmı, bilek 220b-9

bilik: Ünlü, meşhur 220b-9

bilim: Akıl 221b-2

bilim: Misafirhane, konutevi 221b-2

bilin-: Ünlü olmak, adı yayılmak, herkes tarafından bilinmek 221b-8

bilinmiş: Herkes tarafından bilinen, malum 218a-13

bilis: Kurutulmuş ekmekten yapılan bir çeşit yemek 218a-5

biliş: Bilgi, ilim 218a-14

biliş-: Tanışmak 218a-10

bilmeslig: Bimezlik, cehalet, cahillik 220a-12

bilüs: Bir tür bitki 218a-3

bilüs: Kıyamete yakın bir zamanda ortaya çıkıp pek çok kötlük yapacaklarına ve çok kısa boylu olduklarına inanılan iki kavimden biri 218a-3

bin: Bin 222a-1

binĝ: Bin **220a-12**

bīnās: Pencere **218a-6**

bir: Bir sayısı **217a-7**, **216b-10**

bir: Her **217a-7**

bir: Hiç, hiçbir, her anlamları taşıyan bir söz **216b-10**, **217a-7**

bir bar: Allah Taâlâ **217a-9**

bir bir: Ayrı ayır, bir bir **217a-9**

bir çalġan: Mustafa **222a-13**

bir ḳanat: Yarasa **216a-10**

bir ḳaysı: Her biri **224b-8**

bir ḳuçaḳ: Açık kollarla göğüs arasına sığabilen miktardaki herhangi bir şey **219a-5**

bir minĝ: Bin **220b-3**

bir ü bar: Allah Taâlâ **217a-8**

bir yolı: Bir defa, bir kere **223b-14**

bir yüz: Yüz sayısı **217b-11**

birçek: Ağacın küçük budağı **221a-3**

birçek: Zülüf, pürçek **221a-3**

birçik: Ağacın küçük budağı **221a-3**

birçik: Zülüf, pürçek **221a-3**

biregü: Birisi, bir kimse **222b-6**

birer: Ara sıra, bazen **217a-8**

birer: Bir sayısının üleştirme sayı sıfatı, her birine bir, birer **217a-8**

birev: Birisi, bir kimse **222b-4**

birev: Tek, biricik **222b-4**

birge: Birlikte, beraber **215b-1**

birge: İle **215b-1**

birgül: Hükümdar adı **221a-10**

birhül: Mazenderan'ın divanında bir mevki **221a-13**

biri: Biri **223b-13**

biribirine: Birbiriyle, birbiri **223a-5**

birinĝiz: Biriniz **217b-7**

birim: Saat ve zaman birimi **221a-15**

birinci: Birinci **224a-2**

birle: Birlikte **215b-1**

birle: İle **215b-1**

birlik: Birlik **220b-6**

biş-: Pişmek **196b-1**, **218a-13**, **218a-8**

bişülük: Fitil **220b-7**

bişür-: Pişirmek **216b-13**

bit: Bit **216a-2**, **216a-8**

bit-: Yazmak **216a-2**, **216a-8**

bit-: Yerden bitmek **216a-2**, **216a-8**

bitedugan kişi: Yazar **224a-13**

bitek: Kalem, kamış kalem **220a-11**

bitev: Deliği olmayan, deliksiz, kapalı **222b-6**

bitev: Düzlem **222b-6**

bitev: Güneş ışınlarını alan pencere **222b-6**

bitik: Kitap **220a-11**

bitik: Mektup, name **220a-11**

bitür-: Yazdırmak **217a-1**

bitür-: Yerden bitmesini sağlamak, yeşertmek **217a-1**

bīvāz: Yarasa **217b-6**

biy: Bir erkeğin ilk kadını, ilk karı **224a-12**

biye: Dişi at, kısrak **215b-7**, **223a-13**

biyek: Dişi at, kısrak **220b-13**

biz: Biz **217b-8**

bizniki: Bizim olan, bizimki **224a-10**

bobırçın: Dişi geyik, maral **222a-11**

bodı: Kuş kanadı **224a-4**

boġ: Boğaz **218b-7**, **224b-8**

boġ: Boğma **218b-5**, **218b-7**

boġ: Bohça **218b-7**

boġ-: Boğmak **218b-5**

boġa: Gerdanlık **215b-6**

boġa: Yaban sığırı **215b-6**

boġaḳ: Boğak, anjin **219b-5**

boġça: Bohça **223a-10**

boġdaḳ: İnce, zayıf, arık **220a-8**

boġma: Boğak, anjin **223a-12**

boġu-: Boğmak **222a-14**

boġun: Boğum, mafsal **221b-14**, **222a-3**

boġun: Düğüm **222a-3**

boġurlaġu: Hayvanın kaburga ile kalça arasındaki et **222b-13**

boġursaḳ: Un, şeker ve yağdan yapılan bir hamur yemeği **219a-8**

boġuz: Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar, boğaz **217b-12**

boġuz: Gebe, hamile, ana rahmindeki çocuk **217b-12**

boġuzdaḳ: Boğaz **219b-7**

boġuzla-: Boğazlamak **215a-7**

boġuzlaġu: Boğaz borusu **222b-5**

boẖaḳ: Boğak, anjin **219b-1**

boẖsa-: Bıkmak, bezmek, usanmak, can sıkıntısı duymak, kederlenmek, üzülmek **215a-13**

boẖsa-: Övmek **215a-13**

boẖsan-: Kederlenmek, hüzünlenmek **221b-7**

boẖsat-: Hüzünlendirmek, kederlendirmek **215b-13**

boḳ: Bohça **219a-14**

boḳaḳ: Çenin alt kısmı, boğak **219b-1**

boḳġu: Gerdanlık **222b-14**

boḳurdaḳ: Gırtlak **220a-3**

bol-: Olmak **221a-6**, **221a-8**, **222b-11**, **223a-6**

bola: Çocuk **223a-6**, **223a-9**

bola: Çoluk çocuk **223a-9**, **215b-2**

bola: İnsan veya hayvan yavrusu **215b-2**

bolcar: Taahhüt **217b-1**

bolcum: Fırsat **221b-3**

bolçaş: Vade, taahhüt **218a-13**

bolġulı: Olmalı **224b-6**

bolsa bolur mu: Acaba olmuş mu? **222b-1**

boluġ: Feda **218b-11**

bolumsız: Biçbir işe yaramayan, yaramaz **217b-14**

bolursız: Biçbir işe yaramayan, yaramaz **217b-14**

bolut-: Genişletmek **216a-3**, **216a-5**

boran: Burağan, fırtına **222a-5**

borbay: Baldır, incik **224a-6**

borçın: Dişi ördek **222a-12**

borta: Alaca benekli (at) **223a-13**

boruç: Borç **216a-12**

bosaġa: Kapı koridoru **223a-4**

bosaġa: Kapı, eşik **223a-4**

bostançı: Bahçıvan **224a-7**

boş: Boş **218a-14**

boş: Mahrum **218a-14**

boş buḳ-: Boyun bükmek, boynunu bükmek **218b-15**

boş-: Boşalmak **218a-8**

boşat-: Gevşetmek **215b-13**

boşlaḳ: Boşluk, içinde hiç kimsenin bulunmadığı tenha ve kapalı yer **219b-10**

bota: Deve yavrusu **223a-13**

bota: Sütten kesilmemiş bebek **223a-13**

botḳa: Pilav **215b-3**

botu: Deve yavrusu **221b-3**

botu: Oğul **221b-3**

boy: Bekar **223b-15**

boy: Bir yüzeyde, en sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, en, genişlik karşıtı **223b-15**

boy: Boy **223b-15**

boy: Mal sahibi, varlıklı, zengin **223b-15**

boy: Sülale, kabile, boy **223b-15**

boya-: Boyamak **215a-9**

boyaçı: Boyacı **224a-9**

boyaḳ: Renkli, çivit **219a-15**

boyaḳ-: Boyamak **219a-15**

boyaḳçı: Boyacı **224b-5**

boyaluḳ: Renkli **219a-15**

boyançı: Boyacı **224a-13**

boydaġ: Bekar **217a-8**

boydaş: Aynı boyda olan, boydaş **218b-2**

boyḳun: Kalıp **222a-5**

boynaġu: Başkaldırıcı, başkaldıran, isyankâr **222b-1**

boynaġu-: Boyun eğmek **222b-1**

boynuz: Boynuz **217b-13**

boysız: Boyasız, renksiz **217b-12**

boyun sunuk: Alçak gönüllü, mütevazı **220a-15**

boyun ur-: Boynunu vurmak **216b-14**

boyun: Boyun **221b-13**

boyun: Kabile adı **221b-13**

boyunı: Moğol fırkalarından biri **224a-13**

boyunturuġ: Boyunduruk **218b-11**

boz: Boz (at) **217b-9**

boz buġa: Zencefil **215b-6**

boz-: Bozmak **217b-5**

bozlan: Altı yaşındaki at **222a-12**

bödene: Bıldırcın **223a-7**

bögritçe: Börülce, fasulye **223b-11**

bögrük: Böbrek **220b-3**

bögrükçe: Börülce, fasulye **223b-11**

bögür-: Böğürmek **216b-9**

bök: Güreşçi, pehlivan **220b-6**

bökten: Geniş, enli **221b-13**

böle: Böyle, bunun gibi, böylece **223a-6**

bölgüçi: Bölen, bölücü **224a-7**

bölter-: Rakibine yenilmek, hezimete uğramak, rakibine yenilerek kaçmak **217a-5**

bölük: Topluluk, aynı işi yapan topluluk, tayfa **220a-13**

bölüş: Pay, hisse **218b-1**, **218a-9**

börek: Kurabiye **220b-6**

börk: Başlık, külah, börk, sarık **220a-8**, **220a-13**

börri: Kurt **223b-12**

börri: Moğol ulusu **223b-12**

börül: Sandal ağacı **221a-8**

bösyük: Büyük, ulu **220a-13**

bösyüḳ: Büyüklük **219a-3**, **220a-13**

bösyük artḳannınĝ zayġurı: Hürmet ve saygıyı arttıran nokta **223b-15**

bötkür-: Böğürmek **216b-10**

böyle: Böyle, böylece, buna benzer, bu biçimde **223a-6**

böyrük: Böbrek **220b-2**

böz: Bez **217b-9**

bözçi: Bezci **224a-8**

bu: Bu **222a-15**

bu çaḳ: Bu çağ, bu vakit, bu zaman **219b-7**

bu çaḳ: Bu kadar **219b-7**

bu sara: Bu taraf **223a-14**

bu yan: Bu yön, bu cihet, bu taraf **222a-1**

bucaḳ: Köşe **220a-7**

bucul: Aşık kemiği **221a-14**

buçın: Misafir, konuk **221b-15**

buçuġla-: Burun kesmek **215a-7**

budaġ: Dal, budak **218b-6**

budaġ: Soy, nesil **218b-6**

budan: Arı iğnesi **222a-6**

budan: Çıban **222a-6**

budul: Hiçbir işe yaramayan, tembel **221a-10**

bufraz: Sıcak baharat **217b-7**

buġanc: Çörek otu **216a-13**

buġday: Buğday **223b-14**

buġı: Erkek geyik **224b-8**

bugine: Bu **223a-10**

buġra: Bir çeşit yemek **215b-4**

buġra: Erkek deve **215b-4**

buġra: Harezm Hükümdarlardan biri **215b-4**

buġra: Sürünün en önde bulunan turna kuşu **215b-4**

buġu: Maralın erkeği **222b-12**

bugün: Bugün **222a-1**

buḳ: Ağaç gövdesi **219a-14**

buḳ: Ağaç sapı **219a-14**

buḳa: Damızlık erkek sığır, boğa **223a-5**

bul: Bu **221a-6**, **221a-8**

bul vec: Bu taraf, bu cihet, bu yön **216a-14**

bul-: Bulmak **221a-6**

bulaḳ: Kadınların süs olarak burunlarına taktıkları metal halka, pirsing **219a-2**

bulaḳ: Pınar, bulak **219a-2**

bulamaġ: Sulu ve cıvık hamurdan yapılan yemek, bulamaç **218b-14**

bulan: İri cüsseli, tek boynuzlu, oyuk boynuzunda su ve kar biriken yabani bir hayvan **222a-8**

bular: Bunlar, işaret zamiri **217a-7**

bularḳu: Sahibi bulunmayan mal mülk, sahip çıkacak mirasçısı bulunmayan mal mülk **222b-2**

bularḳu: Sahibi bulunmayan mal mülk, Sahip çıkacak mirasçısı bulunmayan mal mülk **222b-8**

bulaş-: Dünyadaki şeylere bulaşmak **218a-10**

bulaş-: Mide bulanmak **218a-10**

bulçaḳ: Nohut **220a-1**

bulçın: Misafir, konuk **222a-13**

buldıraḳ: Kış mevsimi gecesi **220a-3**

buldurçın: Bıldırcın **222a-2**

buldurçun: Bıldırcın **222a-2**

bulġa-: Bulandırmak, karıştırmak **215a-12**

bulġaḳ: Karışıklık, fitne, kargaşalık **219b-4**

bulġan-: Bulaşmak **221b-8**

bulġançuk: Kirli **220b-14**

bulġaş-: Bulaşmak **218a-11**

bulgusız: Bayındır olmayan yer **217b-11**

buluc: Helva **216a-12**

bulun: Esir **221b-7**, **222a-4**

bulun-: Görünmek **221b-7**

bulun: Omurilik, murdarilik **222a-4**

bulun: Zindan **221b-7**, **222a-4**

bulunla-: Esir almak **215a-15**

bulus: Bir tür mercimek **218a-3**

buluş-: Birbirini bulmak, buluşmak **218a-9**, **218b-1**

bulut: Bulut **216a-3**, **216a-5**

bulut-: Bulutlanmak **216a-3**

bulvan: Arazinin etrafına topraktan yapılan an, tümsek, set **222a-10**

bul-ves: Bu yön, bu taraf, bu cihet **218a-7**

bunda: Burası, burada **223a-7**

bunġaru: Ordunun sağ kanadı **222b-11**

bunıñgniki: Bununki **224a-10**

buranġar: Ordunun sağ kanadı **217b-3**

buraz: Sıcak baharat **217b-7**

burbaġ: Yırtıcı havyan **218b-14**

burça: Duvarda oluşmuş olan boşluk, yarık **223a-12**

burda: Burası, burada **223a-7**

burġalıḳ: Moğol ulusu **220a-8**

burġu: Boru denen nefesli saz **222b-10**

burış: Alındaki buruşukluk **218b-1**

burḳın: Put **222a-7**

burḳınlıḳ: Putların bulunduğu tapınak **219b-10**

burḳun: Put **222a-7**

burḳuncı: Puta tapan, putperest **224b-5**

burnaġı: Evvelki, önceki, bundan önceki **224a-3**

bursun: Ordunun sağ kanadı **222a-9**

burulġar: Ordunun sağ kanadı **217b-3**

burulḳar: Ordunun sağ kanadı **217b-3**

burun: Burun **222a-4**

burun: Zaman bakımdan geride kalan, geçen, önceki devir, önce, evvel **222a-4**

burun kün: Ezel günü **221b-14**

burun tüni: Burun deliği **224b-3**

burundaḳ: Burun **219b-8**

burundaḳ: Devenin ağzına bağlanan ip **219b-8**

burundaḳ: Önceki, evvelki, eskiler **219b-8**

burunġar: Ordunun sağ kanadı **217b-3**

buruş-: Solmak **218a-10**

bus: Demir pası **218a-3**

bus-: Paslanmak **217b-15**

bus-: Pusu kurmak **217b-15**

busraḳ: Bir tür tatlı **219b-4**

busu: Pusu, pusu kurulan yer **222b-7**

buşḳab: Fincan tabağı **215b-10**

buşḳal: Fincan tabağı **221a-9**

buşlaḳ: Peynir **219b-10**

buşuḳ: Yumuşak **219a-5**

but: But **215b-14**

butaḳ: Budak **219a-1**

butaḳ: Soy, nesil **219a-1**

butra-: Dağılmak, perişan olmak **215a-10**

butur-: Süslemek, bezemek **217a-4**

buvalġar: Ordunun sağ kanadı **217b-3**

buvund: Mülâyemet, yumuşaklık, yumuşak **216b-7**

buvunġar: Ordunun sağ kanadı **217b-3**

buyaḳ: Bu taraf, bu yön **219a-15**

buyra: Kuyudan su çıkarmak için kullanılan at **223a-2**

buyrakça: Tasma **223a-10**

buyruġ: Buyruk, emretme, buyurma **218b-6**

buyruġ: Emretme, buyurma, buyruk **218b-13**

buyuḳ: Bıyık **219a-13**

buyur-: Buyurmak **216b-14**

buz: Buz **217b-9**

buzaġ: Buzağı **218b-8**

buzam tülek: Kuş veya hayvanın ilk tüy dökümü **220a-14**

buzav: Buzağı **222b-1**

buzuġ: Yıkık, yıkılmış, harap **218b-12**

bübek: Cihanı görmüş, çok yaşamış, tecrübeli insan **220b-3**

bübek: Çavuş kuşu, **220b-3**

bübek: Kızoğlan, bakire **220b-3**

bübek: Yaşlı karga **220b-3**

bübü: Kızoğlan, bakire **222b-7**

büdre-: Tökezlemek **215a-14**

büdri: At tökezlemesi **224a-11**

bük: Eğri, bükülmüş **220a-9**

bük çigil: Bir iş veya davranışta aşırıya kaçan, aşırılık **221a-10**

bük çigil: Kalabalık **221a-10**

bük-: Bükmek, eğmek **220a-9**, **220b-6**

bük-: İp bükmek **220a-9**, **220b-6**

bükle-: Katlamak **215a-13**

bükri: Kambur **224b-7**

büksümet: Peksimet, bir tür azık, bir tür yemek, aş **216a-6**

bülerzük: Bilezik **220a-15**

bülkek: Ilık su **220b-12**

bülügülig: Bayındır yeri **220a-15**

bür: Mafsal, eklem **217a-13**

büreb: Örf, gelenek **215b-10**

bürençuḳ: Yaşmak, peçe **219a-4**

bürge: Pire **223a-8**

bürgü: Pire **222b-7**

bürke-: Örtmek, kaplamak **215a-15**

bürken-: Bürünmek, örtünmek **221b-10**

bürküt: Kartal, akbaba **216a-5**

büt-: Bitmek, sona ermek **216a-7**, **215b-14**

büt-: Feragat etmek **215b-14**

büt-: Gitmek, kaybolmak **216a-7**

büt-: Kabul etmek **215b-14**

büt-: Yerden bitmek **215b-14**

bütker-: Bir işi bitirip hazır hale getirmek **216b-9**

bütkür-: Bir iş bitip hazır hale gelmek, hazır olmak **216b-10**

bütül-: Hazır duruma gelmek, bitmek, sona ermek **221a-7**

bütün: Doğru, sağlam **222a-1**

bütün-: Tamamlamak **221b-10**

bütüt-: Bitirmek, tamamlamak **215b-13**

büyük başlıġ: Seçkin, mümtaz **218b-14**

büyük döşek: Şadırvan, çadır, sayeban, gölgelik **221a-1**

büzme: Bir çeşit yemek **215b-8**

cabaga: Ufak **188a-15**

cabalsa: Doğuda evsanevi bir şehir **236b-6**

cabılġa: Ilgın ağacı **236b-5**

caburġa: Koyunun adale eti **236b-9**

cac ḳıl-: Harmanlamak **244b-1**

caç: Türkistan'da bir şehir **237b-9**

cadu: Büyü, sihir **247a-4**

cağılġay: Gölde yaşayan beyaz renkli bir hayvan **249b-5**

cāla: Sandal, tekne, bot **247a-11**

calayır: Moğol ulusu **239a-8**

calayır: Özbek ulusu **239a-8**

caldu: Sebep, bahane, vesile **247a-1**

callab: Tahılın fiyatı düştüğünde alıp, yükseldiğinde satan küçük tüccar **236b-12**

cam cam: Çok **245a-5**

camça: Arı **247b-10**

camşaḳ: Bir çeşit hazır yemek **241b-1**

can ėrdiçi: Cana geçen, içe işleyen **248b-13**

can oyna-: Kendini feda etmek, canı ile oynamak **235b-12**

can talaş-: Can vermek **239b-13**

canbuz: Göbek **239b-3**

canım atım: Atı yumuşatmak için gezdirme sırasında söylenen söz **245a-6**

canlıḳ: Canlı **241a-5**

cansız: Cansız **239a-13**

car: Çağrı **238a-8**

car car: Koyun, keçi vb. hayvanları sağarken, süt vermesi için söylenen ünlem **238b-14**

carçı: Keşif için önden giden asker, keşif kolu, öncü, orduyu koruyan askeri birlik **249a-15**

carçı: Muhbir **249a-15**

carçı: Nakip **249a-15**

carçı: Ordudaki askerlere haberi yüksek sesle duyuran kimse **249a-15**

carla-: Carlamak, ilan etmek, duyurmak **236a-13**

carlat-: Çağırtmak **237a-8**

carlat-: Tellal bağırtmak **237a-8**

carlı: Kimsesiz, fakir, yoksul, yardıma ihtiyaç duyan (kimse) **249b-7**

caşı: Şaşı **249b-5**

cav: Mızrap **247a-3**

cav: Yağ **247a-3**

cayav: Düşman **246b-12**

cazaġ: Nakış **240a-15**

cėb: Hendek **236b-13**

cėbe: Cebe, silah **248b-2**

cecim: İnce dokunmuş nakışlı kilim **245a-6**

cehāzlıḳ: Deve semeri, havut **242a-4**

cehāzlıḳ: tahtırevan **242a-4**

ceherlıḳ: Deve semeri, havut **242a-4**

ceherlıḳ: tahtırevan **242a-4**

celācil: Kayışa dikilerek atın beline takılan küçük çan **244b-11**

cėlim: Zamk **245a-6**

cengleş-: Cenkleşmek **239b-15**

cėrde: Bir tür at **236b-1**

cėren: Ceylan **245b-3**

cėrge: Etek, bir şeyin eteği **236a-15**

cėrge: Saf **236a-15**

cėrge: Topluluk, tayfa **236a-15**

cėrün: Ceylan **245b-3**

cev: Arpa **247a-3**

cevşen: Bir tür silah **246a-10**

ceylan: Ceylan **245b-7**

cı: Taaccüp, şaşma sırasında "çok güzel" anlamına gelen bir kinaye sözü **249b-14**

cıduġ: Eşek tüyü **240b-9**

cıġan-: İz bırakmak **245a-12**

cıġan-: Rahat olmak **245a-12**

cılav: Dizgin **246b-5**

cılġa: Bir yaban hayvanı **248a-13**

cılḳa: Balık **247a-6**

cılḳa: Bir şeyin dibi, aslı, esası, temeli **247a-6**

cılḳa: Saf, halis, katkısız **247a-6**

cım cım: Çok **245a-5**

cımılġa: Baş ağrıtma, can sıkma, rahatsız etme **248a-1**

cımılġa: Başağrısı **248a-1**

cırġulanġa: Altı yaşındaki atın ömrü **248b-2**

cıt: Alın kırışıklığı **237b-2**

cıt: Koku **237b-2**

cıt-: Değiştirmek, başka bir şekle sokmak, surat asmak, somurtmak **237a-5**

cıva: Cıva **236b-5**

cıva: Çam fıstığı **236b-5**

cıvan: Koyun kuyruğu **245b-8**

cızıġ: Nakış **240a-15**

cici: Meme başı **250b-1**

cici: Sirke **250b-1**

cidel: İçine kızgın taş atılarak ısıtılan su **244b-4**

cif: Yay kirişi **240b-11**

cigde: İğde **247b-5**

cigrü: At eyeri **247a-1**

cigrü: Eyerin altına konulan keçe **247a-1**

cilan: Hünnap, çiğde **245b-7**

cilik: Kemiklerin iç boşluklarını dolduran yağlı madde, ilik **242b-13**

cim-: (Yer) suyu kendine çekmek, suyu emmek **245a-2**

cimilçi: Tadı iyi olmayan, tatsız **250a-15**

cinciki: Öykü, hikâye **248b-9**

cinek: Goncanın yanması ile kabuğun ayrılması **243b-4**

cipek: Erkek atmaca **243a-15**

cirki: Çirkin söz, kaba söz **250a-10**

cirki-: Kabalık etmek, küstahlık etmek **248b-6**

ciş: Ağaç kökü **240a-12**

ciş: Keçi **240a-12**

citke: Neşeli, hareketli, şen, kıvrak **247a-5**

ciyen: Yeğen **246a-14**

ciyüŋ: Devlete bağlı olan arazi **243b-13**

ciziltek: Zencefil **244a-5**

cola: Fırsat **247a-5**

com com: Çok **245a-5**

conġarav: Harba benzeyen bir çeşit telli çalgı **246b-15**

conn: Kalça kemiği **246a-8**

coras: Moğol ulusu **239b-9**

cota: Diz ile uyluk arasındaki bölüm **247a-13**

coy-: Topluca öldürmek, yok etmek **248b-6**

coyul-: Öldürülmek, yok olmak **244b-1**, **248b-6**

coyurta: Saf, halis, katkısız **248a-5**

cozuġ: Dar sokak, ince yol **240b-1**

cönk: Büyük yelkenli gemi **244a-7**

cönk: Kalın ve hacmi büyük olan herhangi bir şey **244a-7**

cönk: Nakışlı bir çeşit kilim **244a-7**

cönle-: Yola koyulmak, yola düzülmek, gitmek **236a-8**

cörge-: Ayağa kumaş sarmak **236a-11**

cubra: Kumaş **236b-9**

cudı: Özel **248b-13**

culan: Kelepçe **245b-5**

culan: Zincir **245b-5**

culdı: İhsan, bağış, baturlara gösterdiği yiğitlikten dolayı verilen bağış **250a-14**, **246b-1**

culdı: Ulus **250a-14**

culdu: Bir büyük tarafından, gösterdiği iyi hizmet karşılığında birine verilen hediye, armağan, bağış **247a-1**

culdu-: Lütuf ve ihsanda bulunmak, bağışlamak **246b-1**

cuma: Evet, hay hay, peki **247b-10**

cumcuma: İttifak **248a-8**

cumultaḳ: Varlık, servet, mal **241a-2**

cunġaru: Ordunun sol kanadı **246b-14**

cunĝı: Aymakiyye kavimlerinden biri **249a-7**

cunĝı: Pamuk kozası toplayan işçilere ücreti dışında, toplanan kozadan verilen az miktardaki pay **249a-7**

curanġar: Ordunun sol kanadı **239a-3**

cursun: Ordunun sol kanadı **246a-9**

curulġar: Ordunun sol kanadı **239a-3**

curunġar: Ordunun sol kanadı **239a-3**

cut: Kışın soğukta hayvanları öldüren felaket **237a-13**

cuvac: Gölgelik **237b-7**

cuvac: Padişah tacı **237b-7**

cuvalġar: Ordunun sol kanadı **239a-3**

cuyrayıl: Kır ineği **245a-1**

cuzun: Aymakiyye kavimlerinden biri **245b-13**

cübe: Tahıl ve diğer eşyaların satıldığı pazar **248a-3**

cülek: Serçeye benzeyen ötücü bir kuş **243a-2**

cümri: Haddini aşan **249a-3**

cümri: İftira eden, kara çalan, iftiracı, müfteri **249a-3**

cümri: Kumarbaz **249a-3**

cümri: Sert huylu, huysuz **249a-3**

cün: Yün **246a-8**

cüncü lete: Yünden nakışlı olarak dokunan ve kadınlara mahsus olan kese, dağarcık **248a-4**

cürgen-: Kendi etrafında dönmek, dolanmak **245a-15**

cürü-: Bozulmak **246b-2**

cüşe: Zincifre denen boya **248a-3**

cüvi: Herkese ait olmayan **212b-12**

-ça: Eşitlik ve benzerlik ifade eden bir ek, -çX eki **236a-14**

çabulḳa: Doğuda evsanevi bir şehir **236b-6**

çābük: Kamçı **243b-11**

çaç: Harman, yığın, küme **237b-8**

çāçele: Ayakkabı, pabuç **247a-10**

çaçı barmaḳ: Yüzük parmağı, dördüncü parmak **241b-14**

çadır: Çadır, padişah çadırı **238a-10**

çadır ur-: Çadır kurmak **238a-6**

çaġ: Az **240a-14**

çaġ: Çağ, devir **240a-13**, **240a-14**

çaġ: İyi, hoş, güzel **240a-14**

çaġ: Sağlık, esenlik **240a-13**

çaġ-: Dedikodu yapmak **240a-14**, **240a-13**

çaġ-: Harcamak, satmak **240a-13**

çaġ-: Isırmak, sokmak **240a-14**

çag-: Isırmak, sokmak **242a-15**

çaġa: Bebek **247a-5**

çaġa: Isıran domuz yavrusu **247b-12**

çaġal: Ağaç gövdesinden çıkan sürgün, filiz **244b-9**

çaġanaḳ: Dört element **242a-1**

çaġanaḳ: Küçük sepet **242a-4**

çagar-: Çağırmak, istemek **238a-1**

çagar-: Feryat etmek **238a-1**

çagar-: Seslenmek **238a-1**

çagar-: Şarkı söylemek **238a-1**

çaġar-: Çağırmak, istemek **238a-1**

çaġar-: Feryat etmek **238a-1**

çaġar-: Seslenmek **238a-1**

çaġar-: Şarkı söylemek **238a-1**

çaġatay: Türk ve Moğol kavimlerinden biri **249b-4**

çaġda: O anda **236a-15**

çağdavul: Askeri sevk etme etkisi kendinde bulunan yüksek görevli **244b-10**

çağır: Doğan kuşu **238b-7**

çağır: Hançer **238b-7**

çağır: Mavi göz rengi **238b-7**

çağır: Mavi yüzük kaşı **238b-7**

çağır: Şarap **238b-7**

çağır-: Çağırmak, istemek **238a-1**, **238b-7**

çağır-: Feryat etmek **238a-1**

çağır-: Seslenmek **238a-1**

çağır-: Şarkı söylemek **238a-1**

çağır-: Yüksek sesle bağırmak, feryat etmek **238b-7**

çağrak: El parmakları veya başparmağı kısa olan kimse **243a-12**

çağur: Tavuk kursağı, havsala **238b-3**

çağurçıḳ: Kokarca **241b-2**

çaḳ: Az **240b-14**

çaḳ: Çağ, devir **240b-14**

çaḳ: İyi, hoş, güzel **240b-14**

çaḳ: Sağlık, esenlik **240b-14**

çaḳ: Yaranın patlama sonucu ortaya çıkan ses **240b-14**

çaḳ-: Dedikodu yapmak **240b-12**, **240b-14**

çaḳ-: Isırmak, sokmak **238b-12**, **240b-12**, **241a-6**, **246a-1**

çak-: Vurmak **241a-6**

çaḳ sal-: Az salmak **244a-12**

çaḳa: Şakak **236b-8**

çaḳa çaḳa: Isıra ısıra, soka soka **247b-6**

çaḳan: Çakal **246a-1**

çaḳan: Dedikodu **246a-1**

çaḳan: Deli **246a-1**

çaḳan: Göz mavisi **246a-1**

çaḳanlıġı: Delilik **248b-14**

çaḳar: Dedikodu **238b-12**

çaḳar: Doğan kuşu **238b-12**

çaḳar: Epik Mahalleler **238b-12**

çaḳar: Gözleri insan gözüne benzeyen at **238b-12**

çaḳar: Hükümdarlık sarayında kadınlar için ayrılan yer **238b-12**

çaḳar: Hükümdarlık sarayında bulunan ahır **238b-12**

çaḳar: İleri gelenler, seçkinler **238b-12**

çaḳar: Köşk, saray **238b-12**

çaḳçı: Ülkenin giriş-çıkış kapılarında, tüccarların getirip götürdükleri malları, tahmini bir şekilde ölçen ve vergi tahsil eden rütbeli kimse **249a-13**

çaḳçıġ: Bir tür yırtıcı kuş **240b-9**

çaḳçuḳ: Bir tür kuş **241b-2**

çaḳıl-: (Çakmak, taş vb.) çakılmak, çakılma sonucu kıvılcım çıkmak, ışık saçmak, parıldamak **244b-3**

çaḳıl: Bir yaban hayvanı **244b-15**

çaḳıl-: Ateş çakmak **244b-3**

çaḳıldaḳ: Buğdayı değirmen taşının dönüş hızına uygun olarak değirmen taşının deliğine aktaran tahta düzen **241b-4**

çaḳıldaḳ: Rüzgârda ses çıkararak kuşları kovalamağa yarayan bir alet **241b-4**

çaḳın: Gıybet, dedikodu **245b-13**

çaḳın: Şimşek **245b-13**

çaḳır ḳanat: Bir tür ördek **237b-3**

çaḳır-: Çağırmak, istemek **238a-1**

çaḳır-: Feryat etmek **238a-1**

çaḳır-: Seslenmek **238a-1**

çaḳır-: Şarkı söylemek **238a-1**

çaḳış-: Çiftleşmek **239b-11**

çaḳış-: Gammazlamak, kovlamak **239b-11**

çaḳlas: Çok olmayan, az, daha az **239b-7**

çaḳlav: Fitne ve fesat **246b-13**

çaḳlı: Ülkenin giriş-çıkış kapılarında, tüccarların getirip götürdükleri malları, tahmini bir şekilde ölçen ve vergi tahsil eden rütbeli kimse **249a-13**

çakmaḳ: Çakmak **241a-6**

çaḳmur: Gülme, gülüş **239a-8**

çaḳmur: Hasis, cimri, pinti **239a-8**

çaḳmur: Maskara **239a-8**

çaḳrıḳ: Çıkrık **241a-10**

çaḳrıḳ: Geceleri sürekli ses çıkaran ve yağmurlu havalarda kanat çıkarıp uçan çekirgeye benzenyen bir tür böcek **241a-10**

çaḳrıḳ: Kokarca **241a-10**

çaḳruḳ: Bir tür yırtıcı kuş **242a-8**

çaḳu: Çakı **246b-9**

çaḳur-: Isırtmak, sokturmak **238a-4**

çal: At rengi **244b-4**

çal: Eti helal olmayan kargaya benzer bir tür kuş **244b-4**

çal: Kır saçlı **244b-4**

çal: Kuş yuvası **244b-4**

çal: Saz **244b-4**

çala: Az **236b-2**

çala: Bela, felaket, musibet, zarar **236b-2**

çala: Kestirme, şekerleme **247a-12**

çala uyḳu: Oturduğu yerde hafif ve kısa süreli uyuma, kestirme **247a-3**

çalaġan: Atmaca **246a-15**

çalaġan: Çalgıcı **246a-15**

çalaḳ palaḳ: Allak bullak **241b-8**

çalaḳ palaḳ: Göz kararması **241b-8**

çalaḳan: Atmaca **246a-13**

çalan-: Görünür duruma gelmek, açığa çıkmak, meydana çıkmak **245a-15**

çalap: Ayran **236b-13**

çalapak: Şaplak **243b-8**

çalçıġ: Çamur, balçık **240b-1**

çalġan: Büyük keçi **245b-15**

çalġı: İnce hamur **249b-5**

çalġı: Kanun çalmak için kullanılan mızrap, çalgıç **249b-5**

çalġırt: İnsan dilinden anlayan kimse **237a-12**

çalġuçı: Nakkare çalan kimse **249b-6**

çalıḳ: Felaket, zarar **241a-7**

çalıḳ-: Ölçülü ve seviyeli konuşmak **241a-7**

çalıḳ-: Zarar görmek **241a-7**

çalım: Benzerlik **245a-8**

çalım: Uygun atış **245a-8**

çalın: Zarar, ziyan **245a-11**

çalın-: Ölüm sırasında debelenmek **245a-11**

çalış: Savaş sırasında rakibe doğru naz ve tekebbür ile yürüyüş **240a-7**

çalḳayır-: Sırtüstü yatmak **238a-3**

çalla-: Bükmek **235b-10**

çalla-: Çağırmak **235b-10**

çalla-: Çırpınmak **235b-10**

çalla-: Eğmek **235b-10**

çalla-: Haykırmak **235b-10**

çalla-: Saz çalmak **235b-10**

çallakçı: Sazcı, çalgıcı **248b-9**

çalma: Koyun ve deve ahırlarından toplanan ve kışın yakıt olarak kullanmak için kurutulan tezek **247b-3**

çalma: Sarık **247b-2**

çalpaḳ: Sarık **240b-14**

çalpas: Hızlı yürümeyen, tembel **239b-9**

çalpaz: Tembel, bilinçsiz, şuursuz, ahmak, bön, saf olan kimse **239a-13**

çalpı: Beyzade, bey oğlu **248b-12**

çaman: Tembel ve güçsüz at **246a-2**

çaman: Tembel, işsiz **246a-2**

çamġur: Şalgam **238a-9**

çamlan-: Birinin üzüntüsünü paylaşmak, onunla birlikte üzülmek **245a-10**

çamlan-: Öfkelenmek **245a-10**

çamur: Balçık, çamur **239a-10**

çamuş: Huysuz ve inatçı at **240a-6**

çan: Çağ, devir **245b-5**

çanĝ: Toz **242b-11**

çanĝ: Uçurtma kağıdı **242b-11**

çanaġ: Bir tür deniz balığı **240b-4**

çanaġ: Tavuk göğüsünün lades kemiği **240b-4**

çanaḳ: Kaplumbağa **241a-5**

çanaḳ: Toprak, metal vb. bir maddeden yapılmış yayvan, çukurca kap **241a-2**

çanbur: Yular **238b-5**

çanç-: Sokmak, saplamak, batırmak **237b-4**

çandavul: Artçı, dümdar **244b-13**

çanġlaḳ: Balgam **242a-4**

çanḳa-: Susamak **236a-2**

çanḳaġan: Susamış (kimse) **246a-8**

çanḳı: Bir konu hakkında birinin düşüncesini sorma, danışma **250b-4**

çanḳı: Tedbir **250b-4**

çap: Mühür, yüzük şeklinde mühür **236b-14**

çap-: Boynunu vurmak **236b-10**

çap-: Kılıç ile vurmak **236b-10**, **236b-14**

çap-: Saldırmak **236b-10**, **236b-14**, **243b-8**

çap-: Yağmalamak **236b-10**

çapa çapa: Saldıra saldıra **236b-2**

çapa ḳıl-: Hacamat yoluyla kan almak **244a-12**

çapa ḳıl-: Isırmak **244a-12**

çapaḳ: Bahtı kötü olan kimse, kötü bahtlı **241a-15**

çapaḳ: Koşan (at) **241a-15**

çapaḳ: Neşter **241a-15**

çapalaḳ: Şaplak **241b-1**

çapan: Esnaf **246a-2**

çapan: Kaftan, dikişli kaftan **246a-2**

çapar: Çabuk, seri, tez **238b-8**

çapar: Çardak **238b-8**

çapar: İnce yağmur, çise **238b-8**

çapar: Komutan veya başkomutanların gidecekleri yere hızlı ve çabuk bir şekilde ulaşabilmeleri için at ve fil gibi binek hayvanlarını tedarik eden kimse **238b-8**

çapar: Postacı, ulak **238b-8**

çapati: Lavaş ekmeği **249a-2**

çapavul: Saldırmak için görevlendirilmiş ordu kanadı, asker **244b-8**

çapçaḳ: Boya uygun **241a-10**

çapçaḳ: Sağlık, esenlik **241a-10**

çapçı: Ön ayaklarını havaya kaldırıp huysuzluk eden (at) **249b-2**

çapçı-: (At) huysuzluk etmek, iki ön ayağını havaya kaldırarak huysuzluk etmek **248b-5**

çapçılaġay: Kararsızlık, karışıklık **249b-6**

çapçılaġay: Tatsızlık, nahoşluk **249b-6**

çapçılaġay: Ümitsizlik, keder **249b-6**

çapdar: Bir tür at **238a-14**

çapdar: Çizmenin üstünden giyilen bir çeşit ayakkabı **238a-14**

çapdır: Çadır **238a-12**

çapın-: Saldırmak **245a-10**

çapın-: Süratle koşmak **245a-10**

çapış-: Allah yoluna savaşmak, karşılıklı savaşmak **239b-14**

çapḳalaş: Kılıç savaşı **240a-4**

çapḳu-: Kılıçla vurmak **246b-1**

çapḳuçı: Cellat **248b-13**

çapḳuçı: Saldırgan **248b-13**

çapḳulaş: Kılıç savaşı **240a-4**

çapḳulaş-: Karşılıklı bıçak bıçağa, kılıç kılıca savaşmak **239b-10**

çapḳun: Kılıç **245b-12**

çapḳun: Şiddetli rüzgârlı yağmur **245b-12**

çapḳun-: Şimşek çakmak **245a-14**

çapla: Üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş, basma, çit **248a-13**

çapmak: Şaplak **243b-8**

çapulı-: Yıkıcı ve sert eleştiriler yapmak, saldırmak, birine karşı çok gereksiz, yeriz, boş sözler söylemek **248b-3**

çapuş-: Karşılıklı savaşmak **239b-13**

çar-: Eteği bele sağlam bağlamak **242b-15**, **237b-15**

çara: Büyük tabak **247b-12**

çara: Develerin yediği bir çeşit ot **247b-12**

çara: Süt kuzusu ve keçi yavrusunun dışkısı, kığ **247b-12**

çaraçar: Birlikte saldırma **238b-14**

çaraçar: Yuvarlanma **238b-14**

çarçak: Yorgun **243a-8**

çarçat-: Yormak **237a-3**

çarçay-: Yorulmak **248b-7**

çardaḳ: Binanın teras katındaki çardak **241a-1**

çardak: Çardak **243a-8**

çare: Çare, derman **247b-12**

çarġav: Emekleme **246b-11**

çarẖla-: Bıçak ve kesici aletleri çark aygıtı ile keskinleştirmek **236a-1**

çarḫla-: Dolaşmak **236a-1**

çarım: Kara çalma, iftira, bühtan **245a-8**

çarla-: Bükmek **235b-10**

çarla-: Çağırmak **235b-10**

çarla-: Çırpınmak **235b-10**

çarla-: Eğmek **235b-10**

çarla-: Haykırmak **235b-10**

çarla-: Saz çalmak **235b-10**

çarlat-: Çağırtmak, tellal bağırtmak **237a-4**

çarlat-: Yakmak **237a-4**

çarmak: Çıkrığın dönmesini sağlayan, ağzı sapan benzeyen, kuyunun iki yanındaki direğin her biri **242b-15**

çarman-: Ölüm sırasında debelenmek **245a-12**

çarpak: Şaplak **243b-8**

çarpış-: Çarpışmak **239b-12**

çaruḳ: Çarık **242a-11**

çaruḳ: Çorap **242a-11**

çaruḳçı: Nal yapan kimse, nalçı **248b-14**

çaş: Harman **240a-1**

çaş çaş: Yığın yığın, ambar ambar, harman harman **240a-2**

çaş-: Harmanlamak, kümelemek **240a-1**

çaş-: Saçmak **240a-1**

çaşaḳ: Sürüden ayrılan deve **242a-2**

çaşır-: Perişan etmek, dağıtmak **238a-2**

çaşla-: Harmanlamak **236a-8**

çat maral: Ceylan yavrusu **244b-15**

çat: Baldır **237a-3**

çat: Ceylan yavrusu **237a-10**

çat: Hayvan boynuzu **237a-3**, **237a-10**

çat: Köle **237a-10**

çat: Uyluk **237a-10**

çat-: (Birini başkasına) kefil olarak göstermek **237a-3**, **237a-10**

çat-: Bağlı kalmak **237a-3**

çat-: Bir şeyi elde etmek, bulmak **237a-3**

çat-: İki kişiyi birbirine kavuşturmak **237a-3**

çatık: İki hayvanı birbirine kösteklemek **241a-8**, **241a-9**

çatık-: Kefil vermek **241a-8**

çatıklık: Kefil olma durumu **241a-9**

çatıklık: Kefile kefil olma durumu **241a-9**

çatlav: Demirde meydana gelen çatlak **246b-13**

çatu: Çuvalın ağzını bağlmak için kullanılan ip **247a-4**

çav: Dört bir yana yayılan haber **246b-6**

çav: Kemalu Han tarafından basılan ve İran coğrafyasında kullanılmış kâğıt para **246b-6**

çav: Ün, şöhret **246b-6**

çav: Yarık, delik **246b-6**

çav çav: Delik deşik **246b-6**

çav çav: Serçe sesi **246b-6**

çav sal-: Nam salmak **244a-11**

çavdun: Rahmet yağmuru **246a-12**

çavı: Haber **250b-5**

çavış: Kapıcı, kapıcı başı **240a-9**

çavış: Komutan **240a-9**

çavış: Piyade birliğine bağlı olan çavuş **240a-9**

çavış: Sultanların hizmetçisi **240a-9**

çavladı: Aylak, başıboş **250b-5**

çavlı: Doğan cinsinden ufak, yırtıcı ve bağıran bir kuş, bir nevi küçük atmaca **249a-5**

çavlig: Namlı, ünlü, tanınmış, meşhur **243a-14**

çavluk: İsim **241a-15**

çavlulı: Yeşillik **249b-4**

çavul: Çabuk hareket eden, çevik **244b-7**

çavuli: Büyük elek **249a-5**

çavun: Şöhret **246a-13**

çay: Akarsu **249a-12**

çay: Doğan kuşu **249a-12**

çay: Doğuda bir yer **249a-12**

çay: Hükümdarın içki kadehini getirip götüren kimse **249b-2**

çay-: Sözünden, kararından dönmek, caymak **248b-5**

çaya-: Abdest alırken ağıza su almak, Ağzı su ile çalkalamak **236a-9**

çaya: Hendek **236b-10**

çayar: Çayır **238a-8**

çayav: Yaya **246b-13**

çaydaḳ: Dört aylık at yavrusu **242a-3**

çaydam: Yağmurluk yapmaya ve yatak doldurmaya yarayan ince keçe **245a-9**

çayġut: Eskimiş bez **237a-13**

çayġut: Eskimiş pamuk **237a-13**

çayın: Köpek balığı **246a-15**

çayır: Çayır **238a-8**

çayḳa-: Çalkalamak **235b-8**, **247b-14**

çayḳal-: At koşturmak **244a-13**

çayḳal-: Çalkalanmak, sallanmak **244a-13**

çayḳama: Yemek suyu kaynarken, yüzünde oluşan köpürme **247b-14**

çayḳan-: Kabı temizlemek için içine su gezdirmek, çalkalamak **245a-13**

çayle: Avcıların av yerinde kendilerini gizlemek için ağaç dalarından yaptıkları gölegelik, sığınak, barınak **248a-10**

çayra: Kirpi **247a-13**

-çe: Eşitlik, benzerlik, sınırlandırma ve küçültme anlamı katan bir çekim ek **247b-3**

çėber: Beceri isteyen ustalık **238a-10**

çėber: Becerikli kimse, **238a-10**

çeç: Dirgen **237b-10**

çėçen: Bilgili, zeyrek **245b-11**

çėçen: Zeyrek **245b-1**

çėçen-: Zeki ve uyanık olmak **245b-1**

çedük: Kedi **243b-13**

çeg: Kum **243a-5**

çėg-: Çekmek **242b-13**

çeġāne: Saz ismi **247a-10**

çek: Yarık, yırtık, çatlak, delik **243a-5**

çek: Bir şeyin ne olduğunu anlamak için yapılan araştırma, soruşturma, tahkik **243a-5**

çek: Emlak tapusu, emlak belgesi, senet, çek **243a-15**

çek çek: Kılıç, topuz, yumruk ve su damlasının çıkardığı ses **242b-4**

çėk-: Çekmek **242b-1**

çekav: Tarla kuşu **246b-15**

çekek: Şakak kemiği **244a-7**

çekene: Cins, eşya **247b-6**

çekeş: Yırtıcı kuşları üzerine oturtmak için duvara çakılan uzun çivi **240a-7**

çekik: Kayalıklarda yaşayan, serçeye benzer alacalı bir kuş **243a-14**

çekin-: Çekinmek, sakınmak **245a-15**

çėkin-: Çekinmek, sakınmak **245a-15**

çekke: At ayağının kasılmasına sebep olan hastalık **247b-15**

çekke: Kulağın arka kısmı **247b-15**

çekke: Kulak memesi **247b-15**

çekke: Şakak **247b-15**

çeklülek: Kuyruksallayan kuşu **243b-12**

çekmen: Bir çeşit kepenek **246a-7**

çeknek: Hakikat, gerçek **242b-2**

çekse: Kum **247b-10**

çeküç: Değirmen taşının dişlerini keskinleştirmek için kullanılan bir çeşit çekiç **237b-12**

çelek: Eğirmen, eğirmeç **243a-10**

çelek: Kuyudan su çıkarmak için kuyunun ağzına takılan çark **243a-10**

çelek: Yoğurdun yağını çıkarmak için kullanılan bir çeşit çubuk araç **243a-10**

çelke: Sütü azalmış olan (hayvan) **247b-14**

çelper: Seçme yeteneği ve zevki olmayan **238b-2**

çeltek: Kekeme **243a-11**, **221a-2**

çeltik: Kabuklu pirinç **243a-6**

çeltük: Kabuklu pirinç **243a-6**

çemançi: İçki testisi **249a-2**

çemelü: Karınca **246b-4**

çemin: Dışkı **245b-8**

çemin: Sidik, idrar **245b-8**

çençik: Demir dikeni **244a-9**

çene: Çene **247a-9**

çenek: İbrik, testi **244a-4**

çėṅĝiz: Çekirge **239b-4**

çėṅĝiz: Güneş **239b-4**

çėṅĝiz: Öz kardeş **239b-4**

çėṅĝiz: Şahların şahı, en büyük hükümdar, Cengiz Han **239b-4**

çėp: Erkek atmaca kuşu **236b-12**

çėp: Kale hendeği **236b-12**

çepe: Hacamat **236b-1**

çepe: Neşter **236b-1**

çėpiş: Bir veya iki yaşındaki dişi yavrusu, çebiç **240a-8**

çėpüç: Bir veya iki yaşındaki dişi yavrusu, çebiç **240a-8**

çepüç: Bir yaşındaki keçi yavrusu, Çebiç **237b-11**

çeraġ: Çırağ **240b-8**

çeraġçı: Falcı **250a-13**

çeraġçı: Meşale ve yağ kandili gibi ışıkları kapatmakla görevli olan kimse **250a-13**

çeraġçı: Meşaleci **250a-13**

çeraġle: Ateş böceği **248b-3**

çėri başı: Ordunun başkomutanı, başkomutan **250a-15**

çėrik: Orduda görev yapan erden generale kadar herkes, asker **243b-9**

çėrik başlıġı: Başkomutan, serasker **249a-12**

çerkin-: Dans etmek **245b-1**

çermel-: Eli kolu sıvamak **244a-14**

çėrt-: Fiske vurmak **244a-1**

çėrt-: Seslenmek **237a-9**

çėrte-: Fiske vurmak **236a-11**

çėrtek: Fiske **243b-14**

çėt: Kenar, köşe **237b-2**

çetik: Birkaç kavmin birleşmesinden meydana gelen müttefiklik **243a-13**

çetik: Kedi **243a-13**

çevk: Çarşı göbeği **243a-7**

çevk: Çevik **243a-7**

çevrül-: Çevirilmek, dönmek **204a-5**, **244a-12**

çevrül-: Yoldan uzaklaşmak **204a-5**

çevür-: (At) çevirmek **238a-8**

çevür-: (Çarkı) çevirmek, döndürmek **238a-2**

çevür: Saat **238a-8**

çevürdgen: Çekirge **246a-11**

çevürtgen: Çekirge **245b-9**

çeyne-: Çiğnemek **235b-8**

çeynek: İbrik, testi **243b-7**

çeynek: Tavşan yavrusu **243b-7**

çeynet-: Çiğnetmek **237a-2**

çeynik: İbrik, testi **244a-2**

çeyür-: Yüz çevirmek **238a-6**

çıbıḳ: Göz çapağı, çapak **242a-9**

çıbıllıġ: Perde **240b-8**

çıbın: Sivrisinek, sinek **245b-15**

çıbun: Sivrisinek, sinek **245b-15**

çıç-: Sıçmak **237b-4**

çıçaḳ: Sık sık sıçan kimse **241a-2**

çıçalaḳ: Tuvalet **240b-10**

çıçıḳ: Bir tür kavun **241b-7**

çıçıḳ: Meme ucu **241b-7**

çıda Mızrak, süngü, kargı **247b-9**

çıda Sel suyu, sel, su baskını, taşkın **247b-9**

çıda-: Dayanmak, tahammül etmek, katlanmak **235b-14**

çıda-: Sakin olmak **235b-14**

çıġ: Kamıştan örülen kapı perdesi **240b-2**

çıġ-: Çıkmak **240b-2**

çıġ-: Yüksek sesle bağırmak, feryat etmek **240b-2**

çıġala: Badem çağlası **248b-2**

çıġat: Aldatan, aldatıcı **237b-3**

çıġavul: Boyunda açılan bağ **245a-1**

çıġçır: İsim **238b-7**

çıġdur-: Çamura batırmak **238a-7**

çıġġay: Yoksul, fakir **248b-15**

çıġı: Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm hakkında biriyle danışma, fikir alışverişinde bulunma **249a-11**

çıġıl: Kalbur **244b-7**

çığır-: Feryat etmek, haykırmak **238a-5**

çıgıt-: (Bir şeyi) dışarı atmak **237a-6**

çığlağ: Değirmen oluğu **240b-9**

çığrıḳ: Çıkrık **242a-2**

çıh-: Çıkmak **237b-14**

çıhmah: Çakmak **237b-14**

çıḳ: Kamıştan örülen perde **241a-6**

çıḳ-: Çıkmak **240b-13**, **241a-6**, **237a-1**

çıḳ-: Yüksek sesle bağırmak, feryat etmek **241a-6**

çıḳaḳ: Ağrı, sızı **242a-9**

çıḳar: Bir çeşit kuş **239a-7**

çıḳar: Çiy, kırağı **239a-7**

çıḳar yėr: Güneşin doğduğu yön, doğu **239a-8**

çıḳça: Tüfek ağırlığı **247b-9**

çıḳġuz-: Çıkarmak **239a-12**

çıḳıp: Dal **237a-1**

çıḳış: Boğumlanma noktası **240a-10**

çıḳış: Dağ **240a-10**

çıḳış: İki tarafa uygun olan konuşma, sohbet, uzlaşma, mutabakat **240a-10**

çıḳış: Suyun çıkışı **240a-10**

çıḳış: Yokuş **240a-10**

çıḳış: Yüksek **240a-10**

çıḳḳan: Çakal **245b-13**

çıḳḳan: Çevik **245b-13**

çıḳḳan: Çıban yarası **245b-13**

çıḳḳan: Koyun kuyruğu **245b-13**

çıḳḳan: Kötü işler işleyen kimse **245b-13**

çıḳmaḳ: Çakmak **241a-6**

çıḳmaḳ çaḳ-: Şimşek çakmak **240b-12**

çıḳmaḳu: Çakmak taşı, çakmak **246b-6**

çıḳmar: Şeşper **238b-6**

çıḳrab: Yerin altındaki su **236b-12**

çıla-: Sığınmak **236a-9**

çılaġun: Dağ eteği **246a-1**

çılaḳan: Atmaca **246a-11**

çılaḳan: Avuç içi **246a-11**

çılaḳan: Karga **246a-11**

çılbar-: İyiyi, güzeli seçme yeteneği bulunmamak **238a-4**

çılbur: Halat, yular **239a-3**

çılġı: Ahmak **249a-3**

çılıḳ: Çaylak kuşu **242a-5**

çılıḳ: Siyah renkli karagadan daha küçük ötücü bir çeşit serçe kuşu **242a-5**

çılıpuġ: Arsızlık, utanmazlık **240b-3**

çılma: Sarık **247b-3**

çılman: Utanmazlık, küstahlık **245b-8**

çılpıḳ: Göz çapağı, çapak **242a-5**

çılpuġı: Küstahlık **249a-1**

çılpuġı: Utanmazlık **249a-1**

çılpurı: Dalkavuk **250a-11**

çılpurı: Hileciliği ve düzenbazlığı kendine meslek edinmiş kimse **250a-11**

çılpuzçı: Meslekleri dokumacılık olan bir kavim ismi **250a-12**

çımçıla-: Çimdiklemek **236a-2**

çımçılaḳ: Serçe parmak **241a-4**

çımġan: Kişniş **245b-11**

çımıltaḳ: Elinden hiçbir iş gelmeyen, beceriksiz **241b-9**

çın: Doğru, gerçek **245b-2**

çın ḳılıç: Eğri olmayan kılıç, meç kılıç **237b-13**

çıŋĝ çıŋĝ: Anlaşılmayan kelam, söz **242b-5**

çıŋĝ çıŋĝ: Islak fitil yanarken çıkan ses **242b-5**

çıŋĝ çıŋĝ: Tavuk dili **242b-5**

çınaç: Dağarcık **237b-12**

çınçıḳ: Serçe **241a-5**

çınçılaḳ: Serçe parmak **241a-4**

çınçuk: Serçe **241a-5**

çınġı: Bir şeyin yapılması veya yapılmaması hususunda bildirilen kesin hüküm hakkında biriyle danışma, fikir alışverişinde bulunma **249a-11**

çınḳ-: naz etmek, nazlanmak **240b-13**

çınnaḳlıḳ: Takdir **241a-1**

çıplaḳ: Çıplak **242a-11**

çır çır: Karşıklık, kargaşalık, kavga, gürültü **238b-6**

çır-: Yüzük kaşı üstüne yazı veya şekil oymak **238a-4**

çıray: Mum **248b-8**

çıray: Yüz, çehre **248b-8**

çıraylı: Güzel yüzlü **250a-10**

çıraylig: Güzel yüzlü **242b-1**

çırç-: Yorulmak **237b-5**

çırçık: Yengeç **242a-1**

çırçık: Yengeç burcu **242a-1**

çırdur-: Yüzük kaşı üstüne yazı veya şekil oydurmak **238a-5**

çırġınd: Çırağ **237b-15**

çırġınd: Uzun ayaklı süslü fener **237b-15**

çırġında: Bir çeşit etli yemek **236b-7**

çırka çırka: Serçenin çıkardığı ses **248a-9**

çırla-: Bükmek **236a-13**

çırla-: Yüksek sesle bağırmak **236a-13**

çırlaġuç: Ağustos böceği **237b-14**

çırma: Sarıktaki kıvrım, büklüm **247a-5**

çırma-: Bükmek, sarmak **236a-10**

çırmaşgan: Bükülmüş, dolaşmış, kıvrılmış **245b-5**

çırmat-: Bükme işini yaptırmak, büktürmek **237a-8**

çıtıġ üz: Ekşi yüzlü **239b-3**

çıtlaḳan: Üç yapraklı bir tür bitki **245b-15**

çıtuḳ: Çatık yüzlü, çatık suratlı, suratsız **242a-3**

çıtuḳ: Çatılmış olan, çatık **242a-3**

çıyan: Akrep burcu **246a-5**

çıyan: Çıban **246a-5**

çıyan: Çıyan **246a-5**

çi: Çiğ **250a-8**

çi: Çiy **250a-8**

-çi: Sonuna geldiği eylemlere “hiç olmazsa, en azından” anlamı katar **250a-2**

-çi: Sonuna geldiği kelimelere “meslek” anlamı katar **250a-4**

çibeçi: Zırhla örtülü olan, zırh giymiş olan (kimse) **249a-2**

çiber: İnce yağmur, çise **238a-10**

çiçe: Teyze **247a-5**

çiçek: Açılmamış gül **242b-2**

çiçek: Çiçek **242b-2**

çiçek: İrinli ve kabarcıklar dökerek yüzde izler bırakan ateşli, ağır ve bulaşıcı bir hastalık, çiçek hastalığı **242b-2**

çiçeklen-: Çiçeklenmek **245a-12**

çiçeklig: Gül bahçesi, gülşen, gülistan **242b-10**

çiçele: Bataklık **247a-9**

çiçeli: Tavuk **249a-10**

çiçelig: Açılmamış gül **242b-2**

çiçelig: Çiçek **242b-2**

çiçelig: İrinli ve kabarcıklar dökerek yüzde izler bırakan ateşli, ağır ve bulaşıcı bir hastalık, çiçek hastalığı **242b-2**

çiçen: Herhangi bir bitki çiçeği **245b-11**

çiçerge-: Öksürmek **236a-3**

çiçle-: Arı tutmak **236a-12**

çider: At kösteği **238b-3**, **239a-10**

çig: Bel ağrısı **242b-13**

çig: Çiğ **242b-13**

çigin: Düğme **246a-5**

çigin: Düğüm **246a-5**

çigin: Omuz **246a-5**

çigine: Buğday ve diğer tahıl demetlerini harmanlamak için kullanılan, çift öküzle çekilen bir çeşit tahta araba **248a-9**

çigit: Pamuk çekirdeği, çiğit **237b-3**

çigre: Vücut kiri **236b-10**

çigrelik: Çirkin **244a-2**

çil-: Serpmek, saçmak **244b-2**

çilan: Çizme üzerine giyilen bir çeşit ayakkabı **245b-7**

çilav: İçine yağ koymadan pişirilen pilav **246b-4**

çilav: Silah'ın ateş alması için kullanılan kükürt ve kömür tozundan ibaret patlayıcı madde **246b-4**

çileglig: Taşçıların kullandıkları cetvel, taşçı cetveli **243b-12**

çilek: İşaret, alamet, belirti **244a-10**

çilekle-: İp dokumak **236a-10**

çilġuze: Himalaya fıstığı **248a-7**

çilim: Pipo ile içilen tütün **245a-9**

çilimçi: İçinde el yıkmak için kullanılan metal veya plastikten yayvan kap, leğen **249a-4**

çilinçi: İçinde el veya bir şey yıkmak için kullanılan metal veya plastikten yayvan kap, leğen **249a-4**

çim-: Parmak ucunu dişle ısırarak birine işaret etmek **245a-2**

çimkir-: Sümkürmek **238a-5**

çin: Çin ülkesi **245b-2**

çin: Gübre, dışkı **245b-2**

çinçik: Ban otu denen bitki ve bunun af'yon gibi uyuşturucu, keyif verici tohumu **244a-8**

çinçilen suwı: Gül suyu **248b-8**

çinçilen: Kırmızı gül **245b-4**

çinçilik: Kuyruksallayan kuşu **243b-10**

çindi: Deli **249a-5**

çine-: Ölçmek, ölçü almak **235b-13**

çine-: Tartmak **235b-13**

çinegüçi: Yol ve arazi ölçüsünü alan kimse **250a-13**

çinekçi: Ücret karşılığı pamuk kozasını toplayan kimse **250a-13**

çinle-: İncitmek, kırmak **236a-1**

çipereşçi: Dinin yasak ettiği şeylerden sakınan kimse **250a-14**

çir: Demir pası, pas **239a-9**

çir: Fasulye **239a-9**

çireyni çıt-: Surat asmak, somurtmak **237a-5**

çirge-: Galip gelmek, yenmek **236a-2**

çirge: Hikâye, destan **236b-6**

çirgeli: Yaraşır, uygun **250b-1**

çirgene: Ders alınması gereken kısa hikâye, fıkra **247b-9**

çirgenlıḳ: Sözün kısası **241a-1**

çirgüne: Ders alınması gereken kısa hikâye, fıkra **247b-9**

çiriŋ̂g piriŋ̂g: Bir nesnenin anında kaybolması **243b-2**

çirik-: Düşünmek, tasalanmak, kaygılanmak **242b-1**

çirki: Bağırtı, haykırış, çığlık **249a-1**

çirki: Gece bekçiliği **249a-1**

çirli: Güçsüz, zayıf, hiçbir işe yaramayan kimse **250a-14**

çişek: Tavşan yavrusu **243b-11**

çişki: İbrik **249a-6**

çişkür-: Aksırmak, hapşırmak **238a-3**

çitit: Peri **237a-10**

çiven: Himalaya fıstığı **246a-10**

çiyen: Hala oğlu, halazade, yeğen **246a-5**

çiz: Güldürmek ve eğlendirmek amacıyla söylenen güzel ve nükteli söz veya hikâye **239a-11**

çiz: Vezinli, kafiyeli söz dizisi, nazım **239a-11**

çiz-: Çizmek **239a-11**

çizekle-: Çizmek, resmetmek, nakşetmek **236a-9**

çizgelisiz: Yeteneksiz, beceriksiz **239b-3**

çizgüy: Güzel huylu, huyu güzel, latife söyleyen, latife yapan, şakacı **250a-9**

çizgüy: Kafiyeli sözler söyleyip milleti güldüren kimse **250a-9**

çizuḳ: Akıbet **241a-10**

çizuḳ: Yetenek, kabiliyet **241a-10**

çizuḳ: Yol masrafı **241a-10**

çizuḳ: Yolculuk için gerekli şeyler **241a-10**

çobur: Yük hayvanı, beygir **239a-1**

çocuḳ: Ayı yavrusu **241a-6**

çocuḳ: Domuz yavrusu **241a-6**

çoçaḳ: Çocukların kaba erkeklik organı, çük **241b-14**

çoçḳa: Tavşan yavrusu **247b-7**

çoçuk: Domuz yavrusu **243b-11**

çoġ: Ateş koru **240b-7**

çoġ: Çok **240b-7**

çoġ: Güneş sıcaklığı **240b-7**

çoġ: Kâğıt **240b-7**

çoġ-: Gizlenmek, saklanmak **240a-14**

çoġan: Çöven **246a-13**

çoġaş: Güneş sıcaklığı **240a-2**

çoġaş: Sam yeli **240a-2**

çoġdaġa: Hayatın zevkini çıkarma, eğlence, âlem **247b-6**

çoġlama: Ateş koru üzerinde pişirilen kebap **248a-10**

çoġlaş-: Birkaç ipliği burarak sarmak, bükmek **239b-15**

çoġlat-: Çoğaltmak **237a-7**

çoġurçıḳ: Sığırcık **242a-10**

çoḳ: Çok **241a-1**, **241b-10**, **241a-2**

çoḳ: Çok olmayan insan kalabalığı **241b-10**

çoḳ: Enli kumaş **241b-10**

çoḳ: Hayvanların bir yerde toplanması **241b-10**

çoḳ: Yünden dokunan bir çeşit elbise **241b-10**

çoḳ çoḳ: Akın akın **241b-11**

çoḳ tumraḳ saḫlar: Amacı, muradı çoktur **239a-6**

çoḳa: Şakak **247b-8**

çoḳla-: Birinin elini kesmek **236a-10**

çoḳmar: Şeşper **238b-6**

çoḳu: Şakak **246b-3**, **249b-9**

çoḳumtay: Kaba sözlü kimse **249b-8**

çoḳus: Ayıp **239b-10**

çolaḳ: Çolak **241a-3**

çolay: Çağatay kabilelerinden biri **250b-5**

çolġan-: (Ağrı yüzünden) kıvranmak **231b-14**

çolġaş-: Birkaç ipliği burarak sarmak, bükmek **239b-15**

çolpan: Kervan yıldızı, çoban yıldızı, zühre **245b-10**

çomaḳ: Çomak **242a-10**

çomçurġa: Kamçının baş ucu **247b-11**

çomtay: Elbise cebi **249b-9**

çonaḳ: Kulaksız, Kesik kulak **241a-3**

çonçay-: İki ayak üzerinde kıçı yere değmeyecek bir biçimde oturmak **248b-7**

çonçayıp oltur-: İki ayağı üzerinde popoları yere değmeyecek şekilde oturmak **238a-9**

çonta: Kese, cep **236a-14**

çontay: Elbise cebi **249b-9**

çonuġ: Miras **240b-9**

çonuġ: Mirasçılar, verese **240b-9**

çor: Bir çeşit illet ve hastalık, çor **239a-10**

çor: Katılaşan şiş, ur **239a-3**

çorġaşun: Menekşe çiçeği **246a-12**

çort: Kaba konuşan kimse, küstah **237a-15**

çort: Uyku ile uyanıklık arasındaki durum **237a-15**

çot: Nacak **237a-14**

çotḳara: Nacak **236b-7**

çotur: Yassı burun, basık burun **238b-14**

çoyan: Dökme demir, font **245b-6**

çoyun: Dökme demir, font **245b-6**

çöçe: Civciv **248a-9**

çöçeli: Tavuk **249a-10**

çögürtgen: Çekirge **245b-10**

çöhre: Bir toplumda okumuş yazmış olanlar sınıfı, ileri gelenler, seçkin sınıfı **248a-6**

çöhre: Kadın köle **248a-6**

çöhre: Padişah tarafından halkı yönetmek için görevlendirilmiş olan rütbeli kimse **248a-6**

çök-: Diz çökmek **242a-13**, **243b-4**

çöke: Devenin ğögüs kısmı **247b-2**

çöke tüş-: Diz çökmek **239b-14**

çökirle-: Kamburlaşmak **236a-9**

çökür: Bir çeşit saz **239a-2**

çökür: Kök, demir, diken gibi şeylerin sivri uçları **239a-2**

çökür-: Batırmak **238a-7**

çökür-: Suya batırmak **239a-2**

çöl: Çöl **244b-4**

çöm-: Avcı hayvanı av peşinden salmak, serbest bırakmak **245a-3**

çöm-: Suya dalmak **245a-3**

çömçe: Çömçe **248a-5**

çömçe-: Çömelmek **235b-15**

çömüç: Kepçe, çömçe **237b-8**

çömül-: Suya dalmak, yıkanmak, banyo yapmak **244b-2**

çömüt-: Batırmak **237a-6**

çöntük: Kese, torba **243b-13**

çöprü-: Bastonla yürümek **246b-2**

çörçek: Masal **242b-10**

çöre: Bir toplumda okumuş yazmış olanlar sınıfı, ileri gelenler, seçkin sınıfı **248a-6**

çöre: Kadın köle **238b-5**, **248a-6**

çöre: Padişah tarafından halkı yönetmek için görevlendirilmiş olan rütbeli kimse **248a-6**

çöre aġası: Hükümdar sarayında yaşayan kişilerin ağası **249b-9**

çöre başı: Cariye ve kölelerin başındaki yüksek rütbeli kimse **249b-9**

çöreke: Bir tür ördek **236b-9**

çörgüs: Bir oyun adı **239b-7**, **239b-8**

çörgüs-: Kesmek **239b-7**, **239b-8**

çöri: Bakire, kızoğlan **249b-13**

çöri: Efendisinin evinde dünyaya gelen köle çocuğu **249b-13**

çöri: Kadın köle, halayık, cariye **249b-13**

çörtelen: Açık, belirgin **246a-14**

çörtelen: Oluk **246a-14**

çörük: Kurabiye **242b-14**

çörük: Sütlü ekmek **242b-14**

çöz-: Düğümlü, bağlı veya sarılı bir şeyi açmak, çözmek **239a-11**

çū: Gürültü, kavga **246b-10**, **246b-12**

çū: Sessiz **246b-10**

çubul-: Makarada iplik birbirine karışarak güç çözülür duruma gelmek, dolaşmak, (makarada iplik birbirine karışarak) ipin ucu kaybolmak, (makarada) ip birbirine karışmak **244a-14**

çuçuġ: Serçe **240b-11**

çuçut-: Sıçtırmak **237a-7**

çuġla: Meleke elde etmek için yapılan idman **236a-7**

çuġla-: Bürümek, sarmak **236a-7**

çuġuġ: Baykuş **240b-3**

çuġuk: Bir tür kızıl ördek **242b-7**

çuġul: Dedikoducu **244b-12**

çuġundur: Pancar **238b-4**

çuẖa: Dervişlerin giydiği, yünden yapılan kolsuz elbise **236b-7**

çuḳla-: Kundaklamak **235b-12**

çuḳundur: Pancar **238b-4**

çuḳur: Çakır çukur yer, çukur **238b-15**

çuḳuraḳ: Sakalı ve bıyığı çıkmayan veya çok seyrek olan kimse **241b-11**

çuḳuraḳ: Sert, katı ve kuru yer **241b-11**

çul: At çulu, çul **244b-11**

çulburı: Dalkavuk **250a-11**

çulburı: Hileciliği ve düzenbazlığı kendine meslek edinmiş kimse **250a-11**

çulġa: Meleke elde etmek için yapılan idman **236a-7**

çulġa-: Bürümek, sarmak **236a-7**

çumalaḳ: Çıban, apse **242a-3**

çumçuġ: Serçe **240b-1**

çumur: Balçık, çamur **239a-10**

çup çuḳur: Çumçukur **239a-6**

çupaḳ: Çocukların arasında eğlence amaçlı oynan bir oyun **241b-12**

çurbul: İp, halat **244b-15**

çurġa-: Bükmek, sarmak **236a-10**

çurġla: Meleke elde etmek için yapılan idman **236a-7**

çurġla-: Bürümek, sarmak **236a-7**

çurma-: Bükmek, sarmak **236a-10**

çurmama-: Bükmemek, sarmamak **236a-10**

çurmul: İp, halat **244b-15**

çurpa: Dişi domuz **248b-1**

çurpa: Domuz yavrusu **247b-8**, **248b-1**

çurra: Kısırlığa neden olan er bezi fıtığı **248a-2**

çuzmalaḳ: Zarar **242a-9**

çüçük: Tatlı **243b-11**

çüçük aytadagan: Hoşsohbet, tatlı sözlü **245b-3**

çüçüklüg: Tatlılık **242b-11**

çüçüman: Tadı olmayan, sası yemek **246a-15**

çüçüme: Tadı tuzu olmayan meyve veya et, tatsız yiyecek **248a-5**

çüçün: Nefret **246a-14**

çüçüt-: Tatlılaştırmak **237a-7**

çüdde: Boyun omuru **247a-7**

çüdde: Deve sırtındaki tüy, kıl **247a-7**

çüddi: Az, ufakcık, daha az **248b-11**

çügündür: Pancar **238b-4**

çük: Bel ağrısı **243b-4**

çük: Bir tür efsanevi kuş **243b-4**

çük: Boş, gereksiz, abes **243b-4**

çük: Diz **243b-4**

çük: Kaba erkeklik organı, çük **243b-4**

çük pük: İyi kötü **243b-1**

çük pük: İyilik ve kötülük **243b-1**

çük pük: Ne dolu ne boş **243b-1**

çükne: Keskin olmayan, kör **247b-5**

çülav: İçine yağ koymadan pişirilen pilav **246b-4**

çülbel: Yağla yapılmış ekmek **244b-10**

çülbüle: Aceleci, acı çeken, ızdırap içinde kıvranan (kimse) **247a-11**

çümedü: Karınca **247a-2**

çümeli: Karınca **248b-14**

çüp: Mantıklı, münasip ve güzel söz **236b-15**

çüpek: Erkek atmaca **243a-15**

çüppek: Erkek atmaca **244a-5**

çürgen-: Çürümek, köhneleşmek **245a-13**

çürgü: Meclis, kurul **247a-1**

çürgül-: (Bir şey) yarı yanık duruma gelmek **244b-2**

çüriş: Alın buruşukluğu **240a-11**

çürnek: İbrik lülesi **244a-10**

çürü-: Ayrılmak **246b-2**

çürü-: Çürümek **246b-2**

çürük-: Yanmak **242a-15**

çüşḳur-: Aksırmak, hapşırmak **238a-3**

çüşpere: Mantıya benzeyen bir çeşit yemek **247b-11**

çüşük: Aksırma, aksırık **244a-2**

çütti: Az **248a-7**, **248b-10**

çüygün: Uğur, bereket, uğurluluk, kutluluk, uğurlu, mübarek **246a-3**

çüz: Bir yaşını doldurmayan ve ilk tüyünü dökmeyen yırtıcı kuş **239a-14**

-da: Bulunma hali eki **251b-4**

daban: Ayağın alt yüzü, taban **253b-9**

daban: Yan, taraf, yön **253b-9**

dabuġ: Karpuz **252a-14**

dada: Çocuk bakıcılığı yapan kadın köle **251b-4**

dadak: Bir çocuğa süt veren veya bakan cariye, dadı **252b-11**

dadak: Cariye, halayık **252b-11**

dadla-: Feryat etmek, figan etmek **251b-3**

dadur: Küçük erkek kardeş **252a-3**

dağ: Dağ **252a-12**

dağay: Bazı, birtakım, kimi **254b-14**

dağay: Damgalı **254b-14**

dağay: Diğer **254b-14**

dağay: Padişahlık varlığı **254b-14**

dağla-: Kızgın bir demirle hayvan derisine damga vurmak, dağlamak **251b-3**

dahım: İnci, elmas, yakut vb. kıymetli taşlarla süslenmiş külah, başlık **253b-3**

daḳ: Uyuşuk, uyuşmuş **252b-6**

daḳ-: Delmek **252b-1**

daḳ-: Dokumak **252b-1**

daḳla-: Perişan olmak, dağılmak **251b-1**

daḳu: Turan hükümdarlarının giydiği keten kumaşından yapılan bir tür giysi **254a-7**

dal: Dal **253a-14**

dal barmaḳ: Serçe parmak **252b-2**

dalan: Bina içindeki uzun koridor **253b-12**

dalḫak: Şaklaban, bir şaklabanın ismi **252b-8**

dalḫak bol-: Maskara olmak **253a-9**

dalḳak: Şaklaban, bir şaklabanın ismi **252b-8**

dalpay: Kuşçuların, yırtıcı kuşları avlamak için, kuş tüyünden, kuş şeklinde yaptıkları

ve arasında tuzak halkalarını yerleştirdiği bir çeşit düzenek **254b-9**

dalpuz: Bir tür kırlangıç **252a-6**

damar: Damar **252a-2**

damġan: Taberistan yakınlarında bir şehir **253b-10**

damuġ: Kadın veya erkek kaba organının etrafındaki kıllar **252a-15**

damuḳ: Kadın veya erkek kaba organının etrafındaki kıllar **252b-4**

dāmvez: Kürek **252a-6**

-dan: Çıkma hali eki **253b-6**

dancı: Kadın, avrat **254b-6**

dangu: Aşure **254a-6**

dar: Dar **252a-3**

darġan: Semerkant yakınlarında bir şehir **253b-9**

darı-: Girmek **254b-5**

daruġa: Devlet adına lütuf ve ihsan işleri ile uğraşan hâkim **254a-12**

daruġa: Halef, ardıl **254a-12**

daruġa: Yüksek bir yere veya mevkiye çıkan, yükselen hâkimler **254a-12**

dasmal: İçinde yeşillik konulan sık gözlü ağ, tor **253b-2**

dasuḳ: Sidik torbası, idrar torbası, kavuk **252b-4**

daş: Taş **252a-11**

daş: Ekmek fırını **252a-11**

daş: Fıstık, badem vb. şeylerin kabuğu **252a-11**

daş-: Sıvı maddeler, içinde bulundukları kaba sığmayacak kadar çoğalma ve kabarma yüzünden kenarları aşmak, taşmak **252a-8**

daşaġ: Er bezi, taşak **252a-13**

daşaġ: Komşu **252a-13**

daşḳal: Yüze çıkan ben **253b-2**

daşlıḳ: Çanak çömlek, testi vb. toprak kaplarını yapan kimse **252b-4**

daşlıḳ: Ekmek fırını yapan kimse **252b-4**

daşur: İzin, müsaade, icazet **251b-15**

daşur: Veda **251b-15**

dat: Tatlı **251b-9**

dav: (Savaşta ve kumarda rakibine karşı) meydan okumak **254a-3**

davaḳ: Nikâh gecesinde gelinin kullandığı başörtü **252b-5**

davça: Koruk, henüz olgunlaşmamış ekşi üzüm, kaysı **254a-12**

davuş: Ses **252a-10**

dė-: Demek **251b-12**, **254b-4**

debbe: Er bezi fıtığı **254a-13**

debengü: Eyerin kenarı **254a-5**

deçek: Küpe **252b-9**

dėdse: Söylenti **254a-9**

defnük: Eyerin altına konulan örtü **252b-9**

dėgenre: Sözde, sanki, güya **251b-4**

dėgermen: Değirmen **253b-13**

degley: Bir giysi adı **255a-3**

degnek: Değnek **252b-14**

degnekçi: Padişah'ın hizmetçiliğini yapan kimse **254b-13**

degül: Yok, değil **253b-1**

dek: "Yön, gibi, kadar, dek, ta" anlamları taşıyan çekim edadı **252b-14**

dek-: Biçilmiş veya yırtılmış kumaş, deri, yara vb.ni iğneye geçirilmiş iplikle tutturmak, dimek **252b-6**

dek-: Bir cismi dik olarak durdurmak **252b-6**

dek-: Delmek **252b-6**

dekdaş: Denktaş, denk, eşit **252a-11**

dekdaş: Kabile **252a-11**

deklen-: (Hayvan) sıçramak, ürkmek **253b-5**

deli: Ahmak **254b-13**

deli: Âşık **254b-13**

deli: Divane, deli **254b-13**

delü: Deli **254a-3**

delü: Omuz **254a-3**

delük: Delik **253a-5**

demri: Tef **255a-4**

demür: Demir **252a-1**

denek: Çekirdek **253a-9**

dengel: Yüz yüze oturmak **253a-14**

dėŋĝiz: Deniz **252a-7**

dėnk: Denk **253a-7**

deppe: Başın tepe kısmı **254a-14**

dėppe: Başın tepe kısmı **254a-14**

deppe: Tepe **254a-14**

dėppe: Tepe **254a-14**

depren-: Kımıldamak, hareket etmek, sarsılmak, deprenmek **253b-5**

dėr-: Dermek, toplamak **251b-12**

dėri: Deri **255a-4**

deri: Özbek kavimlerinden biri **254b-12**

derşe: Saman kırıntısı **254b-1**

desmal ḳabaḳı: Bir çeşit bitki **255a-2**

desmer: Bir çeşit bakla **252a-3**

deste: Havan sapı **254a-9**

deşek: Çok kıvrılması sebebiyle iplikte meydana gelen düğüm **252b-10**

deşne: Hançer **254a-14**

deve ḳuşı: Deve kuşu **255a-5**

deydü: Serseri **254a-6**

deylemek: Tarantula böceği **252b-9**

deyyün: Kadı **253b-8**

dıġrıḳ: Boynu kısa olan (kimse) **252b-3**

-dın: Çıkma hali eki **253b-7**

dın: Nefes, soluk **253b-7**

dıŋġı: Ekini gözetlemek ve serçelerden korumak için ekin sınırlarında yapılan yüksek yer **254b-15**

dıŋġı: Geceden kalan yemek, önceki geceden kalan yemek **254b-15**

dırındıḳ: Kilit **252b-1**

dıvça: Koruk, henüz olgunlaşmamış ekşi üzüm, kaysı **254a-12**

dibek: Taştan veya ağaçtan yapılmış büyük havan, dibek, havan **252b-12**

digrilet-: (Aşık kemiğini bir yöne doğru) yuvarlatmak **251b-8**

dik: "Bezerlik, gibilik" anlamı taşıyan çekim edadı **252b-15**

dik-: Bir cismi dik olarak durdurmak **252b-15**, **252b-7**

dik-: Sessiz olmak, susmak **252b-7**

dikle-: Kendini birinin üzerine atmak **251b-1**

dil: Dil **253a-9**, **253b-2**

dil-: Dilmek **253a-9**

dilek: Aşırı cinsel istek **253a-5**

dilek: Dilek **253a-5**

dilek: Kadının cinsel organının üst kısmında bulunan küçük dil **253a-5**

dilsiz: Dilsiz **252a-5**

dimdi-: Çabalamak, çalışıp çabalamak **254b-3**

din-: Rahat etmek **253b-7**

dindik: Nikâhlı eşini boşama, boşanma **253a-8**

dindür-: Dinlenmek **252a-10**

dinĝek: Demirden yapılan uç ayaklı ocak **253a-2**

dinĝek: Tahılı serçelerden korumak için, tarla sınırlarında yapılan yüksek yer **253a-2**

dinĝek: Yolcuların konakladığı yer, konak yeri, konak **253a-2**

dir-: Vurmak **251b-12**

direk: Direk **253a-7**

diri: Diri **255a-4**

dirim: Tartı taşı **253b-3**

diş: Diş **252a-9**, **255a-4**

dişi: Dişi **255a-4**

div: Kıvrım, büklüm **254a-7**

divan bėgi: Divan beyi, vezir hükmündeki devlet adamı **254b-12**

diz: Diz **252a-7**

dizmen: Gamlı, kederli, tasalı **253b-13**

dobulġa: Miğfer, tolga **254a-10**

doġan: Akraba, soy, nesil **253b-9**

doġdu: Sıkıntı, zorluk çeken (kimse) **254a-6**

doġlat: Moğol uluslarından biri **251b-10**

doġra-: Doğramak **251b-3**

doḫma: Efendisinin evinde doğmuş köle çocuğu **254a-8**

doḳı: Kulağın sırtındaki yara **254b-13**

doḳḳuz: Sekizden sonra gelen sayının adı, dokuz **252a-5**

doḳluḳ: Tokluk, bolluk **252b-2**

doḳmal: Temreni olmayan ok **253a-12**

doḳsan: Seksen dokuzdan sonra gelen sayının adı, doksan **253b-10**

doḳtav: Karşı durma, karşı koyma, direniş, ayağa kalkma **254a-5**

dol: Evin dört köşesinden biri **253a-15**

dolab: Hazine **251b-6**

dolaḳ: Dolak **252b-3**

dolan: Bina içindeki uzun koridor **253b-13**

dolan-: Dolanmak, dolaşmak, bir şeyin çevresinde dönmek, dolanmak **253b-4**, **253b-13**

dolana: Dolu **254a-8**

dolandur-: Atın başını bir yöne doğru çevirmek, döndürmek **251b-11**

doldur-: Doldurmak **251b-12**

domcul: Yavru veren dişi **253a-14**

don: Don **253b-11**

donbay: Dört ayaklı büyük hayvan **254b-10**

donbay: Fil **254b-10**

donġaya-: Nankörlük etmek **251b-2**

donĝuz: Domuz **252a-5**

doynuġ: Semiz, şişman, dolgun **252a-13**

doynuġ-: Kısaltmak **252a-13**

dögli: Hep, bütün, hepsi **255a-5**

dök-: Dökmek **252b-7**

dökne: Hak ve adalete uygun olmayan, haksız **254b-1**

döküldе-: Huzursuz ve rahatsız olmak **251b-2**

döl: Hayvan yavrusu **253a-15**

döltü: Sırtlan **254a-1**, **254b-12**

dönĝ: Yüksek yer **253a-1**

dön-: Dönmek, geri dönmek **253b-6**, **253b-11**

döndeli kün: Pazartesi **253b-15**

döndür-: (Atın) dönmesini sağlamak, döndürmek, çevirmek **251b-10**

döndür-: Telafi etmek **251b-10**

dönen: Üçüncü yaşını doldurup dördüncü yaşına ayak basan at **253b-11**

dönük: İnsaf **252b-8**

döptül-: Susmak, susmaya mecbur kalmak **253a-10**

dör-: Mesafe katetmek **251b-13**

dörme: Ok **254a-15**

dörpe: Kılıç vb. demirden yapılan aygıtları keskinleştirmek için kullanılan eğe, törpü **254b-1**

dört: Dört sayısının adı, dört **251b-9**

döş: Döş, göğüs, bağır **252a-9**

döş: Karşı **252a-9**

döşek: Döşek **253a-7**

döşekçi: Depocu **254b-8**

dözen: İnek **253b-14**

-du: -DXr eki **254a-4**

dubdurun: At, katır vb. dört ayaklı hayvanların toynağının yere temas ettiği zaman meydana gelen ses **253b-14**

dudaġ: Dudak **252a-14**

dudaġ: Her türlü kabın üstünü örtmeye yarayan nesne, kapak **252a-14**

duġba: Ayran ve yoğurttan yapılan bir tür yemek **251b-5**

duġur: Çıban **252a-3**

dul: Dul **253a-15**

dulay: Moğol uluslarından biri **255a-6**

dulbarçın: Saltanat tahtı **253b-8**

dulunĝ: Gözle kulak arası, şakak **253a-6**

dumanlı kün: Cumartesi ile pazartesi arasındaki gün, Pazar **253b-14**

dunĝ: Ses, seda **253a-1**

dur-: Durmak **251b-13**, **252a-1**

-dur: -DXr eki **251b-13**, **252a-1**

dur-: Saçmak **251b-13**

duruḳ: Bir tür silah **252b-3**

duruş-: Allah yolunda savaşmak **252a-8**

duruş-: Çabalamak, çok çalışmak, uğraşmak **252a-8**

dusaġ: Zindan **252a-13**

duşanḳurı: Bir kuş ismi **255a-5**

duy-: Öğrenmek, haber almak, duymak **254b-5**

duydag̱: Deve kuşu **252a-14**

duyurug̱: Bela, Karışıklık, kargaşalık **252a-12**

duzaḳ: Tuzak **252b-1**

düdük: Ney **253a-6**

düdün: Duman **253b-10**

dügi: Düğü, pirinç **254b-15**

dük: İğ, eğirmen, kirmen **252b-15**

dük: Yarık, yırtık **252b-15**

düklene degen: Cümlesine değin **253b-15**

dülek: Yenecek kadar olgunlaşmamış kavun **253a-1**

dülki: Tilki **254b-10**

dülmül: Olmamış (meyveler ve taneler) **253a-12**

dümük: Meşgul **253a-8**

dümükle-: (Bir işle yakından) meşgul olmak, bir işin üzerine düşmek **251b-3**

dünbeki: Özbek kavimlerinden biri **255a-3**

düp dümüz: Dümdüz, çok düz **252a-7**

dürlü: Çeşit çeşit, türlü, çeşit çeşit renkli **254a-5**

dürmen: Özbek kavimlerinden biri **253b-12**

dürüt-: Sonradan meydana getirmek, aslı olmayan bir şeyi uydurmak **251b-7**

düş: Düş, rüya **252a-9**

düş üze: Bertaraf **251b-5**

düz-: Düzenlemek **252a-4**

düz-: Yeri kazmak **252a-4**

düzen-: Nazlanmak **253b-4**

düzen-: Süslenmek **253b-4**

düzül-: Düzülmek **253a-11**

ecem: Hünersiz adam **205a-12**

ėçil: İki hayvanın birbirine karşı alışması **205a-3**

ėçki: Keçi **213b-7**, **214a-11**

ėḍgü: İyi **209a-7**

ėdg(ü)liḵ: Dostluk, muhabbet **200b-8**

ėdi: İdi **212a-13**

efsar: Yular **193b-7**

ėg-: Eğmek **200b-13**

egçü: Bir tür oturma **209a-15**

ėge: İye, sahip **210a-6**, **188a-7**

ėgeçi: Abla **213a-15**

egef: Omuz, omuz kemiği **198a-9**

ėgek: Demir ve başka şeylerin tozu **203a-14**

ėgek: Eğe, törpü **203a-14**

ėger: Eyer, at eyeri **193a-7**

egerik: Küçük işkembe **202b-2**

ėgerlig: Eyerli (at) **202b-6**

ėgev: Eğe, törpü **209b-13**

ėgik: Eğe, törpü **203b-3**

egir: Karın ağrısını tedavi etmek için kullanılan bir bitki kökü, eğir kökü **193b-6**

ėgir çır-: Çalgı çalmak **192a-6**

ėgir-: Eğirmek **193b-6**

ėgir-: Kendi etrafına dönerek dans etmek **192a-9**

ėgir-: Pamuk eğirmek **192a-9**

ėgire: Allah'ın varlığını ve birliğini inkâr eden kimse **193a-11**

ėgirle-: Çıkrığı çevirmek, çıkrığı döndürmek **187b-6**

ėgirle-: Raks etmek, dans etmek **187b-6**

ėgiz ḳardaş: İkiz kardeşler **197a-8**

ėgiz: İkizler **195a-3**

ėgizik: İkiz **201b-12**

egle-: Savsamak, savsaklamak, ihmal etmek **187a-1**

eglen-: Bir şeyin yapılması veya bir borcun ödenmesi için belirli bir süre tanımak, mühlet vermek, belirli bir süre eklemek **205b-14**

ėgme: Eğilen, eğilmiş olan **210a-2**

ėgre: Allah'ın varlığını ve birliğini inkâr eden kimse **188a-7**

ėgre: Etraf, çevre **189a-1**

ėgrem: Eğrim, girdap **205a-13**

ėgri: Eğri **213a-3**

ėgriç: Haşir **191b-10**

ėgriç: Savaş alanı, harp meydanı, cenk yeri **191b-10**

ėgrü: Çevre, muhit **209b-8**

ėgşem: Hendek **205b-2**

ėgür-: Evirmek, çevirmek, döndürmek **193a-5**

eheklig: Çamurlu yer **201a-14**

ek: Bağ, ilgi **202a-12**

ėk: Kuyruk eti **203a-6**

ėk-: Eğmek **203a-6**

ėk-: Ekmek **200b-13**

ėkençi: Ekinci **213a-14**

ėkin: Ekin **206b-11**

ėkinçi: Ekinci **212a-12**

ekle-: Beslemek, yetiştirmek **187a-1**

ekle-: Eklemek **187a-1**

ėklen-: İki ayak parmakları üzerine makatı yere değmeyecek şekilde oturmak **206a-1**

eklen-: Vakit geçirmek **205b-14**

eklet-: Besletmek, yetiştirtmek **189b-15**

eklet-: Bitişmesini sağlatmak **189b-15**

ekmekçi: Ekmekçi **215a-5**

eksik: Eksik **202b-1**

ėksil-: Eksilmek **203b-8**

ėkte: Evde yetiştirilen hayvan **211a-9**

ėkter-: Beslemek, yetiştirmek **192b-10**, **193a-4**

ėkti: Evde beslenen hayvan **214b-1**

ėl: Budun **204b-12**

ėl: Haber **204a-15**

ėl: İl **204a-15**, **204b-12**

ėl: Oğul, erkek çocuk **204b-12**

ėl: Soy, kavim, halk **204a-15**

ėl ara: Uluslararası, milletlerarası **188b-7**

ėl baġ: Eldiven **198a-3**

ėl çek-: Alkışlamak **201a-2**

el çiçek: Şehzade adı **202b-9**

ėlçi: Haber götüren, ulak, elçi, haberci **212b-11**

ėldit: Pazı **191a-3**

ele: Öyle **210b-13**, **210b-13**

ėlek: Elek **201b-3**

ėlesür: Turna kuşu **193a-7**

ėlgetür-: Ele geçirtmek, tutuklandırmak **193a-6**

elgin: Çoluk çocuğundan uzakta olan adam **207b-7**

elgin: Sahibinden uzakta olan mal mülk **207b-7**

elgin sal-: Servetini kendinden uzaklaştırmak **204a-1**

elġunçek: Salıncak, beşik **202b-11**

ėlig: El **202a-1**

elig: Elli **196b-1**

ėlig bėş: Elli dörtten sonra gelen sayının adı, elli beş **196b-1**

ėlig bir: Elli bir **193b-2**

ėlig sėkkiz: Elli yediden sonra gelen sayının adı, elli sekiz **194b-6**

ėlig sun-: Zulmetmek, el uzatmak **206b-3**

ėlig tört: Elli dört **190b-6**

elig-: Ele geçirmek **202a-1**

ėlige-: Elinden tutmak, yardım etmek **187b-15**

ėligle-: Elde etmek **187b-13**

ėligleş-: Birinin elini öpmek **195b-5**

ėligleştür-: El öptürmek **193a-2**

ėliglig: Değnek, baston **201b-7**

ėlik-: Ele geçirmek **201a-1**

ėlik-: İtaat etmek, ünsiyet peyda etmek **201a-1**

ėlik-: Kötü huyundan vazgeçmek **201a-1**

ėlli: Elli **213a-3**

ėllig altı: Elli altı **213a-8**

ėllig ikki: Elli iki **213a-6**

ėllig toḳḳuz: Elli sekizden sonra gelen sayının adı, elli dokuz **194b-6**

ėllig yeti: Elli yedi **213a-7**

ėllik: Kırk dokuzdan sonra gelen sayı, elli **202a-1**

ėllik miŋ̂g: Elli bin **202a-9**

elmek: Ekmek **202b-5**

ėlni: Kapının sağ ve sol çerçevesi **213b-5**, **215a-4**

ėlt-: Götürmek, nakletmek **189b-11**

ėlt-: Oyunda kazanmak **215a-1**

ėlti: İleri gelenlerin kadını **215a-1**

elüçek: Beşik yerine kullanılan salıncak, beşik **202b-10**

elürk: Bir çeşit ağaç **202a-3**

elüs: Şaşı **195a-14**

elüs: Uzak **195a-14**

ėm: İlaç, em **205b-3**

ėm-: Emmek **205a-6**

ėm-: İnmek **213b-5**

ėmçe baġlıġ: Meme **198a-6**

ėmçek uḳala-: Meme ovalamak **187b-3**

ėmçekni uḳla-: Göğüsünü okşamak **236b-8**

ėmçi: Hekim, tabip **215a-4**

ėmdi: Şimdi **213b-5**

ėme: İlaç, em **211b-10**

ėmen: Yok **207b-13**

emen-: Olmayacak istekte bulunmak **206a-6**

ėmes: Değil, olmaz, yok **195a-8**, **207b-12**

ėmgek: Sıkıntı, zorluk, eziyet, zahmet, ızdırap **201a-15**

ėmgel: Çene **205a-2**

ėmgel: Zahmet, sıkıntı, eziyet **204b-13**

ėmgen-: Sıkıntı çekmek **206b-5**

ėmle-: Sağaltmak, tedavi etmek **187a-8**

ėmlegüçi: Hekim, baytar **212b-8**

ėmügdaş: Amca oğlu **196a-12**

ėmügdaş: Süt çocuğu **196a-12**

ėmügdaş: Sütkardeş **196a-12**

emügi: Meme **214b-8**

emzereme: Dut **211a-2**

ėn: Geniş **206b-15**

ėn: Hayvan izi **206b-15**

ėn: Hayvanlara vurulan damga **206b-15**

ėn: Kumaş eni, en **206b-15**

enĝ: Beden **203a-8**

enĝ: Doğa **203a-8**

enĝ: Eti her kemikten ayıran ince çizgi **202a-13**

enĝ: Giysi kolu, yen **203a-8**

eŋ̂g: Köpek doğumu **203a-8**

eŋ̂g: Kumaş lekesi **202a-13**

eŋ̂g: Renk **203a-8**

eŋ̂g: Yanak, yüz **188a-8**, **188a-9**

eŋ̂g: Yukarıdan aşağıya doğru alçalan eğimli yer, iniş **202a-13**

ėŋ̂g uluġ: En büyük, daha büyük **198a-1**

ėn-: Dağlamak **205b-8**

encelüs: Şehir ismi **195b-3**

ençi-: Razı olmak, boyun eğmek **212a-9**

ençirgene: Sözün kısası **210a-5**

ėndek: Satıh, damın arkası **201a-4**

endicani: Aymakiyye ulusu **213a-15**

endik: Görenek **202a-12**

ėnge: Yenge **189a-9**

ėŋ̂ge: Çene **210b-1**

ėŋ̂ge: Ense **210b-1**

ėŋ̂gek: Çene **203a-6**

ėŋ̂gelig: Kadınların süslenmek maksadıyla yüzlerine sürdükleri kırmızı renkli düzgün, allık **202a-7**

eŋ̂gere: Firez, anız **210b-5**

ėŋ̂gin: Omuz **206b-13**

eŋ̂giş: Zayıf ve sıska görünümlü **196b-4**

ėniş-: Dostlar toplantısına katılmak **195b-15**

ėniş-: Galip gelmek, yenmek **195b-15**

eniş-: Yenişmek **195b-7**

ėŋ̂giz: Yüksek **194a-13**

ėŋ̂giz ün: Yüksek ses, yüksek ün **207a-10**

ėŋ̂gley: Ense **215a-1**

eŋ̂glig: Ensedeki saçın ucuna bağlanan ip **202b-1**

ėŋ̂glig: Kadınların süslenmek maksadıyla yüzlerine sürdükleri kırmızı renkli düzgün, allık **202a-8**

ennik: Kadınların süslemek maksadıyla yüzlerine sürdükleri kırmızı renkli düzgün, allık **202a-6**

ėŋ̂gse: Omuz **210a-5**

eŋ̂gü kün: Salı **208a-12**

ėp: İyi duruma gelme, düzelme, iyileşme **189a-12**

epek: Çavuş kuşu, ibibik **202b-8**, **202b-9**

epek: Yanak, yüz **202b-9**

eprik: Ayran ve sütün karıştırılmış hali **202b-2**

ėpsiz: Manasız, anlamsız **195a-2**

epük: Çavuş kuşu, ibibik **202b-8**

ėr-: Erişmek **192b-14**

ėr-: Olmak, imek **192a-9**, **196a-7**

erc: Gergedan **191b-9**

ėrçi: Postacı, elçi **214b-14**

erdem: Göz **205a-12**

erdem: Hüner **205a-12**

ėrdi: İdi **212a-13**

ereg: İki hörgüçlü deve **201b-9**

ereglig: İki hörgüçlü deve **202a-10**

erek: Hükümdarların yaşadığı yer, kale **201b-9**

ėrek al-: Yapabilme gücüne ve kudretine sahip olmak **203b-12**

erenĝ: Hile, aldatma, hainlik, kıyıcılık **201b-2**

ėren toḳḳan: İnsanoğlu, insan **207a-5**

ėrenci: Kuma **213b-2**

ėrençi: Moğol ulusu **213b-3**

ergėanun: Org denen çalgı, erganun **207a-12**

ėrge: Sahip, iye, malik **188b-6**

ergek: Parmak **203a-13**

ergel: Çene **205a-2**

ėrgene: Ahşaptan yapılan, dar sokakların girişindeki büyük kapı **211b-9**

ergenek: Ahşaptan yapılmış kapı **202a-15**

ėrglik: Hükümdar, muhtar, zor, baskı ve emir altında bulunmayan, dilediği gibi hareket edebilen, istediğini yapabilen, sultan **201a-4**

ergėuştek: Dans, raks **201a-11**

ergėuştek: Fiske **201a-11**

ėrgür-: Yetiştirmek, eriştirmek **193a-1**

ėri-: Erimek, incelerek sıvı duruma gelmek **212a-6**

ėrik: Açılmış, açık **201a-9**

ėrik: Gebelik zamanındaki istek, arzu **201a-9**

ėrik: Güç, kuvvet **201a-9**

ėrik: Hastalık **201a-9**

ėrik: Hükümdarlık tahtı **201a-9**

ėrik: İhtiyar **201a-9**

ėrik: Yiğitlik **201a-9**

ėrik-: İncinmek, gücenmek **200b-15**

erin: Dudak **207b-12**

ėrinçe: Üşengeç, tembel **188b-10**

ėrinçek: Üşengenlik, üşengeçlik, tembellik **203b-3**

ėriş-: Ermek, erişmek **195b-7**

ėriş-: İttifak etmek, birleşmek **195b-7**, **195b-8**

ėriş-: Takip etmek **195b-7**

ėriştür-: Eriştirmek, ulaştırmak, nakletmek **193a-2**

ėrit-: Eritmek **190a-8**

ėrke: İmtiyaz, ayrıcalık **188b-6**

ėrke: Serbest ve naz içinde büyütülmüş çocuk, şımarık **188b-6**

ėrkeçe: Bir şeye sahip olan kimse, sahip **211a-3**

ėrkek: Büyük keçi **202b-3**

ėrkek: Yürekli, erkek, yiğit, bahadır **202b-3**

ėrkele-: Haddini aşmak, küstahlık etmek **187b-5**

ėrkeluġı: Küstahlık **212b-3**

erkeş: Dalga **194a-3**, **197a-6**

ėrki: İhtiyar, seçme **213a-12**

ėrkiḳ: Çekinmeyen, kaçınmayan, küstah **200a-14**

ėrksiz: Erksiz, iradesiz **194a-12**

ėrlıġı: İnsanlık **213a-15**

ėrlig suyı: Er suyu, atmık, meni **215a-3**

ėrlü: Evli **209a-10**

ermek: Yünden yapılmış hırka **202b-9**

ėrmes: Değil, olmaz, yok

ėrmez: Değil, olmaz, yok **194a-13**

ėrse: Eğer **188a-5**, **210a-6**

ėrte namazı: Sabah namazı **214a-13**

ėrte: Sabah saati, sabah **210a-4**

ėrteki: Asılsız, hayal ürünü hikâye, kısa hikâye **215a-1**

ėrtelik: Hükümdar, sultan **201a-4**

ėrterąk: Sabahleyin, sabah vaktinde, sabah erkenden **198b-4**

ės: Akıl, şuur, us **195a-9**

ės: Ramazan ve kurban bayramı gecesi **195a-9**

ės kėl-: Ayılmak, aklı başına gelmek **204a-9**

ėse nime: Her ne kadar, gerçi **210a-9**

ėse: Eğer **210a-6**

ėse-: Esmek **187b-12**

esek: Çoğu doğuştan, tende bulunan ufak, koyu renkli leke veya kabartı, ben **201a-7**

ėsek: Çoğu doğuştan, tende bulunan ufak, koyu renkli leke veya kabartı, ben **201a-8**

ėsel-: Büyümek, yetişmek **204a-10**

ėsel-: İyileşmek, sağlık bulmak **204a-10**

eseldir: Büyük **194a-3**

eseldir-: Boylandırmak, yetiştirmek, büyütmek **192b-3**

ėsen: Esen **207b-14**

ėsen aman: Sağlık, esenlik **207a-9**

ėsen eman bol: Yaşa, yaşasın **204b-5**

ėsi: Us, akıl **212b-12**

ėsi az-: Bayılmak **194a-8**

ėsige kėl-: Ayılmak, aklı başına gelmek **204a-9**

ėsik-: Kendine gelmek, aklı başına gelmek, ayılmak, akıllanmak **200b-15**

ėsirġa-: Acımak, merhamet etmek **187a-14**

esirge-: Acımak, merhamet etmek **187a-4**

ėsirle-: Acımak, merhamet etmek **187b-8**

ėsiz: Yazık, eyvah **194a-9**

ėski: Eski **213a-4**

ėski-: Eskimek, köhneleşmek **212a-8**

ėskil-: Eskimek, eskileşmek **204a-9**

ėskir-: Eskimek **192b-14**

eslem: Fayda, yarar **205a-13**

ėsli: Akıllı **214a-14**

eslig: Âlim, bilgin, bilgili **201a-15**

esne: Esneme **188a-11**

esre-: Beslemek **188a-2**

esre-: Korumak, muhafaza etmek **188a-2**

ėsrik: Esrik, mest, sarhoş, mestane, keyif veren her şey **201a-15**

ėsrik: Zevk, haz, neşe **201a-15**

ėssiz: Yazık, eyvah **194a-9**

ėstür-: Yel estirmek **192a-14**

esül-: Solmak **204a-10**

ėş: Dost, bildik, tanıdık **196a-5**

ėş: Dostluk, ahbaplık **196a-5**

ėş-: Çözmek **195b-6**, **196a-5**

ėş-: İp bükmek **195b-6**

eş-: İşemek **195b-4**

ėş-: Toprağı veya toprak gibi yumuşak bir şeyi biraz kazmak, eşmek **195b-6**

ėşek: Eşek **201b-2**

ėşek: Kapı **201b-2**

ėşik: Eşek **201b-2**

ėşik: Kapı **201b-2**

eşik: Giyim **202a-12**

ėşek ḳulaġı: Yardım istemek için yüksek sesle bağırma **215a-3**

ėşik aġa: Kapıcı **210a-8**

ėşikçe: Çıkıntılı balkon, cumba **210a-7**

ėşikçe: Küçük kapı **210a-7**

ėştür-: Çözdürmek **193a-5**

ėştür-: Eştirmek, kazdırmak **193a-5**

ėştür-: İp büktürmek, burdurmak **193a-5**

ėt maylig: Yağlı et **201b-11**

ėt: At **190b-4**

ėt: Beden, vücut **190b-4**

ėt: Et **190b-4**

ėt-: Etmek **190b-4**, **192b-8**, **193a-11**, **189b-6**

ėt-: Yetişmek, erişmek **189b-6**

ėtek: Etek **201a-3**

ėter: Yeter **193a-11**

ėter-: Yetirmek **192b-8**

ėti: Ten, beden **212b-2**

ėtim: At bakıcısı, seyis **205b-3**

etine: Döl yatağı **210b-15**

etine: Mide **210b-15**

ėtmek: Ekmek **202b-4**

ėtmek dāşlıḳı: Tandır ekmeği **214b-12**

evbaş: Ayaktakımı, parya **197a-3**

evbaş: Korkusuz, yürekli **197a-3**

evbaş: Üstü başı olmayan kimse **197a-3**

evlenc: Meyvesi ilaç olarak kullanılan bir çeşit yabani üzüm, itüzümü **191a-11**

evren: Büyük yılan, ejderha **207b-3**

evs-: Tahılın içindeki yabancı maddeleri evsecek denilen kap içinde savurarak temizlemek **195a-5**, **195a-6**

ėvür-: Evirmek, çevirmek, döndürmek **192b-7**

ėvürül-: Çevrilmek, dönmek **203b-11**

evvelgi: Evvelki **212b-4**

ėy: Ünlem **211b-11**

ey bol-: İyileşmek **203b-13**

ey ḳal-: İyileşmek **204a-14**

ėy-: İyileşmek **211b-11**

ėy-: Kalmak, olmak **211b-11**

ėy-: Süt vermek, emzirmek **212a-4**

ėy-: Yemek **211b-11**

eybėk: Şehir adı **202a-13**

eydme: Egzersiz **210b-4**

eyegü: Kaburga kemiği **209a-15**

ėyer: Eyer **193a-1**

eyile-: Sepilemek, tabaklamak **187a-14**

ėyin-: (Sirke, içki, süt) değişmek, bozulmak, yiyecek kokmak **206a-11**

eyle-: Eylemek **210a-2**

eyle: Öyle, onun gibi **210a-2**

eylin-: Tutulmak **205b-12**

ėymen-: Korkmak, ürkmek **206a-5**, **206a-10**

eymençek: Göğüs üzerindeki alçaklık, çukurluk **203a-14**

ėymünç-: Kaçınmak, uzak durmak, çekinmek **191a-3**

aytdagan: Söz, kelam **206b-9**

eyyü-: Bir işe süratle girmek, acele etmek **208b-14**

ėz-: Çiğnemek **194a-6**

ėz-: Eritmek **194a-6**

ėz-: Ezmek **194a-6**

ėzil-: Erimek **203b-9**

ėzil-: Yıpranmak, aşınmak **203b-9**

ėzir-: Ezmek, eritmek **192b-10**

ėzsiz: Yazık, eyvah **194b-7**

faġır: Güzel kokulu, sarımtırak çiçekleri bulunan ve genellikle Hindistan'da yetişen bir tür çiçek **270a-1**

faġye: Kına çiçeği **270a-7**

fasan: Erkek kedi **270a-6**

faydalandur-: Faydalandırmak **269b-13**

fehle-: Anlamak **270a-3**

fehledür-: Anlatmak, izah etmek **269b-12**

ferġana: Özbekistan'da bir şehir **270a-7**

ferġul: Yağmurlarda giyilen bir çeşit kaban **270a-4**

ferġul: Yorgan **270a-4**

fermanla-: İtaat etmek **269b-11**

fıhıldaş: Ayrılırken birbirine selam ve esenlik dileme, veda **270a-1**

fıstuḳ: Fıstık **270a-3**

figel: Tarım **270a-4**

finĝir: Kadınların süs için yanaklarına sürdükleri al boya **269b-13**

finĝir: Kadınların süs için yanaklarına sürdükleri al boya **269b-14**

finĝir-: Sümkürmek **269b-13**, **269b-14**

fitne ḳoparçı: Fitne koparan, fesat çıkaran **270a-7**

fur: Kuş kanadının çıkardığı ses, pır **269b-15**

fur ėt-: Kuş kanadının çıkardığı sesi çıkarmak **269b-11**

futuḳ: Art arda yağan yağmur **270a-2**

füle-: Üflemek **269b-10**

fület-: Üfletmek **269b-11**

-ġa: Yönelme hali eki **269a-13, 267b-14**

ġabuḫ: Gece vakti içilen içki **268a-9**

-gac: Eyleme sürat katar **287a-5**

gāc: Şaşı **287a-5**

ġaçek: İnsan kanını emen, bitten ve pireden büyük bir hayvan **268b-10**

gaçla-: Tokatlamak **285b-9**

ġaçur-: Çiğnetmek **268a-10**

ġafa: Yalan **269b-7**

ġaḳın: Hazine **269a-8**

ġal-: Kalmak **269a-4**

ġalamus: Karın tokken vücudun diğer organlarının aç hissetmesi olayı, bir çeşit hastalık **268b-2**

ġalamus: Parasız pulsuz, züğürt **268b-2**

ġalança: Su kabarcığı **269b-2**

ġalc: Kolay çözülen düğüm **268a-6**

ġaldur-: Yersiz yere kavga, gürültü ve karışıklık çıkarmak **268a-11**

ġalġala: Saman çöplerini veya buna benzer bitki saplarını bir sırt yükü kadar demet halinde bağlayıp satmak için pazara götürülen yük **269a-13**

ġalġalıç: Birini güldürmek için bir yerlerine dokunarak gıdıklama **268a-7**

-ġalı: "İçin, maksadıyla" anlamları katan bir ek **269b-9**

ġamlıç: Birini güldürmek için bir yerlerine dokunarak gıdıklama **268a-7**

ġancar: Kadınların süs için yanaklarına sürdükleri al boya **268b-1**

ġanç: Naz, cilve, eda **268a-5**

ġanç-: Nazlanmak **268a-3**

ġançı: Çoban **269b-10**

ġançı: Üzerinde dikkatle çalışan, çabalayan kimse **269b-10**

ġann: Yağ fabrikalarında üzerinde ağırlıklar yükleyerek yağ çıkarmak için kullanılan, ucu okun ucuna benzeyen kalın havan tahtası **268b-15**, **269a-9**

ġar: Hayat kadını, orospu **268a-14**

ġar: İntikam arayan, öç almaya çalışan **268a-14**

ġar: Kötü zan sahibi **268a-14**

ġarav: Kırağı **269a-11**

ġarbile: Naz, cilve, işve, eda **267b-15**

ġarça: Alçak **269a-15**

ġarça: Cahil, bilgisiz **269a-15**

ġarça: Garcistanlı birine denir **269a-15**

ġarçek: Taşak fıtığı olan kimse **268b-13**

ġarec: Sabah vakti içilen içki **268a-5**

ġarım: Hendek **269a-7**

ġarımsa: Meçhul adam **269b-3**

ġarḳu: Horasan'ı fetheden Türk kavimlerinden biri **269a-12**

ġarmanuş: Akırı karha bitkisi **268b-4**

ġarmıḳ: Bir tür ördek **268b-7**

ġarnan: Üç yaşındaki at **269a-11**

ḥarun: İnatçı ve huysuz (at) **250b-11**

ġasek: İnsan kanını emen, bitten ve pireden büyük bir böcek **268b-10**

ġavşeng: Sığır gütmek için kullanılan dayak **268b-14**

gavur: Gâvur **288a-1**

ġavuş: Koruk üzüm salkımı **268b-3**

ġayraş: Sürekli yanılan adam **268b-4**

gaz-: Kazmak **288a-9**

gāzi: Hoş kokulu, kırmızı ve penbe çiçekler açan bir çiçek **294a-7**

ġazla-: İp bağlamak **267b-13**

-ge: Yönelme hali eki **286a-10**, **293a-13**

gėcige: Ense **293a-15**

-geli: Sonuna geldiği eylere sebep, vasıta ve cihet anlamları katan bir ek **293b-10**

geme: Köse **293a-15**

genĝser-: Cahil olmak **287b-3**

genĝser-: Meçhul olmak **287b-3**

geppi: Maymun **293b-13**

gerig: Nazik mizaçlı **289b-12**

gėril-: Esnemek **290b-13**

gėristaḳ: Esneme **289a-8**

gėriştinĝ: Esneme **290a-5**

gėrül-: Esnemek **290b-14**

getü: Akgünlük **292b-2**

gėvde: Gövde, vücut **292b-9**

gez: Kez, defa, kere **288a-12**

ġıcıla-: Eziyet etmek **267b-13**

ġıç-: Çiğnemek, ezmek **268a-3**

ġıçek: Çok ağlandığında çıkan ses, hıçkırık **268b-12**

ġıçek: Kemençe **268b-8**

ġıçek: Mızrap **268b-8**

ġıçı-: Gevezelik etmek, çok konuşmak **269b-9**

ġılġıç-: Gıdıklamak **268a-4**

ġılġılıç: Birini güldürmek için bir yerlerine dokunarak gıdıklama **268a-7**

ġılk: Ağaç sakızı, reçine **269a-1**

-ġına: Küçültme eki **269b-1**

ġıra: Arka taraf, art **269b-7**

ġıra: Sonra **269b-7**

ġırav: Kırağı **269a-11**

ġırbile: Naz, cilve, işve, eda **267b-15**

ġırġıl: Kaba sakal **269a-5**

ġırvana: Bir tür deve **269b-2**

ġışa: Hasır otu **267b-15**

ġızıl: Altın **269a-6**

gilen: Helal **291b-5**

gilen toḳḳan: Nikâhlı bir ana ve babadan doğmuş kimse, helalzade **291b-6**

gindek: Göbek **289b-10**

-gine: Küçültme eki **293a-13**

girmen: Servet, varlık **291b-1**

gize gize: Geze geze **293a-9**

gizer-: gezdirmek, seyrettirmek **287b-2**

gizik: Bakıp seyretme, izleme **290b-11**

gizik: Gezme, gezinme **290b-11**

gizle-: Gezmek **285b-12**

gizle-: Gizlemek, saklamak **285b-12**

gizle-: Malik olmak, sahip olmak **285b-12**

gizle-: Seyretmek, izlemek **285b-12**

ġoçal: Olgunluk çağı, orta yaşlılık **269a-6**

ġoçal-: Kocalmak, yaşlanmak **269a-4**

ġoduġ: Kör işeğin sıpası, sıpa **268b-5**

ġol: Ordunun kalbinde veya merkezinde yer alan birlik **269a-5**

ġora: Üzüm veya kaysı çağlası, çağla **269b-6**

göge: Eşek arısı **286a-13**

göl: Bilgisiz, cahil, ahmak, bön **291a-3**

gön: İşlenmiş deri, gön **291b-1**

göndürçi: Sebep, illet **293b-11**

gönen: Can **292a-6**

gönĝnek: Gömlek **290a-15**

gönĝser: Ah **287b-5**, **287b-11**

gönĝser-: Ah çekmek **287b-5**

gönĝşe-: Geviş getirmek **285b-4**

görge: İçinde içki içilen küçük içki tabağı **286a-11**

görge: Meyhane **286a-11**

görge: Şarap **286a-11**

görge: Şişe **286a-11**

görgeçi: Saki **294a-3**

görgeçi: Sevgili **294a-3**

gözel: Güzel, güzel kadın, dış görünüş, güzellik **291a-2**

gözellig: Güzellik **289b-10**

ġudal-: Nasırlaşmak **269a-3**

ġufc: Demirci örsü **268a-6**

ġuja: Gonca **269b-5**

ġuḳ: Kurbağa **268b-5**

ġulan: Kuru kaysı **269a-8**

ġultik: Kurutulmuş kaysı **269a-1**

ġulum: Kuru kaysı **269a-7**

ġuma: Kuma **269b-1**

ġumal: Kendi kendini övme, övünme **269a-3**, **269a-5**

ġumal-: Kendi kendini övmek, övünmek **269a-3**

ġumalçaḳ: Çok konuşan, geveze, lafazan **268b-6**

ġumalçı: Geveze, lafazan **269b-9**

ġuman: Karı, eş, nikahlı kadın **269a-10**

ġun-: Uyumak **269a-7**

ġunaçin: İki yaşındaki inek **269a-8**

ġunaçin: İlk doğumunu yapan inek **269a-8**

ġunan: İki veya üç yaşındaki at **269a-9**

ġunḳa: Başı aşağı olmuş (şekilde uyumak) **269b-3**

ġunĝnak: Yaradan akan irin **269a-2**

ġunun: İki veya üç yaşındaki at **269a-9**

ġur: Ağız boşluğunu oksijenden doldurup iki yumruğu ile iki yüzüne vurunca ağızdan çıkan oksijen ile birlikte çıkan ses ve bu bir çeşit çocuk oyunu **268a-14**

ġur: Kesilmesi durumunda can tehlikesi yaratan, genelde boğazın altına çıkan bez **268a-11**

ġur: Taşak fıtığı **268a-14**

ġur: Türk topluluklarından biri **268a-11**

ġurba: Koruk üzümden yapılan, aşureye benzeyen bir çeşit yiyecek **268a-2**

ġurçuŋ̂g: Bir tür deve **269a-2**

ġurla-: (Bulut ve süt gibi şeyler) gürlemek **267b-14**

ġurnuḳ: Beyaz tenli yakışıklı genç, yakışıklı erkek **268b-6**

ġurnuḳ: Egretta sacra balıkçılgiller familyasından bir kuş türü **268b-6**

ġurnuḳ: Kaz **268b-6**

ġuṣṣalan-: Hüzünlenmek, kederlenmek, tasalanmak **269a-7**

ġuşa: Sığır tezeği **268a-2**

ġuşak: Kuru **268b-13**

ġuyalġa: Meçhul adam **269b-2**

güb: Şarap küpü **286a-14**

gübürgü: Bir çeşit davul **292a-13**

güc: Köpek yavrusu **286b-11**

güdem: Zor, güç, çetin **291a-10**

gül: Bir tür çiçek **291a-4**

gül avluŋ̂g: Yeşil bitkileri çok olan yer, çayırlık, çimenlik **289a-14**

gümit-: Kaybetmek, yitirmek **286b-2**

gündü: Çöl hayaleti **292a-11**

güŋ̂g: Cariye, kadın köle **289b-1**

güŋ̂grüt: Bulanık su **286b-8**

güŋ̂güre-: Böğürmek **286a-3**

-gür: Sonuna geldiği eylemlere pekiştirme ve mübalağa katan bir ek **287b-12**

güreg: Kürek **290b-4**

gürle-: (Bulut, süt gibi şeyler) gürlemek **285b-1**

gürleġan: Gürleyen **291b-4**

gürünc: Pirinç **287a-4**

gürünc: Şebnem, çiy **287a-4**

güşe: Kuru tezek **292b-10**

güzen: Gelincik (hayvan)**292a-2**

ẖaan: Meslekleri şarkıcılık olan kavimlerinden biri **251a-9**

ẖaan: Şanı ve şerefi büyük olan hükümdar **251a-9**

ẖaber köndür-: Haber vermek, haber göndermek **251a-2**

ẖac: Haç **250b-14**

ẖāce: Baskı ve emir altında bulunmayan, dilediği gibi hareket edebilen, istediğini yapabilen **251a-12**

ẖāce: Ffendi, önder, reis **251a-12**

ẖāce: Övünme, iftihar, gururlanma **251a-12**

ẖāce: Tek hükümdarın hükmettiği toprakların veziri **251a-12**

ẖācelıḳ: Övünme, iftihar, gururlanma, büyüklük, yücelik **251a-6**

ẖaceş: Boğaza meydana gelen şişkinlik **240a-6**

hadır: Şahit, delil, tanık **300b-12**

hadıra-: Haberdar olmak, öğrenmek **300b-1**

hadırlat-: Haberdar etmek, bilgilendirmek **300b-4**

hadırlig: Tanıklık, şahitlik **301a-5**

hadırlig: Tembih **301a-5**

ẖahla-: İstemek **250b-12**

hakāri: Çabuk, çevik **301b-10**

hakāri: Kendini gösteren, kendini öven (kimse) **301b-10**

hakāri: Orospu, ayak takımı **301b-10**

hakāri: Süslü, süslenmiş, dik başlı, dik kafalı, inatçı **301b-10**

hakāri: Yaratma, halketme **301b-10**

hakāri: Ziyafet **301b-10**

hakāril-: Orospuluk yapmak **301a-10**

ẖalac: Türkistan illerinden biri **251a-1**

ẖalanc: Moğol uluslarından biri **250b-14**

ẖamuc: Kurdun, ağacı yiyerek toprak haline getirdiği toz **250b-13**

hanĝ manĝ: Şaşırma, şaşkınlık **301a-4**

ẖana: Kalem **250b-12**

ẖanc: Naz, cilve, sevinç **250b-14**

handa: Nereye **301b-8**

ẖane: Kalem **251a-11**

hanġar-: Şaşırmak **300b-10**

ẖanĝı: Moğol uluslarından biri **251a-15**

hansı: Hangi **301b-10**

hap hup: Haşmet, heybet, debdebe, görkem **300b-2**

hap hup: Korku, dehşet **300b-2**

hap hup: Korku, dehşet; haşmet, heybet, debdebe, görkem **300b-2**

har-: Yorulmak **300b-9**

harat-: Yormak **300b-4**

harav(ı)l: Öncü birlik **301a-12**

haravul: Öncü birlik **301a-12**

ẖarezm: Hükümdarlık adı, Harezm **251a-7**

ẖarẖaşalaş-: Tartışmak, münakaşa etmek **251a-4**

harı: Zamk **301b-10**

ẖarlis: Kızıl hastalığı **251a-3**

haru: Gam, keder, tasa, ağrı, sızı **301b-3**

harun: Durduğu yerden adım atmayan (at) **301b-1**

ẖaṭay: Moğol uluslarından biri **251a-15**

ẖatun: Hatun, kadın **251a-9**

hav: Evet, hay hay, peki **301b-3**

hava: Evet, hay hay, peki **301b-7**

havıç: Havuç **300b-6**

havuç: Avuç **300b-7**

havuç su: Bir avuç su **301b-4**

havuş: Havuç **301a-1**

hayda-: (Eşek) sürmek **300b-1**

hayḳır-: Bağırmak, haykırmak **300b-9**, **300b-11**

hayravul: Öncü birlik **301a-12**

hel: Kakule tohumu **301a-14**

helelli-telelli: Birini alaya etmek için kullanılan vah vah denilen söz **301b-12**

her ne: Her ne, her ne kadar **301b-6**

her nėçe: Her ne kadar, gerçi **301b-7**

her-: Ünsiyet peyda etmek **300b-9**

herük: Kambur **301a-7**

hevc: Hükümdarın yaşadığı çadır **250b-9**

hevc: İbik **250b-9**

hevzük: Düğün gecesinde gelinin eline kına süren kadın **301a-6**

hey: Seslenmek veya ilgi ve dikkat çekmek için söylenen bir söz **301b-13**

heyit: Ramazan bayramı, bayram ayı **300b-5**

ḥeyit: Ramazan bayramı **250b-8**

heyva: Ayva **301b-5**

ḫımçe: İnce ve küçük ağaç dalı **251a-13**

ḫına: Kına **250b-12**, **251a-11**

ḫına yaḳ-: Kına yakmak **251a-5**

ḫınçek: Kabuklu meyvelerin içi **251a-7**

hırca-: Sırıtmak **300a-15**

ḫırtek: Vücudun omuzlarla baş arasında kalan kısmı, gerdan **251a-7**

hide: Karışma **301b-8**

hildi-: Kaldırmak, yukarı kaldırmak **301b-8**

himere-: Dolamak **300b-1**

himre-: Toplamak, biriktirmek **300b-1**

hin: Evet, hay hay, peki **301b-2**

hing: İrin **301a-7**

ḥinnā: Eyer **250b-6**

hinne: Eyer kaşı **301b-6**

ḥirkin-: Dans etmek **250b-10**

hivre: Boş, abes, hezeyan **301b-6**

hona: Erkek ceylan **301b-5**

ḫoraz: Horoz **251a-3**

horbaḳ: Kebap **301a-3**

hormı-: Kavga etmek, çekişmek **301b-9**

hort-: Yutmak **300b-3**

ḫödük: Eşek yavrusu, sıpa **251a-7**

högür-: Bağırmak, hıçkırarak ağlamak **300b-10**

hök: Devenin yerden kalkması için kullanılan söz **301a-4**

höl: Islak, yaş **301a-10**

höle höle: Kah kah, bazen bazen **301b-6**

höl-: Islanmak **301a-10**

hölpag: Karnıyarık bitkisi **301a-2**

hömsül-: Hecelemek **301a-9**

höp höl: Çok ıslak, çok yaş **301a-13**

höpüpük: Çavuş kuşu, hüthüt **301a-6**

hör-: (Saç) örmek **300b-8**

hör-: (Sarık) sarmak **300b-8**

hör-: Yerden ot bitmek, yetişmek **300b-14**

hör-: Yetişmek **300b-8**

hören-: Haberdar etmek, bilgilendirmek **301a-15**

höri: Bir çeşit yabani hayvan **301b-9**

ẖötük: Eşek yavrusu, sıpa **251a-6**

ẖuc: Horoz ibiği **250b-15**

ẖuç: Horozibiğigillerden, kırmızı çiçekleri horoz ibiğini andıran bir süs bitkisi; şeftali ağacı çiçeği **250b-15**

ẖuç: Şeftali ağacı çiçeği **250b-15**

hular: Erkek keklik **300b-14**

hulkār: Ayak takımı **300b-13**

hulkār: Orospu, hayat kadını **300b-13**

hurek: Kambur **301a-7**

ẖurmalıġ: Hurmalık, hurma bahçesi **251a-5**

hurt purt: Çalışıp çabalama, büyük gayret sarfeteme **300b-6**

ẖuşı bay: Aymakiyye fırkalarından biri **251a-14**

ẖuyaşı: Moğol uluslarından biri **251a-14**

hüçük: Emanet **301a-8**

hük: Hak **301a-7**

hük çük: Hak haksız **301a-5**

hüki: Baykuş **301b-12**

hükük: Hakikat **301a-8**

hüküki: Hakikat **301b-10**

hüle-: Yardım etmek, yardım dağıtmak **300b-2**

hülek: Ülker, pervin **301a-5**

hülin: Yıldırak, süheyl **301b-3**

hülker: Ülker takım yıldızı **300b-13**

hünḳar: Balaban kuşu **300b-15**

hünüm: Henüz **301a-14**

hür: Ağızdan çıkan nefes, nefes, soluk **300b-14**

hür-: Havlamak **300b-13**

hür-: Ürümek, havlamak **300b-8**

hürde hür: Her vakit, daima, her an **300b-12**

hüre: Havlama **301b-4**

hürḳaḳ: Avlayan **301a-3**

hürke-: Ürkmek **300a-15**

ıbar: Misk **193b-5**

ıçḳın-: Haykırmak, yüksek sesle bağırmak, gürlemek **206a-10**

ıġaç: Ağaç **191a-8**

ıġaç: Fersah **191a-8**

ıġrım: İp, halat **205b-1**

ıġruḳ: Keçe çadır, büyük bir kimsenin çadırı **200b-7**

ıḳ-: Düşmek, yıkılmak **198b-1**

ıḳıl-: Yıkılmak **204a-13**

ılamçıḳ: Ateşli silahlarda merminin veya güllenin fırlatılması gibi işlerde kullanılan, güherçile, kükürt ve kömür tozundan ibaret patlayıcı madde **200b-8**

ılat: Dağ hayvanı **190b-15**

ılça: Alçaklık **189a-7**

ıldam: Çabuk, seri **198b-5**

ıldırçı: Yıldırımın parıltısı, şimşek **212b-9**

ıldırıçı: Parlak, parlayan **214b-9**

ıldırım: Yıldırım, şimşek **205a-11**

ılġar: Çok çabuk, hızlı, tez **193b-9**

ılġar-: Hızlı yürümek, çabuk yürümek **192a-14**

ılıḳ: Soğukla sıcak arası, ne soğuk ne sıcak, ılık **200b-8**

ılḳı: Yılkı **213b-1**

ımşaḳ: Yumuşak **200a-1**

ın-: Ant içmek, yemin etmek **205b-8**

ınaḳ: Mahrem, musahip, hükümdara yakın olan kimse **198b-14**

ınaḳta: Anahtar **211a-9**

ınçıḳla-: Şikâyet etmek, sızlanmak **187b-9**

ınd ur-: Ant içirmek, yemin ettirmek **192a-8**

ınĝgırçaḳ: Genellikle eşeklere, bazen de atlara vurulan, kaşsız, enli, yayvan ve yumuşak bir çeşit eyer, palan **199a-8**

ıraḳ: Uzak, ırak **198b-7**

ıranıpgüçü: Şarkı söyleyen, şarkıcı **213b-2**

ırcay-: Sırıtmak, gülümsemek **211b-13**

ırġan-: Hareket etmek, kımıldamak, sallanmak **206a-15**

ırġan-: Hastalıkta yazıklanmak, eyvah eyvah diye bağırmak **206b-6**

ırġat-: Kımıldatmak, yerinden hareket ettirmek **189b-9**

ırġı-: Sıçramak, atlamak **212a-8**

ırġına: Sallanma, kımıldanma, titreme **211b-3-**

ırı: Arı **212b-13**, **214b-9**

ırı: Taze **212b-13**

ırılçı: Hanende, şarkıcı **215a-2**

ırmay-: Sırıtmak, gülümsemek **211b-13**

ıs(ı)tur-: Sıcak duruma getirmek, ısıtmak **192a-14**

ısarġa: Küpe, halka **210b-11**

ısarlan: Ismarlama **208b-4**

ısarlan-: Ismarlamak **206b-5**

ısfuf: Zahit **198a-9**

ısıġ: Yazık, eyvah **197a-12**

ısıt-: Isıtmak **189b-3**

ışla-: Islamak, ıslatmak **187b-4**

ıslat-: Islak durma getirmek, ıslatmak **190a-10**

ısmarlan-: Ismarlamak **205b-7**

ısmuġ: Yasmık, mercimek **198a-6**

ıssıġ: Sıcak **197a-13**

ıştabl: Ahır **204b-9**

ışın yulduz: Zühre, çoban yıldızı **194b-11**

ışındur-: Aşındırmak **193a-3**

ışınġuz: Geceleri kendinden ışın saçan bir tür solucan **194b-10**

ışḳır: Revaç, sürüm **194a-5**

ışḳırıḳ: İki elin birbirine çarpmasından çıkan ses **198b-13**

ışnat-: Işıldatmak **189b-8**

ız-: Göndermek **194a-6**

ızıl-: Islanmak **204a-12**

ızıl-: Kötü gözle bakmak **204a-12**

ızır-: Göndermek **192b-10**

iber-: Göndermek **192b-9**, **193b-5**

ibi-: Islanmak **211b-15**

ibiye: Çabuk at **211a-14**

iç: Hiç **199a-2**

iç: İç **191a-9**

iç: Kır, ova **191a-9**

iç aġır: Karın ağrısı **193b-7**

iç sür-: İçi sürmek, ishal olmak **192a-7**

iç ton: Don **208b-2**

iç yaġı: İç yağı **214b-10**

iç-: İçmek **191a-6**

iç-: Sokmak **191a-6**

içegü: Bağırsak **209a-6**

içeri: İçeri **213a-2**

içi: Bağırsak **212b-8**

içi: İç, iç taraf **212b-8**

içig piçig: İç ve dış **203b-5**

içke: Ayak tabanı **188b-14**

içkeri: İçeri **213a-3**

içḳır: Yerin iki katmanı arası **194a-4**

içḳırın: Yerin ardışık iki katmanın birleştiği nokta, yerin iki katmanı arası **198b-13**

içki: İç, içeri, iç taraf **213b-7**, **214a-11**

içki: İç, içeri, iç taraf **214a-11**

içki: Padişahın yakın akrabaları **214a-11**

içki: Sırdaş, mahrem **193a-10**

içkü: İçecek **209a-6**

içkülüg: İçecek **201b-1**

içre: Ortada **188a-1**

içtan: Don **208a-14**

içün: İçin **208a-3**

içürge: İçyüz, zamir **189a-10**

içüri: At örtüsü, çul **214a-13**

id: Koku **192a-2**

idi: Koku **212a-13**

idigü: Bey ismi **209b-14**

idigü: Hevesli **209b-14**

idile-: Koklamak, koku almak **187a-13**

idiş: Kap, cam veya topraktan yapılmış bardak, içki kadehi **196a-15**

idü: Kılıç kını, kın, kılıf **209b-11**

ig: Hasta **214a-8**

igen: Bu dünya, dünya **206b-13**

igeri keyin: İleri arka **207a-9**

igi: İyi **214a-8**

igi: İyilik **214a-8**

igirme: Yirmi **210b-2**

igit: Delikanlı, genç erkek **201a-14**, **190b-1**

igit ėl: Yiğit, mert **204b-10**

igitle-: Ergenleşmek, delikanlı olmak **187b-10**

iglig: Hastalık **201b-5**, **202b-9**

iglig: Siyahlık **203b-1**

igne: İğne **210b-1**

igren: Ağlama, inleme **207b-12**

igren-: Nefret etmek, tiksinti duymak, iğrenmek **206a-3**

ik: Hastalık **203a-6**

ik: İğ **203a-6**

ikdaş: Melez **196b-14**

iken: Acaba **206b-12**

iken: İhtimal bildirir; belki, ola ki, bilfarz, muhtemelen **206b-12**

iken: İken **206b-12**

ikev: İkisi **209b-13**

ikevlen: İkisi **206b-9**

ikin: Acaba **206b-11**

ikin: İhtimal bildirir; belki, ola ki, bilfarz, muhtemelen **206b-11**

ikinçe: İki kat **211b-5**

ikinçi: İkinci **212a-12**

ikindi: İkindi namazı vakti **214b-2**

ikindük: İkindi namazı vakti **214b-3**, **203a-11**

ikkelesi: Her ikisi, ikisi **212a-12**

ikki: İki **212a-11**

ikki bölük: İki çeşit, iki tür **201b-7**

ikki bölük: İnsan ve cin **201b-7**

ikki köŋül: Tereddütlü **204b-4**

ikki miŋ: İki bin **202a-8**

ikki yüz: İki yüz **194b-3**

ikkimgi: İkindi namazı **214b-1**

ikkimgi: İkindi namazı vakti **214b-1**

ikkirer: İkişer **193b-15**

il: Yıl **301b-13**

il-: Asmak **203b-9**

ilan: Yılan **207a-11**

ilan yıl: Yılan yılı **204b-11**

ileri: Önceki, evvelki **212b-11**

iletmiş: Büyük askeri birlik **196a-14**

ilgeri: İleri **212b-1**

ilgeriki: Önceki, evvelki **214a-13**

ilgeriler: Öncekiler, geçmiştekiler, geçenler, eskiler **193b-13**

ilgü: Yırtıcı kuş pençesi, pençe **209b-12**

ilig: İlik **202a-1**

iliglig: Bahadır, yiğit, kahraman, cesur **201b-7**

ilik: Kuyruk sokumunun kas kütlesi **202a-1**

ilin-: Tutuklanmak **205b-6**

ilin-: Tutulmak **205b-12**

ilir: Önlenmesi elde olmayan büyük felaket, afet, bela **194a-4**

iltemiş: Askeri birliklerden yağmalamak için görevlendirilen takım, yağmacı, çapulcu bölüğü **196a-13**

imer: Temiz, duru, arı **193a-12**

imer: Yavaş **193a-12**

imerli: Cumartesi **212b-15**

imerli: Ilık hava **212b-15**

imerli kün: Cumartesi **208a-12**

imerli: İçine temizliğini bozacak bir şey karıştırılmamış olan, temiz, duru **212b-15**

imir imir: Yavaş yavaş **193b-10**

imle-: İşaret etmek, işmar etmek **187a-8**

imlegüçi: İşaret eden, işmar eden **212b-8**

imlek at: İşaret dilinden anlayan genç at **190b-3**

imlig: İşaret dilinden anlayan at **202b-7**

imlig: Süvari bulamayan at **202b-7**

in: İn **206b-15**

in: İniş **206b-15**

in: Kulak deliği **206b-15**

in: Pencere **206b-15**

in: Yer deliği **206b-15**

in-: İnmek **205b-8**, **206b-15**

inan: Güven **207b-12**

inan-: İnanmak, doğru bulmak **205b-10**

inci: İnci **212b-6**

inci: Kadın **212b-6**

inci-: İncimek, kırılmak **196a-11**

incit-: İncitmek **190a-7**

incü: İnci **209a-1**

incü: Ücret karşılığı çalışma **209a-1**

incük: Baldır, incik **203a-11**

incük: Narin **203a-11**

inç-: İncinmek **191a-5**

inçık: Yüksek sesle ağlama, çığlık, inilti **200b-3**

inçike: Topuk kemiği **189a-5**

inçke: İnce **204b-12**, **210a-8**

inçkir-: İçini çekerek ağlamak, hıçkırmak **192a-11**

inçulaḳ: Sedef, inci **200b-13**

inde-: Çağırmak, ünlemek **191b-14**

inde-: Haber vermek, haberdar etmek **187b-9**

inde-: Konuşmak **187b-9**

indek: Haber **201a-4**

indekçi: Damın üstüne çıkıp halka herhangi bir haberi yüksek sesle duyuran kimse, carçı **215a-2**

indıḳ-: Haber vermek **198a-11**

indirmiş: Hile, düzen **197a-6**

indür-: İndirmek **192a-8**

inek: İnek **202a-5**

inekçi: İğdiş yapan kişi **214a-15**

inel-: İnlemek, ağlamak **204a-14**

ingen: Dişi deve **208a-13**

ini: Yaşça küçük kardeş **213a-3**

ini aġa: Küçük ve büyük kardeş **188b-13**

iniş: Aşağı, alçak **196a-12**

iniş-: Yüksekten veya yukarıdan aşağıya doğru birlikte inmek **195b-15**

inĝle de-: İnlemek **187b-5**

intik: Başı eğik at **203a-5**

inĝşen: Sirke **208a-10**

ip: İp, urgan **189a-12**

ipek: İpek **202a-6**

irdef: Armağan, hediye **198a-9**

irdiz: Kök, ağaç kökü **195a-4**

irec: Utarit, Merkür **191b-6**

irendir: İkizler burcu **193b-14**

irgeli: Evvel, ileri **214b-14**

irgeş-: Havlamak, ürümek **196a-4**

iri: İki hörgüçlü dişi deve **213b-1**

iri: Sert, katı, kaba **214b-9**

irigen: Ay takviminin üçüncü ayı, rebiyülevvel **208a-10**

irik: İki şeyin arasındaki fark, farklılık **201a-9**

irik: İyi öğütülmemiş un **201a-9**

irik: Kemik iliği **201a-9**

irik: Törpü gibi katı ve kaba **201a-9**

irik-: Dağılmak **200b-15**

irik-: Kabalık etmek, hoyratlık etmek **200b-15**

irin: İrin **207b-14**

iriŋ: İrin **202b-6**

irin-: Su vurmak, su serpmek **205b-4**

irk: Sert, katı, kaba **201b-11**

irke: Bir tür ördek **188b-6**

irke: Çekinmeyen köle, kul **188b-6**

irnek: Tırnak **203a-10**

is: Dumanın değdiği yerde bıraktığı kara leke, is **195a-9**

is: Koku **195a-9**

isgic: Kuru üzüm **191b-4**

isin-: Isınmak **205b-4**

isitme: Sıtma hastalığı, vücut ısısı **210b-12**

isḳan-: Koklamak **206a-15**

iskel: İrinli kabarcıklar dökerek yüzde izler bırakan ateşli, ağır ve bulaşıcı bir hastalık, çiçek hastalığı **205a-4**

islen-: Kokmak, pis kokmak **206a-9**

isli: Kokulu, isli **214a-14**

issi su: Hamam, ılıca **209b-13**

istelig: İstek, arzu, dilek **201a-13**

iş: İş **196a-5**

iş atı: Yük taşımak için kullanılan at **213a-10**

iş düzçi: İş yapan, becerikli (kimse) **212b-11**

iş igiti: Savaş adamı, savaşçı **213a-10**

iş soŋġı: İşin sonu, işin akıbeti **214a-12**

işe-: İşemek **187b-8**, **194a-2**

işe-: Koylaştırmak **187b-8**

işen-: İşlemek **206a-5**

işenç: İnan, güven **199a-10**

işenç: İnanç, inan, inanma **191b-2**

işġır: Tembel, işe yaramayan (kimse) **193b-10**

işgic: Kuru üzüm **191b-5**

işit-: İşitmek **189b-11**, **202b-2**

işkil: Zor, güç, çetin, müşkül **204b-2**

işkirimçi: Divit **212a-14**

işleġan: Çalışma, uğraşma, çabalama **208b-7**

işleġan: Duraksama, tereddüt **208b-7**

işleġan: Telaş **208b-7**

işme: Bir tür yırtıcı hayvan **211b-1**

iştan: Don **207b-12**

iştan baġ: Uçkur, don kemeri **197b-10**

iştan baġlıġ: Uçkur, don kemeri **198a-6**

it: Köpek, it **190b-4**

it çibin: At sineği **208a-1**

it il: İt yılı **204b-12**

it ür-: Gereksiz konuşmak, köpek gibi havlamak **192b-15**

it ür-: İt ürümek, havlamak **192b-15**

it üzüm: İt üzümü, köpek üzümü **205a-9**

it-: Uzaklaşmak, kaybolmak, yitmek **189b-6**, **190b-4**

itelgü: Doğan kuşu **209b-1**

itit-: Yitirtmek, kaybettirmek **190a-5**

itnek: Balta **203b-1**

ittik: Keskin **201a-3**, **201b-5**

ittik-: Bilemek, keskinleştirmek **201a-3**

ittil-: Bilemek, keskinleştirmek **203b-11**

ittit-: Keskinleşmek **189b-12**

iy: İyi **213a-1**

iy: Evet, hay hay **211b-11**, **213a-1**

iy: Sepileme **213a-1**

iy: Ünlem **213a-1**

iy-: Süt vermek **211b-11**, **213a-1**

iyil-: İyileşmek, sağlık bulmak **204a-8**

iz: Ayak izi, iz **194a-10**

iz: Kaynak, temel, asıl **194a-10**

iz: Koku **194a-10**

izçi: Vakıf olan, bilen, farkında olan **214a-14**

izeñgü bağı: Üzengi bağı **214b-1**

izeñgülüg: Ayak altı çukuru **203a-8**

izeñgülüg: Üzengi üst kısmı **203a-8**

izi: Allahu Taâlâ **213a-11**

izildek: Merdiven **202b-7**

izle-: Ayak izi aramak **187b-1**

izle-: Birinin veya bir şeyin arkasından gitmek, takip etmek **187b-1**

jıva: Cıva **256a-4**

jul: Karmakarışık, dağınık, birbirine girmiş **255b-15**

jun: Dünya, âlem **256a-2**

jund: Dünya, âlem, ajun **255b-6**, **256a-2**

jundnıñg eyesi: Padişah **256a-8**

junlüg: Padişah **255b-13**

ḳā: Vezir **271a-7**

-ḳa: Yönelme hali eki **271a-12**, **283a-2**

ḳab: Büyük fincan tabağı **271b-2**

ḳaba: Gür ve kaba (sakal) **283b-4**

kaba: Hedef **270a-14**, **283a-1**

ḳaba saḳal: Kaba sakal **280a-4**

ḳaba-: Kuşatmak, muhasara etmek **270a-14**

ḳabab: Herhangi bir hayvanı yaklamak için etrafını sarma, çevreleme, kuşatma **271b-2**

ḳabaḳ: Arka, sırt **277b-4**

ḳabaḳ: Göz kapağı **277b-4**

ḳabaḳ: Hedef, belirti, işaret **277b-4**

ḳabaḳ: Kalıp **277b-4**

ḳaban: Azılı erkek domuz **281b-10**

ḳabar-: Kabarmak **272b-13**

ḳabar: Su kabarcığı **272b-13**

ḳabarcuḳ: Zülüf **276b-13**

ḳabarçıġ: Deri üzerinde meydana gelen kabarcık, kabarcık **276a-7**

ḳabarçuḳlan-: Üzerinde kabarcıklar oluşmak, kabarcıklanmak, cerahatlenmek **280a-14**

ḳabarma: Kabarcık **283b-10**

ḳabat: Moğol uluslarından biri **272a-4**

ḳabıḳ: Ağaç kabuğu, kavun kabuğu **277a-1**

ḳabıḳ: Palto **277a-1**

ḳabır: Çok çalışmaktan elde veya ayakta oluşan kabarcık, nasır **273a-11**

ḳabu: Vakit, fırsat **282a-14**

ḳabuçı: Fırsat kollayan kimse, fırsatçı **285a-6**

ḳabuḳ: Kalıp **277a-1**

ḳabuḳ: Kayık **277a-1**

ḳabun: Gemi **281b-15**

ḳabun: Kafes **281b-15**

ḳaburġa: Gece yenilen yemek **283a-3**

ḳaburġa: Kaburga kemiği **283a-3**

ḳabuy: Göz bebeği **284b-12**

ḳaç: Çok **272a-11**

ḳaç-: Kaçmak **272a-6**

kāç: Şaplak, tokat **287a-6**

ḳaça: Yanak **282b-14**

ḳaçan: Eğer **280b-12**

ḳaçan: Ne zaman, ne vakit **280b-12**

ḳaçangaça: Ne zamana kadar **271a-6**

ḳaçar: Katır **273a-11**

ḳaçar: Kızılbaş kavimlerinden biri **273a-11**

ḳaçar: Nesir **273a-11**

ḳaçar: Yanak, yüz **273a-11**

ḳaçmal: Kaşıntılı **280a-5**

ḳadaġan: Moğol fırkalarından biri **281b-9**

ḳadaḳ: Kırılan zarfları birbirine yapıştırmaya yarayan yapıştırıcı madde **278b-10**

ḳadarġa: Gemi, kadırga **283a-4**

ḳadıl-: Batmak, saplanmak **279a-12**

ḳadıl-: Bir araya gelmek **279a-12**

ḳadıl-: Karnı üzerine sürünerek gitmek, sürünmek **279a-12**

ḳadıl-: Rastlamak, karşılaşmak **279a-12**

ḳadur-: Kudurmak, kendinden geçmek, delirmek **272b-13**

ḳafa: Büyük delikleri olan ağ **283a-8**

ḳaftan: Kaftan, önü daima açık duran kaftan **281a-14**

ḳaġ: Havuz, gölet **276a-12**

ḳaġıl-: Bir göreve yerleştirmek, atamak **279b-3**

ḳaġun: Bir çeşit kavun **280b-13**

ḳaġunçı: Ganimeti toplamakla görevlendirilen ordu kanadı **284b-14**

ḳaḳ: Gölet **277a-2**

ḳaḳ: Zayıf ve kuru (kimse) **277a-2**, **276b-1**

ḳaḳ su: Yağmurdan toplanan göl suyu **282a-14**

ḳaḳ-: Almak **277a-2**

ḳaḳ-: Çivi çakmak **276b-1**

ḳaḳ-: Pamuk atmak, ditmek **276b-1**

kākā: Köle, kul **286a-12**

ḳaḳar: Kürdan **273b-6**

ḳaḳdan: Yeşil alan **281b-12**

ḳaḳraḳ: Kağıt **276b-9**

ḳaḳşa-: Soğuktan uyuşmak **270a-11**

ḳaḳşa-: Zayıflamak, cılızlaşmak **270a-11**

ḳakşal-: Cılızlaşmak, sıskalaşmak, zayıflamak, kurumak **279b-2**

ḳakşat-: Güçsüz, karşı koyamaz duruma getirmek **271b-6**

ḳaḳu: Toprağı sürmek için kullanılan sığır **282b-4**

ḳal-: Kalmak **279b-2**

ḳalaḳ: Davranış **278a-4**

ḳalaḳ: Izdırap **278a-4**

ḳalan: Kalan, kalmış olan **281a-13**

ḳalavuz: Rehber, kılavuz **273b-15**

ḳalay: Kalay **285a-10**

ḳalçanĝ: Çevik at **279a-5**

ḳalçanĝ: Sabırsız adam **279a-5**

ḳalçan: Sadak, okluk **281b-12**

ḳalduġaç: Kırlangıç **272a-13**

ḳaldur-: Kaldırmak **273a-6**

ḳalduvaç: Kırlangıç **272a-13**

ḳalġur: Bir hizmetin gelecekte de yapılması için belli şartlarla ve resmi bir yolla ayrılarak bir topluluk veya bir kimse tarafından bırakılan mülk, para, vakıf **273b-6**

ḳalıḳ: Çok **277a-9**

ḳalıḳ: İsteğine erişememiş, muradına erememiş **277b-13**

ḳalın: Kalın **281b-5**

ḳalın: Sakin **281b-5**

ḳalın: Sayıca çok **281b-5**

ḳalınla-: Kalınlaştırmak, yoğunlaştırmak, koyulaştırmak **270a-8**

ḳalınlıḳ: Genişlik, en **277b-10**

ḳalınlıḳ: Nişanlanma **277b-10**

ḳalış-: İncitmek **275a-7**

ḳalış-: Taşmak, taşkınlık yapmak **275a-7**

kāliv: Ahmak **292b-2**

kālive: Bilgisiz, cahil, ahmak **292b-11**

ḳalḳ-: Kımıldamak, yerinden hareket etmek **276b-4**

ḳalḳ-: Sıçramak **276b-4**

ḳalla: Defa, kere **271a-7**, **283a-14**

ḳallaç: Güçsüz **272a-11**

ḳallaç: Parasız pulsuz, beş parasız (kimse) **272a-11**

ḳallaş: Arsız, utanmaz, utançsız **273a-14**

ḳallaş: Boş, gereksiz, faydasız, saçma sapan söz **275a-11**

ḳallaş: Yalnız **273a-14**

ḳallı: Nasıl **284b-12**

ḳalma: Sapan **271a-6**

ḳalpaḳ: Kakül **277a-9**

ḳalpaḳ: Kalpak **277a-9**

ḳaltaban: Ayak tabanı **281a-5**

ḳaltaban: Kadın, karı **281a-5**

ḳaltaban: Siper **281a-5**

ḳaltaġı: Düzenbaz, hileci **284a-13**

ḳaltaḳ: Arsız, namussuz, pezevenk, deyyus **277b-12**

ḳaltaḳ: Dik başlı, itaatsiz bahadır **277b-12**

ḳaltal: Eyerin arkası, sırtı **280a-2**

ḳaltan: Pezevenk, deyyus, arsız, namussuz **281a-12**

ḳalya putı: Ciğerden yapılan bir çeşit yemek **284a-9**

ḳam: Dizgin **280a-8**

ḳam: Kuskun **280a-8**

ḳam-: Kuşatmak, çevrelemek, sarmak, ihata etmek **280a-6**

kām: Murat, istek, dilek **291a-8**

ḳam-: Rahatlamak **280a-6**

ḳama tapgu: Yük bulucu **282a-3**

ḳama tapḳuçı: Yük bulucu **273a-10**

ḳama: Defa, kere **283a-13**

ḳama-: Kabul etmek **271a-2**

ḳamarḳa: Defa, kere **283a-14**

ḳamaş-: Kamaşmak **275a-6**

ḳamçı: Kamçı **285a-8**

ḳamış: Kamış **275b-7**

ḳamışlıḳ: Kamışlık, sazlık **278b-5**

ḳamḳar-: Balık avlamak, balık tutmak **273a-3**

ḳamḳuş: Açılmış, açık, ferah **275b-5**

ḳamnan: İl adı **280b-14**

ḳamrala: Defa, kere **283a-13**

ḳamşur-: Yüz yüze getirmek **273a-1**

ḳamtu: Karşı **282a-3**

ḳamuġ: Bütün, hep, kamu, tüm **276a-2**

ḳamuġ: Çok **276a-2**

ḳamurġa: Tam uykusunu alamayan (kimse) **283a-11**

ḳamurḳa: Karınca **283b-4**

ḳan ḳarşuḳ: Kan bulaşmış, kanlı **276b-13**

ḳan saḳçı: Kan dökücü, zalim **284b-13**

ḳan şaşı: Diyet, kan pahası **284a-12**

ḳan-: Suya kanmak, doymak **280b-6**

ḳān: Şanlı padişah **280b-11**

ḳana-: Kanamak **270b-3**

ḳanat: Çadır kanadı **271b-9**

ḳanat-: Hacamat etmek **271b-5**

ḳanat: Kalın perde **271b-9**

ḳanat: Kanat **271b-9**

ḳanat-: Kanatmak **271b-5**

ḳanatġa ḳanat: Kol kola, yan yana, sıralar halinde **271b-10**

ḳanç: Naz, cilve **272a-7**

ḳançıġ: Dişi köpek **276a-6**

ḳançıḳ: Dişi köpek **278b-4**

ḳançuġa: Eyerin terkisi **282b-11**

ḳançuḳ: Sürüngen **278a-2**

ḳançura: Yol, tarik **283a-5**

ḳanda: Hangi yere, nerye **271a-5**

ḳanda: Nerye **282b-6**

ḳandaḳ: Nasıl **277b-6**

ḳanġar-: Bindiği hayvanı daha hızlı yürümesini sağlamak, koşturmak **273a-4**

ḳanġar-: Gargara yapmak **273a-4**

ḳanġlı: Moğol fırkalarından biri **284b-1**

ḳanġlı: Üzerinde yük taşınan araba **284b-1**

ḳanġrıḳ: Burnun sırtı **277b-7**

ḳanı: Nerede, hani **284b-15**

ḳanĝı: Karşı **285a-12**

ḳanıt: Kanat **271b-13**

ḳankur: Bir çeşit ilaç bitkisi **273a-13**

ḳanlu yaşı: Kanlı gözyaşı **284a-12**

ḳanlüg tüzi: Kanlı çöl **284b-6**

ḳanlüg: Kanlı **278b-12**

ḳanĝrat: Kula at **272a-5**

ḳanĝrıġ: Damak **276a-11**

ḳanşır: Burnun kökü **273b-8**

ḳantar: At yuları, dizgin **273b-9**

ḳantarış-: Ödemek, yerine getirmek, ifa etmek **275a-7**

ḳantur-: Atın dizginini geri çekerek eyerin kaşına takmak **273a-3**

ḳanṭur-: Atın dizginini geri çekerek eyerin kaşına takmak **273a-3**

ḳap: Büyük dağarcık, çuval **271b-2**

ḳap ḳara: Kapkara, simsiyah **283a-2**

ḳap ḳaz: Beyaz kaz **274a-4**

ḳap ḳızıl: Kıpkızıl, çok kızıl **279b-14**

ḳap-: (Köpek) ısırmak **271b-1**

ḳap-: Çalmak **271b-1**

ḳap-: Sepilemek **271b-1**

ḳapaḳ: Kapak **277a-11**

ḳapan-: Maskara olmak **280b-7**

ḳapar: Gaga, kuş gagası **273b-8**

ḳapı: Kapı **285a-8**

ḳapı: Tahta **285a-8**

ḳapıban-: Pusulanmak **280b-4**

ḳapın-: Ateş almak, alevlenmek **280a-15**

ḳapıt: Çimdik **272a-1**

ḳapḳan: Her türlü kabın üstünü örtmeye yarayan nesne, kapak **281b-7**

ḳapḳan-: Gizlenmesini, saklanmasını sağlamak **280b-4**

ḳapla-: (Bir şeyin) her yanını örtmek, kaplamak **271a-2**

ḳapsa-: Toplanmak, bir araya gelmek **270a-13**

ḳaptan: Kaftan **281a-3**

ḳapuġ: Kapı **276a-2**

ḳapuḳçı: Kapıcı **284a-13**

ḳapuluḳ: Kapı perdesi **278b-5**

ḳapuşḳan: Elin sırtı **281b-6**

ḳar: Havada beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak yağan su buharı, kar **273b-3**

ḳar ḳarındaş: Büyük erkek kardeş, ağabey **275b-3**

ḳar ḳonaḳ: Bir tür kuş **278a-4**, **278b-2**

ḳar-: Dişler birbirine temas etmek **273a-2**

ḳar-: Karıştırmak, birbirine katmak **273a-2**

ḳara: Akçe, pul **271a-6**

ḳara: Aymakiyye ulusu **271a-6**

ḳara: Bakış, bakma **271a-6**

ḳara: Kara, siyah **271a-6**

ḳara baş: Köle olarak çalışan taya **275b-2**

ḳara baş: Zavallı kadın **275b-2**

ḳara çerik: Gereken durumlarda halktan toplatılan ordu kanadı **279a-2**

ḳara ḳamuġ: Halk, kamu **276a-7**

ḳara kiyik: Misk **278b-11**

ḳara ḳoçı: Moğol ulusu **284b-13**

ḳara ḳoşuḳ: Deve tırnağı **277a-5**

ḳara ḳulaġ: Karakulak **276a-6**

ḳara ḳuş: Bir çöl kuşu **275b-9**

ḳara ḳuyruġ: Bir çeşit yırtıcı hayvan **276a-8**

ḳara pul: Akçe, pul **280a-1**

kara şegü: Bıldırcın **292b-3**

ḳara yaġ: Mazot **276a-11**

ḳaraçavlı: Eğri olmayan kılıç, düz kılıç **284b-10**

ḳaraçur: Yürekli, cesur, yiğit (kimse) **273b-6**

ḳaraġ: Göz nuru **280a-11**

ḳaraglig: Zulüm **278b-14**

ḳaraḳ: Bakış, bakma, nazar **276b-14**

ḳaraḳ: Göz **276b-14**

ḳaraḳ: Göz bebeği **276b-14**

ḳaraḳ: Gözcü, gözleyici, bekçi **276b-14**

ḳaraḳ: Nur **276b-14**

ḳaraḳ: Özbek ulusu **278a-5**

ḳaraḳçı: Çapulcu **284b-7**

ḳaralġaç: Kırlangıç **272a-13**

ḳaraluġ: Karalık **276a-2**

ḳaramanlu: Kızılbaş ulusu **282a-12**

ḳaramtul: Karamsı **280a-2**

ḳarançak: Kâbus, karabasan **279a-8**

ḳarançḳu: Korkuluk **282b-5**

ḳarangrağu: Çan **282a-7**

ḳarangu: Gören (kimse), görücü **282a-11**

ḳarangu: Karanlık **282a-11**

ḳarangu: Yazı mürekkebi **282a-11**

ḳaranış: Bakma, bakış, seyretme **275b-5**

ḳararga: Ay tutulması **283a-10**

ḳararma: Güneş tutulması **282b-9**

ḳarasık: Sille **279a-1**

ḳaraşḳu: Büyük kurt **282a-9**

ḳaraştek: Ebabil, kır kırlangıcı **278b-14**

ḳaraşuḳ: Kartal **278a-9**

ḳarat-: Karartmak, ışığı kısmak veya örtmek **271b-5**

ḳaravul: Bekçi başı, gözcü, gözleyici, bekçi **280a-3**

ḳaravul: Savaş meydanını seçmek için atanmış olan ordu kanadı **280a-3**

ḳarça: Sinek kuşu **282b-10**

ḳarçaman: Hasis, cimri, pinti **281a-15**

ḳarçanag: Hasis, cimri, pinti **276a-15**

ḳarçgar: Erkek koyun kuyruğu **273a-14**

ḳarçıga: Aladoğan kuşu **283b-2**

ḳarçıgay: Aladoğan kuşu **284a-11**

ḳardaş: Akraba **275a-8**

ḳardaş: İkisi bir arada doğan (çocuk) **275a-8**

ḳarga: Karga **282b-7**

ḳarga-: Beddua etmek, lanet etmek **282b-7**

ḳargaş-: Birbirine lanet etmek, beddua etmek **275a-3**

ḳarıçı: Silah ismi **285a-8**

ḳarıḳ: Göz kamaşması, karık **278a-4**

ḳarımçı: Çok kıskanç, haset eden, kıskanan (kimse) **284b-15**

ḳarın: Hastalık **281a-8**

ḳarın: İşkembe **281a-8**

ḳarın: Karın **281a-8**

ḳarın yaruḳ: Karnıyarık otu **277b-8**

ḳarınçaga: Büyük erkek karınca **283b-9**

ḳarındaş: Akraba **275a-8**

ḳarındaş: İkisi bir arada doğan (çocuk) **275a-8**

ḳarıpçın: Silah sapı **281a-2**

ḳarış: Karış **275b-9**

ḳarış-: Karşı koymak **275a-5**

ḳarışı: Aymakiyye ulusu **284b-8**

ḳarışla-: Karıştırmak **271a-2**

ḳarız: Acı kavun **274a-3**

ḳarḳaç: Kırlangıç **272a-13**

ḳarḳal: Kağıtta bulunan leke **280a-1**

ḳarḳarḳ: Şahbaz kuşu **278a-7**

ḳarḳaşun: Deve tırnağı **281a-11**

ḳarla: Defa, kere **283a-13**

ḳarlıġ: Aymakiyye uluslarından biri **276a-5**

ḳarluġ: Aymakiyye uluslarından biri **276a-5**

ḳarma-: Dokunmak **271a-3**

ḳarma-: Isırmak **271a-3**

ḳarma-: Tırnaklamak **271a-3**

ḳarmaġ: Balık oltası, balık ağı **276a-10**

ḳarmaġ: Şahbaz pençesi **276a-10**

ḳarnaḳ: Maskara **278a-3**

ḳarpuz: Karpuz **274a-5**

ḳarrı: Yaşlı **283b-15**, **284a-10**

ḳarrı: Ahşap veya demirden yapılan, kumaş ölçmek için kullanılan 100 santimlik uzunluk ölçüsü **284a-10**

ḳarrı-: Kocalmak, yaşlanmak **283b-15**

ḳarrı-: Yaşlanmak **284a-10**

ḳarsak: İki el avucunun birbirine çarpmasından meydana gelen ses **279a-7**

ḳarsekle-: Alkışlamak **270b-1**

ḳarşı: Hakan sarayı, köşk **284b-1**

ḳarşı: Şehir, büyük bir bölge **284b-1**

ḳarşu: Karşı **282a-3**

ḳarşu bol-: Karşılaşmak **279b-4**

ḳart: Arşın **271b-11**

ḳart: Derviş **271b-11**

ḳart: Yaşlı, ihtiyar **271b-11**

ḳarta: At yelesi **283a-9**

ḳartaḳ: Karanlık evde gizlenen kimse **278b-9**

ḳartaḳaç: Kırlangıç **272a-12**

ḳartanĝ: Yaşlılığın başlangıcı **279a-9**

ḳartış: Arkadaşlık, yoldaşlık **275b-9**

ḳartış: Kuş kuyruğu **275b-5**

ḳartḳan: Bir çeşit doğan kuşu **281b-3**

ḳartuḳ: Ekşi **276b-6**

ḳartuḳ: Sert, katı **276b-6**

ḳartuḳ: Yoğurt **276b-6**

ḳaru: Yanıt, cevap **282a-2**

ḳarud: Bir çeşit helva **272b-8**

ḳaruş: Çocuk bakıcılığı görevinde bulunan cariye **275b-4**

ḳaruş: Kuruş **275b-4**

ḳaruş: Küçük cariye, halayık **275b-4**

ḳaruşḳu: Büyük kurt **282a-9**

kāsgine: Dudu kuşu **292b-11**

ḳasıl: Başak tutmamış buğday, arpa vb. **280a-2**

ḳasḳaḳ: Duvar mıhı **278b-9**

ḳasḳaḳ: Kocakarı, ihtiyar kadın **277b-10**

ḳasmaḳ: Yemek dibinin tutması **277b-8**

ḳasuġ: Göbek **276b-1**

ḳasuḳ: Kasık **277b-13**

ḳaş: Eyerin ön ve arkasındaki çıkıntılı bölüm **275a-14**

ḳaş: Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar, kaş **275a-14**

ḳaş: Kat, huzur **275a-14**

ḳaş: Yüzük kaşı **275a-14**

ḳaş-: Kaçmak **275a-5**, **275a-14**

ḳaş: Yontulmuş kavun parçası **275a-14**

ḳaşaġuç: At kaşağı **272b-4**

ḳaşanĝ: Arsız, yüzsüz **279a-11**

ḳaşan-: (At vb. hayvanlar) işemek **280b-11**

ḳaşavçı: Seyis **284b-12**

ḳaşavuç: Kaşağı **2712a-8**

ḳaşı dur-: Kaşıtmak **272b-14**

ḳaşı: Kat, huzur **283b-15**

ḳaşı: Yan, kat, huzur **284b-6**

ḳaşı-: Kaşımak **283b-15**

ḳaşı-: Kaşımak **284b-6**

ḳaşḳa: Atların alnındaki beyazlık **283b-10**

ḳaşḳa: Evli olup olmadıklarını gösteren Hintli bayanların alınlarındaki kırmızı işaret **283b-10**

ḳaşḳa: Uğursuz adam **283b-10**

ḳaşḳal: Bir tür ördek **279b-14**

ḳaşlanĝ: Ebe, ebe kadın **279a-10**

ḳaşuḳ: Çömçe **277b-8**

ḳaşur: Kaşıntı **271a-14**

ḳat: En ince ve yumuşak undan yapılan yağlı bir çeşit ekmek **271b-6**

ḳat: İnce kat, kat **271b-6**

ḳat ḳat: Katbekat, kat kat **271b-9**

kat-: Katılaşmak **271b-6**, **271b-4**

ḳat-: Soğuktan uyuşmak, donmak **271b-4**

ḳataġan: Bir haberi yüksek sesle duyuran, ilan eden kimse **281b-8**

ḳataġan: Özbek kavimlerinden biri **281a-11**

ḳataġan: Tekit **281b-8**

ḳatanġu: Zayıf ve kuru (kimse) **282a-6**

katıġ: Kuru yoğurt **289a-7**

ḳatıġ: Yoğurt **275b-13**

ḳatıġsız: Gamsız **274a-5**

ḳatıl-: Birini lafa boğmak **279a-13**

ḳatıl-: İşe dahil etmek, katmak **279a-13**

ḳatım: İpek kumaşı, ipek ipi **280a-7**

ḳatım: Nazar olan kimse **280a-7**

ḳatır: Katır **273b-5**

ḳatḳık: Yarı doğrulma, yarı kalkma **279a-5**

ḳatla: Defa, kere **283a-14**

ḳatlama: Bir çeşit hamur tatlısı **271a-9**

ḳatlan-: Çabalamak, gayret etmek **280a-14**

ḳatlan-: Katlanmak **280a-14**

ḳatra-: Kura çekmek **271a-4**

ḳattıġ: Gam **275b-13**

ḳattıġ: Katı **275b-13**

ḳattıġlıḳ: Gamlı, kederli **278a-7**

ḳaturma: Yufkaya benzer bir çeşit ince ekmek **282b-10**

ḳavan-: Sevinmek **280b-1**

ḳavançı: Şefaat eden kimse, şefaatçi **285a-11**

ḳavar-: (Et) kavurmak **272b-15**

ḳavar-: Sinirden yüz kızarmak **272b-15**

ḳavatlıġ: Düzenbaz **276a-1**

ḳavġa: Kova **283b-4**

ḳavġa: Kova burcu **283b-4**

ḳavġu-: Tahkik etmek, soruşturmak **281b-15**

ḳavḳay: Kibirli ve mağrur kimse **285a-14**

ḳavra: Eğe **283a-11**

ḳavrul-: Kavrulmak **279b-2**

ḳavşar: Kabahat **272b-11**, **273b-3**

ḳavşar: Kötülük, şer **273b-3**

ḳavşar-: Kabahat etmek **272b-11**

ḳavu-: Kaynamak, taşmak **282a-1**

ḳavuç: Sağlığı yerinde olmayan, hasta **272a-12**

ḳavuḳ: Sidik torbası, idrar torbası, kavuk **278b-11**

ḳavun: Kavun **280b-13**

ḳavun: Kıvanmak, iftihar etmek **280a-15**

ḳavun: Mutlu **280b-13**

ḳavundur-: Zengin etmek **272b-10**

ḳavunlıḳı: Sevinç, mutluluk **284a-9**

ḳavurdaġ: Kavurulmuş et **276a-11**

ḳavurdaḳ: Sıcak **278b-8**

ḳavurma: Kavurma **282b-12**

ḳavurmaç: Kavurmaç **272a-9**

ḳavus-: (Köpek vb. hayvanı) uzaklaştırmak, kovmak **274a-8**

ḳavuş: Kucaklama **275b-7**

ḳavuş-: (Kilim, halı vb. şeyler) buruşmak, kırışmak **275a-2**

ḳavuştur-: Kavuşturmak **272b-12**

ḳay-: Makaslamak **283b-14**

ḳaya: Dağ **271a-12**

ḳaya: Dağ eteği **271a-12**

ḳaya: Dağ tepesi **271a-12**

ḳaya: Yan, köşe **271a-12**

ḳaya-: Göz ucu ile bakmak **271a-12**

ḳayal: Hakir, aciz, zavallı **279b-10**

ḳayan: Nereye, ne tarafa **281a-1**

ḳayar-: Atılmak **272b-11**

ḳayar-: Geri döndürmek, çevirmek **272b-11**

ḳayçı: Makas **285a-13**

ḳayda: Hangi yere, nerye **271a-5**

ḳaydu: Padişah ismi **282a-13**

ḳayġaç: Elbise üzerine giyilen hırka, palto **272b-2**

ḳayġaç: Kamışın iki boğum arası **272b-2**

ḳayġaç: Okçu sırtında bulunan hedefi vurmak için, belden aşağıya doğru eğilerek iki bacak arasından yaptığı atış **272b-2**

ḳayġu: Kaygı, gam, keder, hüzün **282a-2**

ḳayġul: Kederli, gamlı, üzgün **280a-1**

ḳayġuluḳ: Kaygılı, gamlı, kederli, tasalı **276b-10**

ḳayġur-: Kaygılanmak, tasalanmak, endişelenmek **273a-7**

ḳayġur-: Öfkelenmek, kızmak **273a-7**

ḳayġur-: Tasalandırmak **273a-7**

ḳayıḳ: Ayarı bozuk (para) **277b-13**

ḳayıḳ: Kadınlara mahus bir çeşit baş örtüsü **277b-13**

ḳayıḳ: Kafdağı **277b-13**

ḳayıḳ: Nara **277b-13**

ḳayıḳ: Ufak tekne, kayık **277b-13**

ḳayılçı: Tahtta hükümdar olmadığı zaman veya hükümdarın çocukluğu sırasında devleti yöneten kimse, naip **284a-3**

ḳayın: İşkence, sıkıntı **281a-3**

ḳayın: Kın **281a-3**

ḳayın ana: Kaynana **271a-9**

ḳayın ata: Kaynata, kayınpeder **271a-9**

ḳayın ėgeçi: Erkeğe göre eşinin ablası **284b-4**

ḳayın ini: Küçük kayınbirader **284b-4**

ḳayın-: Makaslamak **280a-13**

ḳayın sîŋil: Erkeğe göre eşinin küçük kız kardeşi, küçük baldız **279b-13**

ḳayınlıḳ: Sözlü, nişanlı **276b-13**

ḳayır: Bir şeyin arkası, ardı **273b-6**

ḳayır-: Atılmak **272b-11**

ḳayır-: Geri döndürmek, çevirmek **272b-11**

ḳayır-: Özbekçe'de döndürmek, çevirmek **273a-9**

ḳayır-: Peyda etmek, yaratmak **273a-9**

ḳayış: Kayış **275b-3**

ḳayış-: Başkaldırmak, karşı gelmek **275a-3**

ḳayız-: İp bükmek **273b-11**

ḳaylıḳ: Pelerin, pelto **276b-15**

kaymaġ: Kaymak **289a-6**

ḳaymaḫ: Kaymak **272b-7**

ḳaymaḳ: Kaymak **278b-5**

ḳaynaḳ: (Kuş) pençesi **278a-5**

ḳaynçı Makas **285a-13**

ḳayra: Arka **283a-13**

ḳayra at-: Arkaya atmak **272a-4**

ḳayraġ: Bileği taşı **276a-15**

ḳayraḳ: Sandık **276b-13**

ḳayraḳça: Küçük bileği taşı **283a-11**

ḳaysı: Hangisi **284a-11**

ḳaytul: Arka, sırt **279b-11**

ḳayu: Akraba **282a-5**

ḳayu: Hangisi **282a-5**

ḳayu: Her biri **282a-5**

ḳayu: Kazan **282a-13**

ḳayuḳ: Kayık **277a-4**

ḳayur: Düş **273a-10**

ḳayzı: Sersem hastalığına ilaç olarak kullanılan bitki **285a-15**

ḳayzı-: Bükmek, kıvırmak **285a-15**

ḳayzıl-: (Çiçek) açılmak **279a-15**

ḳayzıl-: Bükmek, kıvırmak **279a-15**

ḳaz: Kaz **273b-11**, **274a-7**

ḳaz-: Kazmak **273b-11**

ḳazagand: Bir çeşit örtünecek şey, yorgan **272b-8**

ḳazaġand: Bir çeşit örtünecek şey, yorgan **272b-8**

ḳazaġand: Savaşçıların giydiği bir çeşit zırh **272b-8**

ḳazaḳand: Bir çeşit örtünecek şey, yorgan **272b-8**

ḳazamuḳ: Kan emen ve ısıran bir tür böcek **278a-10**

ḳazamuḳ: Kızamık **278a-10**

ḳazan: Kazan **280b-5**, **281b-2**

ḳazan-: Biriktirmek **280b-5**

ḳazançı: Kazancı **284a-12**

ḳazçı: Kaz kuşu besleyen kimse **285a-9**

ḳazçı: Kürek ile çalışan işçi **284a-9**

kāze: Çardak **293a-14**

ḳazġan: Kazan **281b-2**

ḳazġan-: Beddua etmek, lanet etmek **280b-10**

ḳazġan-: Gamlanmak **280b-10**

ḳazġan-: Görünmek **280b-7**

ḳazġan-: Kızgınlaşmak **280b-10**

ḳazġun: Kuzgun **281b-1**

ḳazıḳ: Aşırı sıcak **278b-2**

ḳazıl: Kızıl **279b-10**

ḳazḳan: Kuzgun **281b-1**

ḳazmaḳ: Yemek dibinin tutması **277b-8**

ḳazu: Kazan **282a-13**

ḳazuḳ: Kazık **277b-8**

ḳazzı: Et parçası **284b-15**

ḳazzı: Karın semizliği, karın dolgunluğu **284b-15**

kėç: Geç **286b-11**, **286b-15**

kėç dėk: Geç zamana kadar **289b-12**

kėç-: Geçmek **286b-11**, **286b-15**

kėçe: Gece **293a-11**

kėçegi: Geceden kalan yemek **293b-9**

kėçi: Keçi **293b-6**

kėçim: Savaş sırasında ata örtülen zırh **291a-9**

kėçin: Savaşlarda atlara giydirilen zırh **291b-2**

kėçlaġ: Uzun zaman, geç zaman **289a-4**

kėçligi: Geçen, geçmiş **293b-9**

kèçrim: Nargile ustası, nargile işinde usta olan kimse **291a-8**

kefçe: Kepçe **292b-13**

kefter: Güvercin **287b-11**

kehet-: Tasalanmak **286b-1**

kèkeç: Kekeç, kekeme **287a-8**

kèkertük: (Boğaz) kıkırdağı **290b-8**

kekir-: Geğirmek **287b-4**

kẹklik: Keklik **290b-7**

kekre: Akırıkharha bitkisi **292b-10**

kèkürtek: (Boğaz) kıkırdağı **290b-8**

kel barmaḳ: Serçe parmak **289a-9**

kèl-: Gelmek **286a-15**, **291a-1**

kelç: İrin **287a-4**

kelçek: Peltek **221a-2**

kelçik: Rahat konuşamayan, peltek **290b-10**

kèldi kün: Perşembe **292a-8**

kele: Sağmal inek **286a-8**

keleç: Verimsiz **286b-15**

keleçe: Hikaye, öykü, destan **286a-6**

kèlen: Birine göre oğlunun eşi, gelin **291b-15**

keles: Kertenkele **288b-5**, **288b-6**

kèlez: Küçük kertenkele **288a-11**

kelḫat: Çaylak kuşu **286b-8**

kèli: İçinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş ve madenden yapılan kap, havan **293b-12**

kèlig: Bir çeşit bitki **289a-14**

kèligli: Cebrail **294a-9**

kelilü: Dönme, dönüş **292b-2**

kellebān: Aymakiyye kavimlerinden biri **292a-3**

kelte: Kanatı kesik (kuş) **293a-7**

kelte: Kertenkele **293a-7**

kelte kèsek: Kertenkele **290a-11**

keltegi: Özbek uluslarından biri **293b-7**

keltey: Moğol uluslarından biri **293b-7**

keltik: Değnek **289b-13**

kèlü: Dönüş, dönme **292a-10**

kelzek: Kertenkele **290b-1**

kėme: Gemi **293b-1**

kėmeldeş: Arkadaş, dost **288b-12**

kėmin: Gemi **292a-6**

kėmiş-: Tartmak **288b-8**

kemki: Kertme, kertik **294a-8**

kempir: Yaşlı kadın, kocakarı **288a-2**

kemrā: Koyun ahırı **286a-9**

kemrā: Kubbe, kümbet **286a-9**

kemrā: Yüksek duvar **286a-9**

kemşik: Kertik **290b-10**

kemtik: Kertik **290b-10**

kėnĝ: Geniş, ferah **290b-1**

kenĝ-: Ünsiyet duymak **289a-10**

kėnçe: Ailedeki en küçük çocuk **293a-8**

kėnd: Köy, kasaba **287a-15**

kendükçi: Küp yapan ve satan kimse **294a-7**

kendür-: Önermek, öneride bulunmak **287b-3**

kendüri: Sofra bezi **293b-9**

kendürük: Sofra bezi **289a-15**

kėnĝeç: Meşveret, istişare, danışma **287a-1**

kėnĝeş-: Meşveret etmek, danışmak **288b-9**

kenĝiz: Damak sesleriyle konuşan kimse **288a-15**

kenĝiz: Mağrur, kibirli **288a-15**

kenk: Dokumada iplik sıkıştırmaya yarayan alet, kenk **290a-9**

kenĝlig: Yeni çıkmış meyve **289a-12**

kėnĝsür-: Genişletmek **287b-9**

kepçe: Kepçe **292b-13**

kėpçik: Tef **290a-9**

kėpenek: Kepenek **290a-11**

kėpik: Damat **290a-10**

kėpik: Kepek **290a-10**

kepklik: Keklik **290a-14**

kepklik: Turaç **290a-14**

keppe: Çardak **293a-5**

kėpük: Damat **290a-11**

kėpük: Kepek **290a-11**

kėrçek: Bir tür incir ağacı **289b-7**

kėrek: Gerek **287b-12**, **289b-5**

kėreklıġ: Gereklik **289a-5**

kėreyli: Özbek uluslarından biri **293b-8**

kėriş-: Esnemek **288b-10**

kerkes: Kerkes, akbaba **288b-5**

kėrki: Keser **293b-15**

kėrpiç: Kerpiç, tuğla **287a-8**

kersege: Süpürge **286a-5**

kersen: Yuvarlak ve derin hamur teknesi, ahşap dağar **291b-6**

kerşen: Doğru yol **292a-4**

kėrt-: Sünnet etmek **286b-2**

kerzen: Mücevherden yapılan bir çeşit süs eşyası **291b-3**

kės-: Kesmek **288b-3**

kėsek: Kesek, toprak parçası **290b-3**

kėsek: Köy **290b-3**

kėsmek atı: Okun geri dönüşü **294a-5**

kėsmelek: Ahşaptan yapılan bir tür kilit **290a-8**

kėsüg: Sünnet **290b-2**

kėsüksiz: Sünnet olmayan **288a-14**

kėşik: Bekçilik, kapı ve sayran bekçisi **290a-12**

kėşik: Muhafız, gece bekçisi, bekçi **290a-12**

keşir: Havuç **287b-14**

kėşkin: Yünlü elbise **292a-1**

keşnic: Kişniş **287a-3**

kėt-: Gitmek **286b-4**

ketek: (Tavuk) kümesi, kümes **290a-3**

kėter-: Götürmek **287b-9**

ketev: Boğak, difteri **292b-1**

kėtgen kėçe: Geçen gece **293a-11**

kėtmen: Çapa **291b-7**

kette: Büyük ve enli (kılıç) **293a-2**

kette: İri, kocaman (kimse) **293a-2**

kėtür-: Getirmek **287b-6**

kevden: Deli, aptal, ahmak **291b-13**

kevelan: Hasır otu **291b-2**

kevişle-: İhanet etmek **285b-10**

kevişle-: Taklit etmek **285b-10**

kevḳarum: Doğru söyleyen, yalan söylemeyen **291a-6**

köl: Can **291a-4**

kevle-: Eşmek, yeri tırnaklarıyla kazmak **285b-3**

kölsiz: Cansız **288a-11**

kevşek: Deve yavrusu **289a-13**

kevürçegen: Güvercin **291b-14**

kevüş-: Taklit etmek **288b-8**

keye: Tatlı kabak **292b-10**

kėyin: Padişah tacı **291b-5**

kėyin: Sonra **291b-5**

kėyin al-: Birini izlemek **291a-1**

keyin ḳayt-: Geri dönmek, arkaya dönmek **286b-5**

keykir: Tere **287b-15**

kezen: Bari **291b-4**

kezen: Defa, kere **291b-4**

ḳıban: Azılı erkek domuz **281b-10**

ḳıç-: Kaşımak **272a-6**

ḳıçan: Moğol ulusu **281b-2**

ḳıçı: Hardal **285a-4**

ḳıçın: Güldürmek için yapılan gıdıklama **281b-13**

ḳıçḳar-: Çağırmak **272b-12**

ḳıçḳır-: Çağırmak **273a-5**

ḳıçḳır-: Feryat etmek **273a-5**

ḳıçḳırın: Feryat, haykırış **280b-11**

ḳıçla-: Kaşımak **270b-1**

ḳıflan: Kadınını para karşılığında başkalarına sunan kimse, pezevenk, deyyus **281a-5**

ḳıflan: Kaplan **281a-8**

ḳıġ: Kedi **276a-13**

ḳıḫ ḳıḫ: Kıs kıs **287a-10**

ḳıḫ ḳıḫ: Nefret sırasında kullanılan bir söz **287a-10**

ḳıḳ: Kaf dağı **276b-8**

ḳıḳ: Kaf perdesi **276b-8**

ḳıḳ: Yüksek ve kaba ses, nara **276b-8**

ḳıḳ-: Yüksek sesle bağırmak **276b-4**

ḳıḳla-: Feryat etmek, yüksek sesle bağırmak, haykırmak, (biri tarafından) gıdıklanırken yüksek sesle gülmek **270a-9**

ḳıḳraġ: Nara, haykırış, çığlık **276a-7**

ḳıḳraġ: Yüksek ses **276a-7**

ḳıl: Kıl **279b-15**

ḳıl köz: Süzgün (göz) **274a-4**

ḳıl ḳuyruġ: Bir yaban hayvanı **276a-15**

ḳıl-: Kılmak **279b-3**

ḳılal-: Yapabilmek **279b-1**

ḳılıç: Kılıç **272a-7**

ḳılıç ḳurçı: Kılıççı **285a-6**

ḳılıḳsız: Huyu iyi olmayan, huysuz **274a-2**

ḳıllıġ: İnsan davranışı **276a-3**

ḳıllıġ: İzin, müsaade **276a-3**

ḳıllıḳ: Bir kimsenin ahlakı, seciyesi, karakteri, dışa akseden davranışı **277a-9**

ḳıllıḳ: Bir tür hüner **277a-9**

ḳıllıḳ: Güzel huylu **277a-9**

ḳıllıḳ: İnsan davranışı, huy **277a-9**

ḳıllış: Huy, gidiş **275b-10**

ḳılmaḳı: Bir çeşit elbise **285a-2**

ḳıltıḳ: Kılçık **277a-7**

ḳılyan: Nargile **281a-9**

ḳımaç: Göz ucu ile bakma **272a-11**

ḳımaç: Gözün iki ucu **272a-11**

ḳımış: Hasır kamışı **275b-7**

ḳımış: Kamış **275b-7**

ḳımız: Kımız **274a-7**

ḳımla-: (Su) kımıldamak, sallanmak, yerinden hareket etmek **270a-12**

ḳımsan-: Kıskanmak, haset etmek **280b-8**

ḳımsan-: Kulluk etmek, kul olmak **280b-8**

ḳımtu: Birlikte, beraber **282a-10**

ḳın: İşkence, sıkıntı **281a-3**

ḳın: Kın **281a-3**

ḳınĝ: Saat **278b-14**

ḳına: Kına **271a-12**

ḳına-: İşkence etmek, cezalandırmak, sert muamele etmek **270b-2**

ḳınaḳ: Hayvan yavrusu **278a-3**

ḳınĝın-: Karşılaşmak **280b-2**

ḳınĝır: Kel **273b-1**

ḳınĝır: Şaşı **273b-1**

ḳınḳırın: Eğri büğrü, çarpık çurpuk, engebeli yer **281a-15**

ḳınĝşar: Burun kanadı, burun deliğinin yan tarafındaki kabarık bölüm **273b-4**

ḳınĝşar: Havuç **273b-4**

ḳıpçaḳ: Aymakiyye uluslarından biri **278a-13**

ḳıpçaḳ: Kıpçak bozkırı, boş bozkır **278a-13**

ḳıpın-: Sığar biçimde oturmak **280a-13**

ḳır: Dağın tepesi **273b-7**

ḳır: Düzen, hile **273b-7**

ḳır-: Kırmak **273a-1**

ḳır-: Öldürmek, yok olmasına neden olmak **273a-1**, **278b-15**

ḳır-: Tahriş etmek, tırmalamak **273a-1**, **278b-15**

ḳıra: Arka, art, geri **211b-3**

ḳıraġ: Kenar **276a-14**

ḳıraḳ: Deniz kenarı, köşe **276b-12**, **279a-5**

ḳırala-: Arkaya bakmak için yüzünü çevirmek **271a-4**

ḳırav: Çiy, kırağı **282b-4**

ḳıravla-: Bıçkı ile biçmek, kesmek **270a-14**

ḳırçaġu: Kaşıntı **282a-15**

ḳırçanġu: Kaşıntı **282a-11**

ḳırçıġ: Kenar **276a-6**

ḳırġa: Atmaca kuşu **283a-15**

ḳırġavul: Çöl tavuğu **279b-13**

ḳırġavul: Turaç **291a-5**

ḳırġıl: Yaşını başını almış adam **280a-4**

ḳırġın: Soykırım **281b-11**

ḳırġın-: Yok etmek **281b-11**

ḳırġu: Bir çeşit küçük atmaca **282a-13**

ḳırım: Kuyu **280a-12**

ḳırın: Ayak tabanı **281a-9**

ḳırıptay: Meclis, encümen **284a-5**

ḳırışma: Bir yaban hayvanı **283b-5**

ḳırız: Acı kavun **274a-3**

kırḳ: Otuz dokuzdan sonra gelen sayının adı, kırk **276b-2**, **277a-11**

ḳırḳ altı: Kırk beşten sonra gelen sayının adı, kırk altı **284b-5**

ḳırḳ ayaġ: Kırkayak **276a-6**

ḳırḳ bėş: Kırık dörtten sonra gelen sayının adı, kırk beş **275a-14**

ḳırḳ bir: Kırk bir **273b-3**

ḳırḳ ikki: Kırk birden sonra gelen sayının adı, kırk iki **284b-4**

ḳırḳ sėkkiz: Kırk yediden sonra gelen sayının adı, kırk sekiz **274a-2**

ḳırḳ tokḳuz: Kırk sekizden sonra gelen sayının adı, kırk dokuz **274a-2**

ḳırḳ tört: Kırk üçten sonra gelen sayının adı, kırk dört **271b-12**

ḳırḳ üç: Kırk ikiden sonra gelen sayının adı, kırk üç **272a-9**

ḳırḳ yeti: Kırk altıdan sonra gelen sayının adı, kırk yedi **284b-5**

ḳırḳ-: Hacamat etmek **276b-2**

ḳırḳ-: Kazımak, tıraş etmek **276b-2**, **277a-11**

ḳırḳanç: Dişi sığır **272b-3**

ḳırḳıç: Kırlangıç **272a-13**

ḳırḳır: Safran **273a-13**

ḳırḳıra: Cığa **283b-1**

ḳırlaġaç: Kırlangıç **237b-12**, **272a-13**

ḳırmak: Balık oltası **278b-15**

ḳırmak: Bir silah ismi **278b-15**

ḳırmak: Kuş pençesi **278b-15**

ḳırmızı: Kırmızı **285a-7**

ḳırnaḳ: Küçük cariye **278b-4**

ḳırtaġıl: Tepe, yığın **279b-13**

ḳırtı: Balıkçıl kuşu **284b-13**

ḳıs-: Sıkıştırmak **274a-8**

ḳısan-: Ölçmek **280b-4**

ḳısġırat: Özbek uluslarından biri **272a-4**

ḳısır: Kısır **273b-2**

ḳısḳa: Bir çeşit bir bitki **283b-4**

ḳısḳa: Kısa **283b-4**

ḳısḳan-: Kısaltmak **280a-12**

ḳısmaḫ: Pişirilmiş süt veya pilavın kazan dibine yapımış kısmı **272b-4**

ḳısraḳ: Kısrak **277b-11**

ḳısta-: (Alım satım işleminde birini) sıkıştırmak **270b-2**

ḳış: Akraba, soy sop **275a-13**

ḳış: Kış **275a-13**

ḳışan-: Akraba olmak **280b-1**

ḳışġıldaḳ: Bir tür ördek **278a-8**

ḳışlaḳ: Kışlak **277a-11**

ḳıtar: Katır **273b-5**

ḳıtarçı: Kötü kalplı **284b-9**

ḳıtvı: Akbaba **285a-2**

ḳıy-: Çok ince ve küçük parçalar biçiminde doğramak, kıymak **283b-14**

ḳıya ḳıya: Parça parça **282b-12**

ḳıyġaç: Elbise üzerine giyilen hırka, palto **272b-2**

ḳıyġaç: Kamışın iki boğum arası **272b-2**

ḳıyġaç: Okçu sırtında bulunan hedefi vurmak için, belden aşağıya doğru eğilerek iki bacak arasından yaptığı atış **272b-2**

ḳıyındur-: Makaslamak **272b-14**

ḳıyra: Arka **283a-13**

ḳız: Kız **273b-12**, **274a-6**

ḳız: Bakire, kızoğlan **274a-6**

ḳız ḳızı: Birine göre kızının kızı, kız torun **285a-12**

ḳız oġlu: Birine göre kızının oğlu, erkek torun **285a-12**

ḳız-: Istılan veya ısınan bir nesnenin sıcaklığı çok artmak, kızmak **273b-12**

ḳız-: Öfkelenmek **273b-12**

ḳızamuḳ: Kan emen ve ısıran bir tür böcek **278a-10**

ḳızamuḳ: Kızamık **278a-10**

ḳızar-: Kızarmak **273a-5**

ḳızġan-: Hasislik etmek **280b-8**

ḳızġan-: Kıskanmak **280b-8**

ḳızġan-: Perişan olmak **280b-2**

ḳızġan-: Şüphelenmek, kuşkulanmak **280b-2**

ḳızġan-: Tıraş etmek, kazımak **280b-8**

ḳızġun: Kuzgun **281b-1**

ḳızı-: Tıraş etmek, kazımak **284a-2**

ḳızıl: Kızıl **279b-10**

ḳızıl yüz: Sevinçli, memnun **274a-6**

ḳızılça: Altın sikke **282b-8**

ḳızılça: Suçiçeği **282b-8**

ḳızıt-: Kızgın duruma getirmek, ısıtmak **271b-6**

ḳızıt-: Yakmak, güçlü sevgi uyandırmak **271b-6**

ḳızlıḳ: Kızlık **278a-2**

ḳızlıḳ: Köşeli nesne **278a-2**

ḳızlik: Kızlık **278b-13**

ḳızmaḫ: Pişirilmiş süt veya pilavın kazan dibine yapımış kısmı **272b-6**

ḳızmak: Yemek dibinin tutması **278b-12**

kibi-: Silkmek, silkelemek **293b-3**

kibür: Seçkin, başı dimdik, iftihar sahibi **287b-11**

kicek: Uyuz, kaşıntı **290a-4**

kiçik: Küçük **289b-8**

kiçik-kirim: Ufak tefek **291a-9**

kifrik: Kirpik **290a-13**

kigür-: Sokmak, tıkmak **287b-6**

kikir-: Geğirmek **287b-4**

kilib: Kilit **286a-15**

kilü: Küçük göl **292a-10**

kim ėrse: Birisi, kimse **286a-10**

kim: Anlam bakımından birbiriyle ilgili cümleleri birbirine bağlayan bir söz **291a-7**

kim: Kim **291a-7**

kimçe: Ta ki **286a-6**

kimdi dili var: Kimin dili? **287b-11**

kimirse: Birisi, kimse **286a-10**

kimirse: Kimse **293a-9**

kimti tili bar: Kimin dili? **287b-11**

kiṅgrü: Bir çeşit güzel kokulu meyve **292a-11**

kiṅgrü: Ucuz **289b-10**

kiprik: Kirpik **290a-12**

kir: Kir **287b-10**

kir-: Dışarıdan içeriye geçmek, girmek **287b-7**

kiren-: Girmek **291a-12**

kirev: Arka, art, geri **292a-10**

kirfik: Kirpik **290a-13**

kirgüz-: Girdirmek **288a-5**

kirig: Kök **289a-15**

kiril-: (Duvar dibi) gevşemek, yumuşamak **290b-12**

kiris-: Kırışmak **288b-2**

kiriş: Yay kirişi **289a-1**

kirk: Demir dikeni **289b-4**

kirlig: Kirli **289a-14**

kirme: Mağara, bodrum kat **292b-12**

kirpi: Kirpi **294a-5**

kirpik: Kirpik **290a-12**

kirşe-: Kirişlemek **285b-10**

kiş: Samur **288b-13**

kiş: Samur derisi **288b-13**

kişen: Zincir **291b-4**

kişi: kimse, kişi **293b-11**

kişilig: İnsanlık **290b-3**

kişille-: Zencir vurmak, kösteklemek **285b-6**

kişimiş: Kuru üzüm **289a-2**

kişin: Zencir **292a-1**

kişinĝ: Zincir **289b-6**

kişinĝle-: Zencir vurmak, kösteklemek **285b-6**

kişisiz: Kimsesiz **288a-14**

kişlinĝ: Çaylak kuşu **290b-6**

kişne-: Kişnemek **285b-7**

kitrün: Bergamot **291b-2**

kitük: Posttan yapılmış eldiven ve çorap **290a-4**

kiy-: Giymek **293b-4**

kiyegü: Erkek eş, koca **292a-15**

kiyer-: Giydirmek **287b-3**

kiyerge-: Giymek, giyinmek **285b-15**

kiyfer: Düşman geçişini engellemek için kale duvarlarının üst kısmına yerleştirilen ve ucu sivri olan taş **287b-15**

kiyik: Geyik, ceylan, maral **289b-5**

kiyim: Giyim **291a-7**

kiyimsi girmenlüg: Giyimi zenginvari **290a-14**

kiyit-: Giydirmek **286b-4**

kiyiz: Keçe **288a-15**

kiymaġ: Elbise **289a-6**

kiymaġ: Giymek **289a-6**

kiyölüg: Damatlık, güveyilik **289a-5**

kizes: Nar çiçeği **288b-4**

ḳoçı: Aymakiyye ulusu **284b-8**

ḳoçımal: Soylu hayvan **279b-14**

ḳoçḳar: Damızlık erkek koyun, koç **273a-12**

ḳoçmal: Soylu hayvan **279b-14**

ḳoḍan: Koyun **281a-13**

ḳoḍuḳ: Sıpa **277a-14**

ḳoflaġ: Söyleyen kimse, söyleyici **276a-8**

koġa: Büyük kova **293b-2**

ḳoġan: Bir çeşit kavun **280b-13**

ḳoġuş: Oluk **275b-6**

ḳoḫu: Koku **282a-4**

ḳoḳ-: Eziyet etmek **276b-3**

ḳoḳ-: Kokmak **276b-3**

ḳoḳçı: Itırı seven kimse **284b-13**

koḳla-: Üfürmek, üflemek **285b-2**

ḳoḳu: Koku **282a-4**

ḳoḳu al-: Koklamak **279b-4**

ḳoḳu al-: Kokmak **279b-4**

ḳoḳul-: Abdest alırken buruna su çekmek **279b-5**

ḳol: Dere, iki dağ arasındaki uzun çukur **279b-8**

ḳol: Kol **279b-8**

ḳol: Mektup **279b-8**

ḳol: Ordunun tam merkezinde bulunan ve etrafı diğer ordu kanatlarıyla çevrelenen ordu kanadı **279b-8**

ḳol: Padişahın yakın etrafında bulunan kimseler **279b-8**

ḳol-: İstemek **279b-7**, **279b-8**

ḳolar: At yavrusu **273b-6**

ḳolatuz: Çalı çırpısı olmayan çöl **274a-6**

ḳolayça: Atın üstüne eyeri durdurmak için kayıştan yapılan kemer **283a-5**

ḳolça: Yaban koyunu **283b-10**

ḳolçaḳ: Kolun dirsekten bileğe kadar olan kısmı kaplayan demir kalkan **278a-6**

ḳoldaş: Yardımcı **275b-5**

ḳoldaş-: Elinden tutmak, yardım etmek **275a-3**

ḳoldıt: Pazı **271b-15**

kolluḳ: Kolun dirsekten bileğe kadar olan kısmını kaplayan demir kalkan **278a-6**

ḳollukçı: Yapan, yaratan kimse **285a-14**

ḳoltaç: Nakşı kareler halinde olan bir çeşit yaygı **2712a-10**

ḳoltuġ: Koltuk **276a-1**

ḳoltuḫ: Koltuk **272b-6**

ḳoltuḳ: Koltuk **276b-5**

ḳoltuḳ-: Çimdiklemek **276b-5**

ḳolumsaḳ: Ok kuburu **277b-1**

ḳomur: Kömür **273a-13**

ḳon: Kümes **281a-12**

ḳonĝ: Kalça kemiği **278b-14**

ḳon-: Konmak **280b-7**

ḳonaġ: Akdarı **276a-4**

ḳonaġ: Misafir, konuk **276a-4**

ḳonaġ: Tahsildar ücreti **276a-4**

ḳonaḳ: Akdarı **277a-12**

ḳonaḳ: Bildik, tanıdık **277a-12**

ḳonaḳ: Biriyle karşılıklı konuşan, sohbet arkadaşı olan kimse **277a-12**

ḳonaḳ: Kenar **277a-12**

ḳonaḳ: Koltuk **277a-12**

ḳonaḳ: Komşu **277a-12**

ḳonaḳ: Misafir, konuk **277a-12**

ḳonaḳ alan: Misafir kabul eden, misafir ağırlayan kimse, ev sahibi **281b-8**

ḳonaḳçı: Konukçu, mihmandar **285a-6**

ḳonaḳlıḳ: Konukluk, misafirlik **277b-11**

ḳonalġa: Bir günlük alacak, bir günlük çalışma karşılığı olan ücret **283a-5**

ḳonalġa: Köylüler tarafından, köylerine yeni atanmış kumandan veya devlet adamına sunulan yoğurt **283a-5**

ḳonç: Baldır, incik **2712a-8**

ḳonç: Konç **2712a-8**

ḳonġuraġ: Çıngırak, çan **276a-9**

ḳonı: Yan, yan taraf, kenar **284a-9**

ḳonsı: Hangisi **284a-11**

ḳonşı: Komşu **285a-4**

ḳonĝşı: Sütnine, dadı, taya **285a-11**

ḳonu-: Konmak **282a-1**

ḳonuş: Ülker yıldızının ufkun altına inmesi **275b-6**

ḳop-: Kalkmak **271b-1**

ḳopar-: Kaldırmak **273a-5**

ḳoparçı: Sebep olan şey, sebep **284a-11**

ḳoparıl-: Koparılmak **279b-5**

ḳopaz-: Kaldırmak **273b-12**

ḳopġa: Kova **283b-7**

ḳopluḳ: Şeytan **276b-13**

ḳopuz: Kopuz **274a-3**

ḳopuz: Mezamir bütünü **274a-3**

ḳor: Sıra, dizi, saf **273b-7**

ḳorçaḳ: Oyuncak **278b-7**

ḳorġan: Kale **280b-12**

ḳorġan: Korkak **280b-12**

ḳorġat-: Korkutmak **271b-5**

ḳorḳ: Korku **276b-11**

ḳorḳ: Yasaklama, önleme **276b-11**

ḳorḳ-: Korkmak **276b-11**, **276b-4**

ḳorḳu: Siper **282a-6**

ḳorḳunç: Korku **272a-7**

ḳorḳunçluḳ: Korkunç, korkulu, korku veren **276b-8**

ḳorḳuş: Korku **275a-12**

ḳornaġa: Bir günlük alacak, bir günlük çalışma karşılığı olan ücret **283a-5**

ḳornaġa: Köylüler tarafından, köylerine yeni atanmış kumandan veya devlet adamına sunulan yoğurt **283a-5**

ḳorşarna: Aynı yaşta olan kadınlardan her biri **271a-15**

ḳorşuk: Kukla **277b-2**

ḳorşuk: Piyes, oyun **277b-2**

ḳorukla-: Kuşatmak, muhasara etmek **270a-13**

ḳorukmal: Buğday vb. tahıllar başağa geldiğinde serçelerden koruyan kimse **280a-6**

ḳorukşı-: Yasaklamak **283b-15**

ḳorumsaḳ: Cimri, hasis **277a-14**

ḳorumsaḳ: Ok kuburu **277a-14**

ḳosun: Yarı kalkmak, yarı doğrulmak **281b-7**

ḳosun-: Yarı kalkmak, yarı doğrulmak **280b-8**

ḳoş: Büyük çadır **275a-4**

koş: Toprağı sürmek için birlikte koşulan iki hayvan, çift **275a-4**, **275a-11**

ḳoş öküzi: Toprağı sürmek için birlikte koşulan iki öküz **285a-11**

koş-: Müttefik olmak **275a-4**, **275a-11**

ḳoşa: Çift **283b-2**

ḳoşarta: Orta yaşlı kadın **283b-9**

ḳoşcaḳ: Falcı **277a-8**

ḳoşnaḳ: Falcı **277a-8**

ḳoşnuluġ: Etraf, çevre **276a-14**

ḳoşnuluġ: Komşu **276a-14**

ḳoşşa: Bitişik, yan yana olan **271a-15**

ḳoşuḳ: Koşma, Türkü **277a-5**

ḳoşuḳçı: Şarkı söyleyen, şarkıcı **284a-8**

ḳoşul-: Birleşmek, katılmak **279b-3**

ḳoşun: Asker **281a-11**

ḳoşun: Bir büyük kimsenin adamları, fevç **281a-11**

ḳot-: Yaprak dökmek **271b-5**

ḳotaḳ: Er bezi, haya, taşak **277b-6**

ḳotan: Havsala **281a-2**

ḳotan: Koyun ahırı **281a-2**

ḳotan: Turna kuşu **281a-2**

ḳotu: Uyuz **282a-15**

ḳotuḳ: Er bezi, haya, taşak **277b-6**

ḳotur: Çıban **273a-15**

ḳotur: Uyuz hastalığı **273a-15**

ḳoy: Koyun **284a-6**

ḳoy-: Koymak, bırakmak **284a-1**, **284a-6**, **278b-5**

ḳoya bėr-: Koyuvermek **284a-13**

ḳoyaḳ: Niş **278a-15**

ḳoyçı: Çoban **285a-4**

ḳoyġan: Terk eden **280b-13**

ḳoyġur-: Azaltmak **272b-9**

ḳoyġur-: Denetlemek **272b-9**

ḳoylu: Türkmen ulusu **282a-12**

ḳoyma-: Koymamak **282b-9**

ḳoyuġla-: Koyulaştırmak, yoğunlaştırmak **270a-8**

ḳoyuḳ: Koyu, kalın, yoğun **277a-8**

ḳoyul-: Koyulaşmak **279b-8**

ḳoyun: Kucak **280b-14**

ḳoyun isi: Koltuk kokusu **284b-8**

ḳozġa-: İyice araştırmak **275b-12**

ḳozġal-: İhraç etmek, çıkarmak, dışarı atmak **279b-1**

ḳozġal-: Perişan olmak **279b-1**

ḳozġalan: Karışıklık, kargaşalık **281a-9**

ḳozġalan: Kasırga, hortum **281a-9**

ḳozġat-: Araştırtmak **271b-6**

ḳozġat-: Perişan etmek, dağıtmak **271b-6**

ḳozul-: Hazırlık yapmak, tedarik etmek **279b-6**

ḳozul-: Süslemek **279b-6**

ḳozzı: Koç burcu **284b-9**

ḳozzı: Koyun yavrusu, kuzu **284b-9**

köbi-: Silkmek, silkelemek **293b-3**

köbü-: Silkmek, silkelemek, vurarak tozunu silkmek **292a-9**

köc: Kadın **286b-14**

köç-: Bıkmak, usanmak **286b-10**

köç-: Göçmek **286b-10**, **286b-12**

köçi: Kadın **294a-9**

köçle-: Göç etmek **285b-2**

kögen: Koyun ve keçileri yan yana bağlamak için kullanılan ve üzerinde birçok halka bulunan halat **291b-7**

kögerçekgen: Güvercin **291b-15**

kögerçin: Güvercin **291b-14**

köges: Göğüs **288b-7**

kögi: Hakikat, gerçek **294a-2**

kögüs: Göğüs **288b-7**

köhe: Silah adı **292b-12**

kök: Bir tür agaç **289b-2**

kök: Göğüs **289b-2**

kök: Gök **289b-2**

kök: Gök mavisi **289b-2**

kök: Kap ve fincan gibi şeylerin tutulacak yeri, tutak **289b-2**

kök: Mavi **289b-2**

kök: Mıh, çivi **289b-2**

kök: Yeşil renkli **289b-2**

kök ḳarġa: Bir tür kuş **293a-6**

kök köz: Gök gözlü, mavi gözlü **288a-13**

kök uy: Mavi renkinde bir tür yaban ineği **293b-5**

kökçe: Maş fasulyesi **292b-9**

kökçek: Güzel yüzlü **289a-14**

kökçi: Boyacı **293b-12**

köke: Sütkardeş **293b-2**

kökeldaş: Padişahın sütkardeşi, sütkardeş **288b-15**

kökele: Pamuk kozası **293a-3**

kökeltaş: Padişahın sütkardeşi, sütkardeş **288b-15**

köker-: Yerden ot bitmek **287b-8**

köklük: Mavi güvercin **289b-6**

kökre-: (Bulut, süt gibi şeyler) gürlemek **285b-11**

kökrek: Göğüs, bağır **290b-7**

köl: Göl, sellerden ve yağmur sularından meydan gelen göl, durgun su birikintisi **291a-4**

kölbar: Ambar **288a-5**

köleb: Aymakiyye kavimlerinden biri **286a-15**

kölegey: Gölge **294a-6**

kölegge: Gölge **293a-10**

kölek: Bir tür yaban hayvanı **290a-8**

kölek: Fırtına, deniz fırtınası **290a-8**

kölek: Yük hayvanı **289b-13**

kölenĝe: Gölge **293a-10**

kölmek: Küçük göl, gölet **290b-12**

kölmekçe: Küçük göl, gölet, su birikintisi **293b-1**

kölpün-: Kızmak, köpürmek **291a-13**

kölün: Zühre ile müşterinin aynı burçta bulunması **292a-8**

köm kök: Masmavi, gömgök **290b-2**

köm-: Gömmek, defnetmek **291a-6**

köme: Gömü, define **293a-4**

kömeç: Küle gömülen yuvarlak ekmek **287a-2**

kömek: Yardım **289b-9**

kömekey: Damak **293b-14**

kömgen: Toprağa gömülmüş, defnedilmiş, metfun **291b-14**

kömük: Yardım **289b-9**

kömür: Kömür **287b-1**, **288a-2**

kömür-: Kömürleşmek **287b-1**

kömür-: Ötmek **287b-1**

kön-: Bahane etmek **291a-11**

kön-: Çobanlık etmek **291a-11**

kön-: Gözetmek, muhafıza etmek **291a-11**

kön-: Tayin etmek **291a-11**

könçi: Göncü **294a-2**

köndelen: Bir tür çadır **292a-4**

köndü: Kendi **292a-11**

köndüm: Bal **291a-6**

köndür-: Bahane uydurtmak **287b-2**

köndür-: Çobanlık ettirmek **287b-2**

köndür-: Tayin ettirmek **287b-2**

köne su: Cıva **292b-5**

könendür-: Yakalanmak, tutulmak **287b-8**

könĝevün: Büve, büğelek sineği **292a-3**

köngen: Bir çeşit halat **291b-13**

könĝi: Murat, dilek, istek **293b-7**

könib: Razı **286a-13**

köŋ̂lek: Gömlek **290b-5**

könlüllüg: Bahadır, yürekli, cesur, yiğit, kahraman, batur **290a-13**

köŋ̂gneksiz: Cansız **288a-14**

köŋ̂gül: Gönül **291a-1**

köŋ̂gül oyun-: Kalp çarpmak **291a-14**

köŋ̂gül tar: Gönlü daralmış, kederli, içi sıkkın, sıkıntılı **288a-2**

köŋ̂güs: Düşünür **288b-4**

köŋ̂güs: Kafası karışmış, şaşkın kimse **288b-4**

könüş: Razı **288b-11**

könüşe-: Razı olmak **285b-12**

köp: Çok **286a-14**

köpçük: Eyer yastığı **289b-11**

köpek: Damat **290a-9**

köpek: Göbek **290a-9**

köpek: Kepek **290a-9**

köpek: Özbek kavimlerinden biri **290a-9**

köpek: Bir tür av köpeği **290a-9**

köpek üzümi: Köpek üzümü **293b-6**

köpelek: Bir çeşit büyük arı **289b-14**

köpelek: Bir çeşit küçük kuş **290a-1**

köpelek: Kelebek **289b-14**

köplek: Bir çeşit büyük arı **289b-14**

köplek: Kelebek **289b-14**

köpölök: Kelebek **289b-4**

köprük: Köprü **289b-9**

köpük: Köpük **289b-8**

köpüklen-: Köpüklenmek **291a-13**

kör tükür: Tuzsuz **288a-4**

kör-: Görmek **287b-7**

körçi: Gören (kimse), görücü **224a-3**

körçin: Güvercin **291b-14**

kördür-: Göstermek **287b-7**

kore̲hçi: Yolkesen **294a-3**

körek-: Güzel yüzlü olmak **289a-11**

körgü: Göz **292b-1**

körgüz-: Görünmek **288a-9**

köriniş-: Büyükleri ziyaret etmek **288b-14**

köriniş-: Teslim etmek **288b-14**

köriniş-: Yerine getirmek **288b-14**

köriş: Görüş **288b-11**

körlet: Mal sahibi, varlıklı, zengin **286b-9**

körmez: Anadan doğma kör, âmâ **288a-11**

körpe: Yorgan **293a-8**

körpeşleş-: Yorgan yapmak **288b-9**

körse: Sam yeli **286a-5**

körsen: Yuvarlak ve derin hamur teknesi, ahşap dağar **291b-6**

körşük: Seyretme, temaşa **289b-7**

kört: Bir çeşit deve **286b-10**

körtüc: Mucize **287a-7**

körük: (Demirci) körüğü **290a-2**

körük: (Ordunun enini) görmek, görme **290a-2**

körük: Benzer, eş **290a-2**

körük: Güzellik **290a-2**

körük: Ün, şöhret, şan **290a-2**

körüklü: Güzel yüzlü **292b-3**

körüklüg: Güzellik sahibi **289b-7**

körüksiz: Benzersiz, eşsiz **288a-13**

körümsiz: Anadan doğma kör, âmâ **288b-1**

körümsiz: Cimri, pinti, hasis **288b-1**

körün-: Görünmek **291a-13**

körüş: Görüşme **288b-12**

körüş-: Görüşmek **288b-10**

köse: Köse **292b-14**

köse-: Hazmetmek **285b-14**

kösev: Ateş karıştırmaya yarayan demir araç **292b-4**

köşe-: Geviş getirmek **285b-6**

kötel: Eşek **291a-5**

köten: Sidik ve makat bağırsağı, göden bağırsağı **292a-7**

köteni: Göden bağırsağı **293b-13**

köter: Duvar ustası **287b-14**

köter-: Bulunduğu yerden almak, kaldırmak **287b-6**

köter-: Kaldırmak **287b-14**

köterçi: Taşıyıcı **293b-11**

köterme: Ahmak **293a-1**

köterme: Duvar ustası **293a-1**

köterme: Yanlış anlayan **293a-1**

kötlük: Bebek bezi **290a-7**

kötmiş: Toplanan, toplanmış **289a-1**

köyenek: Gömlek **290b-9**

köylek: Gömlek **290b-4**

köynek: Gömlek **289a-15**

köz: Göz **288a-10**

köz aḳı: Göz bebeğini kaplayan beyaz leke **294a-4**

köz çirli: Utanmaz, anut **293b-12**

köz dik-: Gözlemek, intizar etmek, beklemek **289a-11**

köz eş: Bildik, tanıdık **288b-12**

köz ḳaraḳı: Göz nuru **293b-12**

köz ḳaşa-: Göz kırpmak **285b-12**

köz tik-: Gözlemek, intizar etmek, beklemek **289a-11**

köz uçı: Göz ucu **294a-8**

köz ur-: Göz kırpmak **287b-8**

köz yumçıla-: Göz yummak **285b-15**

közçe: Ateş koru **292b-8**

közçi: Gece bekçisi, bekçi, gözetici **293b-12**

közelmeç: Bir çeşit ekmek **287a-7**

közene: Gelincik (hayvan) **292b-9**

közet: Savaş alanı, harp meydanı **286b-6**

közet-: Gözetmek, korumak **286b-1**, **286b-6**

közet-: Otlatmak **286b-1**

közgi: Ayna **294a-3**

közgü: Ayna **292b-3**

közle-: Aşık olmak **286a-4**

közle-: Bakmak **286a-4**

közle-: Nazar etmek **286a-4**

közlig: Görücü, gören (kimse) **289b-2**

közük: Sürme, is **289b-5**

ḳu: Kuğu kuşu **282a-15**

ḳuban: Azılı erkek domuz **281b-12**

ḳuban: Havsala **281b-12**

ḳuç-: Kucaklaşmak **272a-6**

ḳuçaḳ: Kucak **278a-2**

ḳuçaḳla-: Boynuna sarılıp kucaklamak **270a-14**

ḳuçaḳla-: İki kolu parelel hale getirmek **270a-14**

ḳuçaḳla-: Kucaklamak **270a-14**

ḳuçur: Ahmak **273b-10**

ḳuda: Dünür **271a-7**

ḳudaġuy: Gelinin ve güveyin annneleri ve onların yaşlı kadın akrabaları **284a-14**

ḳuduḳ: İkizler burcu **277a-14**

ḳuduḳ: Kuyu **277a-14**

ḳuduman: Dengesiz, haşin, kaba **280b-14**

ḳudur-: Kudurmak, kendinden geçmek, delirmek **272b-13**

ḳuflan: Kaplan **281a-8**

ḳuflan: Karısını para karşılığında başkalarına sunan kimse, pezevenk, deyyus **281a-5**

ḳuġu: Çöl **282b-3**

ḳuġuştur-: Gevşek bir şekilde bağlamak **273a-7**

ḳuẖ: Öcü, umacı **287a-9**

ḳuẖu: Güvercin sesi **282a-4**

ḳuḳ: Suyun toplandığı yer, gölet **278b-4**

ḳuḳnus: Rüzgar estikçe çok delikli gagasından nağmeler çıktığına ve sesinin verdiği şevk ile kendisini yaktığına inanılan çok iri bir masal kuşu, kaknus **274a-9**

ḳuḳu: Güvercin sesi **282a-4**

ḳuḳun: Kişniş **281a-15**

ḳul: Kul **279b-8**

ḳula: Defa, kere **283a-14**

ḳulaç: Kulaç **272a-15**

ḳulaç: Yüzerken kolları, sırasıyla üstten ileriye doğru atıp suyu arkaya doğru çekme **272a-15**

ḳulaġ: Kulak, (keman) kulağı **276a-1**

ḳulaġ baġ: Kulak memesine takılan süs eşyası **276a-8**

ḳulaġuz: Rehber, kılavuz **274a-7**

ḳulan: Sıpa **281b-4**

ḳulan çėke: Kulak memesi **282b-13**

kulanc: Bir çeşit helva **287a-2**

kulanc: Kulunç **287a-2**

ḳulapurġa: Çöl hayvanı **283b-8**

ḳulavuz: Rehber, kılavuz **273b-15**

ḳulçaḳ: Hakir, aciz, zavallı **278b-8**

ḳulġuna: Bela **283b-9**

ḳulġuna: Domuz hastalığı **283b-9**

ḳulġuna: İncir **283b-9**

ḳulḳ: Mutluluk **278a-15**

ḳulḳaş: Taro **275a-9**

ḳulḳul: Çabuk, seri ve zarif adam **279b-11**

ḳulḳul: Kadehe şarap koyarken sürahiden çıkan ses **279b-11**

ḳulluḳ: Kulluk **278a-6**

ḳullukçı: Alçaklık **285a-5**

ḳullukçı: Kul, köle, himetçi **285a-5**

ḳulluḳnı büktensi: Kulluğunu ve köleliğini bir büyüğe takdim etme, sunma **284a-8**

ḳulpaġ: Kakül **276a-3**

ḳulpaġ: Kalpak **276a-3**

ḳulun: At yavrusu **281a-10**, **281b-3**

ḳulunduḳ: Anahtar **276b-9**

ḳulunduḳ: Kilit **276b-9**

ḳum: Kum **280a-10**

ḳuma: Atmosferdeki ışık kırılması ve sıcaklık sebebiyle ortaya çıkan su görüntüsü **283a-4**

ḳumal: Övünme, olduğundan fazla görünerek övünme **280a-5**

ḳumġan: Güğüm, ibrik **281a-10**

ḳumıça: Nargile **283a-2**

ḳumḳa: İpek kumaş, ipek **282b-12**

ḳumlaġ: Kumluk **276a-8**

ḳumral-: Toprağa dönüşmek, toprak olmak **279b-2**

ḳumran: Yok olmak **281a-15**

ḳumuruskа: Karınca **282b-11**

ḳumuzan: Güğüm, ibrik **281a-13**

ḳumuzḳa: Karınca **282b-12**

ḳumuzun: Güğüm, ibrik **281a-13**

ḳun: Sıpa **281b-3**

ḳundaḳ: Kundak **278b-6**

ḳundhar: Çocuk yemeği **273b-9**

ḳundhar: İlaç adı **273b-9**

ḳunduz: Kunduz, kastor **274a-7**, **273b-10**

ḳupuḳçı: Kapıcı **284a-13**

ḳur: Elbise ismi **273b-7**

ḳur: Kemer, kuşak **273b-7**

ḳur: Küçük mızrak biçimindeki savaş aleti, el mızrağı **273b-7**

ḳur: Meydan, alan, saha **273b-7**

ḳur: Silah **273b-7**

ḳur bėgi: Silah deposu komiseri **285a-7**

ḳur-: (Yay kirişini) kurmak **272b-12**

ḳuraça: Dört ayaklı hayvanların yattığı yer **283a-9**

ḳurala-: Eğelemek **270a-14**

ḳuraltay: Özel kutlama töreni **284a-4**

ḳuran: Yaşıt **281b-13**

ḳurbaḳa: Kurbağa **283a-3**

ḳurban ayı: Kurban ayı, zilhicce **285a-7**

ḳurç: Çelik, polat **272b-1**

ḳurça: Su kovası **283a-11**

ḳurçaḳ: Tohum kabuğu **278b-7**

ḳurçı başı: Silah deposu komiseri **285a-7**

ḳurçı: Silah deposu komiseri **285a-3**

ḳurçuḳ: Zülüf **278a-4**

ḳurdur-: (Yay kirişini) kurdurmak **273a-9**

ḳurġaşum: Kurşun **280a-10**

ḳurġaşun: Kurşun **281b-4**

ḳurı: Boş **284b-8**

ḳurıltay: Özel kutlama töreni **284a-4**

ḳurḳ: Kuru **276b-11**

ḳurla: Defa, kere **283a-13**

ḳurmaḳ: Balık oltası **278a-9**

ḳurmaḳ: Yırtıcı kuş pençesi **278a-9**

ḳursaḳ: Mide **278a-10**

ḳursaḳı: Hamile **284b-7**

ḳursuḳ: Sepicilerin kullandığı çukur çanak **200b-2**

ḳurşa-: Kuşatmak, çevrelemek, sarmak **271a-5**

ḳurşaḳ: Kuşak, futa **278b-8**

ḳurşan-: Kapatmak, halkalamak, kuşatmak **280b-5**

ḳurşun: Kurşun **281b-7**

ḳurt: Kurt **271b-13**

ḳurt: Yudum, bir yudum **271b-13**

ḳurtaş: Yüz güzelliği, cemal **275a-12**

ḳurtaşlıḳ: Cemal sahibi **276b-11**

ḳurtḳa: Kocakarı **283b-5**

ḳurtḳa: Kurt **283b-5**

ḳurtḳa: Sırtlan **283b-5**

ḳurtḳa: Yaşlı kurt **283b-5**

ḳuru üzüm: Kuru üzüm **280a-11**

ḳuru-: Kurumak **282a-1**

ḳurul-: Kurmak **279a-15**

ḳurul-: Yapmak **279a-15**

ḳurumsaḳ: Deyyus, namussuz, pezevenk, kavat **277a-14**

ḳurun: Pamuk **281a-15**, **278a-3**

ḳurut: Çökelek, kurut **271b-15**

ḳurut-: Kurutmak **271b-6**

ḳus-: Kusmak **274a-9**

ḳusal-: Edepsizlik etmek, terbiyesizlik etmek **279b-3**

ḳusḳan: Gaseyan, iç bulantısı, kusma **281b-6**

ḳusḳu: Kusma **282a-10**

ḳuş: Büyük çadır **275a-11**

ḳuş: Kuş **275a-11**, **275a-4**

ḳuşaḳ: Kuşak **278a-15**

ḳuşantur-: Kuşandırmak **273a-8**

ḳuşçı: Moğol uluslarından biri **284b-14**

ḳuşçı: Sarayda avcı kuşları yetiştiren kimse, kuşçu **284b-14**

ḳut: Akıl, şuur **271b-10**

ḳut: Saadet, berket **271b-10**, **273a-15**

ḳuṭ ḳuṭ: Bir çeşit yağlı ekmek **275b-11**

ḳutı: Kutu **285a-11**

ḳutḳar-: Kurtarmak **273a-5**

ḳutlu: Uğurlu, kutlu **282a-6**

ḳutluḳ: Akıllı, akıl sahibi **278a-14**

ḳutluḳ: Kutlu, uğurlu **278a-14**

ḳutlul-: Kutlamak, tebrik etmek **279b-5**

ḳutsız: Aklı başında olmayan, sersem **274a-4**

ḳutsız: Aymaz, gafil **274a-4**

ḳutul-: Kurtulmak **279b-2**

ḳutullaġ: Kurtuluş **276a-1**

ḳutulu: Zincir ve puldan yapılan örme zırh **282a-10**

ḳutur: Deli **273a-15**

ḳutur: Kuduz **273a-15**

ḳuvan-: Sevinmek **280a-15**

ḳuvvetlendür-: Kuvvetlendirmek, takviye etmek **273a-8**

ḳuy: Aşağı **284a-6**

ḳuy: Başı aşağı olmuş, tersine dönmüş **284a-6**

ḳuy: Kuyu **284a-6**

ḳuy: Yan, yan taraf **284a-6**

ḳuy-: Dökmek **284a-1**

ḳuyaḳ: Bir çeşit kaftan **278a-15**

ḳuyaḳ: Cebe, zırh **278a-15**

ḳuyan: Bir çeşit mafsel ve damar hastalığı **281b-13**

ḳuyaş: Güneş **275b-8**, **289a-1**

ḳuyaş: Kumandan, başkumandan **275b-8**

ḳuyaş: Öz kardeş **275b-8**

ḳuyaşḳın: Kuskun **281b-4**

ḳuyḳa: Arka, sırt **282b-7**

ḳuyḳa: Vücut, gövde **282b-7**

ḳuyma: Ezel **282b-9**

ḳuyma küni: Ezel günü **284a-12**

ḳuymaḳ: Bir çeşit helva **278b-5**

ḳuyruġ: Kuyruk **276a-4**

ḳuyruḳ: Kuyruk **277a-14**

ḳuyun: Altı aylık at yavrusu **280b-14**

ḳuyun: Kasırga, hortum **280b-14**

ḳuyuşḳun: Kuskun **281b-4**

ḳuz: Kor **273b-13**

ḳuz: Pahalı **273b-13**

ḳuzġun: Kuzgun **281b-1**

ḳuzluḳ: Pahalı **276b-14**

kübbi: Küp **293b-15**

kübbi: Yünü bükmek için kullanılan bir araç **293b-15**

küç: Adaletsizlik, zulüm **286b-12**

küç: Bakır tencere **286b-12**

küç: Güç, çetin **286b-10**, **286b-12**

küç: Kuvvet **286b-12**

küçey: Güçlük **293b-8**

küçle-: Zorlamak **285b-2**

küçlüg: Güçlü **290b-1**

küçmen: Mal mülk sahibi **291b-15**

küçmen: Ordu ve asker sahibi **291b-15**

küçmen: Tüccar **291b-15**

küçsiz: Güçsüz, aciz **288a-12**

küçük: Köpek yavrusu **289b-8**

küçük: Küçük **289b-8**

küçüm: Güç **291a-10**

küden: Bir çeşit ipek kumaş **291b-13**

küdez-: Diline, kulağına sahip çıkmak **288a-6**

kükrüş: (Süt) kükremesi **288b-14**

kül: Kül **291a-3**

kül-: Gülmek **290b-14**, **291a-3**

külek: Rüşvet **290b-9**

külgü: Gülme, gülüş **292b-3**

küllag̱: Külhan **289a-5**

küllah̲: Külhan **287a-14**

küllah̲çı: Külhancı **294a-9**

küllah̲çı: Süpürücü, çöpçü **294a-9**

külüc: Bedel, karşılık **287a-4**

külüm: Savaş alanı, harp meydanı, cenk yeri **291a-8**

külümsün-: Gülümsemek, tebessüm etmek **291a-14**

külümsün-: Sevinmek, mutlu olmak **291a-14**

külüş: Gülme, gülüş **288b-12**

kümā: Şeytantersi **286a-8**

küme: Güme **293a-4**

küme: Şeytantersi **286a-8**

kümenle-: Dağlamak **225a-2**, **285b-15**

kümüş: Gümüş **288b-11**

kün: Gün **291b-1**

kün: Güneş **291b-1**

kün: Sıcak hava, yaz **291b-1**

kün: Tarih **291b-1**

kün batar: Güneşin batığı yer, batı **288a-4**

kün toġar: Güneşin doğduğu yön, doğu **288a-4**

kün tutul-: Güneş tutulmak **290b-15**

kün yükene: Bir günlük çalışma karşılığı olan ücret **292b-9**

künde kün: Her gün **291b-2**

künde: Her gün, hep, daima, her zaman **286a-7**

künde: İri ve kalın ağaç gövdesi **293a-3**

kündele-: Et vücutta beze haline gelmek **286a-1**

kündeş: Kuma **289a-2**, **288a-3**

kündü: Küp **292a-11**

kündük: Göbek **289a-13**

künek: Kova burcu **290b-11**

künen-: Mutlu ve rahat bir hayat yaşamak, gönenmek **291a-12**

küngüre-: Burç ve hisar inşa etmek **286a-2**

küni: Tarih **293b-8**

küni küni: Tarih tarih **293b-8**

künik: Güneğik, hindiba **289b-13**

künlü: Bahtiyar **292b-5**

künlüg: Günlük **289b-9**

künuġ: Saat **289a-4**

künüş: Güneş **288b-11**

küpe: Küpe **292b-6**

küppe: Çardak **292b-7**

kürdek: Çekirge **289a-15**

kürdi: Kısa kollu bir çeşit elbise **293b-6**

kürdik: Çekirge **289a-15**

kürdük: Çekirge **290b-9**

kürekçi: Kürek ile çalışan işçi **294a-8**

kürekçi: Kürekçi, kürek yapan ve satan kimse **294a-8**

küreke: Büyük davul **293a-7**

küreken: Akraba **291b-7**

küreken: Damat **291b-7**

küreken: Sultan, padişah **291b-7**

küreken: Şehzade **291b-7**

küreş: Güreş **288b-13**

kürklük: Erkek domuz **290b-9**

kürme saç: Yünden yapılmış ip, halat **287a-7**

kürreken: Ahşap kürek **292a-5**

kürün: Asker çadırı **291a-15**

kürün: Hindistan'da bulunan bir ağaç meyvesi **291a-15**

kürün: Trompet **291a-15**

kürüŋg: Sarıya çalan at **290b-5**

küs-: Küsmek **288b-2**

küş: Nazik adam **289a-2**

küşek: Kuru yoğurt, kurut **290b-5**

küt müt: Aynen **286b-7**

küy-: Yanmak **293b-4**

küye: Damat **286a-6**

küye: Güve **286a-6**

küye: Yanık **286a-6**

küyen-: Yanmak **291a-15**

küyev: Damat **292a-15**

küyün-: Kederlenmek **291a-13**

küyünüklü: Başkasının kötü durumuna acıyan kimse **292a-10**

küz: Güz **288a-10**

küzek: Güz mevsimi, sonbahar **290b-11**

lā: Eyvah, yazık **294a-12**

laçın: Şahin, laçın **294b-13**

-laġ: Sonuna geldiği kelimelere yer anlamı katar **294b-2**

laġaltaḳ: Süs **294b-6**

laġla-: Yerleştirmek, sığdırmak **294a-11**

-laḫ: Sonuna geldiği kelimelere yer anlamı katar **294a-14**

lala: Köle, kul **294a-12**

lalaḳ: Testi **294b-5**

lalıġ: Namert **294b-3**

lamay-: Vermemek **295a-4**

-lar: Çokluk eki **294b-1**, **295a-5**

ları: Hediye **295a-5**

laş: Leş **294b-2**

latuḳ: Testi **294b-5**

latuḳça: Küçük testi **295a-1**

lav: Çelik çomak oyunu **294b-14**

lay-: Vermek **295a-4**

lecile-: Düşmanlıkta inat etmek, ayak diremek, çekişmek **294a-11**

leçek: Kadınlara mahsus bir çeşit baş örtüsü **294b-7**

ledek: El **294b-8**

lekef: Omuz, omuz kemiği **294b-4**

lezgi: Kızılbaş kavimlerinden biri **295a-6**

-lıġ: Nispet eki **294b-4**

-lıḳ: Nispet eki **294b-6**

-li: Nespet eki **295a-6**

liçar: Bir çeşit yoğurt yemeği **294a-15**

-lig: Nispet eki **294b-9**

lilenc: Boya olarak kullanılan bir çeşit bitkinin besi suyu **294a-13**

lizem: Yay kirişi **294b-11**

lök: Bir deve türü **294b-9**

lök lök: Çöl hayvanı **294b-10**

löle: Bir avuç hamur **295a-2**

löle: Testi ve ibrik emziği **295a-2**

-lu: Nispet eki **294b-13**

lūlī: Sokak dilencisi **295a-7**

lūlī: Şarkıcı, şarkı söyleyen yaşlı kadın **295a-7**

lut-put: Çeşitli yenecek şeyler, yiyecekler **294a-13**

luy: Balina balığı **295a-6**

luy il: Balık yılı **294b-11**

-lüg: Nispet eki **294b-9**

lükçe: Kalın, yoğun **295a-3**

lümük: Mum **294b-10**

lüng-bere: Buğday unu ile etten yapılan bir çeşit yemek **295a-1**

lürek: Atımcı yayı **294b-7**

lüri: Havsala **295a-5**

macı: Öpücük **298a-11**

macıs: Güçsüz, zayıf **296a-6**

māç: Öpücük **295b-8**

māçe: Dişi eşek **297b-14**

maġarım: Ay takviminin ikinci ayı **297a-6**

-maḫ: Mastar eki –mXk **295b-9**

maḫav: Cüzzam, lepra **297b-8**

mahız-: Hamallık yapmak **296a-1**

māhiçe: Hamurdan yapılan bir çeşit yemek **297b-14**

mahra: Balta ve kılıç gibi aletlerin sırt kısmı **297b-13**

maḫtagan: Vasıf, övgü, medih **297a-12**

maḫtan: Vasıf, övgü, medih **297a-12**

maḫu: Cüzzam, lepra **297b-8**

-maḳ: Mastar eki -mXk **296b-3**

maḳar: Genç, yiğit **295b-14**

makla-: Methetmek, övmek **295a-9**

maḳralaŋġ: Yaban hayvanı **296b-8**

maḳta: Kendini öven (kimse) **295b-3**

maḳta-: Methetmek, övmek **295a-10**, **295b-8**

māku: Dokuma tezgâhında ipliğin yer aldığı aygıt **297b-7**

malu: Karınca **297b-9**

malu: Maral boynuzundan yapılan, nefesli bir musiki aleti **297b-9**

malun: Yaban kedisi **297a-11**

malvaş: Karınca **296a-8**

mama: Babaanne, anneanne **295b-3**

mama çüçük: Bir tür çiçek **296b-7**

mamuḳ: Pamuk **296b-2**

maŋġa: Bana **295a-15**

maŋġġa: Bağırsak **298a-1**

maŋġırt uruġ: Fırka adı **296a-11**

maŋġıt: Özbek kavimlerinden biri **295b-7**

maŋġluḳ: Alın **296b-1**

maŋġra: (Koyun) melemesi **295b-1**

maŋġıban: Geniz sesleriyle anlaşılmayan bir biçimde konuşma **297a-8**

maŋḳır: Bakır tozu **295b-13**

maŋġlay: Alın **298a-9**

maŋġlay açuġ: Alnı açık **296a-14**

mantu: Bir çeşit yiyecek **297b-7**

mapaḳ: Uygun, münasip **296b-5**

maral: Maral, ceylan yavrusu **297a-5**

maraşu: Descurainia sophia bitkisi **297b-5**

marıġ: Bıyık **296a-15**

marıḳ: Bıyık **296b-4**

marul: Marul **297a-2**

-mas: Olumsuzluk bildiren geniş zaman eki **296a-7**

maş gürünc: Maş ve pirinç **295b-9**

maşḳur: Elbise odası **295b-15**

maşur: Hayvan adı **295b-15**

mat: Bir tartışmada kuvvetli delil ve fikirlerle karşısındakini cevap veremez duruma getirme, susturma, susmaya mecbur etme **295b-6**

matçı: Mülzem **298a-5**

mavlun: Bir tür ipek kumaş **297a-15**

may: Yağlı, iç yağı **298a-7**

maya: Dişi deve **297b-12**

maylatur: Zahmetsizce, zahmet olmaksızın **295b-14**

maylig: Yağlı **297a-1**

maynar-: Şikayet etmek, sızlanmak **295b-11**

maynar: Şikayet, sızlanma **295b-14**

mayruḳ: Eğri bacaklı, paytak, çarpık bacaklı, çolak **296b-5**

mayrun: Çolak, engelli **297a-14**

mayrun: Zayıf, arık **297a-14**

maysa: Arpa, buğday, yulaf vb. ekinlerin tanelerini taşıyan daha olgunlaşmamış kılçıklı başı **297b-11**

-maz: Olumsuzluk bildiren geniş zaman eki **296a-6**

mazġulat-: Solutmak **295b-5**

me: (Hem, ayrıca, keza) anlamları katan bir bağlaç **295b-2**

-me: Olumsuzluk eki **295b-2**

meçi: Öpücük **298a-11**

mėgeçin: Dişi domuz **297b-2**

megem: Meğer **297a-6**

mektül: Bir çeşit at **297a-2**

meme: Meme **297b-12**

men: Bin **297a-13**

men: Teklik birinci kişiyi gösteren söz, ben **297a-13**

mėn: Teklik birinci kişiyi gösteren söz, ben **297a-8**, **297a-14**

menĝ: Çoğu doğuştan, tende bulunan ufak koyu renkli leke veya kabartı, ben **296a-13**, **296b-11**

menĝ: Küçük testi **296b-11**

menĝ: Siğil **296a-13**, **296b-11**

mėnġaz: Benzer **296a-2**

mėnġaz: Yüz **296a-2**

menĝez: Benzer **296a-2**

menĝez: Yüz **296a-2**

mėnġız: Benzer **296a-2**

mėnġız: Yüz **296a-2**

meninĝniki: Benimki **298a-7**

mėnim işim ilgeri: (İşinin ilerlemesini veya yoluna gitmesini) temenni eden bir cümle **298a-10**

menĝiz: Benzer **296a-2**

mėnĝiz: Benzer **296a-2**, **296a-3**, **296b-8**

menĝiz: Yüz **296a-2**

mėnĝiz: Yüz **296a-2**, **296a-3**

menĝlıġ: Benli **296a-13**

menĝü: Abıhayat, bengi su **297b-6**

menĝü: Hayat **297b-6**

menĝze-: Benzemek **295a-8**

merçük: Maş fasulyesi **296b-7**

merek: Göz bebeği **296b-15**

mėrgen: Avcı **297b-2**

mėrgen: İyi nişancı **297b-2**

mėrgen: Okçu **297b-2**

mėrt uruġ: Fırka adı **296a-11**

mertük: Kertme, kertik **296b-7**

mėrvet: İnci, dür **295b-7**

meşk: Sivrisinek **296b-9**

mıġ: Bıyık **296a-13**, **296a-14**

mıġda-: Bıyıklanmak **295a-9**

mılcıġu: Rüsva, rezil **297b-8**

mılġı: Karı kocanın mizacı **298a-11**

mılġı: Tebessüm **298a-11**

mılı: Karı kocanın mizacı **298a-11**

mılı: Tebessüm **298a-11**

mılık: Kar kocanın mizacı **296b-3**

mıltık: Tüfek **296b-2**

mıltıkçı: Tüfekçi **298a-7**

mına: Beyzade, bey oğlu **297b-10**, **295a-14**

mınçak: (Küçük) boncuk **296b-4**

mıra-: Gözlemek, gizli olarak bakmak, gizlice bakmak **295a-11**

mısḳara-: Tebessüm etmek, gülümsemek **295a-12**

mışık: Kir, pas, pislik **296b-5**

mışḳar-: Sümkürmek **295b-13**

mışḳaran-: Sümkürmek **297a-7**

mışḳın: Kılıf, kın **297a-10**

mışḳurduk: Burun sümüğü **296b-7**

mıtın: Kazma **297a-14**

mıtḳın-: Nazlanmak, kırıtmak **297a-7**

mızraġ: Mızrak **296a-15**

mızraḳ: Mızrak **296b-6**

mi: Soru eki **298a-2**

mi: Ünlem **298a-2**

miçin: Maymun **297b-3**

min: Bin **297a-13**

min: Teklik birinci kişiyi gösteren bir söz, ben **297a-13**

minĝ: Bin **297b-11**, **296b-9**

minĝ: Özbek fırkalarından biri **296b-9**

minĝ minĝ: Bir milyon **297a-1**

minĝ tümen: Bir milyon **297a-11**

minĝ uruġ: Fırka adı **296a-12**

min-: Binmek **297a-8**

minĝçin: Maral **297a-15**

mine: Çene **298a-1**

mine: Ünlem **295a-14**

minĝe: Beyin **297b-13**

minek: Ölçek **296b-11**

miniş: Biniş **296a-8**

mir: Baş, kumandan, başkan **295b-14**

mirdād: Fırka adı **295b-10**

mirdād: Yaz mevsiminin ikinci ayı **295b-10**

-miş: Belirsiz geçmiş zaman eki -mXş eki **296a-9**

mitiz-: Acele etmek **296a-1**

miyeŋ̂: Beyin **296b-10**

miz: Çokluk birinci kişiyi gösteren söz, biz **296a-4**

moġol: Temiz kalplı **297a-3**

moġol: Türk fırkalarından biri **297a-3**

moġulyaḳ: Kâkül **296b-5**

monçuḳ: (Küçük) boncuk **296b-4**

möçek: Sivrisinek **296b-8**

möŋ̂re: (Sığır) böğürmesi **295a-15**

möri: Baca, mutfak bacası **298a-3**

möri: Su yolu **298a-3**

möşük: Kedi **296b-14**

mu: Bir çeşit meyve **297b-4**

mu: Bu **297b-4**

mu: Merak, şüphe ve tereddüt bildiren soru zarfı, acaba **297b-4**

muda: Arış, dokuma tezgâhının uzunlamasına telleri **295b-4**

muġarım: Ay takviminin ikinci ayı **297a-6**

mul: Bu **297a-4**

mul: Damla **297a-4**

mul: Muhtaç **297a-4**

mun: Bu **297b-1**

muŋ̂: Parasız pulsuz **296b-8**

munas: Özbek fırkalarından biri **296a-7**

munda: Burada **295b-2**

mundın: Bundan **297a-15**

mundın ötrü: Bundan ötürü, bu sebepten **297b-7**

munduḳ: Kırılmış, kırık kap **296b-3**

munduz: Sağlam **296a-6**

munı dili dil-: (Bunun) dilini kesmek **297a-4**

munı tili til-: (Bunun) dilini kesmek **297a-4**

muŋ̂la-: Tasalanmak, kederlenmek, **295a-11**

muŋ̂lan-: Tasalanmak, kederlenmek **297a-7**

munĝlaşur-: Delirmek **295b-12**

munĝlaşur-: Hayran olmak **295b-12**

munĝluġ: Gamlı, kederli, tasalı **296a-12**

munu: Yaban kedisi **297b-4**

munun: Aklını yitirmiş yaşlı **297b-1**

munun: Yaban kedisi **297b-1**

mur-: (Sarık) sarmak, burmak **295b-12**

murad bağışlıcı: Herkesin arzusunu yerine getiren **298a-6**

murad bulıcı: Başarılı **298a-6**

murad işlici: Arzusuna, muradına ermiş, bahtiyar **298a-5**

murad işliçi: İsteğine kavuşmuş, devlet ve ikbal sahibi **298a-6**

murad köriçi: Bahtiyar, mutlu **298a-6**

murud: Armut **295b-10**

muşallu: Kızılbaş kavimlerinden biri **297b-4**

muşla-: Hamur yoğurmak **295a-9**

muştulıḳ: Muştuluk, müjdelik, iyi haber, müjdeli haber **296b-1**

muştuluḳ: Muştuluk, müjdelik, iyi haber, müjdeli haber **296b-1**

muşur: Çaylak kuşu **295b-15**

muşur: Çini **295b-15**

muytan: Özbek fırkalarından biri **297a-11**

muz: Buz **296a-4**

muz: Çokluk birinci kişiyi gösteren söz, biz **296a-4**

müççe: Et parçası **297b-15**

müçük: Öpücük **296b-15**

müçün: Maymun **297b-3**

müçün il: Maymun yılı **297a-5**

mügdaş: Bağdaş **296a-8**

mün: Ayıp, kusur **297b-1**

mündi: Ağzı kertik testi **298a-3**

münlü: Ayıplı, kusurlu **297b-9**

münĝrit-: Kurtarmak **295b-5**

münsek: Bir çeşit elbise **296b-12**

münĝsüluḳ: Yeterlik, iktidar **296b-6**

münĝü: Abıhayat, bengi su **297b-6**

münĝü: Hayat **297b-6**

münĝüş: Köşe, kenar, bucak **296a-10**

münĝüz: Boynuz **296a-5**

mürkümal: Mercimek **297a-2**

mürre: Tespihlerin baş tarafına geçirilen uzunca parça, imame **295a-13**

müşün: Maş fasulyesine benzeyen bir çeşit bitki tohumu **297a-10**

nā'us: Tapınak **298b-5**

naġaça: Kız kardeş çocuğu, yeğen **299a-13**

naġaça: Torun **299a-13**

naġu: Niye, neden **299a-8**

naġuçın: Kız kardeş çocuğu, yeğen **299a-6**

naḫḫas: Köle, kul, at vb. hayvanların satıldığı pazar **298b-6**

nak: Armut **298b-13**

naḳır: Kopuz **298b-4**

naḳşa-: Ezgi söylemek **298a-13**

nar: Nar **298b-4**

narı: Köşe, öte, öte taraf **299b-3**

naru: Karşı taraf **299a-9**

naru: Köşe, kenar **299a-9**

naşta: Aç **298a-14**

navş: Nar **298b-8**

nayman: Özbek fırkalarından biri **299a-6**

naymus: Saz ismi **298b-6**

nayrun: Cengiz Han'ın ulsularından biri **299a-5**

nazlan-: Nazlanmak **299a-2**

ne: Ne **298a-15**, **299a-10**

nė: Ne **299a-10**, **299b-4**

ne yėrde: Nerede **298a-15**

nebānc: Kuma **216a-14**

nėççe: Birkaç **299b-1**

nėçeme: Ne zamana kadar **298a-15**

nėçük: Nasıl **298b-11**

nėçün: Neden, niye, niçin **299a-3**

nėge: Niye 9**298a-15**

nekir: Başıboş, çevik, uyanık **298b-4**

nekirlig: Hilecilik, düzenbazlık **298b-11**

nekirlig: Uyanıklık **298b-11**

nėlük: Ne tür, nasıl **298b-11**

nėlür: Ne yapar **298b-4**

nėme üçün: Neden, niye, niçin **299a-3**

nėmege: Niye, niçin **298b-1**

nėmene: Her neyse, ne kadar ise, ne, ne kadar **299a-10**

nėmeni: Hangi şeyi, neyi **299b-4**

nimerse: Nesne **298a-15**, **299a-11**

nemine: Her neyse, ne kadar ise, ne, ne kadar **299a-10**

nėmiş: Ne imiş **298b-8**

nėrse: Şey, nesne **299a-12**

nėrse kün: Her gün **299a-6**

nėrse nėçük: Eğer **298b-13**

nėrse nėçük: Her vakit, her zaman **298b-13**

nėrseler: Eyşa **298b-2**

nesk: Bir çeşit mercimek **298b-12**

nėsse: Şey, nesne **299a-12**

nėsseler: Eşya **298b-3**

nesteren: Ağustos gülü, yaban gülü **299a-7**

nėteg kim: Nasıl ki, eğer ki **299a-1**

nėtti: Ne oldu **299b-5**

nėtük: Nasıl **298b-15**

nev ḳal: Yeni evlenmiş kimse **298b-15**

neve: Torun **299a-11**, **299a-9**

nevġ: Cins, tür **298b-9**

nikende: Dikiş **299b-1**

-ni-ki: -m-ki **299b-6**

nilge: Yüz, çehre **299a-14**

nillük: Nil ırmağı **298b-14**

nilük: Nil ırmağı **298b-14**

nineg: Göz bebeği **298b-13**

noġay: Şehir, il **299b-5**

noġı: Şehir, il **299b-5**

noġulça: Ok gezi **299a-15**

noḫta: Yular **299b-1**

noḳla-: Hırslanmak **298a-12**

nola: Ne olsun **299a-13**

noman: Vezir **299a-4**

noyan: Padişah **299a-3**

nök: Aymakiyye kavimlerinden biri **298b-13**

nöker: Kul, köle **298b-5**

nöküs: Özbek fırkalarından biri **298b-7**

nuḳan: Mevsim, tahıl mevsimi **299a-4**

nunum: Balık **299a-1**

nurlandur-: Nurlandırmak **298b-2**

o sara: O taraf, o taraftan **211a-2**

oba: İnsan yığını **210a-13**

oba: Komşu **210a-13**

oba: Şehit **210a-13**

oba: Yakın **210a-13**

oba ḳonĝşı: Aynı mahalleden, komşu **213b-11**

oba oba: Yığın yığın **210a-13**

oçaḳ: Ocak **200a-2**

ȫçle-: Düşmanlık etmek **187b-15**

od yalınĝı: Ateş yalımı **212b-10**

od: Od, ateş **191b-15**

odaçı: Muhafız başkanı **213a-9**

odaçı: Naip **213a-9**

odam: Duvarı olmayan ev **205a-14**

ofra-: Yıpramak, aşınıp eksimek, köhneleşmek **187b-6**

ofraḳ: Eskimiş, yıpranmış, köhne **200b-9**

ofrak: Eskimiş, yıpranmış, eski **203b-3**

oġıl: Oğul, erkek çocuk **204b-2**

oġıl ḳızı: Bir kimseye göre oğlunun kızı, torun **214b-5**

oġlaḳ: Keçi yavrusu, oğlak **200a-2**

oġlaḳ: Oğlak burcu **200a-2**

oġlan: Özbek ulusu **208b-5**

oġlanlıḳ: Çocuklu **200a-14**

oġlanlıḳ: Çocukluk **200a-14**

oġlat: Moğol ulusu **191a-2**

oġraḳ: Gezegen **200a-15**

oġrı: Hırsız **212a-14**

oġsur: Boğazın alt kemiği, gırtlak **193b-12**

oġşuġ: Bir yaşındaki deve **218b-11**

oġşuġ: Kusma **218b-11**

oġul: Oğul **198b-11**, **204b-2**

oġul ėksilme: Çocuk düşürme **188b-15**

oġul oġlı: Bir kimseye göre oğlunun çocuğu, torun **212b-14**

oġur-: Hemen oturmak **192a-5**

oġurça: Küçük havan **210a-14**

oġurlıġı: Hırsızlık **212a-14**

oġurluġ: Hırsızlık **198a-1**

oguş: Biricik dost **196b-13**

oġut: Kepçe **191a-3**

oġuz: Hükümdar adı **194b-14**

oġuz: Türkmenlerin atası **194b-14**

oh: Ok **191b-12**

ohsur-: Aksırmak, hapşırmak **192a-11**

ohşaş: Benzer **196b-12**

ohşat-: Benzetmek **189b-10**

ohşav: Benzer, benzerlik **209b-7**

ohşuġ: Bir yaşındaki deve **218b-11**

ohşuġ: Kusma **218b-11**

ohtal-: Saldırmak **204a-4**

ohtul-: Saldırmak **204a-4**

ohzan-: Kişnemek **206a-2**

ojun: Dünya, âlem **207b-1**

oḳ: Ok **200b-11**

oḳ: Şüphesiz, muhakkak, mutlaka, elbette, elbet **200b-11**

oḳ: Yeter **200b-11**

oḳ: Evet, hay hay, peki **200b-11**

oḳ suġur-: Sadaktan ok çıkarmak **192b-15**

oḳça: Ağaç gövdesi **211b-7**

oḳlaġu: Oklava **209b-4**

oḳlama: Kötü davranan, kötü gidişli **210a-7**

oḳlan-: Oklanmak, okla vurmak **205b-6**

oḳlıġ: Akıllı **197a-11**

oḳra: Atın boynunda oluşan bir tür hastalık **211a-1**

oḳra: Uçuk **189a-7**

oksu-: Kusmak **209a-1**

oḳşuġ: Bir yaşındaki deve **198a-2**

oḳşuġ: Kusma, gaseyan **198a-2**

oḳşun: Bir yaşındaki deve **200a-10**

oḳşun: Kusma, gaseyan **200a-10**

oḳtarıl-: Saldırmak **204a-4**

oktaş: Aynı soydan arka arkaya gelenlerden her biri **197a-7**

oḳu-: Okumak **208b-11**

oḳuduġan kişi: Şarkıcı, okuyucu **213a-13**

oḳum: Görkem, debdebe, ihtişam, haşmet **205b-2**

oḳunç-: Beddua etmek, ilenmek **191a-7**

oḳunç: İlim **191b-6**

oḳunç: Okuma **191b-6**

oḳundaġ: Çakır çukur yer **198a-5**

oḳursa: Aksırık **211b-5**

oḳurta: Ana sütü **189a-8**

oḳuş: Davet **197a-2**

oḳuş: İlim **197a-2**

oḳuşlaḳ: Okul, mektep **200b-2**

ol vec: Bu taraf, bu yön, bu yan **191b-10**

ol: Bol, çok **205a-1**

ol: Herhangi bir şeyin ucu **205a-1**

ol: İşaret zamiri, o **205a-1**

ol-: Olmak **204a-14**, **205a-1**

olanĝ: Bozkır, ova **201b-8**

olanĝ: Eyer yastığı **201b-8**

olak: Oluk **199a-4**

olca: Esir, savaş esiri **188b-9**

olca: Ganimet **209b-15**

olca: Yağma, talan **188b-9**

olcay: Selam **212b-3**

olcaylaḳ: Selamlaşma yeri **198b-9**

olma: Kaynar suyun içine konulup, tüyleri yolunarak temizlenen kuş **209b-15**

olpaġ: Cebe, zırh **197b-10**

olpan: Parlak, aydın, aydınlık **208a-7**

oltur-: Oturmak **192a-9**

olturġuz-: Oturtmak **194a-8**

olturuġ: İtiraz koltuğu, koltuk **198a-5**

olunĝ: Bozkır, ova **201b-8**

olunĝ: Eyer yastığı **201b-8**

omaça: İlik kemiği **211a-8**

omal-: (Av sırasında) domalmak **204a-6**

omraġ: Gırtlak, hançere **198a-4**

omur-: Kökünden koparmak **192b-8**

omurḳa: Omurga **211a-6**

omuz: Omuz **195a-4**

on: Dokuzdan sonra gelen sayının adı, on **206b-14**

on: Uzağı gösteren işaret zamiri, o **207a-8**

oṅĝ: Sağ, sağ taraf **188b-10**, **203b-4**

on altı: On altı **213a-5**

on başı: On başı **212b-7**

on bėş: On dörtten sonra gelen sayının adı, on beş **196a-15**

on bir: On sayısından sonra gelen sayının adı, on bir **193b-2**

on ikki: On iki **213a-5**

oṅĝ ḳol: Sağ kol **204b-10**

on miṅĝ: On bin **202a-8**

on sėkkiz: On yediden sonra gelen sayının adı, on sekiz **194b-2**

on toḳḳuz: On sekizden sonra gelen sayının adı, on dokuz **194b-2**

on tört: On dört **190b-6**

on tümen: On bin **208b-6**

on üç: On üç **191a-10**

on yeti: On yedi **213a-5**

onan-: Onamak, kabul etmek, razı olmak **206a-6**

onaşgu: Maşuk, oynaş, oyuncak **209a-7**

oṅĝa: Ona **188b-10**

oṅĝal-: Onulmak, sağlık bulmak, iyileşmek **204a-3**

oṅĝay: Kolay **212b-5**

oṅĝay: Kolay elde edilebilir, ucuz **212b-5**

oncı: Aktar **214a-4**

oncı: Hekim, tabip **214a-4**

onçalıḳ: O kadar **199b-14**

onda: Orada **188a-13**

ondın ögü: Ondan başkası **209b-5**

oṅġul: Elbette, elbet **204b-2**

oṅĝġurġa: Omurga eklemlerinden her biri **211a-10**

onla: Her on sayı, Her bir on sayı **189a-8**

oŋ̂gla-: Elinin altında bulunan bir şeyi düzgün hale getirmek, tertip etmek, düzeltmek **187a-9**

onlar degin: Onlara dek **208b-3**

oŋ̂gtayl: Faydası olmayan sevda **205a-4**

oŋ̂gtum: Fırsat **205a-15**

oŋ̂gul-: Onulmak, sağlık bulmak, iyileşmek **204a-4**

oŋ̂gurṭ̣a: Omurga eklemlerinden her biri **211a-6**

opçın: Kuşanıp hazır hale gelmiş olan adam **208b-4**

opdan: Doğru şey **207a-10**

opdan: Güzel yüzlü, güzel **207a-10opdan igit:** Yakışıklı genç erkek **190b-3**

opdaş: İyi ve kötü günlerde müttefik halinde olan kavimler **197a-1**

oprak̟: Dağarcık, meşin torba **200b-7**

optaş: İyi ve kötü günlerde müttefik halinde olan kavimler **197a-1**

or: Ahlaksız, huysuz **193b-1**

or: Cahil **193b-1**

or: Üstat **193b-1**

ōr: Yabani hayvanları avlamak için kazılan çukur, hendek **193b-3**

ō̄r-: Yerden ot bitmek **192a-15**

oraġçı: Orakçı **213b-9**

orak̟: Orak **198b-8**

orçın: Haraç tahsil edilen arazi **208a-8**

orda: Hükümdar ve devlet büyüklerinin yaşadığı yer **188a-6**

orda: Mülk **210a-15**

orda: Ora, orada, orası **188a-6**

orda: Orada **210a-15**

orda avı: Hükümdarlık sarayının bulunduğu yer **213a-11**

orda bėgi: Hükümdarlık sarayının bekçi komutanı, Hükümdarlık sarayının kadın bekçisi **213b-15**

ordalig: Harem mensubu **201b-2**

ordu: Hükümdarın yaşadığı mahalle **209b-2**

ordu: Ordu **209b-2**

ordu: Pazar **209b-2**

ordulaḳ: Askerin toplandığı yer, ordugâh **200b-4**

ördür-: Yeşillik yetiştirmek **192b-1**

orġarım: Kale hendeği **205a-11**

orman: Orman **208a-4**

ormanlı: Fidanlık, ormanlık **213b-11**

ornaḳ: Duvar içinde bırakılan oyuk, niş **198b-12**

ornat-: Oturtmak, yerleştirmek **190a-6**

ornuḳ: Baldır, incik, topuk kemiği **200a-4**

orta: Orta **211a-11**

orta: Öğle namazı vakti, öğle, öğle zamanı **211a-11**

orta ana: Dadı, taya **188a-11**

orta barmaḳ: Orta parmak **199a-11**

orta ėlig: Pazı **202b-8**

ortaḳ: Ortak **195a-3**, **198b-11**

ortaḳ: Sohbet ve arkadaşlık eden kimse, musahip **198b-11**

ortan ilik: Uyluk eti **203a-14**

ortan: Ortanca **208a-9**

oruç: Oruç **191b-4**

orun: Mevki, yer **207a-14**

orun: Rütbe, makam, mansıp **207a-14**

orun: Yorgan **207a-14**

oruŋġ: Biçin **203a-1**

orun-: Biçmek **206a-7**

orun-: Birlikte gitmek **206a-7**

orundug: Mesnet, dayanak, oturup sırtı dayayacak yer **201b-10**

orundulmış: Muhtar **197a-6**

orus: Rusya Federasyonu'nda yaşayan Doğu Slav halkı veya bu halkın soyundan olan kimse, Rus **195a-15**

ʻoṣmanlu: Kızılbaş kavimlerinden biri **267b-12**

osraḳ: Osuruk **200a-1**

oş: İl, şehir **197a-7**

oşal: Uzağı gösteren işaret zamiri, o **204b-1**

oşondaġ: Onun gibi, o gibi **197a-12**

ot: İlaç **190a-12**

ot: Od **190a-12**

ot: Ot **190a-12**

otaçı: Aktar **214a-4**

otaçı: Hekim, tabip **214a-4**, **194a-4**

otaġ: Hücre, küçük oda, ev **197b-3**

otaġ: Mesken, konut, büyük çadır, otağ, büyük ev, konak **197b-3**

otaġa: Tuğ, sorguç **210a-10**

otaġra: Tavus kuşu **211b-8**

otarçı: Kış mevsinde sürüyü daha iyi otlaklara götüren kimse, çoban **214a-3**

otav: Damat **209a-6**

otav: Damat için yapılan oda, çadır **209a-6**

otçı: Aktar **214a-4**

otçı: Hekim, tabip **214a-4**

otla-: Otlamak **187b-5**

otlaḳ: Otlak, mera **199a-12**

otlu yėr: Otlak, mera **193a-1**

otluġ: Ateş gibi **197b-4**

otluġ: Ateşli **197b-4**

otluḳ: Ateş alevi, alev, yalım **198b-13**

otluḳ: Bozkır, ova **200b-7**

otraḳ: Mekân, ikametgâh, oturma mekânı **200b-5**

ottuz: Yirmi dokuzdan sonra gelen sayının adı, otuz **194b-1**

ottuz bėş: Otuz dörtten sonra gelen sayının adı, otuz beş **196b-1**

ottuz bir: Otuzdan sonra gelen sayının adı, otuz bir **193b-2**

ottuz ikki: Otuz iki **213a-5**, **213a-6**

ottuz sėkkiz: Otuz yediden sonra gelen sayının adı, otuz sekiz **194b-3**

ottuz toḳḳuz: Otuz sekizden sonra gelen sayının adı, otuz dokuz **194b-4**

ottuz tört: Otuz dört **190b-6**

ottuz üç: Otuz üç **191a-10**

ottuz yeti: Otuz yedi **213a-6**

otun: Odun **207b-2**

otunçı: Oduncu **213b-10**

otur-: Oturmak **192b-14**

otura: Çadır direği, sütun **211a-5**

otura: Oturak, kötürüm **211a-5**

oturuḳ: Mekân, yuva, mesken **200b-6**

oy-: Oymak **212a-1**

oyaġ: Uyanık, bidar **197a-10**

oyan-: Uyanmak **205b-11**

oyav: Uyanık **209b-9**

oydaçı: Matbaada basılmış, basılı, matbu **214a-13**

oydum: Sulu yer, su alacak alçak yer **205b-1**

oyġaç: Uyanık, ayıklık **191b-8**

oyġaġ: Uyanık, bidar **198a-3**

oyġaḳ: Uyanık **200b-2**

oyġaḳ-: Uyanmak **198a-10**

oyġan-: Uyanmak **205b-13**

oylaş: İşlerde danışma, danışma, meşveret **196b-15**

oylaş-: Danışmak, istişare etmek **195b-14**

oyma: Tulumdan yapılmış su kabı, kırba **211a-8**

oyma: Zehirli diş **211a-8**

oymaḳ: Terzi yüksüğü **199a-12**

oynaçı: Oyuncu **213b-3**

oynaḳ: Oyuncu, köçek **200a-12**

oynaḳ: Satranç taşı **200a-12**

oynaş: Çocuk oyuncağı, oyuncak **196a-9**

oynaş: Haram olarak başkasıyla sevişen erkek, oynaş **196a-9**

oyram: Dar sokak, ince yol, sokak **205a-7**

oyram: Harba benzeyen bir çeşit çalgı **205a-7**

oyram: Mahalle **205a-7**

oyrat: Türkmen ulusu **191a-2**

oyu-: Oymak **208b-9**

oyuġ: Duvarın içinde bırakılan oyuk, niş **198a-5**

oyuk: Oyuk **203a-2**

oyul-: Oyulmak, çukurlaşmak **204a-6**

oyun: Oyun **207b-1**

oyun tėp-: Dans etmek, oynamak **189a-10**

oyunçaḳ: Oyuncu **200a-12**

oyunçaḳ: Satranç ve tavla taşı **200a-12**

oz-: Öne geçmek **194a-7**

ozan: Harba benzeyen bir tür telli çalgının nağmesi, rebap nağmesi **208a-4**

ozançı: Sazcı, tambur çalan, saz çalarak şiirler, değişler ve destanlar söyleyen halk sanatçısı **213b-10**

ozgan: Öncü **208a-5**

ozgan: Öncülük **208a-5**

ozuḳ: İri ve kalın ağaç gövdesi **200a-7**

öbege: Eş dost **188b-11**

öbege: Evlat **188b-11**

öbege: Torun **188b-11**

öcit-: Rehin almak **190a-8**

öç: Gam, keder, hüzün **191b-8**

öç: Hasislik, cimrilik, pintilik **191b-8**

öç: Öç, intikam **209b-9**

öç-: Sönmek **191a-4**, **193b-11**

öçeş: Kavga, dövüş, çekişme **196a-15**

öçeş-: Zıtlaşmak, ters düşmek, düşman olmak, hasımlık ve düşmanlık etmek **195b-12**

öçki: Keçi **213b-7**

öçki ėmer: Bir tür kan emici böcek **193b-6**

öçḳun: Sönmüş kandil **208a-1**

öçür-: Ateş, yağ kandili ve mum gibi ışık veren şeyleri söndürmek, söndürmek **192a-6**

öçüruḳ: Sönmüş ateş ve yağ kandili **200a-9**

öçüş-: Zıtlaşmak, ters düşmek, düşman olmak, hasımlık ve düşmanlık etmek **195b-12**

öde-: Ödemek, eda etmek **187b-15**

ödek: Tazminat **203b-1**

ödüd: Öğüt, nasihat **192a-1**

ödüm: Bir hastalığa karşı uygulanan tedavi **205a-15**

ödüm: Uğur **205a-15**

ödür-: Eda etmek, yerine getirmek **193a-2**

ödüt-: Öğüt vermek, nasihat etmek **189b-3**

öfke: Akciğer **210b-3**

ög: Güç, takat **195a-3**

ög: İkbal **202b-11**

ög: Ön **202b-11**

ög: Sağ taraf **202b-11**

ög-: Kusmak **201a-2**

öge-: Övmek, methetmek **187b-1**

ögen-: Atanmak, tayin edilmek **206b-5**

ögen: Küçük fidan **208a-6**, **208b-7**

ögey: Üvey **213b-11**

ögmen: Harman **208b-8**

ögnüş-: Övünmek, kendi ile övünmek **195b-9**

ögren-: Haykırmak, yüksek sesle bağırmak, gürlemek **206b-2**

ögren-: Öğrenmek **206b-2**

ögretle-: Osurmak **187b-4**

ögü-: Öğütmek **208b-13**

ögü-: Övmek, methetmek **208b-13**

ögül-: Övülmek, övülmeye değer bulunmak **196a-11**

ögün: Başka bir kimse, başkası **207a-5**

ögün-: Nazlanmak **206a-8**

ögün-: Övünmek **206a-8**

ögür-: (Terse) dönmek **192b-1**

ögür-: İnleyerek ağlamak, acı acı ağlamak **192b-1**

ögür-: Ters çevirmek **192b-1**

ögür-: Yaygara koparmak **192b-1**

ögüt: Haber **190a-11**

ögüt: Öğüt, nasihat **190a-11**

ögüt: Övgü, medih **190a-11**

ögüt-: Övdürmek **189b-5**

ökçe: Ökçe, topuk **188b-12**

ökçi: Keçi **213b-7**

ökez: Öküz **194a-13**

öklen: Ismarlama **208a-7**

öklen: Meşhur, ünlü **208a-7**

öklen: Özbek kavimlerinden biri **208a-7**

ökme: Ekmek **211b-8**

öksük: Eksik **202b-1**

öksül-: Eksilmek **203b-8**, **204a-7**

öksürük: Öksürük **202b-10**

öksüz: Anası ve babası olmayan çocuk, öksüz **193b-9**

ökşi: Ekşi **214a-8**

ökte: Binme izni **211a-4**

ökte: Gerekli olmayan destur **211a-4**

ökte: Haksız yere verilen hüküm **211a-4**

öktem: Zorbalık **205a-15**

öktüm: Güçlü **205a-13**

ökün-: İstekleri karşılamak **206a-8**

ökün-: Pişman olmak **206a-8**

ökün-: Taklit etmek **206a-8**, **207a-5**

ökünç: Pişman **198b-7**

ökünç-: Pişman olmak **191a-3**

ökürse: Aksırık **211b-4**

öküz: Öküz **194a-13**

öl-: Ölmek **204a-14**, **205a-1**

ölçaḳ: Ölçek, ölçü, bir şeyin kalıbı, ölçüsü **200a-11**

ölçe-: Ölçmek **187b-2**

ölçek: Ölçek, ölçü, kalıp **202b-15**

ölçeş: Tahıl ölçmeye yarayan kap, kile, ölçek **196b-15**

ölçiçi: Ölçücü, ölçen **212b-10**

öldür-: Bir canlının hayatına son vermek, öldürmek **192a-15**

öliklik: Bostan **201b-12**

öline ḳutur-: Şişmanlıktan kudurmak, delirmek, sarhoşluktan kudurmak, tokluktan kudurmak **192b-9**

ölke: Ülke **210a-4**

ölkeçe: Küçük şehir, köy **210b-12**

ölük: Ölü **202b-4**

ölükçi: Ölü yıkayıcı, gassal **214a-3**

ölülü: Azrail **209a-14**

ölülü: Ölüm **209a-14**

ölüm: Ölüm **205a-8**

ölümli: Ölmeğe mahkum **214a-1**

ölümli: Yaslı **214a-1**

ölümlüg: Yaslı, felakete uğramış **202b-12**

ölüş-: Birlikte ölmek **195b-14**

ömgen: Göğüs kenarı **208a-15**

ömgerin: Ay takviminin beşinci ayı, cemaziyelevvel **208a-11**

ön: Nevruz **206b-14**

ön: Ödünç **206b-14**

önĝ: Ön **203b-4**

önĝ: Renk **203b-4**

önĝ: Şekil, suret **203b-4**

öncüd: Ödünç **192a-2**

öndür-: Toplamak, almak, elde etmek, kazanmak **193a-5**

önemçi: Cimri, eli sıkı, hasis **214a-7**

öneri: Öneri, istek **214b-13**

önĝin: Ön **207a-11**

önĝinde: Önceki, evvelki, bundan önce **188a-7**

önĝle-: Önüne katmak **187a-9**

önĝri: Akıl **212b-12**

önĝrisiz: Aklı kıt, ahmak, bön **195a-2**

öntüç: Ödünç, borç **191b-2**

önĝüm: Uyanık **205b-1**

önĝür: Dağ eteği **193a-14**

önĝür: Giysi eteği **193a-14**

önĝür: Tuğ **193a-14**

önĝüz: Dağ eteği **194b-13**

önĝüz: Giysi eteği **194b-13**

öp: Gam, keder, hüzün, tasa **189a-13**

öp: Öpüş, öpücük **189a-13**

öpçek yėr: Öpülecek yer, kıble **193a-8**

öp-: Öpmek **189a-11**

öpçi: Demir işi ile uğraşan kimse **213b-4**

öpçi: Hazır **213b-4**

öpdür-: Birine uyup arkasından, izinden gitmek, tabi olmak **192a-10**

öpe: Beyazlık **210b-15**

öpke: Akciğer **210b-3**

öpünçek: Tavla taşı, satranç taşı; tavlacı **203a-5**

öpünçek: Tavlacı **203a-5**

öpüş: Öpme, öpüş, öpücük **197a-4**

ör-: Dokumak **192a-12**

örmek: İki sevgilinin el tutuşması **192a-12**

ör-: Saç örmek **192a-12**

örbek: Ördek **202b-8**

ördek: Ördek **201b-5**

öre: Yüksek olan, yüce, ulu, yükselmiş **189a-2**

öre-: Azamet ve haşmet sahibi olmak **209b-14**

ören: Büyük yılan, ejderha **207b-3**

örenle-: Sarhoş olmak, esrimek **187b-5**

örgemeç: Bir çeşit tatlı **191b-9**

örgen-: Öğrenmek **205b-10**

örgençi: Öğrenci, talebe **214b-3**

örgim: Aşı olarak kullanmak için ağaçtan kesilen ince dal **205a-6**

örgül-: Dönmek, evrilmek **204a-5**

örgülmeç: Sarık **191b-10**

örip: Kadınlara özgü bir çeşit baş örtüsü **189b-2**

örkeç: Devenin sırtındaki tümsek, hörgüç **191b-3**

örki: Sebep olan şey, sebep **214b-8**

örküng: Devenin sırtındaki tümsek, hörgüç **191b-3**

örle-: Yükselmek **187b-11**

örme saç: Örülmüş saç **191b-7**

örmeçük: Dost olan **203a-1**

örmeçük: Örümcek **203a-1**

örmek: Yünden yapılmış bir çeşit kumaş, hırka **202a-3**

örmün: Pençe **208b-8**

örs: Demirci örsü **195b-1**, **211b-2**

ört: Hazine **190b-13**

ört: Kor **190b-13**

ört-: Örtmek **189b-4**

örte-: (Ateşte eti) kızartmak, yakmak **187b-2**

örteg: At örtüsü, örtü **201b-10**

örten-: Erimek **208a-9**

örtet-: Bir şeyin yakılması için emir vermek, yaktırtmak **189b-15**

örtü: Örtü, palto **209b-5**

örtüç: Rüşvet **191b-4**

örtükli: Örtülü **214a-2**

örtükli: Silahlı **214a-2**

örtüklüg: Örtülmüş olan **202b-13**

örüm ḳıl: Örümcek ağı **204b-4**

örümçük: Örümcek **201b-10**

örüt-: Birini örtmek **189b-4**

örüt-: Yakmak **189b-4**

ös burun: Yeni bitmiş olan fidan, taze **207a-6**

ös-: Büyümek, gelişmek, neşvünema bulmak **195a-6**

ös-: Büyümek, yetişmek, boylamak **204a-10**

ös-: Mesut olmak, muradına ermek **195a-6**

ösgün: İlerleme, gelişme, büyüme **208b-7**

ösküle-: Öksürmek **187a-12**

ösrük: Esrik, mest, sarhoş, mestane, keyif veren her şey **201b-1**

ösrük: Zevk, haz, neşe **201b-1**

öt-: Borcunu ödemek, boyun borucunu eda ödemek **189b-13**

öt-: Geçmek **189b-1**, **190a-12**, **211b-6**

ötaġ: Bir şeyin etrafını çevirme, kuşatma, sarma **197b-3**

ötaġ: Geçek **197b-3**

ötaġ: Geçit kapı **197b-3**

öte-: Ödemek, eda etmek **187a-13**

ötgen ay: Geçen ay **213a-2**

ötgen kėçe: Geçen gece, evvelki gece **210b-11**

ötḳaḳ-: Zannetmek, sanmak **198a-11**, **198a-15**

ötken uçur: Geçmiş zaman, mazide kalan zaman **193b-4**, **193b-5**

ötker-: Eda etmek, yerine getirmek **192a-4**

ötker-: Ziyan etmek, boşa harcamak **192a-4**

ötkün: Yüksek, yukarı, üst **207a-11**

ötkür: Keskin (kılıç) **193b-12**

ötleş: Güzergâh **196b-13**

ötleş: Yoldaş **196b-13**

ötmeçi: Tellal **213b-6**

ötmek: Ekmek **202b-4**

ötrigen: Ay takviminin dördüncü ayı, rebiyülahir **208a-11**

ötrü: Ötürü **209a-2**

ötrük: Yalan **201a-13**

ötük: Affedilen, affedilmiş **202b-15**

ötük: Çizme **202b-15**

ötüluġ: İstek, dilek, rica **197a-11**

ötün: Şefaat **207b-2**

ötün-: Bağışlamak, affetmek **205b-9**

ötün-: Birinin suçun bağışlanması veya dileğinin yerine getirilmesi için aracı olmak, şefaatte bulunmak, rica etmek **206a-6**

ötünç: Birin suçun bağışlanması veya bir isteğin yerine getirilmesi için aracı olma, şefaat **191b-2**

ötünç: Ödünç **191b-2**

ötünçi: Şefaat eden, bir kimsenin affedilmesi için aracılık eden kimse **213b-10**

ötür-: Eda etmek, yerine getirmek **193a-2**

övey ana: Üvey ana **188b-8**

övme: Övgü **188a-10**

öy: Ev **212a-1**, **212b-8**

öy burçı: Evin köşesi **214b-4**

öy ėge: Ev sahibi **188a-7**

öy iḍisi: Ev sahibi **212b-9**

öy toḳḳan: Efendisinin evinde doğmuş köle veya cariye çocuğu **207b-11**

öyçi: Mimar **214b-13**

öydi: Kavga **214b-7**

öyle: Orta **211a-11**

öyle: Öğle namazı vakti, öğle, öğle zamanı **211a-11**

öylen-: Evlenmek **205b-5**

öylüg: Bir erkeğin nikâhlı eşi, eş **202b-14**

öylüg: Evli, evlenmiş olan erkek **202b-14**

öyŋ̂ges-: İşkence etmek, acı çektirmek **195a-7**

öyrül-: Dönmek, evrilmek **204a-5**

öyük: Bataklık çamuru **203a-2**

öyülek: Öğle namazı vakti, öğle vakti, öğle **203a-12**

öyürül-: Yıkılmak **203b-7**

öz: Kendi **188b-11**, **194a-11**, **194a-7**, **205a-8**

öz için: Kendi içinde, kendi arasında **207b-1**

özbeg: Parlak, ışıklı **202b-13**

özbeg: Seçilmiş bey **202b-13**

özbeg: Türk uluslarından biri **202b-13**

özek: Ağaç **202a-5**

özek: Ağaç kökü **201b-13**

özek: Bozulmuş yara **201b-13**

özek: Denizden ayrılmış küçük arklar **201b-13**

özek: Gül tohumu **201b-13**

özek: Kabuklu meyvelerin içi **201b-13**

özek: Kayısı **202a-5**

özek: Şah damarı, can damarı **201b-13**

özekçi: Hacamatçı **212a-15**

özge: Başka **188b-11**

özge: İyi, iyilik **188b-11**

özgeçe: Başka türlü, başka şekilde **211a-8**

özgir yanġa: Devlet sahibi **210a-4**

özgü: Melek **209a-7**

özgü: Seçilmiş, seçkin **209a-7**

özgün: Temiz **208a-9**

özgüş: Dost **196a-14**, **205a-12**

özik: Sidik torbası, idrar torbası, kavuk **201b-15**

özin körçi: Mağrur, kibirli **214b-9**

özlek: Öğle namazı vakti, öğle vakti, öğle **203a-12**

özlig: Gören (kimse), görücü **290b-9**

özlüg: Güç, kuvvet **203a-3**

özlüg: Rüşvet **203a-3**

özlüg: Yakın, akraba, dost **203a-3**

özlügi: Gurur **212b-4**

özümne: Kendimi **210b-11**

özüş: Vücut, beden **196a-6**

özüt: Meclis, dostlar toplantısı **190a-13**

padaçı: Sığırtmaç, sığır çobanı **224a-9**

padayan: Sığır bakıcısı, (sığır) çobanı **222a-11**

paġra: Rahmetten doğan rahmet **223b-9**

paḫ: Güzel bulup takdir etme ünlemi **216b-4**

paẖ paẖ: Güzel bulup takdir etme ünlemi **216b-5**

paẖare: Sofa, hol **223b-9**

paẖse: Çamurdan yapılan duvar **223a-9**

pākü: Tıraşta kullanılan çok keskin, açılır kapanır bıçak, ustura **222b-11**

palaġda: İçi bozulmuş ve kokmuş yumurta **223b-8**

palan: Dünya **221b-12**

palas: Bedevilerin giydiği yünden dokunmuş kaban **218a-6**

paldan: Hıyar **222a-7**

paltaḳ: Fiske **219b-14**

paltar: Bir tür giysi **217a-14**

paltarçı: Kumaş satıcısı **224b-5**

pālū: Siğil **222b-8**

parçaḳ: Gölgelik, sayeban **219a-12**

pars: Pars, pelenk **218a-1**

pars il: Pars yılı **221a-9**

patangan: Patlıcan **222a-2**

pātıla: Tava biçiminde olan dört köşeli tencere, tava **223b-12**

payır: Güz mevsimi, sonbahar **217a-13**

payla-: Paylaşmak, pay etmek **215a-15**

peçişki: Göz bebeği **224b-3**

pėg: Büyük bey, başkumandan **221b-3**

pėgim: Hükümdarların mahreminde yaşayan kadınların unvanı **221b-3**

pėgim: Padişahın ilk kadını **221b-3**

peh peh: Aferin anlamına gelen bir ünlem **216b-5**

pehlev: Pehlevī halkının mensup olduğu bölgenin adı **222b-9**

pėkit-: Gizlemek, saklamak, örtmek **216a-4**

pelānç: Kuma **216a-15**

pelenĝ: Hediye **220b-10**

peltek: Peltek **221a-2**

pėnĝzer-: Benzemek **217a-1**

pepüşek: Çavuş kuşu **220b-10**

pėş yüz: Beş yüz **217b-12**

petev: Deliği olmayan, deliksiz **222b-6**

petev: Düzlem **222b-6**

petev: Güneş penceresi **222b-6**

pezen-: Bezenmek **218a-14**

pezetgüçi: Süsleyici, süsleyen, bezekçi **224a-2**

pıġu: Baykuş **222b-8**

pıġu: Çin tarafında bir yer adı **222b-8**

pıẖ: Çapak, pıhtı **216b-6**

pıltaḳ: Fiske **219b-14**

pışşılıḳ: Vücudu meydana getiren parçalar, organlar **219a-1**

pışşılıḳ: Vücut, beden **219a-1**

pışuġ: Pişmiş, olgun **218b-8**

piç-: (Kumaş, ekin vb. şeyleri) biçmek **216a-10**

piçin: Maymun **222a-3**

pigü: Baykuş **222b-8**

pigü: Çin tarafında bir yer adı **222b-8**

pile: İpek böceği **223a-1**

pilik: Fitil **220b-7**

P̄inās: Pencere **218a-6**

pinĝir-: Sümkürmek **216b-15**

pise: Yelken **222b-15**

pişaveri: Pakistan'ın Peşaver ilinde yaşayan Moğolların ismi **224b-12**

pişek: Kedi **220b-4**

pişuḳ: Pişmiş, olgun **219a-8**

pişük: Kedi **220b-4**

poḳ: Bok, dışkı, pislik **219a-13**

pollaḳ: Çok **306a-14**

post-ẖur: Aymakiyye kavimlerinden biri **217a-12**

poşaḳ: Kavun kabuğu **219a-15**

pölek: Rüşvet **221a-1**

pöpek: Mızrak, süngü ve kargının başına takılan ipekli ala saçak **220b-8**

puçuḳ: Burnu kesilmiş olan kimse **219a-4**

puçuḳ: Hacamat neşteri **219a-4**

puçuḳ: Hiç bir işe yaramayan ve elinden hiçbir iş gelmeyen kimse **219a-4**

pudar: Gonca, tomurcuk **217b-4**

pul: Akçe, pul **221a-15**

pul pul: Küçük maralın omurga kemiği **221a-11**

puladu: Yırtıcı hayvanlardan biri **222b-13**

pulçı: Altın, metal ve kâğıt paraları birbiriyle değiştirmeyi, bozmayı, tahvil alışverişi yapmayı meslek edinmiş kimse, sarraf **224a-8**

pulçı: Katır boncuğu satan kimse, kuyumcu **224a-8**

puna: Hazine **223b-9**

purçaḳ: Ok kuburu **220a-7**

purḫ: Halı tezgâhının köşelerinden biri **216b-3**

pus: Dalkavukluk yaparak kimseyi aldatmak **218a-5**

puş-: Biçmek, kesmek **218a-11**

puşaḳ: Yankesici, tırtıkçı **219b-5**

puşḳur-: Kavurmak, pişirmek **216b-15**

puşḳur-: Sümkürmek **216b-15**

puştur-: Biçtirmek **217a-4**

pūt: Ciğer **216a-6**

put-: Tapmak **215b-13**

pül-: Üflemek **221a-5**

püldür-: Üfletmek **216b-9**

püle-: Üflemek **215a-8**

pündük: Tomurcuk, gonca **220b-14**

püp tiş: Çavuş kuşu, hüthüt **218a-15**

püpüvek: Çavuş kuşu **220b-13**

pütek: Dermircilerin demiri yassılamak için kullanılandıkları büyük çekiç **220b-10**

rabat: Kervansaray **255a-8**

rabat: Saray **255a-8**

rabatçı: Kervansarayın kapı bekçisi **255b-2**

rag: Bir tür silah **255a-13**

raḳuna: Nane **255a-15**

ran: Seytantersi ağacı **255a-14**

remkan: Erkek veya kadın kaba organının etrafındaki tüyler, kıllar **255a-14**

reş: Irmağın iki tarafındaki set **255a-11**

reş: Köprünün iki kenarındaki demir parmaklıklar **255a-11**

revenc: Bağırsak içine kıyma eti doldurlarak yapılan bir çeşit yemek **255a-8**

rīvāc: Büyük yapraklı ve ekşi meyveli bir çeşit bitki **255a-9**

roza ayı: Ramazan ayı **255b-2**

röçük: Bir çeşit iplik **255a-12**

ruḳ-: Mukavemet etmek, direnmek, karşı koymak, başkaldırmak **255a-7**

rumlu: Kızılbaş kavimlerinden biri **255a-15**

runus: Jüpiter, erendiz **255a-10**

rutuḳ-: Bağlamak **255a-12**

saba-: Pamuk atmak **256b-2**

saba-: Yün atmak, pamuk atmak **256b-1**

saban: Çok küçük parçacık **263a-9**

saban: Toz, ince toprak **263a-9**

sabıġ: Hasır **259b-9**

saburd: Ay harmanı, ayla, ay ağılı, hale **257b-9**

saburd: Hilecilerin kendi ayaklarına bağladıkları ip **257b-9**

sabus: Karnıyarık otu **259a-9**

saç: Kâkül **257b-2**

saç: Saç **257b-1**, **257b-2**

saç baġ: Saçı bağlamak için kullanılan ip **259b-10**

saç tėpe: Başın tepe kısmı **263b-13**

saç tėpe: Kakül **263b-13**

saç-: Saçmak, serpmek **257b-1**

saçaġ: Saçak **260a-1**

saçaḳ: El ve yüz silmeye yarayan mendil **260b-5**

saçı ḳırḳgen: Sinir ve öfke ile kadınlara söylenen ve kötü anlam ifade eden bir deyim **262b-11**

saçıḳ: Bir çeşit bağırsak yemeği **260a-12**

saçıḳ: İlişki simgesi olarak gelinin evine gönderilen mücevher **260a-12**

saçıḳ: Kurban **260a-12**

saçıḳ: Sadaka olarak verme, verilme **260a-12**

saçıl-: Saçılmak **261b-9**

saçra-: Sıçramak **256b-9**

saçrat-: Sıçratmak **257a-4**

saçuġ: Gelinin beşiğine takılan altın **259b-12**

saçuḳ: El ve yüz silmeye yarayan mendil **260b-5**

sadaġ: İçine ok konulan torba veya kutu biçiminde kılıf, sadak **259b-10**

sadırġa: Dikkat ve özen göstermeyen, savsaklayan, ihmal eden **264a-8**

sadırġa: Zan, şüphe **264a-8**

saf: Bıçak sapı, sap **260a-2**

saġ: Akıl **259b-10**

saġ: İyi **259b-10**

saġ: Sağ, dinç **262b-14**

saġ: Sağlık, esenlik **259b-10**

saġ: Seyrek, az bulunur, nadir **259b-10**

saġ ėsen: Sağlık, esenlik, afiyet **262b-10**

saġ-: Sağmak **259b-3**

saġaḳ: Çakal **260a-9**

saġaḳ: Çenenin alt kısmı, çene altındaki ikinci gerdan **260a-9**

saġar: İçki bardağı, kadeh **258a-11**

saġar: Sakız ağacı, fıstık ağacı vb. kabuğundan elde edilen sakız, bir nevi reçine **258b-6**

saġarç: Semerkant civarında bir şehir **257b-4**

saġari: Sahtiyan **264b-1**

saġariçi: Sepici, tabak **264b-1**

saġat: Kıyamet **257a-7**

saġat küni: Kıyamet günü **264b-1**

saġaz: Sakız ağacı, fıstık ağacı vb. kabuğundan elde edilen sakız, bir nevi reçine **259a-2**

saġdaġ: İçine ok konulan torba veya kutu biçiminde kılıf, sadak **259b-6**

saġıl-: Sağlığa kavuşmak, iyileşmek, sağalmak **261b-3**

saġın: Düşünce **263a-13**

saġın: Sağmal koyun **263a-13**

saġın-: Düşünmek **262b-1**, **263a-13**

saġın-: Hatırlamak **262b-1**

saġın-: Özlemek, hasretini çekmek **262b-1**

sağın-: Sakınmak, korkmak **262b-1**

sağır: Sağır **258b-7**

sağırı: İçki kadehi, kadeh **264b-1**

sağıt: Utanma, utanç **257a-10**

sağlığ: Değer, kıymet **259b-11**

sağlığ: Dişi koyun **259b-11**

sağlıḳ: Koyun **260a-11**

sağsağan: Saksağan **263a-3**

sağsız: Aklı başında olmayan, kendinden geçmiş, baygın **258b-13**

sağu: Bir şeyi ölçmek için kullanılan kap **263b-8**

sağu: Tavus kuşunun çıkardığı ses **263b-8**

saḫla-: Korumak, saklamak **256b-7**

saḫlaḳlıḳ: Bekçilik, gözcülük **260a-5**

saḳ: Uyanık **260b-2**

ṣaḳ-: Sıkmak **267a-9**

saḳaḳ: Ceylan, karaca, maral **260a-15**

saḳaḳ: Çakal **260a-9**

saḳaḳ: Çenenin alt kısmı, çene altındaki ikinci gerdan **260a-9**

saḳal: Sakal **261b-15**

saḳalsız: Sakalı olmayan, sakalsız **258b-14**

saḳankur: Eski dünyanın çöl bölgelerinde yaşayan bir kertenkele, skink **258b-7**

saḳar-: İyileşmek **258a-11**

saḳav: Bir çeşit at hastalığı **263b-9**

saḳış-: Karşılıklı savaşmak **259a-12**, **259a-13**

saḳış: Sayma **259a-13**

saḳışsız: Sayısız **259a-3**

saḳız: Yağlı yemek **259a-6**

saḳızğan: Saksağan **263a-3**

saḳla-: Korumak, saklamak **256b-7**

saḳlaçı: Gece bekçisi, bekçi, gözetici **264b-1**

saḳnaḳ: Otlama **260b-6**

saḳsaḳ: Çakal **260a-15**

saḳsar: Avrupa ve Asya'nın kuzey bölgelerinde yaşayan, sansar ve gelinciğe benzer, uzunluğu 30 santim, kuyruğu 10 santim, kendi beyaz tüylü, kuyruğu siyah,

kürkü çok makbul, etcil memeli hayvan, as, kakım **258b-2**

saḳsıġan: Saksağan **263a-3**

saḳu: Bir şeyi ölçmek için kullanılan kap **263b-8**

saḳu: Tavus kuşunun çıkardığı ses **263b-8**

saḳuḳ: Çorba **260b-13**

saḳuḳ: Tortu, çökelti **260b-13**

saḳunç: Kaygı **257b-6**

saḳur: Anadan kör doğan kimse, âmâ **258b-4**

saḳur: Bir gözü kör olan, tek gözlü **258b-4**

saḳur: Kekeç **258b-4**

saḳurçuḳ: Doğan kuşu **260a-14**

sal: Birçok kalın direk yan yana bağlanarak yapılan, düz ve korkuluksuz deniz veya ırmak taştı, sal **261b-14**

sal: Gerdanlık **261b-14**

sal-: İpi yukarıdan aşağa doğru sarkıtmak **261b-3**, **261b-14**

ṣal-: (Bir nesneyi bir şeyin içine) yerleştirmek, koymak, salmak **267a-10**

salbar: Tambur çalmak için kullanılan yay, mızrap **258b-6**

salburı: Ustura, yülgü **264b-3**

salcut: Özbek kavimlerinden biri **257a-12**

salıġ: Pirinç ve arpa unundan yapılan içki **260a-1**

ṣalın-: Salınmak, salınarak yürümek, salına salına yürümek; erimek, çok zayıflamak **267a-10**

salınçaḳ: Asık dudaklı **260b-9**

salınçaḳ: Güneş ısısından korunmak için, kamış ve ağaç dallarından yapılan gölgelik, çardak **260b-9**

salınçaḳ: Makas **260b-9**

salınçaḳ: Merdiven **260b-9**

salınçaḳ: Taş, cam vb. şeylerden yapılan küpe **260b-9**

salınçaḳ: Üzerinde yiyecek vb. şeyleri saklamak için kullanılan salıncak **260b-9**

salḳın: Çardak, gölgelik **263a-14**

salḳma: Üzüm salkımı, salkım **264a-8**

salḳut: Yenildikten sonra geriye kalan yemek, artık **257a-8**

salma: Kement, laso **263b-13**

salmala-: İpi aşağa doğru sarkıtmak **256a-11**

salmısaġu: Sarmısak **263b-6**

salmur-: Hasret çekmek **257b-13**

sam-: Hayal etmek, tasavvur etmek **262a-8**

saman: Saman **262b-14**

saman uġru: Kehkeşan, samanyolu **263b-10**

samaruġ: Mantar **259b-7**

san: Ordunun eni, genişliği **262b-6**

san: Sayı **262b-2**, **262b-6**

san: Uyluk **262b-6**

sanĝ: Bir yaban hayvanı **1a-12**

sanĝ: Kuş pisliği **1a-12**

san san: Parça parça **263b-2**

san-: Saymak **262b-2**, **262b-6**

sanĝa: Sana **256b-11**, **256b-13**

sanaç: Dağarcık **257b-6**

sanaġ: Sayma **259b-4**

sanaġu: Bir şeyi ölçmek için kullanılan kap **263b-8**

sanaġu: Tavus kuşunun çıkardığı ses **263b-8**

sançaḳ: İç içe geçen veya birbiri üzerine gelen parçaları tutturmaya yarayan bir tür metal çivi, pim **260b-13**

sançaḳ: Sancak **260a-6**

sançıḳ sançıḳ: Akın akın **260b-12**

sançıl-: Sancılmak, saplanmak **261b-2**

sançuḳ: İç içe geçen veya birbiri üzerine gelen parçaları tutturmaya yarayan bir tür metal çivi, pim **260b-13**

sançuḳ söz: İğneli söz, acı söz, sert ve acı veren nasihat **259a-5**

sançur-: Bir şeyi batırmak **257b-14**

sanġaz: Dişi putun başına takılan boynuz **259a-1**

sangen: Sayı **263a-1**

sanla-: Parçalara ayırmak, parça parça etmek **256b-6**

sanĝsaḳ: Makas sapı **260b-7**

sansız: Sayısız **258b-13**

sanĝu: Kızılbaş kavimlerinden biri **263b-6**

sanuḳla-: Sebepsiz, hedefsiz ve iradesiz yol almak **256a-10**

sanul: Düşünce **261b-12**, **261b-5**

sanul-: Düşünmek **261b-5**

sanullüg: Fikir ve düşünce sahibi **261a-7**

sap: Bıçak sapı, sap **257a-2**

sap saḳ: Çok sağlıklı **260b-13**

sap sarıġ: Sapsarı **259b-11**

sapan: Sapan **262b-9**

sapan: Sütnine, dadı, taya **262b-9**

sapınç: Tabak **257b-2**

sapınç-: Taklit etmek **257a-14**

sara: Özbek kavimlerinden biri **256b-14**

sara: Sarı **256b-14**

saraġuç: Kadınların etek altından giydikleri bir çeşit giysi **257b-5**

sard: Kireç taşının kül ile karıştırılmış hali **257b-10**

sarġar-: Sararmak **258a-8**

sarġaran: Safran **262b-13**

sarġbuġa: Zerdeçal **264a-1**

sarġıl: Sarıya çalan (at) **261b-15**

sarı: Sarı **264a-15**

sarı: Taraf, yön, cihet **264a-15**

sarıġ: Aymakiyye fırkalarından biri **259b-5**

sarıġ: Sarı **259b-5**

sarıġ buġa: Hükümdar ismi **256b-15**

sarıġ buġa: Zerdeçal **256b-15**

sarıġ su: Karaciğerin salgıladığı yeşil sarı renkte acı sıvı, öd **263b-9**

sarıġ yaġ: Sarı yağ, tereyağı **259b-9**

sarıġ yüz: Sarı yüzlü **258b-14**

sarımsaḳ: Sarmısak **260a-9**

sarmuḳ: Şalgam **260b-7**

sarsıḳ: Elinden hiçbir iş gelmeyen, hiçbir işe yaramayan **260b-7**

sart: Fars'a mensup olan, Fars dilinde konuşan (kimse), Farsça'nın doğu lehçesini konuşan kimse **257a-10**

sart: Küçük atmaca **257a-10**

sart ḳuş: Çaylak kuşu **259a-15**

sartalan: Sırtlan **263a-1**

saruḳ: Sarık **260a-6**

saruş: Melek **259b-1**

sası-: Pis kokmak **264a-11**

sasıġ: Sası **259b-6**

sat: Mal, servet **257a-12**

sat-: Satmak **257a-12**, **257a-6**

satan: Kıymet, değer **263a-2**

satanla-: Değer biçmek, fiyat biçmek **256a-9**

satıġ: Alışveriş **259b-7**

satıġ: Direk gibi boylamasına dümdüz duran şey **259b-7**

satıḳ-: Satmak **260a-4**

satḳun al-: Satın almak **261b-5**

satḳunçı: Bezirgân, tüccar, bakkal **264a-15**

satuḳçı: Tüccar, bezirgân **264b-1**

savçı: Peygamber **264a-15**

savrul-: Savrulmak **261b-6**

savrun: Büyüklere verilen hediye **262b-10**

savuc: Dini nikâh esnasında belirnenen ve erkek tarafından kadına verilmesi gereken mal yahut para, nikah bedeli **257b-2**

savuc-: Çok üzülerek ağlamak **257a-14**

savuc-: Sançmak, saplanmak, batmak **257a-14**

savuġ: Soğuk **259b-5**

savuġ su: Soğuk su **263b-5**

savuḳ üzlüg: Soğuk yüzlü **261a-8**

savun: Geyik **262b-7**

savur-: Savurmak, altüst etmek **258a-8**

savut: Kabil'de bir vadi **257a-9**

savut: Zırh **257a-9**

savut-: Soğutmak **257a-5**, **257a-9**

say: Deniz **264b-1**

say: İki dağ yamacı arasında kalan uzun çukur yer **264b-1**

say: Yaban hayvanı **264b-1**

sayaġ: Pervasız **260a-1**

sayaġ: Serseri, başıboş **260a-1**

sayaḳ: Pervasız **260b-7**

sayaḳ: Serseri **260b-7**

sayaŋg: Bir yaban hayvanı **261a-13**

sayda-: Pürüzsüz hale getirmek **256b-10**

saydam: Bulanık olmayan, temiz, duru **262a-11**

sayġul-: Yağmalamak **261b-4**

sayıḳla-: Sayıklamak **256b-7**

sayım: Her **262a-8**

sayḳa-: Saykallamak **256a-12**

sayḳada-: İnceltmek **256b-8**

sayḳın: Sıcak yel, sam yeli **263a-11**

sayḳu: Düşünce **263b-10**

sayla-: Bağlamak **256b-9**

sayla-: Beğenmek, seçmek **256a-12**

saylav: İtibarlı **263b-11**

saylav: Seçkin, mümtaz **263b-11**

saylu: İtibarlı **263b-11**

saylu: Seçkin, mümtaz **263b-11**

sayra-: Şakımak, ötmek, şakramak **256b-2**

sayrı: Hasta **264b-1**

sayrı: Nağme **264b-1**

sayrı: Ses **264b-1**

sayrı-: Ötmek **264a-13**

sayru: Bülbül **263b-11**

sayru: İncinmiş, kırılmış **263b-11**

saz-: Erimek **258b-11**

sebset: Perişan **257a-11**

seçük: Serçe **261a-6**

sedük: Sidik, idrar **261b-1**

sefir: Yanak ve yüz kırışıklığı **258a-13**

sekel: Düşmanlık, husumet **261b-13**

sėkin: Gevşek **262b-15**

sėkin: Yavaş **262b-15**

sėkiz: Yediden sonra gelen sayının adı, sekiz **258b-14**

sėkiz yulduz: Uğursuzluk özellikleri taşıyan veya uğursuzluk getiren sekiz gezegen **259a-4**

sėknek sėknek: Yavaş yavaş **261a-3**

sėkri-: Zıplamak, sıçramak **264a-12**

sėkrit-: Sıçratmak **257a-5**

sėksėk: Seker gibi yürüyen at **261a-15**

sėksen: Yetmiş dokuzdan sonra gelen sayının adı, seksen **262b-13**

sėksen altı: Seksen beşten sonra gelen sayının adı, seksen altı **264b-1**

sėksen bėş: Seksen dörtten sonra gelen sayının adı, seksen beş **259a-13**

sėksen bir: Seksenden sonra gelenb sayının adı, seksen bir **258a-13**

sėksen ikki: Seksen birden sonra gelen sayının adı, seksen iki **264b-1**

sėksen sėkiz: Seksen yediden sonra gelen sayının adı, seksen sekiz **258b-15**

sėksen toḳḳuz: Seksen sekizden sonra gelen sayının adı, seksen dokuz **259a-1**

sėksen tört: Seksen üçten sonra gelen sayının adı, seksen dört **257a-8**

sėksen üç: Seksen ikiden sonra gelen sayı, seksen üç **257b-2**

sėksen yėti: Seksen altıdan sonra gelen sayının adı, seksen yedi **264b-1**

selmani: Aymakiyye fırkalarından biri **264b-1**

sėlten: Omuz, omuz kemiği **263a-8**

sėmiz: Semiz **258b-11**, **258b-15**

sėmiz-: Semirmek **258b-11**, **258b-15**

sėmiz bol-: Şişmanlamak, semirmek **261b-10**

sėmiz boldur-: Semizletmek **258a-10**

semüçe: Üveyik kuşu **264a-9**

sėn: Teklik ikinci kişiyi gösteren söz, sen **262a-15**, **262b-13**

sen: Teklik ikinci kişiyi gösteren söz, sen **262b-2**, **262b-6**, **263b-2**

sėnçe: Ta seni **263b-13**

sėne: Seni **263b-14**

sėn̂ge: Sana **256b-13**

sen̂gek: Su içilen testi ve küp **261a-6**

sen̂ger: Gözle görülmeyen menevi âlem **258b-7**

sėnin̂gniki: Seninki **264b-1**

sen̂grik: Burnun sırt kısmı **261a-9**

sen̂grik: Eğirmenin boğazına takılan ağaç **261a-9**

sėnsiz: Sen olmadan, sensiz **259a-5**, **258b-13**

sėp: Gelin çeyizi, çeyiz **257a-2**

sėp-: Serpmek, saçmak **257a-1**, **257a-2**

seramac: Boyunduruk **257b-5**

serçe: Serçe **263b-15**

sėrçe: Serçe **264a-6**

serçe: Yer adı **263b-15**

serinç: Yağ kovası **257b-7**

sėrinçe: Erkek doğan **264a-9**

sėrme: Kasnak iğnesiyle işlenen ince bir nakış çeşidi **264a-8**

sėrün: Mutedil, ılımlı, serin **263a-6**

setgin: Şarap kadehi, kadeh **262b-11**

setük: Mercan **261a-11**

sėtük: Mercan **261a-11**

sėv-: Sevmek **257b-13**, **263b-4**

sėvaġ: Sevgi **259b-15**

sėven: Dost, ahbap **258a-12**

sėver-: Puta tapmak **257b-13**

sėver: Tapma, tapınma **258b-7**

severben: Sevinçli, memnun, mesrur **262b-9**

sevinç: İyi ve hoş vakit **257b-7**

seyre-: İlerlemek, yol almak, seyretmek **256a-11**

sez-: Sezmek **258b-11**

sėz-: Sezmek **258b-11**, **258b-9**, **258b-12**

sėz-: Süzmek **258b-9**

sı: Hürmet, saygı **264b-1**

-s-ı: Teklik 3. şahıs iyelik eki **264b-1**

sıbuġ: İri ve beyaz bir doğan cinsi, şahbaz **259b-15**

sıç-: Sıçmak **257b-1**

ṣıç-: Saçmak **267a-4**

sıçaḳ: Çok soğuk olmayan içimi hoş hafif su **260a-7**

sıçaḳ: Sıçırgan **260a-7**

sıçın: Sıçan **262b-15**

sıçḳan: Sıçan **262b-15**

sıçuḳ: Bir çeşit bağırsak yemeği **260a-8**

sıġ: Çene **259b-9**

sıġ-: Sığdırmak **259b-3**

sıġ-: Sığınmak **259b-3**, **259b-9**

sıġ-: Sığmak **259b-9**

sıġal: Yağma, talan **262a-1**

sıġçır: Şeytantersi **258b-8**

sıġır: Sağmal inek **258b-6**

sıġış-: Sığınmak, bir köşeye sığınmak **259a-10**

sıġış-: Sığmak **259a-10**

sıġraḳ: İçki kadehi, şarap kadehi **260b-1**

sıġrınçı: Moğol ulusu **264b-2**

sıḫta-: Acı acı ağlamak **256b-5**

sıḳ-: Baskı altına almak **260a-2**

sıḳ-: Sümkürmek **260a-2**

sıḳ-: Üzüm sıkmak **260a-2**

sıḳan: Sidik, idrar **263b-1**

sıḳar-: Suyu tek seferde içmek **258a-1**

sıḳarmış: Yutmuş, yutan **259a-11**

sıḳıban: Bitki veya hayvan dokularında bulunan ve bunlardan sıkma yoluyla elde edilen besleyici sıvı **262b-8**

sıḳır: Haramzade, piç **258b-8**

sıḳırlig: Eskiden Hindistan'a bugün Pakistan'a bağlı olan bölgenin mensubu **261b-1**

sıḳız-: Yağlanmak **258b-10**

sıḳḳan: Ses çıkaran bir tür sapan **263a-10**

sıḳla-: Tıkmak **256b-10**

sıḳta-: Acı acı ağlamak **256b-5**

sıḳtan-: Limon vb. şeyleri sıkmak **262a-14**

sıla-: Hürmet etmek **256a-12**

sıla-: Kızgınken kaş oynatmak **256a-12**

sıla-: Sıvazlamak, okşamak **256a-12**

sılı: Saygı duyulan, hürmet edilen kimse **264b-3**

sılıġ: Güzel yüzlü **259b-13**

sılıġ: Soğuk su **259b-13**

sılıġ: Surat, çehre, yüz **259b-13**

sılıḳ: Güzel endamlı **260b-4**

sılıḳ: Soğuk su **260b-4**

sılıḳış: Tüfek **259a-14**

sım: Yavaş **262a-9**

sım sım: Yavaş yavaş **262a-9**

sın-: Kırılmak **262a-15**, **262b-13**

sın-: Uzatmak **262a-15**

sına-: Sınamak **256b-6**

sınaḳ: Badem **260a-6**

sınal-: Bağışlamak, ihsan etmek **261b-4**

sınaş-: Birbirini sınamak **259a-12**

sınçlaḳ: Ayak topuğu, topuk **260b-3**

sınduḳ: Kırık **260a-7**

sınĝraḳ: Sığır toynağı **260a-14**

sınsız: Görünüşü çirkin olan **259a-5**

sınuḳ: Kırık **260a-5**

sıpçaġana: Turna kuşu **263b-14**

sıpḳan: Ses çıkaran bir tür sapan **263a-10**

sıraḳ: Ayak inciği **260b-1**

sırça: Cam, sırça **264a-6**

sırça: Daima, her zaman **264a-6**

sırdaş: Sırdaş **259a-15**

sırġın: Sülün **262b-8**

sırġu: Zurna **263b-8**

sırġud: Şarap keyfi **257b-8**

sırġut: Yenildikten sonra geriye kalan yemek, artık **257a-13**

sırḳır-: Çürüme sonucu kokmak, çürüme sonucu pis kokmak **257b-13**

sırḳırı: Tek seferde yenilen (yemek) **264b-2**

sıs-: İşemek **259a-7**

sıvrul-: Yukarıdan aşağıya doğru kaymak **261b-6**

sıyır: Sağmal inek **258b-5**

sız-: Bırakmak, koymak **258b-9**

sız-: Erimek **258b-11**

sız-: Kulağını çekmek **258b-9**

sız-: Rahat etmek, rahatlamak **258b-9**

sızġur-: Biriktirmek, toplamak **257b-12**

sızış: Sızma, sızış **259b-2**

si-: İşemek **264a-11**; **264b-1**

siçek: Serçe **261a-14**

siçkir-: Aksırmak **258a-6**

sidük: Sidik, çiş, idrar **261a-8**

sidül: Sidik, çiş, idrar **262a-1**

sigil: Siğil **262a-6**

sik: Kaba erkeklik organı, sik **261a-6**, **261a-1**

sik: Sirke suyu **261a-14**

sik-: Sikmek **261a-1**, **261a-6**

sikdür-: Siktirmek **258a-6**

siki ḳop-: Siki kalkmak **257a-1**

silberil-: Koparılmak, çizilmek **261b-2**

sildir-: Kapmak, çalmak **258a-11**

sildür-: Kapmak, çalmak **258a-1**

silen-: Gözde kırmızı damarlar peydahlanmak **262b-3**

silgü: Temiz **263b-6**

silkin-: Uzak durmak **262a-14**

sinĝ-: Sinmek, hazmedilmek **260b-15**

sind: Irmak adı **257b-9**

sind: Piç, haramzade **257b-9**

sinek: Sivrisinek **261a-15**

sinĝek: Sivrisinek **261a-15**

sinĝil: Küçük kız kardeş **262a-1**

sinĝir: Sinir damarı **258a-12**

sinĝir-: Sümkürmek **258a-12**, **258a-9**

sinĝirdek: İnce boylu, ince endamlı **261a-11**

sinit: Gizlenen şey, sır **257a-7**

sinĝiz: Et ile deri arasında bulunan bez, bezler **259a-2**

sinĝre-: Sessizce ağlamak, gözyaşı dökmek **256b-3**

sinĝüp ḳan-: İyice sinmek, hazmedilmek **262b-5**

sinĝür-: Sindirmek, hazmetmek **257b-12**

sinĝveri: Keramet **264b-1**

siperem: Fesleğen, reyhan **262a-12**

sir-: Yağmalanmak **258a-9**

siren: Bir tür sincap **263a-6**

sirke: Bit yumurtası, sirke **256b-11**

sirken-: Kavga etmek, fırtına çıkarmak **262b-3**

sirüm: Gölgelik, sayeban **262a-12**

sis: Kötü koku **259a-9**

sisken-: Ürpererek uykudan uyanmak **262a-15**

sitkertime: Bir tür yaban hayvanı **264a-6**

sivli: Sivrisinek **264b-3**

siz: Çokluk birinci kişiyi gösteren söz, siz **258b-12**, **256b-14**

siz degen: Size kadar, size değin **263a-15**

siz dek: Sizin gibi **261a-5**

-siz: Olumsuzluk eki -sXz **258b-12**

sizniŋŋniki: Sizin olan, sizinki **264b-1**

soġan: Bir çeşit yaban sığırı **262b-15**

soġan: Soğan **262b-15**

soġat-: Ağlamak, inlemek **257a-6**

soġat: Hediye **257a-12**

ṣoġlay-: Sokuşturmak, sokmak, tıkmak **267a-13**

soġran-: Kambur durumuna gelmek, kamburlaşmak **262b-4**

soġuḳ: Soğuk **260a-6**

soġulġan: Su kuraklığı **263a-8**

soġun: Bir tür yaban sığırı **263a-9**

soġun: Geyik **263a-9**

soẖnat-: Bekletmek **257a-4**

soẖsar: Bir çeşit kuş **258a-14**

soẖsar: Kızoğlan, bakire **258a-14**

soẖtar-: Bekletmek **258a-5**

soḳ-: Batmak, saplanmak, sokmak **260a-3**, **260a-12**

soḳ-: İncelmek **260a-3**

sok-: Sokmak, saplamak **260b-5**

soḳ-: Vurmak **260a-3**

soḳar: Anadan kör doğan kimse **258b-4**

soḳar: Bir gözü kör olan, tek gözlü **258b-4**

soḳar: Kekeç **258b-4**

soḳlat-: Serbest bırakmak **257a-4**

soḳmaḳ: Dar sokak, ince yol **260a-12**

soḳul-: Düzenlemek, hazırlamak **261b-6**

soḳul-: Saplanmak, batırılmak **261b-11**

soḳulçan: Solucan **263b-1**

soḳum: İyi şeyleri beğenen, iyi seçimler yapan kimse **262a-10**

soḳum: Kışlık et tedariki için kesilen hayvan **262a-10**

soḳum: Lokma **262a-10**

soḳum: Yelesi ve kuyruğu kesilmiş olan at **262a-10**

soḳur: Anadan kör doğan kimse **258b-4**

soḳur: Kekeç **258b-4**

solduz: Aymakiyye kavimlerinden biri **259a-3**

solḫan: Ucu eğri sopa **263a-14**

solu-: Solmak **263b-3**

soluġan: Solmuş, soluk **263a-8**

soŋĝ: Sol el **261a-2**

soŋĝ: Sonra **261a-2**

son ḳol: Sol kol **261b-15**

soŋġ: Sonra **259b-15**

soŋġı: En son, sonuncu, sondaki **264b-1**

soŋġı: Sonra **264b-1**

soŋġısuġal: Son **261b-13**

soŋġra: Sonra **263b-12**

sopaḳ: İnce boylu **260b-3**

sor-: Sormak **258a-7**

soraġ: Ayak izi, iz **259b-14**

soraġ: Soru **259b-14**

soraġu: Soru **263b-12**

soraġu: Soru soran kimse **263b-12**

soragüçi: Soru soran, soran **264b-1**

soruġ: Çadır direği **259b-4**

soruġ: Soru **259b-4**

soruḳ: Soru **260a-4**

sorun: Karışıklık, kargaşalık, sorun **262b-6**

soy-: Boğazlamak, kesmek **264a-11**

soy-: Deri yüzmek **264a-11**

soyḳun: Geyik **263a-14**

soyul-: (Deri) soyulmak **261b-9**

soyurġal: İkta **261b-15**

soz-: Kulağını çekmek, çekmek **258b-9**, **258b-13**

soz-: Rahat etmek, rahatlamak **258b-9**

sögel: Deride, özellikle ellerde oluşan zararsız, pürtüklü küçük ur, siğil **262a-2**

sögel-: (Eti) ızgara yapmak **261b-5**

sögel: Geğirme **262a-2**

sök-: Sövmek **261a-2**

sökde-: Sövmek, küfretmek **256a-11**

söklen: Çavuş kuşuna benzeyen bir çeşit kuş **263b-3**

söküş-: Birbirine sövmek, sövüşmek **259a-12**

söltük: Şehzade **261a-4**

sömrül: Haram **262a-3**

sömük: Büyük, ulu **261a-5**

sömür-: Yudumlamak, acele etmeden yavaş yavaş içmek **257b-15**

sönĝek: Kemik **261a-9**

sönĝer: Kemik **258b-2**

sönĝer: Kıkırdak **258b-2**

söyle-: Söylemek **256b-9**

söyleçi: Boşuna konuşan, geveze **264b-2**

söz: Söz, kelam, laf **258b-13**

sözle-: Konuşmak **256b-6**

sözlegegü: Sohbet etmek **263b-10**

su: Su **263b-5**

su deyür-: Yüzmek **258a-9**

su sıġırı: Su sığırı, manda **264b-1**

ṣu ṣız-: Su sızmak **267a-7**

su uza-: Yüzmek **256b-7**

su uzla-: Yüzmek **256b-7**

su ürün: Padişahların veya ileri gelenlerin evinde, su, çay, kahve gibi içecekler hazırlanan oda **263a-6**

su yetmiş: Pınarı çok olan yer **259a-14**

suburġun: Minare **262b-10**

suç: Günah, suç, kusur, kabahat **257b-7**

suçın: Kusur, kabahat, suç **262b-9**

suçḳan: Sıçan **262b-15**

suçḳan il: Sıçan yılı **262a-1**

suda-: Biriktirmek **256a-11**

suda-: Esir etmek **256a-11**

suġal: İnsan vücudu, insan cismi **262a-8**

suġan-: Hatırlamak **262b-4**

suġar-: Kazandan yemek çıkarmak **258a-7**

suġar-: Kılıcı kınından çıkarmak, çekmek **258a-7**

suġar-: Sulamak **258a-7**

suge tüş-: Yıkanmak **259a-11**

suġraḳ: Gökkuzgunlar takımına giren bir tür kuş **260b-14**

suḳ: Kıskançlık, haset **260a-3**, **260b-5**

suḳaġ: Ak geyik **259b-13**

suḳçı: Hasetçi **264b-1**

suḳla-: Nazarı değmek, gözü değmek **256a-10**

suḳtı: İçine ciğer, et, baharat konup pişirilerek yenen bağırsak **264b-1**

suḳut: Yenildikten sonra geriye kalan yemek, artık **257a-13**

sulıġ ḳılıç: Su verilmiş çelikten yapılan kılıç, sulu kılıç **257b-6**

sult: Söğüt ağacı **257a-9**

sulu söz: Yeni söz **259a-7**

suluġ: Sulu **259b-6**

suluġ taş: Elmas **259b-2**

sumaḳ: Sumak **260a-10**

sumda: Zurna **256b-15**, **264a-7**

ṣumda: Zurna **267a-12**

sumuç: Savaşçıların veya çobanların herhangi bir tehlikeden korunmaları için, yerin veya dağın altında kazılan sığınak, korunak **257b-3**

sun-: Hürmet etmek, saygı göstermek **221b-8**, **262a-13**

sun-: Sunmak, takdim etmek **262a-13**

sun-: Uzatmak **262a-13**

sunç-: Biriyle ince ince alay etmek dehen, maskaralığa almak **257a-14**

sunç-: İkiyüzlülük yapmak **257a-14**

sunçı-: Alay etmek, maskaralığa almak, alaya alıp ağzını, gözünü oynatmak **264a-9**

sunçıdur-: Alay etmek, maskaralığa almak **257b-12**

sundaḳ: Çene **260b-8**

sundaḳ: Kurşun kovası konulan boru **260b-8**

sunġan: (El) uzatma **263a-12**

sungurçuḳ: Ses güzel, benekli bir çeşit ötücü kuş **260a-15**

sunı dudaġı üzresiçe: Su kenarına kadar **263b-14**

sunḳur: Doğan cinsinden bir kuş **258a-15**

sunna: Erkek ördek, suna **264a-1**

sunuġ: Hürmet etme, saygı gösterme **259b-4**

sur: Kaz **258b-7**

ṣur ṣür -: Yükseğe, yukarıya çıkmak, yükselmek, yücelmek **267a-5**

ṣur ṣür -: Yükselerek bir şeyle aynı seviyeye gelmek, eşitlenmek **267a-5**

ṣuratçı: Nakkaş, bezekçi **267a-14**

surġa: Tavus kuşu **256b-14**

surḳut: Yudum, bir yudum **257a-13**

surman: Şalgam **262b-14**

sursal: Gereğinde kullanılmak için saklanan tahıl, rezerv **262a-3**

sursat: Topraktan alınan ürün, zahire **257a-8**

surumla-: Lütfetmek, ihsan etmek, bağışlamak **256b-1**

suruş: Melek **259b-1**

sus bol-: Kendinden geçmek, bayılmak **261b-10**

sus boldur-: Bayıltmak, baygın hale getirmek **258a-10**

susa-: Susamak **256a-12**

susalıġ: Susama **259b-8**

susta-: Gevşemek **256b-4**

susta-: Uzanmak **256b-4**

susta-: Yuvarlanmak **256b-4**

susum: Susam **262a-12**

sutun: Kıymet, değer **263a-2**

suvaḳ: Ceylan boynuzu **260b-8**

suyal: Haset **261b-14**

su-yėr: Sellerden, yağmur sularından meydana gelen gölcük, durgun su birikintisi **258b-8**

suysuġal: Bir kimseye, bir kuruluşa karşı toplu olarak alınan gizli karar, dolap, düzen, komplo, hile **262a-3**

suyuḳ: Koyu olmayan, ince **260b-2**

suyuŋ̂: Düzgün **261a-12**

suyuŋ̂: Sağlam **261a-12**

suzuk: Susuz **261a-5**

sübüs: Süpürge **259a-9**

süçük: Serçe **261a-6**

südre-: Sürüklemek **256b-1**

süki: Evre, safha **264b-1**

süküm: Tabiat, doğa **262a-13**

süle: Ev kölesi, halayık, efendisine metreslik yapan kadın köle **263b-15**

sülik: Sülük **261a-13**

süliz: Eyer kaşı **259a-3**

sülük: Sülük **261a-13**

sülün: Bir tür ceylan, maral **263a-11**

sülün: Sülün **263a-11**

sümek: Kemik **261a-10**

sümül: Fasulyegillerin tohumunu kaplayan çenek **262a-3**

sünçel: Bir çeşit tuz **261b-13**

süneş: Demir tozu **265a-14**

süniş: Demir tozu **259a-15**

süŋ̂gü: Süngü **263b-9**

süŋ̂gül: Bülbül **262a-3**

süŋ̂güt: İhanet, hıyanet **257a-12**

süp: Süpürge **257a-3**

süpek: Kemik **261a-10**

süpür-: Süpürmek **258a-10**

süpürgi: Süpürge **264b-1**

sürçek: Asılsız, hayal mahsulü hikâye, efsane **261a-4**

süril-: Eskimek, yıpranmak, bozulmak **261b-10**

sürin-: Eskimek, yıpranmak, bozulmak **262b-5**

sürkelen: Gökkuzgun **263a-7**

sürten-: Çocuk emekleyerek yere sürtünmek, sürünmek **262b-2**

süruġ-: Sürmek **259b-4**

süruḳ-: Sürmek **260a-4**

sürü-: Sürmek **263b-4**

sürüg: Sürü **261a-8**

süs-: Kazandan yemek çıkarmak **259a-8**

süs-: Süsmek, tos vurmak **259a-8**

süse: Buğday kurdu **264a-1**

süt: Süt **257a-6**

sütli: Henüz sütten kesilmemiş bebek **264b-4**

süyek: Kemik **261a-9**

süyen: Siğil **263b-1**

süyün-: Sevinmek **262b-1**

süyünçi: Müjde **264b-1**

süyürme: İbadet eden, kulluk eden kimse **264a-1**

süz-: Bırakmak, koymak **258b-9**

süz-: Sezmek **258b-9**

süz-: Süzmek **258b-9**

ṣüz-: Sızmak **267a-6**

süzġuç: Süzgeç **257b-7**

süzme: Bir çeşit yiyecek **256b-14**

süzük: Temiz, duru, arı su **261a-5**

şadd: Vezinli, kafiyeli söz dizisi, nazım **264b-14**

şadurvan: Çadıra benzeyen büyük perde **266b-5**

şadurvan: Padişah çadırı **266b-5**

şaġali: Aymakiyye ulusu **267a-2**

şaġana: Çaylak kuşundan daha büyük ve başı dört renkli bir tür kuş **266b-9**

şaġar: Nasır **265a-3**

şagar: Ücret ödemeden birine zorla yaptırılan iş **265a-4**

şaẖşul: Tozluk **266a-5**

şaẖul: Burçak **266a-7**

şaḳa şaḳa: Suyu yere serperken çıkan ses, şakır şakır **266b-8**

şaḳaḳ: Çakal **265b-8**

şal: Şal **266a-6**

şalayın: Terazi gözlerinden her biri, kefe **266b-1**

şaldıra-: Hışırdamak **264b-7**

şaldraḳ: Kağıt **265a-15**

şalẖşul: Tozluk **266a-5**

şalıḳ: Aba kumaşından yapılmış üstlük **265b-3**

şalıḳ: Padişahların ve dağda yaşayan insanların giydikleri aba **265b-3**

şalıḳ: Şamar **265b-3**

şalırġa: Av **266b-12**

şallaḳ: Darp, şamar, tokat **265b-6**

şallaḳ: Güzel huylu, huyu güzel **265b-6**

şallıḳ: Tokat **265b-3**

şalşul: Solmuş, soluk **266a-6**

şaltaḳ: Kargaşa **265a-15**

şaltaḳ: Töhmet **265a-15**

şaltuḳ: Kabahat **265b-2**

şalvaz: Kuyudan su çıkarmak için kuyunun çarkına takılan kova **265a-9**

şamaḫ: İbrişim **264b-13**

şamaḫça: Sütyen **266b-12**

şamaḳ: Kabuğu ayıklanmamış pirinç, çeltik **265b-2**

şamakça: Sütyen **266b-12**

şamay: Kakül **267a-2**

şanĝul: Sığır toynağı **266a-6**

şar şar: Akarsu **265a-7**

şar şar: Akarsuyun çıkardığı ses, şarıl şarıl **265a-7**

şardı-: Muktedir olmak **266b-14**

şarlıb: Dökülmüş **264b-9**

şaş-: Acele etmek **265a-11**, **265a-13**

şaş-: Yanılgıya düşmek, şaşmak **265a-11**

şaşa-: Şaşırmak, hayrete düşmek **264b-7**

şaşang: Dört telli, uzun saplı saz, dört telli rebap **265b-12**

şaşat-: Şaşırtmak, hayrete düşürmek **264b-10**

şaştur-: Şaşırtmak, yanıltmak **264b-14**

şatra-: Karın yumuşamak **264b-5**

şaṭrenci: Nakışlı bir çeşit yaygı **267a-1**

şatu: Merdiven **266b-7**

şavḳun: Kavga **266a-15**

şaylan-: Süslenmek, bezenmek **266a-13**

şeben: Üstünde yufka açılan tahta **266a-14**

şecām: Ağaçları kurutacak soğuk hava, buzlu hava **266a-12**

şehr-i sebzi: Aymakiyye ulusu **267a-2**

şekanek: Havsala, tavuk kursağı **265b-11**

şekek: Yüzük halkası **265b-14**

şekerpure: Bir çeşit hamur tatlısı, samsa, şekerpare **266b-9**

şekeşek: Yolda yürürken, ayağın sürtünmesinden çıkan ses **265b-12**

şekü: Bahçelerde veya parklarda oturmak için çamurdan veya kerpiçten yapılan sofa **266b-7**

şeleng: Sıçrayıp atlama, oyuncuların attıkları perende, takla **265b-10**

şelle: Kadının dişilik organı **266b-13**

şeltük: Kabuğu ayıklanmamış pirinç, çeltik **265b-15**

şeng: Bir tür bitki **265b-11**

şengül: Milletin yolunu kesip parasını alan kimse, hırsız, yolkesen, yol hırsızı **266a-7**

şengür: Çadır ağırşağı **265a-6**

şenĝin: Servi ağacı **266b-4**

şenĝin: Yolkesen, yol hırsızı **266b-4**

şenĝülek: Sığır toynağı **266a-1**

-şer: Üleştirme sıfatı **265a-6**

şeş: Şiş **265a-13**

şeş-: Çözmek **265a-11**

şetek: Filiz **265b-13**

şevpelek: Yarasa **265b-11**

şeyẖ ‘ömeri: Moğol uluslarından biri **267a-2**

şıba-: Sürmek, sıvamak, sıva ile kaplamak **264b-5**

şıba-: Yalamak **264b-5**

şıçḳan: Sıçan **266b-5**

şıḳın: Sel suyu, sel **266b-1**

şıḳraḳ: Hileci, düzenci **265b-7**

şılaġ: Işık, aydınlık, parlak **265a-15**

şılarçı: Padişah mutfağına et tedarik eden kasap **267a-1**

şılarġa: Av **266b-12**

şımır: Kakule **265a-2**

şıpıl-: Bir şeyin suyunu, yağını ve sıvı kısmını basınçla çıkarıp akıtmak, sıkmak **266a-3**

şıpḳa-: Bir şeyin suyunu, yağını, sıvı kısmını basınçla çıkarıp akıtmak, sıkmak **264b-5**

şıpḳa: Tespih **266b-9**

şıppal-: Ok yağmak **266a-3**

şıralġa: Av **266b-12**

şırdaḳ: Kısa kollu, önü açık bir çeşit elbise **265b-2**

şırılġan: Şırlağan, susam yağı **266b-1**

şilençi: Sofracı, sarayın mutfak sorumlusu **267a-3**

şilim: Ağaç sakızı, reçine **266a-10**

şim: Sırtı benekli bir çeşit balık ve bu balığın bulunduğu denizin adı, Yunus Peygamberi yutan balık **266a-10**

şim-: Emmek **266b-15**

şim-: Lezzet alarak emmek **266a-9**

şimdi: Şimdi **266b-15**

şimip iç-: Emmek **264b-12**

şimiz-: Emzirmek **265a-8**

şimiz-: Lezzet almak **265a-8**

şimüz-: Emzirmek **265a-8**

şimüz-: Lezzet almak **265a-8**

şinĝen: Ayağın baldıra kadar olan kısmı **266a-14**

şinĝen: Büyük tüfek **266a-14**

şiş: Şiş, kebap şişi **265a-12**, **265a-14**

şiş-: Şişmek **265a-12**, **265a-14**

şişek: Ahmak **265b-9**

şişek: Bir yaşındaki koyun **265b-9**

şişgen: Tüfek **266a-13**

şişit-: Gereğinden çok konuşmak **264b-10**

şişit-: Kendini dolduruşa getirmek **264b-10**

şişte: Tambur, saz **264b-8**

şoḳma: Yay kirişi **266b-10**

şoḳma: Yüzük halkası **266b-10**

şortanĝ: Bir çeşit yaban hayvanı **265b-10**

şök-: Çözmek **265b-8**

şölen: Sofra **266b-3**

şölen: Ziyafet **266b-3**

şub şub: Çabuk çabuk, seri seri (konuşmak) **264b-9**

şuba-: Sürmek, sıvamak, sıva ile kaplamak **264b-5**

şukul: Çeviklik, çabukluk, acele **266a-7**

şultu: Alkali **266b-6**

şunġla: Oğlak oyunlarında binilen at **266b-11**

şunḳar: Padişahın ölümü **264b-15**

şunḳar: Sungur kuşu **264b-15**

şunḳu: Beyzade, beyoğlu **266b-7**

şunĝlaḳ: Taro, kulkas **265a-15**

şurġul-: İş edinmek **266a-1**

şursan-: Bükülmek, kıvrılmak **266a-13**

şuş: Şehir, il **265a-13**

şuşda-: Perişan olmak, dağılmak **264b-7**

şut: Kadınların süslemek maksadıyla yüzlerine sürdükleri kırmızı renkli düzgün, allık **264b-11**

şutulum: Kuvvet, güç **266a-10**

şutulum: Zulmetme, hak ve insaf sınırını aşma **266a-10**

şüdrün: Şebnem, çiy **266b-4**

şüdrüŋĝ: Şebnem, çiy **265b-10**

şügün: Uğur, bereket **266b-1**

şük: Sakin, sessiz **265b-15**, **265b-8**

şülük: Sülük **265b-14**

şüneş: Demir tozu **265a-14**

şüşuġ: Şiş, şişik **265a-15**

şütük: El parmakları veya başparmağı kısa olan kimse **266a-1**

taban: Yön, Cihet, taraf **232a-11**

taban: Topuk **232a-11**

tabılgen: Netice, hasıl **232a-12**

tabır: Ayıp **227a-1**

tabla-: Bükmek, kıvırmak **224b-13**

tabu: Boyun eğme, kabullenme **233a-2**

tabuġ: Aşık kemiği **228b-1**

tabuġ: Edep **228b-1**

tabuġ: Hizmet **228b-1**

tabuġ: İtaat, boyun eğme **228b-1**

tabuġla-: Hizmet etmek **225a-10**

tabuġla-: Teslim etmek **225a-10**

tabuḳçı: Hizmet eden, hiçmetçi **234b-10**

tabur: Ağaç kökü, kök **227a-1**

tac: Dörtgen mendil **226a-5**

taçayḳa: Halk tarafından bir mevkiye layık görülen kimse **234b-8**

tafşur-: Teslim etmek, vermek, emanet etmek **226b-8**

taġ: Dağ **228b-5**

taġ taġ: Yığın yığın, harman harman **228b-7**

taġal: Şart **231a-14**

taġan: Tava **232b-15**

taġara: Çamurdan yapılan leğen **233b-11**

taġay: Belki **234b-12**

taġay: Birader **234b-12**

taġay: Hem **234b-13**

taġay: Keza **234b-12**

ṭaġay: Akıbet, son **234b-13**

ṭaġay: Annenin erkek kardeşi, dayı **267b-11**

taġma: Ahşaptan yapılan hükümdarların oturduğu büyük, süslü koltuk **233a-12**

taġma: Damga, mühür **233a-12**

taġna: Ertesi gün, yarın **225b-3**

ṭaġun: Evde beslenilen domuz **267b-9**

taẖaḳuy il: Horoz yılı **231b-3**

taẖal: Tahıl **231b-5**

taẖaran: Hıyar **232b-7**

taẖır: Acı **227a-11**

taẖlan: Hıyar **232b-7**

taḳ-: İğneye ip geçirmek **228b-14**

taḳ-: Takmak, geçirmek **227a-7**

ṭaḳ-: Tıkmak **267b-3**

taḳa ḳaş: Kaşları bitişik olan **228a-5**

taḳar: Çuval **227a-7**

taḳar: Çuvaldız **227a-7**

taḳay: Hem **234a-7**

taḳay: Keza, yine öyle **234a-7**

taḳayça: Hem **233b-3**

taḳayça: Ta **233b-3**

taḳı: Başlık, külah **234b-4**

taḳım: Diz bükümü **231b-6**

taḳım-: Suya dalmak **231b-5**

taḳır: Ekşi yüzlü, suratsız, kaba, çirkin **227a-2**

taḳır: Tuzlu, çok tuzlu **227a-2**

taḳıran: Pürüzsüz yer **232b-12**

taḳrap: Sersem, şaşkın **225b-12**

taḳturum: Haşmet, görkem **231b-7**

tal: İnce, zayıf **231a-10**

tal: Söğüt ağacı **231a-10**

tal: Tunçtan yapılmış (tabak) **231a-10**

tal yafraḳ dėk: Söğüt yaprağı gibi **230b-3**

tala-: Yağmalamak **225a-3**

talaḳ: Başın tepe kısmı **229b-4**, **229b-9**

talaḳ: Bir yaşındaki deve **229b-4**

talaḳ: Saç tarağı **229b-9**

talan: Yağma, talan **232b-1**

tālār: Buğday ve arpa ekinlerin sapından yapılan gölgelik **227a-6**

talaş-: Yarışmak **228a-2**

talatop: Patırtı, gürültü, kavga **225b-11**

talav: Yağma, talan **233a-5**

talay: Süre, zaman, vakit, müddet **234b-10**

talıḳ: Tatlı, lezzetli **229b-11**

talla-: Seçmek **225a-8**

talmal: Dağılmış, dağınık, perişan, altüst **231a-11**

talmal: Yağma, talan **231a-11**

talmala-: Yağmalamak **225a-12**

talpın-: Kanat çırpmak **232a-2**

ṭalapın-: Çırpınmak **267b-9**

talvasa: Telaş, ızdırap, sıkıntı **225b-4**

tam: Duvar **231b-6**

tam-: Damlamak **231b-5**

tamaġ: Damak **228b-5**

tamaḫ: Damak **226b-1**

tamaḳ: Damak **229a-11**

tamal: Duvar **231a-14**

tamġa: Ahşaptan yapılan hükümdarların oturduğu büyük, süslü koltuk **233a-12**

tamġa: Damga, mühür **233a-12**

ṭamġa: Dayı **267b-2**

ṭamġana: Hala **267b-10**

ṭamġana: Teyze **267b-10**

tamirat: Onarım, tamirat **226a-3**

tamşı-: Lezzet alarak içmek **233b-14**

tamuġ: Cehennem **228b-5**

tamur: Damar **227a-8**

tamuz: Aşırı sıcaklık, sıcak hava **227b-3**

tamuzġı: Dişi deve **234b-11**

tan: Beğenme, seçme **232a-11**

tanĝ: Garip, tuhaf, şaşırtıcı **230a-2**

tanĝ: Sabah ezanı, sabah namazı **230a-2**

tan-: İnkâr etmek **231b-15**, **232a-11**

tana: Burun kanadı **225b-5**

tanat-: İnkâr ettirmek **225b-14**

tanĝat-: Tan yeri ağarmak, sabah olmaya başlamak **225b-14**

tanĝatgaç: Tan yeri **226a-12**

tanġıl: Aferin, bravo **231a-14**

tanġıl: Merhaba **231a-14**

tanġla: Ertesi gün, yarın **225b-3**

tanġna: Kıyamet günü **225b-4**

tāngu: Hacamatçı **233a-4**

tanĝġut: Özbek ulusu **226a-2**

tanı-: Tanımak **234a-3**

tanĝı-: (Sağlam) bağlamak **234a-1**

tanĝı-: Bağlamak **233b-15**

tanĝı-: Galip gelmek **233b-15**

tanımas: Bilmeyen, bilmez, tanımaz **227b-11**

tanımas: Tanınmayan, ünlü olmayan **227a-4**

tanĝırġa-: Taaccüp etmek **224b-14**

tanış barmaḳ: Şehadet parmağı **229a-8**

tanışḳan: Bildik, tanıdak **232b-14**

tanḳara: Siyah ipek **233b-7**

tanĝla: Ertesi gün, yarın **225a-8, 225b-3**

tanla-: Beğenmek, seçmek **225a-1**

tanĝla-: Taaccüp etmek, hayret etmek **225a-8**

tanĝlıġ: Şaşırtıcı şey **226b-14**

tanĝlıġ: Şaşma, hayret etme, taaccüp **228b-1**

tansuẖ: Tansık **226b-2**

tansuḳ: Az bulunan, seyrek rastlanan şey, mucize, nadirat **226b-14**, **229a-1**

tanuḳ barmaḳ: Şehadet parmağı **229a-8**

tap tüp: Ön geri, ön arka **225b-12**

tap-: Bükmek, kıvırmak **225b-7**

tapın-: Çırpınmak **232a-3**

tapın-: İbadet etmek **232a-3**

ṭapın-: Tapmak **267b-7**

tapınçı: Ünlü, meşhur **235a-5**

tapınmışsız: Bulunmayan, nadir olan **227b-6**

tapşur-: Teslim etmek, vermek, emanet etmek **226b-8**

tapunçı: Bulan, bulucu **235a-6**

tar: Dar **227a-5**

tar: Karanlık **227a-5**

tar: Kırmızı gül **227a-5**

tar: Tuzak ağı **227a-5**

tar ağız: Ağzı dar olan kimse **227b-8**

tar közlıḳ: Açgözlü, haris **229b-12**

tara-: Taramak **225a-14**

taraġ: Saç tarağı **228b-9**

taraġay: Bir tür küçük atmaca **234b-2**

taraġay: Servi ağacı **234b-2**

taraġla-: Önüne katmak **225a-3**

taraḳ: Başın tepe kısmı **229b-9**

taraḳunan: Mücevher **232a-7**

tarbuġçı: Kendi isteği ve iradesine göre hareket eden at **235a-3**

tarbuġçı: Tarımcı, ziraatçı **235a-3**

tarġat-: Dağıtmak **225b-13**

tarġı-: Dağılmak **234a-2**

tarġıl: Alaca **231b-4**

tarẖan: Moğol ulusu **232a-8**

tarẖan: Nane **232a-8**

tarẖan: Zalim **232a-8**

tārı: Tanrı **234b-7**

tarı-: (Ekin) ekmek **233b-15**

tarığ: Turpgiller familyasından, sarı veya beyaz çiçekli, sert ve yakıcı tohumu hekimlikte kullanılan otsu bitki tohumu **228b-10**

tarıḳ: Darı, akdarı **229a-11**

tarıḳ-: Birine sıkıntı ve zorluk çıkararak patlayacak hale getirmek **228b-15**

tarıḳ-: Çok konuşmak, gevezelik etmek **228b-15**

tarıḳlıḳ: Tarımcılık **229b-9**

tarıḳu-: Katlanmak, dayanmak, tahammül etmek **233a-1**

tarḳat-: Dağıtmak **225b-13**

tarlan: Çeşitli renkleri olan, renk renk **232b-13**

tarlan: Doğan kuşu **232b-13**

tarmaġç: Tarımcı, ziraatçı **235a-3**

tarmaġçı: Kendi isteği ve iradesine göre hareket eden at **235a-3**

tarmaş-: (Birbirini) tırmalamak, hırpalamak **227b-15**

tarna: Evin güneş görmesi için açılan delik, pencere **233b-4**

tarna: Su yolu, su oluğu, oluk **233b-4**

tart-: Bir şeyin birim cinsten ağırlığını bulmak, tartmak **225b-15**

tartıb al-: Zor kullanarak almak, çekip almak, koparmak **231a-8**

tartıġ: Armağan, hediye **228b-5**

tas-: Çürümek, eskimek, yıpranmak **227b-9**

tasıma: Şemsiye **233a-15**

tasmala-: Tasma ile bağlamak **225b-2**

tastuġan: İçiki kadehi **232a-6**

taş: Dış **228a-5**

taş: Elbisenin dış kısmı **228a-5**

taş: Taş **227b-13**, **228a-5**

taş tülek: Tüyünü dağda dökmüş (kuş) **230b-5**

taş-: Hükümdar olmak **228a-1**

taş-: Öfkelenmek **227b-13**

taş-: Sıvı maddeler, içinde bulundukları kazana sığmayacak kadar çoğalma ve

kabarma yüzünden kenarları aşmak, taşmak 227b-13

taşaḳ: Taşak, erkeklik bezi, haya 229a-13

taşaḳ debbe: Er bezi fıtığı 233b-9

taşaḳı debbe bol-: Taşağı şişmek 235b-4

taşaḳsız: Taşağı olmayan, taşaksız 227b-6

taşbaḳa: Kaplumbağa 233b-9

taşcıl: Çakıl taşı 231b-2

taşı: Dışarı 234b-6

taşı-: Taşımak 234a-1

taşḳarı: Dışarı 234b-6

taşkendi: Aymakiyye fırkalarından biri 235a-1

taşḳı: Dışarıda olan, dışarıdaki 227a-10

taşla-: Atmak 232b-15

taşla-: Taşlamak 225a-13

taşla-: Uzaklaştırmak 225a-13

taşlıḳ: Kuş ve başka hayvanların sindirim kanalları üzerinde bulunan kaslı, öğütücü mide, taşlık 229b-6

taşnav: Oluk 233a-4

taşnu: Oluk 233a-4

tat-: Tatmak 225b-15

tatıḳ: Tat 229b-3

tatış: Yemek tadı, tat 228a-6

tatlıḳ: Lezzetli, tatlı 229a-12

tatu: Bir tür at 233a-10

tatuḳ: Yemek tadı 229a-10

tavan: Yön, Cihet, taraf 232a-11

tavan: Topuk 232a-11

tavar: Davar 227a-1

tavġıḳ: (Evcil) tavuk 229a-2

tavla-: Bükmek, kıvırmak 225a-13

tavlan: Üç yaşındaki at 232b-14

tavuġ: Horoz 228b-9

tavuḳ: Horoz 229b-6

tavur: Kurma, tertip ve tanzim etme 226b-10

tavur: Tavır 226b-10

tavuş: Hayvan sesi, ayak sesi, ses 228a-9

tavuşḳan: Tavşan 232a-4

tavuşḳan il: Tavşan yılı **231b-2**

tavuşla-: Seslenmek **225a-6**

tay: Bir veya iki yaşındaki at yavrusu, tay **235a-3**

tay-: İmtina etmek, çekinmek, kaçınmak **233b-13**

tay-: Kaymak **233b-13**

tayaḳ: Uzun sopa, değnek, dayak **229a-11**

tayaḳçı: Hükümdar değneğini taşıyan ve hizmetini yapan kimse **234a-13**

tayanç: Güven, güvenç, itimat **226a-13**

tayançı: Dayanılacak yer **235b-5**

tayançuḳ: Dayanak **229a-9**

tayatıvgen: Dayanılacak yer **232b-13**

tayıl-: Kaymak, sürçmek **231a-6**

tayḳama: Beslenmiş, yetiştirilmiş at **233b-8**

taylaḳ: Deve yavrusu **229b-1**

tayna-: Dayanmak **225a-11**

tayrıl-: Kaymak, sürçmek **231a-6**

tayrımlaġ: Kaygan yer **228b-2**

taz: Alaca benekli at **227a-14**

taz: Alçak, adi **227a-14**

taz: Saçı dökülmüş olan, kel, daz **227a-14**

tė-: Demek, söylemek **225b-10**, **234a-3**

tebilgeri sözi: Sözün kısası **234b-6**

tebin: Çuvaldız **232b-1**

tėbine: Çuvaldız **233a-14**

tebitle-: Kapının açılmaması için, arkasına ağaç gövdesini yerleştirmek **225a-4**

tebük: Çıkıntılı balkon, cumba **230a-7**

tebük: Hinduların yemek yediği bir çeşit yayvan tabak **230a-5**

tėgene: Çuvaldız **233b-4**

tėgeneçi: Veliaht **235a-15**

tegerg: Dolu **230a-9**

tėgermen: Değirmen **232b-2**

tėgermençi: Değirmenci **235a-6**

tegir: Değer **227a-2**

tėgirme: Etraf, çevre **233b-9**

tėgme: Her **233b-11**

tėgme biri: Her biri **234b-9**

tėgre: Etraf, çevre **233b-1**, **234b-8**

tėgrü: Etraf, çevre **233a-7**

tėgrün: Etraf, çevre **232a-6**

tėgşür-: Değişmek, değiş tokuş yapmak **226b-3**

tėgtür-: Eriştirmek, ulaştırmak **226b-5**

tegü: Dolaşık saç **233a-3**

tegül: Altın ve gümüşten yapılan, içki içmek için kullanılan bir çeşit sürahi **231a-13**

tėk: Susmuş, sessiz **230b-7**

tėk-: Susmak, sessiz olmak **229b-14**

tėk tur-: Susturmak **226b-5**

tekele: Bir tür yelek, tekele **233b-12**

tekey: Dek, değin, kader, beri vb. edatlarla birlikte kullanılarak bir fiilin, bir hareketin, bir yerin, bir şeyin başladığı veya sona erdiği noktayı, zaman ve uzaklık bakımından abartmalı bir biçimde anlatan bir söz **235b-3**

tekke: Erkek keçi **233b-7**

teklü: Moğol kavimlerinden biri **233a-6**

teksin: Türk çocuklarına takılan bir isim **232b-8**

tel: Tepe, yükseklik **231a-15**

telaç: Kavga, gürültü, dalaş **226a-8**

tėlatin: Telâtin **232a-14**

tėlbe: Deli **233b-2**

tėlber-: Delirmek **226b-8**

tėlfek: Başlık, külah **231a-2**

tėli: Deli **234b-4**

teli-: Sızlanmak **233b-14**

tėlim: Çok **231b-6**

telim tigim: Lime lime, parça parça **231b-11**

tėlmür-: Âşık olunan erkeğe imrenerek bakmak, intizarla bakmak, özlemle bakmak **226b-4**

tėlmürüg: Özlem ve hasretle bakma **228b-2**

tėlpek: Başlık, külah **231a-2**

temine: Çuvaldız **233a-14**

tėmür: Demir **226b-15**

tėmür: İsim **226b-15**

tėmür ḳanat: Bir tür ördek **226a-5**

tėmür ḳazuḳ: Demirkazık, kutup yıldızı **229b-11**

temür ḳoḳ: Demir kazık, kutup yıldızı **229a-13**

tėmürçi: Demirci **235a-2**

tėmürtaş: Mıknatıs **228a-4**

tėn̂g ḳur: Denktaş, akran **227a-3**

tenbel: Hile, düzen **231a-12**

tenbel: Maskara **231a-12**

tenbel: Susmuş, sessiz **231a-12**

tenbel: Tembel **231a-12**

tenbel: Tembellik **231a-12**

tengār: Boraks **226b-15**

tėn̂gi: Deniz **235a-2**

tėn̂gir: Tanrı **226b-10**

tėn̂giş: Denk, uygun, eşit **228a-1**, **228a-3**

tėn̂giş-: Denkleştirmek **228a-1**

tėn̂giş-: Denkleştirmek, eşitlemek **228a-3**

tėn̂giz: Deniz **227b-3**

tėn̂giz taşlıḳ: Deniz kenarı **229a-10**

tėn̂giz taşlıḳ: Deniz taşkınlığı **229a-10**

tėn̂glig: Kibirsiz, gurursuz erkek **230b-5**

tėn̂gri: Tanrı **234a-7**

tėn̂gri ėlçi: Peygamber **235a-6**

tėn̂gri istese: Tanrı isterse **233b-3**

tėn̂gri öneri: Allah rızası **234a-10**

tėn̂gri öy: Kâbe **235a-6**

tėn̂gri öy: Mescit, küçük cami **235a-6**

tėn̂grinin̂g ėrenleri: Benliğinden sıyrılmış, öz varlığından geçmiş, kendini Allah adamış kimseler **227a-10**

tensiz: İğrenç, kerih, çirkin **227a-15**

tėn̂gü: Hükümdar adı **233a-4**

tėp-: Adım adım ilerlemek, yürümek **225b-7**

tėp-: Tekmelemek **225b-7**

tėpçi-: Teyellemek **235a-15**

tėpe: Başın tepe kısmı **233b-4**

tėpe: Tepe **233b-4**

tėpek: Deriden yapılan hallaçlık döşeği, atımcılık döşeği **230a-9**

tėpengü: Devenin ısırmasını önlemek için ağzına takılan hasırdan ve hurma liflerinden örülen torba **233a-7**

tėpengü: Eyer eteği **233a-7**

tėpengü: Sandık **233a-7**

tėpengü: Sepet **233a-7**

tėprąk: Tef **229a-5**

tėpre-: Kımıldanmak, yerinden hareket etmek **225a-9**, **225a-14**

tėpre-: Kullanmak **225a-9**

tėpreçi: Oluk **234b-4**

tėprek: Tef **230a-11**

tėpük: Deriden yapılan hallaçlık döşeği, atımcılık döşeği **230a-9**

tėpün: Tekme **232b-2**

tėr: Ter **227a-9**

tėrben-: Kımıldamak, hareket etmek, deprenmek **232a-1**

tėrbet-: Kımıldatmak, yerinden hareket ettirmek **226a-1**

tėrbet-: Sokmak **226a-1**

terçe: Pencere **233a-15**

tėre-: Dermek, toplamak **225a-12**

tėrek: Kavak ağacı **230a-12**

tėrek: Meme ucu **230a-12**

terenĝ: Denizin en çukur yeri, derin **230b-9**

tėri: Deri **234a-8**

terik: Gübre, dışkı **230b-12**

terinçik: Çadır **230b-2**

tėrisle-: Tersine dönmek, başı aşağı çevirilmek **225a-7**

tėrk: Tez, çabuk, acele **230a-3**

tėrle-: Terlemek **225a-15**

term: Sis **231b-12**

tėrs: Ters **227b-11**

tės: Tez, çabuk olan, süratli **227b-12**

tėsker: Ters, başı aşağı **226b-15**

tėskeri: Ters **234a-9**

tėş-: Deşmek **227b-14**

tėşil-: Deşilmek **231a-6**

tėşük: Deşik **230a-12**

tėşükle-: Deşmek **225a-11**

tev: Haber **233a-6**

tevākün: Çaylak kuşu **232a-15**

tėve: Deve **233b-2**

teyn̂g: Gece **230a-10**

teyü: Diğer **233a-6**

teyül: Maaşı yerine işletip hasılatını yemesi için hükümdarlar tarafından çalıştırdığı kimseye verilen arazi **231b-3**

teyül: Osmanlı devleti'nde kapı kulu askerlerine, sipahilere, bir kısım devlet mensuplarına ve ilmiye ricaline üç ayda bir verilen maaş **231b-3**

tėz: Tez **227b-4**

tėzek: Dışkı, tezek **230b-9**

tėzik: Dışkı, tezek **230a-2**

tėzikle-: Pislemek, dışkılamak **225a-11**

tıġa: Deve **225b-2**

tıġrıḳ: Dar sokak, ince yol, sokak **229a-9**

tıġrıḳ: Keskin yay **229a-9**

tıḳ: Başörtülü kız çocuk **229b-7**

tıḳ-: Tıkmak **228b-13**

tıḳlıç: Saldırı **226a-9**

tıḳşı: Üzengilik **234b-14**

tılaḳ: Dalak, kadın dalağı **229a-14**

tılḫan: Kavut **232a-5**

tılḳan: Kavut **232a-5**

tım: Damla **231b-10**

tımulḳas: Seyrek kaş **227b-10**

tın: Nefes, soluk **231b-15**, **232a-13**

tın ḳış: Kuyruksallayan kuşu **228a-11**

tın-: Dinlenmek, soluklanmak, istirahat etmek **231b-15**

tınĝçı: Biri veya birilerinin konuşmasını gizli bir şekilde dinleyen kimse **235b-2**

tıngu: Hacamatçı **233a-4**

tınĝla-: Kulak vermek, dinlemek **225a-15**

tınmas: Durmayan, yerinde duramayan **227b-11**

tınmış: Sakin, durgun, sessiz **228a-14**

ṭırığın-: Büzülüp toplanmak, çekmek **267b-8**

ṭırımla-: Tırmalamak, yaralamak **267b-1**

tırna-: Tırnamak **225b-1**

ṭırna-: Kaşımak **267b-1**

tırnaġ: Tırnak **228b-6**

tırnaḫ: Tırnak **226b-1**

tırzaḳ: Sövme, çekiştirme, yerme **229b-5**

tırzıḳ: Kısa kuyruklu koyun **229b-5**

tırzıḳ: Sövme, çekiştirme, yerme **229b-5**

tıspalaḳ: Tahıldan elde edilen kâr **229a-6**

tışamıḳ: İnci, elmas, yakut ve başka kıymetli taşlarla süslenmiş, mücevherle bezenmiş olan taç **229a-1**

tışı: Üzengilik **234b-14**

tıyaġı: Soyuna çekmemiş olan, soysuz **234a-14**

ti-: Çocukları ve köleleri bir araya toplamak **234a-3**

ti-: Hırsızlık yapmaktan ve kötü söz söylemekten kaçınmak, sakınmak **234a-3**

tiben: Ters dönüş, baş aşağı **232a-13**

tigde: Mücevher **225b-6**

tigen: Ziyan olmuş, boşa gitmiş (şey) **232b-3**

tigermin: Bayındırlık, ümran **232a-7**

tigiş: Dikiş **228a-7**

tigiş: Tatlı dilli **228a-14**

tigrük: Yuvarlak **230a-14**

tigü: İçine alan, kaplayan, kapsayan **233a-5**

tik: Dik **230b-7**

tik-: Çadır dikmek **229b-14**

tikdür-: Çadır diktirmek **226b-5**

tiken: Diken **232b-3**

tikke: Bir tür ördek **233b-8**

tiktür-: Çadır diktirmek **226b-5**

til: Dil **231a-3**, **231a-8**

til-: Dilmek, parçalamak **231a-3**

til-: Kesmek **231a-3**, **231a-8**

til-: Sövmek, dil uzatmak **231a-3**

tilbe ḳuş: Bir tür kuş **228a-15**

tilçi: Casusu **235b-2**

tilçi: Dil bilen kimse, tercüman **235b-2**

tile: Hasar **233a-15**

tileçi: Casus, ajan **234a-15**

tileçi: Tellal, çağırtmaç **234a-15**

tilek: Murat, dilek **229b-15**

tilek: Münacat **230a-13**

tilek: Tanrı'dan yerine getirilmesi beklenen dilek **230a-13**

tilek-: Edinmek **229b-15**, **230a-13**

tileklüg: Mutlu, mesut, bahtiyar **230b-8**

tilençi: Dilenci, yoksul, fakir **235b-1**

tilençi: İsteyen, talep eden **235b-1**

tilet-: Davet etmek, Çağırmak **225b-15**

tiletik: Zorlayarak isteme, istek, talep **230a-3**

tiletür-: Çağırma işini yaptırmak, çağırtmak **226b-4**

tilevli: İstekli **234b-10**

tili tiltek: Peltek **230b-14**

tilim: Dilim **231b-6**

tilin: Sincap **232a-7**

tilk: Zencefil **230a-6**

tillig: Dilli, konuşkan **230b-4**

tilmaç: Çevirmen, dilmaç, tercüman **226a-5**

tilmaçı: Tercüman, dilmaç **234a-11**

tilsiz: Dilsiz **227a-13**

time: İster istemez **233b-2**

time ḫelal: Elbette, şüphesiz helal **231a-15**

timeç: Sahtiyan **226a-7**

-tin: Çıkma hali eki **232a-13**

tinç: Rahat, huzur **226a-12**

tinek: Çılgın, deli **231a-1**

tinek: Sincap **230b-3**

tinek: Yakut **231a-1**

tinĝin-: Delmek **232a-2**

tint: Servi ağacı **226a-3**

tip: Dip, kök, temel **225b-10**

tirek: Sütun, kolon, direk **230a-12**

tiren: Kök **232a-7**

tirgek: Can çekişme **230b-10**

tirgek: Can çekişme **230b-11**

tirgek: Toplu olarak birbiri ardınca bağlanan develer **230b-10**

tirgek: Yular **230b-10**

tirgik: Can çekişme **230b-11**

tiriglig: Yaşam **230b-12**

tirig [lig küni]: Kıyamet günü **230b-7**

tiriglig bulaḳı: Yaşam pınarı **234a-9**

tiril-: Dirilmek **231a-5**

tirke-: Ağaca binmek, ağaca yapışmak **225a-12**

tirke-: Diriltmek **225a-12**

tirkük: Direk, sütun **230b-6**

tirlig: Kadınların giydiği kısa kollu ve önü açık bir çeşit elbise **230b-13**

tirlig: Ücret **230b-13**

tirlig: Ücret karşılığı yapılan işçilik **230b-13**

tirsek: Dirsek **230a-2**

tirtiş: Çok bilgili, çok âlim, her şeyi bilen, her ilimde üstat olan kimse **228a-9**

tiş ḳaḳar: Kürdan **227a-3**

tişi: Dişi **234a-14**

tişle-: Isırmak **225a-11**

tişlinĝ: Büyük diş **230b-15**

tişük: Dişi **230a-12**

tit-: Ditmek, parçalamak **226a-2**

titgen: Deniz dibi **232b-1**

titregüç: Baş ve diğer organların titremesi **226a-10**

titregüç: Deprem **226a-10**

titregüç: Titreyen, titrek **226a-10**

titregüç: Tuğ, sorguç **226a-10**

titti titti: Ufak ufak, parça parça **235b-4**

tiv: Güç, derman, kuvvet **227b-3**

tivi: Ağaç kökü **234b-15**

tivi: Kudret, kuvvet, takat **234b-15**

tiz: Diz **227b-4**

tizleb oltur-: Dizüstü oturmak **226b-7**

tizlik: Uyluğa bağlanan bir çeşit küçük silah **230b-5**

tizzençle-: Zemmetmek, çekiştirmek, yermek **224b-14**

tobuġsaḳ: İtaat eden, uyan, boyun eğen, tabi olan **229b-13**

tobuġsızlig: Edepsizlik **230b-1**

tofraḳ: Balçık, çamur **229a-15**

tofraḳ: Toprak **229a-15**

tofraḳla-: Gömmek, defnetmek **225a-7**

toġ-: Doğmak **227a-11**, **228b-1**

toġa: Dişi at, kısrak **225b-5**

toġa ḳara: Doğuştan kör olan, anadan kör doğan (kimse) **225b-6**

toġanaḳ: Boğumlu, boğumu olan **229a-12**

toġar ayı: Gelecek ay, doğacak ay **234b-10**

toġdaġ: Toygar, tarla kuşu **228b-5**

toġdan: Bir tür yırtıcı kuş **232b-15**

toġdarı: Hubara kuşu **235a-11**

toġı: Çöl **234a-8**

toġlı: Altı aylık keçi yavrusu **235a-2**

toġlı: İki yaşındaki koyun **235a-2**

ṭoġluḳ: Maaş, aylık **267b-4**

toġmazaḳ: Kısır kadın **229b-12**

toġrı: Sağa sola sapmadan, dosdoğru **234b-7**

toġru: Hiçbir yöne sapmadan, dosdoğru, doğruca **233a-9**

toġum: Erkek çocuk, oğul **231b-10**

toġum ana: Hala, teyze **233b-2**

toġur ay: Gelecek ay, doğacak ay **234b-10**

toġur: Şahin yuvası **227a-11**

toġur-: Doğurtmak **227a-11**

toġuşla-: Cüret etmek, kafa tutmak **225a-5**

toġuşlı: Bahtlı, talihli erkek **235a-14**

toġuşluḳ: Cüretli, yürekli **229a-10**

toḫı: Tavuk **234a-10**, **235a-1**

toḫlı: Bir tür koyun **234b-5**

toḫmaḳ: Değnek, baston **229b-11**

toḫta-: Durmak **225a-6**

toḫta-: Durmak, yok olmamak **225a-6**

toḫta-: Kalmak **225a-6**

toḫta-: Sabretmek **225a-6**

toḫta-: Tahammül etmek **225a-6**

toẖta-: Yardım etmek **225a-6**

toẖtamış: Altın Ordu hükümdarlarından biri **228a-6**

toẖtamış: Durmuş, dinmiş, sakinleşmiş (kimse) **228a-6**

toẖu-: Bükmek **233a-1**

toẖum tadarı: Keçi ve koyun **235a-8**

toḳa: At kolanına takılan toka **233a-10**

toḳa: Bir çeşit yemek **233a-10**

toḳa: Kılıcın ucundaki halka **233a-10**

toḳa: Nal **233a-10**

toḳa bay: Tüzük başkanı **234b-3**

toḳaçı: Nal yapan kimse, nalcı **234b-14**

toḳagüçi: Nal yapan kimse **235a-1**

toḳak: Eyerin altındaki çul **231a-2**

toḳalat-: Nallatmak **225b-14**

toḳay: Bir tür yırtıcı kuş **235b-7**

toḳay: Bozkır, çöl **234a-13**

toḳay: Orman **234a-13**

toḳbay: Moğol ulusu **234b-1**

toḳı: Bir şeyin parçası, parça **235b-5**

toḳı: Dağın en yüksek noktası, doruk **235b-5**

toḳḳala-: Nallamak **224b-14**

toḳḳan: Ay **232b-3**

toḳḳan: Birlikte doğmuş **232b-3**

toḳḳan: Doğmuş olan (kimse) **232b-3**

toḳḳan: Öz kardeş **232b-3**

toḳḳuz: Misafire verilen bir çeşit yemek **227b-7**

toḳḳuz: Sekizden sonra gelen sayının adı, dokuz **227b-7**

toḳlay: Keçi yavrusu **234b-1**

toḳlıḳ: Tokluk **229a-12**

toḳluḳ: Birine her ay maaş karşılığı olarak verilen erzak **229b-8**

toḳluḳ: Tokluk **229b-8**

toḳmaḳ: Ağaçtan yapılmış iri çekiç, tokmak **229b-1**

toḳsan: Seksen dokuzdan sonra gelen sayının adı, doksan **227a-10**, **232b-2**

toḳsan altı: Doksan beşten sonra gelen sayının adı, doksan altı **234b-11**

toḳsan bėş: Doksan dörtten sonra gelen sayının adı, doksan beş **228a-11**

toḳsan ikki: Doksan birden sonra gelen sayının adı, doksan iki **234b-11**

toḳsan sėkiz: Doksan yediden sonra gelen sayının adı, doksan sekiz **227b-5**

toḳsan toḳḳuz: Doksan sekizden sonra gelen sayının adı, doksan dokuz **227b-5**

toḳsan tört: Doksan üçten sonra gelen sayının adı, doksan dört **226a-4**

toḳsan üç: Doksan ikiden sonra gelen sayının adı, doksan üç **226a-13**

toḳsan yėti: Doksan altıdan sonra gelen sayının adı, doksan yedi **234b-12**

toḳtat-: Durdurmak, alıkoymak **225b-14**

toḳtav: Mukavemet **233a-3**

toḳtav: Yerinde duran, hareketsiz, sakin **233a-3**

toḳu-: Bükmek **233a-1**

toḳu-: Dokumak **229b-1**

toḳum: At semeri **231b-10**

toḳum: Tahtırevan **231b-10**

toḳumçı: Çulcu **234b-5**

toḳun-: Tüy dökmek **232a-3**

toḳunuş: Karşı karşıya **228a-7**

toḳuş: Cüret **228a-10**

toḳuş: Zühre ile müşterinin aynı burçta buluşması **228a-10**

toḳuş-: Karşı karşıya gelmek, çarpışmak **228a-1**

toḳutḳa: Ateşin yanması için tandıra açılan delik **233b-1**

tol-: Dolmak **231a-15**, **231a-4**

tola: Çok **233b-7**

tola: Tartı adı **233b-7**

tolaġ: Dolak **228b-10**

tolaşuḳ: Dolaşık **229a-6**

tolaşuḳ: Okçuluğa yeni başlayanların sadece kol alıştırmak için kullandıkları bol ve gevşek talim yayı **229a-6**

tolġa-: Dolamak **225b-2**

tolġaḳ: Doğum sancısı **229a-14**

tolġama: Savaş sırasında ganimeti toplamak için görevlendirilen ordu kanadı **233a-15**

tolġan-: (Ağrı yüzünden) kıvranmak **231b-14**

tolġan-: Bir yandan öteki yana çevirilmek **232a-2**

tolġaş-: (Karın) sancımak, ağrımak, burulmak **227b-15**

tolḫı: Parlak kırmızı renkli kıymetli taş, lal **234a-9**

tolı: Cengiz Han'ın oğlarından biri **234b-3**

tolı: Dolu **234b-3**

tolı: İçi boş olmayan, dolu **234b-3**

tolu: Dolu **233a-5**

ṭolu: Dolu **233a-5**

toluḳ: Umut **227b-3**, **229a-1**

toluḳsız: Yoksun **227b-3**

tolun: Bayındır, mamur **232b-10**

tolun: Dolunay **232b-10**

tolun ay: Ayın on dördü, Dolunay **235a-7**

tomaġla: Doğan sorgucu **225b-3**

ton: Elbise, giyecek şey **232a-12**

toŋġ-: Donmak **229b-15**

tona-: Çıplaklaştırmak **225b-1**

tonat ḳoy-: Donunu çıkarıp çıplak halde bırakmak **234a-6**

toŋġdur-: Dondurmak **226b-9**

toŋġdur-: Üşütmek **226b-9**

toŋġı: Moğol ulusu **234b-1**

toŋġuz il: Domuz yılı **231b-3**

tonḳa-: Bükmek, kıvırmak **225a-13**

tonḳay-: Öne doğru eğilerek saygı göstermek **234a-2**

tonḳay-: Teslim etmek **234a-2**

tonḳumla-: Hüzünlü bir şekilde içinden konuşmak **225a-3**

toŋġuz: Domuz **227b-4**

top: Gülle veya şarapnel atan büyük, ateşli silah, top **225b-9**

top: İnsan kalabalığı, cemaat **225b-9**

top: Öfke, kızgınlık, gazap **225b-9**

top: Ucu eğri sopa, ucu eğri cirit sopası **225b-9**

topaḳ: Topuk kemiği **229b-3**

topalan: Kasırga, hortum **232b-1**

topaz: Ucu top biçiminde eski bir silah, topuz **227b-3**

topazı: Topuz **234b-14**

topçaḳ: Güçlü, muktedir **229b-3**

topçaḳ: Semiz, şişman **229b-3**

topçaḳ: Soylu çevik at **229b-3**

topçı başı: Topçuların ve topçu ocağının komutanı, topçubaşı **235a-8**

topi: Elbise ismi **235b-6**

topla-: Katlamak **225a-1**

topla-: Ürkmek, korkmak **225a-2**

toplaş-: Toplaşmak, toplanmak **227b-13**

topnaġ: Kuş sorgucu **228b-10**

topraḳ: Balçık, çamur **229a-15**

topraḳ: Toprak **229a-15**

topuçaġ: Bir tür at, çevik at **228b-11**

topuġla-: Usulüne göre davranmak **225a-9**

topuḳ: Topuk kemiği **229b-3**

topurçuḳ: Çakır çukur yer, girintili çıkıntılı yer **229b-12**, **229a-7**

topuz: Ucu top biçiminde eski bir silah, topuz **227b-8**

tor: Kalbur **226b-11**

tor: Tor, ağ **226b-11**

tor avla-: Torla avlamak **225a-5**

tor ḳaş: Koyu doru **228a-12**

toraġ: İp, halat **228b-8**

toraġ: Koyu doru (at) **228b-8**

toraġay: Çayır kuşu **234a-14**

torġa: Karga **225b-2**

torġa-: Doğramak **225a-3**

torġamçı: Doğranmış et **235a-14**

torġı: Serçe kuşu **234a-11**

torḳa: Bir çeşit ipekli kumaş **233b-3**

torḳa: Kırıntı, ufak parça, döküntü **233b-3**

torḳula-: Avcılığı kendine meslek edinmek **225a-6**

torpaḳ: Balçık, çamur **229a-15**

torpaḳ: Toprak **229a-15**

torpı: Dana **234b-14**

toruġ: Koyu doru (at) **228b-8**

toruḳ: Koyu doru (at) **229a-13**

tos-: Yolunu kesmek, engel olmak, set çekmek **227b-10**

tostuġan: İçiki kadehi **232a-6**

toşaḳ: Taşak, erkeklik bezi, haya **229a-13**

toşmaġ: Kilim, halı, yaygı vb. yere döşenen şey **228b-4**

tovın: Kısır at **232b-4**

toy: Düğün **235a-4**

ṭoy: Düğün **267b-10**

toy tügün: Nikâh kıyma **232a-13**

toy-: Bıkmak, usanmak **233b-13**

toy-: Doymak **233b-13**

toyla-: Düğün yapmak **225a-2**

ṭoyla-: Düğün yapmak **225a-2**, **267a-15**

toynaḳ: At, eşek vb. tek tırnaklı hayvanların tırnağı, toynak **229b-4**

toz: Toz **227a-15**

tozanġ: Taş kırıntısı, çakıl **230b-9**

tozat-: İzin vermek, gitmesine müsaade etmek **225b-15**

tozlı: Tozlu **235a-11**

tög-: Dökmek **229b-14**

tögen: Kızgın demirle vücuda vuralan damga, nişah, işaret **232b-2**

tögri: Kasırga, hortum **235a-9**

tök-: Dökmek **230b-4**

ṭök-: Dökmek **267b-5**

ṭök-: Eski püskü olmak, yıpranmak **267b-5**

tökdür-: Döktürmek **226b-9**

töker: Alnında beyazlık olan, akıtmalı (at) **227a-11**

tökül-: Dökülmek **231a-5**

tölek: Tazminat **230a-11**

tölen-: Sükûnet bulmak **232a-1**

tölük: Altın ve gümüşten canavar şeklinde yapılan içine su, şerbet, şarap ve başka şeyler koymaya yarayan uzun boyunlu kap, sürahi **230a-7**

töne-: Sakınmak, çekinmek **225a-1**, **225b-1**

tönĝter-: Devirmek, altını üste çevirmek, yıkmak **226b-7**

tör: Başköşe, tör **226b-11**

töre: Âdet, yol, kanun **233b-6**

töre: Saltanat **233b-6**

töre: Töre **233b-6**

törelig: Güzel ve iyi şey **230a-15**

törelig: Saltanat **230a-15**

töresiz: Nişanı, töresi olmayan **227b-5**

töretgüçi: Yaradan **235a-14**

tört: Dört **226a-3**

tört miñg: Dört bin **230b-8**

tört yüz: Dört yüz **227b-6**

törtegü: Dördü **233a-2**

törtevü: Dördü **233a-3**

törtle: Dördü **225b-3**

törtünçi: Dördüncü **234b-9**

törükler: Erkân, bir topluluğun ileri gelenleri, büyükler, üstler, emirler, ümera **227a-4**

töş: Döş, göğüs, bağır **228a-7**

töşe-: Döşemek **224b-15**

töşek: Döşek **230a-15**

töşek: Kilim, halı ve yaygı gibi yere döşenen şey **230a-15**

töşekçi: Elbiseleri saklayan ve taşıyan kimse **235a-5**

töz: Meclis **227b-2**

tözel: Sabırsızlık **231a-11**

tubuġ: Edep **228b-1**

tuc: Tunç **226a-15**

tudaḳ: Dudak **229b-13**

tuġ: Ateşi çok yakıcı olan bir çeşit odun **228b-2**

tuġ: Bayrak, sancak **228b-2**

tuġ: Deve yünü **228b-2**

tuġ: Hükümran muhafızı **228b-2**

tuġ: Nişan, sembol **228b-2**

tuġan: Su biriktirmek için akan suyun önüne yapılan set **232a-7**

tuġçı: Sancağı taşıyan kimse **234b-2**

toġlaḳ: Doğum yeri **229a-5**

tuġlaḳ: Tuğ yeri **229a-5**

ṭuġrul: Çakırdoğan, tuğrul **267b-6**

ṭuġrul: Padişah ismi **267b-6**

tuġunç: İlk doğan çocuk, ilk oğul **226a-6**

tuḳrıḳ: Dar sokak, ince yol, sokak **229a-9**

tuḳrıḳ: Keskin yay **229a-9**

tul: Dul **231a-15**, **231a-4**

tul-: Dul kalmak **231a-4**

tulaḳ: Erkek yavru doğuran kısrak **229b-10**

tulan: Altı yaşındaki at **232b-9**

tulf: Tortu, üzüm tortusu **228b-12**

tulum: Silah **231b-7**

tulum: Tulum **231b-7**

tulumçı: Tulumla su taşıyıp satan kimse **234b-15**

tumav: Nezle **233a-2**

tumdur-: Suya daldırmak **226b-3**

tumḳan: Sürahi **232a-12**

tumraḳ: Eş ve çocuklar, çoluk çocuk **229a-3**

tumrul: Helal **231a-11**

tumşuḳ: Dağın en yüksek noktası **229b-2**

tumşuḳ: Kuş gagası, tumşuk **229b-2**

tumṭaraḳ: Ev eşyası **229a-3**

tumṭaraḳ: Şan, şevket, görkem, gösteriş, debdebe **229a-3**

tumtu-: İstemek, arzulamak **233a-1**

tun: Rahim, döl yatağı **232a-12**

tunaġ: Sakınma, uzak durma **228b-2**

-tur: Bildirme eki, **-DXr** **226b-11**, **226b-9**

tur-: Kalmak, durmak **226b-9**, **226b-11**, **226b-13**

turġag: Günün veya gecenin dörtte biri **230b-1**

turġag: Hazır **230b-1**

turġag: Var olan, bulunan, mevcut **230b-1**

turġan: Pirinç **232a-11**

turḫ: Kurma, tertip ve tanzim etme **226b-1**

turḳun su: Duran su **233a-7**

turlaġ: Meyve bahçesi, bağ **228b-4**

turma-: Durmamak **233b-5**

turma: Turp **233b-5**

turmuġ: Turp **228b-7**

turna: Turna kuşu **233b-7**

turrac: Turaç, çil denen kuş **226a-14**

turuġ: Var olan, durmuş, bulunan, mevcut **228b-8**

turuġ boyun: Boyunduruk **232b-14**

turuḳ: Var olan, bulunan, mevcut, durmuş **229a-13**

turum: Ağaç **231b-6**

turumlaġ: Meyve bahçesi, bağ **228b-4**

turumtay: Yırtıcı ve avcı kuşlardan biri **234a-15**

turumtı: Yırtıcı ve avcı kuşlardan biri **234a-15**

-turur: Bildirme eki, -DXr **226b-13**

tusaḳ: Dişi koyun **229a-2**

tusḳavul: Yolu kapatıp milleti soyan hırsız, yol hırsızı **231b-1**

tuş: Etraf **228a-7**

tuş: Karşı **228a-7**

tuş: Takat, derman, kuvvet **228a-7**

tuş tuşige: Etraf, muhit **225b-4**

tuşa-: Kösteklemek **224b-15**

tuşaġ: Atın ön ayaklarını bağlamak için kullanılan köstek **228b-6**

tuşaḫa: Fiş **233a-13**

tuşatur-: Kösteklemek **226b-4**, **226b-7**

tuşḳunçı: Bir çeşit kuş **235a-7**

tuşmal: Tahsildar **231b-4**

tuşnu: Ayakkabılık **233a-9**

tut: Dut **226a-3**

tut-: Tutmak **226a-1**, **226a-3**

tutaġan: Bergamot **232b-5**

tutaḳ: İlk gebeliği olan kısrak **229b-8**

tutam: Sarıçalı, amberbaris **231b-8**

tutam: Sumak **231b-8**

tutam: Tutam **231b-8**

tutaş: Birlikte, beraber **228a-12**

tutaş otlaş: Birbirini iterek şakalaşmak, itişmek **228a-4**

tutaşlig: Tutulmuş, tutkun **230b-1**

tutġuç: Tutak, sap **226a-6**

tutḳa: Tutak, kılıç sapı **233a-13**

tutḳuḳ: Tutak, sap **229a-9**

tutḳun: Bağlı olan, bağlanmış, mukayyet **232a-11**

ṭuṭlat-: Başkalarının duymayacağı kadar alçak sesle konuşmak, fısıldamak **267b-2**

tutmaç: Bir çeşit hamur yemeği **226a-15**, **226a-9**

tutruḳ: Odun kırıntısı, odunun ufak parçaları **229a-2**

tutuḳla-: Tat vermek **225a-9**

tutul-: Tutulmak, yakalanmak, esir düşmek **231a-7**

tutum: Sarıçalı, amberbaris **231b-8**

tutum: Sumak **231b-8**

tutum: Tutam **231b-8**

tutuşu: Tutulmuş, yakalanmış **233a-4**

tuy: Akıllı, uyanık (kimse) **235a-4**

tuy: Anlama, anlayış, idrak **235a-4**

tuy tuy: Koyun veya keçiyi sağarken süt vermesi için söylenen söz **235a-9**

tuy-: Anlamak, idrak etmek **233b-13**

tuy-: İtibar etmek **233b-13**

tuy tuy-: Anlamak, kavramak, idrak etmek **235a-9**

tuyaḳ: At, eşek vb. tek tırnaklı hayvanların tırnağı, toynak **229b-4**

tuyarġan: Belli olma, ortaya çıkma, açık, belli, aşikâr **232a-4**

tuyarġançı: İşittiği haberi başkalarına anlatan, nakleden, rivayet eden kimse **234a-7**

tuyarġançı: Nakleden, rivayet eden **226b-14**

tuyġun: Akdoğan **232b-11**

tuyug: Haber, duyum **230b-2**

tuyuḳ: Şiir **229b-6**

tuyuḳ: Şiirlerde cinas yapma **229b-6**

tuyukla-: Haberdar etmek, bildirmek **225a-10**

tuyunç: İman, inanç, inan **226a-13**

tuz: Tuz **227a-15**

tuzaġ: Tuzak, ağ **228b-9**

tuzgı: Tuzluk **234b-6**

tuzla-: Tuzlamak **225b-1**

tuzlı: Tuzlu **235a-11**

tuzlıḳı: Tuzlu su **235a-4**

tuzuġ: Bayındır, abat **228b-4**

tuzuḳ-: Doğrulmak **228b-14**

tuzuḳluḳı: Hazırlık **234b-7**

tü köz: Gözü bulanık gören, donuk bakışlı **227a-13**

tübi: (Ağaç) kökü **234b-7**

tübile-: Kök tutmak **224b-13**

tübin yıġaçı: Kapı menteşesi **234b-4**

tübtük al: El veya ayak baş parmağı **230a-8**

tübtük al: İşaret parmağı **230a-8**

tübtük al: Orta parmak **230a-8**

tübtük al: Yemek yerken alınan yiyecek **230a-8**

tübü: Alt, aşağı taraf **233a-6**

tübü: Baş aşağı olmuş, tersine dönmüş **233a-6**

tübün: Alt, alt taraf, aşağı taraf **232b-2**

tüg-: Düğümlemek **229b-14**

tüglen: Hıyar **232b-8**

tüglük: Yetişmemiş kavun **230b-12**

tügme: Düğme **233b-1**

tügrek: Tef **230a-11**

tügün kėlmiş: Ayın batışı **228a-12**

tügün: Düğüm **232a-14**

tügüz: Bir işin, bir durumun veya olayın sonu, akıbeti **227a-13**

tügüz: Terim **227a-13**

tük: Tüy **230b-4**

tükel: Çene **231a-14**

tüken-: Harcamak, sarf etmek, tüketmek **231b-15**

tüken-: Tükenmek **231b-15**

tükli: Tilki **235a-7**

tükrük: Tükürük **230b-5**

tükür-: Tükürmek **226b-7**

tülek: Yırtıcı kuşların ilk tüy dökümü **230a-11**

tülekle-: Delmek **225a-5**

tületür-: Çağırma işini yaptırmak, çağırtmak **226b-4**

tülk: Fasulye **230a-6**

tülki: Tilki **234a-8**

tülük: Şeftali **230a-14**

tümen: Bin **232a-9**

tümen: Çok **232a-9**

tümen: On bin **232a-9**

tümen: Suyun sonu **232a-9**

tümgeren: Haziran ayı **232b-9**

tümluġ: Pencere, ocak, baca gibi evdeki delikler **228b-11**

tün: Gece **232a-12**, **253b-11**

tün ḳatar: Kapıcı, gece bekçisi, kale bekçisi **227a-3**

tünd: Sert, şiddetli **226b-2**

tüne-: Gecelemek **225b-1**

tünlüg: Keçe çadırın tepesini kapatan keçe, tavan **230a-11**

tünĝlük: Pencere, ocak, baca gibi evdeki delikler **230b-15**

tünĝül-: Umudunu kesmek **231a-3**

tünür: Dünür **227a-15**

tüp: Dip, kök, temel **225b-10**

tüp: Ön **225b-10**

tüpçi: İğne ipi **234a-15**

tüpçük: Kirli, pis, iğrenç **230b-9**

tüptüz: Dümdüz **227b-4**

türbek: Menteşenin sabit çukur parçası **230a-14**

türkī: At ismi **234a-11**

türki: Delik, pencere, baca **235b-6**

türkī: Kirpi **234a-11**

Türkī: Türk mensubu **234a-11**

türkmen: Özbek kavimlerinden biri **232b-3**

türkünüş: Bir iş için harcanan para, masraf, harç **228a-4**

türlüg türlüg: Türlü türlü, çeşit çeşit **230a-1**

türs: Ters **227b-11**

türte kėtmen: Kazma **232b-5**

türtük: Deve kuşu **230a-4**

türük: Direk, sütun **230b-6**

türükçe: Türk soylu **233b-3**

türül-: Dürülmek, bükülmek, katlanmak **231a-7**

tüskür-: Aksırmak, hapşırmak **226b-8**

tüsün: Surat, görüntü **232a-14**

tüş: Düş, rüya **228a-7**

tüş: Gün ortası, öyle **228a-7**

tüş: Yer yer **228a-7**

tüş-: Düşmek **228a-2**, **228a-7**

tüşe-: Düş görmek **224b-15**

tüşe-: Yol aramak **224b-13**

tüşeb: Şal **225b-7**

tüşer: Şerirlik, kötülük **226b-15**

tüşkürük: Aksırık **230b-14**

tüşneş: Namuslu, iffetli kadın **228a-14**

tüşrük: Saray **230b-2**

tüşrükçi: Saray bekçisi, sarayı koruyan kimse **234b-8**

tüşüb: Şal dokumacılığı yapan kimse **225b-8**

tüte: Ney **233b-1**

tüte-: Buharlaştırmak **225a-15**

tüte-: Dumanlamak **225a-15**

tütsük: Bulduğunu yiyen **230b-15**

tütük çal: Düdükçülük **231b-4**

tütüle: Kekeme **233b-10**

tüyeç: Sarmaşık **226a-8**

tüynek: Yetişmemiş kavun **230b-7**

tüynük: Pencere, ocak ve baca gibi evdeki delikler **230b-8**

tüyşeb: Şal **225b-8**

tüz: Düz, düz bozkır **227a-15**

tüz: Tertip **227a-15**

tüz-: Düzmek **227a-15**

tüz-: İki kişinin arasına sulh getirmek, barış getirmek **227a-15**

tüzük: Ordu tüzüğü **230b-10**

ubadu: Yorgan ve bazı giysilerin içinden çıkan eskimiş pamuk **209b-6**

ubuşḳa: Erkek eş, koca **210b-10**

ubuşḳa: Yaşlı adam **210b-10**

ucuz: Fiyatı yüksek olmayan, ucuz **194a-15**

uç: Herhangi bir şeyin ucu, kargı, süngü, ok vb. savaş aletlerinin keskin ve sivri ucu, uç **191a-4**, **191a-8**

uç-: Ölmek **191a-4**

uç-: Uçmak **191a-4**, **193b-11**, **198b-6**

uça: Baldır, incik **189a-5**

uça: Sırt kemiği **210b-13**

uça: Yükseklik **189a-5**

uçan: Gemi, büyük gemi **208a-3**

uçan: Uçan, uçucu **208a-3**

uçar: Atın bir yere gitmemesi için uç ayağını birbirine bağlayan ip, bir çeşit köstek **193b-11**

uçar: Geceleri ışık çevresinde dönen küçük kelebek, pervane **193b-11**

uçar: Hayvan ve kölelerin satıldığı pazar **193b-11**

uçarçı: Yırtıcı kuş avcısı **214a-3**

uçarlıġ: Geçimini sağlamak için pazarda çalışan (kimse) **197b-15**

uççа: Arka, sırt **189a-5**

uçḳun: Ateş böceği **208a-1**

uçḳun: Kuş **208a-1**

uçḳun: Uçkun **208a-1**

uçḳun: Uçkur deliği **208a-1**

uçma: Bir tür ördek **210a-8**

uçma: Çarkıfelek **210a-8**

uçma: Dağ eteği **210a-8**

uçma: Siper **210a-8**

uçmaġ: Cennet, uçmak **197b-3**

uçmaḳ: Cennet **198b-6**

uçraş-: Karşılaşmak, birbirine rast gelmek, yüz yüze gelmek, bir yerde buluşmak suretiyle karşılıklı konuşmak **195b-13**

uçtı kün: Çarşamba **208a-13**

uçu-: Uçurmak **208b-11**

uçuḳ: Uçuk **198b-12**

uçun-: Cinin zararına uğramak **205b-7**

uçun-: Korkmak **205b-7**

uçur: Zaman, devir, çağ **193a-7**, **193a-6**

uçur-: Uçurmak **192a-6**

uçurçaḳ: Gerdan ile göğüs arasındaki kemik **200b-10**

uçuruḳ: Üzerinde tuzaklar yerleştirip, avcı kuşları avlamak için uçurulan kuş **200a-9**

ud: Sağmal inek **191b-15**

uḍ: İnek **209b-1**

uḍ il: Sığır yılı **204b-11**

uḍı: Boğa burcu **214b-4**

uḍı: Öküz, sığır **214b-4**

udıl: Hayal **204b-3**

ufa: Hinduların gelin ve damadın alnına sürmek için hazırladıkları al boya **210a-10**

ufrüs: Satürn, Zühal **195b-2**

uftan-: Utanmak **206b-1**

uġada: Anormal kimse **211a-8**

uġan: Allah'ın adlarından biri, iş yapmaya muktedir olan, kadir **207b-11**

uġan: Hekim **207b-11**

uġra: Tutmacaya göre daha ince hamur şeritleri ile yapılan bir çeşit yemek **188b-3**, **188a-1121**, **0b-14**

uġra-: Azmetmek **187b-11**

uġra-: Düçar olmak, uğramak, birine veya bir nesneye tutku ile bakmak **188a-11**

uġra-: Hazırlamak, yoluna koymak **187a-9**

uġra-: Teveccüh etmek, yönelmek **187a-9**

uġran-: Belaların defedilmesi için sadaka vermek **205b-9**

uġran-: Birini veya bir şeyi bulmak için uğramak **205b-9**

uġrat-: Yüz yüze getirmek **189b-9**

uġrunüs: Ay takviminin on ikinci ayı, kurban ayı **195b-1**

uġur: Yol **193a-12**

uġur: Toz haline getirilmek veya ufalanmak istenen bir maddenin içine

konulup dövüldüğü taş, tahta veya madenden çukur kap, havan **193a-12**

uġur-: Uğramak, karşılaşmak **192a-5**

uġurluġ: Mutlu erkek, mesut erkek, uğurlu **198a-1**

uġut: İçki elde edilen maya **190b-13**

uhadı: Bir çeşit kısa kollu elbise **212b-15**

uka: Küçük erkek kardeş **211a-13**

uḳaḳ-: Korkmak, ürkmek **198a-15**

ul: Gaga **205a-1**

ulaġ: Haberci, ulak **198a-7**

ulaġlıḳ: Seçilmiş, seçkin, mümtaz, muhtar **200b-3**

ulaġlig: Atlı, süvari **203b-1**

ulaġu: Devamlı, sürekli, daim **209a-9**

ulaġu: Devamlı, sürekli, daima, her zaman **209a-4**

ulaġuç: Dolanmış iplik **191b-2**

ulak: Yük hayvanı **199a-4**

ulaḳça: Dört ayaklı küçük hayvan **210b-10**

ulaḳşı: Daima, her zaman, devamlı **212a-15**

ulal: Tuttuğu işten semere gören, feyizlenen **205a-4**

ulal-: Büyük yararlanmak, faydalanmak **204a-7**

ulalım: Kazanma, kar etme, kazanç **205b-1**

ulam: At **205b-2**

ulan: Dört yaşındaki at **208b-8**

ulaŋġ: Ok gövdesi **201b-8**

ularçaḳ: Eyer yastığı **200a-8**

ulaş-: Ulaşmak, erişmek **196a-3**, **196a-11**

ulaşu: Devamlı, sürekli, daim **209b-13**

ulca-: Tazim etmek, selamlamak **187a-12**

ulġak: Bozkır, ova **202b-6**

ulġar-: Büyümek **193a-4**

ulġur-: Büyütmek, yetiştirmek **193a-3**

ulġur-: Tedbirli ve ölçülü davranmak **193a-3**

ulı: Büyük, ulu **214b-4**

ulı: Derin **214b-4**

ullan-: Şişmanlamak **206a-9**

ulu: Yüce, büyük, ulu **200b-8**, **209b-10**

ulu-: Ulumak **208b-11**, **214b-15**

uluç: Öteki dünya, öbür dünya **191a-11**

uludı: Köpek iniltisi **214b-15**

uluġ: Büyük **197b-2**

uluġ: Derin, uzun **197b-2**

uluġ aġa: Ağabey **188b-12**

uluġ aġa: Başkan, reis, önder **188b-12**

uluġ ata: Büyük baba **188b-8**

uluġ yalav: Büyük sancak, bayrak **209b-11**

ulugan: Büyük, yüce, ulu **208a-5**

uluġla-: Büyütmek, yüceltmek **187b-8**

ulunĝ: Ok gövdesi **201b-8**

ulus: Kabile, cemaat, aşiret **195a-12**

um-: Ummak, ümitli olmak, arzu etmek, istemek, ümit bağlamak **205a-5**

umaç: Bir çeşit tirit veya bulamaç yemeği **191a-15**

umaḳan: Gizli **208b-4**

umançı: Ümitli **214b-8**

umarsaḳ: Arzu, istek **198b-15**

umasḳa: Can **210a-3**

umı: Umut **212a-14**

umrur-: Ortak etmek **192a-5**

umsul: Şiddetle arzu eden, arzulu, istekli, açgözlü **205a-2**

umsulı: Arzu **214b-14**

umsun-: Dolamak, sarmak **206a-4**

umuça: Cinsel ilişkiden alının haz **211b-6**

umun-: Umutlu olmak **206b-3**

umunç: Ümit, umut **191b-6**

un: Un **206b-14**

unat-: Hoşnut etmek, razı etmek **190a-6**

ununç: İnanma, inanç **191b-5**

unut: Unutma **190b-5**

unut-: Unutmak **189b-11**

unutçaḳ: Unutkan **200a-11**

unutḳan: Unutkan **208a-2**

ur-: Vurmak **191b-7**, **192a-12**, **193b-1**, **203a-1**

ura: Tahıl konulan çukur **210a-14**

uraġut: Bilgin başkomutan, komutan **190b-15**

uraz: Baht, talih, şans **194a-14**

uraz: İyi huylu, iyi karakterli, iyi mizaçlı **194a-14**

uraz: Mutluluk, bahtiyarlık **194a-14**

uraz: Rızık **194a-14**

urba: Yufka açılırken, hamurun tahtaya yapışmaması için kullanılan un, ura **211a-7**

urbaġ: Hamur yapışmaması için tahtaya serpilen un, ura **198a-3**

urgaç: Mastürbasyon **191b-7**

urġaçı: Dişi koyun, dişi, **213b-8**

urġal-: Dövmek **203b-8**

urgenç: Şehir, il **191b-6**

urluḳ: Kavun tohumu **199a-10**

urnuḳ-: Burun kanaması sırasında burundaki kanı sümkürmek **198a-14**

urt: Topal, aksak, çolak **190b-13**

uruġ: Soy, nesil, uruk, aynı soydan gelen, budun **197a-11**

uruġ: Tavuk yumurtası **197a-11**

uruḳlı: Uruğu çok olan, uruklu **214a-1**

urun-: Bir işle meşgul olmak **206a-7**, **207a-14**

urun-: Vurmak, çarpmak, (cin) çarpmak **206a-7**

urunç: Kanat **191b-3**

urunç: Rüşvet **191b-3**

urunçek: Sağır ve kaşınan işçi **203a-4**

urunuḳ-: Cinin zararına uğramak, cin çarpmak **198a-14**

urunuḳ-: Meşgul olmak **198a-14**

uruş: Merih, mars **196a-8**

uruş: Savaş, cenk **196a-8**

uruş tilegüçi: Savaş için behane arayan, kavga arayan **214b-11**

uruş-: Savaşmak **195b-9**

uruşçanĝ: Kavgacı **203a-3**

uruşḳaḳ: Kavgacı **200a-11**

uruşḳan: Kavgacı **208b-4**

uruz: Baht, talih, şans **194a-14**

uruz: İyi huylu, iyi karakterli, iyi mizaçlı **194a-14**

uruz: Mutluluk, bahtiyarlık **194a-14**

uruz: Rızık **194a-14**

uruzlu: Bahtlı, talihli, kısmetli **209b-1**

uruzsız: Rızıksız **194b-11**

uruzsız: Talihsiz, şanssız **194b-11**

uruzsız: Yazık, eyvah **194b-11**

us: Şuur, akıl, us **195b-2**

usal: Dans **204b-1**

usal: Kasten yapılmayan, yanılmaktan doğan yanlış **204b-1**

usal-: Hata etmek, yanlışlık yapmak **203b-7**

usal ḳıl-: Hataya düşmek, yanılmak **204a-8**

usan: Şikâyet **208a-14**

usan-: Perişan olmak, canından bezmek, usanmak, bıkmak **206a-13**

usan-: Uykuya dalmak **206a-13**

usandur-: Perişan olmak **192b-13**

usanġız-: Gaflete düşmek **192b-8**

usfuf: Zahit **198a-9**

usruf: Meydan, alan, saha **198a-8**

usta: Usta **189a-1**, **211a-13**

usun-: Umutsuz olmak **205b-13**

uş-: Görünmek, belirmek **196a-1**

uş-: Uyuşmak **196a-1**

uşaġın: Dişi domuz **208b-1**

uşaḫ: Çocuk, uşak **191b-13**

uşaḳ: Çocuk, uşak **199a-14**

uşaḳ: Ufak **199a-14**

uşal-: Ufalatmak **203b-11**

uşat-: Ufalamak **189b-10**

uşat-: Ufaltmak **189b-13**

uşatmaḫ: Cennet, uçmak **191b-12**

uşbu: İşte bu, işbu **209a-4**

uşla-: Zina töhmetinde bulunmak **187b-11**

uşluḳ-: Kesin olarak ispat edilmediği halde birine suç yüklemek, töhmet altında bırakmak **198a-13**

uşluḳ: Töhmet, zina töhmeti **200a-1**

uşluḳ: Ulaşma, erişme **198b-12**

uşmaġ: Cennet, uçmak **197b-3**

uşmaḫ: Cennet, uçmak **191b-11**

uştulum: Zülüm **205a-7**

uştulumçı: Zalim **212b-6**

uşu: İşte bu, işbu **209a-4**

ut-: Oyunu kazanmak, utmak **189b-13**

utan: Utançlık, utanç **208a-8**

utan-: Utanmak **206b-1**, **208a-8**

utan-: Utanmak, utanç duymak **205b-10**

utru: Karşı **209a-2**

utru: Karşılama **209a-2**

utru çıḳ-: Gelen bir kimseyi karşılamak için önüne çıkmak, karşılamak **198a-11**

utruk: Karşı **201a-13**

utrulan-: Karşılamak, istikbal etmek **205b-5**

uvac: Kenar, köşe **191a-12**

uvala-: Ovalamak **299b-8**

uvula-: Ovalamak **299b-8**

uvutlu: Hayâlı, utangaç **209b-3**

uy: Erkek sığır **212b-8**

uy-: İman getirmek, inanmak **212a-1**

uya: Küçük çocuk, küçük evlat **188a-11**

uya: Yuva **211b-8**

uya-: Birini örnek alıp uymak, tabi olmak **209b-15**

uyad: Utanma, utanç **192a-2**

uyadlig: Utanmış **201b-6**

uyal-: Utanmak **203b-12**

uyan: Gem, dizgin **208b-2**

uyar-: Uyarmak **193a-5**

uyat-: Utanmak **189b-10**, **190a-7**

uyat-: Uyandırmak **190a-7**

uyatlıḳ: Utanma, utanç, utanılacak bir iş yapmış, mahcup duruma düşmüşen **200b-6**

uyġur: Aymakiyye ulusu **193b-7**

uyġur-: Büyütmek, yetiştirmek **193a-3**

uyġur-: Tedbirli ve ölçülü davranmak **193a-3**

uyġuz: İnanç, düşünce ve davranışlarında gösteriş ve iki yüzlülük bulunmayan, dostluğu içten ve samimi olan (kimse) **195a-1**

uyġuz: İnançlı **195a-1**

uyġuz: Kavim adı **195a-1**

uyı-: Uyumak **212a-1**

uyḳaş-: İki yolu birbirine karıştırıp yolunu kaybetmek **195b-10**

uyḳı: Uyku **214b-11**

uyḳu: Uyku **209a-5**

uyḳula-: Uykumak **198b-14**

uyma: Ham yağ **211a-8**

uyma: Üzüm şırası **211a-8**

uyu: Yuva **209a-9**

uyu-: Uyumak **208b-9**

uyu-: Uyutmak **208b-9**

uyuḳ: Hikâye, fıkra, rivayet **200b-4**

uyuk: İman, itikat **203a-2**

uyuşḳan: Donmuş, donuk **208b-2**

uyuşḳan-: Yolu yanılmak **208b-2**

uyuşun: Donmuş, donuk **208a-7**

uyuşun: Özbek kavimlerinden biri **208a-7**

uyut-: Sütü mayalayıp yoğurt haline getirmek **190a-7**

uz: Hüner sahibi, hünerli, usta **194a-11**

uz: İyi, güzel **194a-11**, **194a-7**

uz: İyilik, güzellik **194a-11**

uz kişi: Hünerli kişi, usta **215a-4**

uz yavuz: İyi kötü **194b-14**

uza-: Uzamak **187b-11**

uzaḳ: Uzak **199b-15**

uzal-: Boylu boyunca yatmak, uzanmak **203b-9**

uzal-: Uzatmak **203b-9**

uzan-: Uzatmak, vermek, göndermek **206b-1**

uzat-: (İp) uzatmak **189b-8**

uzat-: Azat olmak **189b-8**

uzat-: Göndermek **189b-8**

uzav ay: Geçen ayın bir önceki ayı, iki ay önce **213b-8**

uzav il: Geçen yılın bir önceki yılı, iki yıl önce **204b-15**

uzav kün: Dünün bir önceki günü, iki gün önce **207b-2**

uzavġı kün: Dünün bir önceki günü, iki gün önce **208a-10**

uzgan: İyi, güzel **208a-5**

uzgan: Köy ismi **208a-5**

uzı: Bir şeyin boyunu ölçmek için kullanılan ip **212a-2**

uzı-: Uyumak **212a-2**

uzlig: İyilik **202a-12**

uzlüg: İyilik **203a-3**

uzun: Tambura **207a-13**

uzun: Uzun **207a-13**

uzun-: Meşgul olmak **206b-6**

üç: Üç sayısı **191a-4**, **191a-8**

üç min̂g: Üç bin **202a-9**

üç yüz: Demir dikeni **195a-1**

üç yüz: Okun ucundaki sivri demir, temren **195a-1**

üç yüz: Üç yüz **194b-3**

üç yüz: Üç yüz **195a-1**

üççele: Her üçü, üçü birlikte, üçü birden **188a-5**

üçek: Bir şeyin yüksek yeri, yukarı, üst **203a-4**

üçek: Dam, çatı **203a-4**

üçek: Hükümdarlık tahtı **203a-4**

üçele-: Yücelmek, yükselmek **187b-14**

üçme: Dut **210a-8**

üçuġlaḳ: Üç yapraklı ve renkli çiçekler açan bir çeşit ağaç **200a-6**

üçün: İçin **208a-3**

üçürgü: At sırtına kullanılan keçe **209a-11**

üḍ-: Yığmak, bir yere toplamak **191b-14**

üfür-: Üfürmek **192b-14**

ügi-: Öğütmek **212a-4**

ügre: Damızlık at **188b-4**

ügre: Tutmaca göre daha ince hamur şeritleri ile yapılan bir çeşit yemek **188b-2**, **210b-14**

ügre-: Aksetmek **187b-14**

ügre-: Zırh işini yapmak **187b-14**

ügri-: Beşik sallamak **212a-3**

ügüm: Yığın **205a-11**, **207a-5**

ügün: Çok, fazla **207a-5**

ügür: Dostluk **193a-10**

ükçe: Tembel **210b-10**

ükek: Zodyak üzerinde yer alan on iki takımyıldıza verilen ortak ad, burç **203a-13**

ükik: Üveyik kuşu **203a-15**

ükre: Bir tür sinir hastalığı **189a-3**

ükü: Baykuş **209b-1**

ükü: Bir tür at **209b-1**

üküş: Çok, bol **196a-5**, **196b-13**

ükze: Damın üst kısmı **189a-3**

ülbür: Ustura, yülgü **194a-4**

ülebe: Fasulye **211b-2**

üleş: Pay, bölme, hisse **196a-7**

üleş-: Bölmek, bölüşmek **196a-3**

ülgi: Ayakkabı ve çizme kalıbı **214a-7**

ülgü: Ölçü **209b-7**

ülgü: Terazi burcu, büyükayı denen yıldız kümesi **209b-7**

ülgüç: Ustura, yülgü **191b-7**

ülke: Ülker yıldızı **194a-1**

ülüş: Pay, hisse **196a-7**, **195b-14**

ümsen-: Hastayı tedavi etmek, bakıp ilaç vermek **206a-5**

ün: Ün, ses **206b-14**

ün ḳaldurçaḳ yėr: Ses yükseltecek yer **193a-10**

ünde-: Çağırmak, seslenmek, ünlemek **187a-10**

ünde-: Yakınmak, sızlanmak **187a-10**

ünle-: Çağırmak, seslenmek **187a-11**

ünle-: Yakınmak, sızlanmak **187a-11**

üpre-: Havalı havalı konuşmak, böbürlenmek, gereksiz yere konuşmak **187a-7**

üren: Hafif şarap sarhoşluğu **207b-3**

üren: Kavimlere verilen bir lakap **207b-3**

üri-: Beşik sallamak **212a-3**

üri-: Erimek **212a-9**

ürkü-: Uluyarak ve inileyerek ağlamak **208b-15**

ürkü-: Ürkmek, korkmak **208b-15**

ürkül-: Sadaka olarak vermek **203b-6**

ürküt-: Ürkütmek **190a-9**

ürper-: Yeşermek **193a-1**

ürüŋ: Beyaz **203a-1**

üründül-: (İyisini) seçmek, (iyisini) tercih ve ihtiyar etmek **204a-11**

üsküle-: Öksürmek **187a-12**

üsküle-: Parçalara ayırmak, parça parça etmek; öksürmek **187a-12**

üstin: Üst, üst taraf **206b-9**

üstin: Üstün, fetha **206b-9**

üsü-: Eti parçalara ayırmak **208b-12**

üşi-: Delik açmak **212a-4**

üşi-: Üşümek **212a-4**

üşkü: Burgu **209b-7**

üşkü-: Kusur etmek, ziyan etmek **208b-10**

üşküm: Kusur, noksan **205a-9**

üşkür-: Aksırmak **192a-10**

üşü-: Burgulamak **208b-14**

üşü-: Soğutmak **208b-14**

üşük: Soğuk hava, buzlu hava **202b-12**

ütme: Ütme **211b-6**

üvi: Herkese ait **212b-7**, **212b-12**

üye-: Kucağına almak, kucağına oturtmak **187b-1**

üyüŋ: Kuş kanadı **203b-4**

üyüş: Kebap **196a-7**

üz: Yüz, çehre **194a-11**

üz-: Koparmak **194a-7**, **194a-11**

üz-: Yüzmek **194a-7**

üzdür-: Ayrılmak, kopmak **193a-4**

üze: Üzerine, üstüne **188a-1**, **210a-15**

üze-: Dalmak **187b-11**

üzeŋgü: Üzengi **209a-10**

üzerine: Üzerine, üzeri, üzere **210a-15**

üzge-: Yüzmek **188b-11**

üzgen: Kopmuş olan, ayrılık, ayrı düşmüş **208a-5**

üzi: Allahu Taala **212a-2**, **213a-12**

üzleri: Sahip **213a-12**

üzlügi: Giysinin dış yüzü **212b-4**

üzme: Dut **211a-14**

üzme-: Koparmamak, kesmemek **211a-14**

üzme-: Üzmemek **211a-14**

üzre: Üzerine, üstüne **188a-1**, **210a-15**

üzük: Mühür **202b-3**

üzül-: Koparılmak **203b-8**

üzüm: Üzüm **205a-8**

vak: Mavi renkli bir kuş **300a-8**

vaḳ: Bülbül **300a-3**

vaḳ vaḳ: Hindistan adalarından biri **300a-4**

vaḳ vaḳ: Hindistan'da altın ve gümüş madenleri bulunan bir dağ **300a-4**

valan: Rezene bitkisi **300a-13**

valaŋ̂g: Bozkır, ova, çöl **300a-7**

vanç-: Taklit etmek **299b-12**

var: Var **216b-13**

varı: Bütün, hep, cümle **300a-14**

varlıġ: Varlık **300a-2**

vasan-: Dinlenmek **300a-12**

vat vat: Acele acele, çabuk çabuk **299b-10**

vėlec: Bıldırcın **299b-12**

venek: Kuyruğu bulunmayan, kediye benzer bir hayvan **300a-10**

vėr-: Vermek **299b-14**

verkek: Arı kuşu **300a-9**

vertī̆c: Bıldırcın **299b-13**

vertiş: Bıldırcın **300a-1**

vızıl-: Vızıldamak **300a-11**

vosaġı: Eşik **299b-15**

vulut: Bulut **299b-11**

vuşaḳ: Uşak, hizmetçi **300a-4**

vuşuḳ: Vaşak **300a-2**

vürküt: Kartal **299b-9**

vüt-: Bitirmek, tamamlamak **299b-9**

ya: Yay **302b-8**

yabçuġ: Cep, kese **305b-8**

yabu kikis: Özbek uluslarından biri **304b-12**

yad: Yabancı **303b-6**

yad eş: İsteğine erişememiş, muradına erememiş **305a-11**

yafraḳ: Yaprak **306a-7**, **306a-14**

yaġ: Yağ **305b-3**, **305b-11**

yaġ-: Yağmak **305b-3**

yaġır: Çok yük taşmaktan eşek ve at gibi hayvanların sırtında hasıl olan yara **304a-10**

yaġış: Yağış, yağmur **305a-12**

yaġla-: Yağlanmak **302a-11**

yaġlıḳ: Yağlık **306b-14**

yaġmala-: Yağmalamak **302a-14**

yaġrıḳ: Boynu kısa olan (kimse) **307a-6**

yaġtaḳ: Süs **306a-13**

yaġur: Çirkin **304a-4**

yaẖ-: Yakmak **303b-3**

yaẖıġla-: Kına sürmek, kınalamak **302a-9**

yaẖşı boyluḳ: İyi boylu **307a-1**

yaẖşı çıraylig: Güzel yüzlü **307a-14**

yaḳ-: Arkadaşlık kurmak **306a-4**

yaḳ-: Işığı açmak **306a-4**

yaḳ-: Kabul etmek, katlanmak **306a-4**

yaḳ-: Tandıra ekmek yapıştırmak **306a-4**

yaḳ-: Uygun gelmek, layık olmak **306a-4**

yaḳ-: Yakınlaşmak **306a-4**

yaḳ-: Yakmak, yanmasını sağlamak **306a-4**

yaḳ-: Yapışmak **306a-4**

yaḳala-: Kenare çekilmek, köşeye çekilmek **302a-5**

yaḳıl-: Yıkılmak, çökmek **308a-14**

yaḳınla-: Yakınlaşmak **302a-6**

yaḳış: Yakışma, uygun, münasip **305a-5**

yaḳtur-: Tesir etmek, etkilemek **303b-12**

yala-: Yalamak **302a-9**

yalaç: Verimli **303a-12**

yalaġ: Hükümdar adı **305b-14**

yalaġ: Türk kölelerine verilen bir isim **305b-14**

yalaġ: Yalak **305b-14**

yalaŋ̂g: Çıplak, yalın **307b-13**

yalaŋ̂ga-: Çıplaklaştırmak **302a-4**

yalaŋ̂glaçla-: Çıplak hale getirmek **302a-12**

yalaŋ̂guz: Tek, yalnız **304a-15**

yalaḳ: Hükümdar adı **307a-3**

yalaḳ: Türk kölelerine verilen isim **307a-3**

yalaḳ: Yalak **307a-3**

yalamıḳ: İyi huylu, tatlı dilli, zarif **307a-6**

yalançaḳ: Çıplak **306b-8**

yalaŋġaç: Çıplak, yalın **303a-11**

yalaş-: Karşılıklı yalmak **305a-3**

yalat-: Yalatmak **302b-15**

yalavuç: Peygamber **303a-10**

yalbar-: Yalvarmak **303b-8**

yalbarġuz-: Yalvartmak **304a-13**

yaldaḳ: Kabza, tutak **306b-12**

yalduḳ: Kolun dirsekten bileğe kadar olan kısmı, bilek **307a-2**

yaldur: Kolun dirsekten bileğe kadar olan kısmı, bilek **304a-7**

yalġuz: Yalnız **304a-15**

yalıġ: Hayvanların su içmesi için kullanılan ve ahşaptan yapılan yalak **305b-15**

yalınçaḳ: Dalkavukluk **307a-8**

yalḳ-: Konuşmadan kendini alıkoymak **306a-11**

yalvar-: Yalvarmak **217a-5**

yam yaş: Çok ıslak, çok yaş **305a-8**

yama-: Yamamak **302a-6**

yamaġ: Yama **305b-14**

yamaḳ: Yama **306a-8**

yamaḳla-: Yamamak, yamalamak **302a-4**

yamanla-: Kötülemek **302a-5**

yamġur: Yağmur **304a-2**

yamḳır: Anahtar **304a-3**

yamruḳ: Yumruk **307a-1**

yamşab: Şala benzer bir çeşit örtü **302b-10**

yamuġ: Yama **305b-7**

yamus: Türkmen uluslarından biri **304b-13**

yamuş: İş, hizmet **305a-4**

yan barmaḳ: Dördüncü parmak, yüzük parmağı **306b-11**

yan sönĝek: Hayvanın uyluk bölgesini oluşturan adale eti **308a-6**

yan üze: Yan taraf **302b-5**

yana: Yine, tekrar, bir daha **302b-3**

yaṅgaç: Ceviz **303b-1**

yaṅgaç: Yanak **303b-1**

yanala-: İlacı çocuğun makadına sokmak **302a-3**

yanbaş: Yanı başı **305a-14**

yanç-: Dövmek, sançmak, batmak, batırmak **303a-9**

yanç-: Savaşmak **303a-9**

yançdur-: Azarlamak **303b-8**

yançdur-: Dövdürmek **303b-8**

yançuġ: Kese **305b-9**

yançuḳ: Kese, cep **306b-4**

yaṅġaç: Ceviz **303a-15**

yaṅġaç: Yanak **303a-15**

yaṅġı bėş: Beş yaşına daha girmemiş (at) **305a-15**

yaṅġı igit: Delikanlı, genç **303a-9**

yaṅġır-: Ayırmak **303b-8**

yaṅĝıl-: Yanılmak, yolda yanılmak, yanılgıya düşmek **308a-12**

yaṅĝla: Yeni **302b-5**

yaṅĝlıġ: Örnek, benzer, misal **305b-4**

yanş-: Dövmek **304b-15**

yanşa-: Baş ağrıtacak kadar çok konuşmak **302b-2**

yaṅĝşaḳ: Çok konuşan, geveze, hezeyan şeklinde çok konuşan **306b-7**

yantaḳ: Bir çeşit diken **307a-7**

yap-: Örtmek **302b-9**

yapaḳ: Kapak **306b-5**

yapaḳ: Örtünmüş sofra **306b-5**

yapalaġ: Bir çöl hayvanı **306a-3**

yapçuḳ: Kese **306b-4**

yapıl-: Örtmek **308a-15**

yapıl-: Örtülmek **308a-15**

yapıştur-: Yapıştırmak **303b-12**

yapraḳ-: Yapraklanmak **306a-7**

yapuġ: Örtü **305b-15**

yapuk: Perde **307b-7**

yapuraġ: Yaprak **305b-12**

yapuş-: Yapışmak **305a-1**

yapuşuk: Güvercin yuvası **307b-10**

yar-: Aydınlanmak **303b-11**

yar-: Yarılmak, yırtılmak **303b-11**

yara-: Yaralanmak **302a-10**

yara-: Yaramak **302a-10**

yara-: Yırtılmak, yarılmak **302a-10**

yaraḳ: Gerekli, gerekli şeyler **306b-6**

yaraḳ: Kaçınılması imkansız, olması mecburi olan **304a-5**

yaraḳ: Münasip, uygun **306b-6**

yaraḳ: Silah **306b-6**

yaraş: Barış, sulh **305a-14**

yaraş: Yakışma **305a-14**

yaraş-: Anlaşmak, uzlaşmak, barışmak **305a-1**

yaraş-: Yakışmak **305a-1**

yaraşuḳluḳ: Nünasip, uygun **307a-7**

yarat-: Yaratmak **302b-15**

yarbuz: Maymun **304b-10**

yarġaḳ: Tüysüz deri **307a-10**

yarġuça-: Buğdayı değirmenden geçirmek **302b-2**

yarġuçaḳ: Evcil kakımın eli **306b-14**

yarġusız: Siyasetsiz **304b-6**

yarıl-: Yarılmak **308a-11**

yarım toḳ: Yarı tok **307a-1**

yarış: Barış, sulh, anlaşma, uzlaşma **305a-7**

yarış: Süs **305a-7**

yarış: Uygun, münasip **305a-7**

yarlaġ: Çaresiz **305b-8**

yarlaḳar-: Acımak, merhamet etmek **303b-9**

yarlıġ: Emir, buyruk **305b-4**

yarlıġ-: Acımak, merhamet etmek **305b-3**

yarlıġ: Rahmet **305b-4**

yarlıḳa-: Birinin günahını affetmek **306a-8**

yarlıḳa-: Hükmetmek **302a-4**

yarma: Bir çeşit yemek **302b-7**

yarmaḳ: Altın para **306a-13**

yarmasuḳ: Hile, düzen **307a-5**

yarpaḳ: Yaprak **306a-14**

yaruġluḳ: Işık, aydınlık **307a-5**

yaruḳ: Aydın, aydınlık **306b-10**

yaruḳ: Yarık, yarılmış **306b-10**

yaruḳ köz: Gözü uzağı iyi gören (kimse) **304b-9**

yaruḳluḳ: Aydınlık, ışık **306a-13**

yarunçaḳ: Evin güneş alacak penceresi **306a-15**

yarut-: Aydınlatmak **303a-1**

yasa-: Yapmak **302a-12**

yasaġ: Bidat **306a-1**

yasaġ: Halka yapılan yardım **306a-1**

yasaġ: Mühim **306a-1**

yasaġ: Yolculuk **306a-1**

yasaḳ: Bidat **307a-9**

yasaḳ: Mühim **307a-9**

yasaḳ: Yardım **307a-9**

yasaḳ: Yolculuk **307a-9**

yasal-: Sona erdirmek, tamamlamak **308a-9**

yasamış: Rüşvet **305a-10**

yasduḳ: Yastık **306b-6**

yasmuḳ: Bir çeşit mercimek **306b-3**

yassıla-: Yassılamak **302a-1**

yastuḳ: Yastık **306b-6**

yaş: Genç **305a-6**

yaş: Göz yaşı **305a-6**

yaş: Yaş, ıslak **305a-6**

yaş: Yaş, sin **305a-6**

yaşa-: (Gözü) yaşla doldurmak **302a-2**

yaşa-: Yaşlanmak **302a-2**

yaşa-: Yetişmek **302a-2**

yaşa tur-: Yaşlandırmak **303b-10**

yaşa tur-: Yetiştirmek **303b-10**

yaşar: Yaşında **303b-14**

yaşar-: (Göz) yaşarmak **303b-6**

yaşar-: Yaşlanmak, ihtiyarlamak **303b-6**

yaşıḳ: Zayıf, arık **307a-11**

yaşla-: Islatmak, yaş duruma getirmek **302a-15**

yaşnır: Gam, tasa **304a-7**

yaşur-: Gizlemek, saklamak **303b-11**

yat: Yabancı **303a-5**

yat-: Yatmak **303a-1**

yataġ: Karakol **305b-6**

yataġ: Vahşet **305b-6**

yataġ: Yatak **305b-6**

yatığ: Uykuya dalmış **306a-2**

yatığ: Yatsı namazı, yatsı namazı vakti **306a-2**

yatış: Bekçi odası **305a-10**

yatış: Uyku **305a-10**

yatış: Yatak **305a-10**

yatış-: Atışmak **305a-3**

yatışlaḳ: Uyunan yer, yatak odası **306b-7**

yav ḳal-: Düşman olmak **308a-13**

yavız: Pis, kötü **304b-5**

yavla-: Düşman etmek **302b-1**

yavlaḳ: Ayrı **307a-11**

yavsavla-: Safı tanzim etmek **302a-5**

yavuḳ-: Düşman bulmak, düşman olmak **306a-8**

yavuḳ-: Yakınlaşmak, yapışık duruma gelmek **306a-9**

yavuz: Pis, kötü **304b-5**

yavuzla-: Şaka yapmak **302b-1**

yavuzluġ: Kötülük **305b-7**

yaya: Yaya **302b-2**

yayaḳ: Yaya **306a-12**

yaydaġ: Atların üzerine süs amaçlı örtülen örtü **305b-7**

yayıl-: Meşhur olmak **308a-14**

yayıl-: Yayılamk, genişlemek **308a-14**

yaylaġ: Çayır, otlak, yaylak **305b-10**

yaylaḳ: Alan **306b-9**

yaylaḳ: Otlak, yaylak **306b-9**

yaylaḳ: Yayla **306b-9**

yayra-: Perişan olmak, dağılmak **302a-12**

yayuġ: Yayvan **305b-11**

yayuḳ: Yayvan **306b-3**

yaz: İlkbahar **304b-5**

yaz: Sahipkıran **304b-5**

yaz bulut: İlkbahar bulutu **303a-5**

yaz-: Açmak, çözmek **304a-12**

yaz-: Açmak, çözmek **304b-5**

yaz-: Günah işlemek **304a-12**

yaz-: Hata yapmak **304a-12**

yaz-: Yakınlaşmak **304a-12**

yaz-: Yaymak, sermek **304a-12**

yaz-: Yaz **304a-12**, **304b-5**

yaz-: Yazmak **304a-12**, **304b-5**

yazalmaç: Bir çeşit ekmek, yufkaya benzer bir çeşit ince ekmek **303b-2**

yazat-: Yazdırmak **303a-1**

yazġur-: Üzülmek, tasalanmak **303b-9**

yazı taduġ: Çöl tavuğu **305b-7**

yazıġ: Açılmış, açık **305b-6**

yazıġ: Derin **305b-6**

yazıġ: Günah, yazık **305b-6**

yazıġ: Yazı **305b-6**

yazıl-: Abdest bozmak **308a-10**

yazıl-: Açılmak, çözülmek **308a-10**

yazıl-: İyileşmek, sağlığına kavuşmak **308a-10**

yazıl-: Yazdırmak **308a-10**

yazıla-: Pislemek **302a-15**

yazmıḳ: Bahçe **306b-13**

yazuḳ: Açık **306a-15**

yazuḳ: Derin **306a-15**

yazuḳ: Günah, yazık **306a-10**, **306a-15**

yazuḳ: Yazı **306a-15**

yazuḳ-: Yaymak, sermek **306a-10**

yazuḳluḳ: Günah işleyen, günah işlemiş (kimse) **306a-13**

yė-: Yemek **305b-13**, **307b-1**

yėb: Münasip, uygun **302b-11**

yėb: Yıkanmış **302b-11**

yebir: Saldırı **303b-14**

yede-: Menetmek, engel olmak, alıkoymak **302a-9**

yėgdüg: Bilek **307b-2**

yėgülüg: Yiyecek **307a-15**

yekmüş: Cahil **305b-2**

yėleg: Kolun dirsekten bileğe kadar olan kısmı, bilek **307b-15**

yelek: Hükümdarların giydiği bir çeşit yelek **308a-1**

yelge: Ense, boynun arka tarafı **302b-5**

yėlge: Ense, boynun arka tarafı **302b-5**

yelmünĝüz: Cin **304a-15**

yelmünĝüz: Dev **304a-15**

yėlpe-: Yelpazelemek **302a-12**

yėlpeç: Yelpaze **303b-4**

yėlpegüç: Yelpaze **303b-1**

yėlper: Yelpaze **304b-11**

yėlpevüç: Yelpaze **303b-1**

yėltemüz: Doğu masal ve efsanelerinde, kötü ve korkunç cin, ifrit **304b-1**

yėmaġ: Yemek, aş **305b-13**

yėmek: Yemek, aş **307b-1**

yemiş: Küçük çocuk **305b-1**

yemiş: Meyve **305b-1**

yėmiş: Yemek, aş **305a-10**

yėmiş: Yemiş, meyve **305a-10**

yėnĝ: Giysi kolu, yen **308a-3**

yenĝ-: Razı olmak **307a-13**

yėnĝ-: Galip gelmek **307a-11**, **307a-13**

yenĝe-: Birine göre kardeşinin eşi olmak, yenge olmak **302a-4**

yėnĝek: Çene **308a-5**

yenĝil-: Hezimete uğramak, yenilmek **308a-12**

yenĝle-: Hafiflemek **302a-15**

yeŋgme: Amcanın karısı, eşi, yenge **302b-4**

yėr: Yer, mahal **303b-13**

yėr-: Erimek **303b-7**

yėr çürük: Çorak **307a-12**

yėrge yėr: Yer yer **304a-2**

yerik: Döl yatağı, rahim, uterus **308a-6**

yėrtaḳ: Yumuşak yer **306b-1**

yesek: Kadınların alınlarına süs olarak yapıştırdığı ben, benek **307b-8**

yesir: Yağma, çapul **303b-15**

yesne: Esneme **302b-6**

yėş-: Açmak, çözmek **304b-14**, **306b-5**

yeşillik: Zümrüt **307a-15**

yėt-: Yetmek **302b-14**

yėter-: Yetmek, yeterli olmak **303b-12**

yėti yaşar: Yedi yaşında olan (at) **304a-9**

yėti yüz: Yedi yüz **304b-8**

yėtirer: Yedişer **304a-3**

yėtiş-: Yetişmek **304b-15**

yėtmiş: Erişmiş, yetmiş **305a-5**

yėtmiş bėş: Yetmiş beş **305a-13**

yėtmiş bir: Yetmiş bir **304a-6**

yėtmiş sėkkiz: Yetmiş sekiz **304b-9**

yėtmiş toḳḳuz: Yetmiş dokuz **304b-9**

yetmiş tört: Yetmiş dört **303a-8**

yėtmiş üç: Yetmiş üç **303a-15**

yeybek: Ağzı büyük olan **308a-4**

yeymek: Ağzı büyük olan **308a-4**

yeynek: Kılıç kılıfının dibi **307b-8**

yėz-: Ezmek **304a-13**

yėzdür-: Ezdirmek **303b-9**

yezek: Sıtma **308a-2**

yıbar: Bir çeşit güzel kokulu misk **304a-3**

yıḍ: Güzel kokulu, ıtırlı **303b-5**

yıġ: Topluluk, kalabalık **305b-11**

yıġ-: Yığmak **305b-3**

yıġaç: Ağaç **303a-14**

yıġaç: Tahta parçası **303a-14**

yıġaç: Üç millik uzaklık ölçüsü **303a-14**

yıġınaḳ: Aşırı kalabalık, izdiham **306b-14**

yığıştur-: Toplamak **303b-12**

yığla-: Ağlamak **302a-10**

yığlamış-: Ağlar gibi ağlamak **305a-1**

yığlaş-: Birlikte ağlamak, ağlaşmak **304b-15**

yıḳ-: Yıkılmak **306a-10**

yıḳ-: Yıkmak **306a-10**

yıḳıl-: Yıkılmak, çökmek **308a-14**

yıḳılış: Kalabalık **305b-1**

yıḳuḳ: Yıkılmış olan, yıkık, viran **306b-4**

yılaġ: Tuvalet **305b-10**

yılaġ: Yalak **305b-10**

yılaḳ: Tuvelet, abdesthane **306b-9**

yılaḳ: Yalak **306b-9**

yıldız: Ağacın kökü **304b-3**

yılıs: Cılız **304b-13**

yılmanaḳ: Tüysüz ve kılsız beden **306b-3**

yıltaḳ: Fiske **306b-1**

yımırsıḳ: Kilit **306b-11**

yınaġla-: Dost, arkadaş ve sırdaş olmak **302a-1**

yıp-: Bayındırlaştırmak **302b-10**

yır saçur: Fısıldama **304a-2**

yırġuçaḳ: Evcil kakımın eli **306b-14**

yırla-: Yırlamak, ırlamak **302a-14**

yırsıḳ: Değersiz, itibarsız, hakir **307a-4**

yırt-: Yırtmak **302b-15**

yırtġuz-: Yırttırmak **304a-11**

yırtuḳ: Kumaşın ufak parçaları **306b-15**

yırtuḳ: Yırtık **306b-15**

yıssıḳ: Sıcak hava, yaz **307a-4**

yışmaḳ: İnce yüz örtüsü, yaşmak, yüze örtülen örtü **306b-5**

yiber-: Yollamak, göndermek **303b-10**, **304a-3**

yig: İyi **307b-11**

yigirme bėş: Yirmi beş **305a-13**

yigirme bir: Yirmi bir **304a-6**

yigirme sėkkiz: Yirmi sekiz **304b-8**

yigirme toḳḳuz: Yirmi dokuz **304b-8**

yigirme tört: Yirmi dört **303a-8**

yigirme üç: Yirmi üç **303a-15**

yigreg: En iyi, daha iyi, pek iyi **307b-10**

yilek: Orak **308a-3**

yillik: İlik **307b-4**

yillik: Nabız **307b-4**

yimik: Alın ortası **307b-7**

yip: İp **302b-11**

yiriŋg: İrin **308a-4**

yit-: Yitmek, kaybolmak **302b-13**

yoġ: Yok **305b-5**

yog: Yok **307b-3**

yoġar-: Yoğurmak **303b-13**

yoġrat: Yoğurt **303a-7**

yoġsa yoḳ: Vallahi yok **306a-14**

yoġur-: Yoğurmak **303b-13**

yoġurut: Yoğurt **303a-7**

yoẖla-: Aramak, yoklamak **302a-6**

yoẖla-: Hatırlamak, anmak **302a-6**

yoḳ: Yok, değil **199a-2**, **304a-5**, **306a-13**

yoḳad: İz, nişan **303b-5**

yoḳaḍlık: Tesir eden, tesirli, etkili, etkileyici **307b-1**

yoḳal-: Kaybolmak, yitmek **308a-15**

yoḳaş: Yokuş, yükseklik, çıkış **305b-2**

yoḳla-: Aramak, yoklamak **302a-6**

yoḳla-: Hatırlamak, anmak **302a-6**

yoḳluḳ: Yokluk, parasızlık pulsuzluk **306b-13**

yoḳtur biz: Biz yokuz **304b-3**

yoḳtur: Yok **303b-14**

yoḳuş: İniş **305a-8**

yoḳuş: Yokuş, yükseklik **305a-8**

yol itürgenler: yolunu kaybetmişler, yolunu şaşırmışlar **304a-5**

yol yaŋġılganlar: (Yol) yanılmışlar **304a-4**

yol-: Saç yolmak **308a-8**

yol-: Tırmalamak **308a-8**

yol-: Yol **308a-8**

yolaḳuç: Peygamber **303a-11**

yolbaç: Peygamber **303a-11**

yolbar: Peygamber **304a-8**

yolbars: Ayı **304b-13**

yolbars: Kaplan **304b-13**

yolbuz: Şeytan **304b-3**

yoldaş: Arkadaş, yoldaş **305a-10**

yoldaş: Yol arkadaşı **305a-10**

yolġar: Yolunu kaybetmiş, yolunu şaşırmış (kimse) **304a-6**

yolnı bėrkütgümdür: Yolu kaybedeceğim, yolu kaybederim **304a-10**

yoluḳ-: Uğramak, karşılaşmak **306a-9**

yolvaç: Peygamber **303a-11**

yonturaḳ: Yontulmuş **306b-9**

yorġalıḳ: Aymakiyye fırkası **307a-3**

yorġar-: Yoğurmak **303b-13**

yort-: Hızlı gitmek, koşarak gitmek **303a-4**

yort-: Koşarak gitmek, hızlı gitmek **303a-3**

yortaġ: Bir çeşit at yürüyüşü **305b-11**

yoruġ: Yorum **305b-8**

yosun ḳuş: Yırtıcı ve efsanavi bir kuş, hüma kuşu **305a-9**

yölek: Bağış, af **307b-11**

yöndemsiz: Yöntemsiz **304b-4**

yöre: Harim **302b-4**

yöre: Orta yer, meydan, geniş ova, geniş alan **302b-4**

yörgek: Kundak **307b-6**

yötel-: Öksürmek **308a-14**

yözek: Yağ tezgâhlarında yağ çıkarmak için kullanılan, dönerek işleyen tekerlekli alet **307b-12**

yuġ: Boyunduruk **305b-5**

yuġar: Yukarı **304a-4**

yuġuç: Bulaşık suyu **303a-12**

yuġuç: Yeşillik, sebze **303a-12**

yuḳ-: Bulaşmak **306a-10**

yuḳa: Gazap, öfke, kızgınlık **302b-5**

yuḳsuz: Pis, murdar, kötü **304b-10**

yulduz: Yıldız **304a-15**

yuluḳ: Kanadı yolunmuş (kuş) **306b-3**

yulunduḳ: Karpuz **306b-1**

yumçuḳ: Anadan doğma kör, âmâ **306b-2**

yumruġ: Yumruk **305b-12**

yumruḳ: Yumruk **307a-1**

yumruḳla-: Yumruklamak **302a-11**

yumrul-: Evin çatısı düşmek, devrilmek **308a-10**

yumşaḳ: Hayatın zevkini çıkarma, yiyip içme **306b-13**

yumşaḳ: Kulak memesi **306b-13**

yumşaḳ: Yumuşak **306b-13**

yumşat-: Yumuşatmak **302b-13**

yumuḳ: Yumuk, yumulu göz **306b-2**

yumuşa-: Yumuşamak **302a-6**

yumuşla-: Hizmet etmek **302a-2**

yunçıla-: Göz yummak **302a-2**

yunt: At **303a-7**

yupḳa-: İnceltmek **301b-15**

yurmuġ: Erkeklik bezi, haya **306a-2**

yurt: Oturulan yer, ülke **303a-4**

yurt-: Yırtmak **303a-3**

yurut-: Aydınlatmak **303a-2**

yuşuġluḳ: Sarık **306b-11**

yut: Hayvanları ve çiftlik hayvanlarını kışın soğuk ile öldüren afet **303a-5**

yut: Kuraklık sebebiyle ürünün yetişmemesinden meydana gelen kıtlık ve açlık **303a-5**

yut: Ot ve diğer bitkilerin bitmediği yıl **303a-5**

yut: Veba **303a-5**

yut-: Yutmak **302b-12**, **303a-5**

yuva: Yuva **302b-7**

yuvala-: Ok yuvasına ok yerleştirmek **302a-8**

yuvaş: Güzel huylu, iyi huylu **305a-12**

yuvaş: Layık **305a-12**

yuvaş: Yavaş **305a-12**

yuvunduġ: Bulaşık suyu **305b-8**

yuyanç: İştigal, meşgul olma **303a-12**

yuzuġ: Tavuk **305b-10**

yücelet-: Yüceltmek **303a-2**

yücelig: Yüksek mertebelere çıkma, yücelme **307b-9**

yücereg: Daha yüksek, daha yüce **307b-9**

yüçele-: Yücelmek **302b-1**

yüg: Yük **307a-12**, **307b-3**

yüg-: Toplamak **307a-12**, **307b-3**

yügrük: Yürük, çevik, hızlı giden (at) **307b-13**

yügür-: Koşmak **303b-11**

yükle-: Yüklemek **302a-10**

yüklük: Yüklü, hamile **307b-2**

yüküş: Çok **305a-7**

yümdük: Kaba organın etrafındaki kıl **307b-5**

yümlekeş: Koparılmış kıl **305a-8**

yün̂g: Hayvan tüyü, kuş tüyü **307b-15**

yün̂g: Kaba organın etrafındaki kıl, tüy **307b-15**

yün̂g: Pamuk **307b-15**

yün̂g: Yün **307b-15**

yüreb: Örf, gelenek **215b-10**

yürek: Gönül, yürek, bağır **307b-14**

yüriş: Gidiş, yürüyüş **305b-1**

yürük: Gönül, yürek, bağır **307b-14**

yürül-: Hareket etmek, yola çıkmak **308a-12**

yürüş: Galebe, yengi, saldırı **305a-10**

yürüşlük: Gidiş, yürüyüş **307b-6**

yürüt-: Çalmak **303a-2**

yürüt-: Götürmek, sevketmek **303a-2**

yüz: Özbek fırkalarından biri **304b-6**

yüz: Şebnem **304b-6**

yüz: Yüz sayısı **304b-6**

yüz: Yüz, sebep **304b-6**

yüz açlık̇: Güler yüzlü **306a-14**

yüz ayaġ: Kırkayak **305b-13**

yüz min̂g: Yüz bin **307b-13**

yüze yüz: Yüz yüze **304b-6**

yüz-: Yüzmek **304a-14**

yüzek: Beyaz at **308a-2**

yüzerlik: Üzerlik, üzerlik tohumu **308a-7**

yüzük: Mühür **307b-14**

yüzük: Yüzük **307b-14**

zaġıl: Korkak, ödlek, cebin **255b-14**

zaġzaġ: Aşırı soğuktan titrerken alt dişlerin üst dişlerle temas etmesinden meydana gelen ses **255b-8**

zaġzaġ: Serçenin çıkardığı ses **255b-8**

zaḫıl: Zıkkım ağacı **255b-15**

zaṅg: Kızılbaş uluslarından biri **255b-13**

zaṅgġa: Kızılbaş uluslarından biri **256a-7**

zav: İki dağ yamacı arasında kalan uzun çukur yer, vadi; mimar **256a-3**

zav: Mimar **256a-3**

zayça: Tantuni **256a-7**

zayġır: Keten kumaşı **255b-7**

zayġırı: Nükte, Nokta **256a-8**

zelle: Hamam böceği **256a-6**

zelü: Sülük **256a-4**

zemaruġ: Mantar **255b-10**

zereng: Turpgiller familyasından, sarı veya beyaz çiçekli, sert ve yakıcı tohumu hekimlikte kulllanılan otsu bitki **255b-13**

zereng: Zerdeçal **255b-13**

zeygir: Okçuların sağ ellerinin başparmağına taktıkları, kirişin titremesini önleyen ve okun hedefi bulacak şekilde düz gitmesini sağlayan yüzük, zıhgir, küştiban **255b-8**

zım: Çocuklar arasında oynanan bir çeşit oyun **255b-15**

zımzırt: Çocukların arasında oynanan bölgesel bir oyun **255b-4**

zıṅgırt: Tavşan **255b-3**

zilü: Bir çeşit nakışlı kilim **256a-3**

zilüçe: Bir çeşit nakışlı küçük kilim **256a-5**

zinān: Anason **256a-2**

zinçek: Develerin yediği bir bitki **255b-11**

żurt-: Birini bir göreve getirmek, atamak **267a-4**

zuvala: Bir ekmeklik hamur topağı, pazı, beze **256a-5**

4. SONUÇ

Çalışmamızın sonunda şu sonuçlara varılmıştır:

1. Yazarın Türkçeye tam hâkim olmaması, Çağatayca sözlükler gibi yazılı kaynaklara başvurmaması ve eserdeki kelimelerin bir çoğunu dönemin konuşma dilinden derlemesi, birçok ismin fiil ve birçok fiilin isim olarak yazılması gibi birçok basit hataların ortaya çıkmasına sebep olmuştur: *bėgen 221b-12* "beğenme"; *unut 190b-5* "unutma"; *aḳ- 198b-1, 198b-4* "beyazlaşmak, ağarmak"; *yeŋge-: 302a-4* "birinin kardeşinin eşi olmak, yenge olmak"; *höl- 301a-10* "ıslanmak"; *bulut- 216a-3* "bulutlanmak".

2. Türkçe madde başı kelimelerin Farsça açıklamalarında anlatım bozuklukları olduğu gibi imla ile kompozisyon açısından da tutarsızlıklar ve hatalar görülmektedir.

3. Azerbaycan ve Anadolu Türkçelerinden birçok kelime alındığı hâlde sözlükte belirtilmemesi araştırmacıların fonetik açıdan değerlendirmesini zorlaştırmaktadır: *dört 251b-9* "dört sayısının adı, dört"; *döş 252a-9* "döş"; *döşek 253a-7* "döşek"; *dul 253a-15* "dul"; *dur- 251b-13, 252a-1* "durmak".

4. Eserdeki kelimelerin birçoğunun konuşma dilinden derlenmesi, o dönemin yerel dil özelliklerini yansıtması bakımından son derece önemlidir: *yalavuç 303a-10, yolbaç, yolaḳuç, yolvaç 303a-11* "yalvaç, peygamber"; *burunġar, buranġar, burulġar, buvunġar, buvalġar, burulḳar 217b-3* "ordunun sağ kanadı".

5. Eserin söz hazinesinin zenginliği, dönemin söz varlığını yansıtması açısından oldukça önemlidir: "çok" anlamındaki *çoḳ 241a-1, 241b-10, 241a-2; köp 286a-14; asru 209a-9,* "güneş" anlamındaki *çėŋgiz 239b-4; ḳuyaş 275b-8, 289a-1; kün 291b-1; künüş 288b-11,* "bileği" anlamındaki *bilev 222a-15; ḳayraġ 276a-15* vb. verilmesi gibi.

6. Birçok hatanın bulunmasına rağmen, gramer bölümünün eklenmiş olması birçok açıdan esere değer kazandırmıştır: *kėlürmişdi, kėler imişdi 10a-7, kėlür imiş 10a-8* "gelirmiş".

7. Bazı Farsça kelimeler hariç eserde geçen kelimelere müdahale etmememizin sebeplerinden biri de eserin bütün nüshalarının elimizde bulunmaması olmuştur.

KAYNAKLAR

Alpay, Gönül (1975). *Alî Şîr Nevâyî, Ferhâd ü Şîrîn, İnceleme-Metin,* Ankara: TDK Yay.

Amîd, Hasan (2004). *Ferheng-i Fârsî-i 'Amîd (Amîd'in Farsça Sözlüğü),* Tahran: Emîr Kebîr Yay.

Argunşah, Mustafa, Güner Galip (2015). *Codex Cumanicus,* İstanbul: Kesit Yay.

Atalay, Besim (1970). *Abuşka Lûgati veya Çağatay Sözlüğü,* Ankara: Ayyıldız Yay.

Atalay, Besim (2006). *Kâşgarlı Mahmud, Divanü Lûgati-it-Türk, Dizin,* Ankara: TDK Yay. C. IV.

Caferoğlu, Ahmet (1984). *Türk Dili Tarihi,* İstanbul.

Caferoğlu, Ahmet (1952). *Çağatay Türkçesi ve Nevâî,* TDED, C. 4 S. 4.

Canpolat, Mustafa (1993). *Lisânü't-Tayr,* Ankara: TDK Yay.

Clauson, Sir Gerard (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Türkish,* London.

Eckmann, Janos (1958). *Çağatay Dili Hakkında Notlar,* TDAY-Belleten, S. 115-126.

Eckmann, Janos (1959). *Çağatay Dili Örnekleri I,* TDED IX.

Eckmann, Janos (1959). *Çağatay Yardımcı Ünlüler,* TDAY-Belleten.

Eckmann, Janos (1960). *Çağatay Dili Örnekleri II,* TDED X.

Eckmann, Janos (1960). *Küçük Çağatay Grameri,* TDED X.

Eckmann, Janos (1963). *Çağatay Dili Örnekleri III,* TDED.

Eckmann, Janos (1963). *Çağatayca'da İsim-Fiiller,* TDAY-Belleten.

Eckmann, Janos (1965). *Çağatay Dili Örnekleri IV,* TDED XIII.

Eckmann, Janos (1988). *Çağatayca El Kitabı,* İstanbul: İÜEF Yay.

Enverî, Hasan (Editör). (2011). *Ferheng-i Büzürg-i Sühan,* Tahran: Mahâret Yay.

Eraslan, Kemal (1971). *Nevâyî'nin Hâlât-ı Seyyid Hasan Big Risâlesi,* TM, XVI, İstanbul.

Eraslan, Kemal (1979). *Ali Şir Navâyî, Nesâimü'l-Mahabbe min Şemâyimi'l-Fütüvve,* İstanbul.

Eraslan, Kemal (1980). *Ali Şir Nevâyî'nin Hâlât-ı Pehlevan Muhammed Risâlesi,* TM, XIX, İstanbul.

Eraslan, Kemal (1993). *Ali Şir Nevâyî - Mîzânü'l-Evzân (Vezinler Terazisi),* Ankara: TDK Yay.

Eraslan, Kemal (2001). *Ali Şir Nevâyî-Mecâlisü'n-Nefâis I (Giriş ve Metin); II (Çeviri ve Notlar),* Ankara: TDK Yay.

Ercilasun, Ahmet Bican (2012). *Türk Dili Tarihi,* Ankara: Akçağ Yay.

Ercilasun, Ahmet Bican (Editör). (2007). *Türk Lehçeleri Grameri* Ankara: Akçağ Yay.

Ercilasun, Ahmet Bican, Akkoyunlu Ziyat (2014). *Kâşgarlı Mahmud, Dîvânu Lugâti't-Türk (Giriş-Metin-Çeviri-Notlar-Dizin),* Ankara: TDK Yay.

Eren, Hasan (1950). *Çağatay Lügatleri Hakkında Notlar,* AÜDTCFD VII-2, Ankara.

Eren, Hasan (19999. *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü,* Ankara.

Eyuboğlu, İsmet Zeki (1991). *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü,* İstanbul: Sos. Yay.

Kaçalin, Mustafa (2011) *Nevâyî'nin Sözleri ve Çağatayca Tanıklar,* Ankara: TDK Yay.

Kara, Funda (2011). *Muḥammed Ya'ḳûb-ı Çîngî - Zebân-ı Türkî (Kėlür-nâme) (İnceleme-Metin-Dizin),* Erzurum: Fenomen Yay.

Karaağaç, Günay (1997). *Lutfî Divanı (Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım),* Ankara: TDK Yay.

Karasoy, Yakup (1998). *Şiban Han Dîvânı (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasımı),* Ankara: TDK Yay.

Kaya, Önal (1996). *Ali Şir Nevâyî-Fevâyidü'l-Kiber,* Ankara: TDK Yay.

Köprülü, Mehmet Fuad (1981). *Türk Edebiyatı Tarihi,* İstanbul: Ötüken Yay.

Lessing, F. D. (2003). *Moğolca-Türkçe Sözlük.* Çev. Günay Karaağaç. Ankara: TDK yay.

Levend, Agâh Sırrı (1965). *Ali Şir Nevâî,* Ankara: C. 1.

Necip, E. N. (2013). *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü.* Çev. İklil Kurban. Ankara: TDK yay.

Özönder, Sema B. (1996). *Ali Şir Nevâyî-Muhâkemetü'l-Lugateyn (İki Dilin Muhakemesi),* Ankara: TDK Yay.

Rahimi, Farhad (2016). *Fethali Kaçar'ın Çağatay Türkçesi Sözlüğü.* Ankara: GÜSBEBDT.

Sadık, Mehmet (1313). *Üss-i Lisan-ı Türkî, (Çağatayca'nın Grameri),* İstanbul.

Sami Şemseddin (1988). *Kamus-i Türkî,* İstanbul.

Sermestânî, Jamşîd (2011). *Kavâid Cami'-i İmlâ-i Farsî,* Tahran: Subḥan Yay.

Sertkaya, Osman Fikri (1988). *Abuşḳa Lüġati,* TDVİA, İstanbul: C. 1.

Şeyh Süleyman Efendi (1298). *Lüġat-i Çaġatay ve Türkî-i Osmânî,* İstanbul.

Toparlı, Recep (1993). *Kıpçak Türkçesi Sözlüğü,* Erzurum.

Türkay, Kaya (2002). *Bedâiü'l-Vasat-Üçüncü Divan,* Ankara: TDK Yay.

Ünlü, Suat (2013). *Çağatay Türkçesi Sözlüğü,* Konya: Eğitim Yay.

Yudahin, K. K. (2012). *Kırgız Sözlüğü*. Çev. Abdullah Taymas. Ankara: TDK yay.

Azb.Tr: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Bşk.Tr: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Derleme: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas

Dihhuda: http://www.jasjoo.com/books/wordbook/dehkhoda/

Güncel: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_gts&view=gts

K.A.: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_kisiadlari&view=kisiadlari

Kzk.Tr: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Mazhar: http://www.arianica.com/en/node/97868

Özb.Tr: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Tarama: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_tarama&view=tarama

Trkm.Tr: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

Ttr.Tr: http://tdk.org.tr/index.php?option=com_lehceler&view=lehceler

EKLER

EK-1: Nüshaların Tıpkıbasımından Örnekler

A Nüshası

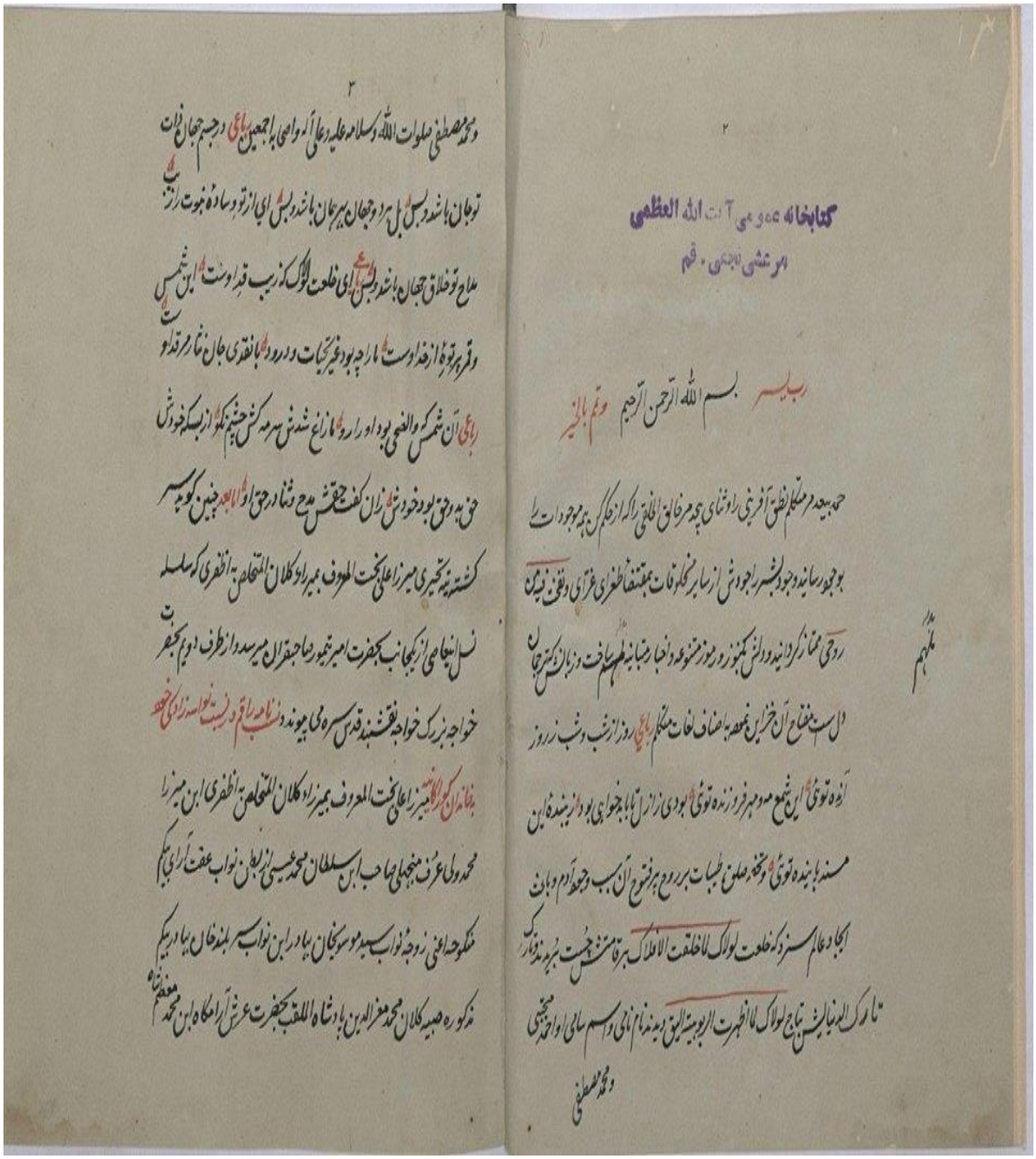

کتابخانه عمومی آیت الله العظمی
مرعشی نجفی - قم

ربّ یسّر بسم الله الرحمن الرحیم وتمّم بالخیر

حمد بیحد مر متکلم ناطق آفرینی را شنای چه مر خالق الخلقی را که از حکم کن به موجودات را
بوجود رسانید وجود بشر را بجودش از سایر مخلوقات بمقتضا طغوای عزّ آی وقتی ذیمن
روحی ممتاز گردانید و دانش کنوز و مونز متنوعه و اخبار رتبانیه بلهم ساخت و زبان گنج جان
دل ساخت مفتاح آن خزاین غیبه باضافت لغات متکلم باع روز از شب و شب ز روز
آزده تویی این شمع مه سپهر فروزنده تویی بودی از ازل تا بابد جوی بود و زیبنده این
مسند بایسته تویی و مخدم صلوات طیبات بر روح پر فتوح آن سبب وجود آدم و بانی
ایجاد عالم سزد که خلعت لولاک لما خلقت الافلاک بر قامتش چست بر میدند و تارک
تارک الدنیا یش تاج لولاک لما ظهرت الربوبیة لایق دیدند نام نامی و اسم سامی واحد مجتبی
و محمد مصطفی

ملهم

و محمد مصطفی صلوات الله و سلامه علیه و علی آله و اصحابه اجمعین باع در جسم جان ذات
تو جان باشد و بس بل هزار جان پیرمان باشد و بس ای از تو و ساده نبوت زینت
ملاح تو خلاق جهان باشد و بس ای خلعت لولاک ز بیب قدّ اوست این شمس
و قمر پرتوه از غدّ اوست ما را چه بود غیر تحیات و درود با نقدی جان نثار مقدم اوست
باع آن شمس کمالی بود او را رود ما زاغ شدش سرمه کش چشم تکلّ از بسکه خودش
حق بد و حق بود خودش زان کفت حقش مدح و ثنا در حق او ما بعد چنین گوید بسر
گشته بنه تحریری میرزا علی نخت المعروف بمیرزا و کلان المتخلص بانظری که سلسله
نسل انجامی از یکجانب بحضرت امیر تیمور صاحبقران میرسد از طرف دوم بحضرت
خواجه بزرگ خواجه نقشبند قدس سره می پیوندد نامه را تم در نسب نواسه زادگی خود
بخانزان کبرالامیر میرزا علی نخت المعروف بمیرزا و کلان المتخلص بانظری این میرزا
محمد ولی عرف منجملی صاحب ابن سلطان محمد عیسی از بطن نواب عفت آرای بیگم
مکنوحه باقی زوجه نواب سعید موسیخان بیادر این نواب سعید بلندخان بیادر یکم
مذکوره صبیه کلان محمد معزالدین بادشاه الملقب بحضرت عرش آرامگاه ابن محمد معظم شاه

B Nüshası

EK-2: A Nüshası (Yoğun Disk)

EK-3: B Nüshası (Yoğun Disk)

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı : Najibullah AKBARI

Doğum Yeri : Takhar/ Afganistan

Doğum Tarihi : 03.09. 1980

Uyruğu : Özbek Türkü

Medeni Durumu : Bekar

Email : najibullah_akbari@yahoo.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Ün. Fen Ed. Fak. Tr. Dili ve Ed./Türk Dili	2009 – 2011
Lisans	Kabil Üniversitesi Türk Dili ve Ed. Bölümü	2003 – 2006
Lise	Lise-i zukur-i Khoja-Ghar	1987 – 1996

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2006 – 2007	Kabil Ün. Ed. Fak. Türk Dili ve Ed.	Öğretim Üyesi
1999 – 2002	CFA	
1996 – 1999	Afganistan'ın Takhar	İlk ve Ortaokulda sözleşmeli Öğretmen

Yabancı Dil

Farsça, Türkiye Türkçesi, Özbek Türkçesi

Çalışma Alanları

Özbek Türkçesi, Çağatayca, Ağız çalışmaları

Hobiler

Kitap okuma, Spor, Gezi

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR…